

EASO

Správa s informáciami o krajine pôvodu

JUŽNÉ A STREDNÉ SOMÁLSKO – PREHĽAD O KRAJINE

August 2014

EASO

Správa s informáciami o krajine pôvodu

Južné a Stredné Somálsko – prehľad o krajine

August 2014

Europe Direct je služba, ktorá vám pomôže nájsť odpovede na vaše otázky o Európskej únii.

Bezplatné telefónne číslo (*):

00 800 6 7 8 9 10 11

(* Za poskytnutie informácií sa neplatí, podobne ako za väčšinu hovorov (niektorí mobilní operátori, verejné telefónne automaty alebo hotely si však môžu účtovať poplatok).

Viac doplňujúcich informácií o Európskej únii je k dispozícii na internete. Sú dostupné cez server Európa (<http://europa.eu>).

Luxemburg: Úrad pre vydávanie publikácií Európskej únie, 2015.

ISBN 978-92-9243-348-2

doi:10.2847/769679

BZ-04-14-466-SK-N

For public use

Prepared in accordance with the EASO COI report methodology

© European Asylum Support Office, 2014

Neither EASO nor any person acting on its behalf may be held responsible for the use which may be made of the information contained therein.

Reproduction is authorised provided the source is acknowledged.

Printed in Luxembourg

VÝTLAČENÉ NA PAPIERI BIELEJOM BEZ POUŽITIA ELEMENTÁRNEHO CHLÓRU (ECF)

Pod'akovanie

Úrad EASO ďakuje týmto vnútroštátnym útvarom v oblasti azylu a migrácie, ktoré sa autorsky podieľali na tejto správe:

Rakúsko, Federálny úrad pre prisťahovalectvo a azyl, Odbor informácií o krajinách pôvodu

Holandsko, Prisťahovalecký a naturalizačný odbor, Úrad v oblasti informácií o krajinách pôvodu a jazykovej analýzy (OCILA)

Slovensko, Migračný úrad – Odbor dokumentaristiky a zahraničnej spolupráce

Švajčiarsko, Federálny úrad pre migráciu, Odbor analýz a služieb

Tieto vnútroštátne útvary vykonali korektúru správy:

Fínsko, Odbor prisťahovalectva, Právny odbor a Oddelenie informácií o krajinách pôvodu

Švédsko, Migračná rada, Lifos, Oddelenie informácií o krajinách pôvodu

Spojené kráľovstvo, Ministerstvo vnútra, Oddelenie v oblasti politiky a informácií o krajinách pôvodu

Obsah

Poďakovanie	3
Klauzula o výhrade k použitým zdrojom a informáciám	9
Skratky	10
Úvod	13
Mapa Južného/Stredného Somálska	14
1. Všeobecné informácie o krajine	15
1.1 Geografia	15
1.1.1 Krajina	15
1.1.2 Podnebie	15
1.1.3 Administratívne rozdelenie	15
1.1.4 Mestá	15
1.1.4.1 Všeobecne	15
1.1.4.2 Mogadišo	16
1.1.4.3 Kismayo.....	18
1.1.4.4 Belet Weyne	20
1.1.5 Dopravná infraštruktúra.....	20
1.2 Demografia	21
1.2.1 Obyvateľstvo	21
1.2.2 Etnické skupiny	21
1.2.3 Jazyky a písanie.....	22
1.2.3.1 Jazyky	22
1.2.3.2 Písanie a výslovnosť	23
1.2.4 Náboženstvo.....	23
1.3 Stručné dejiny	24
1.3.1 Od nezávislosti po vojenskú vládu (1960 – 1970)	24
1.3.2 Občianska vojna (1988 – 1991)	24
1.3.3 Vojna klanov a štátny kolaps	24
1.3.4 Postup a ústup islamistov	25
1.3.5 Neúspešné pokusy o obnovenie mieru	25
1.3.6 Povstanie hnutia Al-Shabaab	25
1.3.7 Hnutie Al-Shabaab je zahnané do úzadia, nie však porazené (február 2012 – súčasnosť)	26
1.4 Štátna štruktúra a politické spektrum	26
1.4.1 Parlament, vláda, verejná správa	26
1.4.2 Federalizmus (Somaliland, Puntland, Jubbaland, Galmudug)	28
1.4.3 Súdnictvo.....	28
1.4.4 Somálska polícia (SPF)	29
1.4.5 Somálske národné ozbrojené sily (SNAF).....	29

1.4.6 AMISOM	30
1.4.7 Národná spravodajská a bezpečnostná agentúra (NISA).....	30
1.5 Vzdelávanie.....	30
1.5.1 Gramotnosť a školská dochádzka.....	30
1.5.2 Školské osnovy.....	31
1.5.3 Vzdelávacie ústavy a organizácie	31
1.5.4 Vzdelávanie pod kontrolou hnutia Al-Shabaab.....	32
1.6 Médiá a (tele-)komunikácie.....	33
1.6.1 Médiá.....	33
1.6.2 Telekomunikácie.....	33
1.6.3 Prevod peňazí	34
1.7 Zdravotná starostlivosť.....	35
1.8 Sociálno-ekonomická a humanitárna situácia.....	36
1.8.1 Sociálno-ekonomická situácia.....	36
1.8.2 Humanitárna situácia	36
1.8.2.1 Humanitárne organizácie	37
1.8.2.2 Vplyv vojenskej ofenzívy	38
1.8.2.3 Osoby vysídlené v rámci krajiny (IDP)	38
1.9 Doklady.....	40
1.9.1 Všeobecné poznámky.....	40
1.9.2 Doklady totožnosti (občianske preukazy, pasy)	40
1.9.3 Rodný list, sobášny list, osvedčenie o rozvode a úmrtý list.....	42
1.9.4 Iné doklady	43
2. Klanový systém a etnické skupiny.....	44
2.1 Väčšinové klany	44
2.2 Menšinové skupiny	46
2.2.1 Etnické menšinové skupiny	47
2.2.2 Profesionálne skupiny.....	48
2.2.3 Diskriminácia menšinových skupín	50
2.2.4 Patrónsko-chránenecké vzťahy menšinových skupín	51
2.3 Mapy klanov	52
2.4 Zvykové právo (Xeer).....	55
2.5 Klanová ochrana/podpora.....	56
3. Bezpečnostná situácia a Al-Shabaab.....	59
3.1 Politické bezpečnostné riziká	59
3.1.1 Damul Jadiid a Somálska federálna vláda (FGS).....	59
3.1.2 Federalizmus.....	61
3.2 Bezpečnostné sily.....	62
3.2.1 Misia Africkej únie v Somálsku (AMISOM) a Strážna jednotka OSN (UNGU).....	62
3.2.2 Somálske národné ozbrojené sily (SNAF).....	62

3.2.2.1 Somálske národné ozbrojené sily (SNAF) – problémy	64
3.2.3 Somálska polícia (SPF)	65
3.2.4 Národná spravodajská a bezpečnostná agentúra (NISA).....	65
3.3 <i>Všeobecná bezpečnostná situácia</i>	66
3.4 <i>Oblasti pod kontrolou/oblasti pod vplyvom jednotiek bojujúcich proti hnutiu Al-Shabaab</i>	68
3.4.1 Novo oslobodené oblasti – „operácia Orol“	69
3.4.1.1 Výzvy.....	69
3.4.1.2 Ďalší možný postup	70
3.4.2 Lower Jubba (sektor AMISOM II – Keňa) – dočasná správa v Jubbe.....	70
3.4.2.1 Kismayo.....	71
3.4.3 Gedo (sektor AMISOM III – Etiópia)	72
3.4.4 Gedo a Bakool – klanové milície.....	72
3.4.5 Bakool (sektor AMISOM III – Etiópia).....	73
3.4.6 Bay (sektor AMISOM III – Etiópia)	73
3.4.7 Koridor Luuq – Baidoa – Mogadišo	74
3.4.8 Lower Shabelle (sektor AMISOM I – Uganda).....	75
3.4.9 Benadir a Mogadišo (sektor AMISOM I – Uganda)	76
3.4.9.1 Cílené zabíjanie.....	78
3.4.9.2 Nová mestská správa/milície.....	79
3.4.10 Middle Shabelle (sektor AMISOM V – Burundi).....	80
3.4.11 Hiiraan a Galgaduud (sektor AMISOM IV – Burundi/Džibuti)	80
3.4.11.1 Belet Weyne.....	81
3.4.11.2 Oblasť Ahlu Sunna wal Jamaa (ASWJ)	81
3.4.12 Ximan a Xeeb	82
3.4.13 Galmudug	83
3.5 <i>Al-Shabaab</i>	84
3.5.1 Oblasti pod kontrolou/oblasti pod vplyvom (Mogadišo – pozri v predchádzajúcom texte).....	84
3.5.2 Hnutie Al-Shabaab po operácii Orol	85
3.5.3 Výhľady	86
3.5.4 Ľudské kapacity	86
3.5.5 Štruktúra.....	87
3.5.6 Činnosti náboru a nútený nábor	88
3.5.7 Nútený nábor dievčat a žien.....	90
3.5.8 Zbehovia	90
3.5.9 Al-Shabaab a klany	92
3.5.10 Bežný život a podpora obyvateľstva	92
3.5.11 Zakat a ďalšie zdroje príjmov	94
3.5.12 Vnútorne konflikty v hnutí Al-Shabaab	95
3.6 <i>Piráctvo</i>	96

4. Situácia v oblasti ľudských práv	99
4.1 Právny kontext	99
4.1.1 Medzinárodné zmluvy	99
4.1.2 Národná legislatíva	99
4.1.2.1 Provizórna ústava	99
4.1.2.2 Národné zákony.....	99
4.1.2.3 Občianstvo.....	100
4.2 Všeobecná situácia	100
4.2.1 Nezákonné pozbavenie života	101
4.2.2 Zmiznutia	101
4.2.3 Svojoľné zatýkanie a zadržanie.....	101
4.2.4 Mučenie a iné kruté, neľudské alebo ponižujúce zaobchádzanie alebo trestanie.....	101
4.2.5 Podmienky vo väzbe a väzení.....	102
4.2.6 Prístup k vymáhaniu práva a odmietnutie spravodlivého procesu	102
4.3 Osobitné cieľové skupiny	103
4.3.1 Etnické menšiny a profesijné skupiny	103
4.3.1.1 Bantu/Jareer	104
4.3.1.2 Benadiri/Reer Xamar	104
4.3.1.3 Profesijné skupiny.....	104
4.3.1.4 Zmiešané manželstvá medzi väčšinovými klanmi a menšinovými skupinami	104
4.3.1.5 Ženy z menšinových skupín.....	105
4.3.2 Náboženské menšiny.....	105
4.3.3 Novinári	106
4.3.3.1 Návrh zákona o médiách	106
4.3.3.2 Novinári v oblasti pod kontrolou hnutia Al-Shabaab.....	107
4.3.4 Štátni úradníci, pracovníci (medzinárodných) MVO, aktivisti.....	107
4.3.5 Osoby vracajúce sa zo západných krajín	108
4.3.6 Obyvatelia v oblastiach pod kontrolou hnutia Al-Shabaab	108
4.3.6.1 Tresty	109
4.3.6.2 Nútené sobáše zo strany hnutia Al-Shabaab	110
4.4 Postavenie zraniteľných osôb	110
4.4.1 Ženy.....	110
4.4.1.1 Sexuálne a rodovo motivované násilie.....	111
4.4.1.2 Formy sobášov.....	112
4.4.1.3 Skoré sobáše.....	112
4.4.1.4 Mrzačenie ženských pohlavných orgánov (FGM/C).....	113
4.4.2 Deti	113
4.4.2.1 Detskí vojaci v rámci hnutia Al-Shabaab	114
4.4.2.2 Detskí vojaci medzi SNAF a AMISOM.....	115
4.4.2.3 Deti z ulice	115
4.4.3 LGBT	116

5. Migrácia, vysídlenie a vnútorná mobilita	117
5.1 Možnosti na odchod z krajiny.....	117
5.2 Možnosti cestovania v rámci krajiny.....	118
5.3 IDP.....	118
5.4 Utečenci.....	119
5.5 Návrat.....	119
5.5.1 Dobrovoľný návrat: Diaspóra.....	119
5.5.2 Asistovaný dobrovoľný návrat: IDP.....	120
5.5.3 Asistovaný dobrovoľný návrat: Utečenci.....	121
5.5.4 Nútený návrat.....	123
Príloha 1: Zoznam zdrojov	125
Príloha 2: Referenčný rámec	149

Klauzula o výhrade k použitým zdrojom a informáciám

Táto správa bola napísaná podľa metodiky úradu EASO na zostavovanie správ s informáciami o krajine pôvodu (2012) ⁽¹⁾. Správa je založená na dôkladne zvolených zdrojoch informácií. Ku všetkým použitým zdrojom sú uvedené odkazy. Všetky uvedené informácie okrem nesporných alebo očividných faktov boli podrobené krížovej kontrole, pokiaľ sa neuvádza inak.

Informácie v tejto správe boli veľmi pozorne skúmané, hodnotené a analyzované. Tento dokument sa však nesnaží byť vyčerpávajúci. Ak sa určitá udalosť, osoba alebo organizácia v tejto správe nespomínajú, neznamená to, že daná udalosť sa nestala alebo že daná osoba alebo organizácia neexistujú.

Táto správa nie je rozhodujúca pri určovaní alebo posudzovaní opodstatnenia akejkoľvek konkrétnej žiadosti o priznanie postavenia utečenca alebo o azyl. Použitá terminológia by sa nemala považovať za terminológiu, ktorá vyjadruje určité právne stanovisko.

Utečenec, utečenecký tábor a podobné pojmy sa používajú v zmysle všeobecnej terminológie a nie v právnom zmysle vymedzenom v azylovom acquis EÚ a Ženevskom dohovore.

Ani úrad EASO, ani žiadna osoba konajúca v jeho mene nenesie zodpovednosť za možné použitie informácií uvedených v tejto správe.

Rozmnožovanie je povolené len so súhlasom autora.

Cieľovou skupinou sú rozhodovači venujúci sa jednotlivým prípadom, výskumní pracovníci v oblasti informácií o krajine pôvodu, tvorcovia politik a orgány s rozhodovacou právomocou.

Táto správa bola dokončená v júli 2014. Udalosti, ku ktorým došlo po tomto dátume, nie sú v tejto správe zahrnuté.

⁽¹⁾ Metodika úradu EASO sa z veľkej časti zakladá na Spoločných usmerneniach EÚ pre spracovanie informácií o krajine pôvodu (COI) z roku 2008.

Skratky

ACLED	Armed Conflict Location & Event Dataset (Súbory údajov o lokalizácii a udalostiach ozbrojených konfliktov)
AI	Amnesty International
AMISOM	African Union Mission in Somalia (Misia Africkej únie v Somálsku)
ASWJ	Ahlu Sunna wal Jamaa
CEWERU	Conflict Early Warning Early Response Unit Somalia (Somálska jednotka včasného varovania a včasnej reakcie o konfliktoch)
COI	Country of origin information (informácie o krajine pôvodu)
CTC	Combating Terrorism Center (Centrum boja proti terorizmu)
DC	District Commissioner (okrskový komisár)
EK	Európska komisia
EÚ	Európska únia
EU NAVFOR Somalia	Námorné sily pod vedením EÚ v Somálsku
EUTM	Výcviková misia Európskej únie
FAO	Organizácia pre výživu a poľnohospodárstvo
FENPS	Formal Education Network for Private Schools (Sieť formálneho vzdelávania pre súkromné školy)
FGM/C	Mrzačenie ženských pohlavných orgánov
FGS	Federal Government of Somalia (Somálska federálna vláda)
FPENS	Formal Private Education Network in Somalia (Sieť formálneho súkromného vzdelávania v Somálsku)
FSNAU	Food Security and Nutrition Analysis Unit (Oddelenie potravinovej bezpečnosti a analýzy výživy)
HRW	Human Rights Watch
ICC-CCS	Medzinárodná obchodná komora – Útvar v oblasti obchodných trestných činov
ICRC	Medzinárodný výbor červeného kríža
ICU	Islamic Court Union (Únia islamských súdov)
IDMC	Internal Displacement Monitoring Centre (Monitorovacie centrum vysídlenia v rámci krajiny)
IDP	Internally Displaced Person (osoba vysídlená v rámci krajiny)
IED	Improvised Explosive Device (improvizované výbušné zariadenie)
IGAD	Intergovernmental Authority on Development (Medzivládny úrad pre rozvoj)
IJA	Interim Jubba Administration (Dočasná správa v Jubbe)
ILGA	International Lesbian Gay Bisexual Trans and Intersex Association (Medzinárodná asociácia lesbiab, gejov, bisexuálnych, transexuálnych a intersexuálnych osôb)

IOM	International Organisation for Migration (Medzinárodná organizácia pre migráciu)
IPS	Spravodajská agentúra Inter Press Service
LGBT	lesbičky, homosexuáli, bisexuáli a transrodové osoby
LPI	Life and Peace Institute
MSF	Médicins sans Frontières (Lekári bez hraníc)
MTS	Money Transfer System (systém prevodu peňazí)
MVO	mimovládna organizácia
NISA	National Intelligence and Security Agency (Národná spravodajská a bezpečnostná agentúra)
NOAS	Norwegian Organisation for Asylum Seekers (Nórska organizácia pre žiadateľov o azyl)
PSD	Protection Status Determination (určovanie ochranného postavenia)
RMMS	Regional Mixed Migration Secretariat (Regionálny sekretariát pre zmiešanú migráciu)
RPG	Rocket-Propelled Grenade (reaktívny protitankový granát)
SAFE	Schools Association for Formal Education (Združenie škôl v oblasti formálneho vzdelávania)
SEDA	Somali Education Development Association (Somálske združenie na rozvoj vzdelávania)
SEMG	Somalia and Eritrea Monitoring Group (Monitorovacia skupina pre Somálsko a Eritreu)
SFG	Somali Federal Government (Somálska federálna vláda)
SNAF	Somali National Armed Forces (Somálske národné ozbrojené sily)
SOFE	School Organisation for Formal Education (Školská organizácia v oblasti formálneho vzdelávania)
SOFEL	Somali Formal Education Link (Somálska organizácia prepájania formálneho vzdelávania)
SOFEN	Somali Formal Education Network (Somálska sieť formálneho vzdelávania)
SOS	somálsky šiling
SPF	Somali Police Force (Somálska polícia)
SVS	Shabelle Valley State (Štát Shabelle Valley)
SWDC	Somali Women Development Center (Somálske centrum rozvoja žien)
TFG	Transitional Federal Government (prechodná federálna vláda)
TNG	Transitional National Government (prechodná národná vláda)
UKBA	United Kingdom Border Agency (Pohraničná agentúra Spojeného kráľovstva)
UKFCO	United Kingdom Foreign and Commonwealth Office (Ministerstvo zahraničných vecí a Britského spoločenstva národov Spojeného kráľovstva)
OSN	Organizácia Spojených národov
UN OCHA	Úrad OSN pre koordináciu humanitárnych záležitostí
UNDP	Rozvojový program OSN
UNDSS	UN Department of Safety & Security (Oddelenie OSN pre bezpečnosť a ochranu)
UNGU	UN Guard Unit (Strážna jednotka OSN)

UNHCR	Úrad vysokého komisára OSN pre utečencov
UNICEF	Detský fond OSN
UNITAF	Jednotná operačná jednotka
UNODC	Úrad OSN pre drogy a kriminalitu
UNOSOM	Operácia OSN v Somálsku
UNPOS	Politický úrad OSN pre Somálsko
UNSOM	Misia OSN v Somálsku
VBIED	Vehicle-Born Improvised Explosive Device (vozidlo s improvizovaným výbušným zariadením)
WFP	Svetový potravinový program

Úvod

Túto správu zostavili odborníci na informácie o krajine pôvodu (ďalej len „COI“) z oddelení COI alebo azylových úradov, ktoré sú vymenované medzi spoluautormi v časti Poďakovanie, spolu s Európskym podporným úradom pre azyl (ďalej len „EASO“) na základe jeho poslania. Jej cieľom je poskytnúť informácie na podporu výskumníkov COI, rozhodovačov a tvorcov politik, ktorí pôsobia v rámci vnútroštátnych postupov posudzovania žiadostí o azyl štátnych príslušníkov Somálska.

Metodika

• Vymedzenie referenčného rámca

Dňa 15. apríla 2014 bola zástupcom COI všetkých krajín EÚ+ ⁽²⁾ a UNHCR odoslaná žiadosť o príspevky do referenčného rámca. Počas prípravného stretnutia 25. apríla 2014 autori vymedzili referenčný rámec na základe príspevkov, ktoré poskytlo 12 krajín a UNHCR.

Z rozsahu tejto správy je vyňatý podrobný opis situácie v Somalilande a Puntlande. Obidva regióny sa v kapitolách spomínajú tam, kde je to vhodné.

Takisto nie sú zahrnuté opisy situácie somálskej diaspóry alebo utečencov v susedných krajinách. Tieto témy sú veľmi zložité, vyžadujú si rozsiahle skúmanie situácie v týchto krajinách a nepatria do rozsahu tejto správy.

Ozbrojené opozičné skupiny (vrátane hnutia Al-Shabaab) sú rozoberané v príslušných kapitolách, v ktorých je namieste venovať im pozornosť (napr. bezpečnostná situácia, situácia v oblasti ľudských práv atď.). To isté platí pre Misiu Africkej únie v Somálsku (ďalej len „AMISOM“), ktorá sa takisto spomína v súvislosti s bezpečnostnými službami v prvej kapitole.

• Zhromažďovanie informácií

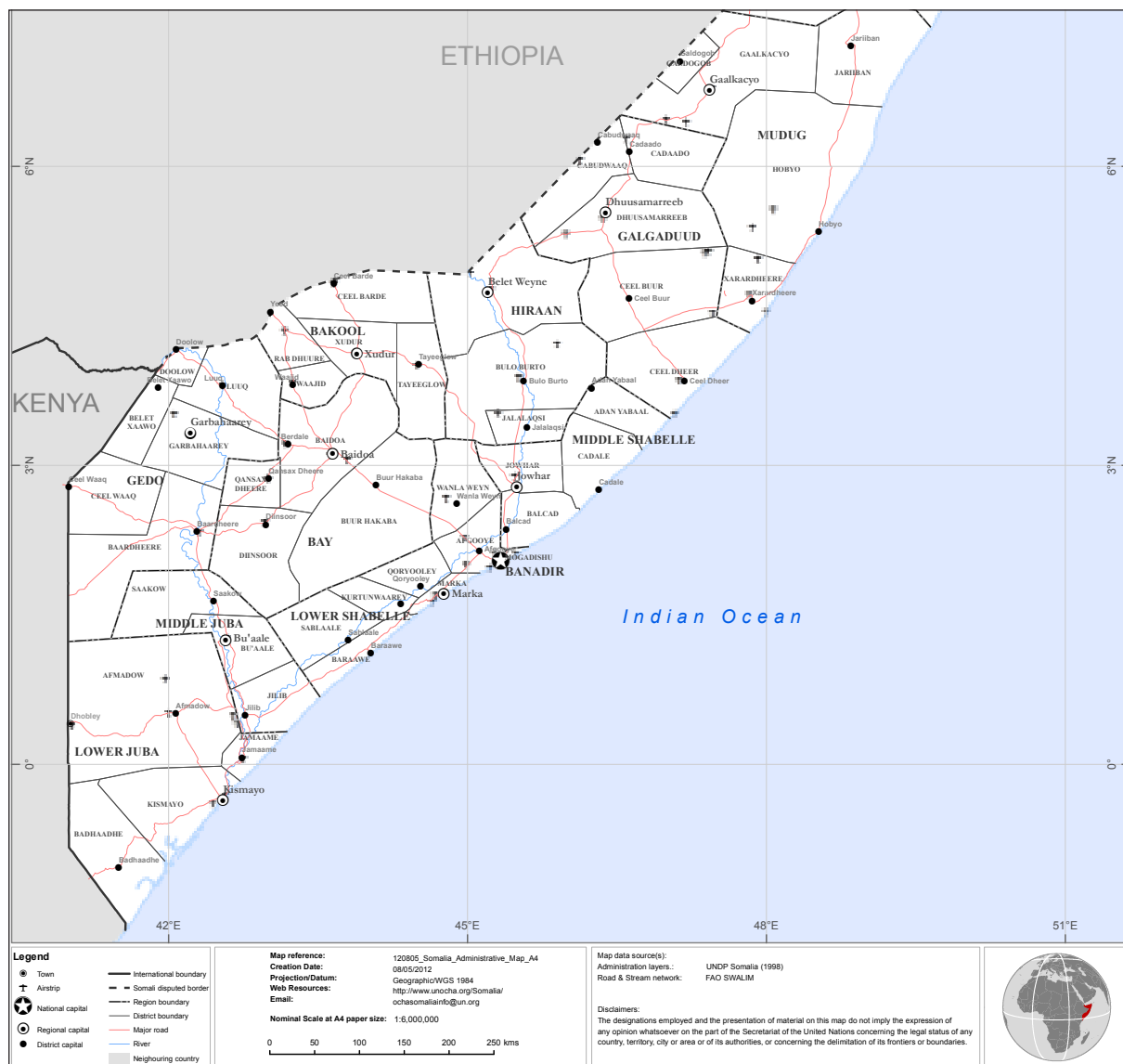
V správe sú predstavené informácie zhromaždené v období od 25. apríla do 11. júna 2014. Vo fáze korektúry bol vykonaný dodatočný výskum zameraný len na vybrané témy. V časovom rámci a rozsahu výskumu bol preštudovaný obmedzený počet špecializovaných tlačných a elektronických zdrojov. Okrem toho boli vykonané rozhovory s kontaktnými osobami. Z bezpečnostných dôvodov nie sú uvedené všetky mená kontaktov. Bolo nutné rozhodnúť sa, či sa s nimi neuskutočnia žiadne rozhovory, alebo či sa uvedú len ako anonymné zdroje. Vzhľadom na hodnotu poskytnutých informácií sa použil druhý prístup.

• Kontrola kvality

S cieľom overiť, či autori dodržali metodiku úradu EASO na zostavovanie správ COI, bola zabezpečená korektúra odborníkmi COI z krajín vymenovaných medzi korektormi uvedenými v časti Poďakovanie. Všetky pripomienky korektorov boli zohľadnené a väčšina z nich bola zapracovaná do konečného návrhu tejto správy.

⁽²⁾ Členské štáty EÚ plus Nórsko a Švajčiarsko.

Mapa Južného/Stredného Somálska

Zdroj: UN OCHA (2012); administratívne rozdelenie prevzaté z: UNDP Somalia (1998); cestná a riečna sieť: FAO SWALIM ⁽³⁾.

⁽³⁾ UN OCHA, *Somalia Administrative Map*, 8 May 2012 (<http://reliefweb.int/map/somalia/somalia-reference-map-country-a4-8-may-2012>) accessed 22 August 2014.

1. Všeobecné informácie o krajine

1.1 Geografia ⁽⁴⁾

1.1.1 Krajina

Somálsko sa nachádza vo východnej Afrike (Africký roh) a na hraniciach ho obmýva Adenský záliv a Indický oceán. Susednými štátmi Somálska sú Džibutsko, Etiópia a Keňa. Celková rozloha krajiny je 637 657 km² a jej pobrežie má dĺžku 3 025 km. Juh krajiny je rovinatý a vrchy na severe dosahujú výšku viac než 2 000 metrov. Juhozápadnému Somálsku dominujú dve hlavné rieky krajiny, Jubba a Shabelle. Oblasť medzi riekami je úrodná a zvykne sa nazývať somálska obilnica ⁽⁵⁾. Vzhľadom na zriedkavé zrážky sa vo väčšine Somálska vyskytuje polosuché až suché prostredie.

1.1.2 Podnebie ⁽⁶⁾

Počas celého roka sa vyskytuje horúce počasie okrem vyššie položených území na severe a území pozdĺž pobrežia Indického oceánu (priemerné maximálne teploty medzi 30 ° až 40 °C a priemerné najnižšie teploty medzi 20 °C až viac ako 30 °C).

Počas dvoch období dažďov (od apríla do júna a od októbra do novembra) dochádza k premenlivým zrážkam. Somálčania rozlišujú štyri ročné obdobia, dve obdobia dažďov (*gu* a *day*) a dve obdobia sucha (*jiilaal* a *hagaa*). Dažde *gu* sa začínajú v apríli a trvajú do júna. Po období dažďov *gu* nasleduje obdobie sucha *hagaa* (júl až september) a po období sucha *hagaa* nasleduje obdobie dažďov *day* (október až november). Potom prichádza obdobie sucha *jiilaal* (december až marec).

1.1.3 Administratívne rozdelenie

Územie Somálska sa de facto rozdeľuje na tri rôzne administratívne územia. Somaliland (samozvaný nezávislý štát neuznaný medzinárodným spoločenstvom), Puntland (samozvaný autonómny Somálsky štát) a južná oblasť Puntlandu od regiónu Mudug po juh, ktorá sa nazýva Južné/Stredné Somálsko ⁽⁷⁾.

Somálsko sa oficiálne rozdeľuje na 18 administratívnych oblastí alebo regiónov, ktoré sa nazývajú *gobol*. V Južnom/Strednom Somálsku sa nachádzajú tieto regióny: Bakool, Benadir, Bay, Galgaduud, Gedo, Hiiraan, Middle Jubba (Jubba Dhexe), Lower Jubba (Jubba Hoose), Mudug, Middle Shabelle (Shabelle Dhexe), Lower Shabelle (Shabelle Hoose) ⁽⁸⁾. Regióny Awdal, Bari, Nugaal, Togdheer, Woqooyi Galbeed a sporné regióny Sanaag a Sool sa nachádzajú v Somalilande a Puntlande.

Regióny sa rozdeľujú na okrsky, ktoré sa ďalej rozdeľujú na zóny ⁽⁹⁾.

1.1.4 Mestá

1.1.4.1 Všeobecne

V somálskych mestách sa vyskytujú rôzne obydlia, od jednoduchých chatrčí a búd vyrobených z vetiev a odpadových plastov až po pevnejšie tehlové alebo betónové stavby. Mimo Mogadiša sa nachádza len zopár verejných budov, no

⁽⁴⁾ National Geographic, *National Geographic Atlas of the World, Eighth Edition, Somalia Facts*, (<http://travel.nationalgeographic.com/travel/countries/somalia-facts/>) accessed 2 June 2014; CIA, *The World Factbook, Somalia*, last updated 16 April 2014, (<http://www.refworld.org/type,COUNTRYREP,,SOM,51ffa6ed4,0.html>) accessed 2 June 2014; Library of Congress, *A Country Study: Somalia*, last updated May 1992, (<http://lcweb2.loc.gov/frd/cs/sotoc.html>) accessed 2 June 2014.

⁽⁵⁾ Mukhta, M. H., *Historical Dictionary of Somalia*, Scarecrow Press, Lanham, 2003, p. 116.

⁽⁶⁾ Library of Congress, *A Country Study: Somalia*, last updated May 1992, (<http://lcweb2.loc.gov/frd/cs/sotoc.html>) accessed 2 June 2014.

⁽⁷⁾ UNHCR, *Eligibility Guidelines for Assessing the International Protection needs of Asylum Seekers from Somalia*, 5 May 2010, (<http://www.unhcr-northern.europe.org/resources/legal-documents/guidelines-and-positions/eligibility-guidelines.html>) accessed 2 June 2014.

⁽⁸⁾ CIA, *The World Factbook, Administrative divisions*, (<https://www.cia.gov/library/publications/the-world-factbook/fields/2051.html>) accessed 2 June 2014.

⁽⁹⁾ Ďalšie informácie a mapy jednotlivých administratívnych jednotiek Somálska nájdete na tejto adrese: (<http://www.fsnau.org/products/maps/administrative-maps>).

na niektorých miestach vyrástli moderné viacposchodové komerčné kancelárske budovy. Urbanizmus má zväčša podobu nesystematickej aglomerácie, ktorú pretínajú hlavné cesty⁽¹⁰⁾. Vo veľkých pobrežných mestách možno nájsť pevné stavby z koralového vápenca alebo z moderných tehál. V hlavných mestách vnútrozemských regiónov a okresov prevládajú tradičné drevené domy so slamenou strechou alebo so strechou z vlnitého plechu⁽¹¹⁾.

Väčšina pozemkov je v súkromnom vlastníctve a pre vlastníctvo pozemku niekedy dochádza ku konfliktom so smrteľnými následkami. Verejné priestranstvá sú poznačené nepovolenými zásahmi alebo sú zanedbané a nehygienické. Absencia mestskej správy nesmierne sťažuje zabezpečovanie infraštruktúry a služieb. Mnohí ľudia, a najmä osoby vysídlené v rámci krajiny (ďalej len „IDP“), hľadajú lepší život a príležitosti v mestách, v dôsledku čoho dochádza k urbanizácii⁽¹²⁾.

V roku 2011 žilo v mestách 37,7 % obyvateľov a podľa odhadov sa miera urbanizácie v rokoch 2010 až 2015 ročne zvýši o 3,79 %⁽¹³⁾.

1.1.4.2 Mogadišo

■ 1.1.4.2.1 História Mogadiša

Mogadišo je hlavné mesto Somálska. V somálčine sa Mogadišo píše „Muqdisho“ a miestni obyvatelia ho tiež nazývajú „Benadir“ alebo „Xamar“ (Hamar). Mogadišo (názov znamená „sídlo šacha“) je jedným z najskorších arabských sídiel na pobreží východnej Afriky (10. storočie). Prístav mal veľký význam pre obchodné spojenia s arabským svetom a neskôr s obchodníkmi z Portugalska a Maskatu. V roku 1871 mesto dobyl sultán zo Zanzibaru a v roku 1905 ho ovládli Taliani. Po získaní nezávislosti (1960) sa Mogadišo stalo hlavným mestom Somálska. Od zvrhnutia Somálskeho štátu (1991) a pokračujúcej občianskej vojny sa Mogadišo zmieta vo vlnách násillia. V rokoch 2007 – 2008 bolo centrum mesta z veľkej časti zničené a vysídlené. Rekonštrukciu bolo možné začať až po odchode hnutia Al-Shabaab z hlavného mesta v roku 2011⁽¹⁴⁾.

V roku 1992 bolo Mogadišo rozdelené na dve hlavné časti tzv. zelenou čiarou medzi vojnou znepriatelenými klanmi Hawiye/Abgal a Hawiye/Habr Gedir zo severu (Karaan, Yaqshiid, Shangaani, Shibis, časti Boondheere) na juh, ktorá obyvateľom bránila voľne sa pohybovať po meste. Nie je presne známe, kedy sa zelená čiara odstránila, ale toto rozdelenie sa ešte stále uvádzalo v správach z roku 2008⁽¹⁵⁾.

■ 1.1.4.2.2 Administratívne podjednotky

Mesto spravuje primátor, ktorý je zároveň guvernérom regiónu Benadir (*Gobol*), a je rozdelené na 16 okrskov, ktoré sú ďalej rozdelené na tri vládne úrovne: *waax*, *laan* a *tabella* (štvrte alebo „dediny“ s 50 až 250 domácnosťami). Na čele každého okrsku stojí okrskový komisár (ďalej len „DC“), ktorého vymenúvajú guvernér a prezident Somálska⁽¹⁶⁾.

⁽¹⁰⁾ UN Habitat, *Somalia Urban Development Programme (SUDP) Final Evaluation Report*, 13 April 2008 (<http://unhabitat.org/evaluation-of-somalia-urban-development-programme-sudp/>) accessed 6 June 2014, p. 12-13.

⁽¹¹⁾ Encyclopaedia Britannica, *Somalia*, last updated 23 December 2013 (<http://www.britannica.com/EBchecked/topic/553877/Somalia/37732/Transportation>) accessed 6 June 2014.

⁽¹²⁾ UN Habitat, *Somalia Urban Development Programme (SUDP) Final Evaluation Report*, 13 April 2008 (<http://unhabitat.org/evaluation-of-somalia-urban-development-programme-sudp/>) accessed 6 June 2014, p. 12-13.

⁽¹³⁾ CIA, *The World Factbook, Somalia*, last updated 16 April 2014, (<http://www.refworld.org/type,COUNTRYREP,,SOM,51ffa6ed4,0.html>) accessed 2 June 2014.

⁽¹⁴⁾ Encyclopaedia Britannica, *Mogadišo*, s.d. (<http://www.britannica.com/EBchecked/topic/387504/Mogadishu>) konzultované 3. júna 2014; BBC, *Somálske mestá duchov zničené vojnou*, 6. októbra 2008 (<http://news.bbc.co.uk/2/hi/africa/7651776.stm>) konzultované 4. júna 2014.

⁽¹⁵⁾ IDMC, *Somálsko, Masívne vysídlenie a humanitárna pomoc*, 29. júla 2008 (<http://www.internal-displacement.org/assets/library/Africa/Somalia/pdf/Somalia-July-2008.pdf>) konzultované 4. júna 2014.

⁽¹⁶⁾ Bryld, E. & Kamau, C., 'Political Economy Analysis in Mogadishu', *Tana Copenhagen*, May 2012 (<http://tanacopenhagen.com/uploads/Political%20Economy%20Analysis%20of%20Mogadishu%20-%20full%20report.pdf>) accessed 4 June 2014, p. 20. In 2002, another division was mentioned: departments (*Xaafado*), sections (*Waaxyo*), neighbourhoods (*Tabella*): Marchal, R., *A Survey of Mogadishu's Economy*, European Commission/ Somali Unit (Nairobi), August 2002 (http://www.eeas.europa.eu/delegations/somalia/documents/more_info/mogadishu_economic_survey_en.pdf) accessed 4 June 2014.

Okrsky Mogadiša zo severovýchodu na juhozápad ⁽¹⁷⁾:

Heliwaa (Huruwa) - Karaan – Yaaqshiid - Shibis – Wardhiigley (Wardhingley) - Boondheere - Shangaani (Shingani) - Cabdulcasiis (Abdul-aziz) - Xamar Weyne (Hamar Weyne) - Xamar Jabjab (Hamar Jabjab) - Waaberi - Hawl Wadaag - Hodan - Dayniile (Deynile) - Wadajir (Medina) – Dharkenley. Niektoré zdroje uvádzajú nový 17. okrskok Kahda, čo však nebolo možné overiť ⁽¹⁸⁾.

■ 1.1.4.2.3 Obyvateľstvo

V súčasnosti neexistujú overené údaje o obyvateľstve Mogadiša a rôzne zdroje uvádzajú rôzne údaje. V roku 2011 Organizácia Spojených národov (ďalej len „OSN“) odhadovala, že Mogadišo má 1 554 000 obyvateľov. V roku 2012 Somálska federálna vláda (ďalej len „FGS“) odhadovala 2,5 milióna obyvateľov ⁽¹⁹⁾. Vo februári 2014 Oddelenie potravinovej bezpečnosti a analýzy výživy (ďalej len „FSNAU“) odhadovalo, že Mogadišo má 901 183 obyvateľov ⁽²⁰⁾.

Mesto bolo svedkom masívnych presunov v rámci a mimo mesta. V rokoch 2007 až 2009 z Mogadiša pred bojmi utieklo 409 000 ľudí do koridora Afgoooye. Nárast obyvateľstva v rokoch 2011/2012 súvisí najmä s ľuďmi z južných regiónov, ktorí utiekli pred konfliktmi a suchom v južných vidieckych oblastiach, a ktorí žili najmä v táboroch IDP v Mogadiše. V máji 2013 bolo v Mogadiše napočítaných 369 000 IDP ⁽²¹⁾. Počet a veľkosť táborov IDP v Mogadiše klesá (pozri oddiel 1.8.2.3.1). Zatiaľ čo vo While Hodan, Hawl Wandaag a Boondheere je ešte stále veľa IDP, väčšina IDP sa presťahovala do okrskov Dayniile a Wadajir a pozdĺž cesty do Afgoooye ⁽²²⁾.

■ 1.1.4.2.4 Hospodárstvo

V Mogadiše je veľký námorný prístav, medzinárodné letisko (Aden Adde International Airport), množstvo trhov vrátane veľkého dobytčieho trhu v okrsku Heliwaa (Suuqua Holaha) a slávneho centrálného trhu Bakara. Obyvateľstvo sa odjakživa živilo obchodovaním s rôznym tovarom, rybníctvom a výrobou tradičných látok (*alindi*). Nachádza sa tu prekvitajúci sektor služieb, ktorého súčasťou sú zmenárne a spoločnosti zamerané na prevod peňazí a poskytovatelia telekomunikačných mobilných a internetových služieb. Najväčší mogadišský trh Bakara je malým mestom, v ktorom je možné kúpiť a predáť všetko možné aj nemožné, od potravín po špičkové zbrane, zlato, lieky či najnovšie výdobytky technológie ⁽²³⁾.

■ 1.1.4.2.5 Rekonštrukcia

V Mogadiše sa nachádzalo veľa pamiatok, ako sú pamätníky, univerzity, divadlá, mešity, vládne budovy, rímsko-katolícka katedrála (mnoho rokov bola domovom IDP a v súčasnosti je zbúraná) a ďalšie významné stavby. ⁽²⁴⁾ Najstaršie okrsky sú postavené okolo starého prístavu: Xamar Weyne, Shangaani, Xamar Jabjab, a Cabdulcasiis ⁽²⁵⁾. Počas občianskej vojny bola zničená väčšina infraštruktúr (vrátane ciest, elektrického vedenia, pouličného osvetlenia, kanalizácie, vodovodu s pitnou vodou a systémov zberu odpadov) ⁽²⁶⁾.

⁽¹⁷⁾ Mapu Mogadiša nájdete na tejto adrese: UN OCHA, *Región Banadir – mesto Mogadišo*, 16. marca 2012 (http://reliefweb.int/sites/reliefweb.int/files/resources/120316_Administrative_Map_Banadir_A4.pdf) konzultované 4. júna 2014. Mapy jednotlivých okrskov nájdete v časti Zoznam zdrojov – Mapy.

⁽¹⁸⁾ IRIN, *Mapping Mogadishu's revival*, 25 November 2013 (<http://www.irinnews.org/report/99197/mapping-mogadishu-s-revival>) accessed 5 June 2014; IRIN, *Security downturn in Mogadishu*, 9 April 2014 (<http://www.irinnews.org/report/99906/security-downturn-in-mogadishu>) accessed 5 June 2014.

⁽¹⁹⁾ UN OCHA, *Mogadišo – analýza situácie v októbri 2012*, 31. októbra 2012 (<http://www.static.reliefweb.int/report/somalia/mogadishu-%E2%80%93-situation-analysis-october-2012>) konzultované 4. júna 2014.

⁽²⁰⁾ FSNAU, *Somalia IPC Population - Current (February 2014)* (<http://www.fsnau.org/downloads/IPC%20-%20Post%20Deyr%202013-14%20Current.pdf>) accessed 28 May 2014.

⁽²¹⁾ UN OCHA, *Mogadišo – analýza situácie v októbri 2012*, 31. októbra 2012 (<http://www.static.reliefweb.int/report/somalia/mogadishu-%E2%80%93-situation-analysis-october-2012>) konzultované 4. júna 2014; UNHCR, *Somalia: Mogadishu IDPs by District - May 2013* (http://reliefweb.int/sites/reliefweb.int/files/resources/05-May13_Total_IDPs_moga_A3PC_v1.pdf) accessed 5 June 2014.

⁽²²⁾ UNITAR/UNOSAT, *Update 6: Reduction of Somali IDP Shelter Concentrations in Mogadishu, Somalia (3 June 2013 - 24 November 2013)*, 2 January 2014 (http://unosat-maps.web.cern.ch/unosat-maps/SO/CE20130710SOM/REPORT_MogadishuCamp_Analysis_24November2013.pdf) accessed 5 June 2014.

⁽²³⁾ Marchal, R., *A Survey of Mogadishu's Economy*, European Commission/Somali Unit (Nairobi) August 2002 (http://www.eeas.europa.eu/delegations/somalia/documents/more_info/mogadishu_economic_survey_en.pdf) accessed 4 June 2014; Bryld, E. & Kamau, C., 'Political Economy Analysis in Mogadishu', *Tana Copenhagen*, May 2012 (<http://tanacopenhagen.com/uploads/Political%20Economy%20Analysis%20of%20Mogadishu%20-%20full%20report.pdf>) accessed 4 June 2014.

⁽²⁴⁾ UN OCHA, *Mogadishu Landmarks*, 6 May 2010 (http://somaliska.com/wp-content/uploads/2010/06/100526_OCHA_Mogadishu-Landmarks_A0.pdf) accessed 4 June 2014.

⁽²⁵⁾ Khalif, A., 'The last days of Mogadishu's old town', *Africa Review*, 17 February 2014 (<http://www.africareview.com/Special-Reports/Mogadishu-old-town-under-threat/-/979182/2209902/-/view/printVersion/-/iy7dfp/-/index.html>) accessed 4 June 2014.

⁽²⁶⁾ AI, *Mogadishu cannot qualify as an Internal Flight Alternative*, 26 September 2013 (<http://www.amnesty.org/en/library/asset/AFR52/012/2013/en/77726de8-a461-430f-bdd5-3962e6342ccf/af520122013en.pdf>) accessed 5 June 2014.

Od začiatku roka 2012 sa rekonštrukčné činnosti a činnosti obnovy stavieb zrýchlili ⁽²⁷⁾. Mesto opätovne ožilo, hoci ešte stále dochádza k útokom. Otvorili sa nové hotely, reštaurácie a obchody. Nachádza sa tu prímorská pláž chránená vojakmi, na ktorej majú miestni opäť odvahu plávať v mori. Mnohí Somálčania vracajúci sa z diaspóry si v Mogadiše založili podnik ⁽²⁸⁾. Základné vládne služby, ako pouličné osvetlenie a zber odpadu boli obnovené ⁽²⁹⁾.

Čoraz častejší výskyt útokov hnutia Al-Shabaab od začiatku roka 2014 (najmä veľké útoky na prominentné ciele, ako je prezidentský palác a parlament) spolu s nárastom kriminality a krádeží ovplyvňujú voľný pohyb obyvateľov, pričom obchody a úrady zatvárajú skôr a ľudia sa cítia menej v bezpečí ⁽³⁰⁾.

■ 1.1.4.2.6 Mapy a adresy

Vláda spolupracuje s programom UN-Habitat (program OSN pre ľudské sídla) na kartografickom projekte s cieľom zaevidovať podniky a infraštruktúru do urbanistického plánu s cieľom riadiť prúd vracajúcich sa obyvateľov, riešiť spory o pozemky, zvýšiť daňové príjmy a vytvoriť presné mapy ⁽³¹⁾. Len málo ulíc v Mogadiše má názov. Niektoré názvy ulíc sa zmenili a nesúhlasia s názvami na starších mapách. Domy nemajú čísla. Adresy sa zvyknú uvádzať v súvislosti s významnými budovami, pamiatkami atď. („za“, „pri“). V januári 2014 správa Benadiru začala vykonávať plán na umiestnenie značiek na všetky ulice s cieľom do roka prideliť každému domu číslo, zvýšiť bezpečnosť a umožniť doručovanie pošty ⁽³²⁾.

1.1.4.3 Kismayo

Kismayo je hlavné mesto regiónu Lower Jubba a najdôležitejší hospodársky uzol južnej časti Somálska. V meste sa nachádza jeden z najdôležitejších námorných prístavov krajiny a letecká základňa, ktorá bola zrenovovaná a opätovne otvorená na začiatku roka 2014. Mesto zásobuje poľnohospodárstvo v úrodnom údolí Jubba a rybné hospodárstvo v Indickom oceáne ⁽³³⁾. Mesto je rozdelené na štyri okrsky (Calanleey, Faanoole, Farjano, Shaqaalaha) a podľa odhadov má 167 000 až 183 000 obyvateľov (údaje z roku 2013) ⁽³⁴⁾.

■ 1.1.4.3.1 Životné prostredie a krajina

Mesto Kismayo zaberá približne 5 km² a je položené v nadmorskej výške 8 metrov ⁽³⁵⁾. Vo virtuálnej 3D prezentácii spoločnosti MetaVR si môžete pozrieť niekoľko pohľadov na mesto ⁽³⁶⁾.

Nízko položená pobrežná lokalita a nevyhovujúci odtokový systém spôsobujú zraniteľnosť mesta voči opakovaným povodňam, ako boli napr. povodne spôsobené intenzívnymi dažďami v máji a júni 2014 ⁽³⁷⁾.

⁽²⁷⁾ Fotografie bežného života v Mogadiše a rekonštrukčných prác možno nájsť na adrese: BBC, *Fotoreportáž: Obnova Mogadiša*, 8. augusta 2012 (<http://www.bbc.com/news/world-africa-19112530>) konzultované 5. júna 2014; a na adrese: Byrnes, M., *Fascinujúci pohľad na bežný život v Mogadiše*, 21. októbra 2013 (<http://www.citylab.com/design/2013/10/fascinating-glimpse-daily-life-mogadishu/7300/>).

⁽²⁸⁾ VoA, *Hammers Replace Bullets as Mogadishu Rebuilds*, 6 July 2012 (<http://www.voanews.com/content/hammers-replace-bullets-as-mogadishu-builds/1364421.html>) accessed 5 June 2014; IRIN, *Mogadishu on the up*, 18 May 2012 (<http://www.irinnews.org/report/95480/somalia-mogadishu-on-the-up>) accessed 4 June 2014; Migiro, K., *Mogadishu boom turns famine victims into urban labourers*, Thomson Reuters Foundation, 19 June 2012 (<http://www.trust.org/item/?map=mogadishu-boom-turns-famine-victims-into-urban-labourers>) accessed 5 June 2014; SomaliCurrent, *Somali Diaspora return, rebuilding homeland*, 22 January 2014 (<http://www.somalicurrent.com/2014/01/22/somali-diaspora-return-rebuilding-homeland/>) accessed 5 June 2014.

⁽²⁹⁾ BBC, *Somalia parliament attacked by al-Shabab in Mogadishu*, 24 May 2014 (<http://www.bbc.com/news/world-africa-27554498>) accessed 5 June 2014.

⁽³⁰⁾ IRIN, *Security downturn in Mogadishu*, 9 April 2014 (<http://www.irinnews.org/report/99906/security-downturn-in-mogadishu>) accessed 5 June 2014; BBC, *Somalia parliament attacked by al-Shabab in Mogadishu*, 24 May 2014 (<http://www.bbc.com/news/world-africa-27554498>) accessed 5 June 2014.

⁽³¹⁾ IRIN, *Mapping Mogadishu's revival*, 25 November 2013 (<http://www.irinnews.org/report/99197/mapping-mogadishu-s-revival>) accessed 5 June 2014.

⁽³²⁾ IRIN, *Mapping Mogadishu's revival*, 25 November 2013 (<http://www.irinnews.org/report/99197/mapping-mogadishu-s-revival>) accessed 5 June 2014; Sabahionline, *New street signs and house numbers to improve security, convenience in Mogadishu*, 30 January 2014 (http://sabahionline.com/en_GB/articles/hoa/articles/features/2014/01/30/feature-02) accessed 5 June 2014; Bar-Kulan, *Banadir officials launch Mogadishu Street Naming Project*, 29 January 2014 (<http://www.bar-kulan.com/2014/01/29/banadir-officials-launch-mogadishu-street-naming-project/>) accessed 5 June 2014; A map of Mogadishu: UN OCHA, *Banadir Region – Mogadishu city*, 16 March 2012 (http://reliefweb.int/sites/reliefweb.int/files/resources/120316_Administrative_Map_Banadir_A4.pdf) accessed 4 June 2014.

⁽³³⁾ Somaliareport, *The Importance of Kismayo*, 6 November 2012 (<http://www.somaliareport.com/index.php/post/3427>) accessed 25 June 2014. AMISOM, *Kismayo Aripport refurbished*, 2 March 2014 (<http://amisom-au.org/2014/03/kismayo-airport-refurbished/>); see also (<http://vimeo.com/88342137>) accessed 25 June 2014.

⁽³⁴⁾ Kisima Peace and Development Organisation, *Multi-cluster Joint Assessment Report on Kismayo IDPs*, March 2013 (<https://www.humanitarianresponse.info/sites/www.humanitarianresponse.info/files/assessments/Joint%20%20Assessment%20Report%20on%20Kismayu%20IDPs%20camps%20led%20by%20KISIMA.pdf>) accessed 25 June 2014; AMISOM, *Sector II Profile Kismayo*, s.d. (<http://amisom-au.org/wp-content/uploads/2013/11/Sector-II-Kismayo.pdf>) accessed 27 June 2014.

⁽³⁵⁾ Kisima Peace and Development Organisation, *Multi-cluster Joint Assessment Report on Kismayo IDPs*, March 2013 (<https://www.humanitarianresponse.info/sites/www.humanitarianresponse.info/files/assessments/Joint%20%20Assessment%20Report%20on%20Kismayu%20IDPs%20camps%20led%20by%20KISIMA.pdf>) accessed 25 June 2014.

⁽³⁶⁾ MetaVR [website] (http://www.metavr.com/technology/kismayo_terrain.html) accessed 25 June 2014.

⁽³⁷⁾ ICRC, *Somalia: Thousands of flood-affected people in Kismayo receive emergency support*, 16 June 2014 (<http://www.icrc.org/eng/resources/documents/news-release/2014/06-16-somalia-nairobi-kismayo-flood-afec.htm>) accessed 25 June 2014.

■ 1.1.4.3.2 Námorný prístav a priemysel

Námorný prístav bol vybudovaný v roku 1964 a zrenovovaný v roku 1984. Od júla do septembra prístav zápasí so zlým počasím. Vlny a monzóny sťažujú kotvenie a obyvatelia tieto mesiace nazývajú *kuusi*, čo znamená „bez peňazí“. Ide o hlbokomorský prístav, ktorý chráni prístavná hrádza, no znevýhodňuje ho nebezpečné pobrežné útesy. Hlavnou funkciou prístavu bol v minulosti vývoz mäsa a banánov, ale najnovšie sa stal miestom dovozu a vývozu tovarov, uhlia a katy. Prístav má dĺžku 630 metrov, kotviacu kapacitu na štyri lode a zvyčajne vybaví 38 plavidiel za mesiac (údaje z roku 2005) ⁽³⁸⁾.

V marci 2013 denná mzda pracovníkov prístavu dosahovala v priemere 50 000 až 100 000 SOS (somálsky šiling) (1 USD až 2 USD) ⁽³⁹⁾.

Koncom 80-tych rokov 20. storočia sa v meste Kismayo nachádzala konzerváreň zameraná na mäso, kožiareň a moderný závod na spracovanie rýb. Boli tu tiež dva cukrovary. Už pred zničením mesta počas občianskej vojny a vojny klanov (80./90. roky 20. storočia) bola však produktivita priemyslu nízka a nepravidelná. Nachádzala sa tu elektráreň postavená v polovici 80. rokov 20. storočia, ktorá však bola často mimo prevádzky. Výrobu tovarov z veľkej časti zabezpečujú malé dielne v neoficiálnom sektore ⁽⁴⁰⁾.

■ 1.1.4.3.3 Verejná vybavenosť

V roku 2005 skupina bývalých učiteľov a univerzitných lektorov založila Univerzitu v Kismayo s podporou miestnej organizácie Towfiq Welfare Society. Univerzita má dva areály, knižnicu, univerzitnú nemocnicu, konferenčnú sálu, náboženské priestory, športové zariadenia a vlastnú dopravu ⁽⁴¹⁾. V Kismayo sa nachádza všeobecná nemocnica, no pre nedostatočnú kapacitu sú pacienti niekedy uložení mimo nej ⁽⁴²⁾.

V marci 2013 bolo v meste vyše 40 táborov IDP s prístreškami vyrobenými z polyetylénu, papiera, tašiek, škatúl, stanov a vyhodенých kusov kovu ⁽⁴³⁾.

⁽³⁸⁾ US Army Corps of Engineers, *The Geology of Somalia: a Selected Bibliography of Somalian Geology, Geography and Earth Science*, February 2007 (<http://www.dtic.mil/cgi-bin/GetTRDoc?AD=ADA464006>) accessed 25 June 2014, p. 18; Somaliareport, *The Importance of Kismayo*, 6 November 2012 (<http://www.somaliareport.com/index.php/post/3427>) accessed 25 June 2014; AMISOM Public Information, Photo [Flickr] taken on 30 November 2012 (https://www.flickr.com/photos/au_unistphotostream/8251328463/in/photolist-86oJdb-dz9dR-dz9dR-dieTRQ-dieWvg-dieUp9-dgm5um-dieWgv-dAgDf7-dieUaw-dAbb8M-dgCdRy-dgkRAq-dgkQ3n-dieUAq-dieWWB-dieUE7-dgkSYG-dgkRWN-dgkPXz-dgkSCo-dkdghD-deGUDL-dgkR2p-dgkS5d-dgkQ8P-dgkQPD-dgkSRG-dgkQJn-dgkS9L-dgkRsb-dgkQhB-butuBX-dgkQyV-butvTt-butvie-butuLP-butw9v-butw26-butvvt-butv3x-butvaP-butuWX-e9DD4n-e9DACE-e9J72Y-e9CyXk-e9K46W-86kzzn-dz98KX/) accessed 27 June 2014.

⁽³⁹⁾ Kisima Peace and Development Organisation, *Multi-cluster Joint Assessment Report on Kismayo IDPs*, March 2013 (<https://www.humanitarianresponse.info/sites/www.humanitarianresponse.info/files/assessments/Joint%20%20Assessment%20Report%20on%20Kismayu%20IDPs%20camps%20led%20by%20KISIMA.pdf>) accessed 25 June 2014.

⁽⁴⁰⁾ US Army Corps of Engineers, *The Geology of Somalia: a Selected Bibliography of Somalian Geology, Geography and Earth Science*, February 2007 (<http://www.dtic.mil/cgi-bin/GetTRDoc?AD=ADA464006>) accessed 25 June 2014, p. 22.

⁽⁴¹⁾ Kismayo University [website], last updated: 27 June 2014 (<http://www.kismayouniversity.com/>) accessed 27 June 2014.

⁽⁴²⁾ AMISOM Public Information, Photo [Flickr] taken on 30 November 2012 (https://www.flickr.com/photos/au_unistphotostream/8251327999/in/photolist-86oJdb-dz9dR-dz9dR-dieTRQ-dieWvg-dieUp9-dgm5um-dieWgv-dAgDf7-dieUaw-dAbb8M-dgCdRy-dgkRAq-dgkQ3n-dieUAq-dieWWB-dieUE7-dgkSYG-dgkRWN-dgkPXz-dgkSCo-dkdghD-deGUDL-dgkR2p-dgkS5d-dgkQ8P-dgkQPD-dgkSRG-dgkQJn-dgkS9L-dgkRsb-dgkQhB-butuBX-dgkQyV-butvTt-butvie-butuLP-butw9v-butw26-butvvt-butv3x-butvaP-butuWX-e9DD4n-e9DACE-e9J72Y-e9CyXk-e9K46W-86kzzn-dz98KX/) accessed 27 June 2014.

⁽⁴³⁾ Kisima Peace and Development Organisation, *Multi-cluster Joint Assessment Report on Kismayo IDPs*, March 2013 (<https://www.humanitarianresponse.info/sites/www.humanitarianresponse.info/files/assessments/Joint%20%20Assessment%20Report%20on%20Kismayu%20IDPs%20camps%20led%20by%20KISIMA.pdf>) accessed 25 June 2014.

1.1.4.4 Belet Weyne

Belet Weyne je hlavné mesto regiónu Hiiraan ⁽⁴⁴⁾. Je to posádkové mesto s niekoľkými vojenskými základňami národnej somálskej armády a AMISOM ⁽⁴⁵⁾. Mesto rozdeľuje rieka Shabelle, podľa ktorej vznikli štvrté na východnom a západnom brehu spojené mostom Liiq liqato ⁽⁴⁶⁾. Mesto má štyri okrsky ⁽⁴⁷⁾: Kooshin, Haawotaako, Hawl Wadaag ⁽⁴⁸⁾, a Bundo Weyn, v ktorom sa nachádza trh a vládna základňa ⁽⁴⁹⁾.

Vďaka úrodnému údoliu Shabelle je mesto významným hospodárskym uzlom Somálska. Zásobuje miestne a medzinárodné trhy (prostredníctvom námorných prístavov Berbera a Bossaso) veľkým trhom s hospodárskymi zvieratami v západnej časti (ťavy, dobytok, kozy) a poľnohospodárskou výrobou (kukurica, sójové bôby, mleté orechy, sezam a slnečnicové semienka, mango, dyňa, papája, grapefruit a ďalšie). Mesto je zároveň umiestnené na strategickej dopravnej tepne, a teda je významným dopravným uzlom medziregionálneho obchodu ⁽⁵⁰⁾.

Nachádza sa tu mestská nemocnica, ktorú riadi AMISOM ⁽⁵¹⁾. V Belet Weyne je futbalový štadión, ktorý úrady použili na popravu staršinu, ktorého vojenský súd odsúdil na smrť ⁽⁵²⁾. Na predmestí sa nachádza cintorín Bulo-Hubey ⁽⁵³⁾.

1.1.5 Dopravná infraštruktúra

V krajine je len 2 900 km asfaltových ciest a hlavným dopravným prostriedkom obyvateľov sú dodávky, autobusy a minibusy. Hlavná diaľnica je 1 200 km dlhá dvojprúdová asfaltová cesta z Kismayo cez Mogadišo do Hargeysa. V obdobiach dažďov mnohé vidiecke cesty nie sú dostupné pre motorové vozidlá. Preto sa na prepravu používajú ťavy, somáre a dobytok. V Somálsku nie sú žiadne železnice ⁽⁵⁴⁾.

Somálsko má šesť letísk s asfaltovými prístávacími dráhami a 55 letísk s nevyasfaltovanými prístávacími dráhami ⁽⁵⁵⁾. Na severovýchode (Puntland) sa nachádza medzinárodné letisko Bossaso-Bender Quasim (BSA/MCMF) s jedným terminálom pre cestujúcich a dvomi vzletovými/pristávacími dráhami. Na letisku pôsobia letecké spoločnosti Daallo Airlines, Djibouti Air a Jubba Airways ⁽⁵⁶⁾. Na juhu je letisko Kismayo (KMU/HCMK) s jednou pristávacou dráhou ⁽⁵⁷⁾. Medzinárodné letisko Mogadišo (MGQ/HCMK) má jednu vzletovú/pristávaciu dráhu. Letisko bolo zatvorené 11 rokov a v roku 2006 bolo znovu otvorené ⁽⁵⁸⁾. Z Mogadiša sú k dispozícii lety do Jemenu, Džibutska, Somalilandu, Spojených

⁽⁴⁴⁾ Somaliareport, *Business booming in Galkayo Arms Market*, 15 March 2011 (http://www.somaliareport.com/index.php/post/283/Business_Booming_in_Galkayo_Arms_Market_) accessed 25 June 2014; Somaliareport, *Weekly Security Roundup May 19-25 2012*, 26 May 2012 (http://www.somaliareport.com/index.php/subcategory/91/Background/Weekly_Security_Roundup/052012///14) accessed 25 June 2014.

⁽⁴⁵⁾ Sabahionline, *Al-Shabaab attacks military base in Beledweyne*, 4 March 2014 (http://sabahionline.com/en_GB/articles/hoa/articles/newsbriefs/2014/03/04/newsbrief-04) accessed 27 June 2014; Sabahionline, *Ethiopian troops formally join AMISOM*, 22 January 2014 (http://sabahionline.com/en_GB/articles/hoa/articles/newsbriefs/2014/01/22/newsbrief-01) accessed 27 June 2014.

⁽⁴⁶⁾ AMISOM, *Sector IV Profile – Belet Weyne*, November 2013 (<http://amisom-au.org/wp-content/uploads/2013/11/Sector-IV-Belet-Weyne.pdf>) accessed 24 June 2014.

⁽⁴⁷⁾ AMISOM, *Sector IV Profile – Belet Weyne*, November 2013 (<http://amisom-au.org/wp-content/uploads/2013/11/Sector-IV-Belet-Weyne.pdf>) accessed 24 June 2014.

⁽⁴⁸⁾ Sabahionline, *Grenade attack in Beledweyne kills 1, injures others*, 9 September 2013 (http://sabahionline.com/en_GB/articles/hoa/articles/newsbriefs/2013/09/09/newsbrief-04) accessed 27 June 2014.

⁽⁴⁹⁾ Somaliareport, *Weekly Security Roundup May 19-25 2012*, 26 May 2012 (http://www.somaliareport.com/index.php/subcategory/91/Background/Weekly_Security_Roundup/052012///14) accessed 25 June 2014; Sabahionline, *Somali, AMISOM forces capture Eyn from al-Shabaab*, 24 April 2014 (http://sabahionline.com/en_GB/articles/hoa/articles/newsbriefs/2014/04/24/newsbrief-01) accessed 27 June 2014.

⁽⁵⁰⁾ AMISOM, *Sector IV Profile – Belet Weyne*, November 2013 (<http://amisom-au.org/wp-content/uploads/2013/11/Sector-IV-Belet-Weyne.pdf>) accessed 24 June 2014; Somaliareport, *Weekly Security Roundup May 5-11 2012*, 11 May 2012 (http://www.somaliareport.com/index.php/post/3334/Weekly_Security_Roundup) accessed 25 June 2014.

⁽⁵¹⁾ Sabahionline, *Al-Shabaab attack on Beledweyne police station ‘self-defeating’, Mohamud says*, 19 November 2013 (http://sabahionline.com/en_GB/articles/hoa/articles/newsbriefs/2013/11/19/newsbrief-01) accessed 27 June 2014; Radio Ergo, *Beletweyne hospital runs out of drugs*, 3 March 2014 (http://radioergo.org/en/read.php?article_id=1336) accessed 27 June 2014.

⁽⁵²⁾ Sabahionline, *Killer of Hiran elder executed in Beledweyne*, 6 August 2013 (http://sabahionline.com/en_GB/articles/hoa/articles/newsbriefs/2013/08/06/newsbrief-04) accessed 27 June 2014.

⁽⁵³⁾ Sabahionline, *African Union condemns assassination of Somali elder*, 29 November 2012 (http://sabahionline.com/en_GB/articles/hoa/articles/newsbriefs/2012/11/29/newsbrief-09) accessed 27 June 2014.

⁽⁵⁴⁾ Encyclopaedia Britannica, *Somalia*, last updated 23 December 2013 (<http://www.britannica.com/EBchecked/topic/553877/Somalia/37732/Transportation>) accessed 6 June 2014; US Army Corps of Engineers, *The Geology of Somalia: a Selected Bibliography of Somalian Geology, Geography and Earth Science*, February 2007 (<http://www.dtic.mil/cgi-bin/GetTRDoc?AD=ADA464006>) accessed 25 June 2014, p. 18.

⁽⁵⁵⁾ CIA, *The World Factbook, Somalia*, last updated 16 April 2014, (<http://www.refworld.org/type,COUNTRYREP,,SOM,51ffa6ed4,0.html>) accessed 2 June 2014.

⁽⁵⁶⁾ AZ World Airports, *Boosaaso – Bender Qasim International Airport (BSA/MCMF)* (<http://www.azworldairports.com/airports/a2470bsa.cfm>) accessed 6 June 2014.

⁽⁵⁷⁾ AZ World Airports, *Kisimayu Airport (KMU/HCMK)* (<http://www.azworldairports.com/airports/a2470kmu.cfm>) accessed 6 June 2014.

⁽⁵⁸⁾ AZ World Airports, *Mogadishu International Airport (MGQ/HCMK)* (<http://www.azworldairports.com/airports/a2470mgq.cfm>) accessed 6 June 2014; For more information on Mogadishu Airport, see: (<http://mogadishuairport.com/>)

arabských emirátov, Ugandy, Puntlandu, Turecka, Saudskej Arábie, Sudánu, Kismayo a do Kene⁽⁵⁹⁾. Somálska vláda pripravuje obnovu národnej leteckej spoločnosti Somali Airlines, ktorá skončila prevádzku v apríli 1992. Od roku 2012 do Somálska pravidelne lieta spoločnosť Turkish Airlines (Istanbul – Mogadišo) a od roku 2013 spoločnosť Air Uganda (Entebbe – Mogadišo)⁽⁶⁰⁾.

Hlavné námorné prístavy sú Kismayo a Berbera (Somaliland). Komerčná prevádzka námorného prístavu Mogadišo bola zatvorená do roku 2006. Aktuálne je otvorená a bezpečnejšia a prístav zažíva obnovenie hospodárskej činnosti. Vývoz sa týka prevažne ovocia a hospodárskych zvierat. Dovoz je zameraný najmä na cestoviny a cement. CIA však v publikácii World Factbook uvádza, že námorná doprava v Somálsku je ešte stále poznačená hrozbou pirátstva, v rámci ktorého sa zadržávajú plavidlá a rukojemníci a žiada sa výkupné⁽⁶¹⁾.

1.2 Demografia

1.2.1 Obyvateľstvo

Neexistujú žiadne spoľahlivé údaje o obyvateľstve, len rôzne odhady (alebo skôr extrapolácie), pretože sčítanie obyvateľstva sa naposledy uskutočnilo v roku 1975. Podľa odhadov publikácie CIA World Factbook v roku 2014 celkový počet obyvateľov (vrátane Somalilandu, Puntlandu, Soolu a Sanaagu) dosahoval 10 428 043 osôb s ročnou mierou rastu 1,75 %⁽⁶²⁾. Spoľahlivé odhady počtu obyvateľov v Južnom a Strednom Somálsku nie sú dostupné. Viac ako 70 % celkového obyvateľstva Somálska má menej ako 30 rokov⁽⁶³⁾.

1.2.2 Etnické skupiny

Vzhľadom na skutočnosť, že takmer všetci obyvatelia Somálska používajú somálčinu ako svoj materinský jazyk, sa Somálsko na prvý pohľad zdá byť jednou z mála etnicky jednoliatych krajín subsaharskej Afriky. Z podrobnejšieho preskúmania vyplýva iná skutočnosť. Veľký podiel obyvateľstva sa hlási k niektorej z menšinových skupín a väčšina obyvateľstva sa rozdeľuje do niekoľkých klanov, ktoré fungujú ako subetnické skupiny a predstavujú hlavný identifikačný faktor v somálskom národe⁽⁶⁴⁾.

Klany sa rozdeľujú do šiestich klanových rodín (v závislosti od definície a počtu). Klanové rodiny kočovných pastierov (Darod, Hawiye, Dir a Isaaq, pričom posledná sa niekedy považuje za súčasť rodiny Dir) majú najvyššie postavenie v somálskej klanovej hierarchii a súhrnne sa označujú pojmom Samaale. Usadlé rodiny Digil a Mirifle/Rahanweyn sa takisto považujú za urodzené klanové rodiny a nazývajú sa Saab.

⁽⁵⁹⁾ (<http://www.dohop.com/travel-guide/airports/Mogadishu%20International%20Airport-MGQ/>)

⁽⁶⁰⁾ Africa Reporters, *Somalia says working on reviving defunct national airline*, 19 February 2014 (<http://www.africareporters.com/index.php/component/k2/item/590-somalia-says-working-on-reviving-defunct-national-airline>) accessed 6 June 2014; Africa Review, *23 years on, Somalia's defunct flag carrier eyes return to the sky*, 14 March 2014 (<http://www.africareview.com/Special-Reports/Somali-Airlines-eyes-return-to-the-sky/-/979182/2243662/-/cgg9w6/-/index.html>) accessed 6 June 2014. US Army Corps of Engineers (Topographic Engineering Center), *The Geology of Somalia: a Selected Bibliography of Somalian Geology, Geography and Earth Science*, February 2007 (<http://www.dtic.mil/cgi-bin/GetTRDoc?AD=ADA464006>) accessed 25 June 2014, p. 19. For more information on flights and the airport, see: (<http://mogadishuairport.com/flight-schedule/>) accessed 1 July 2014.

⁽⁶¹⁾ BBC, *Somalia's fight to harness the power of Mogadishu port*, 6 May 2013 (<http://www.bbc.com/news/world-africa-22404123>) accessed 6 June 2014; CIA, *The World Factbook, Somalia*, last updated 16 April 2014, (<http://www.refworld.org/type,COUNTRYREP,,SOM,51ffa6ed4,0.html>) accessed 2 June 2014.

⁽⁶²⁾ „Poznámka: tento odhad bol odvodený od oficiálneho sčítania obyvateľov, ktorý v roku 1975 uskutočnila somálska vláda; sčítanie obyvateľstva v Somálsku je komplikované pre veľký počet kočovných obyvateľov a utečeneckých prúdov spôsobených hladomorom a vojnami medzi klanmi (odhady z júla 2014).“ CIA, *The World Factbook – Somálsko*, posledná aktualizácia 16. apríla 2014 (<https://www.cia.gov/library/publications/the-world-factbook/geos/so.html>) konzultované 16. mája 2014.

⁽⁶³⁾ World Bank, *Somalia Overview*, last updated 4 April 2014 (<http://www.worldbank.org/en/country/somalia/overview>) accessed 29 May 2014.

⁽⁶⁴⁾ Lewis, I. M., *A Pastoral Democracy: A Study of Pastoralism and Politics Among the Northern Somali of the Horn of Africa*, James Currey Publishers, Oxford 1999 (reprint), p. 4; Gundel, J., *The predicament of the 'Oday'. The role of traditional structures in security, rights, law and development in Somalia*, November 2006 (http://logcluster.org/sites/default/files/documents/Gundel_The%2520role%2520of%2520traditional%2520structures.pdf) accessed 10 June 2014, p. 4-5; Besteman, C., *Public History and Private Knowledge: On Disputed History in Southern Somalia*, Duke University Press, Durham, 1993, p. 567; ISS Africa, *The Somalia Conflict. Implications for peacemaking and peacekeeping efforts*, September 2009 (<http://www.issafrika.org/uploads/P198.PDF>) accessed 10 June 2014, p. 3.

Tieto klanové rodiny sa rozdeľujú na klany, podklany a rodové línie ⁽⁶⁵⁾. Zo sociálneho hľadiska je najdôležitejšou úrovňou tohto hierarchického systému skupina platiaca *mag* alebo *diya*, ktorá je povinná platiť kompenzáciu (nazývanú *mag* alebo *diya*) za skutky proti zvykovému právu (*xeer*), ktoré spáchal jeden z jej členov na úkor inej skupiny ⁽⁶⁶⁾.

Niektoré menšinové skupiny odlišného pôvodu nepatria do urodzených väčšinových klanov. Ide o etnické a náboženské menšiny a profesijné skupiny. Etnické a náboženské menšiny majú zväčša odlišný pôvod a v niektorých prípadoch dokonca aj vlastný jazyk. Najväčšie skupiny sú Bantu (Jareer), Benadiri, Sheikhal a Ashraf. Bantuovia sú poľnohospodári, ktorí žijú v úrodných údoliach na juhu. Časť tejto skupiny údajne žila v tejto oblasti ešte pred usadením Somáľčanov v tomto regióne, ďalší členovia skupiny boli privedení ako pracovníci v predkoloniálnom období a ďalších doviedli talianski kolonisti. Benadiri je spoločný názov pre niekoľko nepríbuzných mestských menšín, ktoré žijú v pobrežných mestách, ako sú Merka, Baraawe a Mogadišo. Majú zmiešaný etnický pôvod Somáľčanov a rôznych moreplaveckých národov, ako sú Arabi, Indiaia alebo Portugalci ⁽⁶⁷⁾.

Profesijné skupiny sa kultúrne ani jazykovo neodlišujú od väčšinových klanov, ale vzhľadom na úkony a zamestnania vnímané ako neislamské sa považujú za nečisté. Zvyknú sa nazývať Waable, Sab, Midgaan alebo Madhibaan a na rozdiel od väčšinových klanov nemajú priame dedičné prepojenie s prorokom Mohamedom ⁽⁶⁸⁾.

Ďalšie informácie o klanoch a etnických skupinách sú uvedené v oddiele 2.

1.2.3 Jazyky a písanie

1.2.3.1 Jazyky

Na rozdiel od mnohých iných afrických krajín je jazyková situácia v Somálsku relatívne jednofázna. Úradným jazykom Somálska je somáľčina, ktorá je prevládajúcim prostriedkom komunikácie v celej krajine ⁽⁶⁹⁾. Pre väčšinu hovoriacich v Somálsku je somáľčina rodný a jediný jazyk. Somáľčinu ako rodný alebo cudzí jazyk tiež používajú milióny ľudí v západnej Etiópii (región Ogaden), severovýchodnej Keni a v juhovýchodnom Džibutsku, t. j. v oblastiach na hraniciach so Somálskom ⁽⁷⁰⁾.

V roku 1972 bola somáľčina kodifikovaná ⁽⁷¹⁾. Za spisovný variant bol zvolený severovýchodný variant somáľčiny. Používanie spisovného variantu (severovýchodná somáľčina) však nie je normou v celej krajine. Väčšina ľudí, ktorí hovoria po somálsky, používa regionálny dialekt alebo ich somáľčina sa prinajmenšom vyznačuje regionálnymi zvláštnosťami. Somáľčinu možno všeobecne rozdeliť na severný a južný variant, pričom hranica prechádza zhruba

⁽⁶⁵⁾ Lewis, I. M., *A Pastoral Democracy: A Study of Pastoralism and Politics Among the Northern Somali of the Horn of Africa*, James Currey Publishers, Oxford 1999 (reprint), p. 4; Gundel, J., *The predicament of the 'Oday'. The role of traditional structures in security, rights, law and development in Somalia*, November 2006 (http://logcluster.org/sites/default/files/documents/Gundel_The%2520role%2520of%2520traditional%2520structures.pdf) accessed 10 June 2014, p. 5.

⁽⁶⁶⁾ Lewis, I. M., *A Pastoral Democracy: A Study of Pastoralism and Politics Among the Northern Somali of the Horn of Africa*, James Currey Publishers, Oxford 1999 (reprint), p. 6; Gundel, J., *The predicament of the 'Oday'. The role of traditional structures in security, rights, law and development in Somalia*, November 2006 (http://logcluster.org/sites/default/files/documents/Gundel_The%2520role%2520of%2520traditional%2520structures.pdf) accessed 10 June 2014, p. 6; Lifos (Migrationsverket), *Government and Clan system in Somalia. Report from Fact Finding Mission to Nairobi, Kenya, and Mogadishu, Hargeisa and Boosaaso in Somalia in June 2012*, 5 March 2013 (<http://lifos.migrationsverket.se/dokument?documentSummaryId=29575>) accessed 10 June 2014, p. 21; Landinfo, *Somalia: Protection and conflict resolution mechanisms*, 2 June 2009 (http://www.landinfo.no/asset/1058/1/1058_1.pdf) accessed 10 June 2014, p. 3.

⁽⁶⁷⁾ Minority Rights Group International, *No redress: Somalia's forgotten minorities*, 31 January 2010 (<http://www.minorityrights.org/?lid=10370>) accessed 10 June 2014, p. 8-12; BAMF, *Minderheiten in Somalia*, July 2010 (https://milo.bamf.de/milop/livelink.exe/fetch/2000/702450/683266/693991/697672/697677/6029534/13604856/13565580/Deutschland___Bundesamt_f%C3%BCr_Migration_und_Fl%C3%BChtlinge,_Minderheiten_in_Somalia,_Juli_2010.pdf?nodeid=13904432&vernum=-2) accessed 10 June 2014, p. 4-16; DIS, *Report on Minority Groups in Somalia*, 17-24 September 2000 (<http://www.unhcr.org/cgi-bin/texis/vtx/refworld/rwmain/opendocpdf.pdf?docid=3ae6a5fa0>) accessed 10 June 2014, p. 19-50.

⁽⁶⁸⁾ Tiwald, A., *Die Parias Somalias: Ständische Berufskasten als Basis sozialer Diskriminierung*, Österreichischer Integrationsfonds, December 2010 (<http://www.integrationsfonds.at/laenderinformation/diepariasomalias>) accessed 10 June 2014; BAMF, *Minderheiten in Somalia*, July 2010 (https://milo.bamf.de/milop/livelink.exe/fetch/2000/702450/683266/693991/697672/697677/6029534/13604856/13565580/Deutschland___Bundesamt_f%C3%BCr_Migration_und_Fl%C3%BChtlinge,_Minderheiten_in_Somalia,_Juli_2010.pdf?nodeid=13904432&vernum=-2) accessed 10 June 2014, p. 16-21; Minority Rights Group International, *No redress: Somalia's forgotten minorities*, 31 January 2010 (<http://www.minorityrights.org/?lid=10370>) accessed 10 June 2014, p. 12; DIS: *Report on Minority Groups in Somalia*, 17-24 September 2000 (<http://www.unhcr.org/cgi-bin/texis/vtx/refworld/rwmain/opendocpdf.pdf?docid=3ae6a5fa0>) accessed 10 June 2014, p. 49-53; ACCORD, *Clans in Somalia. Report on a Lecture by Joakim Gundel*, December 2009 (http://www.ecoi.net/file_upload/90_1261130976_accord-report-clans-in-somalia-revised-edition-20091215.pdf) accessed 10 June 2014, p. 15-16.

⁽⁶⁹⁾ Lamberti, M., *Map of Somali dialects in the Somali Democratic Republic. With suppl: Speech variation in Somalia*, Helmut Buske Verlag, Hamburg, 1986, p. 13.

⁽⁷⁰⁾ Lewis, M., Paul, G., Simons, F. and Fennig, C.D. (eds.), *Ethnologue: Languages of the World, Seventeenth edition*, SIL International, Dallas, 2014, p. 184. Online version: (<http://www.ethnologue.com>)

⁽⁷¹⁾ Puglielli, A., 'Somali Phonology', *Phonologies of Asia and Africa, Volume 1*, Kaye, A.S. & Lake, W. (eds.), Eisenbrauns, US, 1997.

cez región Mudug⁽⁷²⁾. Somálčina je jedným z najlepšie zdokumentovaných afrických jazykov⁽⁷³⁾. Všeobecné rozdiely medzi severnou a južnou somálčinou sú dobre zdokumentované a možno ich spravidla potvrdiť pomocou jazykovej analýzy. Toto všeobecné rozdelenie je možné ďalej deliť⁽⁷⁴⁾.

Samotní Somálčania často rozlišujú medzi Maxaa-tiri a Maay-tiri. Maay-tiri označuje regionálne dialekty, ktorými sa hovorí v južných regiónoch Bay, Bakool, Gedo, Middle Jubba a Lower Shabelle. Maxaa-tiri možno opísať ako všeobecne zrozumiteľnú verziu, ktorá je zbierkou vzájomne zrozumiteľných regionálnych verzíí⁽⁷⁵⁾.

Niektoré menšiny v Somálsku hovoria inými jazykmi, ako napr. variantom swahilčiny (Kibajuni, Chimwiini), oromo (napr. af-Garre) a ďalšími menšinovými jazykmi, ako je munshunguli⁽⁷⁶⁾.

Príbuzné varianty týchto menšinových jazykov sa bežne používajú v susedných krajinách Etiópia a Keňa. Vzhľadom na dominantné postavenie somálčiny vo všetkých oblastiach v Somálsku možno vo všeobecnosti očakávať určitú znalosť somálčiny aj u ľudí, ktorí hovoria menšinovými jazykmi⁽⁷⁷⁾.

1.2.3.2 Písanie a výslovnosť⁽⁷⁸⁾

Somálčina pri písaní využíva latinské písmo. Abeceda sa skladá z týchto znakov:

a b c d dh e f g h i j k kh l m n o q r s sh t u w x y ' (poznámka: p a v sa nepoužívajú)

Často používaným znakom v somálčine je apostrof ['], ktorým sa označuje tzv. fonetický ráz. Tento zvuk si možno predstaviť ako nahradenie písmena [k] v slove rieka.

Písmeno **c** označuje zvuk, ktorý vzniká v hrtane a často je takmer nepočuteľný. Často sa používa v somálskych menách: Cali (Ali), Cabdullaah (Abdullah), Cabdulcasiis (Abdulaziz), Cosmaan (Osman), Cumar (Umar). Somálske písmeno c sa teda **nevyslovuje** ako [s] alebo [k].

Písmeno **x** sa vyslovuje podobne ako [h] s tým, že jazyk sa umiestňuje viac dozadu. Vyskytuje sa v menách, ako napr.: Muxammad (Muhammad), Axmad (Ahmad), Xasan (Hasan), Xamar (Hamar).

Písmeno **q** sa vyslovuje podobne ako [k] s tým, že jazyk sa umiestňuje viac dozadu (napr. Qaasim).

1.2.4 Náboženstvo

Hlavným náboženstvom v Somálsku je sunitský islam. Väčšina Somálčanov sa hlási k šarískej škole Shafi'ite. Prevažná väčšina obyvateľov sa riadi sufijskou tradíciou. Ide o mystický prúd islamu, ktorý je v Somálsku už dlho presadený⁽⁷⁹⁾. Konzervatívne salafistické skupiny, ako je hnutie Al-Shabaab, v uplynulých desaťročiach získali prevahu⁽⁸⁰⁾.

V provizórnej somálskej ústave z roku 2012 sa islam uznáva za štátne náboženstvo a dodáva sa: „V krajine sa okrem islamu nesmie šíriť žiadne iné náboženstvo. Nesmie sa schváliť žiadny zákon, ktorý nie je v súlade so všeobecnými zásadami a cieľmi šaríe.“⁽⁸¹⁾

⁽⁷²⁾ Lamberti, M., *Die Somali-Dialekte*, Helmut Buske Verlag, Hamburg, 1986, p. 25-30.

⁽⁷³⁾ Puglielli, A., 'Somali Phonology', *Phonologies of Asia and Africa, Volume 1*, Kaye, A.S. & Lake, W. (eds.), Eisenbrauns, US, 1997.

⁽⁷⁴⁾ Lamberti, M., *Die Somali-Dialekte*, Helmut Buske Verlag, Hamburg, 1986, p. 25-30.

⁽⁷⁵⁾ Tosco, M., 'The unity and diversity of Somali dialectal variants', *The harmonization and standardization of Kenyan languages: Orthography and other aspects*, no. 87 of book series, Ogechi, N.O., Ngala Oduor, J.A. & Iribemwangi, P.I. (eds.), Centre for Advanced Studies of African Society, Kenya, 2012.

⁽⁷⁶⁾ Lamberti, M., *Die Somali-Dialekte*, Helmut Buske Verlag, Hamburg, 1986, p. 25-30.

⁽⁷⁷⁾ Analýza autora.

⁽⁷⁸⁾ Information for this paragraph from: Saeed, J.I., *Somali Reference Grammar*, Dunwoody press, Kensington, 1993.

⁽⁷⁹⁾ Lewis, I.M., *Saints and Somalis - popular Islam in a clan-based society*, The Red Sea Press, Asmara, 1998, p. 8-9; US Department of State, *International Religious Freedom Report for 2012 – Somalia*, 20 May 2013 (<http://www.state.gov/j/drl/rls/irf/religiousfreedom/index.htm?dliid=208194&year=2012>) accessed 27 May 2014.

⁽⁸⁰⁾ US Department of State, *International Religious Freedom Report for 2012 – Somalia*, 20 May 2013 (<http://www.state.gov/j/drl/rls/irf/religiousfreedom/index.htm?dliid=208194&year=2012>) accessed 27 May 2014.

⁽⁸¹⁾ Federal Republic of Somalia, *Provisional Constitution*, adopted on 1 August 2012 (<http://unpos.unmissions.org/LinkClick.aspx?fileticket=RkJTOSpoMME>) accessed 27 May 2014.

Medzi náboženské menšiny patrí veľmi malá skupina somálskych kresťanov v počte 1 000 osôb [odhad z roku 2009 ⁽⁸²⁾] a menšiny v rámci islamu, ako sú napr. klany Ashraf a Shekhal. Ashrafovia tvrdia, že sú potomkami dcéry proroka Mohameda Fatimy a na tomto základe sa im udeľuje náboženské postavenie. Shekhalovia predstavujú rodové línie s dedičným náboženským postavením ⁽⁸³⁾.

1.3 Stručné dejiny

1.3.1 Od nezávislosti po vojenskú vládu (1960 – 1970) ⁽⁸⁴⁾

26. júna 1960: Bývalý britský protektorát Somaliland získava nezávislosť.

1. júla 1960: Bývalá talianska kolónia Somálsko získava nezávislosť.

1. júla 1960: Bývalá talianska kolónia sa zlučuje so Somalilandom a spoločne vytvárajú Spojenú somálsku republiku. Aden Abdullah Osman Daar je zvolený za prezidenta.

1967: Abdirashid Ali Shermarke je zvolený za prezidenta.

15. októbra 1969: Prezident Abdirashid Ali Shermarke je zavraždený.

21. októbra 1969: Generálmajor Muhammad Siyaad Barre preberá moc po zvrhnutí občianskej vlády.

1.3.2 Občianska vojna (1988 – 1991) ⁽⁸⁵⁾

Máj 1988: S využitím podpory klanu Isaaq ozbrojená opozícia voči režimu začína ofenzívu na severe krajiny. Vláda reaguje útokom na klan Isaaq, pričom zabije 50 000 osôb a 650 000 osôb prinúti ujsť do Etiópie a Džibutska.

December 1990: V Mogadiše sa strháva ozbrojené povstanie.

27. januára 1991: Siyaad Barre je vypudený z moci a uteká z Mogadiša. Vojenský vodcovia sa bijú o moc.

18. mája 1991: Somaliland vyhlasuje jednostrannú nezávislosť od ostatného Somálska.

1.3.3 Vojna klanov a štátny kolaps ⁽⁸⁶⁾

December 1991 až marec 1992: Začína sa vojna klanov. Len v Mogadiše štyri mesiace bojov podľa odhadov spôsobujú 25 000 úmrtí, 1,5 milióna utečencov z krajiny a 2 milióny osôb vysídlených v rámci krajiny.

Apríl 1992 až marec 1995: Viacero medzinárodných zásahov – UNOSOM ⁽⁸⁷⁾ I, UNITAF ⁽⁸⁸⁾ a UNOSOM II sa neúspešne pokúša zastaviť násilnosti a vyriešiť hladomor.

August 1998: Vytvorenie samosprávneho štátu Somálsky štát Puntland.

Máj až august 2000: Mierová konferencia v Arte (Džibutsko) vedie k vytvoreniu národnej prechodnej vlády (ďalej len „TNG“), na ktorej čelo sa stavia prezident Abulkassim Salat Hassan.

⁽⁸²⁾ The Economist, *Almost expunged – Even Somalia's supposedly moderate government is loth to protect them*, 22 October 2009 (<http://www.economist.com/node/14707279>) accessed 27 May 2014.

⁽⁸³⁾ Minority Rights Group International, *No redress: Somalia's forgotten minorities*, 31 January 2010 (<http://www.minorityrights.org/?lid=10370>) accessed 10 June 2014.

⁽⁸⁴⁾ BBC, *Somalia profile – A chronology of key events*, last updated 19 December 2013 (<http://www.bbc.com/news/world-africa-14094632>) accessed 26 May 2014; IRIN, *Somalia: Chronology of events 1960-2000*, 1 September 2000 (<http://www.irinnews.org/in-depth/72043/54/somalia-chronology-of-events-1960-2000>) accessed 26 May 2014; Bradbury, M. & Healy, S., 'Endless war: a brief history of the Somali conflict', *Accord Issue 21*, 2010 (http://www.c-r.org/sites/default/files/21_Somalia_2010_ENG_F.pdf) accessed 26 May 2014.

⁽⁸⁵⁾ BBC, *Somalia profile – A chronology of key events*, last updated 19 December 2013 (<http://www.bbc.com/news/world-africa-14094632>) accessed 26 May 2014; IRIN, *Somalia: Chronology of events 1960-2000*, 1 September 2000 (<http://www.irinnews.org/in-depth/72043/54/somalia-chronology-of-events-1960-2000>) accessed 26 May 2014; Bradbury, M. & Healy, S., 'Endless war: a brief history of the Somali conflict', *Accord Issue 21*, 2010 (http://www.c-r.org/sites/default/files/21_Somalia_2010_ENG_F.pdf) accessed 26 May 2014.

⁽⁸⁶⁾ BBC, *Somalia profile – A chronology of key events*, last updated 19 December 2013 (<http://www.bbc.com/news/world-africa-14094632>) accessed 26 May 2014; Bradbury, M. & Healy, S., 'Endless war: a brief history of the Somali conflict', *Accord Issue 21*, 2010 (http://www.c-r.org/sites/default/files/21_Somalia_2010_ENG_F.pdf) accessed 26 May 2014.

⁽⁸⁷⁾ UNOSOM: UN Operation in Somalia.

⁽⁸⁸⁾ UNITAF: jednotná operačná jednotka pod americkým vedením so zapojením jednotiek viacerých národov povolená Organizáciou Spojených národov.

Apríl 2001: Somálski vojenski vodcovia, ktorých podporuje Etiópia, odmietnu podporovať TNG.

Október 2004: Abdullahi Yusuf je zvolený za dočasného prezidenta prechodnej federálnej vlády (ďalej len „TFG“) prechodným parlamentom.

1.3.4 Postup a ústup islamistov ⁽⁸⁹⁾

Marec až máj 2006: Intenzívne boje v Mogadiše medzi islamskými skupinami a alianciou mogadišských vojenských vodcov.

Jún 2006: Únia islamských súdov (ďalej len „ICU“) zdoláva alianciu vojenských vodcov, zriaďuje verejnú správu v Mogadiše a preberá časť Južného Somálska.

Júl – august 2006: Letisko a námorný prístav v Mogadiše sú po prvýkrát od roku 1995 opätovne otvorené.

December 2006: Etiópske vojsko a prechodná vláda rozpútajú boj proti ICU a podarí sa im obsadiť Mogadišo.

Január 2007: Islamisti opúšťajú prístav Kismayo, ktorý bol ich poslednou baštou.

1.3.5 Neúspešné pokusy o obnovenie mieru ⁽⁹⁰⁾

Február 2007: OSN povoľuje mierovú misiu Africkej únie v Somálsku (AMISOM).

Marec až október 2007: Boje v Mogadiše medzi povstalcami a vládnymi jednotkami, ktoré podporuje etiópske vojsko. V apríli 2007 OSN odhaduje, že od februára z Mogadiša utieklo 320 000 Somáľčanov.

December 2008: Prezident Abdullahi Yusuf sa vzdáva svojej funkcie.

Január 2009: Etiópia dokončuje stiahnutie svojho vojska. Umiernený islamista Sheikh Sharif Ahmed je zvolený za prezidenta TFG novým rozšíreným parlamentom.

1.3.6 Povstanie hnutia Al-Shabaab ⁽⁹¹⁾

Máj 2009: Islamskí povstalci organizujú útoky na Mogadišo.

Máj 2009: Zavádza sa právo šaría. Útoky na TFG zo strany povstaleckých bojovníkov vrátane hnutia Al-Shabaab a ďalších skupín, podnecujú novú vlnu vysídlenia.

Jún 2009: Vyhlasuje sa núdzový stav.

Október 2009: Al-Shabaab obsadzuje južný prístav Kismayo a následne veľké časti Južného Somálska.

Január 2010: Hnutie Al-Shabaab oficiálne potvrdzuje zapojenie do tzv. medzinárodného džihádu Al-Káidy.

Júl – august 2010: OSN vyhlasuje hladomor vo viacerých regiónoch Somálska.

August 2011: Al-Shabaab sa sťahuje z Mogadiša.

⁽⁸⁹⁾ UKBA, *Country of Origin Information (COI) report, Somalia*, 17 January 2012 (https://www.gov.uk/government/uploads/system/uploads/attachment_data/file/310218/Somalia_COI_report_jan_2012.pdf) accessed 28 May 2014; BBC, *Somalia profile – A chronology of key events*, last updated 19 December 2013 (<http://www.bbc.com/news/world-africa-14094632>) accessed 26 May 2014; Bradbury, M. & Healy, S., 'Endless war: a brief history of the Somali conflict', *Accord Issue 21*, 2010 (http://www.c-r.org/sites/default/files/21_Somalia_2010_ENG_F.pdf) accessed 26 May 2014; Reuters, *Chronology of Somalia's collapse, conflict*, 1 January 2007 (<http://www.reuters.com/article/2007/01/01/us-somalia-idUSL0188726320070101>) accessed 28 May 2014; Security Council Report, *Chronology*, revised on 4 April 2014 (<http://www.securitycouncilreport.org/chronology/somalia.php?page=13>) accessed 27 May 2014.

⁽⁹⁰⁾ Security Council Report, *Chronology*, revised on 4 April 2014 (<http://www.securitycouncilreport.org/chronology/somalia.php?page=13>) accessed 27 May 2014; Bradbury, M. & Healy, S., 'Endless war: a brief history of the Somali conflict', *Accord Issue 21*, 2010 (http://www.c-r.org/sites/default/files/21_Somalia_2010_ENG_F.pdf) accessed 26 May 2014; BBC, *Somalia profile – A chronology of key events*, last updated 19 December 2013 (<http://www.bbc.com/news/world-africa-14094632>) accessed 26 May 2014; UKBA, *Country of Origin Information (COI) report, Somalia*, 17 January 2012 (https://www.gov.uk/government/uploads/system/uploads/attachment_data/file/310218/Somalia_COI_report_jan_2012.pdf) accessed 28 May 2014.

⁽⁹¹⁾ BBC, *Somalia profile – A chronology of key events*, last updated 19 December 2013 (<http://www.bbc.com/news/world-africa-14094632>) accessed 26 May 2014; Bradbury, M. & Healy, S., 'Endless war: a brief history of the Somali conflict', *Accord Issue 21*, 2010 (http://www.c-r.org/sites/default/files/21_Somalia_2010_ENG_F.pdf) accessed 26 May 2014; UNPOS, *Chronology of events* (<http://unpos.unmissions.org/Default.aspx?tabid=9708&language=en-US>) accessed 27 May 2014.

Október 2011: Kenská armáda organizuje vpád do Somálska po sérii únosov zo strany hnutia Al-Shabaab na území Kene, ktoré boli zamerané na cudzincov.

1.3.7 Hnutie Al-Shabaab je zahnané do úzadia, nie však porazené (február 2012 – súčasnosť) ⁽⁹²⁾

Február až október 2012: Jednotky Africkej únie a vládne jednotky opätovne obsadzujú mestá Afgooye, Baidoa, Kismayo a Wanla Weyn.

August 2012: V Mogadiše sa uskutočňuje inaugurácia nového somálskeho federálneho parlamentu ⁽⁹³⁾. Provládne jednotky opätovne vybojujú mesto Merka (južne od Mogadiša) od hnutia Al-Shabaab.

September 2012: Bývalý politický aktivista Hassan Sheikh Mohamud je zvolený za prezidenta.

Január 2014: Hnutie Al-Shabaab zintenzívňuje útoky na Mogadišo.

Február 2014: Vojaci hnutia Al-Shabaab útočia na prezidentský palác v Mogadiše a usmrcujú najmenej 16 ľudí ⁽⁹⁴⁾.

Marec 2014: Ofenzíva vládnych jednotiek a AMISOM proti hnutiu Al-Shabaab, ktorej výsledkom je obsadenie šiestich miest (Xudur, Rab Duhure, Ted, Weel Dhey, Buurdhubo a Buulo Barde).

1.4 Štátna štruktúra a politické spektrum

1.4.1 Parlament, vláda, verejná správa

Osemročný postup politického prechodu Somálska bol úspešne dokončený v roku 2012 v súlade s postupom vymedzeným v pláne na ukončenie prechodu v Somálsku z roku 2011 ⁽⁹⁵⁾. Provizórnu ústavu Somálskej federatívnej republiky prijalo národné ústavné zhromaždenie 1. augusta 2012 ⁽⁹⁶⁾. V máji 2012 tradiční staršiovia klanov nominovali a zvolili 275 poslancov ľudovej snemovne federálneho parlamentu. Poslanci federálneho parlamentu vstúpili do funkcie 20. augusta 2012. V septembri 2012 parlament zvolil za prezidenta bývalého občianskeho aktivistu Hassana Sheika Mohamuda. Bývalý prezident za prechodnej federálnej vlády (ďalej len „TFG“) a prezidentský kandidát v roku 2012 Sheikh Sharif Ahmed označil prezidentské voľby za spravodlivé a uznal porážku ⁽⁹⁷⁾. Prezident Mohamud 6. októbra 2012 vymenoval do funkcie premiéra Abdiho Faraha Shirdona („Saacida“). Premiér a jeho desaťčlenný kabinet bol schválený parlamentom 13. novembra 2012 ⁽⁹⁸⁾. Tieto kroky priniesli novú nádej pre postup zmierenia a obnovy ⁽⁹⁹⁾. Somálsky federálny parlament 2. decembra 2013 vyslovil premiérovi nedôveru a 22. januára 2014 parlament schválil nový kabinet pod vedením premiéra Abdiweliho Sheikha Ahmeda ⁽¹⁰⁰⁾.

⁽⁹²⁾ BBC, *Somalia profile - A chronology of key events*, last updated 19 December 2013, (<http://www.bbc.com/news/world-africa-14094632>) accessed 26 May 2014; ACCORD, 'Somalia: Al-Shabaab: Chronology of Events since January 2012', *Ecoi.net* [online portal], last updated 11 June 2014 (<http://www.ecoi.net/news/190134::somalia/126.al-shabaab-chronology-of-events-since-january-2012.htm>) accessed 26 May 2014; BBC, *Somalia parliament attacked by al-Shabab in Mogadishu*, 24 May 2014 (<http://www.bbc.com/news/world-africa-27554498>) accessed 5 June 2014; IRIN, *Short-term costs of military gains in Somalia*, 21 March 2014 (<http://www.irinnews.org/report/99817/short-term-costs-of-military-gains-in-somalia>) accessed 26 May 2014.

⁽⁹³⁾ BBC, *Somalia profile - A chronology of key events*, last updated 19 December 2013, (<http://www.bbc.com/news/world-africa-14094632>) accessed 26 May 2014; UNPOS, *Chronology of events* (<http://unpos.unmissions.org/Default.aspx?tabid=9708&language=en-US>) accessed 27 May 2014; BBC, *Somalia parliament attacked by al-Shabab in Mogadishu*, 24 May 2014 (<http://www.bbc.com/news/world-africa-27554498>) accessed 5 June 2014; IRIN, *Short-term costs of military gains in Somalia*, 21 March 2014 (<http://www.irinnews.org/report/99817/short-term-costs-of-military-gains-in-somalia>) accessed 26 May 2014.

⁽⁹⁴⁾ BBC, *Somalia parliament attacked by al-Shabab in Mogadishu*, 24 May 2014 (<http://www.bbc.com/news/world-africa-27554498>) accessed 5 June 2014.

⁽⁹⁵⁾ Plán zameraný na zriadenie stálejších politických inštitúcií a väčšej národnej bezpečnosti a stability v Somálsku schválili TFG, regionálne verejné správy Puntlandu a Galmudugu a hnutie Ahlu Sunna wal Jamaa s pomocou osobitného zástupcu generálneho tajomníka OSN pre Somálsko. Plán bol prijatý 6. septembra 2011. UNPOS, *Príloha 1, Plán na ukončenie prechodu v Somálsku*, 6. septembra 2011 ([http://unpos.unmissions.org/Portals/UNPOS/Repository%20UNPOS/110906%20-%20Initialled%20Roadmap%20\(The%20Annex\).pdf](http://unpos.unmissions.org/Portals/UNPOS/Repository%20UNPOS/110906%20-%20Initialled%20Roadmap%20(The%20Annex).pdf)) konzultované 29. mája 2014.

⁽⁹⁶⁾ Federal Republic of Somalia, *Provisional Constitution*, adopted on 1 August 2012 (<http://unpos.unmissions.org/LinkClick.aspx?fileticket=RkJTOSpoMME=>) accessed 29 May 2014.

⁽⁹⁷⁾ US Department of State, *Country Report on Human Rights Practices 2013 - Somalia*, (27 February 2014), <http://www.state.gov/j/drl/rls/hrrpt/humanrightsreport/index.htm?year=2013&dliid=220158> accessed 27 May 2014)

⁽⁹⁸⁾ UN Security Council, *Report of the Secretary-General on Somalia, (S/2013/69)*, 31 January 2013 (<http://www.refworld.org/country,,UNSC,,SOM,,511b88532,0.html>) accessed 29 May 2014, p. 1.

⁽⁹⁹⁾ Bertelsmann Stiftung, *BTI 2014 - Somalia Country Report*, 2014 (<http://www.bti-project.de/fileadmin/Inhalte/reports/2014/pdf/BTI%202014%20Somalia.pdf>) accessed 29 May 2014, p. 3-4.

⁽¹⁰⁰⁾ EurAsiaNews, *Federal Parliament approves new cabinet nominees in Somalia*, 22 January 2014 (<http://euroasianews.com/federal-parliament-approves-new-cabinet-nominees-in-somalia/>) accessed 28 May 2014.

Podľa ústavy má Somálsko federálnu vládu. Ustanovuje dve úrovne vládnutia, prostredníctvom somálskej federálnej vlády (ďalej len „FGS“) a na regionálnej úrovni prostredníctvom vlád federatívnych členských štátov a miestnych samospráv⁽¹⁰¹⁾.

V publikácii CIA World Factbook (2014) sa uvádza tento prehľad štátnej štruktúry⁽¹⁰²⁾:

„Výkonná zložka:

Hlava štátu: prezident HASSAN SHEIKH Mahamud (od 10. Sseptembra 2012)

Predseda vlády: premiér ABDIWELLI Sheikh Ahmed (od 21. decembra 2013); podpredseda vlády Ridwan HIRSI Mohamed (od 17. januára 2014)

Kabinet: vymenúva ho premiér, schvaľuje sa v národnom parlamente; poznámka: nový kabinet zložil prísahu 22. januára 2014 [pozostáva z 25 členov⁽¹⁰³⁾ vrátane dvoch žien⁽¹⁰⁴⁾]

Zákonodarná zložka:

Dvojkomorový národný parlament sa skladá z ľudovej snemovne federálneho parlamentu (275 kresiel, volená somálskymi občanmi) a z hornej snemovne federálneho parlamentu (54 kresiel, volená občanmi federatívnych členských štátov).

Poznámka: otváraciu ľudovú snemovňu vymenovali v septembri 2012 staršiovia klanov; do decembra 2013 nebola vytvorená horná snemovňa.

Politické strany a lídri: žiadne

Politické nátlakové skupiny a lídri: existuje veľa klanových a podklanových frakcií, ktoré sú podporovateľmi alebo odporcami prechodnej vlády.“

Vláda vytvára plány na zriadenie regionálnych verejných správ v oblastiach, ktoré opätovne získala od hnutia Al-Shabaab. Prezident Mohamud uplatňuje prístup zdola nahor, v rámci ktorého sa najskôr vytvoria miestne verejné správy, ktoré budú zapojené do výberu regionálnych činiteľov. Trojfázový vládny plán spočíva v dočasnom vymenovaní miestnych poslancov v príslušných volebných obvodoch, ktorí budú postupne nahradení lokálne vyberanými a napokon lokálne zvolenými verejnými správami⁽¹⁰⁵⁾.

Prezident Mohamud pri nástupe do úradu predstavil priority v oblasti verejnej správy vo svojom politickom rámci so šiestimi piliermi vrátane stabilizácie, budovania mieru a zmierenia, hospodárskej obnovy, medzinárodných vzťahov zameraných na spoluprácu, poskytovania služieb občanom a jednoty a integrity krajiny. Vláda a parlament sa zaviazali podporovať tento program⁽¹⁰⁶⁾. V nasledujúcom období sa v rámci vládnej stratégie Vízia 2016 plánuje zriadiť horná snemovňa parlamentu do decembra 2015, prijať novú ústavu do marca 2016 a zorganizovať národné referendum a prípadne národné voľby, ktoré by sa mali konať medzi marcom a septembrom 2016⁽¹⁰⁷⁾.

Ministerstvo zahraničných vecí a Britského spoločenstva národov Spojeného kráľovstva uvádza: „Somálsko bolo v roku 2013 predmetom značnej medzinárodnej pozornosti. V máji sa v Londýne uskutočnila konferencia o Somálsku, ktorú spoločne usporiadalo Spojené kráľovstvo a somálska federálna vláda, a v septembri sa v Bruseli uskutočnila konferencia o Somálsku, ktorú spoločne usporiadali EÚ a federálna vláda. Výsledkom týchto konferencií boli akčné

⁽¹⁰¹⁾ Federal Republic of Somalia, *Provisional Constitution*, adopted on 1 August 2012 (<http://unpos.unmissions.org/LinkClick.aspx?fileticket=RkJTOSpoMME=>) accessed 29 May 2014.

⁽¹⁰²⁾ CIA, *The World Factbook, Somalia*, last updated 16 April 2014, (<http://www.refworld.org/type,COUNTRYREP,,SOM,51ffa6ed4,0.html>) accessed 7 May 2014.

⁽¹⁰³⁾ Mená ministrov sú uvedené v tomto zdroji: Sabahionline, *Somálsky premiér vymenoval nový kabinet*, 17. januára 2014 (http://sabahionline.com/en_GB/articles/hoa/articles/newsbriefs/2014/01/17/newsbrief-01) konzultované 29. mája 2014.

⁽¹⁰⁴⁾ Ministerky boli vymenované do rezortu v oblasti žien a rozvoja ľudských práv a do rezortu všeobecných činností a obnovy. HRW, *Znásilnenie tu je na dennom poriadku – plán v piatich bodoch na zníženie sexuálneho násillia v Somálsku*, február 2014 (http://www.hrw.org/sites/default/files/reports/somalia0214_ForUpload.pdf) accessed 29 May 2014, p. 43.

⁽¹⁰⁵⁾ UN Security Council, *Report of the Secretary-General on Somalia, (S/2013/69)*, 31 January 2013 (<http://www.refworld.org/country,,UNSC,,SOM,,511b88532,0.html>) accessed 29 May 2014, p. 1.

⁽¹⁰⁶⁾ UN Security Council, *Report of the Secretary-General on Somalia, (S/2013/69)*, 31 January 2013 (<http://www.refworld.org/country,,UNSC,,SOM,,511b88532,0.html>) accessed 29 May 2014, p. 1.

⁽¹⁰⁷⁾ Dokument: *VÍZIA 2016: AKČNÝ RÁMEC* z februára 2014, klasifikovaný ako dôverný materiál, je dostupný na (http://www.raxanreeb.com/wp-content/uploads/2014/04/Vision_2016_-_Framework_for_Action.docx) konzultované 29. mája 2014.

plány na vytvorenie nových somálskych ozbrojených síl, polície, súdnictva a finančného riadenia. V Bruseli sa uzavrela tzv. nová kompaktná dohoda medzi Somálskom, jeho regiónmi, jeho parlamentom a medzinárodným spoločenstvom. Celkovo sa darcovia na podporu týchto priorít zaviazali poskytnúť 1,8 miliardy GBP.“⁽¹⁰⁸⁾

Organizácia Spojených národov (OSN), Európska únia (EÚ) a Medzivládny úrad pre rozvoj (IGAD) dňa 27. mája 2014 vydali spoločnú výzvu na riešenie politickej krízy v Somálsku. Poznamenali, že „rozvoj federálneho systému, postup preskúmania ústavy a príprava volieb v roku 2016 zaostávajú za harmonogramom“. Podľa výzvy pokrok pri budovaní štátu nebol dostatočne rýchly⁽¹⁰⁹⁾.

Poslancom/zákonodarcom hrozí vážne riziko, že sa stanú terčom islamistických vražedných útokov. Hnutie Al-Shabaab zaútočilo 21. februára 2014 na prezidentský palác v Mogadiše⁽¹¹⁰⁾. Zároveň hnutie Al-Shabaab varovalo úradníkov, že budú terčom útokov vo vládných inštitúciách⁽¹¹¹⁾. Podľa medzinárodnej organizácie vypočutej v rámci vyšetrovacej misie, ktorú zorganizoval dánsky prisťahovalecký úrad a nórsky úrad Landinfo (november 2013), „Hnutie Al-Shabaab bude robiť všetko pre to, aby rozvrátilo vládu a urobí čokoľvek na poškodenie povesti vlády...“. Dodáva, že „medzi kategórie osôb, ktoré sú terčom hnutia Al-Shabaab, patria poprední politici, ako je prezident“.⁽¹¹²⁾

1.4.2 Federalizmus (Somaliland, Puntland, Jubaland, Galmudug)

Federalizmus sa považuje za najlepšiu vhodnú formu verejnej správy v Somálsku, pretože znižuje moc na centrálnej úrovni a rozdeľuje moc medzi federatívne členské štáty. „Somálska provizórna ústava vyzýva na vytvorenie hraníc a federálnej komisie, na podporu územných zmien v Somálsku, aby sa mohlo stať plnohodnotnou federáciou štátov“. Súčasťou ústavy je aj ustanovenie, podľa ktorého má medzištátna komisia „uľahčovať medzivládnu koordináciu“ medzi federálnou vládou a federatívnymi členskými štátmi a „riešiť akékoľvek administratívne, politické alebo súdne spory“ medzi týmito dvomi stranami. (...) Napriek ustanoveniam ústavy o vytváraní federatívnych štátov je federalizmus zdrojom napätia medzi federálnou vládou a existujúcimi, ako aj novo vznikajúcimi štátmi.“⁽¹¹³⁾

Zatiaľ neexistujú žiadne oficiálne federatívne členské štáty. Somaliland je „samozvaná nezávislá republika“ a Puntland je podľa terminológie OSN „samozvaný autonómny štát“ v rámci Somálska⁽¹¹⁴⁾. „Podľa všeobecnej mienky má Puntland najbližšie k dosiahnutiu postavenia federatívneho štátu a mohol by sa stať vzorom pre ostatné štáty. Jubaland a Galmudug takisto vyvíjajú úsilie zamerané na budovanie štátu, no na ich území sa ešte stále uskutočňuje veľký počet bojov na miestnej úrovni. V Jubalande sú dve súperiace rokovania a v Galmudugu tri až štyri.“⁽¹¹⁵⁾ Somálska federálna vláda (FGS) 28. augusta 2013 v Addis Ababa dosiahla dlho očakávanú dohodu s Ahmedom Madobem, na základe ktorej bola vytvorená dočasná správa v Jube⁽¹¹⁶⁾.

Ďalšie informácie o federálnom systéme ako bezpečnostnej hrozbe sú uvedené v oddiele 3.1.2.

1.4.3 Súdnictvo

V publikácii CIA World Factbook (2014) sa uvádza tento prehľad súdnej zložky⁽¹¹⁷⁾:

„Najvyšší súd/-y: v provizórnej ústave je zakotvené zriadenie ústavného súdu (ktorý pozostáva z piatich sudcov vrátane predsedu a podpredsedu).

⁽¹⁰⁸⁾ UKFCO, *Human Rights and Democracy Report 2013 - Section XI: Human Rights in Countries of Concern – Somalia*, 10 April 2014 (http://www.ecoi.net/local_link/273711/389475_en.html) accessed 27 May 2014.

⁽¹⁰⁹⁾ UN News Centre, *UN and international partners call for resolution of Somali political crisis*, 27 May 2014 (<http://www.un.org/apps/news/story.asp?NewsID=47899>) accessed 30 May 2014.

⁽¹¹⁰⁾ BBC, *Somalia parliament attacked by al-Shabab in Mogadishu*, 24 May 2014 (<http://www.bbc.com/news/world-africa-27554498>) accessed 5 June 2014; BBC, *Somali MP Isak Mohamed Rino killed by Mogadishu car bomb*, 21 April 2014 (<http://www.bbc.com/news/world-africa-27102639#>) accessed 27 May 2014.

⁽¹¹¹⁾ Shabelle Media Network, *Somalia: Al Shabaab Warns Government Officials*, 25 May 2014 (<http://allafrica.com/stories/201405250394.html>) accessed 27 May 2014.

⁽¹¹²⁾ Landinfo/Udlændingsstyrelsen, *Update on security and protection issues in Mogadishu and South-Central Somalia*, March 2014 (http://landinfo.no/asset/2837/1/2837_1.pdf) accessed 26 May 2014.

⁽¹¹³⁾ Somalia NGO Consortium, *Walking the Talk in Somalia? Progress since the 2012 London Conference*, 6 May 2013 (<http://reliefweb.int/sites/reliefweb.int/files/resources/Walking%20the%20Talk%20in%20Somalia%20-%20Progress%20Since%20London%202012.pdf>) accessed 30 May 2014, p.6.

⁽¹¹⁴⁾ IRIN, *Briefing: Somalia, federalism and Jubaland*, 16 April 2013 (<http://www.irinnews.org/report/97860/briefing-somalia-federalism-and-jubaland>) accessed 30 May 2014.

⁽¹¹⁵⁾ IRIN, *Briefing: Can federalism work in Somalia?*, 5 February 2014 (<http://www.irinnews.org/report/99600/briefing-can-federalism-work-in-somalia>) accessed 27 May 2014.

⁽¹¹⁶⁾ UN Security Council, *Report of the Secretary-General on Somalia, (S/2013/69)*, 31 January 2013 (<http://www.refworld.org/country,,UNSC,,SOM,,511b88532,0.html>) accessed 29 May 2014, p. 1.

⁽¹¹⁷⁾ CIA, *TheWorld Factbook, Somalia*, last updated 16 April 2014, (<http://www.refworld.org/type,COUNTRYREP,,SOM,51ffa6ed4,0.html>) accessed 2 June 2014.

Poznámka: Podľa podmienok prechodnej národnej charty (ďalej len „TNC“) bol zriadený Najvyšší súd v Mogadiše a Odvolací súd. Väčšina regiónov sa však vrátila k miestnym formám riešenia konfliktov, či už k sekulárnemu právu, tradičnému somálskemu zvykovému právu alebo k islamskému právu šaría.

Výber sudcov a funkčné obdobie: sudcov vymenúva prezident na návrh Služobnej súdnej komisie, ktorá je 9-členným súdnym a administratívnym orgánom.

Podriadené súdy: súdy na federálnej úrovni a na úrovni federatívnych členských štátov, vojenské súdy, (islamské) súdy šaría.“

V praxi je súdny systém zmesou štátneho práva, klanového zvykového práva (*xeer*) a islamského práva.⁽¹¹⁸⁾ Väčšina konfliktov a trestnej činnosti sa rieši pomocou práva *xeer*, t. j. právneho systému založeného na klanovom zvykovom práve, v ktorom má ústrednú úlohu platba kompenzácie (*diya* alebo *mag*) (pozri oddiel 2.4)⁽¹¹⁹⁾.

Na územiach pod kontrolou hnutia Al-Shabaab nie je žiadny fungujúci súdny systém. Spravidlivosť tu zabezpečujú súdy šaría na základe prísneho výkladu islamského práva⁽¹²⁰⁾.

Od roku 2011 v Mogadiše a ďalších významných mestách, ktoré patria do správy FGS, fungujú vojenské súdy somálskych ozbrojených síl. Nesúdia len príslušníkov ozbrojených síl, ale aj „údajných príslušníkov hnutia Al-Shabaab, policajtov a agentov spravodajskej služby či bežných občanov“.⁽¹²¹⁾

Ďalšie informácie o prístupe k spravodlivosti a právnemu štátu sú uvedené v oddiele 4.2.6.

1.4.4 Somálska polícia (SPF)

Rôzne policajné zbory patria pod rôzne jednotky regionálnych verejných správ a vlády. SPF spadá do právomoci ministerstva vnútra. Občianske úrady zväčša nemajú skutočnú kontrolu nad bezpečnostnými silami.

V regiónoch na juhu a v strede krajiny, ktoré nemá pod kontrolou hnutie Al-Shabaab, policajné úkony zabezpečuje armáda a spojenecká milícia. V Mogadiše fungujú dve samostatné polície, pričom jedna je pod kontrolou centrálnej vlády a druhá pod kontrolou regionálnej verejnej správy Benadir. Do konca roku 2013 SPF doplnená o 363 policajtov misie AMISOM rozšírila svoju prítomnosť zo siedmich na 16 okrskov Mogadiša⁽¹²²⁾. SPF rozšírila svoju základňu pracovnej sily o 625 policajtov s cieľom reagovať na potreby operácií v novo nadobudnutých oblastiach, a celkový počet policajtov v Južnom/Strednom Somálsku sa tak v marci 2014 vyšplhal na 5 711⁽¹²³⁾.

Ďalšie informácie o SPF sú uvedené v oddiele 3.2.3. O prístupe k vymáhaniu práva sa dočítate v oddiele 4.2.6.

1.4.5 Somálske národné ozbrojené sily (SNAF)

SNAF majú viac ako 10 000 vojsk⁽¹²⁴⁾, ktoré nie sú vždy oddané rovnakej strane v dôsledku lojálnosti ku klanom, konfliktným záujmom miestnych milícií a nepravidelného vyplácania mzdy. Federálnej vláde sa podarilo integrovať členov niektorých milícií, ako je Ahlu Sunna wal Jamaa (ASWJ), no integrácia iných milícií je oveľa náročnejšia, ako

⁽¹¹⁸⁾ Ministerie van Buitenlandse Zaken (The Netherlands), *Algemeen Ambtsbericht Somalië*, December 2013 (<http://www.rijksoverheid.nl/ministeries/bz/documenten-en-publicaties/ambtsberichten/2013/12/19/algemeen-ambtsbericht-somalie-2013-12-19.html>) accessed 22 June 2014; CIA, *The World Factbook, Somalia*, last updated 16 April 2014, (<http://www.refworld.org/type,COUNTRYREP,,SOM,51ffa6ed4,0.html>) accessed 2 June 2014.

⁽¹¹⁹⁾ FCO - UK Foreign and Commonwealth Office: *Human Rights and Democracy Report 2013 - Section XI: Human Rights in Countries of Concern - Somalia*, 10 April 2014, (http://www.ecoi.net/local_link/273711/389475_en.html) accessed 27 May 2014

⁽¹²⁰⁾ US Department of State, *International Religious Freedom Report for 2012 – Somalia*, 20 May 2013 (<http://www.state.gov/j/drl/rls/irf/religiousfreedom/index.htm?dliid=208194&year=2012>) accessed 27 May 2014; Masters, J., *Al-Shabab*, Council of Foreign Relations, 23 September 2013 (<http://www.cfr.org/somalia/al-shabab/p18650>) accessed 22 June 2014.

⁽¹²¹⁾ HRW, *The Courts of 'Absolute Power': Fair Trial Violations by Somalia's Military Court*, 22 May 2014 (http://www.ecoi.net/file_upload/1788_1400757359_somalia0514-forupload.pdf) accessed 30 May 2014, p. 1.

⁽¹²²⁾ US Department of State, *Country Report on Human Rights Practices for 2013 - Somalia*, 27 February 2014 (<http://www.state.gov/j/drl/rls/hrrpt/humanrightsreport/index.htm?year=2013&dliid=220158>) accessed 27 May 2014.

⁽¹²³⁾ UN Security Council, *Report of the Secretary-General on Somalia, (S/2013/69)*, 31 January 2013 (<http://www.refworld.org/country,,UNSC,,SOM,,511b88532,0.html>) accessed 29 May 2014.

⁽¹²⁴⁾ Some sources, however indicate the number being higher, at about approximately 21,000 soldiers. Landinfo/Udlændingsstyrelsen, *Update on security and protection issues in Mogadishu and South-Central Somalia*, March 2014 (http://landinfo.no/asset/2837/1/2837_1.pdf) accessed 26 May 2014.

napr. milície Ras Kamboni (ktorej vodcom je Sheikh Ahmed Mohamed Islam Madobe) ⁽¹²⁵⁾. Armáda pôsobí spoločne s misiou Africkej únie v Somálsku (AMISOM) ⁽¹²⁶⁾. Výcvik SNAF bol zabezpečený v rámci výcvikovej misie Európskej únie v Somálsku (EUTM) ⁽¹²⁷⁾.

Ďalšie informácie o SNAF sú uvedené v oddiele 3.2.2.

1.4.6 AMISOM

Misia Africkej únie v Somálsku (AMISOM) je regionálna misia na podporu mieru, ktorú vytvorila Mierová a bezpečnostná rada Africkej únie s plnou podporou Organizácie Spojených národov. Bezpečnostná rada OSN sa vo svojej rezolúcii č. 2124 (2013) z 12. novembra 2013 rozhodla predĺžiť pôsobenie misie AMISOM do 31. októbra 2014 ⁽¹²⁸⁾.

Strážna jednotka OSN, 400-členná „obranná“ strážna jednotka zložená z ugandských vojakov, ktorá má sídlo na masívne opevnenom letisku v Mogadiše, okrem toho dostala „mandát na ochranu zamestnancov a zariadení OSN“ v hlavnom meste ⁽¹²⁹⁾.

Ďalšie informácie o misii AMISOM a strážnej jednotke Organizácie Spojených národov (UNGU) sú uvedené v oddiele 3.2.1.

1.4.7 Národná spravodajská a bezpečnostná agentúra (NISA)

Somálska národná spravodajská a bezpečnostná agentúra (NISA) sa zameriava na boj proti terorizmu a slúži ako rýchla reakčná sila proti teroristickým útokom v Mogadiše. „Medziagentúrna spolupráca a výmena informácií boli aj naďalej nevyhovujúce na všetkých úrovniach, pokiaľ ide o otázky boja proti terorizmu. Tohtoročné vymenovanie nového národného bezpečnostného poradcu a rady však pomohlo vyplniť niektoré medzery v koordinácii. Takmer všetky opatrenia somálskeho vymáhania práva proti teroristom a teroristickým skupinám boli vo svojej podstate reakčné.“ ⁽¹³⁰⁾

Ďalšie informácie o NISA sú uvedené v oddiele 3.2.4.

1.5 Vzdelávanie

1.5.1 Gramotnosť a školská dochádzka

Podľa rozvojového programu OSN (UNDP) je v Južnom/Strednom Somálsku najnižšia miera gramotnosti na svete – len 19 % ⁽¹³¹⁾. Z údajov UNICEF vyplýva, že miera zápisu do školy v Somálsku patrí medzi najnižšie na svete. Veľa detí navyše predčasne ukončuje školskú dochádzku. Hrubá miera zápisu do školy (GER – gross enrolment rate) v celom Somálsku v rokoch 2011 – 2012 dosahovala 42 %, čo znamená, že 710 860 detí z odhadovaných 1,7 milióna detí vo veku základnej školskej dochádzky bolo skutočne zapísaných do školy. Zatiaľ čo školská dochádzka v Somalilande dosahuje 51 % a v Puntlande 43 %, v Južnom/Strednom Somálsku je tento percentuálny podiel nižší ⁽¹³²⁾.

Podľa Svetovej banky (2014) bolo do školy zapísaných 22 % dievčat a 34 % chlapcov (v priemere 31 %). Účast' na stredoškolskom vzdelávaní je nižšia – u chlapcov dosahuje 12 % a u dievčat 8 %. U dievčat je menšia pravdepodobnosť, že budú chodiť do školy z dôvodu domácich povinností a skorých sobášov. Takmer 75 % žien vo veku 15 až 24 rokov

⁽¹²⁵⁾ Sabahionline, *Challenges of rebuilding a united Somali National Army*, 24 October 2013 (http://sabahionline.com/en_GB/articles/hoa/articles/features/2013/10/24/feature-01) accessed 30 May 2014.

⁽¹²⁶⁾ US Department of State, *Country Report on Human Rights Practices for 2013 - Somalia*, 27 February 2014 (<http://www.state.gov/j/drl/rls/hrrpt/humanrightsreport/index.htm?year=2013&dliid=220158>) accessed 27 May 2014.

⁽¹²⁷⁾ EUTM, *Somali New Security Forces for Somalia*, s.d. (http://eeas.europa.eu/statements/docs/new_security_forces_for_somalia.pdf) accessed 30 May 2014.

⁽¹²⁸⁾ UN Security Council, *Security Council resolution 2124 (2013) [on the deployment of the African Union Mission in Somalia (AMISOM) until 31 Oct. 2014]*, 12 November 2013 (<http://www.refworld.org/docid/52908e9e4.html>) accessed 30 May 2014.

⁽¹²⁹⁾ AFP, *UN troops deploy in Somali capital to defend staff*, 18 May 2014 (<http://reliefweb.int/report/somalia/un-troops-deploy-somali-capital-defend-staff>) accessed 30 May 2014.

⁽¹³⁰⁾ US Department of State, *Country Report on Terrorism 2013 - Chapter 2 – Somalia*, 30 April 2014 (http://www.ecoi.net/local_link/275199/391112_en.html) accessed 27 May 2014.

⁽¹³¹⁾ UNDP, *Millennium Development Goals – Achieve universal primary education*, s.d. (<http://www.so.undp.org/content/somalia/en/home/mdgoverview/overview/mdg2/>) accessed 6 May 2014.

⁽¹³²⁾ UNICEF, *The G2S Initiative: Educating for Resilience (2013-2016)*, 2013 (http://www.unicef.org/somalia/SOM_resources_gotoschool.pdf) accessed 1 May 2014, p. 7.

je negramotných, čo predstavuje jednu z najvyšších úrovní negramotnosti u žien na svete ⁽¹³³⁾. Podľa vládneho rádia však počet dievčat zapísaných do školy v stredosomálskom regióne Ximan a Xeeb v uplynulých troch rokoch „dramaticky stúpol“ a v niektorých školách dosahuje 50 % ⁽¹³⁴⁾.

Kultúrny konzervatizmus, domáce práce a skoré sobáše oberajú množstvo dievčat o školu alebo spôsobujú ich predčasný odchod zo školy. Najnovšie však rodičia, a najmä matky, uznávajú potrebu vzdelávania a povzbudzujú svoje dcéry, aby chodili do školy ⁽¹³⁵⁾. Dňa 6. septembra 2013 sa začala veľká vládna kampaň zameraná na prilákanie väčšieho počtu detí do škôl – iniciatíva „Go 2 School“ (Chod' do školy) ⁽¹³⁶⁾. Kampaň vyvolala reakciu hnutia Al-Shabaab v Baraawe, ktoré tvrdí, že nové školské osnovy sú hrozbou pre islamskú vieru ⁽¹³⁷⁾.

1.5.2 Školské osnovy

Od vypuknutia anarchie v Somálsku v roku 1991 krajina nemá národné školské osnovy. Množstvo súkromných a mimovládnych organizácií založilo rôzne školy s vlastnými osnovami ⁽¹³⁸⁾. Ministerstvo zahraničných vecí USA zhrnulo aktuálnu situáciu takto:

„...tradičný systém škôl koránu, základné a stredné školy financované komunitami, zahraničnými darcami; školy prevádzkované islamskou charitou; a množstvo súkromných základných a stredných škôl a ústavov odbornej prípravy. V mnohých oblastiach nemajú deti prístup k iným školám ako k školám koránu.“ ⁽¹³⁹⁾

Od vytvorenia novej FGS v septembri 2012 boli podniknuté kroky na vytvorenie jednotných národných školských osnov. Ministerstvo školstva s podporou UNICEF (okrem iných) vytvorilo strategický plán sektora vzdelávania (2012 – 2016) ⁽¹⁴⁰⁾. V máji 2013 koalícia zastupujúca 1 130 súkromných škôl z celého Somálska predstavila nové osnovy, ktoré majú slúžiť ako východisko vytvorenia noriem základného a stredoškolského vzdelávania v celej krajine ⁽¹⁴¹⁾. Obnovenie vládnych univerzít a škôl sa začne po zostavení národných osnov ⁽¹⁴²⁾.

1.5.3 Vzdelávacie ústavy a organizácie

Vyučovacím jazykom na základných školách môže byť arabčina, somálčina alebo angličtina v závislosti od podpornej organizácie. Podľa správy z roku 2008 väčšina stredných škôl používa arabčinu alebo angličtinu ⁽¹⁴³⁾.

V sektore vzdelávania dlhodobo pôsobia rôzne medzinárodné a miestne organizácie (islamské aj laické). V rokoch 1996 až 2009 somálska mimovládna organizácia SAACID ⁽¹⁴⁴⁾ vytvorila sieť základných, stredných a odborných škôl v Benadire a v regióne Middle Shabelle, ktorá bola zničená v dôsledku neprestajných bojov. Súčasnú vzdelávaciu

⁽¹³³⁾ World Bank, *Somalia Overview*, last updated 4 April 2014 (<http://www.worldbank.org/en/country/somalia/overview>) accessed 12 May 2014.

⁽¹³⁴⁾ Radio Ergo, *More girls going to school in central Somalia*, 18 March 2014 (http://www.radioergo.org/en/read.php?article_id=1349) accessed 2 May 2014.

⁽¹³⁵⁾ Radio Ergo, *More girls going to school in central Somalia*, 18 March 2014 (http://www.radioergo.org/en/read.php?article_id=1349) accessed 2 May 2014.

⁽¹³⁶⁾ UNICEF, *Začala sa veľká kampaň, ktorej cieľom je prilákať jeden milión somálskych detí späť do školských lavíc*, 6. septembra 2013 (http://www.unicef.org/somalia/education_13315.html) konzultované 1. mája 2014.

⁽¹³⁷⁾ Sabahionline, *Al-Shabaab: Somali educational improvements undermine Islam*, 20 November 2013 (http://sabahionline.com/en_GB/articles/hoa/articles/features/2013/11/20/feature-01) accessed 6 May 2014.

⁽¹³⁸⁾ Hiiraan Online, *Somálsko plánuje vytvoriť jednotné národné školské osnovy*, 24. januára 2014 (http://www.hiiraan.com/news4/2014/Jan/53002/somalia_to_establish_a_unique_national_curriculum.aspx) konzultované 1. mája 2014. Historický prehľad vzdelávacieho systému nájdete v tomto zdroji: Cassanelli, L. & Abdikadir, F.S., „Somálsko: Vzdelávanie v prechode“, *Bildhaan*, č. 7, 2008 (<http://digitalcommons.maclester.edu/cgi/viewcontent.cgi?article=1066&context=bildhaan>) konzultované 6. mája 2014.

⁽¹³⁹⁾ US Department of State, *Country Report on Human Rights Practices for 2013 - Somalia*, 27 February 2014 (<http://www.state.gov/j/drl/rls/hrrpt/humanrightsreport/index.htm?year=2013&dliid=220158>) accessed 27 May 2014.

⁽¹⁴⁰⁾ UNICEF, *Iniciatíva G2S: Vzdelávaním k odolnosti (2013 – 2016)*, 2013 (http://www.unicef.org/somalia/SOM_resources_gotoschool.pdf) konzultované 1. mája 2014, s. 8.

⁽¹⁴¹⁾ Do koalície patrí sedem organizácií: Sieť formálneho súkromného vzdelávania v Somálsku (FPENS), Školská organizácia v oblasti formálneho vzdelávania (SOFE), Somálska sieť formálneho vzdelávania (SOFEN), Somálska organizácia prepájania formálneho vzdelávania (SOFEL), Združenie škôl v oblasti formálneho vzdelávania (SAFE), Sieť formálneho vzdelávania pre súkromné školy (FENPS) a Somálske združenie na rozvoj vzdelávania (SEDA).

⁽¹⁴²⁾ Hiiraan Online, *Somalia to establish a unique national curriculum*, 24 January 2014 (http://www.hiiraan.com/news4/2014/Jan/53002/somalia_to_establish_a_unique_national_curriculum.aspx) accessed 1 May 2014.

⁽¹⁴³⁾ Cassanelli, L. & Abdikadir, F.S., 'Somalia: Education in Transition', *Bildhaan*, Vol. 7, 2008 (<http://digitalcommons.maclester.edu/cgi/viewcontent.cgi?article=1066&context=bildhaan>) accessed 6 May 2014, p. 107; Sabahionline, *Somali education coalition releases unified curriculum*, 29 May 2013 (http://sabahionline.com/en_GB/articles/hoa/articles/features/2013/05/29/feature-01) accessed 1 May 2014.

⁽¹⁴⁴⁾ SAACID, or *say-eed* in Somali, means 'to help'.

aktivity organizácie SAACID sa zameriavajú na 13 slobodných základných škôl v Mogadiše, Lower Shabelle a Middle Shabelle. Zápis chlapcov a dievčat do týchto škôl je viac-menej rovnocenný⁽¹⁴⁵⁾. AMISOM takisto poskytuje vzdelávanie pre deti a dospelých od roku 2010⁽¹⁴⁶⁾.

FGS vyžaduje na školách islamské vzdelávanie a vylučuje školy, ktoré nevlastnia moslimovia. Financovanie sektora vzdelávania čoraz viac zabezpečuje arabský svet. Náboženské školy financované z vonkajších zdrojov (tzv. madrasas alebo *duqsi*) poskytujú lacné základné vzdelávanie a zväčša sa riadia salafistickou ideológiou, a to najmä v oblastiach pod kontrolou hnutia Al-Shabaab⁽¹⁴⁷⁾.

Niektoré školy v Mogadiše používajú učebnice od Saudskej Arábie a riadia sa saudskými osnovami, „ktoré presadzujú a vstúpajú wahhábizmus“. Podľa IPS ide o „oveľa radikálnejší výklad islamu ako v prípade uminenej sufitskej školy, ktorou sa riadi staršia generácia Somálčanov“ a môže tak vyrásť generácia radikálnejších somálskych moslimov⁽¹⁴⁸⁾. Islamská organizácia Al-Islah a príbuzné skupiny financujú a riadia Univerzitu v Mogadiše a mnohé stredné školy v Mogadiše⁽¹⁴⁹⁾. Niektorí rodičia sa obávajú vstúpania islamistických názorov v týchto školách⁽¹⁵⁰⁾.

Napriek neprestajným konfliktom v Somálsku vzniklo veľké množstvo vysokoškolských inštitúcií vďaka úsiliu miestnych komunit (islamských aj západných), MVO a somálskej diaspóre. V rokoch 2004 až 2012 bolo zriadených 34 vysokoškolských inštitúcií. Podľa výskumníka ústavu Heritage Institute for Policy Studies sa v Mogadiše nachádza najmenej šesť univerzít⁽¹⁵¹⁾. V *Somálskom registri akademických inštitúcií* sa uvádza deväť univerzít v Mogadiše a Južnom/Strednom Somálsku⁽¹⁵²⁾.

1.5.4 Vzdelávanie pod kontrolou hnutia Al-Shabaab

Vo väčšine okrskov pod kontrolou hnutia Al-Shabaab je len veľmi málo škôl⁽¹⁵³⁾, ktoré sú často rozpadnuté budovy bez vhodného hygienického vybavenia⁽¹⁵⁴⁾.

Vo februári 2011 hnutie Al-Shabaab nariadilo školám pod svojou kontrolou niekoľko opatrení: chlapci a dievčatá viac nesmeli sedieť v rovnakej triede a všetky hodiny sa museli skončiť desať minút pred dvanástou hodinou, po ktorej mali učitelia svojim žiakom vstúpanie význam džihádu. V niektorých školách sa zakázalo používanie angličtiny ako vyučovacieho jazyka, ako aj používanie školských zvonov (ktoré podľa hnutia Al-Shabaab znejú ako kostolné zvony)⁽¹⁵⁵⁾. V nasledujúcich mesiacoch hnutie Al-Shabaab úplne zakázalo vyučovanie angličtiny a prinútilo učiteľov vyučovať v arabčine⁽¹⁵⁶⁾. Zakázalo vyučovanie zemepisu a histórie a okrem toho začalo používať školy na nábor mladých chlapcov do bojov hnutia⁽¹⁵⁷⁾.

⁽¹⁴⁵⁾ SAACID.org, *Education*, s.d. (<https://saacid.org/Education.html>) accessed 2 May 2014.

⁽¹⁴⁶⁾ AMISOM, 'School days – AMISOM education takes off', *AMISOM Bulletin issue 5*, 15 May 2010 (https://www.google.com/url?q=http://amisom-au.org/%3Fwpdmact%3Dprocess%26did%3DMTUuaG90bGluaw%3D%3D&sa=U&ei=rmRjU43jH6Oy0QXQ5YC4Dg&ved=0CEQJFAG&sig2=zRsYlcOsrKgouBopJeaB4w&usq=AFQJCNeytATFpie-2oUfRFs_s4eoycYglA) accessed 2 May 2014

⁽¹⁴⁷⁾ US Department of State, *International Religious Freedom Report for 2012 – Somalia*, 20 May 2013 (<http://www.state.gov/j/drl/rls/irf/religiousfreedom/index.htm?dliid=208194&year=2012>) accessed 27 May 2014.

⁽¹⁴⁸⁾ IPS, *Somalia Takes Teaching to the Extreme*, 4 October 2013 (<http://www.ipsnews.net/2013/10/somalia-takes-teaching-to-the-extreme/>) accessed 1 May 2014.

⁽¹⁴⁹⁾ US Department of State, *International Religious Freedom Report for 2012 – Somalia*, 20 May 2013 (<http://www.state.gov/j/drl/rls/irf/religiousfreedom/index.htm?dliid=208194&year=2012>) accessed 27 May 2014.

⁽¹⁵⁰⁾ IPS, *Somalia Takes Teaching to the Extreme*, 4 October 2013 (<http://www.ipsnews.net/2013/10/somalia-takes-teaching-to-the-extreme/>) accessed 1 May 2014.

⁽¹⁵¹⁾ Aynte, A., 'The State of Higher Education in Somalia: privatisation, rapid growth and the need for regulation', *African Arguments* [weblog] 22 August 2013 (<http://africanarguments.org/2013/08/22/the-state-of-higher-education-in-somalia-privatisation-rapid-growth-and-the-need-for-regulation-%E2%80%93-by-abdi-aynte/>) accessed 2 May 2014.

⁽¹⁵²⁾ University Directory Worldwide, *Somalia Academic Institutions Directory* (http://www.university-directory.eu/Somalia/Somalia.html#U2icLa1_tg8) accessed 1 May 2014.

⁽¹⁵³⁾ CEWTERU, *From the bottom up: Southern Regions – Perspectives through conflict analysis and key political actors' mapping of Gedo, Middle Juba, Lower Juba, and Lower Shabelle*, September 2013 (<http://www.cewteru.org/attachments/article/214/Somalia%20CEWTERU%20Report%20Final.pdf>) accessed 15 June 2014.

⁽¹⁵⁴⁾ UNICEF, *The G2S Initiative: Educating for Resilience (2013-2016)*, 2013 (http://www.unicef.org/somalia/SOM_resources_gotoschool.pdf) accessed 1 May 2014, p. 7.

⁽¹⁵⁵⁾ Africa Review, *Al-Shabaab zakázalo zmiešané triedy*, 13. februára 2011 (<http://www.africareview.com/News/-/979180/1106594/-/hrnvccz/-/index.html>) konzultované 2. mája 2014.

⁽¹⁵⁶⁾ Somaliareport, *Al-Shabaab zničilo vzdelávanie detí*, 25. októbra 2011 (http://www.somaliareport.com/index.php/post/1806/Al-Shabaab_Devastates_Education_for_Kids) konzultované 2. mája 2014.

⁽¹⁵⁷⁾ Somaliareport, *Al-Shabaab bans teaching Geography and History*, 16 October 2011 (http://www.somaliareport.com/index.php/post/1777/Al-Shabaab_Bans_Teaching_Geography_and_History) accessed 27 May 2014.

V novembri 2013 hnutie Al-Shabaab varovalo obyvateľov Baraawe, že ak posielajú deti do školy, poškodzujú ich islamskú vieru, pričom tvrdilo, že na týchto školách sa vyučuje kresťanské náboženstvo. Podľa obyvateľov sa hnutie Al-Shabaab usiluje podnietiť obyvateľstvo, aby sa postavilo proti vládnemu plánu na zlepšenie vzdelávania v celom národe ⁽¹⁵⁸⁾.

1.6 Médiá a (tele-)komunikácie

1.6.1 Médiá

Najaktuálnejší prehľad medií (rozhlasové stanice, televízia, noviny a webové lokality) poskytuje projekt Mediálne observatórium Africkej únie (AÚ)/OSN (AMISOM) IST. Podľa tohto prehľadu je v Južnom/Strednom Somálsku 56 médií, z ktorých len päť v Strednom Somálsku, čo dosvedčuje výrazné regionálne rozdiely. Ďalším zistením je to, že rozhlas je zďaleka najobľúbenejšie médium ⁽¹⁵⁹⁾.

Rozhlas: Z dôvodu vysokej úrovne negramotnosti v Somálsku je najobľúbenejšou a najúčinnějšíou formou komunikácie rozhlas. Podľa projektu Mediálne observatórium AÚ/OSN IST (2014) je v Južnom/Strednom Somálsku 40 rozhlasových staníc, z ktorých 26 sa nachádza v Benadire, zopár ďalších vysiela z južných a stredosomálskych regiónov. Tento zdroj poskytuje široký prehľad všetkých medií (rozhlas, televízia, noviny a spravodajské webové lokality) a dopĺňa podporné informácie, ako sú vysielačie frekvencie a dôveryhodnosť ⁽¹⁶⁰⁾.

Podľa prehľadu, ktorý poskytla organizácia Infoasaid (2012), väčšinu rozhlasových staníc prevádzkujú súkromné spoločnosti, ďalšie MVO a vláda, ktoré zvyčajne vysielaajú po somálsky, ako aj po anglicky alebo v inom jazyku. Väčšina rozhlasových a televíznych staníc má zároveň spravodajskú webovú lokalitu ⁽¹⁶¹⁾. K mnohým Somálčanom sa dostávajú správy zo zahraničného rozhlasového vysielaania, najmä z BBC a Hlasu Ameriky ⁽¹⁶²⁾. Od 8. marca 2013 majú Somálčanky vlastné komunitné rádio: Kasma FM ⁽¹⁶³⁾.

Televízia: V Južnom/Strednom Somálsku je jedna televízna stanica prevádzkovaná vládou (Somálska národná televízia od apríla 2011) a niekoľko súkromných staníc (ako napr. Shabelle TV, Universal TV, Somali Channel TV) ⁽¹⁶⁴⁾.

Noviny: Projekt Mediálne observatórium AÚ/OSN IST ⁽¹⁶⁵⁾, ABYZ News Links ⁽¹⁶⁶⁾ a World Newspapers ⁽¹⁶⁷⁾ poskytujú prehľad najobľúbenejších novín a spravodajských webových lokalít v anglickom jazyku.

1.6.2 Telekomunikácie

Aktuálne informácie o telekomunikáciách možno nájsť na webovej lokalite Cellular News ⁽¹⁶⁸⁾. Telekomunikácie (najskôr pevné telefónne linky a internet, neskôr mobilné telefóny, bezdrôtový internet a mobilné platby) predstavujú

⁽¹⁵⁸⁾ Sabahionline, *Somali educational improvements undermine Islam*, 20 November 2013 (http://sabahionline.com/en_GB/articles/hoa/articles/features/2013/11/20/feature-01) accessed 6 May 2014.

⁽¹⁵⁹⁾ AU/UN IST Media Observatory project, *Briefing Note 007*, 5 February 2014 (<http://somalimedia.so/wp-content/uploads/2014/02/Somali-Media-Mapping-Report-05-Feb-2014.pdf>) accessed 4 June 2014.

⁽¹⁶⁰⁾ AU/UN IST Media Observatory project, *Briefing Note 007*, 5 February 2014 (<http://somalimedia.so/wp-content/uploads/2014/02/Somali-Media-Mapping-Report-05-Feb-2014.pdf>) accessed 4 June 2014, p. 7.

⁽¹⁶¹⁾ Infoasaid, *Somalia Media and Telecoms Landscape Guide*, January 2012 (<http://infoasaid.org/guide/somalia>) accessed 16 May 2014.

⁽¹⁶²⁾ US Department of State, *Country Report on Human Rights Practices for 2013 - Somalia*, 27 February 2014 (<http://www.state.gov/j/drl/rls/hrrpt/humanrightsreport/index.htm?year=2013&dclid=220158>) accessed 27 May 2014.

⁽¹⁶³⁾ UNESCO, *KASMO FM: Somali women finally get their own radio voice*, 28 January 2013 (http://www.unesco.org/new/en/media-services/single-view/news/kasmo_fm_somali_women_finally_get_their_own_radio_voice/) accessed 20 May 2014.

⁽¹⁶⁴⁾ AU/UN IST Media Observatory project, *Briefing Note 007*, 5 February 2014 (<http://somalimedia.so/wp-content/uploads/2014/02/Somali-Media-Mapping-Report-05-Feb-2014.pdf>) accessed 4 June 2014; Infoasaid, *Somalia Media and Telecoms Landscape Guide*, January 2012 (<http://infoasaid.org/guide/somalia>) accessed 16 May 2014.

⁽¹⁶⁵⁾ AU/UN IST Media Observatory project, *Briefing Note 007*, 5 February 2014 (<http://somalimedia.so/wp-content/uploads/2014/02/Somali-Media-Mapping-Report-05-Feb-2014.pdf>) accessed 4 June 2014.

⁽¹⁶⁶⁾ ABYZ News Links, *Somalia Newspapers and News Media Guide* (<http://www.abyznewslinks.com/somal.htm>) accessed 4 June 2014.

⁽¹⁶⁷⁾ Worldnewspapers.com, *Somalia Newspapers and news sites in English* (<http://www.world-newspapers.com/somalia.html>) accessed 16 May 2014.

⁽¹⁶⁸⁾ Cellular News, *Latest Telecoms News about Somalia* (<http://www.cellular-news.com/coverage/somalia.php>) accessed 16 May 2014; BBC, *Somalia's ambitions online could bring Mogadishu to the world*, 23 October 2012 (<http://www.bbc.com/news/business-19961266>) accessed 16 May 2014.

jednu z najväčších oblastí rastu hospodárstva po kolapse ústrednej vlády v roku 1991. Ceny za telekomunikačné služby patria medzi najnižšie v Afrike. Medzi najväčších poskytovateľov telekomunikačných a internetových služieb patria Global Internet, Hormuud a Nationlink⁽¹⁶⁹⁾.

Používanie mobilných telefónov je medzi Somálčanmi veľmi rozšírené, a to najmä od zavedenia mobilného internetu a mobilných platieb. Odhaduje sa, že takmer každý Somálčan má prístup k mobilnému telefónu, buď k vlastnému alebo k telefónu rodinného príslušníka⁽¹⁷⁰⁾. V prieskume z roku 2013 viac ako sedem z desiatich Somálčanov (72,4 %) uviedlo, že osobne vlastní mobilný telefón⁽¹⁷¹⁾.

Len veľmi málo Somálčanov má súkromný internet (cez komutovaný alebo satelitný prístup), ale internetové kaviarne sú v mestách na každom rohu⁽¹⁷²⁾. Hnutie Al-Shabaab 9. januára 2014 zakázalo používanie internetu cez mobilné telefóny (o dva mesiace neskôr zakázalo mobilné telefóny s fotoaparátmi⁽¹⁷³⁾) a optické káble v oblastiach pod svojou kontrolou na základe podozrenia zo „spolupráce s nepriateľom“⁽¹⁷⁴⁾. V dôsledku tohto zákazu boli vypnuté siete 3G v celej krajine. V apríli 2014 sa však inštalovalo optické vedenie v Mogadiše – mimo kontroly hnutia Al-Shabaab. Po prvýkrát tak bolo možné pozerať videá cez internet⁽¹⁷⁵⁾.

1.6.3 Prevod peňazí

Od roku 2010 sa obľúbenou a bezpečnou platobnou metódou stal systém mobilného prevodu peňazí (MMT – mobile money transfer system) s názvom ZAAD (založený na kenskom systéme M-Pesa a zabezpečovaný spoločnosťou Hormuud). Po registrácii a prevedení peňazí na účet používateľa je možné platiť mobilným telefónom (s PIN kódom) napríklad na trhoch, v taxíkoch, obchodoch a spoločnostiach⁽¹⁷⁶⁾.

Ročne sa do Somálska pošlú úhrady vo výške až 1,6 miliardy USD prostredníctvom najobľúbenejšieho a najspoľahlivejšieho systému prevodu peňazí (MTS – money transfer system) s názvom *hawala*⁽¹⁷⁷⁾. Najväčšia spoločnosť zameraná na prevod peňazí je Dahabshiil, ktorej bol ako jedinej v Somálsku zachovaný bankový účet v Barclays. V júni 2013 táto banka oznámila, že zatvorí účty stoviek podnikov zameraných na prevod peňazí vrátane najväčšieho afrického podniku Dahabshiil pre obavy z prania špinavých peňazí a financovania terorizmu. Mnohé (medzi)národné MVO využívajúce Dahabshiil (ako napr. Oxfam) namietali, že tento krok by úplne krajinu odrezal od úhrad, darov a dotácií na projekty⁽¹⁷⁸⁾. Spoločnosť Dahabshiil 5. novembra 2013 získala súdny príkaz od Najvyššieho súdu Spojeného kráľovstva, po ktorom v apríli 2014 nasledovalo uzavretie dohody s bankou Barclays o udelení prechodného obdobia spoločnosti Dahbshiil s cieľom umožniť jej najst alternatívne bankové zabezpečenie⁽¹⁷⁹⁾. Bezpečnostná rada OSN konštatuje: „Bez ohľadu na výsledok prípad Dahabshiil poukazuje na neprestajnú krehkosť somálskeho sektora prevodu peňazí a na naliehavú potrebu zosúladienia existujúcich operácií prevodu peňazí s medzinárodnými nariadeniami o predchádzaní praniu špinavých peňazí a financovania terorizmu.“⁽¹⁸⁰⁾

⁽¹⁶⁹⁾ CIA, *The World Factbook – Somalia*, last updated 16 April 2014 (<https://www.cia.gov/library/publications/the-world-factbook/geos/so.html>) accessed 16 May 2014; Cellular News, *Somalia's Unregulated Telecoms Market Looks to Be Reined-In*, 3 July 2013 (<http://www.cellular-news.com/story/60814.php>) accessed 15 May 2014.

⁽¹⁷⁰⁾ Infoasaid, *Somalia Media and Telecoms Landscape Guide*, January 2012 (<http://infoasaid.org/guide/somalia>) accessed 16 May 2014.

⁽¹⁷¹⁾ Údaje z prieskumu medzi 2000 Somálčanmi, ktorý zabezpečila spoločnosť BBG-Gallup, *Využívanie médií v Somálsku 2013* (<http://www.bbg.gov/wp-content/media/2013/11/gallup-somalia-brief.pdf>) konzultované 16. mája 2014.

⁽¹⁷²⁾ BBC, *Somalia's ambitions online could bring Mogadishu to the world*, 23 October 2012 (<http://www.bbc.com/news/business-19961266>) accessed 16 May 2014.; Internet World Stats (<http://www.internetworldstats.com/africa.htm>) accessed 16 May 2014.

⁽¹⁷³⁾ Sabahionline, *Somalia: Al-Shabaab Confiscates Camera-Equipped Mobile Phones in Barawe*, 18 March 2014 (http://sabahionline.com/en_GB/articles/hoa/articles/features/2014/03/18/feature-01) accessed 20 June 2014.

⁽¹⁷⁴⁾ Al Jazeera, *Al-Shabab bans internet in Somalia*, 9 January 2014 (<http://www.aljazeera.com/news/africa/2014/01/al-shabab-bans-internet-somalia-20141981213614575.html>) accessed 19 May 2014.

⁽¹⁷⁵⁾ BBC, *Somalia in high speed internet 'culture shock'*, 10 April 2014 (<http://www.bbc.com/news/world-africa-26973587>) accessed 19 May 2014.

⁽¹⁷⁶⁾ Standard Digital News, *Telecoms firm draws militia's ire in Somalia*, 26 June 2012 (<http://www.standardmedia.co.ke/business/article/2000060626/telecoms-firm-draws-militia-s-ire-in-somalia>) accessed 20 May 2014; Reuters, *Mobile transfers save money and lives in Somalia*, 3 March 2010 (<http://www.reuters.com/article/2010/03/03/us-somalia-mobiles-idUSTRE6222BY20100303>) accessed 20 May 2014; for more information, see: MobileMoneyAfrica (<http://mobilemoneyafrica.com/>) accessed 20 May 2014.

⁽¹⁷⁷⁾ CIA, *The World Factbook – Somalia*, last updated 16 April 2014 (<https://www.cia.gov/library/publications/the-world-factbook/geos/so.html>) accessed 16 May 2014. For the role of the Diaspora in sending remittances, see: Hammond, L. et al., *Cash and Compassion - the role of the Somali diaspora in relief, development and peace-building*, UNDP, December 2011 (http://eprints.soas.ac.uk/13076/1/Cash_and_compassion_final.pdf) accessed 19 May 2014, p. 51.

⁽¹⁷⁸⁾ Biztech, *Race is on to save UK-Somali remittance lifeline*, 25 June 2013 (http://www.biztechafrica.com/article/race-save-uk-somali-remittance-lifeline/6314/#.U3pG5Vh_tg8) accessed 19 May 2014.

⁽¹⁷⁹⁾ The Wall Street Journal, *Barclays Settles Dispute With Money Transfer Company Dahabshiil*, 16 April 2014 (<http://online.wsj.com/news/articles/SB10001424052702304626304579505661804336976>), accessed 5 August 2014

⁽¹⁸⁰⁾ UN Security Council, *Report of the Secretary-General on Somalia (S/2014/140)*, 3 March 2014 (<http://www.refworld.org/docid/531ef31f4.html>) accessed 19 May 2014.

1.7 Zdravotná starostlivosť

Podľa Svetovej banky (2014) „je prístup k zdravotným službám úbohý dokonca aj na subsaharské pomery. Priemerná dĺžka života pri narodení je 51 rokov a miera dojčenskej úmrtnosti je podľa odhadov 108 úmrtí na 1 000 žijúcich novorodencov, t. j. jedno z desiatich detí umrie v prvom roku života (UNICEF). V roku 2009 bolo v Somálsku odhadom 625 zdravotných stanovišť a 225 zdravotných stredísk zameraných na matky a deti. Keď to porovnáme s deviatimi miliónmi obyvateľov, na 15 200 ľudí pripadá len jedno zdravotné stanovište. Zostávajúce existujúce služby zabezpečuje súkromný sektor vrátane lekární a drogérií, ktoré si môžu účtovať vysoké poplatky za služby.“⁽¹⁸¹⁾

Somálsky systém verejného zdravia bol značne zničený počas pretrvávajúcej občianskej vojny. Neexistuje žiadny rámec poskytovania zdravotnej starostlivosti, žiadna centrálna správa potravín a liekov a väčšina infraštruktúry bola postupom rokov zničená⁽¹⁸²⁾.

V uplynulých rokoch množstvo súkromných iniciatív zdravotnej starostlivosti vytvorili Somálčania a medzinárodné MVO vrátane Somálčanov, ktorí sa vracajú z diaspór⁽¹⁸³⁾. Ďalšiu zdravotnú starostlivosť poskytujú humanitárne organizácie. Medzinárodný výbor červeného kríža (ICRC) má nemocnice a kliniky pre matky a deti v celom Somálsku⁽¹⁸⁴⁾. AMISOM má kliniky v Middle a Lower Shabelle a nemocnice v Belet Weyne, Kismayo a Baidoa⁽¹⁸⁵⁾. Stiahnutie organizácie *Médecins sans Frontières* (MSF – Lekári bez hraníc) 14. augusta 2013 bolo však veľkou stratou pre somálsky systém zdravotnej starostlivosti. MSF poskytovala množstvo služieb v celom Južnom/Strednom Somálsku (Mogadišo, Afgooye, Balcad, Diinsoor, Galkacyo, Jilib, Jowhar, Kismayo, Marere, a Burao), ako napr. bezplatnú základnú zdravotnú starostlivosť, liečbu podvýživy, starostlivosť o matky, chirurgiu a preventívnu zdravotnú starostlivosť⁽¹⁸⁶⁾.

V Somálsku nie sú žiadne štátne nemocnice, ale medzinárodní darcovia, ako je Turecko, podporujú rehabilitáciu sektora zdravotníctva⁽¹⁸⁷⁾. Ani v oblastiach pod kontrolou hnutia Al-Shabaab nie sú žiadne nemocnice a môže sa stať, že osoby, ktoré potrebujú ošetrovanie, zomierajú pre obmedzenia pohybu⁽¹⁸⁸⁾. V Mogadiše sa všeobecné nemocnice nachádzajú v okrskoch Keysaney a Medina. Mapa UN OCHA z januára 2013⁽¹⁸⁹⁾, na ktorej sú znázornené zdravotné zariadenia v Mogadiše, sa v novembri 2013 stále považovala za platnú. Potvrdili to pracovníci dánsko-nórskej vyšetrovacej misie (november 2013) s výnimkou MSF, ktorá z krajiny odišla. V Kismayo je jedna nemocnica⁽¹⁹⁰⁾.

Somálsko má jeden z najväčších výskytov duševných chorôb. Svetová zdravotnícka organizácia odhaduje, že v dôsledku konfliktov trvajúcich niekoľko desaťročí nimi trpí jedna z troch osôb. Duševne chorí pacienti sa často pripútávajú k stromom alebo sa nechajú umrieť. Starostlivosť o duševne chorých sa poskytuje v mogadišskej nemocnici Habeeb Hospital⁽¹⁹¹⁾.

⁽¹⁸¹⁾ World Bank, *Somalia Overview*, last updated 4 April 2014 (<http://www.worldbank.org/en/country/somalia/overview>) accessed 29 May 2014.

⁽¹⁸²⁾ IRIN, *Building health systems from scratch in Somalia*, 26 April 2013 (<http://www.irinnews.org/fr/report/97927/building-health-systems-from-scratch-in-somalia>) accessed 15 May 2014.

⁽¹⁸³⁾ IRIN, *Building health systems from scratch in Somalia*, 26 April 2013 (<http://www.irinnews.org/fr/report/97927/building-health-systems-from-scratch-in-somalia>) accessed 15 May 2014.

⁽¹⁸⁴⁾ ICRC, *The ICRC in Somalia*, 13 August 2013 (<http://www.icrc.org/eng/where-we-work/africa/somalia/overview-somalia.htm>) accessed 15 May 2014.

⁽¹⁸⁵⁾ AMISOM, *Humanitarian Work*, s.d. (<http://amisom-au.org/mission-profile/humanitarian-work/>) accessed 15 May 2014; Sabahionline, *Somalia: Amisom Health Clinics Treat Somalis in Areas Liberated From Al-Shabaab*, 28 May 2013 (http://sabahionline.com/en_GB/articles/hoa/articles/features/2013/05/28/feature-02) accessed 15 May 2014.

⁽¹⁸⁶⁾ MSF, *MSF forced to close all medical programmes in Somalia*, 14 August 2013 (<http://www.msf.org/article243/msf-forced-close-all-medical-programmes-somalia>) accessed 12 May 2014.

⁽¹⁸⁷⁾ Landinfo/Udlændingsstyrelsen, *Update on security and protection issues in Mogadishu and South-Central Somalia*, March 2014 (http://landinfo.no/asset/2837/1/2837_1.pdf) accessed 26 May 2014.

⁽¹⁸⁸⁾ NOAS, *Persecution and protection in Somalia, A fact-finding report by NOAS*, April 2014 (http://www.noas.no/wp-content/uploads/2014/04/Somalia_web.pdf) accessed 2 June 2014, p. 29.

⁽¹⁸⁹⁾ UN OCHA, *Mogadishu - Health Facilities and Implementing Partners*, January 2013 (http://www.who.int/hac/crises/som/maps/somalia_map_health_facilities_january2013.pdf) accessed 12 May 2014.

⁽¹⁹⁰⁾ Landinfo/Udlændingsstyrelsen, *Update on security and protection issues in Mogadishu and South-Central Somalia*, March 2014 (http://landinfo.no/asset/2837/1/2837_1.pdf) accessed 26 May 2014.

⁽¹⁹¹⁾ Thomas Reuters Foundation, *Mentally ill tied to trees and left to die in Somalia*, 7 October 2013 (<http://www.trust.org/item/20131007132825-oupwe/>) accessed 15 May 2014; WHO, *Mental Health in Somalia*, 2 February 2011 (http://www.who.int/hac/crises/som/somalia_mental_health/en/) accessed 15 May 2014.

1.8 Sociálno-ekonomická a humanitárna situácia

1.8.1 Sociálno-ekonomická situácia

Somálske hospodárstvo je od vypuknutia občianskej vojny pred 23 rokmi v recesii. Podľa prehľadu Svetovej banky (2014) Somálsko patrí medzi päť najmenej rozvinutých krajín zo 170 národov. Vyplýva to z meraní podľa indexu ľudského rozvoja 2012. HDP na obyvateľa sa odhaduje na 284 USD, pričom priemer subsaharskej Afriky je 1 300 USD na obyvateľa. Z menej ako 1 USD na deň žije 43 % obyvateľstva⁽¹⁹²⁾. Jedno z 10 detí umiera pred dovŕšením prvého roka a jedna z 12 žien umiera v dôsledku príčin súvisiacich s tehotenstvom. Len 30 % ľudí má prístup k bezpečnej vode⁽¹⁹³⁾.

Somálsko má rozsiahle neformálne hospodárstvo založené na poľnohospodárstve a chove dobytka (40 % HDP), službách prevodu peňazí a telekomunikáciách. Externá (humanitárna) pomoc a úhrady (ktoré predstavujú až 35 % HDP – najvyšší podiel na svete⁽¹⁹⁴⁾) sú hlavným zdrojom príjmov. Dobytok, surová koža, ryby, uhlie, sezam⁽¹⁹⁵⁾ a banány sú hlavnými vývoznými položkami Somálska, zatiaľ čo hlavné dovozné položky sú cukor, cirok, kukurica, kata a spracované tovary⁽¹⁹⁶⁾.

Hlavný mogadišský trh Bakara ponúka veľké množstvo tovarov, od potravín po elektronické prístroje či zbrane. Hotely sú aj naďalej funkčné a ochraňujú ich súkromné milície. Od stiahnutia hnutia Al-Shabaab z Mogadiša v auguste 2011 niektoré časti mesta zaznamenali rýchly rozvoj. Vyrástli tu nové čerpacie stanice, supermarkety, reštaurácie a hotely a zaviedli sa medzinárodné lety. V celom Somálsku sa rozvinul moderný systém bezdrôtového internetu, služieb prevodu peňazí a mobilných telefónov. Mnohí Somálčania sa vrátili z diaspóry, niektorí dočasne, iní nastálo. Mimo Mogadiša hospodársky rast ešte len nastane v závislosti od stupňa bezpečnosti⁽¹⁹⁷⁾.

Nezávislý expert OSN Shamsul Bari v auguste 2013 poznamenal: „Po viac ako 20 zložitých rokoch ozbrojených nepokojov, ktoré v niektorých oblastiach stále pretrvávajú, Somálsko dosiahlo bod zlomu. Od návratu k normálnosti ho ešte delí dlhá cesta, no všade vidieť očividné znaky zmien. Hmatateľné zlepšenie bezpečnostnej situácie v Mogadiše a v čoraz viacerých oblastiach krajiny sa odráža v návrate pozoruhodného množstva ľudí z diaspóry vrátane podnikateľov, ktorých lákajú vyslovené sľuby. Medzinárodné lety aj lety Organizácie Spojených národov sú plné. Podnikateľská činnosť a výstavba budov zaznamenávajú rast. Napriek pretrvávajúcim obavám o bezpečnostnú situáciu, napr. v dôsledku bojov medzi klanmi v Kismayo a Jubalande, v krajine jednoznačne cítit nádej.“⁽¹⁹⁸⁾

Somálsko však naďalej čelí mnohým výzvam v rámci hospodárskej obnovy, ako sú dobrá správa vecí verejných, budovanie kapacít, legislatíva a protikorupčné opatrenia⁽¹⁹⁹⁾.

1.8.2 Humanitárna situácia

V rokoch 2010 až 2012 takmer 260 000 osôb, pričom polovica z nich boli deti, umrelo v dôsledku veľkého hladomoru, ktorý postihol stredné provincie Somálska⁽²⁰⁰⁾. Hladomor sa síce oficiálne skončil vo februári 2012, no odhaduje sa, že v júni 2012 humanitárnu pomoc ešte stále naliehavo potrebovalo 3,7 milióna Somálčanov⁽²⁰¹⁾. Hlavných príčin hladomoru bolo niekoľko: veľké suchá a niekoľko neúspešných období dažďov, neprestajné konflikty, rýchlo stúpajúce

⁽¹⁹²⁾ World Bank, *Somalia Overview*, last updated 4 April 2014 (<http://www.worldbank.org/en/country/somalia/overview>) accessed 12 May 2014.

⁽¹⁹³⁾ UN OCHA, *Humanitarian Bulletin Somalia January 2014*, 19 February 2014 (<http://reliefweb.int/sites/reliefweb.int/files/resources/OCHA%20Somalia%20Humanitarian%20Bulletin%20January%202014.pdf>) accessed 15 May 2014.

⁽¹⁹⁴⁾ World Bank, *Somalia Overview*, last updated 4 April 2014 (<http://www.worldbank.org/en/country/somalia/overview>) accessed 12 May 2014.

⁽¹⁹⁵⁾ IRIN, *Five challenges for Somalia's economic reconstruction*, 14 February 2014 (<http://www.irinnews.org/report/99647/five-challenges-for-somalia-s-economic-reconstruction>) accessed 12 May 2014.

⁽¹⁹⁶⁾ CIA, *The World Factbook – Somalia*, last updated 16 April 2014 (<https://www.cia.gov/library/publications/the-world-factbook/geos/so.html>) accessed 16 May 2014.

⁽¹⁹⁷⁾ CIA, *The World Factbook – Somalia*, last updated 16 April 2014 (<https://www.cia.gov/library/publications/the-world-factbook/geos/so.html>) accessed 16 May 2014.

⁽¹⁹⁸⁾ UN Human Rights Council, *Report of the Independent Expert on the situation of human rights in Somalia, Shamsul Bari*, 16 August 2013 (http://reliefweb.int/sites/reliefweb.int/files/resources/A-HRC-24-40_en%20%281%29.pdf) accessed 16 June 2014, p. 18.

⁽¹⁹⁹⁾ IRIN, *Five challenges for Somalia's economic reconstruction*, 14 February 2014 (<http://www.irinnews.org/report/99647/five-challenges-for-somalia-s-economic-reconstruction>) accessed 12 May 2014.

⁽²⁰⁰⁾ FAO Somalia, *Mortality among populations of southern and central Somalia affected by severe food insecurity and famine during 2010-2012*, 2 May 2013 (http://www.faosomalia.org/newsletters/Somalia_Mortality_Estimates_Final_Report_1May2013_upload.pdf) accessed 9 May 2014.

⁽²⁰¹⁾ UN OCHA, 'Horn of Africa Crisis: 2011-2012', *Reliefweb* [online portal] (<http://reliefweb.int/disaster/dr-2011-000029-ken>) accessed 12 May 2014; UNHCR, *Somalia factsheet*, June 2012 (http://img.static.reliefweb.int/sites/reliefweb.int/files/resources/Full%20Report_817.pdf) accessed 12 May 2014.

ceny potravín, obmedzenie humanitárneho prístupu k obyvateľstvu, zákaz Svetového potravinového programu a ďalších organizácií poskytujúcich pomoc hnutím Al-Shabaab v roku 2010 a chýbajúca alternatívna pomoc ľuďom v oblastiach pod kontrolou hnutia Al-Shabaab⁽²⁰²⁾.

Podľa správy generálneho tajomníka OSN zo septembra 2013 sa humanitárna situácia zlepšila. Bolo to „výsledkom lepšej bezpečnosti v určitých oblastiach krajiny, nepretržitej pomoci a priaznivého počasia“⁽²⁰³⁾. V decembri 2013 však 870 000 osôb ešte stále nebolo schopných uspokojiť svoje základné potravinové požiadavky bez humanitárnej pomoci a ďalšieho 2,3 milióna len s ťažkosťami uspokojilo svoje potravinové potreby, pričom sa spoliehalo na nepretržitú podporu v súvislosti s ďalšími potrebami⁽²⁰⁴⁾. V správe z marca 2014 generálny tajomník uviedol, že „takmer 860 000 ľudí aj naďalej výrazne pociťuje potravinovú neistotu a ďalšie 2 milióny ľudí zostávajú na hranici potravinovej neistoty. Pretrvávajú veľká podvýživa, pričom podvýživou trpí 203 000 detí, najmä na juhu, kde najmenej 50 000 deťom hrozí zvýšené riziko smrti. Pretrvávajúca neistota v niektorých častiach krajiny aj naďalej obmedzuje humanitárny prístup a poskytovanie základnej pomoci. Pracovníci poskytujúci pomoc sú čoraz častejšie terčom zadržania a uväznenia ozbrojenými skupinami.“⁽²⁰⁵⁾

1.8.2.1 Humanitárne organizácie

Humanitárne organizácie boli schopné rozvíjať svoju činnosť len vtedy, ak rokovali s hnutím Al-Shabaab a ak splnili požiadavky hnutia. Museli súhlasiť s prísnyimi obmedzeniami, aby sa dostali k obyvateľstvu, ktoré potrebovalo pomoc na záchranu ich životov⁽²⁰⁶⁾. Pracovníci poskytujúci pomoc v oblastiach pod kontrolou hnutia Al-Shabaab boli predmetom útokov, obťažovania a únosov. Znemožňoval sa im tak prístup k ľuďom v núdzi⁽²⁰⁷⁾. Pozri mapu o humanitárnom prístupe (september 2013)⁽²⁰⁸⁾.

Po 22 rokoch pôsobenia v Somálsku sa z krajiny v auguste 2013 stiahla medzinárodná MVO *Médecins sans Frontières* (MSF – Lekári bez hraníc) z dôvodu pretrvávajúcej neistoty a nemožnosti zabezpečenia minimálnych podmienok bezpečnosti pacientov a zamestnancov. Stávalo sa, že do útokov na zamestnancov boli zapojení aj miestni vojaci a politickí lídri: „V niektorých prípadoch tí istí aktéri, a to najmä, ale nie výlučne, v Južnom a Strednom Somálsku, s ktorými MSF musí rokovať o minimálnych zárukách na rešpektovanie lekárskej humanitárnej misie, boli zapojení do násillia voči zamestnancom MSF, či už boli jeho priamymi účastníkmi alebo s ním vyjadrovali tichý súhlas. Ich skutky a tolerancia tohto prostredia napokon odstavila stovky tisícov somálskych občanov od humanitárnej pomoci,“ uviedla organizácia MSF⁽²⁰⁹⁾.

⁽²⁰²⁾ FAO Somalia, Úmrtnosť obyvateľov Južného a Stredného Somálska, ktorých zasiahla veľká potravinová neistota a hladomor v rokoch 2010 – 2012, 2. mája 2013 (http://www.faosomalia.org/newsletters/Somalia_Mortality_Estimates_Final_Report_1May2013_upload.pdf) konzultované 9. mája 2014; WFP, *Somálsko – Analýza trendov v oblasti potravín a potravinovej neistoty v Somálsku v rokoch 2007 – 2012*, november 2012 (<http://documents.wfp.org/stellent/groups/public/documents/ena/wfp254879.pdf>) konzultované 9. mája 2014, s. 50 – 51. Z analýzy trendov vyplynulo, že v priemere 2,4 milióna ľudí postihla potravinová neistota a hladomor (ktorí dostali potravinovú pomoc, utiekli do lepších oblastí, umreli od hladu).

⁽²⁰³⁾ UN Security Council, *Report of the Secretary-General on Somalia (S/2013/623)*, 3 September 2013 (http://www.securitycouncilreport.org/atf/cf/%7B65BFCF9B-6D27-4E9C-8CD3-CF6E4FF96FF9%7D/s_2013_623.pdf) accessed 12 May 2014; see also: FSNAU/FEWSNET, *Acute malnutrition persists in Somalia while 870,000 people remain food insecure*, 3 September 2013 (http://reliefweb.int/sites/reliefweb.int/files/resources/joint_fews_net-fsnau_technical_release_09_2013.pdf) accessed 12 May 2014.

⁽²⁰⁴⁾ UN OCHA, *2013-2015 Somalia Consolidated Appeal - Second year revision: Key planning figures, needs and funding indicators (Fact Sheet)* (<http://reliefweb.int/report/somalia/2013-2015-somalia-consolidated-appeal-second-year-revision-key-planning-figures-needs>) accessed 12 May 2014.

⁽²⁰⁵⁾ UN Security Council, *Report of the Secretary-General on Somalia (S/2014/140)*, 3 March 2014 (<http://www.refworld.org/docid/531ef31f4.html>) accessed 19 May 2014.

⁽²⁰⁶⁾ Jackson, A. & Aynte, A., 'Talking to the other side: Humanitarian negotiations with Al-Shabaab in Somalia', *HPG Working Papers*, 9 December 2013 (<http://www.odi.org.uk/sites/odi.org.uk/files/odi-assets/publications-opinion-files/8744.pdf>) accessed 12 May 2014, p. 16-19.

⁽²⁰⁷⁾ IRIN, *Security downturn in Mogadishu*, 9 April 2014 (<http://www.irinnews.org/report/99906/security-downturn-in-mogadishu>) accessed 8 May 2014.

⁽²⁰⁸⁾ UN OCHA, 'Somalia: Humanitarian Access Map (as of September 2013)', *Reliefweb* [online portal] (<http://reliefweb.int/map/somalia/somalia-humanitarian-access-map-september-2013>) accessed 12 May 2014.

⁽²⁰⁹⁾ MSF, *MSF forced to close all medical programmes in Somalia*, 14 August 2013 (<http://www.msf.org/article243/msf-forced-close-all-medical-programmes-somalia>) accessed 12 May 2014.

1.8.2.2 Vplyv vojenskej ofenzívy ⁽²¹⁰⁾

Posledná vojenská ofenzíva (AMISOM a SNAF) v Južnom/Strednom Somálsku sa začala na začiatku marca 2014. V dôsledku ofenzívy sa ľudia presťahovali na bezpečnejšie miesta. Často išlo o dočasné krátkodobé vysídlenie do blízkych dedín s cieľom vyhnúť sa konfliktným zónam ⁽²¹¹⁾. Najpostihnutejšími oblasťami boli Bakool, Galgaduud, Gedo, Hiiraan, Lower a Middle Shabelle. Od začiatku ofenzívy sa presťahovalo 73 000 ľudí ⁽²¹²⁾.

Zvýšená neistota a obavy z útokov a trestnej činnosti v Mogadiše Somálčanom a humanitárnym organizáciám veľmi sťažili viesť viac-menej normálny život ⁽²¹³⁾.

Vojenské obsadenie území nevedlo okamžite k lepšiemu humanitárnemu prístupu. Vojenské sily obsadili významné mestá, zatiaľ čo hnutie Al-Shabaab si udržalo kontrolu nad niektorými významnými cestami. Hnutie (dočasne) zablokovalo hlavné cesty a znemožnilo tak dodávky potravín, tovarov a humanitárnej pomoci, čo viedlo k zvýšeniu cien za potraviny. Podmienky sa môžu zhoršiť, a najmä ak zásobovacie trasy do novo dostupných oblastí (najmä Xudur v regióne Bakool) zostanú zablokované, a zároveň z dôvodu pretrvávajúcej neistoty pozdĺž cesty z Mogadiša do Baidoa ⁽²¹⁴⁾.

V máji 2014 spoločná kampaň 22 humanitárnych MVO varovala pred novým pravdepodobným hladomorom, pričom uvádzala, že Somálsku „hrozí opätovné upadnutie“ a komunity „sa už po jedinom otrase prepadnú do katastrofy“. Krátke obdobie dažďov *deyr* na jeseň 2013 bolo neúspešné a predpoveď na dlhé obdobie dažďov *gu* je takisto zlá. Vojenská ofenzíva AMISOM a SNAF navyše spôsobila veľké vysídlenie a narušila obdobie sejby ⁽²¹⁵⁾. Podľa spoločnej kampane s názvom „Risk of relapse“ (Riziko opätovného úpadku) visí potravinová kríza na vlásku, keďže tretina obyvateľstva ešte stále potrebuje potravinovú pomoc a chýba medzinárodné financovanie ⁽²¹⁶⁾.

Bezpečnostná rada OSN vo svojej správe z mája 2014 konštatuje: „Humanitárna kríza v Somálsku patrí aj naďalej medzi najväčšie a najzložitejšie na svete, keďže bez ohľadu na nedávne zlepšenie potravinovej bezpečnosti 30 % obyvateľstva ešte stále trie núdzu. Odhaduje sa, že 2,9 milióna ľudí potrebuje okamžitú záchranu života a podporu na prežitie.“ ⁽²¹⁷⁾

1.8.2.3 Osoby vysídlené v rámci krajiny (IDP)

V júli 2014 podľa odhadov v Južnom/Strednom Somálsku žilo 964 000 IDP vrátane 369 000 v Mogadiše a jeho okolí ⁽²¹⁸⁾. Mnoho z týchto IDP žije v nehostinných podmienkach v táboroch IDP, v ktorých im hrozí vážne porušovanie ľudských práv, a to najmä ženám a deťom bez sprievodu. Tábory IDP vo všeobecnosti nie sú bezpečné. Ľudia žijú v stanoch a chatrčiach bez osvetlenia a policajnej ochrany a trpia nedostatkom potravín. Navyše v týchto táboroch pôsobia milícia, ktorá ľudí zneužíva a okráda. Milícia sa oblieka do vojenských uniforiem, a preto je nemožné rozlíšiť ju od vojakov ⁽²¹⁹⁾. Sexuálne a rodovo motivované násilie je veľmi rozšírené nielen u milície, ale aj medzi opitými jednotlivcami, ktorí vyhľadávajú ľahké obeť v ženách a deťoch ⁽²²⁰⁾.

⁽²¹⁰⁾ Ďalšie informácie o vojenských ofenzívach sú uvedené v oddiele 3.4.

⁽²¹¹⁾ UN OCHA, *Humanitarian Bulletin Somalia March 2014*, 24 April 2014 (<http://reliefweb.int/sites/reliefweb.int/files/resources/OCHA%20Somalia%20Humanitarian%20Bulletin%20March%202014.pdf>) accessed 8 May 2014.

⁽²¹²⁾ UN OCHA, *OCHA Flash Update 4: Humanitarian impact of military operation*, 7 April 2014 (<http://reliefweb.int/report/somalia/somalia-ocha-flash-update-4-humanitarian-impact-military-operation-7-april-2014>) accessed 12 May 2014; EC, *Somalia – Early warning food security alert*, 8 May 2014 (http://reliefweb.int/sites/reliefweb.int/files/resources/20140508_Somalia_FoodInsecurity.pdf) accessed 12 May 2014.

⁽²¹³⁾ IRIN, *Somalia at 'risk of relapse'*, 7 May 2014 (<http://www.irinnews.org/report/100051/somalia-at-risk-of-relapse>) accessed 8 May 2014.

⁽²¹⁴⁾ UN OCHA, *Humanitarian Bulletin Somalia February 2014*, 21 March 2014 (<http://reliefweb.int/sites/reliefweb.int/files/resources/OCHA%20Somalia%20Humanitarian%20Bulletin%20February%202014.pdf>) accessed 8 May 2014; UN OCHA, *Humanitarian Bulletin Somalia March 2014*, 24 April 2014 (<http://reliefweb.int/sites/reliefweb.int/files/resources/OCHA%20Somalia%20Humanitarian%20Bulletin%20March%202014.pdf>) accessed 8 May 2014.

⁽²¹⁵⁾ UK FCO (UK Foreign and Commonwealth Office), *Human Rights and Democracy Report 2013 - Section XI: Human Rights in Countries of Concern – Somalia*, 10 April 2014 (http://www.ecoi.net/local_link/273711/389475_en.html) accessed 27 May 2014.

⁽²¹⁶⁾ Adeso Africa, *Risk of relapse - Somalia crisis update*, May 2014 (<http://adesoafrika.org/wp-content/uploads/2014/05/Risk-of-Relapse-Final.pdf>) accessed 8 May 2014.

⁽²¹⁷⁾ UN Security Council, *Report of the Secretary-General on Somalia (S/2014/330)*, 12 May 2014 (http://www.un.org/en/ga/search/view_doc.asp?symbol=S/2014/330) accessed 1 June 2014.

⁽²¹⁸⁾ UNHCR, *Somalia: Total IDPs by region – July 2014*, 8 August 2014 (<http://data.unhcr.org/horn-of-africa/download.php?id=1421>) accessed 27 August 2014; UNHCR, *Somalia: Total IDPs by Region – April 2014*, 10 April 2014 (<http://www.refworld.org/docid/534cf3674.html>) accessed 12 May 2014; IDMC, *Global Overview 2014: people internally displaced by conflict and violence*, 14 May 2014 (<http://www.internal-displacement.org/publications/2014/global-overview-2014-people-internally-displaced-by-conflict-and-violence/>) accessed 15 May 2014.

⁽²¹⁹⁾ Landinfo/Udlændingsstyrelsen, *Update on security and protection issues in Mogadishu and South-Central Somalia*, March 2014 (http://landinfo.no/asset/2837/1/2837_1.pdf) accessed 26 May 2014, p. 38-39.

⁽²²⁰⁾ NOAS, *Persecution and protection in Somalia, A fact-finding report by NOAS*, April 2014 (http://www.noas.no/wp-content/uploads/2014/04/Somalia_web.pdf) accessed 2 June 2014, p. 45.

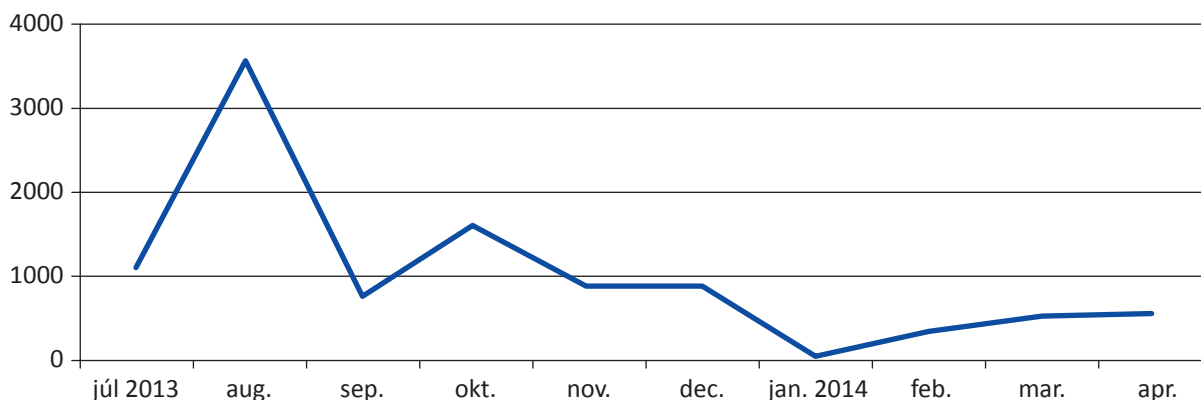
V týchto táboroch dochádza k využívaniu detských vojakov a nútenému náboru do ozbrojených skupín. Mnoho IDP z menšinových skupín, ktorí nemajú ochranu klanu, trpia všadeprítomnou diskrimináciou ⁽²²¹⁾.

Amnesty International uvádza: „Vysídlenie nespôsobuje nedostatočná rodinná alebo klanová ochrana. Stovky tisícov IDP sú so svojimi rodinami a v osídleniach bývajú spolu so svojím klanom. Keďže sa však nachádzajú mimo svojej oblasti pôvodu a/alebo pretože pochádzajú z menšinových alebo slabších klanov, klanová ochrana ich nechráni dostatočne. Bez klanovej a rodinnej ochrany im hrozí oveľa väčšie riziko, že sa ocitnú v osídleniach IDP a že budú trpieť mnohorakými porušeniami ich ľudských práv.“ ⁽²²²⁾

■ 1.8.2.3.1 IDP v Mogadiše

V máji 2013 sa v Mogadiše podľa odhadov vyskytovalo 369 000 IDP ⁽²²³⁾. V januári 2014 podala organizácia Human Rights Watch (HRW) túto správu: „Desiatky tisícov vysídlených osôb žije aj naďalej v Mogadiše v úbohých podmienkach a je obeťou znásilnení, násilného vystahovania a klanovej diskriminácie, ktorých sa dopúšťajú vládne sily, spojenecké milície a súkromné osoby vrátane riaditeľov táborov, ktorí sa zvyknú nazývať strážnici.“ ⁽²²⁴⁾ Títo „strážnici“ sú neslávne známi porušovaním ľudských práv IDP, a najmä žien a detí bez sprievodu. Strážnici môžu byť majitelia alebo nájomcovia pozemkov, na ktorých sa tábor nachádza, zväčša pochádzajú z miestneho dominantného klanu. Kontrolujú vstupy a výstupy ľudí a tovaru z tábora a do tábora a dokonca od IDP môžu vyžadovať určitý podiel humanitárneho tovaru ⁽²²⁵⁾. Strážnici a milície takisto kradli potravinovú pomoc určenú IDP ⁽²²⁶⁾.

Násilné vystahovanie – najmä v Mogadiše

Od druhej polovice roka 2013 v Mogadiše dochádza k násilnému vystahovaniu tisícov IDP v dôsledku rastúceho tlaku na pozemky a nehnuteľnosti ⁽²²⁷⁾. V roku 2013 bolo násilne vystahovaných 17 200 osôb. Neuskutočnili ho len súkromní majitelia pozemkov alebo strážnici, ale aj verejná správa Mogadiša s cieľom očistiť hlavné mesto. Plán presídlenia bol zastavený v roku 2013 „v dôsledku zhoršujúcej sa neistoty a absencie kritérií vlastníctva pozemkov a preventívnych opatrení tzv. strážnikov“ ⁽²²⁸⁾. Úrady nevedeli nájsť alternatívne bezpečné umiestnenie pre IDP ⁽²²⁹⁾.

⁽²²¹⁾ IDMC, *Global Overview 2014: people internally displaced by conflict and violence*, 14 May 2014 (<http://www.internal-displacement.org/publications/2014/global-overview-2014-people-internally-displaced-by-conflict-and-violence/>) accessed 15 May 2014.

⁽²²²⁾ AI, *Mogadishu cannot qualify as an Internal Flight Alternative*, 26 September 2013 (<http://www.amnesty.org/en/library/asset/AFR52/012/2013/en/77726de8-a461-430f-bdd5-3962e6342ccf/af520122013en.pdf>) accessed 28 May 2014.

⁽²²³⁾ UNHCR, *Somalia: Mogadishu IDPs by District - May 2013* (http://reliefweb.int/sites/reliefweb.int/files/resources/05-May13_Total_IDPs_moga_A3PC_v1.pdf) accessed 28 May 2014.

⁽²²⁴⁾ HRW, *World Report 2014, Somalia* (<http://www.hrw.org/world-report/2014/country-chapters/somalia>) accessed 13 May 2014.

⁽²²⁵⁾ HRW, *Hostages of the Gatekeepers, Abuses against Internally Displaced in Mogadishu, Somalia*, 29 March 2013 (<http://www.hrw.org/reports/2013/03/28/hostages-gatekeepers-0>) accessed 12 May 2014, p. 21, 40-50.

⁽²²⁶⁾ HRW, *World Report 2014, Somalia* (<http://www.hrw.org/world-report/2014/country-chapters/somalia>) accessed 13 May 2014.

⁽²²⁷⁾ Aktuálnu mapu táborov IDP v Mogadiše nájdete v tomto zdroji: UNITAR/UNOSAT, *6. aktualizácia: Redukcia somálskych koncentrácií prístreškov IDP v Mogadiše, Somálsko (3. júna 2013 – 24. novembra 2013)*, 2. januára 2014 (http://unosat-maps.web.cern.ch/unosat-maps/SO/CE20130710SOM/REPORT_MogadishuCamp_Analysis_24November2013.pdf) konzultované 5. júna 2014.

⁽²²⁸⁾ IDMC, *Global Overview 2014: people internally displaced by conflict and violence*, 14 May 2014 (<http://www.internal-displacement.org/publications/2014/global-overview-2014-people-internally-displaced-by-conflict-and-violence/>) accessed 15 May 2014.

⁽²²⁹⁾ AI, *Somalia: Forced evictions in Mogadishu put thousands of displaced at even greater risk*, Press Release, 13 September 2013 (<http://www.amnesty.org/en/for-media/press-releases/somalia-forced-evictions-mogadishu-put-thousands-displaced-even-greater-ris>) accessed 29 May 2014.

IDP sú vytláčaní z centrálnych okrskov Mogadiša, či už z verejných alebo súkromných priestranstiev a budov. Násilnému vysťahovaniu sa nevyhnú ani siroty a mimoriadne zraniteľné osoby ⁽²³⁰⁾.

Násilne vysťahovaným IDP zostáva málo možností, ktoré závisia najmä od osobných okolností a klanovej príslušnosti. Väčšina násilne vysťahovaných IDP sa presťahovala do okrskov Dayniile a Wadajir, KM7 a KM11 a do ďalších táborov IDP pozdĺž cesty do Afgooye ⁽²³¹⁾, ako aj do osídlení Sarakusta a Maslah ⁽²³²⁾.

Do decembra 2013 bola takmer 50 500 IDP poskytnutá pomoc na návrat do domovských dedín a približne 13 000 IDP sa spontánne vrátilo domov.

Väčšie návraty sa zatiaľ neplánujú z dôvodu neistoty a obmedzených možností živobytia ⁽²³³⁾. Číslo násilne vysťahovaných osôb v Mogadiše výrazne pokleslo z priemeru približne 1 500/mesiac v druhej polovici roka 2013 na 350/mesiac v prvom štvrtroku 2014 ⁽²³⁴⁾. Pozri tiež oddiel 5.5.2.

1.9 Doklady

1.9.1 Všeobecné poznámky

Od začatia občianskej vojny v roku 1991 Somálsko nemá centrálnu organizovanú a fungujúcu verejnú správu. Väčšina záznamov sa prestala viesť a bola zničená. Zopár záznamov, ktoré neboli zničené, sú v rukách súkromných osôb alebo sú inak nedosiahnuteľné ⁽²³⁵⁾. Väčšina osôb, ktoré sa narodili v Somálsku po roku 1991, nebola nikdy oficiálne zapísaná. V decembri 2013 FGS zriadila nové stredisko na vydávanie pasov a občianskych preukazov, ktoré zároveň elektronicky zaznamenáva biometrické údaje ⁽²³⁶⁾. Systém má však veľmi obmedzené kapacity a zatiaľ je dostupný len v Mogadiše ⁽²³⁷⁾.

Donedávna tak neexistovali ani úrady oprávnené vydávať doklady totožnosti ani záznamy, na ktorých by sa mohli zakladať. Somálska spoločnosť je z veľkej časti bez dokladov. Somálčania sa zvyčajne sami identifikujú podľa dialektu a rodopisu. Doklady totožnosti sú potrebné najmä pri cestovaní do zahraničia (alebo pri žiadaní o azyl). Veľa rokov ich vydávali len falšovatelia na trhoch ⁽²³⁸⁾. V roku 2006 (prechodná) vláda tiež začala vydávať doklady, ktoré sú z veľkej časti založené na slovných vyhláseniach a nie na informáciách uvedených v zachovaných záznamoch. Tieto dokumenty teda nie sú dostatočne spoľahlivé a chýba im preukazná schopnosť ⁽²³⁹⁾.

1.9.2 Doklady totožnosti (občianske preukazy, pasy)

Pred rokom 1991 všetky mestá a okrsky vydávali občianske preukazy ⁽²⁴⁰⁾.

⁽²³⁰⁾ Landinfo/Udlændingsstyrelsen, *Update on security and protection issues in Mogadishu and South-Central Somalia*, March 2014 (http://landinfo.no/asset/2837/1/2837_1.pdf) accessed 26 May 2014, p. 38-39.

⁽²³¹⁾ UNITAR/UNOSAT, *Update 6: Reduction of Somali IDP Shelter Concentrations in Mogadishu, Somalia (3 June 2013 - 24 November 2013)*, 2 January 2014 (http://unosat-maps.web.cern.ch/unosat-maps/SO/CE20130710SOM/REPORT_MogadishuCamp_Analysis_24November2013.pdf) accessed 5 June 2014; Lifos, *Säkerhetssituationen i södra och centrala Somalia, Rapport från utredningsresa till Nairobi, Kenya i oktober 2013*, 20 January 2014 (<http://lifos.migrationsverket.se/dokument?documentAttachmentId=40524>) accessed 22 June 2014, p. 25.

⁽²³²⁾ Landinfo/Udlændingsstyrelsen, *Update on security and protection issues in Mogadishu and South-Central Somalia*, March 2014 (http://landinfo.no/asset/2837/1/2837_1.pdf) accessed 26 May 2014, p. 38-39.

⁽²³³⁾ IDMC (Internal Displacement Monitoring Centre), *Global Overview 2014: people internally displaced by conflict and violence*, 14 May 2014 (<http://www.internal-displacement.org/publications/2014/global-overview-2014-people-internally-displaced-by-conflict-and-violence/>) accessed 15 May 2014.

⁽²³⁴⁾ UNHCR, *Refugees in the Horn of Africa. Somali Displacement Crisis, Somalia Population Movement Trends*, s.d. (<http://data.unhcr.org/horn-of-africa/country.php?id=197>) accessed 9 May 2014. Graph: same source

⁽²³⁵⁾ US Department of State, *Somalia Reciprocity Schedule* (<http://travel.state.gov/content/visas/english/fees/reciprocity-by-country/SO.html>) 26 May 2014.

⁽²³⁶⁾ Sabahionline, *Biometric passport registration centre opens in Mogadishu*, 24 December 2013 (http://sabahionline.com/en_GB/articles/hoa/articles/newsbriefs/2013/12/24/newsbrief-04) accessed 26 June 2014; Hiiraan Online, *Somalia introduces biometric ID cards*, 5 February 2014 (http://www.hiiraan.com/news4/2014/Feb/53175/somalia_introduces_biometric_id_cards.aspx#sthash.c6II9IFt.T1Qy2DR.dpbs) accessed 26 June 2014.

⁽²³⁷⁾ Sabahionline, *Mogadishu identification card centre overwhelmed with applicants*, 22 January 2014 (http://sabahionline.com/en_GB/articles/hoa/articles/features/2014/01/22/feature-01) accessed 26 May 2014; Sabahionline, *Somalia faces logistical challenges in issuing new passports*, 3 January 2014 (http://sabahionline.com/en_GB/articles/hoa/articles/features/2014/01/03/feature-01) accessed 26 May 2014.

⁽²³⁸⁾ Sabahionline, *Somalia takes steps to combat forgery business*, 24 January 2014 (http://sabahionline.com/en_GB/articles/hoa/articles/features/2013/01/24/feature-02) accessed 26 May 2014; Hiiraan Online, *Somalia introduces biometric ID cards*, 5 February 2014 (http://www.hiiraan.com/news4/2014/Feb/53175/somalia_introduces_biometric_id_cards.aspx#sthash.c6II9IFt.T1Qy2DR.dpbs) accessed 26 June 2014.

⁽²³⁹⁾ Ministerie van Buitenlandse Zaken (The Netherlands), *Algemeen ambtsbericht Somalië*, 19 December 2013 (<http://www.rijksoverheid.nl/bestanden/documenten-en-publicaties/ambtsberichten/2013/12/19/algemeen-ambtsbericht-somalie-2013-12-19/algemeen-ambtsbericht-somalie-december-2013.pdf>) accessed 27 May 2014, p. 35; Landinfo, *Report: Documents in Somalia and Sudan*, 5 January 2009 (http://landinfo.no/asset/769/1/769_1.pdf) accessed 26 May 2014, p. 10.

⁽²⁴⁰⁾ Landinfo, *Report: Documents in Somalia and Sudan*, 5 January 2009 (http://landinfo.no/asset/769/1/769_1.pdf) accessed 26 May 2014, p. 9.

Do roku 1991 somálska vláda vydávala pasy, ktoré sa neskôr začali nazývať zelené pasy. Po páde somálskej vlády v roku 1991 somálske veľvyslanectvá, ako aj súkromní díleri, aj naďalej tlačili a vydávali zelené pasy bez oficiálneho povolenia, pretože somálski občania nemali k dispozícii žiadne iné pasy⁽²⁴¹⁾. Od roku 2007 somálska vláda veľakrát vyhlásila, že zelené pasy viac nie sú platné a zakázala ich používanie⁽²⁴²⁾.

Začiatkom roka 2007 (podľa niektorých zdrojov v roku 2006⁽²⁴³⁾) prechodná federálna vláda (TFG) vytvorila nový, elektronicky čitateľný pas (vytvorený spoločnosťou Just Solutions Ltd. v emiráte Sharjah Spojených arabských emirátov), a ktorý obsahuje elektronický čip a moderné bezpečnostné prvky⁽²⁴⁴⁾. Nový (modrý) pas sa pôvodne vydával za cenu 100 USD v Somálsku a za 150 USD v zahraničí⁽²⁴⁵⁾. Pre finančné a organizačné problémy bolo vydávanie modrého pasu niekoľkokrát prerušené⁽²⁴⁶⁾.

V roku 2010 bola vytvorená nová generácia modrého elektronicky čitateľného pasu, ktorý vyrobila spoločnosť Mondial Technology Information. Od prvej generácie sa mierne odlišovala⁽²⁴⁷⁾. V roku 2013 boli náklady na vydanie 105 USD (85 USD pre ministerstvo vnútra, 20 USD pre prísťahovalecký úrad). Na získanie pasu sa žiadatelia museli osobne dostaviť na prísťahovalecký úrad, na ktorom museli vyplniť formulár a na ktorom im bola spravená fotografia a zobrali sa im odtlačky prstov⁽²⁴⁸⁾. Žiadatelia museli poskytnúť informácie o svojej rodine a klanovom pôvode s cieľom potvrdiť svoju totožnosť. Nevyžadovali sa žiadne ďalšie doklady, ako napr. rodný list⁽²⁴⁹⁾. Pas bol platný päť rokov⁽²⁵⁰⁾. Spolu s pasmi prísťahovalecký úrad vydával aj občianske preukazy⁽²⁵¹⁾. V Somálsku sa modrý pas a občiansky preukaz vydávali v Mogadiše, Garoowe, Bossaso, North Galkacyo (Puntland) a South Galkacyo (Galmudug). Doklady vydávali aj niektoré veľvyslanectvá (napr. V Keni, Spojených arabských emirátoch, Saudskej Arábii, Zambii či Etiópii). Modrý pas sa tlačil v Spojených arabských emirátoch, ale od júna 2011 sa tlačil v Mogadiše⁽²⁵²⁾.

⁽²⁴¹⁾ Ministerie van Buitenlandse Zaken (The Netherlands), *Algemeen ambtsbericht Somalië*, 19 December 2013 (<http://www.rijksoverheid.nl/bestanden/documenten-en-publicaties/ambtsberichten/2013/12/19/algemeen-ambtsbericht-somalie-2013-12-19/algemeen-ambtsbericht-somalie-december-2013.pdf>) accessed 27 May 2014, p. 36; Landinfo, *Report: Documents in Somalia and Sudan*, 5 January 2009 (http://landinfo.no/asset/769/1/769_1.pdf) accessed 26 May 2014, p. 10.

⁽²⁴²⁾ Xinhua, *Somalia introduces new e-passport*, 9 February 2007 (http://english.peopledaily.com.cn/200702/09/eng20070209_348606.html) accessed 26 May 2014; Hiiraan Online, *Somali Government to stop the usage of Old Passport*, 21 September 2008 (http://www.hiiraan.com/news2/2008/sept/somali_government_to_stop_the_usage_of_old_passport.aspx) accessed 27 May 2014; Somaliareport, *TFG Bans Use of Old Somali Passport*, 17 September 2011 (http://www.somaliareport.com/index.php/post/1588/TFG_Bans_Use_of_Old_Somali_Passport) 26 May 2014.

⁽²⁴³⁾ Sabahonline, *Somalia takes steps to combat forgery business*, 24 January 2014 (http://sabahonline.com/en_GB/articles/hoa/articles/features/2013/01/24/feature-02) accessed 26 May 2014; Ministerie van Buitenlandse Zaken (The Netherlands), *Algemeen ambtsbericht Somalië*, 19 December 2013 (<http://www.rijksoverheid.nl/bestanden/documenten-en-publicaties/ambtsberichten/2013/12/19/algemeen-ambtsbericht-somalie-2013-12-19/algemeen-ambtsbericht-somalie-december-2013.pdf>) accessed 27 May 2014, p. 36.

⁽²⁴⁴⁾ UN Security Council, *Report of the UN Monitoring Group on Somalia and Eritrea pursuant to Security resolution 2002 (2011)*, 13 July 2012 (http://www.un.org/ga/search/view_doc.asp?symbol=S/2012/544) accessed 26 May 2014, p. 60; Xinhua, *Somalia introduces new e-passport*, 9 February 2007 (http://english.peopledaily.com.cn/200702/09/eng20070209_348606.html) accessed 26 May 2014; Afrol News, *Somali govt starts issuing new e-passports*, 28 March 2007 (<http://afrol.com/articles/24890>) accessed 26 May 2014; UN Security Council, *Report of the UN Monitoring Group on Somalia and Eritrea pursuant to Security resolution 2002 (2011)*, 13 July 2012 (http://www.un.org/ga/search/view_doc.asp?symbol=S/2012/544) accessed 26 May 2014, p. 59-60.

⁽²⁴⁵⁾ UN Security Council, *Report of the UN Monitoring Group on Somalia and Eritrea pursuant to Security resolution 2002 (2011)*, 13 July 2012 (http://www.un.org/ga/search/view_doc.asp?symbol=S/2012/544) accessed 26 May 2014, p. 60; Afrol News, *Somali govt starts issuing new e-passports*, 28 March 2007 (<http://afrol.com/articles/24890>) accessed 26 May 2014.

⁽²⁴⁶⁾ UN Security Council, *Report of the UN Monitoring Group on Somalia and Eritrea pursuant to Security resolution 2002 (2011)*, 13 July 2012 (http://www.un.org/ga/search/view_doc.asp?symbol=S/2012/544) accessed 26 May 2014, p. 61-68.

⁽²⁴⁷⁾ Udlændingsstyrelsen, *Security and human rights issues in South-Central Somalia, including Mogadishu*, April 2012 (<http://www.nyidanmark.dk/NR/rdonlyres/68C10A22-BFFC-4BD6-899D-60FB6B0F7AC5/0/FFMSomalia2013Final.pdf>) accessed 26 May 2014, p. 85; Ministerie van Buitenlandse Zaken (The Netherlands), *Algemeen ambtsbericht Somalië*, 19 December 2013 (<http://www.rijksoverheid.nl/bestanden/documenten-en-publicaties/ambtsberichten/2013/12/19/algemeen-ambtsbericht-somalie-2013-12-19/algemeen-ambtsbericht-somalie-december-2013.pdf>) accessed 27 May 2014, p. 36; UN Security Council, *Report of the UN Monitoring Group on Somalia and Eritrea pursuant to Security resolution 2002 (2011)*, 13 July 2012 (http://www.un.org/ga/search/view_doc.asp?symbol=S/2012/544) accessed 26 May 2014, p. 67.

⁽²⁴⁸⁾ IRB Canada, *Somalia: Identification documents, including passports and driver's licenses; whether driver's licenses are/have been issued, including language of documents (2007-June 2013)*, 14 June 2013 (<http://www.refworld.org/docid/51e4fe6e4.html>) accessed 26 May 2014.

⁽²⁴⁹⁾ Ministerie van Buitenlandse Zaken (The Netherlands), *Algemeen ambtsbericht Somalië*, 19 December 2013 (<http://www.rijksoverheid.nl/bestanden/documenten-en-publicaties/ambtsberichten/2013/12/19/algemeen-ambtsbericht-somalie-2013-12-19/algemeen-ambtsbericht-somalie-december-2013.pdf>) accessed 27 May 2014, p. 35.

⁽²⁵⁰⁾ IRB Canada, *Somalia: Identification documents, including passports and driver's licenses; whether driver's licenses are/have been issued, including language of documents (2007-June 2013)*, 14 June 2013 (<http://www.refworld.org/docid/51e4fe6e4.html>) accessed 26 May 2014.

⁽²⁵¹⁾ Landinfo/Udlændingsstyrelsen, *Update on security and protection issues in Mogadishu and South-Central Somalia*, March 2014 (http://landinfo.no/asset/2837/1/2837_1.pdf) accessed 26 May 2014, p. 65; Somaliareport, *Fake Somali Passports, IDs Seized by Kenya* 19 November 2011 (http://www.somaliareport.com/index.php/post/2073/Fake_Somali_Passports_IDs_Seized_by_Kenya) accessed 26 May 2014.

⁽²⁵²⁾ Ministerie van Buitenlandse Zaken (The Netherlands), *Algemeen ambtsbericht Somalië*, 19 December 2013 (<http://www.rijksoverheid.nl/bestanden/documenten-en-publicaties/ambtsberichten/2013/12/19/algemeen-ambtsbericht-somalie-2013-12-19/algemeen-ambtsbericht-somalie-december-2013.pdf>) accessed 27 May 2014, p. 35-37.

V decembri 2013 vláda oznámila nový postup vybavovania pasov, ako aj ďalšiu novú generáciu (takisto modrých) pasov a občianskych preukazov s biometrickými údajmi ⁽²⁵³⁾. Nové doklady vyrába spoločnosť HID Global ⁽²⁵⁴⁾. V okrsku Mogadiša Cabdulcasiis bolo otvorené stredisko na vydávanie pasov a občianskych preukazov, ktoré patrí do zodpovednosti regionálnej verejnej správy Benadir. Žiadatelia sa najskôr zapisujú elektronicky. Musia poskytnúť odtlačky prstov a fotografie a kontroluje sa ich trestný register. Vydáva sa im občiansky preukaz za 12,50 USD, ako aj rodný list (5 USD). Na základe týchto dvoch dokladov vydaných regionálnymi úradmi a osvedčenia Úradu vyšetrovania trestnej činnosti (CID) je možné vybaviť pas za cenu 83 USD na Úrade pre prisťahovalectvo a občanov. Keďže len región Benadir vydáva potrebné doklady, pas je momentálne dostupný len v hlavnom meste. Podľa verejnej správy Benadir sú na vybavenie dokladov v Mogadiše oprávnení aj občania z iných regiónov. Po zavedení nového systému trvalo vydanie občianskych preukazov veľmi dlho v dôsledku vysokého dopytu ⁽²⁵⁵⁾. Od mája 2014 je nový pas dostupný aj na somálskom veľvyslanectve v Džibuti a Keni ⁽²⁵⁶⁾.

Doklady totožnosti novej generácie síce obsahujú prepracované bezpečnostné prvky, ktoré je ťažké sfaľovať, no informácie uvedené v dokladoch sú aj naďalej nepodložené, pretože neexistujú spoľahlivé záznamy ⁽²⁵⁷⁾. Až do zavedenia komplexného systému vedenia záznamov budú doklady totožnosti z veľkej časti založené na informáciách, ktoré slovné poskytli žiadatelia. Podvody sú veľmi bežné ⁽²⁵⁸⁾. Úplatok, protekcia alebo známosti stačia na podvodné zaobstaranie pravých somálskych dokladov totožnosti, či už v Somálsku alebo v zahraničí. Tieto dokumenty môžu byť vystavené neoprávneným osobám (napr. zahraničným občanom) alebo môžu obsahovať falošné údaje o totožnosti ⁽²⁵⁹⁾. Z týchto dôvodov väčšina krajín momentálne neuznáva somálsky pas ⁽²⁶⁰⁾.

1.9.3 Rodný list, sobášny list, osvedčenie o rozvode a úmrtný list

Zápisné stredisko v Benadire, ktoré bolo otvorené v decembri 2013 (pozri v predchádzajúcom texte) vydáva rodné listy za cenu 5 USD obyvateľom z regiónu Benadir, ako aj z iných regiónov Somálska ⁽²⁶¹⁾. Okrem tohto strediska však neexistuje žiadny komplexný vládny systém zápisu narodených detí, sobášov, rozvodov a úmrtí. Nemocnice zapisujú narodenia a úmrtia a občas vydávajú osvedčenia. V nemocniciach však dochádza len k veľmi malému podielu narodení

⁽²⁵³⁾ Sabahionline, *Biometric passport registration centre opens in Mogadishu*, 24 December 2013 (http://sabahionline.com/en_GB/articles/hoa/articles/newsbriefs/2013/12/24/newsbrief-04) accessed 26 May 2014; Hiiraan Online, *Somalia introduces biometric ID cards*, 5 February 2014 (http://www.hiiraan.com/news4/2014/Feb/53175/somalia_introduces_biometric_id_cards.aspx#sthash.c6191Ft.T1Qyz2DR.dpbs) accessed 26 June 2014; SomaliCurrent, *Somali President unveils new passport procedure*, 22 December 2014 (<http://www.somalicurrent.com/2013/12/22/somali-president-unveils-new-passport-procedure/>) accessed 28 May 2014.

⁽²⁵⁴⁾ Humanipo, *Somalia launches ID card, e-passport programme*, 23 April 2014 (<http://www.humanipo.com/news/43064/somalia-launches-id-card-e-passport-programme/>) accessed 28 May 2014; Source Security, *HID Global contributes to design of new national ID card and e-passport for Somalia*, 25 April 2014 (<http://www.sourcesecurity.com/news/articles/co-823-ga.13834.html>) accessed 28 May 2014.

⁽²⁵⁵⁾ Sabahionline, *Biometric passport registration centre opens in Mogadishu*, 24 December 2013 (http://sabahionline.com/en_GB/articles/hoa/articles/newsbriefs/2013/12/24/newsbrief-04) accessed 26 May 2014; Sabahionline, *Somalia faces logistical challenges in issuing new passports*, 3 January 2014 (http://sabahionline.com/en_GB/articles/hoa/articles/features/2014/01/03/feature-01) accessed 26 May 2014; Sabahionline, *Mogadishu identification card centre overwhelmed with applicants*, 22 January 2014 (http://sabahionline.com/en_GB/articles/hoa/articles/features/2014/01/22/feature-01) 26 May 2014; Hiiraan Online, *Somalia introduces biometric ID cards*, 5 February 2014 (http://www.hiiraan.com/news4/2014/Feb/53175/somalia_introduces_biometric_id_cards.aspx#sthash.c6191Ft.T1Qyz2DR.dpbs) accessed 26 June 2014.

⁽²⁵⁶⁾ SomaliCurrent, *Somali Embassy in Kenya resumes issuance of passports*, 13 May 2014 (<http://www.somalicurrent.com/2014/05/13/somali-embassy-in-kenya-resumes-issuance-of-passports/>) 28 May 2014.

⁽²⁵⁷⁾ Landinfo, *Report: Documents in Somalia and Sudan*, 5 January 2009 (http://landinfo.no/asset/769/1/769_1.pdf) accessed 26 May 2014, p. 10.

⁽²⁵⁸⁾ US Department of State, *Country Report on Human Rights Practices for 2013 - Somalia*, 27 February 2014 (<http://www.state.gov/j/drl/rls/hrrpt/humanrightsreport/index.htm?year=2013&dliid=220158>) accessed 27 May 2014, p. 20, 27; Somaliareport, *Fake Somali Passports, IDs Seized by Kenya* 19 November 2011 (http://www.somaliareport.com/index.php/post/2073/Fake_Somali_Passports_IDs_Seized_by_Kenya) accessed 26 May 2014; Sabahionline, *Somalia takes steps to combat forgery business*, 24 January 2014 (http://sabahionline.com/en_GB/articles/hoa/articles/features/2013/01/24/feature-02) accessed 26 May 2014; Ministerie van Buitenlandse Zaken (The Netherlands), *Algemeen ambtsbericht Somalië*, 19 December 2013 (<http://www.rijksoverheid.nl/bestanden/documenten-en-publicaties/ambtsberichten/2013/12/19/algemeen-ambtsbericht-somalie-2013-12-19/algemeen-ambtsbericht-somalie-december-2013.pdf>) accessed 27 May 2014, p. 36; UN Security Council, *Report of the UN Monitoring Group on Somalia and Eritrea pursuant to Security resolution 2002 (2011)*, 13 July 2012 (http://www.un.org/ga/search/view_doc.asp?symbol=S/2012/544) accessed 26 May 2014, p. 59-60.

⁽²⁵⁹⁾ IRB Canada, *Somalia: Possibility for people outside the country without identity documents to establish their Somali nationality, in particular, those who have left Somalia since 1991; fraudulent identity documents (2012-July 2013)*, 15 July 2013 (<http://www.refworld.org/docid/52cea2d94.html>) accessed 27 May 2014; Udlændingsstyrelsen, *Security and human rights issues in South-Central Somalia, including Mogadishu*, April 2012 (<http://www.nyidanmark.dk/NR/rdonlyres/68C10A22-BFFC-4BD6-899D-60FB6B0F7AC5/0/FFMSomalia2013Final.pdf>) accessed 26 May 2014, p. 85. UN Security Council, *Report of the UN Monitoring Group on Somalia and Eritrea pursuant to Security resolution 2002 (2011)*, 13 July 2012 (http://www.un.org/ga/search/view_doc.asp?symbol=S/2012/544) accessed 26 May 2014, p. 74-75.

⁽²⁶⁰⁾ US Department of State, *Country Report on Human Rights Practices for 2013 - Somalia*, 27 February 2014 (<http://www.state.gov/j/drl/rls/hrrpt/humanrightsreport/index.htm?year=2013&dliid=220158>) accessed 27 May 2014, p. 2.

⁽²⁶¹⁾ Sabahionline, *Somalia faces logistical challenges in issuing new passports*, 3 January 2014 (http://sabahionline.com/en_GB/articles/hoa/articles/features/2014/01/03/feature-01) accessed 26 May 2014.

a úmrtí⁽²⁶²⁾. Od pádu verejnej správy v roku 1991 miestne súdy šarie vydávajú sobášne listy a osvedčenia o rozvode. Neexistuje však žiadny centrálny register⁽²⁶³⁾. Somálske veľvyslanectvá taktiež vydávajú niekoľko typov osvedčení o stave (narodenie, sobáš, rozvod, úmrtie atď.)⁽²⁶⁴⁾.

Pred rokom 1991 rodné listy vydávali somálske mestské samosprávy, zatiaľ čo sobáše a rozvody sa zapisovali na súdoch šarie a úmrtia v nemocniciach⁽²⁶⁵⁾. Od roku 1991 obchodníci na mogadišskom trhu Bakara a na ďalších trhoch v Somálsku vyrábajú rodné a sobášne listy, občianske preukazy a ďalšie doklady s využitím materiálov ukradnutých z vládných úradov po kolapse centrálnej vlády, pričom tento systém sa nazýva Abdallah Shindeeye⁽²⁶⁶⁾.

1.9.4 Iné doklady

Neexistuje žiadny komplexný pozemkový kataster. Podľa jedného zdroja vláda vydáva listy vlastníctva⁽²⁶⁷⁾. Zväčša je však vlastníctvo pozemkov nezapísané a nemožno ho dokázať pomocou osvedčení ani žiadnych iných spoľahlivých dokladov⁽²⁶⁸⁾. Bývalí úradníci napriek tomu predávajú osvedčenia o vlastníctve pozemkov⁽²⁶⁹⁾.

Somálske veľvyslanectvá vydávajú somálske cestovné doklady na návrat do vlasti, ktoré Somálčanom umožňujú vstúpiť na územie Somálska bez toho, aby vlastnili pas⁽²⁷⁰⁾.

⁽²⁶²⁾ Landinfo/Udlændingsstyrelsen, *Security and protection in Mogadishu and South-Central Somalia*, May 2013 (http://www.nyidanmark.dk/NR/rdonlyres/6F1A29C6-2F84-40D2-BDE4-42F69897EEC3/0/security_and_protection_in_somalia_may_2013.pdf) accessed 27 May 2014; Landinfo, *Temanotat Somalia: Ekteskap og skilsmisse*, 23 April 2014 (http://landinfo.no/asset/2859/1/2859_1.pdf) 28 May 2014, p. 15; Ministerie van Buitenlandse Zaken (The Netherlands), *Algemeen ambtsbericht Somalië*, 19 December 2013 (<http://www.rijksoverheid.nl/bestanden/documenten-en-publicaties/ambtsberichten/2013/12/19/algemeen-ambtsbericht-somalie-2013-12-19/algemeen-ambtsbericht-somalie-december-2013.pdf>) accessed 27 May 2014, p. 35; Landinfo, *Report: Documents in Somalia and Sudan*, 5 January 2009 (http://landinfo.no/asset/769/1/769_1.pdf) accessed 26 May 2014, p. 9.

⁽²⁶³⁾ Landinfo, *Temanotat Somalia: Ekteskap og skilsmisse*, 23 April 2014 (http://landinfo.no/asset/2859/1/2859_1.pdf) 28 May 2014, p. 14; Landinfo, *Report: Documents in Somalia and Sudan*, 5 January 2009 (http://landinfo.no/asset/769/1/769_1.pdf) accessed 26 May 2014, p. 9.

⁽²⁶⁴⁾ Embassy of Somali Federal Republic, Ankara – Turkey, *Consular Services*, 2012 (<http://www.somaliembassytr.org/#/consular-services/4574181094>) accessed 28 May 2014; Somali Embassy UK [Facebook] (<https://www.facebook.com/SomaliEmbassyUK>) accessed 28 May 2014.

⁽²⁶⁵⁾ Landinfo, *Report: Documents in Somalia and Sudan*, 5 January 2009 (http://landinfo.no/asset/769/1/769_1.pdf) accessed 26 May 2014, p. 8-9.

⁽²⁶⁶⁾ Sabahionline, *Somalia takes steps to combat forgery business*, 24 January 2014 (http://sabahionline.com/en_GB/articles/hoa/articles/features/2013/01/24/feature-02) accessed 26 May 2014; Hiiraan Online, *Somalia introduces biometric ID cards*, 5 February 2014 (http://www.hiiraan.com/news4/2014/Feb/53175/somalia_introduces_biometric_id_cards.aspx#sthash.c6ll9lFt.T1Qyz2DR.dpbs) accessed 26 June 2014.

⁽²⁶⁷⁾ Landinfo/Udlændingsstyrelsen, *Security and protection in Mogadishu and South-Central Somalia*, May 2013 (http://www.nyidanmark.dk/NR/rdonlyres/6F1A29C6-2F84-40D2-BDE4-42F69897EEC3/0/security_and_protection_in_somalia_may_2013.pdf) accessed 27 May 2014, p. 57.

⁽²⁶⁸⁾ IRB Canada, *Somalia: Birth registration, including the issuance of birth certificates; the registration of children attending school; title deeds; whether the owner of a home or business must obtain a title deed (2009-June 2013)*, 26 June 2014 (<http://www.refworld.org/docid/51e4fdd34.html>) accessed 28 May 2014; The Guardian, *'Mogadishu is like Manhattan': Somalis return home to accelerate progress*, 11 January 2013 (<http://www.theguardian.com/global-development/2013/jan/11/mogadishu-manhattan-somalis-return-progress>) accessed 28 May 2014; The Heritage Institute, *Hasty Repatriation. Kenya's attempt to send Somali refugees home*, February 2013 (http://gallery.mailchimp.com/19679cf7708fe9b4e9f72c846/files/Heritage_Institute_Hasty_Repatriation.pdf) accessed 28 May 2014, p. 21.

⁽²⁶⁹⁾ The Heritage Institute, *Hasty Repatriation. Kenya's attempt to send Somali refugees home*, February 2013 (http://gallery.mailchimp.com/19679cf7708fe9b4e9f72c846/files/Heritage_Institute_Hasty_Repatriation.pdf) accessed 28 May 2014, p. 21.

⁽²⁷⁰⁾ Landinfo/Udlændingsstyrelsen, *Security and protection in Mogadishu and South-Central Somalia*, May 2013 (http://www.nyidanmark.dk/NR/rdonlyres/6F1A29C6-2F84-40D2-BDE4-42F69897EEC3/0/security_and_protection_in_somalia_may_2013.pdf) accessed 27 May 2014, p. 57.

2. Klanový systém a etnické skupiny

2.1 Väčšinové klany

Uznávaný odborník na Somálsko a profesor antropológie uvádza: „Medzi Somálčanmi, ktorí sú kočovnými pastiermi, predstavuje klanový systém najdôležitejší základný spoločenský faktor.“⁽²⁷¹⁾ Klany fungujú ako podetnické skupiny somálskeho národa. Klanová príslušnosť je hlavným identifikujúcim faktorom v somálskom národe⁽²⁷²⁾. Klanový systém je rozhodujúci pre všetky funkcie spoločnosti, dokonca aj pre vládnú štruktúru⁽²⁷³⁾. Somálčania zvyčajne poznajú svoje presné postavenie v klanovom systéme vrátane mestskej oblasti Mogadišo⁽²⁷⁴⁾.

Klanový systém je odvodený od mužských predkov a má hierarchickú štruktúru. Môže sa deliť na viacero úrovní: klanová rodina, klan, podklan (niekedy tiež podpodklan), hlavná rodová línia a skupina platiaca *mag* alebo *diya*⁽²⁷⁵⁾. Na čele klanov stoja vodcovia alebo staršiovia. Na vyšších úrovniach sa títo vodcovia nazývajú *suldaan*, *ugaas* alebo *issim*. Majú súdne a reprezentatívne úlohy. Staršiovia (*oday*) na nižších úrovniach (skupiny platiace *mag*) spravujú prístup k spoločným zdrojom a zapájajú sa do riešenia sporov. Vzhľadom na chýbajúce fungujúce štátne štruktúry v niektorých častiach Somálska klany a ich staršiovia opätovne nadobudli politickú funkciu a výrazný vplyv na organizáciu spoločnosti. Klany však nemajú žiadnu centralizovanú správu ani vládu⁽²⁷⁶⁾. Počas občianskej vojny boli staršiovia klanov čoraz častejšími terčmi násilia, čo podkopalo ich moc. Napriek tomu však stále majú výrazný vplyv na spoločnosť a politiku⁽²⁷⁷⁾.

Urodzené klanové rodiny sa hlásia k dedičnej príslušnosti s mýtickým spoločným predkom, ktorý sa volal Samaal, a ktorý bol údajne potomkom proroka Mohameda. Tieto skupiny pozostávajú z kočovných pastierov. Klanová rodina predstavuje najvyššiu úroveň klanovej príslušnosti. Jej príslušníci môžu napočítať až 30 generácií k spoločnému predkovi. Medzi štyri urodzené klanové rodiny (Samaale) patria tieto rodiny:

- Darod, ktorá sa zvyčajne delí na tri hlavné skupiny: Ogaden, Marehan a Harti. Harti je federácia troch klanov: Majerteen je hlavný klan v Puntlande; Dulbahante a Warsangeli žijú v sporných pohraničných oblastiach medzi Puntlandom a Somalilandom. Ogaden je najvýznamnejším somálskym klanom v Etiópii, ale takisto je dosť vplyvný v obidvoch regiónoch Jubba, zatiaľ čo Marehan sa vyskytuje v Južnom a Strednom Somálsku.
- Hawiye žije predovšetkým v Južnom/Strednom Somálsku. Najvplyvnejšími podjednotkami sú Abgal a Habr Gedir, ktoré prevládajú v Mogadiše.
- Dir je usadená najmä na západe Somalilandu a v niektorých oblastiach Južného/Stredného Somálska. Hlavné klany sú Issa, Gadabursi (v Somalilande aj v regiónoch na hraniciach s Etiópiou a Džibuti) a Biyomaal (v Južnom Somálsku).

⁽²⁷¹⁾ Lewis, I. M., *A Pastoral Democracy: A Study of Pastoralism and Politics Among the Northern Somali of the Horn of Africa*, James Currey Publishers, Oxford, 1999 (reprint), p. 4; Gundel, J., *The predicament of the 'Oday'. The role of traditional structures in security, rights, law and development in Somalia*, November 2006 (http://logcluster.org/sites/default/files/documents/Gundel_The%2520role%2520of%2520traditional%2520structures.pdf) accessed 10 June 2014, p. 4-5.

⁽²⁷²⁾ Besteman, C., *Public History and Private Knowledge: On Disputed History in Southern Somalia*, Duke University Press, Durham, 1993, p. 567; ISS Africa, *The Somalia Conflict. Implications for peacemaking and peacekeeping efforts*, September 2009 (<http://www.issafira.org/uploads/P198.PDF>) accessed 10 June 2014, p. 3.

⁽²⁷³⁾ Lifos (Migrationsverket), *Government and Clan system in Somalia. Report from Fact Finding Mission to Nairobi, Kenya, and Mogadishu, Hargeisa and Boosaaso in Somalia in June 2012*, 5 March 2013 (<http://lifos.migrationsverket.se/dokument?documentSummaryId=29575>) accessed 10 June 2014, p. 32; BAMF, *Minderheiten in Somalia*, July 2010 (https://milo.bamf.de/milop/livlink.exe/fetch/2000/702450/683266/693991/697672/697677/6029534/13604856/13565580/Deutschland___Bundesamt_f%C3%BCr_Migration_und_Fl%C3%BCchtlinge,_Minderheiten_in_Somalia,_Juli_2010.pdf?nodeid=13904432&vernum=-2) accessed 10 June 2014, p. 1.

⁽²⁷⁴⁾ Lifos (Migrationsverket), *Abtirsiimo och abtirsiin – uprökning av sin somaliska klanlinje*, 24 May 2013 (<http://lifos.migrationsverket.se/dokument?documentSummaryId=30344>) accessed 10 June 2014; Abbink, J., 'The total Somali clan genealogy (second edition)', *ASCO Working Paper 84/2009*, 2009 (<https://openaccess.leidenuniv.nl/handle/1887/14007>) accessed 10 June 2014, p. 1; Lifos (Migrationsverket), *Government and Clan system in Somalia. Report from Fact Finding Mission to Nairobi, Kenya, and Mogadishu, Hargeisa and Boosaaso in Somalia in June 2012*, 5 March 2013 (<http://lifos.migrationsverket.se/dokument?documentSummaryId=29575>) accessed 10 June 2014, p. 22.

⁽²⁷⁵⁾ Lewis, I. M., *A Pastoral Democracy: A Study of Pastoralism and Politics Among the Northern Somali of the Horn of Africa*, James Currey Publishers, Oxford, 1999 (reprint), p. 4; Gundel, J., *The predicament of the 'Oday'. The role of traditional structures in security, rights, law and development in Somalia*, November 2006 (http://logcluster.org/sites/default/files/documents/Gundel_The%2520role%2520of%2520traditional%2520structures.pdf) accessed 10 June 2014, p. 4-5; BAMF, *Minderheiten in Somalia*, July 2010 (https://milo.bamf.de/milop/livlink.exe/fetch/2000/702450/683266/693991/697672/697677/6029534/13604856/13565580/Deutschland___Bundesamt_f%C3%BCr_Migration_und_Fl%C3%BCchtlinge,_Minderheiten_in_Somalia,_Juli_2010.pdf?nodeid=13904432&vernum=-2) accessed 10 June 2014, p. 1.

⁽²⁷⁶⁾ Gundel, J., *The predicament of the 'Oday'. The role of traditional structures in security, rights, law and development in Somalia*, November 2006 (http://logcluster.org/sites/default/files/documents/Gundel_The%2520role%2520of%2520traditional%2520structures.pdf) accessed 10 June 2014, p. 5-6.

⁽²⁷⁷⁾ IGC, *Somalia: to move beyond the failed state*, 23 December 2008 (<http://www.crisisgroup.org/en/regions/africa/horn-of-africa/somalia/147-somalia-to-move-beyond-the-failed-state.aspx>) accessed 10 June 2014, p. 4.

- Isaaq je hlavná klanová rodina v Somalilande. Podľa niektorých vedcov a Somáľčanov sa považuje za súčasť klanovej rodiny Dir ⁽²⁷⁸⁾.

Ďalšie klanové rodiny Digil a Mirifle/Rahanweyn sa hlásia k dedičnej príslušnosti so Saabom, ďalším údajným potomkom proroka Mohameda. Pojem „Radanweyn“ sa niekedy používa na opísanie samostatnej klanovej rodiny, ktoré je identická s Digil aj Mirifle. V porovnaní so Samaale sú klany Saab predovšetkým (nie však výlučne) usadlé klany pracujúce v poľnohospodárstve ⁽²⁷⁹⁾. Žijú prevažne v úrodných údoliach riek Shabelle a Jubba a na územiach medzi nimi (najmä v regiónoch Bay a Bakool). Saabovia hovoria dialektom Maay-tiri, ktorý sa dosť líši od dialektu Maxaa-tiri používaného ostatnými klanovými rodinami ⁽²⁸⁰⁾. Niekedy sa klany Saab považujú za samostatnú kastu pod Samaale, pretože majú „zmiešanější“ pôvod. Sabbovia však nie sú predmetom systematickej diskriminácie a Saab aj Samaale sa považujú za urodzené kasty ⁽²⁸¹⁾, ktorých príslušníci sú oprávnení nosiť zbrane ⁽²⁸²⁾.

Klany sú politické jednotky, ktoré majú zvyčajne vlastné územie (pozri oddiel 2.4. s mapami klanov). Svoju identitu odvodzujú od spoločného predka, ktorý sa môže vyskytovať 20 až 30 generácií dozadu ⁽²⁸³⁾.

V kočovných klanoch (nie však v prípade Saab) najvýznamnejšiu úroveň sociálnej organizácie jednotlivca predstavujú skupiny platiace *mag* alebo *diya*. Skupinu tvorí určitý počet rodín, ktoré sú schopné spoločne zaplatiť *mag/diya*. Sociálne a politické vzťahy medzi týmito skupinami sa riadia zvykovými zmluvami (*xeer*). *Mag* sa musí platiť ako pokuta za porušenie *xeer* (ďalšie informácie pozri v oddiele 2.5.) ⁽²⁸⁴⁾.

V roku 2000 TNG uznala štyri klanové rodiny (Darod, Hawiye, Dir a Digil/Mirifle) a zaviedla tzv. vzorec 4,5 – klanový systém delenia moci. Štyri klanové rodiny (bez započítania rodiny Isaaq) sú rovnocenne zastúpené v somálskom parlamente. Menšiny majú v porovnaní s klanom polovičné zastúpenie ⁽²⁸⁵⁾. Pri zavedení somálskej ústavy v roku 2012 bol vzorec 4,5 oficiálne zakázaný. Menšinám sa pôvodne udeľoval rovnaký počet ministerských kresiel ako štyrom hlavným klanom. V dôsledku nemožnosti všeobecných volieb klanoví staršovia v auguste 2012 nominovali poslancov nového parlamentu ⁽²⁸⁶⁾.

Je veľmi dôležité poznamenať, že somálsky klanový systém nie je „exaktná veda“. Klanový systém je dynamický a zložitý. Neustále sa kolíše a mení a od roku 1991 to platí ešte viac z dôvodu migračných pohybov spôsobených občianskou vojnou, ale aj z dôvodu rozdelenia rodových línií, ktoré vyplynuli z rastu obyvateľstva ⁽²⁸⁷⁾. Skupiny sa

⁽²⁷⁸⁾ Lewis, I. M., *A Pastoral Democracy: A Study of Pastoralism and Politics Among the Northern Somali of the Horn of Africa*, James Currey Publishers, Oxford, 1999 (reprint), p. 4; Gundel, J., *The predicament of the 'Oday'. The role of traditional structures in security, rights, law and development in Somalia*, November 2006 (http://logcluster.org/sites/default/files/documents/Gundel_The%2520role%2520of%2520traditional%2520structures.pdf) accessed 10 June 2014, p. 5.

⁽²⁷⁹⁾ Tiwald, A., *Die Parias Somalias: Ständische Berufskasten als Basis sozialer Diskriminierung*, Österreichischer Integrationsfonds, December 2010 (<http://www.integrationsfonds.at/laenderinformation/diepariassomalias>) accessed 10 June 2014, p. 7-8; ACCORD, *Clans in Somalia. Report on a Lecture by Joakim Gundel*, December 2009 (http://www.ecoi.net/file_upload/90_1261130976_accord-report-clans-in-somalia-revised-edition-20091215.pdf) accessed 10 June 2014, p. 56-59.

⁽²⁸⁰⁾ Landinfo, *Somalia: Language situation and dialects*, 22 July 2011 (http://landinfo.no/asset/1800/1/1800_1.pdf) 10 June 2014, p. 14-15; ACCORD, *Clans in Somalia. Report on a Lecture by Joakim Gundel*, December 2009 (http://www.ecoi.net/file_upload/90_1261130976_accord-report-clans-in-somalia-revised-edition-20091215.pdf) accessed 10 June 2014, p. 11, 13-14; DIS, *Report on Minority Groups in Somalia*, 17-24 September 2000 (<http://www.unhcr.org/cgi-bin/texis/vtx/refworld/rwmain/opendocpdf.pdf?docid=3ae6a5fa0>) accessed 10 June 2014, p. 57.

⁽²⁸¹⁾ Tiwald, A., *Die Parias Somalias: Ständische Berufskasten als Basis sozialer Diskriminierung*, Österreichischer Integrationsfonds, December 2010 (<http://www.integrationsfonds.at/laenderinformation/diepariassomalias>) accessed 10 June 2014, p. 7-8.

⁽²⁸²⁾ Minority Rights Group International, *No redress: Somalia's forgotten minorities*, 31 January 2010 (<http://www.minorityrights.org/?lid=10370>) accessed 10 June 2014, p. 7.

⁽²⁸³⁾ ACCORD, *Clans in Somalia. Report on a Lecture by Joakim Gundel*, December 2009 (http://www.ecoi.net/file_upload/90_1261130976_accord-report-clans-in-somalia-revised-edition-20091215.pdf) accessed 10 June 2014, p. 12-13; Gundel, J., *The predicament of the 'Oday'. The role of traditional structures in security, rights, law and development in Somalia*, November 2006 (http://logcluster.org/sites/default/files/documents/Gundel_The%2520role%2520of%2520traditional%2520structures.pdf) accessed 10 June 2014, p. 4-5; Minority Rights Group International, *No redress: Somalia's forgotten minorities*, 31 January 2010 (<http://www.minorityrights.org/?lid=10370>) accessed 10 June 2014, p. 7; Lewis, I. M., *A Pastoral Democracy: A Study of Pastoralism and Politics Among the Northern Somali of the Horn of Africa*, James Currey Publishers, Oxford, 1999 (reprint), p. 4.

⁽²⁸⁴⁾ Gundel, J., *The predicament of the 'Oday'. The role of traditional structures in security, rights, law and development in Somalia*, November 2006 (http://logcluster.org/sites/default/files/documents/Gundel_The%2520role%2520of%2520traditional%2520structures.pdf) accessed 10 June 2014, p. 5-6; Landinfo, *Somalia: Protection and conflict resolution mechanisms*, 2 June 2009 (http://www.landinfo.no/asset/1058/1/1058_1.pdf) accessed 10 June 2014.

⁽²⁸⁵⁾ ACCORD, *Clans in Somalia. Report on a Lecture by Joakim Gundel*, December 2009 (http://www.ecoi.net/file_upload/90_1261130976_accord-report-clans-in-somalia-revised-edition-20091215.pdf) accessed 10 June 2014, p. 11; Gundel, J., *The predicament of the 'Oday'. The role of traditional structures in security, rights, law and development in Somalia*, November 2006 (http://logcluster.org/sites/default/files/documents/Gundel_The%2520role%2520of%2520traditional%2520structures.pdf) accessed 10 June 2014, p. 54; Minority Rights Group International, *No redress: Somalia's forgotten minorities*, 31 January 2010 (<http://www.minorityrights.org/?lid=10370>) accessed 10 June 2014, p. 14; CFR, *Somalia's Transitional Government*, 12 May 2008 (<http://www.cfr.org/somalia/somalias-transitional-government/p12475>) accessed 10 June 2014.

⁽²⁸⁶⁾ US Department of State, *Country Report on Human Rights Practices for 2013 - Somalia*, 27 February 2014 (<http://www.state.gov/j/drl/rls/hrrpt/humanrightsreport/index.htm?year=2013&dldid=220158>) accessed 27 May 2014, p. 22; Federal Republic of Somalia, *Provisional Constitution*, adopted on 1 August 2012 (<http://unpos.unmissions.org/LinkClick.aspx?fileticket=RKJTOSpoMME>) accessed 29 May 2014.

⁽²⁸⁷⁾ Hansen, S.J., *Warlords and Peace Strategies. The Case of Somalia*, 2003 (<http://journals.hil.unb.ca/index.php/JCS/article/viewArticle/217/375>) 10 June 2014; Gundel, J., *The predicament of the 'Oday'. The role of traditional structures in security, rights, law and development in Somalia*, November 2006 (http://logcluster.org/sites/default/files/documents/Gundel_The%2520role%2520of%2520traditional%2520structures.pdf) accessed 10 June 2014, p. 6.

rozdeľujú pre vnútorné spory, pokiaľ sú obidve strany schopné platiť *mag* ⁽²⁸⁸⁾. Antropológovia aj samotní Somálčania sa často nevedia dohodnúť na presnom rodopise mnohých skupín, ako napr. V prípade skupiny Isaaq, ktorú niektorí považujú za klanovú rodinu a ďalší za klan rodiny Dir ⁽²⁸⁹⁾. Menšiny a profesijné skupiny (pozri oddiel 2.2) môžu nadväzovať patrónsko-chránenecké vzťahy s urodzenými klanmi, ktoré sú v niektorých prípadoch natoľko stabilné, že tieto skupiny sa považujú za súčasť urodzeného klanu, i keď výlučne v súvislosti s vonkajšími vzťahmi ⁽²⁹⁰⁾. Napríklad menšinová skupina Sheikhal dokonca zaberá niektoré kreslá rodiny Hawiye v somálskom parlamente ⁽²⁹¹⁾.

Na internete je dispozícii niekoľko schém a máp rodokmeňov. Ich obmeny a protirečenia dosvedčujú dynamiku a komplexnosť opísanú v predchádzajúcom texte. Najčastejšie sa používajú rodokmene od Abbinka z roku 2009 ⁽²⁹²⁾, UNHCR Somalia z roku 2000 ⁽²⁹³⁾, Svetovej banky z roku 2005 ⁽²⁹⁴⁾ a od ministerstva zahraničných vecí USA z roku 2000 ⁽²⁹⁵⁾. Mapy sú uvedené v oddiele 2.4.

Pri vymenúvaní potomkov svojej rodiny/klanu Somálčania začínajú od seba a pokračujú smerom nahor ku klanovej rodine. Toto vymenúvanie sa nazýva *abtirsiimo* alebo *abtirsiin* (doslova „počítanie otcov“). Tieto dva pojmy sú ekvivalentné a používajú sa v obidvoch hlavných variantoch somálskeho jazyka Maxaa-tiri a Maay-tiri. Somálčania vedia uviesť niekoľko generácií zo svojej klanovej línie, v niektorých prípadoch až 25 generácií. Deti sa naučia svoje *abtirsiimo/abtirsiin* v prvom rade od svojej matky a starej mamy. Začínajú sa ho učiť už od piatich rokov. Dieťa zvyčajne spamäti pozná svoje *abtirsiimo/abtirsiin* vo veku ôsmich alebo deviatich rokov. *Abtirsiimo/abtirsiin* sa používa v diskusiách o dedičstve a predkoch, keď sa veľké klany pokúšajú získať nadvládu nad menšinovými klanmi, pri chválení známych osôb zo svojho klanu a na preukázanie príbuzenstva s touto osobou. *Abtirsiimo/abtirsiin* sa takisto využíva pri hľadaní rodičov a príbuzných detí bez sprievodu ⁽²⁹⁶⁾.

2.2 Menšinové skupiny

Somálske menšiny sú rôznorodé a zahŕňajú kategórie, ako sú etnické a náboženské menšiny a profesijné skupiny. Etnické a náboženské menšiny majú rôzny kultúrny a jazykový pôvod ako Somálčania z väčšinových pastierskych klanov, zatiaľ čo profesijné skupiny majú rovnaký pôvod, ale vykonávajú osobitné nepastierske povolania (pozri časť 2.3) ⁽²⁹⁷⁾. Príslušníci väčšinových klanov sa môžu považovať za menšinu, ak žijú v oblasti prevažne obývanej iným väčšinovým klanom. Príkladom tohto javu je klan Biyomaal, ktorý patrí do urodzenej klanovej rodiny Dir, a ktorý je menšinou na juhu, kde ho utláčajú rodiny Hawiye a Darod ⁽²⁹⁸⁾.

⁽²⁸⁸⁾ ACCORD, *Clans in Somalia. Report on a Lecture by Joakim Gundel*, December 2009 (http://www.ecoi.net/file_upload/90_1261130976_accord-report-clans-in-somalia-revised-edition-20091215.pdf) accessed 10 June 2014, p. 9.

⁽²⁸⁹⁾ Cf.: Abbink, J., 'The total Somali clan genealogy (second edition)', *ASCO Working Paper 84/2009*, 2009 (<https://openaccess.leidenuniv.nl/handle/1887/14007>) accessed 10 June 2014, p. 1-2.

⁽²⁹⁰⁾ Tiwald, A., *Die Parias Somalias: Ständische Berufskasten als Basis sozialer Diskriminierung*, Österreichischer Integrationsfonds, December 2010 (<http://www.integrationsfonds.at/laenderinformation/diepariasomalias>) accessed 10 June 2014, p. 9-11.

⁽²⁹¹⁾ ACCORD, *Clans in Somalia. Report on a Lecture by Joakim Gundel*, December 2009 (http://www.ecoi.net/file_upload/90_1261130976_accord-report-clans-in-somalia-revised-edition-20091215.pdf) accessed 10 June 2014, p. 19.

⁽²⁹²⁾ Abbink, J., 'The total Somali clan genealogy (second edition)', *ASCO Working Paper 84/2009*, 2009 (<https://openaccess.leidenuniv.nl/handle/1887/14007>) accessed 10 June 2014.

⁽²⁹³⁾ UNHCR Somalia, *Genealogical Table of Somali Clans*, 2000 (http://www.ecoi.net/file_upload/bsvec1_unhcr2000.pdf) accessed 10 June 2014.

⁽²⁹⁴⁾ World Bank, *Conflict in Somalia – drivers and dynamics*, 2005 (<http://siteresources.worldbank.org/INTSOMALIA/Resources/conflictinsomalia.pdf>) 10 June 2014, p. 55-57.

⁽²⁹⁵⁾ US Department of State, *Somalia – Profile of asylum claims and country conditions*, March 2000 (http://www.asylumlaw.org/docs/somalia/usdos00_somalia_profile.pdf) 10 June 2014, p. 9-19.

⁽²⁹⁶⁾ Lifos (Migrationsverket), *Abtirsiimo och abtirsiin – upräkning av sin somaliska klanlinje*, 24 May 2013 (<http://lifos.migrationsverket.se/dokument?documentSummaryId=30344>) accessed 10 June 2014; Abbink, J., 'The total Somali clan genealogy (second edition)', *ASCO Working Paper 84/2009*, 2009 (<https://openaccess.leidenuniv.nl/handle/1887/14007>) accessed 10 June 2014, p. 1.

⁽²⁹⁷⁾ Minority Rights Group International, *No redress: Somalia's forgotten minorities*, 31 January 2010 (<http://www.minorityrights.org/?lid=10370>) accessed 10 June 2014, p. 12; ACCORD, *Clans in Somalia. Report on a Lecture by Joakim Gundel*, December 2009 (http://www.ecoi.net/file_upload/90_1261130976_accord-report-clans-in-somalia-revised-edition-20091215.pdf) accessed 10 June 2014, p. 15; BAMF, *Minderheiten in Somalia*, July 2010 (https://milo.bamf.de/milop/livelink.exe/fetch/2000/702450/683266/693991/697672/697677/6029534/13604856/13565580/Deutschland___Bundesamt_f_%C3%BCr_Migration_und_FL_%C3%BChtlinge,_Minderheiten_in_Somalia,_Juli_2010.pdf?nodeid=13904432&vernum=-2) accessed 10 June 2014, p. 2.

⁽²⁹⁸⁾ ACCORD, *Clans in Somalia. Report on a Lecture by Joakim Gundel*, December 2009 (http://www.ecoi.net/file_upload/90_1261130976_accord-report-clans-in-somalia-revised-edition-20091215.pdf) accessed 10 June 2014, p. 14.

2.2.1 Etnické menšinové skupiny

Väčšina etnických menšín má pôvod v prisťahovalcoch z Východnej a Strednej Afriky alebo z Arabského polostrova. Niektoré menšiny boli usídlené v Somálsku ešte pre príchodom Somáľčanov⁽²⁹⁹⁾. O ich počte nie sú žiadne spoľahlivé údaje⁽³⁰⁰⁾. Odhady sa pohybujú od šiestich percent po jednu tretinu obyvateľstva⁽³⁰¹⁾. Nie sú to klany, ale väčšinové klany ich za ne považujú. Niektoré etnické menšiny sú pridružené k väčšinovým klanom (alebo podklanom) a niekedy sa považujú za ich súčasť⁽³⁰²⁾.

Hlavné etnické menšiny v Somálsku:

- **Bantu** (alebo Jareer) je najväčšia menšinová skupina v Somálsku. Tradične sú poľnohospodári, ktorí žijú v úrodných údoliach riek Jubba a Shabelle. Skupiny Bantu majú rôzne názvy, ako napr. Gosha, Makane, Kabole, Shiidle, Reer Shabelle, Mushunguli a Gobaweyne, ktoré niekedy závisia od regiónu, ako je to v prípade Mushunguliov, ktorí sa usadili v regióne Lower Jubba. Časť Bantuov sa údajne usadila v tomto regióne ešte pred tým, než región obývali Somáľčania (Shiidle, Reer Shabelle, Makane, Kabole), ďalší boli privedení ako otroci v predkoloniálnom období, ako aj počas koloniálnej vlády Talianov, z regiónov, ktoré dnes patria do Tanzánie, Mozambiku či Malawi. Gosha sú bývalí otroci, ktorí utiekli a skryli sa v lesoch. Niektorí z nich boli pridružení k väčšinovým klanom (najmä Digil-Mirifle), zatiaľ čo ďalší boli skôr vytlačení na okraj spoločnosti⁽³⁰³⁾. Preto sa niektoré skupiny Bantu začali v sebaobrane vyzbrojovať⁽³⁰⁴⁾. Používanie jazyka sa mení v závislosti od komunit Bantuov. Mnohí Bantuovia hovoria po somálsky (Maay-tiri), ale niektorí si zachovali bantujské jazyky, ako je Mushunguli (Kizigua) a Gosha alebo ojedinele Kiswahili⁽³⁰⁵⁾.
- **Benadiri** je spoločný názov pre niekoľko mestských menšín, ktoré žijú v južných pobrežných mestách, ako je Merka, Baraawe alebo Mogadišo. Sú to komunity obchodníkov so zmiešaným pôvodom vrátane somálskeho, arabského (ománskeho), iránskeho, indického a portugalského pôvodu⁽³⁰⁶⁾. Do skupiny Benadiri patria tieto komunity: Reer Xamar (žijúci v okrskoch Mogadiša Xamar Weyne a Shangaani)⁽³⁰⁷⁾, Shangaani (okrsok Mogadiša Shangaani), Reer Merka (Merka) a Barawani (Baraawe). Časť Barawaniov sa považuje za súčasť klanu Tunni z klanovej rodiny Digil-Mirifle. Benadiriovia hovoria po somálsky, ako aj vlastnými dialektmi somáľčiny, v prípade Barawaniov

⁽²⁹⁹⁾ BAMF, *Minderheiten in Somalia*, July 2010 (https://milo.bamf.de/milop/livelihood.exe/fetch/2000/702450/683266/693991/697672/697677/6029534/13604856/13565580/Deutschland___Bundesamt_f%C3%BCr_Migration_und_Fl%C3%BChtlinge,_Minderheiten_in_Somalia_Juli_2010.pdf?nodeid=13904432&vernum=-2) accessed 10 June 2014, p. 2, 5.

⁽³⁰⁰⁾ Minority Rights Group International, *No redress: Somalia's forgotten minorities*, 31 January 2010 (<http://www.minorityrights.org/?lid=10370>) accessed 10 June 2014, p. 9.

⁽³⁰¹⁾ BAMF, *Minderheiten in Somalia*, July 2010 (https://milo.bamf.de/milop/livelihood.exe/fetch/2000/702450/683266/693991/697672/697677/6029534/13604856/13565580/Deutschland___Bundesamt_f%C3%BCr_Migration_und_Fl%C3%BChtlinge,_Minderheiten_in_Somalia_Juli_2010.pdf?nodeid=13904432&vernum=-2) accessed 10 June 2014, p. 2; Minority Rights Group International, *No redress: Somalia's forgotten minorities*, 31 January 2010 (<http://www.minorityrights.org/?lid=10370>) accessed 10 June 2014, p. 9.

⁽³⁰²⁾ ACCORD, *Clans in Somalia. Report on a Lecture by Joakim Gundel*, December 2009 (http://www.ecoi.net/file_upload/90_1261130976_accord-report-clans-in-somalia-revised-edition-20091215.pdf) accessed 10 June 2014, p. 17-20.

⁽³⁰³⁾ BAMF, *Minderheiten in Somalia*, July 2010 (https://milo.bamf.de/milop/livelihood.exe/fetch/2000/702450/683266/693991/697672/697677/6029534/13604856/13565580/Deutschland___Bundesamt_f%C3%BCr_Migration_und_Fl%C3%BChtlinge,_Minderheiten_in_Somalia_Juli_2010.pdf?nodeid=13904432&vernum=-2) accessed 10 June 2014, p. 4-6; ACCORD, *Clans in Somalia. Report on a Lecture by Joakim Gundel*, December 2009 (http://www.ecoi.net/file_upload/90_1261130976_accord-report-clans-in-somalia-revised-edition-20091215.pdf) accessed 10 June 2014, p. 16; Minority Rights Group International, *No redress: Somalia's forgotten minorities*, 31 January 2010 (<http://www.minorityrights.org/?lid=10370>) accessed 10 June 2014, p. 9-10; Rinehard, B., *Clan Structure in Somalia*, Civil-Military Fusion Centre, August 2011 (https://www.cimicweb.org/cmo/Piracy/Documents/CFC%20Anti-Piracy%20Thematic%20Reports/CFC_Anti-Piracy_Report_Clans%20in%20Somalia_Aug_2011.pdf) accessed 10 June 2014; Luling, V., 'The Other Somali: Minority Groups in Traditional Somali Society', *Proceedings of the Second International Congress of Somali Studies: University of Hamburg, August 1-6, 1983 Vol. IV.*, Labahn, L. (ed.), Buske, 1984; Höhne, M. V., 'Continuities and changes regarding minorities in Somalia', *Ethnic and Racial Studies*, Routledge, 2014, p. 3-5; DIS (Danish Immigration Service), *Report on Minority Groups in Somalia*, 17-24 September 2000 (<http://www.unhcr.org/cgi-bin/texis/vtx/refworld/rwmain/opendocpdf.pdf?docid=3ae6a5fa0>) accessed 10 June 2014, p. 29-38.

⁽³⁰⁴⁾ ACCORD, *Clans in Somalia. Report on a Lecture by Joakim Gundel*, December 2009 (http://www.ecoi.net/file_upload/90_1261130976_accord-report-clans-in-somalia-revised-edition-20091215.pdf) accessed 10 June 2014, p. 16.

⁽³⁰⁵⁾ Minority Rights Group International, *No redress: Somalia's forgotten minorities*, 31 January 2010 (<http://www.minorityrights.org/?lid=10370>) accessed 10 June 2014, p. 16; ACCORD, *Clans in Somalia. Report on a Lecture by Joakim Gundel*, December 2009 (http://www.ecoi.net/file_upload/90_1261130976_accord-report-clans-in-somalia-revised-edition-20091215.pdf) accessed 10 June 2014, p. 16; Höhne, M. V., 'Continuities and changes regarding minorities in Somalia', *Ethnic and Racial Studies*, Routledge, 2014, p. 5; DIS, *Report on Minority Groups in Somalia*, 17-24 September 2000 (<http://www.unhcr.org/cgi-bin/texis/vtx/refworld/rwmain/opendocpdf.pdf?docid=3ae6a5fa0>) accessed 10 June 2014, p. 29-38.

⁽³⁰⁶⁾ BAMF, *Minderheiten in Somalia*, July 2010 (https://milo.bamf.de/milop/livelihood.exe/fetch/2000/702450/683266/693991/697672/697677/6029534/13604856/13565580/Deutschland___Bundesamt_f%C3%BCr_Migration_und_Fl%C3%BChtlinge,_Minderheiten_in_Somalia_Juli_2010.pdf?nodeid=13904432&vernum=-2) accessed 10 June 2014, p. 7-12; ACCORD, *Clans in Somalia. Report on a Lecture by Joakim Gundel*, December 2009 (http://www.ecoi.net/file_upload/90_1261130976_accord-report-clans-in-somalia-revised-edition-20091215.pdf) accessed 10 June 2014, p. 17; Minority Rights Group International, *No redress: Somalia's forgotten minorities*, 31 January 2010 (<http://www.minorityrights.org/?lid=10370>) accessed 10 June 2014, p. 8, 11.

⁽³⁰⁷⁾ Landinfo, *Response Somalia: Reer Hamar*, 17 December 2009 (http://landinfo.no/asset/1091/1/1091_1.pdf) accessed 10 June 2014.

ide o dialekt Kiswahili nazývaný Chimini alebo Af-Baraawe. Vďaka obchodníckej činnosti mali pred rokom 1991 privilegované postavenie. Bez ozbrojenej milície zostali počas občianskej vojny bez ochrany. Väčšina Benadiriov preto utiekla do Kene ⁽³⁰⁸⁾.

- *Sheikhal* (alebo Sheikash) je spoločný názov pre rodové línie s dedičným náboženským postavením, ktorí žijú roztrúsené v celom Somálsku. Sheikhalovia sú úzko prepojení s klanom Hirab z klanovej rodiny Hawiye, ktorá im umožnila získať vplyv (najmä prostredníctvom obchodu), a dokonca aj v somálskom parlamente ⁽³⁰⁹⁾. Podobne ako Ashrafovia (opísaní v ďalšom texte) tradične zohrávali úlohu pri riešení sporov a klany, s ktorými žili, ich rešpektovali a ochraňovali. V 90- rokoch 20. storočia o túto zvykovú ochranu prišli ⁽³¹⁰⁾.
- Skupina *Ashraf* je náboženská menšina pridružená k skupine Benadiri (a občas sa za ňu považuje), ktorá žije najmä v pobrežných regiónoch (Merka, Baraawe) a ako klan v rámci rodiny Digil-Mirifle v poriečnych oblastiach Bay a Bakool ⁽³¹¹⁾. Sú známi svojou pobožnosťou a tvrdia, že sú potomkami Mohamedovej dcéry Fatimy a prorokovho synovca Aliho ⁽³¹²⁾.
- *Bajuni* je rybárska komunita, ktorá žije na Bajunijských ostrovoch na úplnom juhu Somálska a v Kismayo. Hovorila jazykom Kibajuni a dialektom Kiswahili ⁽³¹³⁾.

Medzi menej početné menšiny patria Xamar Hindi (potomkovia indických obchodníkov), Eyle (ktorí sa delia o somálsky jazyk a kultúru, ale hlásia sa k židovskému pôvodu) a Boni (Aweer), malé kušitické etnikum žijúce v pohraničných oblastiach medzi Somálskom a Keňou ⁽³¹⁴⁾. Nie je jasné, či sa Eyle a Boni majú považovať za etnické menšiny alebo profesijné skupiny ⁽³¹⁵⁾.

2.2.2 Profesijné skupiny

Profesijné skupiny patria do najnižšej úrovne sociálnej hierarchie v somálskej spoločnosti. Etnicky či kultúrne sa neodlišujú od väčšinového obyvateľstva, ale tradične vykonávajú povolania, ktoré väčšinové klany považujú za nečisté alebo nepoctivé. Tieto povolania, ako aj iné praktiky, sa zároveň považujú za neislamské (*haram*). Na rozdiel od väčšinových klanov ich rodokmeň nevedie k prorokovi Mohamedovi ⁽³¹⁶⁾. Profesijné skupiny zväčša hovoria rovnakým štandardným somálskym jazykom ako väčšinové klany, s ktorými žijú, no niektoré si zachovali špeciálny

⁽³⁰⁸⁾ Minority Rights Group International, *No redress: Somalia's forgotten minorities*, 31 January 2010 (<http://www.minorityrights.org/?lid=10370>) accessed 10 June 2014, p. 11-12; BAMF, *Minderheiten in Somalia*, July 2010 (https://milo.bamf.de/milop/livellink.exe/fetch/2000/702450/683266/693991/697672/697677/6029534/13604856/13565580/Deutschland___Bundesamt_f_%C3%BCr_Migration_und_Fl_%C3%BChtlinge,_Minderheiten_in_Somalia,_Juli_2010.pdf?nodeid=13904432&vernum=-2) accessed 10 June 2014, p. 7-12; DIS, *Report on Minority Groups in Somalia*, 17-24 September 2000 (<http://www.unhcr.org/cgi-bin/texis/vtx/refworld/rwmain/opendocpdf.pdf?docid=3ae6a5fa0>) accessed 10 June 2014, p. 38-47.

⁽³⁰⁹⁾ ACCORD, *Clans in Somalia. Report on a Lecture by Joakim Gundel*, December 2009 (http://www.ecoi.net/file_upload/90_1261130976_accord-report-clans-in-somalia-revised-edition-20091215.pdf) accessed 10 June 2014, p. 19; DIS, *Report on Minority Groups in Somalia*, 17-24 September 2000 (<http://www.unhcr.org/cgi-bin/texis/vtx/refworld/rwmain/opendocpdf.pdf?docid=3ae6a5fa0>) accessed 10 June 2014, p. 54-55.

⁽³¹⁰⁾ Minority Rights Group International, *No redress: Somalia's forgotten minorities*, 31 January 2010 (<http://www.minorityrights.org/?lid=10370>) accessed 10 June 2014, p. 12; BAMF, *Minderheiten in Somalia*, July 2010 (https://milo.bamf.de/milop/livellink.exe/fetch/2000/702450/683266/693991/697672/697677/6029534/13604856/13565580/Deutschland___Bundesamt_f_%C3%BCr_Migration_und_Fl_%C3%BChtlinge,_Minderheiten_in_Somalia,_Juli_2010.pdf?nodeid=13904432&vernum=-2) accessed 10 June 2014, p. 12-14.

⁽³¹¹⁾ Minority Rights Group International, *No redress: Somalia's forgotten minorities*, 31 January 2010 (<http://www.minorityrights.org/?lid=10370>) accessed 10 June 2014, p. 12.

⁽³¹²⁾ BAMF, *Minderheiten in Somalia*, July 2010 (https://milo.bamf.de/milop/livellink.exe/fetch/2000/702450/683266/693991/697672/697677/6029534/13604856/13565580/Deutschland___Bundesamt_f_%C3%BCr_Migration_und_Fl_%C3%BChtlinge,_Minderheiten_in_Somalia,_Juli_2010.pdf?nodeid=13904432&vernum=-2) accessed 10 June 2014, p. 9-10; Höhne, M. V., 'Continuities and changes regarding minorities in Somalia', *Ethnic and Racial Studies*, Routledge, 2014, p. 4.

⁽³¹³⁾ Landinfo, *Temanotat Somalia: Bajuni-øylene*, 16 February 2010 (http://landinfo.no/asset/1147/1/1147_1.pdf) accessed 10 June 2014; Minority Rights Group International, *No redress: Somalia's forgotten minorities*, 31 January 2010 (<http://www.minorityrights.org/?lid=10370>) accessed 10 June 2014, p. 11-12; Höhne, M. V., 'Continuities and changes regarding minorities in Somalia', *Ethnic and Racial Studies*, Routledge, 2014, p. 5; DIS, *Report on Minority Groups in Somalia*, 17-24 September 2000 (<http://www.unhcr.org/cgi-bin/texis/vtx/refworld/rwmain/opendocpdf.pdf?docid=3ae6a5fa0>) accessed 10 June 2014, p. 24-29.

⁽³¹⁴⁾ BAMF, *Minderheiten in Somalia*, July 2010 (https://milo.bamf.de/milop/livellink.exe/fetch/2000/702450/683266/693991/697672/697677/6029534/13604856/13565580/Deutschland___Bundesamt_f_%C3%BCr_Migration_und_Fl_%C3%BChtlinge,_Minderheiten_in_Somalia,_Juli_2010.pdf?nodeid=13904432&vernum=-2) accessed 10 June 2014, p. 12, 15-16; Minority Rights Group International, *No redress: Somalia's forgotten minorities*, 31 January 2010 (<http://www.minorityrights.org/?lid=10370>) accessed 10 June 2014, p. 13; DIS, *Report on Minority Groups in Somalia*, 17-24 September 2000 (<http://www.unhcr.org/cgi-bin/texis/vtx/refworld/rwmain/opendocpdf.pdf?docid=3ae6a5fa0>) accessed 10 June 2014, p. 47.

⁽³¹⁵⁾ Tiwald, A., *Die Parias Somalias: Ständische Berufskasten als Basis sozialer Diskriminierung*, Österreichischer Integrationsfonds, December 2010 (<http://www.integrationsfonds.at/laenderinformation/diepariassomalias>) accessed 10 June 2014, p. 29-11.

⁽³¹⁶⁾ Tiwald, A., *Die Parias Somalias: Ständische Berufskasten als Basis sozialer Diskriminierung*, Österreichischer Integrationsfonds, December 2010 (<http://www.integrationsfonds.at/laenderinformation/diepariassomalias>) accessed 10 June 2014, p. 10-14; Minority Rights Group International, *No redress: Somalia's forgotten minorities*, 31 January 2010 (<http://www.minorityrights.org/?lid=10370>) accessed 10 June 2014, p. 12; Luling, V., 'The Other Somali: Minority Groups in Traditional Somali Society', *Proceedings of the Second International Congress of Somali Studies: University of Hamburg, August 1-6, 1983 Vol. IV*, Labahn, L. (ed.), Buske, 1984, p. 43-44.

somálsky žargón, ktorému príslušníci väčšinových klanov nerozumejú⁽³¹⁷⁾. Používanie týchto dialektov u mladšej generácie pokleslo a v súčasnosti sa takmer vytratilo⁽³¹⁸⁾. Nie je známe, aký podiel somálskeho obyvateľstva tvoria. Odhaduje sa približne na 1 %⁽³¹⁹⁾.

Tieto skupiny sa zvyčajne nazývajú *Waable, sab* (nemýliť si so *Saab*), *Midgaan* alebo *Madhibaan*. Názvy a ich význam sa menia podľa regiónov. Sú roztrúsené po celom Somálsku. V závislosti od faktorov, ako je povolanie a náboženstvo, sa jednotlivé skupiny *Waable* označujú rôznymi pojmami⁽³²⁰⁾. Medzi tradičné povolania týchto skupín patrí kaderník, kováč, výrobca kovových predmetov, garbiar, obuvník, hrnčiar a tesár. *Waableovia* sa takisto venujú lovu, paseniu stád, poľnohospodárstvu, vykonávaniu obriezky a pôrodnictvu. Urbanizácia, ktorá nastala po 2. svetovej vojne, umožnila *Waableom* založiť si nové podniky v meste a zvýšiť tak svoj hospodársky význam⁽³²¹⁾.

Najvýznamnejšie profesijné skupiny:

- *Midgaan* (*Madhibaan, Gabooye*) je názov, ktorý sa niekedy používa na všeobecné pomenovanie všetkých profesijných skupín, hoci sa v skutočnosti vzťahuje len na jednu skupinu v rámci skupiny *Waable*. Preto je náročné presne vymedziť tento pojem. Keďže sa často prekladá ako „nedotknuteľní“ alebo „vyvrheli“, niektorí *Midgaanovia* začali uprednostňovať pomenovanie *Madhibaan*, čo znamená „neškodní“. Používajú sa mnohé ďalšie pomenovania. *Midgaanovia* boli v minulosti lovcia a spájajú sa tiež s garbiarstvom, spracovaním kože, výrobou topánok a mnohými ďalšími povolaniami. Žijú v celom Somálsku⁽³²²⁾.
- *Tumaal* sa tradične spája s povolaním kováča. Mnohí *Tumaalovia* v súčasnosti pracujú aj v iných povolaniach, zatiaľ čo niektorí *Waableovia* pracujú ako kováči. Žijú v Severnom a Strednom Somálsku a v niektorých mestských zónach Južného Somálska⁽³²³⁾.
- *Yibir* je malá skupina s údajne židovským pôvodom napriek tomu, že praktizuje islam a nemá žiadne vedomosti o židovských tradíciách. Pripisujú sa jej nadprirodzené schopnosti a žije najmä v Strednom a Severnom Somálsku a v niektorých mestských zónach Južného Somálska⁽³²⁴⁾. Tradične sú jej príslušníci odborníkmi na rituály⁽³²⁵⁾.

⁽³¹⁷⁾ Minority Rights Group International, *No redress: Somalia's forgotten minorities*, 31 January 2010 (<http://www.minorityrights.org/?lid=10370>) accessed 10 June 2014, p. 16; Landinfo, *Respons Somalia: Yrkes- od lavstatusgrupper*, 25 July 2013 (http://landinfo.no/asset/2460/1/2460_1.pdf) accessed 10 June 2014, p. 4-5; BAMF, *Minderheiten in Somalia*, July 2010 (https://milo.bamf.de/milop/livlink.exe/fetch/2000/702450/683266/693991/697672/697677/6029534/13604856/13565580/Deutschland___Bundesamt_f_%C3%BCr_Migration_und_FL_%C3%BChtlinge,_Minderheiten_in_Somalia,_Juli_2010.pdf?nodeid=13904432&vernum=-2) accessed 10 June 2014, p. 17.

⁽³¹⁸⁾ BAMF, *Minderheiten in Somalia*, July 2010 (https://milo.bamf.de/milop/livlink.exe/fetch/2000/702450/683266/693991/697672/697677/6029534/13604856/13565580/Deutschland___Bundesamt_f_%C3%BCr_Migration_und_FL_%C3%BChtlinge,_Minderheiten_in_Somalia,_Juli_2010.pdf?nodeid=13904432&vernum=-2) accessed 10 June 2014, p. 19; Tiwald, A., *Die Parias Somalias: Ständische Berufskasten als Basis sozialer Diskriminierung*, Österreichischer Integrationsfonds, December 2010 (<http://www.integrationsfonds.at/laenderinformation/diepariassomalias>) accessed 10 June 2014, p. 35-11.

⁽³¹⁹⁾ Tiwald, A., *Die Parias Somalias: Ständische Berufskasten als Basis sozialer Diskriminierung*, Österreichischer Integrationsfonds, December 2010 (<http://www.integrationsfonds.at/laenderinformation/diepariassomalias>) accessed 10 June 2014, p. 15-11.

⁽³²⁰⁾ For an overview, see: Tiwald, A., *Die Parias Somalias: Ständische Berufskasten als Basis sozialer Diskriminierung*, Österreichischer Integrationsfonds, December 2010 (<http://www.integrationsfonds.at/laenderinformation/diepariassomalias>) accessed 10 June 2014, p. 13; DIS (Danish Immigration Service), *Report on Minority Groups in Somalia*, 17-24 September 2000 (<http://www.unhcr.org/cgi-bin/texis/vtx/refworld/rwmain/opendocpdf.pdf?docid=3ae6a5fa0>) accessed 10 June 2014, p. 49.

⁽³²¹⁾ Tiwald, A., *Die Parias Somalias: Ständische Berufskasten als Basis sozialer Diskriminierung*, Österreichischer Integrationsfonds, December 2010 (<http://www.integrationsfonds.at/laenderinformation/diepariassomalias>) accessed 10 June 2014, p. 12; Landinfo, *Respons Somalia: Yrkes- od lavstatusgrupper*, 25 July 2013 (http://landinfo.no/asset/2460/1/2460_1.pdf) accessed 10 June 2014, p. 3; BAMF, *Minderheiten in Somalia*, July 2010 (https://milo.bamf.de/milop/livlink.exe/fetch/2000/702450/683266/693991/697672/697677/6029534/13604856/13565580/Deutschland___Bundesamt_f_%C3%BCr_Migration_und_FL_%C3%BChtlinge,_Minderheiten_in_Somalia,_Juli_2010.pdf?nodeid=13904432&vernum=-2) accessed 10 June 2014, p. 17; Höhne, M. V., 'Continuities and changes regarding minorities in Somalia', *Ethnic and Racial Studies*, Routledge, 2014, p. 2; DIS (Danish Immigration Service), *Report on Minority Groups in Somalia*, 17-24 September 2000 (<http://www.unhcr.org/cgi-bin/texis/vtx/refworld/rwmain/opendocpdf.pdf?docid=3ae6a5fa0>) accessed 10 June 2014, p. 52.

⁽³²²⁾ Tiwald, A., *Die Parias Somalias: Ständische Berufskasten als Basis sozialer Diskriminierung*, Österreichischer Integrationsfonds, December 2010 (<http://www.integrationsfonds.at/laenderinformation/diepariassomalias>) accessed 10 June 2014, p. 21-23; BAMF, *Minderheiten in Somalia*, July 2010 (https://milo.bamf.de/milop/livlink.exe/fetch/2000/702450/683266/693991/697672/697677/6029534/13604856/13565580/Deutschland___Bundesamt_f_%C3%BCr_Migration_und_FL_%C3%BChtlinge,_Minderheiten_in_Somalia,_Juli_2010.pdf?nodeid=13904432&vernum=-2) accessed 10 June 2014, p. 19.

⁽³²³⁾ Tiwald, A., *Die Parias Somalias: Ständische Berufskasten als Basis sozialer Diskriminierung*, Österreichischer Integrationsfonds, December 2010 (<http://www.integrationsfonds.at/laenderinformation/diepariassomalias>) accessed 21 June 2014, p. 10-23; Minority Rights Group International, *No redress: Somalia's forgotten minorities*, 31 January 2010 (<http://www.minorityrights.org/?lid=10370>) accessed 10 June 2014, p. 12; BAMF, *Minderheiten in Somalia*, July 2010 (https://milo.bamf.de/milop/livlink.exe/fetch/2000/702450/683266/693991/697672/697677/6029534/13604856/13565580/Deutschland___Bundesamt_f_%C3%BCr_Migration_und_FL_%C3%BChtlinge,_Minderheiten_in_Somalia,_Juli_2010.pdf?nodeid=13904432&vernum=-2) accessed 10 June 2014, p. 18-19.

⁽³²⁴⁾ Ambroso, G., *Pastoral society and transnational refugees: population movements in Somaliland and eastern Ethiopia 1988-2000*, August 2002 (<http://www.unhcr.org/3d5d0f3a4.html>) accessed 10 June 2014, p. 28-30; Tiwald, A., *Die Parias Somalias: Ständische Berufskasten als Basis sozialer Diskriminierung*, Österreichischer Integrationsfonds, December 2010 (<http://www.integrationsfonds.at/laenderinformation/diepariassomalias>) accessed 10 June 2014, p. 24-25; BAMF, *Minderheiten in Somalia*, July 2010 (https://milo.bamf.de/milop/livlink.exe/fetch/2000/702450/683266/693991/697672/697677/6029534/13604856/13565580/Deutschland___Bundesamt_f_%C3%BCr_Migration_und_FL_%C3%BChtlinge,_Minderheiten_in_Somalia,_Juli_2010.pdf?nodeid=13904432&vernum=-2) accessed 10 June 2014, p. 19-20.

⁽³²⁵⁾ Minority Rights Group International, *No redress: Somalia's forgotten minorities*, 31 January 2010 (<http://www.minorityrights.org/?lid=10370>) accessed 10 June 2014, p. 12.

Existuje veľa ďalších menších profesijných skupín, ktorých názvy sa niekedy prekrývajú: Patria medzi ne Galgale (v okolí Mogadiša), Gaheyle (v Sanaag)⁽³²⁶⁾, Yahhar (tradiční tkáči), Jaaji (rybári v Strednom a Severnom Somálsku), Musa Dheryo⁽³²⁷⁾, Guuleed Hadde, Hawr Warsame, Habar Yaqub, Madgal a Warabeeye⁽³²⁸⁾. Boni a Eyle sa tiež niekedy považujú za profesijné skupiny⁽³²⁹⁾. Niektoré majú klanový systém podobný väčšinovým klanom⁽³³⁰⁾.

2.2.3 Diskriminácia menšinových skupín

Príslušníci etnických menšinových skupín sú často predmetom porušovania ľudských práv a diskriminácie v rôznych oblastiach. Ďalšie informácie o ľudských právach sú uvedené v oddiele 4.3.1. Rozsah diskriminácie závisí od menšiny. Profesijné skupiny sú vo všeobecnosti viac diskriminované ako etnické menšiny, medzi ktorými sú tiež výrazné rozdiely.

- **Sociálna diskriminácia:** V dôsledku predpojatých sociálno-kultúrnych postojov väčšinových klanov sú menšinoví príslušníci často terčom nadávok a ponižovania. Bantuovia sa niekedy označujú pojmom „otroci“ (*adoon* po somálsky)⁽³³¹⁾. Sociálna interakcia s väčšinovými klanmi (pozdravy, spoločné jedenie) je pre profesijné skupiny obmedzená⁽³³²⁾. Sobášne medzi skupinami, najmä medzi profesijnými skupinami a väčšinovými klanmi sú neprijateľné. Menšiny sú tak vylúčené z určitej formy klanovej pomoci alebo postupu prostredníctvom sobášnych zväzkov⁽³³³⁾. Profesijné skupiny zvyčajne bývajú v štvrtiach pripomínajúcich getá, ktoré sa nachádzajú na znevýhodnených miestach osídlenia⁽³³⁴⁾.
- **Politická diskriminácia:** Podľa vzorca 4,5 (používaného do roku 2012) boli menšinové skupiny nedostatočne zastúpené a v porovnaní s väčšinovými klanmi mali len polovičné zastúpenie. V prvej federálnej vláde (september 2012) boli vymenovaní dvaja menšinoví členovia do 10-členného kabinetu, ktorým sa tak prideliť rovnaký počet ministerských rezortov ako štyrom hlavným klanom⁽³³⁵⁾. Nový kabinet (január 2014) pozostáva z 25 ministrov, 25 námestníkov ministrov a päť štátnych ministrov, pričom počet menšinových členov v rámci nich nie je známy. Poslanci z menšinových somálskych klanov hlasovali proti kabinetu, pretože mali pocit, „že nové funkcie ich utlačili do úzadia“⁽³³⁶⁾. Napriek zastúpeniu vo vláde a parlamente je hlas menšín slabý a z veľkej časti nevypočutý⁽³³⁷⁾. Vo väčšine regiónov prevládajúce klany vylučujú príslušníkov iných skupín z účinnej politickej účasti⁽³³⁸⁾.
- **Súdna diskriminácia:** Príslušníkom menšín sa často odopiera spravodlivosť. V prípade krádeže ich pozemkov páchatelia často nie sú potrestaní⁽³³⁹⁾.

⁽³²⁶⁾ BAMF, *Minderheiten in Somalia*, July 2010 (https://milo.bamf.de/milop/livelihood.exe/fetch/2000/702450/683266/693991/697672/697677/6029534/13604856/13565580/Deutschland___Bundesamt_f%C3%BCr_Migration_und_Fl%C3%BChtlinge,_Minderheiten_in_Somalia,_Juli_2010.pdf?nodeid=13904432&vernum=-2) accessed 10 June 2014, p. 21.

⁽³²⁷⁾ Tiwald, A., *Die Parias Somalias: Ständische Berufskasten als Basis sozialer Diskriminierung*, Österreichischer Integrationsfonds, December 2010 (<http://www.integrationsfonds.at/laenderinformation/diepariassomalias>) accessed 10 June 2014, p. 25-29.

⁽³²⁸⁾ Landinfo, *Respons Somalia: Yrkes- od lavstatusgrupper*, 25 July 2013 (http://landinfo.no/asset/2460/1/2460_1.pdf) accessed 10 June 2014, p. 3-4.

⁽³²⁹⁾ Tiwald, A., *Die Parias Somalias: Ständische Berufskasten als Basis sozialer Diskriminierung*, Österreichischer Integrationsfonds, December 2010 (<http://www.integrationsfonds.at/laenderinformation/diepariassomalias>) accessed 10 June 2014, p. 25-29.

⁽³³⁰⁾ BAMF, *Minderheiten in Somalia*, July 2010 (https://milo.bamf.de/milop/livelihood.exe/fetch/2000/702450/683266/693991/697672/697677/6029534/13604856/13565580/Deutschland___Bundesamt_f%C3%BCr_Migration_und_Fl%C3%BChtlinge,_Minderheiten_in_Somalia,_Juli_2010.pdf?nodeid=13904432&vernum=-2) accessed 10 June 2014, p. 17.

⁽³³¹⁾ Minority Rights Group International, *No redress: Somalia's forgotten minorities*, 31 January 2010 (<http://www.minorityrights.org/?lid=10370>) accessed 10 June 2014, p. 4, 14.

⁽³³²⁾ Tiwald, A., *Die Parias Somalias: Ständische Berufskasten als Basis sozialer Diskriminierung*, Österreichischer Integrationsfonds, December 2010 (<http://www.integrationsfonds.at/laenderinformation/diepariassomalias>) accessed 10 June 2014, p. 33-11.

⁽³³³⁾ See also: par. 4.3.1; Minority Rights Group International, *No redress: Somalia's forgotten minorities*, 31 January 2010 (<http://www.minorityrights.org/?lid=10370>) accessed 10 June 2014, p. 4, 8, 15; Tiwald, A., *Die Parias Somalias: Ständische Berufskasten als Basis sozialer Diskriminierung*, Österreichischer Integrationsfonds, December 2010 (<http://www.integrationsfonds.at/laenderinformation/diepariassomalias>) accessed 10 June 2014, p. 31; Ambroso, G., *Pastoral society and transnational refugees: population movements in Somaliland and eastern Ethiopia 1988-2000*, August 2002 (<http://www.unhcr.org/3d5d0f3a4.html>) accessed 10 June 2014, p. 30; US Department of State, *Country Report on Human Rights Practices for 2013 - Somalia*, 27 February 2014 (<http://www.state.gov/j/drl/rls/hrrpt/humanrightsreport/index.htm?year=2013&dld=220158>) accessed 27 May 2014, p. 33.

⁽³³⁴⁾ Tiwald, A., *Die Parias Somalias: Ständische Berufskasten als Basis sozialer Diskriminierung*, Österreichischer Integrationsfonds, December 2010 (<http://www.integrationsfonds.at/laenderinformation/diepariassomalias>) accessed 10 June 2014, p. 31-11.

⁽³³⁵⁾ US Department of State, *Country Report on Human Rights Practices for 2013 - Somalia*, 27 February 2014 (<http://www.state.gov/j/drl/rls/hrrpt/humanrightsreport/index.htm?year=2013&dld=220158>) accessed 27 May 2014.

⁽³³⁶⁾ EurAsiaNews, *Federal Parliament approves new cabinet nominees in Somalia*, 22 January 2014 (<http://euroasianews.com/federal-parliament-approves-new-cabinet-nominees-in-somalia/>) accessed 28 May 2014.

⁽³³⁷⁾ Rinehard, B., *Clan Structure in Somalia*, Civil-Military Fusion Centre, August 2011 (https://www.cimicweb.org/cmo/Piracy/Documents/CFC%20Anti-Piracy%20Thematic%20Reports/CFC_Anti-Piracy_Report_Clans%20in%20Somalia_Aug_2011.pdf) accessed 10 June 2014, p. 4; Minority Rights Group International, *No redress: Somalia's forgotten minorities*, 31 January 2010 (<http://www.minorityrights.org/?lid=10370>) accessed 10 June 2014, p. 14-15.

⁽³³⁸⁾ US Department of State, *Country Report on Human Rights Practices for 2013 - Somalia*, 27 February 2014 (<http://www.state.gov/j/drl/rls/hrrpt/humanrightsreport/index.htm?year=2013&dld=220158>) accessed 27 May 2014, p. 33.

⁽³³⁹⁾ Minority Rights Group International, *No redress: Somalia's forgotten minorities*, 31 January 2010 (<http://www.minorityrights.org/?lid=10370>) accessed 10 June 2014, p. 22.

- **Hospodárska diskriminácia:** Vzhľadom na obmedzený prístup k vzdelávaniu majú príslušníci menšín na pracovnom trhu slabé postavenie a sú častejšie nezamestnaní ako príslušníci väčšinových klanov. Dokonca aj na pracovných miestach, ktoré sa predtým spájali s profesijnými skupinami sú väčšiny uprednostňované pred menšinami⁽³⁴⁰⁾. Tvrdí sa, že profesijné skupiny nemajú povolené vlastniť „urodzené“ zvieratá, ako sú kravy a kone. Práva vlastníkov pozemkov nie sú zákonne zabezpečené. Malé pozemky vo vlastníctve profesijných skupín si často nárokuje väčšinové klany, niekedy úspešne. Vzhľadom na obmedzené dostupné pozemky profesijné skupiny nie sú schopné užiť väčšie stáda dobytky. Okrem toho sú zvyčajne obmedzovaní na vykonávanie ich tradičných povolaní a nemajú žiadny prístup k práci vo verejnej správe⁽³⁴¹⁾.

Po tom, ako Somálsko získalo nezávislosť, a najmä počas socialistického režimu Siyaada Barreho bol klanizmus oficiálne zrušený, čo zlepšilo situáciu skupín na najnižších úrovniach spoločnosti. Niektorí príslušníci menšín postúpili na prestížne pozície vo vláde, verejnej správe a armáde. Zrušenie klanov bolo však len teoretické a po páde Somálskeho štátu v roku 1991 sa opätovne presadili. Na základe čoraz väčšieho vplyvu klanov sa oslabilo postavenie menšín v spoločnosti. Menšiny zároveň nepomerne trpeli bojmi vo svojich regiónoch⁽³⁴²⁾. Bez klanovej ochrany nemali kde v Somálsku utiecť, čo mnohých prinútilo hľadať si útočisko v susedných krajinách⁽³⁴³⁾. Zároveň prišli o dominantné postavenie pri vykonávaní tradičných úloh⁽³⁴⁴⁾.

Hnutie Al-Shabaab teoreticky (nie však v skutočnosti) zakázalo klanizmus, na základe čoho menšiny v niektorých regiónoch opäť nadobudli o niečo lepšie postavenie a čo ich spočiatku viedlo k podpore hnutia Al-Shabaab. Od poklesu moci hnutia Al-Shabaab sa podpora opätovne znižuje. V oblastiach, z ktorých sa hnutie Al-Shabaab stiahlo, sú príslušníci menšín niekedy prenasledovaní za to, že podporovali Al-Shabaab⁽³⁴⁵⁾. Ďalšie informácie o tejto téme sú uvedené v oddiele 3.5.9.

2.2.4 Patrónsko-chránenecké vzťahy menšinových skupín

Postavenie skupiny v somálskej spoločnosti definuje najmä jej schopnosť sebaobrany. Menšiny, ktoré sú malými a chudobnými skupinami, zväčša nie sú spôsobilé zabezpečiť si obranu a presadiť svoje práva oproti väčšinovým klanom. Preto často nadväzujú patrónsko-chránenecké vzťahy s väčšinovým klanom podľa somálskeho zvykového práva (*xeer*), ktorým sa riadi ochrana, riešenie sporov a sobášne pravidlá⁽³⁴⁶⁾. Vzťah patrón – chránenec sa nazýva *gaashaanbuur* („hŕba štítov“). Existujú rôzne stupne *gaashaanbuur* v závislosti od postavenia pridruženej skupiny: susedia, pripojenci, nasledovníci alebo uchádzači (*sheegat*). Posledný stupeň je bežným postavením profesijných skupín, pretože im umožňuje prihlásiť sa k príbuznosti s ich patrónmi cez rodovú líniu. Niekedy väčšinový klan dokonca platí *mag* za svojich chránencov⁽³⁴⁷⁾.

⁽³⁴⁰⁾ Minority Rights Group International, *No redress: Somalia's forgotten minorities*, 31 January 2010 (<http://www.minorityrights.org/?lid=10370>) accessed 10 June 2014, p. 4, 14-15.

⁽³⁴¹⁾ Tiwald, A., *Die Parias Somalias: Ständische Berufskasten als Basis sozialer Diskriminierung*, Österreichischer Integrationsfonds, December 2010 (<http://www.integrationsfonds.at/laenderinformation/diepariassomalias>) accessed 10 June 2014, p. 13; Ambroso, G., *Pastoral society and transnational refugees: population movements in Somaliland and eastern Ethiopia 1988-2000*, August 2002 (<http://www.unhcr.org/3d5d0f3a4.html>) accessed 10 June 2014, p. 30.

⁽³⁴²⁾ Tiwald, A., *Die Parias Somalias: Ständische Berufskasten als Basis sozialer Diskriminierung*, Österreichischer Integrationsfonds, December 2010 (<http://www.integrationsfonds.at/laenderinformation/diepariassomalias>) accessed 10 June 2014, p. 32; Landinfo, *Repons Somalia: Yrkes- od lavstatusgrupper*, 25 July 2013 (http://landinfo.no/asset/2460/1/2460_1.pdf) accessed 10 June 2014, p. 5-6; BAMF, *Minderheiten in Somalia*, July 2010 (https://milo.bamf.de/milop/livelink.exe/fetch/2000/702450/683266/693991/697672/697677/6029534/13604856/13565580/Deutschland__Bundesamt_f_%C3%BCr_Migration_und_Fl_%C3%BCchtlinge,_Minderheiten_in_Somalia,_Juli_2010.pdf?nodeid=13904432&vernum=-2) accessed 10 June 2014, p. 18; Höhne, M. V., 'Continuities and changes regarding minorities in Somalia', *Ethnic and Racial Studies*, Routledge, 2014, p. 5-10.

⁽³⁴³⁾ Landinfo, *Repons Somalia: Sårbarhet – minoritetsgrupper, svake klaner og utsatte enkeltpersoner i sør*, 8 May 2012 (http://landinfo.no/asset/2068/1/2068_1.pdf) accessed 10 June 2014, p. 3; Höhne, M. V., 'Continuities and changes regarding minorities in Somalia', *Ethnic and Racial Studies*, Routledge, 2014, p. 6-7.

⁽³⁴⁴⁾ Minority Rights Group International, *No redress: Somalia's forgotten minorities*, 31 January 2010 (<http://www.minorityrights.org/?lid=10370>) accessed 10 June 2014, p. 2.

⁽³⁴⁵⁾ Landinfo, *Repons Somalia: Sårbarhet – minoritetsgrupper, svake klaner og utsatte enkeltpersoner i sør*, 8 May 2012 (http://landinfo.no/asset/2068/1/2068_1.pdf) accessed 10 June 2014, p. 2; UN Human Rights Council, *Report of the independent expert on the situation of human rights in Somalia*, Shamsul Bari, 8 March 2010 (http://reliefweb.int/sites/reliefweb.int/files/resources/8196336C6C0EA522492576E3001A7B8C-Full_Report.pdf) accessed 10 June 2014, p. 13; Höhne, M. V., 'Continuities and changes regarding minorities in Somalia', *Ethnic and Racial Studies*, Routledge, 2014, p. 9.

⁽³⁴⁶⁾ Tiwald, A., *Die Parias Somalias: Ständische Berufskasten als Basis sozialer Diskriminierung*, Österreichischer Integrationsfonds, December 2010 (<http://www.integrationsfonds.at/laenderinformation/diepariassomalias>) accessed 10 June 2014, p. 9-11; Gundel, J., *The predicament of the 'Oday'. The role of traditional structures in security, rights, law and development in Somalia*, November 2006 (http://logcluster.org/sites/default/files/documents/Gundel_The%2520role%2520of%2520traditional%2520structures.pdf) accessed 10 June 2014, p. 51-52; Lewis, I. M., *Blood and bone. The call of kinship in Somali Society*, The Red Sea Press, Lawrenceville, 1994, p. 126; Landinfo, *Repons Somalia: Yrkes- od lavstatusgrupper*, 25 July 2013 (http://landinfo.no/asset/2460/1/2460_1.pdf) accessed 10 June 2014, p. 5; Minority Rights Group International, *No redress: Somalia's forgotten minorities*, 31 January 2010 (<http://www.minorityrights.org/?lid=10370>) accessed 10 June 2014, p. 9.

⁽³⁴⁷⁾ Lewis, I.M., *Peoples of the Horn of Africa: Somali, Afar and Saho*, International African Institute, London, 1955, p. 149; ACCORD, *Clans in Somalia. Report on a Lecture by Joakim Gundel*, December 2009 (http://www.ecoi.net/file_upload/90_1261130976_accord-report-clans-in-somalia-revised-edition-20091215.pdf) accessed 10 June 2014, p. 22.

Chránenci *Gaashaanbuur* sa nestávajú plnohodnotnými príslušníkmi patrónskeho klanu. Tieto zväzky sú dobrovoľné a môže ich prerušiť ktorákoľvek zo strán. Menšiny teda nie sú „záložníci“, ale skôr sa v somálskej spoločnosti považujú za „nedoknuteľných“ alebo „páriov“⁽³⁴⁸⁾. Pri kontakte s cudzincami (aj v zahraničí) sa príslušníci profesijných skupín nepredstavujú ako ako príslušníci týchto skupín, ale skôr ako príslušníci svojho patrónskeho klanu, ktorý spravuje všetky vonkajšie kontakty (t. j. v súvislosti s platením *mag*) chráneneckej profesijnej skupiny⁽³⁴⁹⁾.

2.3 Mapy klanov

Na internete možno nájsť niekoľko máp, ktoré zobrazujú rozmiestnenie somálskych klanových rodín a niektorých hlavných klanov. Najčastejšie sa používa mapa CIA Etnické skupiny (2002), ktorá je k dispozícii v zbierke máp Somálska v knižnici Perry-Castañeda⁽³⁵⁰⁾. Tá istá zbierka obsahuje aj podrobnejšiu mapu z roku 2012⁽³⁵¹⁾.

Existujú len dve mapy, na ktorých je znázornené rozmiestnenie na nižšej a presnejšej úrovni (prevažne podklanov), nie sú však dostupné online: mapa britského antropológa a odborníka na somálske klany Ioana M. Lewisa, ktorá je jednou z príloh jeho knihy z roku 1955 *Národy Afrického rohu: Somálčania, Afari a Sahovia*⁽³⁵²⁾; a mapa, ktorú vytvoril Abdulqaadir Abikar (1999)⁽³⁵³⁾. Obidve mapy uvádzame nižšie v pozmenenej podobe, ktorá je oproti originálu lepšie čitateľná a jasnejšie rozložená.

Ako už bolo uvedené, somálsky klanový systém nie je exaktná veda. Ešte menej exaktné sú mapy klanov. Kočovní životný štýl mnohých Somálčanov, rozsiahle migračné prúdy od roku 1991 a spory o klanových rodopisoch takmer úplne znemožňujú vytvorenie presnej mapy. Tieto nezrovnalosti sú pri porovnaní dvoch máp jasne viditeľné, napr. pokiaľ ide o rozmiestnenie rodiny Hawiye v Južnom Somálsku. Na rozdiel od znázornenia na mapách hranice medzi územia klanov väčšinou nie sú presné a jednoznačne vymedzené.

Takisto je dôležité poznamenať, že písanie jednotlivých názvov klanov sa tiež môže líšiť. Somálčina bola kodifikovaná pomerne dávno v 70-tych rokoch 20. storočia. Napriek tomu Somálčania dodnes nemajú spoločne uplatňovaný a záväzný pravopis. V uvedených mapách sa odpísali tvary, ktoré použili pôvodní autori. Mapy dosvedčujú rozdielne písanie týchto dvoch autorov (napr. *Gelimes* v Lewisovi z roku 1955 oproti *Gilmays* v Abikarovi z roku 1999).

Napriek veľkému časovému odstupu medzi vydaním týchto máp (1955 a 1999) by sa rozdiely medzi mapami nemali chápať ako zmeny rozmiestnenia somálskych klanov v tomto časovom rámci.

⁽³⁴⁸⁾ Tiwald, A., *Die Parias Somalias: Ständische Berufskasten als Basis sozialer Diskriminierung*, Österreichischer Integrationsfonds, December 2010 (<http://www.integrationsfonds.at/laenderinformation/diepariassomalias>) accessed 10 June 2014, p. 9-11; Gundel, J., *The predicament of the 'Oday'. The role of traditional structures in security, rights, law and development in Somalia*, November 2006 (http://logcluster.org/sites/default/files/documents/Gundel_The%2520role%2520of%2520traditional%2520structures.pdf) accessed 10 June 2014, p. 51-52; Lewis, I.M., *Blood and bone. The call of kinship in Somali Society*, The Red Sea Press, Lawrenceville, 1994, p. 126; Landinfo, *Respons Somalia: Yrkes- od lavstatusgrupper*, 25 July 2013 (http://landinfo.no/asset/2460/1/2460_1.pdf) accessed 10 June 2014, p. 5; Minority Rights Group International, *No redress: Somalia's forgotten minorities*, 31 January 2010 (<http://www.minorityrights.org/?lid=10370>) accessed 10 June 2014, p. 9.

⁽³⁴⁹⁾ Tiwald, A., *Die Parias Somalias: Ständische Berufskasten als Basis sozialer Diskriminierung*, Österreichischer Integrationsfonds, December 2010 (<http://www.integrationsfonds.at/laenderinformation/diepariassomalias>) accessed 10 June 2014, p. 33-34; Landinfo, *Respons Somalia: Yrkes- od lavstatusgrupper*, 25 July 2013 (http://landinfo.no/asset/2460/1/2460_1.pdf) accessed 10 June 2014, p. 5.

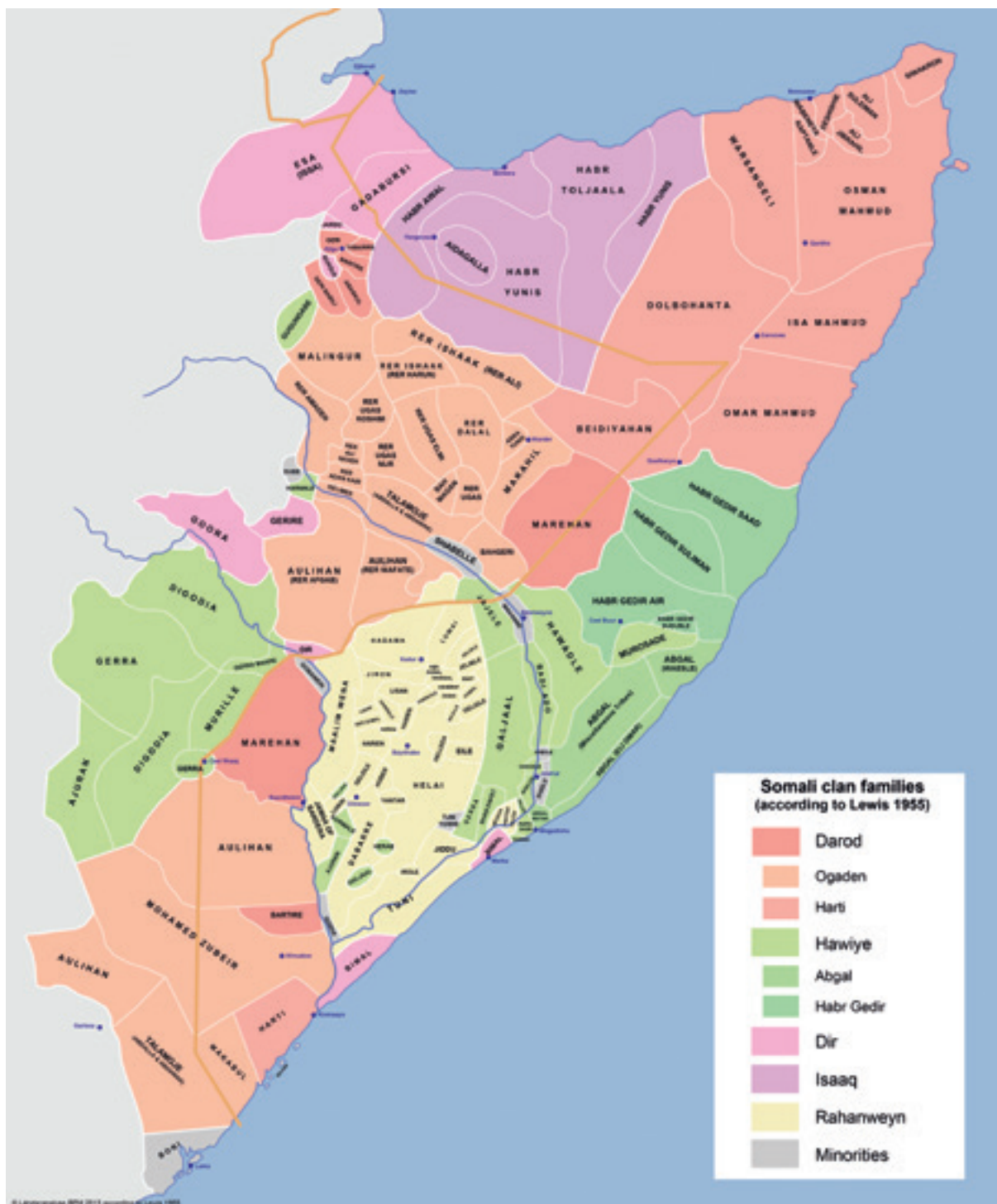
⁽³⁵⁰⁾ CIA, *Ethnic Groups*, University of Texas at Austin, Perry-Castañeda Library Map Collection, Somalia Maps, 2002 (http://www.lib.utexas.edu/maps/africa/somalia_ethnic_grps_2002.jpg) accessed 10 June 2014.

⁽³⁵¹⁾ University of Texas, *Somalia Country Profile: Clan Distribution*, Perry-Castañeda Library Map Collection, Somalia Maps, 2002 (http://www.lib.utexas.edu/maps/africa/txu-pclmaps-oclc-795784383-somalia_2012_clan_distro.jpg) accessed 10 June 2014.

⁽³⁵²⁾ Lewis, I.M., *Peoples of the Horn of Africa: Somali, Afar and Saho*, International African Institute, London, 1955.

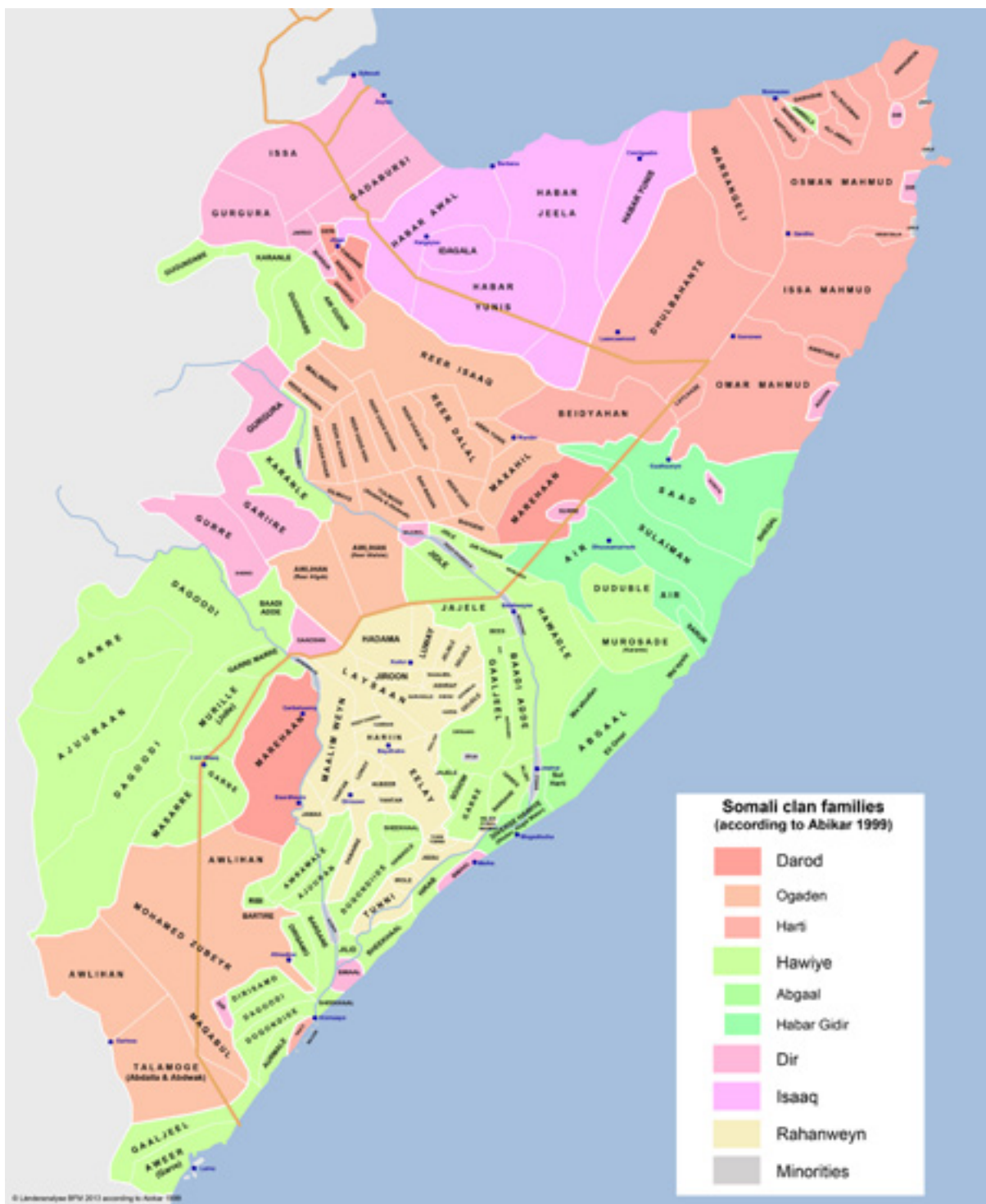
⁽³⁵³⁾ Abikar, A., *Clan Distribution of the Somalis in Horn of Africa*, 1999, as in: ACCORD, *Clans in Somalia. Report on a Lecture by Joakim Gundel*, December 2009 (http://www.ecoi.net/file_upload/90_1261130976_accord-report-clans-in-somalia-revised-edition-20091215.pdf) accessed 10 June 2014, p. 30.

Mapa od Lewisa (1955)⁽³⁵⁴⁾

⁽³⁵⁴⁾ Lewis, I.M., *Peoples of the Horn of Africa: Somali, Afar and Saho*, International African Institute, London, 1955.

Mapa od Abikara (1999)⁽³⁵⁵⁾

⁽³⁵⁵⁾ Abikar, A., *Clan Distribution of the Somalis in Horn of Africa*, 1999, as in: ACCORD, *Clans in Somalia. Report on a Lecture by Joakim Gundel*, December 2009 (http://www.ecoi.net/file_upload/90_1261130976_accord-report-clans-in-somalia-revised-edition-20091215.pdf) accessed 10 June 2014, p. 30.

2.4 Zvykové právo (*Xeer*)

Najrozšírenejší a najčastejšie používaný zdroj spravodlivosti v dnešnom Somálsku je *xeer* – zvykové právo a „politická zmluva“ medzi klanmi⁽³⁵⁶⁾. Veľký význam má najmä vo vidieckych oblastiach so slabou verejnou správou, v ktorých klany vykonávajú mnohé funkcie štátu. Dokonca aj v mestských oblastiach sa *xeer* často používa na riešenie sporov. Rozhodujúcou úrovňou klanovej hierarchie je skupina platiaca *mag* alebo *diya*. Takáto skupina pozostáva z niekoľkých rodín/rodových línií s niekoľkými stovkami a niekoľkými tisíckami mužov. Príslušníci skupiny platiacej *mag* sú povinní navzájom sa podporovať pri vykonávaní politických a súdnych povinností vymedzených v zmluve *xeer*. Znamená to predovšetkým platiť a dostávať kompenzáciu za činy spáchané príslušníkmi jednej skupiny proti inej skupine, napr. ak niekto bol zabitý alebo zranený. Táto kompenzácia sa nazýva *mag* (po somálsky) alebo *diya* (po arabsky) a tradične sa vypláca v ťavách. Skupina platiaca *mag* je skupina mužských príslušníkov niekoľkých rodín/rodových línií s (pravdepodobne) spoločnými predkami osem generácií dozadu. Na jej čele stoja staršinovia nazývaní *oday*. Zodpovedajú za kontrolu dodržiavania pravidiel *xeer*⁽³⁵⁷⁾. Pri porušení práva *xeer* vypláca *mag* celá páchatelova skupina platiaca *mag* a prijíma ho celá skupina obete, nikdy nie jednotlivci⁽³⁵⁸⁾.

Skupina platiaca *mag* je zároveň zodpovedá za poskytovanie pomoci príslušníkom v ťažkej finančnej situácii⁽³⁵⁹⁾. Okrem platenia *mag* sú tieto skupiny zodpovedné aj za udržiavanie súladu v rámci klanu, dodržiavanie rodinných záväzkov a pravidiel využívania zdrojov⁽³⁶⁰⁾.

Zmluvy *xeer* sa uzatvárajú len medzi väčšinovými klanmi, menšinové skupiny sú vylúčené⁽³⁶¹⁾. Do systému *xeer* však môžu vstúpiť nepriamo prostredníctvom patrónsko-chráneneckého vzťahu (*shegaat*) s väčšinovým klanom⁽³⁶²⁾. Usadené poľnohospodársko-pastierske klanové rodiny Digil/Mirifle/Rahanweyn platia *mag* na vyššej úrovni klanovej štruktúry: klany sa skladajú zo štyroch až siedmich *jilib*, ktoré platia *mag* spoločne⁽³⁶³⁾.

Právo *xeer* prevláda v Severnom Somálsku, kde sa uplatňuje pri riešení 80 – 90 % sporov. Vzhľadom na vzostup islamistických skupín na juhu bolo právo *xeer* na niektorých miestach nahradené radikálnym výkladom šaría (islamské právo)⁽³⁶⁴⁾. Najmä na juhu a v mestských oblastiach tradiční vodcovia (staršinovia) strácajú autoritu a moc. Ich vplyv podkopávajú islamisti, vojenski vodcovia a médiá⁽³⁶⁵⁾.

Právo *xeer* môže byť v rozpore s medzinárodnými normami v oblasti ľudských práv a so šáriou⁽³⁶⁶⁾. Je to len ústny súdny systém, ktorý nie je formálne kodifikovaný a nefunguje veľmi hladko či pragmaticky⁽³⁶⁷⁾.

⁽³⁵⁶⁾ Landinfo, *Somalia: Protection and conflict resolution mechanisms*, 2 June 2009 (http://www.landinfo.no/asset/1058/1/1058_1.pdf) accessed 10 June 2014, p. 3.

⁽³⁵⁷⁾ Lewis, I.M., *A Pastoral Democracy: A Study of Pastoralism and Politics Among the Northern Somali of the Horn of Africa*, James Currey Publishers, Oxford, 1999 (reprint), p. 6; Gundel, J., *The predicament of the 'Oday'. The role of traditional structures in security, rights, law and development in Somalia*, November 2006 (http://logcluster.org/sites/default/files/documents/Gundel_The%2520role%2520of%2520traditional%2520structures.pdf) accessed 10 June 2014, p. 6; Lifos (Migrationsverket), *Government and Clan system in Somalia. Report from Fact Finding Mission to Nairobi, Kenya, and Mogadishu, Hargeisa and Boosaaso in Somalia in June 2012*, 5 March 2013 (<http://lifos.migrationsverket.se/dokument?documentSummaryId=29575>) accessed 10 June 2014, p. 21; Landinfo, *Somalia: Protection and conflict resolution mechanisms*, 2 June 2009 (http://www.landinfo.no/asset/1058/1/1058_1.pdf) accessed 10 June 2014, p. 3.

⁽³⁵⁸⁾ Lifos (Migrationsverket), *Government and Clan system in Somalia. Report from Fact Finding Mission to Nairobi, Kenya, and Mogadishu, Hargeisa and Boosaaso in Somalia in June 2012*, 5 March 2013 (<http://lifos.migrationsverket.se/dokument?documentSummaryId=29575>) accessed 10 June 2014, p. 20.

⁽³⁵⁹⁾ Landinfo, *Somalia: Protection and conflict resolution mechanisms*, 2 June 2009 (http://www.landinfo.no/asset/1058/1/1058_1.pdf) accessed 10 June 2014, p. 3.

⁽³⁶⁰⁾ Le Sage, A., *The Importance of Customary Law – xeer – in Somalia*, 2011 (<http://www.idaratmaritime.com/wordpress/?p=334>) accessed 10 June 2014.

⁽³⁶¹⁾ Landinfo, *Somalia: Protection and conflict resolution mechanisms*, 2 June 2009 (http://www.landinfo.no/asset/1058/1/1058_1.pdf) accessed 10 June 2014, p. 3.

⁽³⁶²⁾ Tiwald, A., *Die Pariasi Somalias: Ständische Berufskasten als Basis sozialer Diskriminierung*, Österreichischer Integrationsfonds, December 2010 (<http://www.integrationsfonds.at/laenderinformation/diepariasomalias>) accessed 10 June 2014, p. 9-11; Gundel, J., *The predicament of the 'Oday'. The role of traditional structures in security, rights, law and development in Somalia*, November 2006 (http://logcluster.org/sites/default/files/documents/Gundel_The%2520role%2520of%2520traditional%2520structures.pdf) accessed 10 June 2014, p. 51-52; Lewis, I.M., *Blood and bone. The call of kinship in Somali Society*, The Red Sea Press, Lawrenceville, 1994, p. 126; Landinfo, *Respons Somalia: Yrkes- od lavstatusgrupper*, 25 July 2013 (http://landinfo.no/asset/2460/1/2460_1.pdf) accessed 10 June 2014, p. 5; Minority Rights Group International, *No redress: Somalia's forgotten minorities*, 31 January 2010 (<http://www.minorityrights.org/?lid=10370>) accessed 10 June 2014, p. 9.

⁽³⁶³⁾ Gundel, J., *The predicament of the 'Oday'. The role of traditional structures in security, rights, law and development in Somalia*, November 2006 (http://logcluster.org/sites/default/files/documents/Gundel_The%2520role%2520of%2520traditional%2520structures.pdf) accessed 10 June 2014, p. 30.

⁽³⁶⁴⁾ Gundel, J., *The predicament of the 'Oday'. The role of traditional structures in security, rights, law and development in Somalia*, November 2006 (http://logcluster.org/sites/default/files/documents/Gundel_The%2520role%2520of%2520traditional%2520structures.pdf) accessed 10 June 2014, p. iii.

⁽³⁶⁵⁾ Landinfo, *Somalia: Protection and conflict resolution mechanisms*, 2 June 2009 (http://www.landinfo.no/asset/1058/1/1058_1.pdf) accessed 10 June 2014, p. 4; Lifos (Migrationsverket), *Government and Clan system in Somalia. Report from Fact Finding Mission to Nairobi, Kenya, and Mogadishu, Hargeisa and Boosaaso in Somalia in June 2012*, 5 March 2013 (<http://lifos.migrationsverket.se/dokument?documentSummaryId=29575>) accessed 10 June 2014, p. 5.

⁽³⁶⁶⁾ Gundel, J., *The predicament of the 'Oday'. The role of traditional structures in security, rights, law and development in Somalia*, November 2006 (http://logcluster.org/sites/default/files/documents/Gundel_The%2520role%2520of%2520traditional%2520structures.pdf) accessed 10 June 2014, p. iii.

⁽³⁶⁷⁾ Le Sage, A., *The Importance of Customary Law – xeer – in Somalia*, 2011 (<http://www.idaratmaritime.com/wordpress/?p=334>) accessed 10 June 2014.

2.5 Klanová ochrana/podpora

Pojem „klanová ochrana“ znamená „možnosť jednotlivca byť chránený svojím klanom pred násilím“ útočníka mimo klanu⁽³⁶⁸⁾. Práva skupiny sú chránené silou alebo hrozbou sily. Schopnosť brániť tieto práva je rozhodujúca pre bezpečnosť jednotlivca, ktorého skupina platiaca *mag* musí byť schopná zaplatiť kompenzáciu a bojovať⁽³⁶⁹⁾. Ochrana a zraniteľnosť sú teda úzko naviazané na moc klanu⁽³⁷⁰⁾. Všeobecne (nie však vždy) klanová ochrana funguje lepšie ako ochrana štátu alebo polície. Ak došlo k trestnému činu, Somálčania sa skôr obrátia na svoj klan ako na políciu⁽³⁷¹⁾. Klanová ochrana funguje na veľmi nízkej úrovni klanovej hierarchie (podpodklan). To, že je niekto Hawiye, ešte nezaručuje jeho klanovú ochranu v Mogadiše. Dôležitejšia je príslušnosť k podskupine Hawiye, ktorá je v Mogadiše dominantná⁽³⁷²⁾.

Úroveň fungovania klanovej ochrany je spornou témou. Niektoré faktory nedávno podkopali klanovú ochranu (ako napr. nasadenie AMISOM, armády a polície ako poskytovateľov bezpečnosti alebo zavedenie šarie namiesto *xeer* ako zdroja práva hnutím Al-Shabaab)⁽³⁷³⁾, zatiaľ čo ďalšie faktory viedli k zlepšeniu klanovej ochrany, ako napr. stiahnutie hnutia Al-Shabaab z niektorých regiónov a všeobecná neexistencia verejnej správy na celom somálskom vidieku⁽³⁷⁴⁾. Klanová ochrana sa preto v rôznych regiónoch a čase odlišuje⁽³⁷⁵⁾, čo sťažuje celkové posúdenie. Klanová ochrana navyše závisí od niekoľkých faktorov, ktoré môžu existovať plne alebo čiastočne⁽³⁷⁶⁾.

To, či osoba dosiahne nápravu a kompenzáciu, závisí od postavenia klanu alebo skupiny v sociálnej hierarchii popísanej v predchádzajúcom texte. Najsilnejšie sú väčšinové klany, najslabšie sú vnútorne vysídlené osoby (IDP). IDP niekedy dokážu uzavrieť novú dohodu *xeer* s hosťateľským väčšinovým klanom, stáva sa to však len zriedka, pričom IDP z väčšinových klanov majú lepšie postavenie ako menšiny⁽³⁷⁷⁾. IDP majú v táboroch oddelené vodcovské štruktúry, ktoré sú však slabšie ako klanové štruktúry. Ženy a menšiny tvoria veľký podiel mimoriadne zraniteľných osôb so zlým postavením v súvislosti s klanovou ochranou⁽³⁷⁸⁾. IDP sú často predmetom znásilnenia, vydierania a nútených prác (pozri oddiel 5.3)⁽³⁷⁹⁾.

Schopnosť klanov a staršinov zabezpečiť ochranu bola do určitej miery (nikde však úplne) podkopaná v regiónoch, v ktorých faktory moci zabezpečujú bezpečnosť a ochranu, ako napr. vojenský vodcovia a ich milície, Al-Shabaab alebo v Mogadiše AMISOM a polícia. Ochranný mechanizmus však existuje v celom Somálsku a najlepšie funguje

⁽³⁶⁸⁾ Lifos (Migrationsverket), *Government and Clan system in Somalia. Report from Fact Finding Mission to Nairobi, Kenya, and Mogadishu, Hargeisa and Boosaaso in Somalia in June 2012*, 5 March 2013 (<http://lifos.migrationsverket.se/dokument?documentSummaryId=29575>) accessed 10 June 2014, p. 20.

⁽³⁶⁹⁾ ACCORD, *Clans in Somalia. Report on a Lecture by Joakim Gundel*, December 2009 (http://www.ecoi.net/file_upload/90_1261130976_accord-report-clans-in-somalia-revised-edition-20091215.pdf) accessed 10 June 2014, p. 21.

⁽³⁷⁰⁾ Landinfo, *Somalia: Protection and conflict resolution mechanisms*, 2 June 2009 (http://www.landinfo.no/asset/1058/1/1058_1.pdf) accessed 10 June 2014, p. 1.

⁽³⁷¹⁾ Lifos (Migrationsverket), *Government and Clan system in Somalia. Report from Fact Finding Mission to Nairobi, Kenya, and Mogadishu, Hargeisa and Boosaaso in Somalia in June 2012*, 5 March 2013 (<http://lifos.migrationsverket.se/dokument?documentSummaryId=29575>) accessed 10 June 2014, p. 20; Landinfo/Udlændingsstyrelsen, *Update on Security and human rights issues in South-Central Somalia, including Mogadishu*, April 2012 (http://www.nyidanmark.dk/NR/rdonlyres/90821397-6911-4CEF-A8D0-6B8647021EF2/0/Security_human_rights_issues_South_CentralSomalia_including_Mogadishu.pdf) accessed 10 June 2014, p. 73-74, 76.

⁽³⁷²⁾ Landinfo/Udlændingsstyrelsen, *Security and protection in Mogadishu and South-Central Somalia*, May 2013 (http://www.nyidanmark.dk/NR/rdonlyres/6F1A29C6-2F84-40D2-BDE4-42F69897EEC3/0/security_and_protection_in_somalia_may_2013.pdf) accessed 27 May 2014, p. 50.

⁽³⁷³⁾ Landinfo/Udlændingsstyrelsen, *Security and human rights issues in South-Central Somalia, including Mogadishu*, April 2012 (http://www.nyidanmark.dk/NR/rdonlyres/90821397-6911-4CEF-A8D0-6B8647021EF2/0/Security_human_rights_issues_South_CentralSomalia_including_Mogadishu.pdf) accessed 10 June 2014, p. 75; Ministerie van Buitenlandse Zaken (The Netherlands), *Algemeen ambtsbericht Somalië*, 19 December 2013 (<http://www.rijksoverheid.nl/bestanden/documenten-en-publicaties/ambtsberichten/2013/12/19/algemeen-ambtsbericht-somalie-2013-12-19/algemeen-ambtsbericht-somalie-december-2013.pdf>) accessed 27 May 2014, p. 30; UNHCR, *International Protection Considerations with Regard to People fleeing Southern and Central Somalia*, 17 January 2014 (<http://www.refworld.org/docid/52d7fc5f4.html>) accessed 10 June 2014, p. 8.

⁽³⁷⁴⁾ Lifos (Migrationsverket), *Government and Clan system in Somalia. Report from Fact Finding Mission to Nairobi, Kenya, and Mogadishu, Hargeisa and Boosaaso in Somalia in June 2012*, 5 March 2013 (<http://lifos.migrationsverket.se/dokument?documentSummaryId=29575>) accessed 10 June 2014, p. 23-24.

⁽³⁷⁵⁾ UNHCR, *International Protection Considerations with Regard to People fleeing Southern and Central Somalia*, 17 January 2014 (<http://www.refworld.org/docid/52d7fc5f4.html>) accessed 10 June 2014, p. 8.

⁽³⁷⁶⁾ Landinfo, *Somalia: Protection and conflict resolution mechanisms*, 2 June 2009 (http://www.landinfo.no/asset/1058/1/1058_1.pdf) accessed 10 June 2014, p. 2.

⁽³⁷⁷⁾ Landinfo/Udlændingsstyrelsen, *Security and human rights issues in South-Central Somalia, including Mogadishu*, April 2012 (http://www.nyidanmark.dk/NR/rdonlyres/90821397-6911-4CEF-A8D0-6B8647021EF2/0/Security_human_rights_issues_South_CentralSomalia_including_Mogadishu.pdf) accessed 10 June 2014, p. 74-76; ACCORD, *Clans in Somalia. Report on a Lecture by Joakim Gundel*, December 2009 (http://www.ecoi.net/file_upload/90_1261130976_accord-report-clans-in-somalia-revised-edition-20091215.pdf) accessed 10 June 2014, p. 23.

⁽³⁷⁸⁾ Lifos (Migrationsverket), *Government and Clan system in Somalia. Report from Fact Finding Mission to Nairobi, Kenya, and Mogadishu, Hargeisa and Boosaaso in Somalia in June 2012*, 5 March 2013 (<http://lifos.migrationsverket.se/dokument?documentSummaryId=29575>) accessed 10 June 2014, p. 23.

⁽³⁷⁹⁾ ACCORD, *Clans in Somalia. Report on a Lecture by Joakim Gundel*, December 2009 (http://www.ecoi.net/file_upload/90_1261130976_accord-report-clans-in-somalia-revised-edition-20091215.pdf) accessed 10 June 2014, p. 23.

vo vidieckych oblastiach ⁽³⁸⁰⁾. Mnohé klany viac nie sú ozbrojené, čo znižuje ich moc ⁽³⁸¹⁾. Zraniteľnosť je v každom prípade úzko prepojená s príslušnosťou ku klanu alebo skupine (nie je to však jediné kritérium) ⁽³⁸²⁾. V regiónoch Južného/Stredného Somálska, z ktorých bolo vypudené hnutie Al-Shabaab, bola opätovne zavedená vláda klanov. Znamená to tiež, že niektoré menšiny, ktoré za hnutia Al-Shabaab nadobudli silné postavenie sú opätovne v slabom postavení ⁽³⁸³⁾. V dôsledku bezprávia, horšej bezpečnostnej situácie a slabšej verejnej správy je klanová ochrana významnejšia v Južnom/Strednom Somálsku než v relatívne stabilnom Somalilande a Puntlande ⁽³⁸⁴⁾. Bezprávie v Južnom/Strednom Somálsku však zároveň spôsobilo zavedenie šarie na riešenie trestnej činnosti, keďže platenie *mag* sa nemôže považovať za dostatočné a namiesto toho sa používa trest smrti ⁽³⁸⁵⁾.

Schopnosť klanov poskytovať ochranu sa zmenšila v Mogadiše, pretože Únia islamských súdov (ICU) prevzala správu nad hlavným mestom, ktorá sa v posledných štyroch rokoch ešte viac posilnila. Pred príchodom ICU mestu vládli vojenský vodcovia a klanové milície. V uplynulých rokoch sa však AMISOM a somálska armáda a polícia pokúšajú zaisťovať bezpečnosť a ochranu a klany viac neochraňujú jednotlivcov. Klanoví staršiovia sa aj naďalej zapájajú do riešenia sporov ⁽³⁸⁶⁾, ale takmer vymizlo riziko útokov alebo prenasledovania motivovaných klanovou príslušnosťou ⁽³⁸⁷⁾.

Podľa niektorých zdrojov klanová príslušnosť stratila svoj význam v otázke ochrany. Na príslušnosti však stále záleží napr. ľuďom s mocou a pre niektoré klany je aj naďalej rozhodujúca. Pre príslušníkov skupín Hawiye pochádzajúcich z Mogadiša klanové otázky nie sú podstatné. Ale pre príslušníkov iných somálskych klanov, ako je Darod a pre IDP je klanová ochrana naďalej veľmi dôležitá ⁽³⁸⁸⁾. Mnohé milície, ktoré boli začlenené do somálskej armády zostávajú lojálne svojmu klanu ⁽³⁸⁹⁾ alebo sa dokonca stále považujú za klanové milície ⁽³⁹⁰⁾. Policajti navyše nadobúdajú svoje postavenie vďaka klanovej a rodinnej príslušnosti ⁽³⁹¹⁾.

V politických, sociálnych a ekonomických otázkach sú klany stále významné a odsúvajú na okraj menšiny a IDP. Vo všetkých okrskoch Mogadiša je dominantný jeden klan, a to aj vtedy, keď je obyvateľstvo zmiešané. Obyvatelia zvyčajne bývajú v oblasti, v ktorej sa nachádza ich klan ⁽³⁹²⁾. Celkovým najvplyvnejším klanom je Hawiye/Abgal ⁽³⁹³⁾. Klany v Mogadiše viac nepomáhajú svojim príslušníkom riešiť ekonomické problémy/problémy so živobytím. Táto

⁽³⁸⁰⁾ Landinfo/Udlændingsstyrelsen, *Security and human rights issues in South-Central Somalia, including Mogadishu*, April 2012 (<http://www.nyidanmark.dk/NR/rdonlyres/68C10A22-BFFC-4BD6-899D-60FB6B0F7AC5/0/FFMSomalia2013Final.pdf>) accessed 10 June 2014, p. 74-76; Ministerie van Buitenlandse Zaken (The Netherlands), *Algemeen ambtsbericht Somalië*, 19 December 2013 (<http://www.rijksoverheid.nl/bestanden/documenten-en-publicaties/ambtsberichten/2013/12/19/algemeen-ambtsbericht-somalie-2013-12-19/algemeen-ambtsbericht-somalie-december-2013.pdf>) accessed 27 May 2014, p. 30; Lifos (Migrationsverket), *Government and Clan system in Somalia. Report from Fact Finding Mission to Nairobi, Kenya, and Mogadishu, Hargeisa and Boosaaso in Somalia in June 2012*, 5 March 2013 (<http://lifos.migrationsverket.se/dokument?documentSummaryId=29575>) accessed 10 June 2014, p. 23.

⁽³⁸¹⁾ Landinfo, *Temanotat Somalia: Beskyttelse og konfliktløsningsmekanismer*, 6 July 2012 (http://landinfo.no/asset/2109/1/2109_1.pdf) 10 June 2014, p. 9.

⁽³⁸²⁾ Landinfo, *Somalia: Protection and conflict resolution mechanisms*, 2 June 2009 (http://www.landinfo.no/asset/1058/1/1058_1.pdf) accessed 10 June 2014.

⁽³⁸³⁾ Lifos (Migrationsverket), *Government and Clan system in Somalia. Report from Fact Finding Mission to Nairobi, Kenya, and Mogadishu, Hargeisa and Boosaaso in Somalia in June 2012*, 5 March 2013 (<http://lifos.migrationsverket.se/dokument?documentSummaryId=29575>) accessed 10 June 2014, p. 23-24.

⁽³⁸⁴⁾ Ministerie van Buitenlandse Zaken (The Netherlands), *Algemeen ambtsbericht Somalië*, 19 December 2013 (<http://www.rijksoverheid.nl/bestanden/documenten-en-publicaties/ambtsberichten/2013/12/19/algemeen-ambtsbericht-somalie-2013-12-19/algemeen-ambtsbericht-somalie-december-2013.pdf>) accessed 27 May 2014, p. 30.

⁽³⁸⁵⁾ ACCORD, *Clans in Somalia. Report on a Lecture by Joakim Gundel*, December 2009 (http://www.ecoi.net/file_upload/90_1261130976_accord-report-clans-in-somalia-revised-edition-20091215.pdf) accessed 10 June 2014, p. 23.

⁽³⁸⁶⁾ Landinfo, *Temanotat Somalia: Sikkerhet og beskyttelse i Mogadishu*, 12 June 2013 (http://landinfo.no/asset/2417/1/2417_1.pdf) accessed 10 June 2014, p. 10; Lifos (Migrationsverket), *Government and Clan system in Somalia. Report from Fact Finding Mission to Nairobi, Kenya, and Mogadishu, Hargeisa and Boosaaso in Somalia in June 2012*, 5 March 2013 (<http://lifos.migrationsverket.se/dokument?documentSummaryId=29575>) accessed 10 June 2014, p. 21; Ministerie van Buitenlandse Zaken (The Netherlands), *Algemeen ambtsbericht Somalië*, 19 December 2013 (<http://www.rijksoverheid.nl/bestanden/documenten-en-publicaties/ambtsberichten/2013/12/19/algemeen-ambtsbericht-somalie-2013-12-19/algemeen-ambtsbericht-somalie-december-2013.pdf>) accessed 27 May 2014, p. 30.

⁽³⁸⁷⁾ Landinfo, *Temanotat Somalia: Sikkerhet og beskyttelse i Mogadishu*, 12 June 2013 (http://landinfo.no/asset/2417/1/2417_1.pdf) accessed 10 June 2014, p. 10; Landinfo/Udlændingsstyrelsen, *Update on security and protection issues in Mogadishu and South-Central Somalia*, March 2014 (http://landinfo.no/asset/2837/1/2837_1.pdf) accessed 26 May 2014, p. 35-36.

⁽³⁸⁸⁾ Landinfo/Udlændingsstyrelsen, *Update on security and protection issues in Mogadishu and South-Central Somalia*, March 2014 (http://landinfo.no/asset/2837/1/2837_1.pdf) accessed 26 May 2014, p. 35-36.

⁽³⁸⁹⁾ AI (Amnesty International), *Mogadishu cannot qualify as an Internal Flight Alternative*, 26 September 2013 (<http://www.amnesty.org/en/library/asset/AFR52/012/2013/en/77726de8-a461-430f-bdd5-3962e6342ccf/af520122013en.pdf>) accessed 5 June 2014.

⁽³⁹⁰⁾ Landinfo/Udlændingsstyrelsen, *Update on security and protection issues in Mogadishu and South-Central Somalia*, March 2014 (http://landinfo.no/asset/2837/1/2837_1.pdf) accessed 26 May 2014, p. 35.

⁽³⁹¹⁾ US Department of State, *Country Report on Human Rights Practices for 2013 - Somalia*, 27 February 2014 (<http://www.state.gov/j/drl/rls/hrrpt/humanrightsreport/index.htm?year=2013&dliid=220158>) accessed 27 May 2014, p. 7.

⁽³⁹²⁾ Landinfo/Udlændingsstyrelsen, *Update on security and protection issues in Mogadishu and South-Central Somalia*, March 2014 (http://landinfo.no/asset/2837/1/2837_1.pdf) accessed 26 May 2014, p. 35-36; Lifos (Migrationsverket), *Government and Clansystem in Somalia. Report from Fact Finding Mission to Nairobi, Kenya, and Mogadishu, Hargeisa and Boosaaso in Somalia in June 2012*, 5 March 2013 (<http://lifos.migrationsverket.se/dokument?documentSummaryId=29575>) accessed 10 June 2014, p. 21; Landinfo, *Temanotat Somalia: Sikkerhet og beskyttelse i Mogadishu*, 12 June 2013 (http://landinfo.no/asset/2417/1/2417_1.pdf) accessed 10 June 2014, p. 11.

⁽³⁹³⁾ Lifos (Migrationsverket), *Government and Clan system in Somalia. Report from Fact Finding Mission to Nairobi, Kenya, and Mogadishu, Hargeisa and Boosaaso in Somalia in June 2012*, 5 March 2013 (<http://lifos.migrationsverket.se/dokument?documentSummaryId=29575>) accessed 10 June 2014, p. 21.

povinnosť sa vykonáva už len v rodinnom jadre⁽³⁹⁴⁾. Na druhej strane, peniaze môžu kompenzovať neprítomnosť klanovej príslušnosti alebo ochrany. Dobré kontakty s bohatými podnikateľmi alebo politicky významnými osobami zvyšujú ochranu⁽³⁹⁵⁾, zatiaľ čo tradiční staršiovovia stratili svoj vplyv⁽³⁹⁶⁾.

Podľa niektorých zdrojov je klanová ochrana v oblastiach pod kontrolou hnutia Al-Shabaab obmedzená, no nevymizla úplne⁽³⁹⁷⁾. V závislosti od okolností môžu byť klany schopné poskytnúť ochranu dokonca aj v týchto oblastiach. Bezpečnosť jednotlivca môže byť väčšia, ak je príslušníkom väčšinového klanu⁽³⁹⁸⁾. V správe Švédskej migračnej rady sa tvrdí, že v oblastiach pod kontrolou hnutia Al-Shabaab klanová ochrana nefunguje⁽³⁹⁹⁾.

Hnutie Al-Shabaab sa zvyčajne usiluje obmedziť moc klanu a kontrolovať klanových staršiov. Islamisti zabili tradičných staršiov, ktorí sa odmietli riadiť ich príkazmi a staršiom odobrali moc⁽⁴⁰⁰⁾. V hnutí Al-Shabaab sú rôzne frakcie a to, do ktorej frakcie človek patrí, môže byť ovplyvnené alebo určené klanovou príslušnosťou. Spory medzi týmito frakciami spôsobujú opätovné zvýšenie významu klanovej príslušnosti⁽⁴⁰¹⁾.

Vplyv mechanizmov klanovej ochrany taktiež závisí od konkrétnej otázky a či a ako zasahuje hnutie Al-Shabaab⁽⁴⁰²⁾. V otázkach ideológie, náboženstva alebo politiky klanová ochrana nie je dostupná, zatiaľ čo klan má aj naďalej vplyv pri riešení konfliktov o pozemkoch alebo právach na vodu⁽⁴⁰³⁾.

Ženy bez mužskej siete, a teda bez klanovej ochrany, sú zraniteľné a nie sú v bezpečí dokonca ani v Mogadiše. Patriarchálny klanový systém a *xeer* neposkytujú ženám ochranu pred domácim násilím⁽⁴⁰⁴⁾. Ďalšie informácie o situácii žien sú uvedené v oddiele 4.4.1.

⁽³⁹⁴⁾ Landinfo/Udlændingsstyrelsen, *Security and protection in Mogadishu and South-Central Somalia*, May 2013 (http://www.nyidanmark.dk/NR/rdonlyres/6F1A29C6-2F84-40D2-BDE4-42F69897EEC3/0/security_and_protection_in_somalia_may_2013.pdf) accessed 27 May 2014, p. 10, 32; UNHCR, *International Protection Considerations with Regard to People fleeing Southern and Central Somalia*, 17 January 2014 (<http://www.refworld.org/docid/52d7fc5f4.html>) accessed 10 June 2014, p. 8.

⁽³⁹⁵⁾ Landinfo/Udlændingsstyrelsen, *Update on security and human rights issues in South-Central Somalia, including Mogadishu*, January 2013 (http://landinfo.no/asset/2319/1/2319_1.pdf) accessed 10 June 2014, p. 50-51.

⁽³⁹⁶⁾ Lifos (Migrationsverket), *Government and Clan system in Somalia. Report from Fact Finding Mission to Nairobi, Kenya, and Mogadishu, Hargeisa and Boosaaso in Somalia in June 2012*, 5 March 2013 (<http://lifos.migrationsverket.se/dokument?documentSummaryId=29575>) accessed 10 June 2014, p. 22.

⁽³⁹⁷⁾ Pozri tiež: oddiel 3.5.9.

⁽³⁹⁸⁾ Landinfo/Udlændingsstyrelsen, *Security and human rights issues in South-Central Somalia, including Mogadishu*, April 2012 (http://www.nyidanmark.dk/NR/rdonlyres/90821397-6911-4CEF-A8D0-6B8647021EF2/0/Security_human_rights_issues_South_CentralSomalia_including_Mogadishu.pdf) accessed 10 June 2014, p. 75; Ministerie van Buitenlandse Zaken (The Netherlands), *Algemeen ambtsbericht Somalië*, 19 December 2013 (<http://www.rijksoverheid.nl/bestanden/documenten-en-publicaties/ambtsberichten/2013/12/19/algemeen-ambtsbericht-somalie-2013-12-19/algemeen-ambtsbericht-somalie-december-2013.pdf>) accessed 27 May 2014, p. 30; UNHCR, *International Protection Considerations with Regard to People fleeing Southern and Central Somalia*, 17 January 2014 (<http://www.refworld.org/docid/52d7fc5f4.html>) accessed 10 June 2014, p. 8.

⁽³⁹⁹⁾ Lifos (Migrationsverket), *Government and Clan system in Somalia. Report from Fact Finding Mission to Nairobi, Kenya, and Mogadishu, Hargeisa and Boosaaso in Somalia in June 2012*, 5 March 2013 (<http://lifos.migrationsverket.se/dokument?documentSummaryId=29575>) accessed 10 June 2014, p. 24.

⁽⁴⁰⁰⁾ UNHCR, *International Protection Considerations with Regard to People fleeing Southern and Central Somalia*, 17 January 2014 (<http://www.refworld.org/docid/52d7fc5f4.html>) accessed 10 June 2014, p. 8; US Department of State, *Country Report on Human Rights Practices for 2013 - Somalia*, 27 February 2014 (<http://www.state.gov/j/drl/rls/hrrpt/humanrightsreport/index.htm?year=2013&dldid=220158>) accessed 27 May 2014, p. 12.

⁽⁴⁰¹⁾ Ministerie van Buitenlandse Zaken (The Netherlands), *Algemeen ambtsbericht Somalië*, 19 December 2013 (<http://www.rijksoverheid.nl/bestanden/documenten-en-publicaties/ambtsberichten/2013/12/19/algemeen-ambtsbericht-somalie-2013-12-19/algemeen-ambtsbericht-somalie-december-2013.pdf>) accessed 27 May 2014, p. 30; The Jamestown Foundation, *Somalia's al-Shabaab Movement Turns on Itself*, 9 August 2013 (http://www.jamestown.org/single/?tx_ttnews%5Btt_news%5D=41247&no_cache=1) accessed 10 June 2014; American Thinker, *Interview with an Al Shabaab Member*, 25 September 2013 (http://www.americanthinker.com/2013/09/interview_with_an_al_shabaab_member.html) accessed 10 June 2014.

⁽⁴⁰²⁾ Landinfo/Udlændingsstyrelsen, *Security and human rights issues in South-Central Somalia, including Mogadishu*, April 2012 (http://www.nyidanmark.dk/NR/rdonlyres/90821397-6911-4CEF-A8D0-6B8647021EF2/0/Security_human_rights_issues_South_CentralSomalia_including_Mogadishu.pdf) accessed 10 June 2014, p. 76.

⁽⁴⁰³⁾ Landinfo, *Temanotat Somalia: Beskyttelse og konfliktløsningsmekanismer*, 6 July 2012 (http://landinfo.no/asset/2109/1/2109_1.pdf) accessed 10 June 2014, p. 10.

⁽⁴⁰⁴⁾ Lifos (Migrationsverket), *Government and Clan system in Somalia. Report from Fact Finding Mission to Nairobi, Kenya, and Mogadishu, Hargeisa and Boosaaso in Somalia in June 2012*, 5 March 2013 (<http://lifos.migrationsverket.se/dokument?documentSummaryId=29575>) accessed 10 June 2014, p. 22-23; Landinfo/Udlændingsstyrelsen, *Security and human rights issues in South-Central Somalia, including Mogadishu*, April 2012 (http://www.nyidanmark.dk/NR/rdonlyres/90821397-6911-4CEF-A8D0-6B8647021EF2/0/Security_human_rights_issues_South_CentralSomalia_including_Mogadishu.pdf) accessed 10 June 2014, p. 76-77.

3. Bezpečnostná situácia a Al-Shabaab

V tejto časti sú opísané bezpečnostné riziká súvisiace s politickou situáciou a bezpečnostnými silami a súčasne poskytuje prehľad bezpečnostnej situácie v rôznych častiach Južného/Stredného Somálska. V tejto časti sú ďalej uvedené informácie o hnutí Al-Shabaab (stratégia, štruktúra, ľudské kapacity), ako aj časté otázky o náborových činnostiach, zbehnutiach, *zakat* a o bežnom živote v oblastiach Al-Shabaab.

3.1 Politické bezpečnostné riziká

Autor mnohých článkov a správ o Somálsku Matt Bryden ⁽⁴⁰⁵⁾ uvádza: „Stabilizácia Somálska vrátane porážky hnutia Al-Shabaab je predovšetkým politická a nie vojenská výzva.“ ⁽⁴⁰⁶⁾ Ak by teda došlo k zhoršeniu politickej situácie, v konečnom dôsledku by to mohlo mať negatívny vplyv na bezpečnostnú situáciu ⁽⁴⁰⁷⁾.

V súčasnosti možno identifikovať tieto politické bezpečnostné hrozby:

- vnútorná kríza vrchných činiteľov krajiny;
- stupňovanie konfliktov medzi regiónmi;
- vznik nových politických a ozbrojených skupín;
- posun spojenectiev a individualistická politika;
- prerušenie budovania inštitúcií ⁽⁴⁰⁸⁾.

V ďalšom texte sú opísané dve bezprostredné bezpečnostné hrozby, ktoré by mohli viesť k násilnostiam (vnútorná kríza vrchných činiteľov krajiny a stupňovanie konfliktov medzi regiónmi).

3.1.1 Damul Jadiid a Somálska federálna vláda (FGS)

FGS a somálsky prezident Hassan Sheikh Mohamud vstúpili do funkcie v septembri 2012. Niektorí komentátori poznamenávajú, že malá islamistická frakcia Damul Jadiid ⁽⁴⁰⁹⁾ „v tichosti posunula Hassana Sheikha do funkcie prezidenta a členovia frakcie Damul Jadiid boli následne vymenovaní na kľúčové pozície vo verejnej správe, z ktorých pravdepodobne riadia vládnu politiku“ ⁽⁴¹⁰⁾. Niekoľko úradníkov bolo vymenených „vrátane jednotlivcov, ktorí mali kľúčovú úlohu pri vykonávaní zásadného pokroku smerom k ukončeniu prechodu, najmä v sektore bezpečnosti. Tento prístup ‚tabula rasa‘ má negatívne dôsledky.“ ⁽⁴¹¹⁾ Nedostatky vlády sa pripisujú vplyvu, ktorý vyvíja táto frakcia somálskej odnože Moslimského bratstva (Al Islah) ⁽⁴¹²⁾. Nový premiér Abdiweli Sheikh Ahmed nemôže vykonávať

⁽⁴⁰⁵⁾ Matt Bryden je riaditeľ think tanku Sahan Research, ktorý sa nachádza v Nairobi (Keňa). V minulosti pôsobil ako koordinátor Monitorovacej skupiny OSN pre Somálsko a Eritreu (2008 – 2012), ako riaditeľ pre Africký roh v Medzinárodnej krízovej skupine (2004 – 2006) a ako koordinátor Somálskeho programu v organizácii Interpeace (1996 – 2002).

⁽⁴⁰⁶⁾ Bryden, M., *Somalia Redux? Assessing the New Somali Federal Government*, Center for Strategic & International Studies, August 2013 (http://csis.org/files/publication/130819_Bryden_SomaliaRedux_WEB.pdf) accessed 15 May 2014.

⁽⁴⁰⁷⁾ Oddelenie bezpečnostných analýz, *Týždenná správa o bezpečnosti*, 9. mája 2014. Toto oddelenie spolupracuje so Somálskom a v Somálsku viac než dvadsať rokov. Jednou z úloh tohto oddelenia je monitorovanie a analýza bezpečnostnej situácie v Somálsku s osobitným zameraním na bezpečnosť jeho vlastných zamestnancov.

⁽⁴⁰⁸⁾ Zdroje si želajú zachovať anonymitu, november 2013.

⁽⁴⁰⁹⁾ Damul Jadiid znamená v preklade „nová krv“. Pozri: Bryden, M., *Návrat Somálska? Posúdenie novej somálskej federálnej vlády*, Centrum pre strategické a medzinárodné štúdie, august 2013 (http://csis.org/files/publication/130819_Bryden_SomaliaRedux_WEB.pdf) konzultované 8. mája 2014, s. 15; pozri tiež: LPI, *Alternatívy premeny konfliktu v Somálsku. Prehľad a analýza existujúcej a strategii kľúčových politických aktérov*, 2014 (<http://www.life-peace.org/wp-content/uploads/The-ACTS-Report.pdf>) konzultované 27. mája 2014, s. 14.

⁽⁴¹⁰⁾ Bryden, M., *Somalia Redux? Assessing the New Somali Federal Government*, Center for Strategic & International Studies, August 2013 (http://csis.org/files/publication/130819_Bryden_SomaliaRedux_WEB.pdf) accessed 15 May 2014, p. 3; Security Analysis Expert, Austria: interview by the author, 13 May 2014. This Expert has been working on Somalia for several years and possesses profound knowledge about the security situation in the Horn of Africa. The Expert visits the region on a regular basis.

⁽⁴¹¹⁾ Atta-Asamoah, A. & Ramis Segui, N., *Situation Report Somalia: Somalia: Fighting the odds in the search for peace after the transition*, ISS Africa, March 2014 (<http://www.issafrica.org/uploads/SitRep5Mar14.pdf>) accessed 3 June 2014, p. 3.

⁽⁴¹²⁾ Bryden, M., *Somalia Redux? Assessing the New Somali Federal Government*, Center for Strategic & International Studies, August 2013 (http://csis.org/files/publication/130819_Bryden_SomaliaRedux_WEB.pdf) accessed 15 May 2014, p. 3; ISS Africa, *Peace and Security Council Report, issue 59*, June 2014 (http://www.issafrica.org/uploads/PSC59_%20June_14English.pdf) accessed 3 June 2014, p. 10; Al-Islah itself was established in 1978 as Somali branch of the Muslim Brotherhood. See: LPI, *Alternatives for Conflict Transformation in Somalia. A snapshot and analysis of key political actors' views and strategies*, 2014 (<http://www.life-peace.org/wp-content/uploads/The-ACTS-Report.pdf>) accessed 27 May 2014, p. 29.

slobodné politické rozhodnutia. Sám prezident vymenoval niekoľkých ministrov, ktorí sú členmi frakcie Damul Jadiid⁽⁴¹³⁾. Zatiaľ čo Al-Islah sa odjakživa vyhýba násiliu, frakcia Damul Jadiid sa zapojila do bojov pod vedením Únie islamských súdov (ICU) v roku 2006⁽⁴¹⁴⁾.

Existujú správy o prepojení medzi frakciou Damul Jadiid a hnutím Al-Shabaab⁽⁴¹⁵⁾ a o ich sympatizantoch alebo agentoch v rámci FGS⁽⁴¹⁶⁾. Členovia frakcie Damul Jadiid pôsobiaci vo verejnej správe, a to vrátane prezidenta, mnohých ministrov, primátora Mogadiša, ako aj mnohých okrskových komisárov (DC) v somálskom hlavnom meste, sa len čiastočne zameriavajú na zlepšovanie bezpečnosti⁽⁴¹⁷⁾ a nie sú „rovnako prísni voči hnutiu Al-Shabaab ako ich predchodcovia“⁽⁴¹⁸⁾. Vďaka vzťahom medzi frakciou Damul Jadiid a hnutím Al-Shabaab je hnutie veľmi dobre informované, a preto je schopné voľne sa pohybovať po Mogadiše⁽⁴¹⁹⁾.

Tento fakt sa už neodráža len vo vnímaní obyvateľov mesta⁽⁴²⁰⁾, ale aj v postoji viac než 100 poslancov parlamentu, ktorí podpísali vyhlásenie, v ktorom vyzývajú prezidenta na odstúpenie⁽⁴²¹⁾. Opätovné povýšenie klanových milícií na vládne sily a vyplývajúce zaberanie pôdy a predátorské správanie sú znakom neochoty vlády alebo jej neschopnosti, čo vytvára riziko „že miestne komunity sa opäť dostanú do rúk hnutia Al-Shabaab“⁽⁴²²⁾.

Ďalšie správy hovoria o spolupráci somálskych národných ozbrojených síl (SNAF) s hnutím Al-Shabaab v Jubbalande⁽⁴²³⁾, o zbraniach vo vládnych skladoch putujúcich hnutiu Al-Shabaab⁽⁴²⁴⁾, či o zmiznutí niekoľkých dodávok zbraní z Perzského zálivu, Džibuti a Ugandy⁽⁴²⁵⁾. V týchto správach sa zároveň uvádza, že za nedávnym cieľným zabíjaním somálskych poslancov môže byť iné pozadie ako terorizmus hnutia Al-Shabaab⁽⁴²⁶⁾.

⁽⁴¹³⁾ RBC Radio/Raxanreeb Online, *Analýza nového 25-členného kabinetu*, 19. januára 2014 (<http://www.raxanreeb.com/2014/01/somalia-analysis-on-the-new-25-cabinet-members/>) konzultované 19. mája 2014; a: Bezpečnostný analytik, Rakúsko: rozhovor s autorom, 13. mája 2014; expert, ktorý sa spomína v súvislosti s príhodou počas návštevy premiéra v Jubbalande v apríli 2014, keď prezident nebol ochotný uhradiť cestovné výdavky. Návšteva bola možná až po tom, ako diaspóra darovala prostriedky. Abdiweli Sheikh sa okrem iného usiloval presvedčiť vojenského vodcu Barreho Hiraaleho, ktorí sa ešte stále so svojou približne stočlennou milíciou zdržiava v Gobweyn blízko Kismayo, aby sa pripojil k samospráve Jubbaland. Hiraale tak odmietol spraviť. Na druhej strane, sa hovorí, že Hiraaleho milíciu financuje vlastný minister vnútra Abdiweliho Sheikhah Ahmeda (Abdullahi Godah Barre) a minister pre národnú bezpečnosť (Abdikarim Hussein Guled) – obidvaja sú členmi frakcie Damul Jadiid.

⁽⁴¹⁴⁾ Bryden, M., *Somalia Redux? Assessing the New Somali Federal Government*, Center for Strategic & International Studies, August 2013 (http://csis.org/files/publication/130819_Bryden_SomaliaRedux_WEB.pdf) accessed 15 May 2014, p. 8; see also: LPI, *Alternatives for Conflict Transformation in Somalia. A snapshot and analysis of key political actors' views and strategies*, 2014 (<http://www.life-peace.org/wp-content/uploads/The-ACTS-Report.pdf>) accessed 27 May 2014, p. 29.

⁽⁴¹⁵⁾ Garowe Online, *'Planned Infiltration' of Security Forces By Al Shabaab - Sources*, 27 September 2012, (<http://allafrica.com/stories/201209270688.html>) accessed 19 May 2014; Security Analysis Expert, Austria: interview by the author, 13 May 2014.

⁽⁴¹⁶⁾ Menkhaus, K., 'Al-Shabab's Capabilities Post-Westgate', *CTC Sentinel, Special Issue Vol. 7 Issue 2*, CTC, February 2014 (<https://www.ctc.usma.edu/wp-content/uploads/2014/02/CTCSentinel-Vol7Iss2.pdf>) accessed 5 June 2014, p. 6; a diplomat in: Lifos, *Säkerhetssituationen i södra och centrala Somalia, Rapport från utredningsresa till Nairobi, Kenya i oktober 2013*, 20 January 2014 (<http://lifos.migrationsverket.se/dokument?documentAttachmentId=40524>) accessed 22 June 2014, p. 13; Security Analysis Expert, Austria: interview by the author, 13 May 2014.

⁽⁴¹⁷⁾ Security Analysis Expert, Austria: interview by the author, 13 May 2014.

⁽⁴¹⁸⁾ Atta-Asamoah, A. & Ramis Segui, N., *Situation Report Somalia: Somalia: Fighting the odds in the search for peace after the transition*, ISS Africa, March 2014 (<http://www.issafrika.org/uploads/SitRep5Mar14.pdf>) accessed 3 June 2014, p. 3.

⁽⁴¹⁹⁾ Security Analysis Expert, Austria: interview by the author, 13 May 2014; already immediately after the election of the new President, Garowe Online highlighted the existing relationship between Al Shabaab and Damul Jadiid. See: Garowe Online, *'Planned Infiltration' of Security Forces By Al Shabaab - Sources*, 27 September 2012, (<http://allafrica.com/stories/201209270688.html>) accessed 19 May 2014.

⁽⁴²⁰⁾ A diaspora researcher in: Landinfo/Udlændingsstyrelsen, *Update on security and protection issues in Mogadishu and South-Central Somalia*, March 2014 (http://landinfo.no/asset/2837/1/2837_1.pdf) accessed 26 May 2014, p. 16.

⁽⁴²¹⁾ Security Analysis Department, *Weekly Security Report*, 9 May 2014.

⁽⁴²²⁾ Menkhaus, K., 'Al-Shabab's Capabilities Post-Westgate', *CTC Sentinel, Special Issue Vol. 7 Issue 2*, CTC, February 2014 (<https://www.ctc.usma.edu/wp-content/uploads/2014/02/CTCSentinel-Vol7Iss2.pdf>) accessed 5 June 2014, p. 9.

⁽⁴²³⁾ Menkhaus, K., 'Al-Shabab's Capabilities Post-Westgate', *CTC Sentinel, Special Issue Vol. 7 Issue 2*, CTC, February 2014 (<https://www.ctc.usma.edu/wp-content/uploads/2014/02/CTCSentinel-Vol7Iss2.pdf>) accessed 5 June 2014, p. 5.

⁽⁴²⁴⁾ SEMG, *Letter dated 6 February 2014 from the Coordinator of the Somalia and Eritrea Monitoring Group addressed to the Chair of the Security Council Committee Pursuant to Resolutions 751 (1992) and 1907 (2009)*, 6 February 2014 (<http://somalianews.files.wordpress.com/2014/02/6-feb-2014-unmg-memo-somalia-arms-diversion.pdf>) accessed 5 June 2014, p. 4; BAMF, *Briefing Notes*, 17 February 2014 (<https://milo.bamf.de/milop/livelink.exe?func=ll&objId=17046521&objAction=Open&nexturl=/milop/livelink.exe?func=ll&objId=17047618&objAction=browse&viewType=1>) accessed 16 May 2014, p. 4-5; Security Analysis Expert, Austria: interview by the author, 13 May 2014.

⁽⁴²⁵⁾ SEMG, *Letter dated 6 February 2014 from the Coordinator of the Somalia and Eritrea Monitoring Group addressed to the Chair of the Security Council Committee Pursuant to Resolutions 751 (1992) and 1907 (2009)*, 6 February 2014 (<http://somalianews.files.wordpress.com/2014/02/6-feb-2014-unmg-memo-somalia-arms-diversion.pdf>) accessed 5 June 2014, p. 1-4; BAMF, *Briefing Notes*, 17 February 2014 (<https://milo.bamf.de/milop/livelink.exe?func=ll&objId=17046521&objAction=Open&nexturl=/milop/livelink.exe?func=ll&objId=17047618&objAction=browse&viewType=1>) accessed 16 May 2014, p. 4-5.

⁽⁴²⁶⁾ Security Analysis Expert, Austria: interview by the author, 13 May 2014; e.g. VBIED killing of MP in Xamar Weyne on 21 April 2014. See: BAMF, *Briefing Notes*, 22 April 2014 (<https://milo.bamf.de/milop/livelink.exe?func=ll&objId=17167848&objAction=Open&nexturl=/milop/livelink.exe?func=ll&objId=17167951&objAction=browse&viewType=1>) accessed 16 May 2014, p. 6.

Matt Bryden uvádza: „Bez ohľadu na skutočný rozsah vplyvu frakcie Damul Jadiid na vládnu politiku a správanie, jej blízkosť k mocenským pákam prispel k vytvoreniu dojmu, že rozhodovanie FGS aspoň sčasti riadi nezvolená a nikomu sa nezodpovedajúca záujmová skupina.“⁽⁴²⁷⁾ Medzitým „si organizácia Al-Islah a jej sieť zachovali schopnosť pôsobiť v (...) oblastiach pod kontrolou hnutia Al-Shabaab“⁽⁴²⁸⁾.

3.1.2 Federalizmus

Druhé politické riziko – federalizmus možno dať do súvislosti s prvým rizikom: „Niektorí kritici pripisujú dôrazne centristický prístup [FGS] k verejnej správe ideológom frakcie Damul Jadiid.“⁽⁴²⁹⁾ FGS stále „zastupuje krajinu, ktorá je aj naďalej mimoriadne roztrieštená – zmes úradov a frakcií, pričom niektoré s federálnou vládou spolupracujú a iné sú voči nej podozrievavé alebo nepriateľské“⁽⁴³⁰⁾.

V teórii je federalizmus „inteligentná odpoveď na potrebu krajiny“⁽⁴³¹⁾, no otázka o tom, aká forma federalizmu sa bude vykonávať, spôsobuje napätie⁽⁴³²⁾. Podľa náznakov otázka klanového zloženia týchto novo vytvorených subjektov je a bude zdrojom ďalších konfliktov⁽⁴³³⁾. Life and Peace Institute (LPI) vo svojej správe (2014) o postojoch a stratégiách kľúčových politických aktérov zdôrazňuje, že „rozdelenie klanov preniká do vlády a jej bezpečnostných síl, a že klanizmus je aj naďalej ústredným problémom“⁽⁴³⁴⁾.

Otázka federalizmu nie je skutočne vysvetlená v ústave, ktorá „je len provizórna a usudzuje sa, že obsahuje niekoľko nejasných a občas protichodných formulácií“⁽⁴³⁵⁾. Alternatívami vykonávania sú „centralizovaná decentralizácia“ (FGS) a „decentralizovaná decentralizácia“⁽⁴³⁶⁾. Otázka somálskeho federalizmu obsahuje „obrovský potenciál vyhrotenia situácie“, podľa toho, či sa vyrieši „prostredníctvom zákonov alebo zbraňami“⁽⁴³⁷⁾.

Týka sa to najmä Juhozápadného štátu a otázky, či by mali doňho patriť tri regióny (Bay, Bakool, Lower Shabelle = SW3) alebo šesť regiónov (+ Gedo, Middle a Lower Jubba = SW6)⁽⁴³⁸⁾. Obidva útvary vytvorili predstavitelia klanu Digil-Mirifle a pravdepodobne boli výsledkom akejsi medziklanovej diskusie⁽⁴³⁹⁾. Dirovia však podporujú možnosť SW6 s cieľom vyhnúť sa tomu, aby zostali uväznení v štáte s nadvládou klanu Hawiye⁽⁴⁴⁰⁾. Na druhej strane podklan Darod/Ogaden, ktorý prevláda v Jubbalande nie je ochotný začleniť sa, zatiaľ čo časť podklanu Darod/Marehan v Gedo sa pokúša vytvoriť si odstup od Jubbalandu⁽⁴⁴¹⁾.

⁽⁴²⁷⁾ Bryden, M., *Somalia Redux? Assessing the New Somali Federal Government*, Center for Strategic & International Studies, August 2013 (http://csis.org/files/publication/130819_Bryden_SomaliaRedux_WEB.pdf) accessed 15 May 2014, p. 8.

⁽⁴²⁸⁾ LPI, *Alternatives for Conflict Transformation in Somalia. A snapshot and analysis of key political actors' views and strategies*, 2014 (<http://www.life-peace.org/wp-content/uploads/The-ACTS-Report.pdf>) accessed 27 May 2014, p. 36.

⁽⁴²⁹⁾ Bryden, M., *Somalia Redux? Assessing the New Somali Federal Government*, Center for Strategic & International Studies, August 2013 (http://csis.org/files/publication/130819_Bryden_SomaliaRedux_WEB.pdf) accessed 15 May 2014, p. 8.

⁽⁴³⁰⁾ Bryden, M., *Somalia Redux? Assessing the New Somali Federal Government*, Center for Strategic & International Studies, August 2013 (http://csis.org/files/publication/130819_Bryden_SomaliaRedux_WEB.pdf) accessed 15 May 2014, p. 5.

⁽⁴³¹⁾ Atta-Asamoah, A. & Ramis Segui, N., *Situation Report Somalia: Somalia: Fighting the odds in the search for peace after the transition*, ISS Africa, March 2014 (<http://www.issafrica.org/uploads/SitRep5Mar14.pdf>) accessed 4 June 2014, p. 3.

⁽⁴³²⁾ Atta-Asamoah, A. & Ramis Segui, N., *Situation Report Somalia: Somalia: Fighting the odds in the search for peace after the transition*, ISS Africa, March 2014 (<http://www.issafrica.org/uploads/SitRep5Mar14.pdf>) accessed 4 June 2014, p. 3.

⁽⁴³³⁾ OODA Loop, *Security and Political Awareness Report Somalia for March 29 2014*, 29 March 2014 (<http://www.oodaloop.com/wp-content/uploads/2014/03/Somalia-Report-32914.pdf>) accessed 16 May 2014; OODA Loop, *Security and Political Awareness Report Somalia for April 10 2014*, 10 April 2014 (<http://www.oodaloop.com/wp-content/uploads/2014/03/Somalia-Report-through-4.4.14.pdf>) accessed 16 May 2014.

⁽⁴³⁴⁾ LPI, *Alternatives for Conflict Transformation in Somalia. A snapshot and analysis of key political actors' views and strategies*, 2014 (<http://www.life-peace.org/wp-content/uploads/The-ACTS-Report.pdf>) accessed 27 May 2014, p. 32.

⁽⁴³⁵⁾ LPI, *Alternatives for Conflict Transformation in Somalia. A snapshot and analysis of key political actors' views and strategies*, 2014 (<http://www.life-peace.org/wp-content/uploads/The-ACTS-Report.pdf>) accessed 27 May 2014, p. 15-16.

⁽⁴³⁶⁾ Atta-Asamoah, A. & Ramis Segui, N., *Situation Report Somalia: Somalia: Fighting the odds in the search for peace after the transition*, ISS Africa, March 2014 (<http://www.issafrica.org/uploads/SitRep5Mar14.pdf>) accessed 4 June 2014, p. 3.

⁽⁴³⁷⁾ Bryden, M., *Somalia Redux? Assessing the New Somali Federal Government*, Center for Strategic & International Studies, August 2013 (http://csis.org/files/publication/130819_Bryden_SomaliaRedux_WEB.pdf) accessed 15 May 2014, p. 21; ISS Africa, *Peace and Security Council Report, issue 59*, June 2014 (http://www.issafrica.org/uploads/PSC59_%20June_14English.pdf) accessed 3 June 2014, p. 8.

⁽⁴³⁸⁾ ISS Africa, *Peace and Security Council Report, issue 59*, June 2014 (http://www.issafrica.org/uploads/PSC59_%20June_14English.pdf) accessed 3 June 2014, p. 9; the UN seems to be favoring SW3. See: RBC Radio/Raxanreeb Online, *UN supports three-region state for Baydhaba, its envoy says*, 25 March 2014 (<http://www.raxanreeb.com/2014/03/somalia-un-supports-three-region-state-for-baydhaba-its-envoy-says/>) accessed 21 May 2014.

⁽⁴³⁹⁾ OODA Loop, *Security and Political Awareness Report Somalia for March 29 2014*, 29 March 2014 (<http://www.oodaloop.com/wp-content/uploads/2014/03/Somalia-Report-32914.pdf>) accessed 16 May 2014.

⁽⁴⁴⁰⁾ OODA Loop, *Security and Political Awareness Report Somalia for March 29 2014*, 29 March 2014 (<http://www.oodaloop.com/wp-content/uploads/2014/03/Somalia-Report-32914.pdf>) accessed 16 May 2014.

⁽⁴⁴¹⁾ OODA Loop, *Security and Political Awareness Report Somalia for March 29 2014*, 29 March 2014 (<http://www.oodaloop.com/wp-content/uploads/2014/03/Somalia-Report-32914.pdf>) accessed 16 May 2014.

Dodatočne k týmto útvarom niektorí príslušníci klanu Digil-Mirifle v Lower Shabelle sa stavajú proti akémukoľvek Juhozápadnému štátu a spojili sa s Hawiye/Abgal v Middle Shabelle s cieľom vytvoriť štát Shabelle. S touto možnosťou rázne nesúhlasí Dir/Biyomaal v Lower Shabelle ⁽⁴⁴²⁾.

Došlo už aj k násilnostiam, napr. keď boli dve osoby zabitú počas protestov proti SW3/SW6 v Baidoa alebo keď bolo v marci 2014 popravených šesť staršinov klanu Biyomaal podporujúcich SW6 ⁽⁴⁴³⁾. „Napätie medzi SW3, SW6, štátom Shabelle a nezávislou verejnou správou v Jubbe sa čoraz viac stupňovať. Potenciálne by sme mohli byť svedkami veľkých bojov v regióne Lower Shabelle a Bay.“ ⁽⁴⁴⁴⁾

3.2 Bezpečnostné sily

3.2.1 Misia Africkej únie v Somálsku (AMISOM) a Strážna jednotka OSN (UNGU)

Všeobecný úvod o AMISOM a UNGU je uvedený v oddiele 1.4.6.

AMISOM má tri zložky: vojenskú, policajnú a civilnú. Jeho vojská pochádzajú zo šiestich krajín: Uganda, Burundi, Džibuti, Keňa, Etiópia a Sierra Leone ⁽⁴⁴⁵⁾.

V novembri 2013 sa veľkosť poverených vojsk AMISOM zvýšila zo 17 731 uniformovaných členov personálu na najviac 22 126 ⁽⁴⁴⁶⁾. Policajná zložka AMISOM má v súčasnosti 515 policajtov ⁽⁴⁴⁷⁾, zatiaľ čo vojenská zložka AMISOM zahŕňa 21 564 vojakov ⁽⁴⁴⁸⁾.

Krajiny, ktoré sa zúčastňujú na AMISOM, používajú v boji proti hnutiu Al-Shabaab helikoptéry. Tieto helikoptéry však nie sú priamo pripísané AMISOM, ale používajú ich skôr podľa potreby Etiópia a Keňa. Náklady na tieto operácie teda nehradí AMISOM, a preto dané dve krajiny nemajú veľký záujem o rozšírenie využívania leteckých síl ⁽⁴⁴⁹⁾.

Doplnkovo k AMISOM 15. mája 2014 nastúpilo do terénu 410 príslušníkov Strážnej jednotky OSN (UNGU). Tieto vojská majú základňu na letisku v Mogadiše a dohliadajú na úrady a zamestnancov OSN ⁽⁴⁵⁰⁾.

Vďaka lepšej spolupráci medzi OSN a AMISOM sa výrazne zlepšila disciplína AMISOM ⁽⁴⁵¹⁾. Bolo nahlásených len niekoľko správ o porušovaní ľudských práv personálom AMISOM ⁽⁴⁵²⁾. Tam, kde je AMISOM prítomný, je situácia ľudských práv podstatne lepšia ako v iných oblastiach Južného/Stredného Somálska ⁽⁴⁵³⁾.

3.2.2 Somálske národné ozbrojené sily (SNAF)

Všeobecný úvod o SNAF je uvedený v oddiele 1.4.5.

⁽⁴⁴²⁾ OODA Loop, *Security and Political Awareness Report Somalia for March 29 2014*, 29 March 2014 (<http://www.oodaloop.com/wp-content/uploads/2014/03/Somalia-Report-32914.pdf>) accessed 16 May 2014.

⁽⁴⁴³⁾ OODA Loop, *Security and Political Awareness Report Somalia for March 29 2014*, 29 March 2014 (<http://www.oodaloop.com/wp-content/uploads/2014/03/Somalia-Report-32914.pdf>) accessed 16 May 2014.

⁽⁴⁴⁴⁾ OODA Loop, *Security and Political Awareness Report Somalia for March 29 2014*, 29 March 2014 (<http://www.oodaloop.com/wp-content/uploads/2014/03/Somalia-Report-32914.pdf>) accessed 16 May 2014.

⁽⁴⁴⁵⁾ AMISOM, *Frequently Asked Questions*, s.d. (<http://amisom-au.org/frequently-asked-questions/>) accessed 15 May 2014.

⁽⁴⁴⁶⁾ UN Security Council, *Security Council resolution 2124 (2013) [on the deployment of the African Union Mission in Somalia (AMISOM) until 31 Oct. 2014]*, 12 November 2013 (<http://www.refworld.org/docid/52908e9e4.html>) accessed 30 May 2014, p. 2.

⁽⁴⁴⁷⁾ AMISOM, *AMISOM Police*, s.d. (<http://amisom-au.org/mission-profile/amisom-police/>) accessed 15 May 2014.

⁽⁴⁴⁸⁾ AMISOM, *Časté otázky*, s.d. (<http://amisom-au.org/frequently-asked-questions/>) konzultované 15. mája 2014; AMISOM uvádza tieto čísla: 6 223 Uganda; 5 432 Burundi; 4 395 Etiópia; 3 664 Keňa; 1 000 Džibuti; 850 Sierra Leone.

⁽⁴⁴⁹⁾ Security Analysis Expert, Austria: interview by the author, 13 May 2014.

⁽⁴⁵⁰⁾ UN News Service, *UN deploys new special force to protect staff in Mogadishu*, 18 May 2014 (<http://www.un.org/apps/news/story.asp?NewsID=47820>) accessed 26 May 2014; see also: EU Somalia Mission, *Press Review – Mogadishu Times*, 19 May 2014.

⁽⁴⁵¹⁾ Bezpečnostný analytik, Rakúsko: rozhovor s autorom, 13. mája 2014; bezpečnostný analytik uviedol, že prísna disciplína sa dodržiava napr. v etiópskom kontingente. Dodal, že do Somálska boli vyslané najlepšie časti etiópskych, ako aj kenských ozbrojených síl.

⁽⁴⁵²⁾ Security Analysis Expert, Austria: interview by the author, 13 May 2014.

⁽⁴⁵³⁾ Security Analysis Expert, Austria: interview by the author, 13 May 2014; see also: Lifos, *Säkerhetssituationen i södra och centrala Somalia, Rapport från utredningsresa till Nairobi, Kenya i oktober 2013*. 20 January 2014 (<http://lifos.migrationsverket.se/dokument?documentAttachmentId=40524>) accessed 22 June 2014, p. 6, 11.

Aktuálne sa jadro SNAF skladá zo šiestich zborov a každý zbor pozostáva z približne 1 500 vojakov⁽⁴⁵⁴⁾. Dokonca ani minister obrany nevie, aký je celkový počet SNAF, ktorý ich odhaduje na približne 20 000 zapísaných osôb⁽⁴⁵⁵⁾. Rôzne zdroje odhadujú, že oficiálne zapísaných vojakov SNAF je asi 10 000 až 20 000, pričom ďalších 7 000 až 9 000⁽⁴⁵⁶⁾ predstavujú „príslušníci milície, ktorí nie sú formálne začlenení do armády“⁽⁴⁵⁷⁾, napr. milície v regióne Hiiraan alebo Baidoa⁽⁴⁵⁸⁾, ako aj časti ASWJ⁽⁴⁵⁹⁾.

Africká únia, Európska únia, USA, Turecko a ďalšie krajiny podporujú SNAF zabezpečením miezd, zbraní a odborného výcviku⁽⁴⁶⁰⁾. Len Turecko do Somálska vyslalo 40 vojenských expertov⁽⁴⁶¹⁾, zatiaľ čo EÚ premiestnila svoju výcvikovú misiu EUTM do Mogadiša a začala program školenia školiteľov pre vojakov SNAF⁽⁴⁶²⁾. Zámerom tohto programu je vyškoliť a zabezpečiť mentoring pre 1 850 členov personálu SNAF v roku 2014⁽⁴⁶³⁾. SNAF však zatiaľ nie sú dostatočne skúsené a vybavené a ich reorganizácia bude trvať najmenej päť rokov⁽⁴⁶⁴⁾. Takisto chýba munícia⁽⁴⁶⁵⁾.

Piaty a šiesty zbor, ktoré podstúpili výcvik EUTM, sú pripojené k burundskému a ugandskému kontingentu AMISOM a pôsobia najmä na hraniciach⁽⁴⁶⁶⁾. Tieto zbory majú zmiešané klanové zloženie, sú dobre vycvičené a nevhodné správanie na ich strane sa nahlasuje len zriedka⁽⁴⁶⁷⁾. Keďže EUTM prerušila výcvik nových brancov a viac sa venuje otázkam velenia a kontroly⁽⁴⁶⁸⁾, je nepravdepodobné, že čoskoro vzniknú lepšie vycvičené jednotky SNAF. Existujú však nepretržité činnosti, napr. V rámci dohody o vojenskej spolupráci s Tureckom, ktorých súčasťou je aj plán na rekonštrukciu SNAF⁽⁴⁶⁹⁾.

Prvý a druhý zbor sú nasadené v severnej časti širšej oblasti Mogadiša (až po Balcad). Štvrtý zbor je nasadený od Danyiile po Afgooye, zatiaľ čo tretí zbor je nasadený v oblasti medzi Mogadišom a Merka⁽⁴⁷⁰⁾. Zloženie všetkých štyroch zborov sa prevažne alebo výlučne odvíja od klanových línií a významné časti pozostávajú z bývalých milícií⁽⁴⁷¹⁾.

USA vytvorili, vybavili, vycvičili a zaplatili špeciálnu jednotku s názvom Danab⁽⁴⁷²⁾. Prvá základňa jednotky sa volá „stará letecká základňa Balli Doogle“, ktorá sa nachádza neďaleko Wanla Weyne. Ďalšie základne budú zriadené v Galkacyo a Kismayo⁽⁴⁷³⁾.

⁽⁴⁵⁴⁾ Security Analysis Expert, Austria: interview by the author, 13 May 2014.

⁽⁴⁵⁵⁾ Sabahionline, *Somali Minister of Defence: Government committed to re-building army*, 25 March 2014 (http://sabahionline.com/en_GB/articles/hoa/articles/features/2014/03/25/feature-01) accessed 6 June 2014.

⁽⁴⁵⁶⁾ Tiwald, A., 'The Security Situation in Somalia', *Somalia: Security, Minorities and Migration*, Austria: Federal Ministry of the Interior, 2013 (<http://www.refworld.org/docid/53564b8a4.html>) accessed 15 May 2014, p. 26.

⁽⁴⁵⁷⁾ IRIN, *Analysis: Somali security sector reform*, 13 May 2013 (<http://www.irinnews.org/report/98028/analysis-somali-security-sector-reform>) accessed 4 June 2014.

⁽⁴⁵⁸⁾ Security Analysis Expert, Austria: interview by the author, 13 May 2014.

⁽⁴⁵⁹⁾ Sabahionline, *Challenges of rebuilding a united Somali National Army*, 24 October 2013 (http://sabahionline.com/en_GB/articles/hoa/articles/features/2013/10/24/feature-01) accessed 30 May 2014.

⁽⁴⁶⁰⁾ Commander in Chief General Dahir Adan Elmi in: Sabahionline, *Somali National Army commander: Reviving army will take time*, 20 February 2014 (http://sabahionline.com/en_GB/articles/hoa/articles/features/2014/02/20/feature-01) accessed 6 June 2014.

⁽⁴⁶¹⁾ Turkish Defence Ministry General Hamdi Arguu in: Sabahionline, *Somalia, Turkey sign bilateral military agreement*, 28 February 2014 (http://sabahionline.com/en_GB/articles/hoa/articles/newsbriefs/2014/02/28/newsbrief-03) accessed 6 June 2014.

⁽⁴⁶²⁾ Sabahionline, *EU military training programme launches in Somalia*, 26 February 2014 (http://sabahionline.com/en_GB/articles/hoa/articles/newsbriefs/2014/02/26/newsbrief-04) accessed 6 June 2014.

⁽⁴⁶³⁾ Sabahionline, *EU military training programme launches in Somalia*, 26 February 2014 (http://sabahionline.com/en_GB/articles/hoa/articles/newsbriefs/2014/02/26/newsbrief-04) accessed 6 June 2014.

⁽⁴⁶⁴⁾ Atta-Asamoah, A. & Ramis Segui, N., *Situation Report Somalia: Fighting the odds in the search for peace after the transition*, ISS Africa, March 2014 (<http://www.issafira.org/uploads/SitRep5Mar14.pdf>) accessed 5 June 2014, p. 3.

⁽⁴⁶⁵⁾ On the SNAF: IRIN, *Shortages, clan rivalries weaken Somalia's new army*, 28 May 2014 (<http://www.irinnews.org/report/100141/shortages-clan-rivalries-weaken-somalia-s-new-army>) accessed 3 June 2014.

⁽⁴⁶⁶⁾ Security Analysis Expert, Austria: interview by the author, 13 May 2014; Tiwald, A., 'The Security Situation in Somalia', *Somalia: Security, Minorities and Migration*, Austria: Federal Ministry of the Interior, 2013 (<http://www.refworld.org/docid/53564b8a4.html>) accessed 15 May 2014, p. 26.

⁽⁴⁶⁷⁾ Security Analysis Expert, Austria: interview by the author, 13 May 2014.

⁽⁴⁶⁸⁾ Security Analysis Expert, Austria: interview by the author, 13 May 2014.

⁽⁴⁶⁹⁾ LPI, *Alternatívy premeny konfliktu v Somálsku. Prehľad a analýza postojov a stratégií kľúčových politických aktérov*, 2014 (<http://www.life-peace.org/wp-content/uploads/The-ACTS-Report.pdf>) konzultované 27. mája 2014, s. 17; podľa bývalého ministra obrany sa plánuje „naverbovať, vycvičiť a vyzbrojiť 28 000 členov armádneho personálu za štyri roky“ (ten istý zdroj).

⁽⁴⁷⁰⁾ Security Analysis Expert, Austria: interview by the author, 13 May 2014.

⁽⁴⁷¹⁾ Security Analysis Expert, Austria: interview by the author, 13 May 2014.

⁽⁴⁷²⁾ The Star, *Star exclusive: Somalia's new war order*, 27 May 2014 (http://www.thestar.com/news/world/2014/05/25/star_exclusive_somalias_new_war_order.html) accessed 27 May 2014.

⁽⁴⁷³⁾ The Star, *Star exclusive: Somalia's new war order*, 27 May 2014 (http://www.thestar.com/news/world/2014/05/25/star_exclusive_somalias_new_war_order.html) accessed 27 May 2014.

Mzdy všetkých vojakov SNAF sa v roku 2013 zvýšili na 160 USD za mesiac ⁽⁴⁷⁴⁾ a v roku 2014 na 200 USD plus 60 USD na jedlo ⁽⁴⁷⁵⁾. Prevládajúcim problémom je vyplácanie vojakov načas ⁽⁴⁷⁶⁾. Zbrehnutie, jeden z hlavných problémov v minulosti, sa podarilo výrazne znížiť ⁽⁴⁷⁷⁾.

3.2.2.1 Somálske národné ozbrojené sily (SNAF) – problémy

Podľa celkového hodnotenia somálskej armády Matta Brydena, „si v zásade naďalej zachovávajú povahu klanových milícií, ktoré sú skôr lojálne voči jednotlivým veliteľom ako voči vláde“ ⁽⁴⁷⁸⁾. Oddanosť vojakov SNAF je zväčša „rozdelená v dôsledku klanovej lojality, záujmov voľne začlenených miestnych milícií a nestabilných miezd“ ⁽⁴⁷⁹⁾. „V súčasnosti máme stále viac milícií ako vyškolených vojakov.“ ⁽⁴⁸⁰⁾

Celkovo SNAF nemá dostatok kapacít: „Pôvodný cieľ AMISOM, ako to dosvedčujú oslobodené časti krajiny, pravdepodobne zahŕňal oslobodenie oblastí pod kontrolou hnutia Al-Shabaab a ich následné prevedenie do správy SNAF. Zdá sa však, že tento plán sa už nevykonáva, pretože SNAF nie sú dostatočne početné ani silné, aby boli schopné udržiavať kontrolu a ochranu nad oblasťami, ktoré sú aktuálne pod kontrolou AMISOM.“ ⁽⁴⁸¹⁾ Odráža sa to aj vo vyhlásení hovorca AMISOM plukovníka Aliho Adena Humada: „AMISOM vycvičila veľa somálskych vojakov a niektorým poskytla výbavu. Otázka je, kde odišli? Po ich vycvičení ich vraciame späť vláde. Kde odchádzajú? Kde sa zdržiavajú?“ ⁽⁴⁸²⁾

Monitorovacia skupina pre Somálsko a Eritreu (SEMG) uvádza, že FGS rozdáva zbrane „paralelným bezpečnostným silám a klanovým milíciám, ktoré nepatria do somálskych bezpečnostných síl“, a ktoré sa odvíjajú od klanových a podklanových línií ⁽⁴⁸³⁾. Jednou z destinácií zbraní je klan Hawiye/Abgal prostredníctvom zboru s prevládajúcim zastúpením Abgalov (Middle Shabelle) a miličné sily Abgalov ⁽⁴⁸⁴⁾. Ďalšou destináciou je klan Hawiye/Habr Gedir prostredníctvom tretieho zboru a klanové milície ⁽⁴⁸⁵⁾. Ako sa uvádza v ďalšom texte, keďže klanové zloženie jednotiek SNAF naďalej predstavuje problém, cieľom musia byť zmiešané klanové jednotky, inak „sa budú považovať za okupantskú armádu“ ⁽⁴⁸⁶⁾.

SNAF prepustil 700 vojakov ⁽⁴⁸⁷⁾ vo februári 2014, pretože slovami ministra obrany „boli nekompetentní, neschopní a neprofesionálni“, a zároveň boli príliš „zameraní na klanové hľadisko“ ⁽⁴⁸⁸⁾. Vzhľadom na nedostatok možností zamestnania sa však niektorí prepustení vojaci môžu preorientovať na trestnú činnosť ⁽⁴⁸⁹⁾.

⁽⁴⁷⁴⁾ Sabahionline, *Concerns rise over preparedness of Somali security forces*, 15 August 2013 (http://sabahionline.com/en_GB/articles/hoa/articles/features/2013/08/15/feature-01) accessed 6 June 2014.

⁽⁴⁷⁵⁾ Commander in Chief General Dahir Adan Elmi in: Sabahionline, *Somali National Army commander: Reviving army will take time*, 20 February 2014 (http://sabahionline.com/en_GB/articles/hoa/articles/features/2014/02/20/feature-01) accessed 6 June 2014.

⁽⁴⁷⁶⁾ AMISOM spokesman Col. Ali Aden Houmed in: The Star, *Star exclusive: Somalia's new war order*, 27 May 2014 (http://www.thestar.com/news/world/2014/05/25/star_exclusive_somalias_new_war_order.html) accessed 27 May 2014.

⁽⁴⁷⁷⁾ Security Analysis Expert, Austria: interview by the author, 13 May 2014.

⁽⁴⁷⁸⁾ Bryden, M., *Somalia Redux? Assessing the New Somali Federal Government*, Center for Strategic & International Studies, August 2013 (http://csis.org/files/publication/130819_Bryden_SomaliaRedux_WEB.pdf) accessed 15 May 2014, p. 15; LPI is of the very same opinion: LPI, *Alternatives for Conflict Transformation in Somalia. A snapshot and analysis of key political actors' views and strategies*, 2014 (<http://www.life-peace.org/wp-content/uploads/The-ACTS-Report.pdf>) accessed 27 May 2014, p. 32.

⁽⁴⁷⁹⁾ Sabahionline, *Challenges of rebuilding a united Somali National Army*, 24 October 2013 (http://sabahionline.com/en_GB/articles/hoa/articles/features/2013/10/24/feature-01) accessed 30 May 2014.

⁽⁴⁸⁰⁾ AMISOM spokesman Col. Ali Aden Houmed in: The Star, *Star exclusive: Somalia's new war order*, 27 May 2014 (http://www.thestar.com/news/world/2014/05/25/star_exclusive_somalias_new_war_order.html) accessed 27 May 2014.

⁽⁴⁸¹⁾ Atta-Asamoah, A. & Ramis Segui, N., *Situation Report Somalia: Somalia: Fighting the odds in the search for peace after the transition*, ISS Africa, March 2014 (<http://www.issafrika.org/uploads/SitRep5Mar14.pdf>) accessed 5 June 2014, p. 3.

⁽⁴⁸²⁾ Sabahionline, *AMISOM spokesperson: Expect big changes this year in fight against al-Shabaab*, 7 February 2014 (http://sabahionline.com/en_GB/articles/hoa/articles/features/2014/02/07/feature-02) accessed 6 June 2014.

⁽⁴⁸³⁾ SEMG, *Letter dated 6 February 2014 from the Coordinator of the Somalia and Eritrea Monitoring Group addressed to the Chair of the Security Council Committee Pursuant to Resolutions 751 (1992) and 1907 (2009)*, 6 February 2014 (<http://somalianews.files.wordpress.com/2014/02/6-feb-2014-unmg-memo-somalia-arms-diversion.pdf>) accessed 5 June 2014, p. 4.

⁽⁴⁸⁴⁾ SEMG, *Letter dated 6 February 2014 from the Coordinator of the Somalia and Eritrea Monitoring Group addressed to the Chair of the Security Council Committee Pursuant to Resolutions 751 (1992) and 1907 (2009)*, 6 February 2014 (<http://somalianews.files.wordpress.com/2014/02/6-feb-2014-unmg-memo-somalia-arms-diversion.pdf>) accessed 5 June 2014, p. 4.

⁽⁴⁸⁵⁾ SEMG, *Letter dated 6 February 2014 from the Coordinator of the Somalia and Eritrea Monitoring Group addressed to the Chair of the Security Council Committee Pursuant to Resolutions 751 (1992) and 1907 (2009)*, 6 February 2014 (<http://somalianews.files.wordpress.com/2014/02/6-feb-2014-unmg-memo-somalia-arms-diversion.pdf>) accessed 5 June 2014, p. 5.

⁽⁴⁸⁶⁾ Zdroje si želajú zachovať anonymitu, november 2013.

⁽⁴⁸⁷⁾ Sabahionline, *Somali Minister of Defence: Government committed to re-building army*, 25 March 2014 (http://sabahionline.com/en_GB/articles/hoa/articles/features/2014/03/25/feature-01) accessed 6 June 2014.

⁽⁴⁸⁸⁾ Shabelle Media Network, *Ministry of Defence carpes soldiers as becoming more 'clan-centered' after transfers to other regions*, 21 May 2014 (<http://shabelle.net/?p=21781>) accessed 21 May 2014.

⁽⁴⁸⁹⁾ Security Analysis Department, *Weekly Security Report*, 16 May 2014.

3.2.3 Somálska polícia (SPF)

Všeobecný úvod o SPF je uvedený v oddiele 1.4.4.

Presný počet SPF nie je k dispozícii. V jednom zdroji sa odhaduje asi 4 000 SPF, pričom sa však dodáva, že môže ísť skôr o počet „zaevidovaných“ policajtov ako o policajtov, ktorí sú skutočne schopní služby⁽⁴⁹⁰⁾. Ďalší zdroj hlási, že 6 000 SPF absolvovalo certifikované výcvikové kurzy⁽⁴⁹¹⁾ napr. V spolupráci so Somálskym centrom rozvoja žien (SWDC)⁽⁴⁹²⁾ a s políciou AMISOM⁽⁴⁹³⁾. V správe OSN z marca 2014 sa uvádza 5 711 SPF v Južnom/Strednom Somálsku⁽⁴⁹⁴⁾. AMISOM zabezpečuje výcvik ďalších 1 000 SPF v Baidoa⁽⁴⁹⁵⁾. Japonsko poskytuje finančné prostriedky a vybavenie⁽⁴⁹⁶⁾.

Špeciálna policajná jednotka pozostávajúca z vyše 600 členov, ktorú platí a vybavuje USA, a ktorá sídli v Mogadiše, zabezpečuje nočnú hliadku a vykonáva tiež razie alebo rieši bežnú trestnú činnosť⁽⁴⁹⁷⁾. Hovorí sa, že táto jednotka je disciplinovaná⁽⁴⁹⁸⁾.

Podľa jedného zdroja polícia „dostáva plat pravidelne“⁽⁴⁹⁹⁾. Ďalšie zdroje uvádzajú, že vláda nezvláda vyplácať políciu či udržiavať náležité policajné stanice⁽⁵⁰⁰⁾. Veliace a kontrolné štruktúry sú navyše slabé a časti polície sú založené na klanových milíciách⁽⁵⁰¹⁾. Nový primátor Mogadiša prevzal velenie nad políciou⁽⁵⁰²⁾.

3.2.4 Národná spravodajská a bezpečnostná agentúra (NISA)

Všeobecný úvod o NISA je uvedený v oddiele 1.4.7.

Ako uvádza Ministerstvo zahraničných vecí USA, Somálska národná spravodajská a bezpečnostná služba (NISA) preberá vedúce funkcie v boji proti terorizmu a slúži ako rýchla reakčná sila proti teroristickým útokom v Mogadiše⁽⁵⁰³⁾. V roku 2013 špeciálne vycvičené jednotky NISA spracovali napríklad útoky na benadirský regionálny súd a na spoločný komplex OSN⁽⁵⁰⁴⁾.

⁽⁴⁹⁰⁾ Security Analysis Expert, Austria: e-mail response, 26 May 2014.

⁽⁴⁹¹⁾ Simon Ridley (UNDP) in: Landinfo/Udlændingsstyrelsen, *Update on security and protection issues in Mogadishu and South-Central Somalia*, March 2014 (http://landinfo.no/asset/2837/1/2837_1.pdf) accessed 26 May 2014, p. 36.

⁽⁴⁹²⁾ SWDC in: Landinfo/Udlændingsstyrelsen, *Update on security and protection issues in Mogadishu and South-Central Somalia*, March 2014 (http://landinfo.no/asset/2837/1/2837_1.pdf) accessed 26 May 2014, p. 37.

⁽⁴⁹³⁾ Sabahionline, *AMISOM trains, donates vehicles to Somali police*, 3 March 2014 (http://sabahionline.com/en_GB/articles/hoa/articles/newsbriefs/2014/03/03/newsbrief-03) accessed 6 June 2014.

⁽⁴⁹⁴⁾ UN Security Council, *Report of the Secretary-General on Somalia (S/2014/140)*, 3 March 2014 (<http://www.refworld.org/docid/531ef31f4.html>) accessed 19 May 2014.

⁽⁴⁹⁵⁾ Sabahionline, *Somali police force gets boost from Japan, AMISOM*, 10 February 2014 (http://sabahionline.com/en_GB/articles/hoa/articles/newsbriefs/2014/02/10/newsbrief-02) accessed 6 June 2014.

⁽⁴⁹⁶⁾ Security Analysis Expert in: Tiwald, A., 'The Security Situation in Somalia', *Somalia: Security, Minorities and Migration*, Austria: Federal Ministry of the Interior, 2013 (<http://www.refworld.org/docid/53564b8a4.html>) accessed 15 May 2014, p. 25; Sabahionline, *Japan pledges \$40 million to Somalia*, 14 March 2014 (http://sabahionline.com/en_GB/articles/hoa/articles/newsbriefs/2014/03/14/newsbrief-05) accessed 6 June 2014.

⁽⁴⁹⁷⁾ An international organisation in: Lifos, *Säkerhetssituationen i södra och centrala Somalia, Rapport från utredningsresa till Nairobi, Kenya i oktober 2013*, 20 January 2014 (<http://lifos.migrationsverket.se/dokument?documentAttachmentId=40524>) accessed 22 June 2014, p. 16; a source referred to a 'Quick Response Force' of the SPF which might be the same unit: Security Analysis Expert, Austria: e-mail response, 26 May 2014.

⁽⁴⁹⁸⁾ An international organisation in: Lifos, *Säkerhetssituationen i södra och centrala Somalia, Rapport från utredningsresa till Nairobi, Kenya i oktober 2013*, 20 January 2014 (<http://lifos.migrationsverket.se/dokument?documentAttachmentId=40524>) accessed 22 June 2014, p. 16.

⁽⁴⁹⁹⁾ Simon Ridley (UNDP) in: Landinfo/Udlændingsstyrelsen, *Update on security and protection issues in Mogadishu and South-Central Somalia*, March 2014 (http://landinfo.no/asset/2837/1/2837_1.pdf) accessed 26 May 2014, p. 36.

⁽⁵⁰⁰⁾ An international organisation in: Lifos, *Säkerhetssituationen i södra och centrala Somalia, Rapport från utredningsresa till Nairobi, Kenya i oktober 2013*, 20 January 2014 (<http://lifos.migrationsverket.se/dokument?documentAttachmentId=40524>) accessed 22 June 2014, p. 13; Sources want to remain anonymous, November 2013.

⁽⁵⁰¹⁾ An international organisation in: Lifos, *Säkerhetssituationen i södra och centrala Somalia, Rapport från utredningsresa till Nairobi, Kenya i oktober 2013*, 20 January 2014 (<http://lifos.migrationsverket.se/dokument?documentAttachmentId=40524>) accessed 22 June 2014, p. 13.

⁽⁵⁰²⁾ Security Analysis Expert, Austria: interview by the author, 13 May 2014; see also: Sabahionline, *Mogadishu mayor's desire to monopolise Benadir security raises concerns*, 12 March 2014 (http://sabahionline.com/en_GB/articles/hoa/articles/features/2014/03/12/feature-01) accessed 6 June 2014; Sabahionline, *Somali police force gets boost from Japan, AMISOM*, 10 February 2014 (http://sabahionline.com/en_GB/articles/hoa/articles/newsbriefs/2014/02/10/newsbrief-02) accessed 6 June 2014.

⁽⁵⁰³⁾ US Department of State, *Country Report on Terrorism 2013 - Chapter 2 – Somalia*, 30 April 2014 (http://www.ecoi.net/local_link/275199/391112_en.html) accessed 27 May 2014.

⁽⁵⁰⁴⁾ Radio Wehel, *Somali President urges NISA to tighten security*, 9 January 2014 (<http://www.radiowehel.com/2014/01/09/somali-president-urges-nisa-to-tighten-security/>) accessed 27 May 2014.

Skupina Alpha (Gaashaaan) je ďalšou bezpečnostnou zložkou so 600 zamestnancami, ktorá sídli v Mogadiše⁽⁵⁰⁵⁾. Jednotku špeciálne vycvičila a vybavila CIA⁽⁵⁰⁶⁾ a patrí pod NISA⁽⁵⁰⁷⁾. Pôsobí predovšetkým v somálskom hlavnom meste, môže však dôjsť aj k raziám mimo mesta⁽⁵⁰⁸⁾. Hovorí sa, že táto jednotka je náležite disciplinovaná⁽⁵⁰⁹⁾.

3.3 Všeobecná bezpečnostná situácia

V správe Bezpečnostnej rady z mája 2014 sa uvádza: „Bezpečnostná situácia v Somálsku je aj naďalej premenlivá.“⁽⁵¹⁰⁾ V správe holandského ministerstva zahraničných vecí sa uvádza, že bezpečnostná situácia sa od mája 2013 zhoršuje⁽⁵¹¹⁾. „Schopnosť federálnych, miestnych a regionálnych úradov predchádzať a zabraňovať teroristickým útokom hnutia Al-Shabaab je aj naďalej obmedzená.“⁽⁵¹²⁾ Okrem toho „takmer všetky opatrenia somálskeho vymáhania práva proti teroristom a teroristickým skupinám boli vo svojej podstate reakčné“⁽⁵¹³⁾.

Väčšina oblastí v Južnom/Strednom Somálsku mimo väčších miest je pod kontrolou hnutia Al-Shabaab, zatiaľ čo mestá sú obsadené FGS a jej spojencami⁽⁵¹⁴⁾. Oddelenie OSN pre bezpečnosť a ochranu (UNDSS) v rozhovore počas spoločnej dánsko-nórskej vyšetrovacej misie (november 2013) uviedlo: „Keď sa niekde vyskytujú somálske bezpečnostné sily, pravidelne na ne útočia príslušníci hnutia Al-Shabaab alebo iné skupiny.“⁽⁵¹⁵⁾ Navyše sa zvyšuje miera trestnej činnosti v oblastiach pod kontrolou SNAF (vrátane únosov, lúpeží a rodovo motivovaného násillia)⁽⁵¹⁶⁾.

Matt Bryden však zdôrazňuje, že „všeobecný ‚dobrý pocit‘ [FGS] sa odvíja od výrazného zlepšenia bezpečnosti na uliciach Mogadiša, návratu tisícov obyvateľov do svojich domovov, výrazného prílevu investícií a od postupnej obnovy pocitu normalnosti. Za väčšinu tohto pokroku možno vďačiť úsiliu AMISOM (...). Takisto ho však sčasti umožnili čoraz väčšie kapacity somálskych bezpečnostných síl, ktoré cvičia a podporujú rôzni zahraniční partneri.“⁽⁵¹⁷⁾

Podľa jedného vládneho úradníka „deväťdesiat percent [plánovaných] komplotov hnutia Al-Shabaab zlyhalo“⁽⁵¹⁸⁾. Bezpečnostné sily vykonávajú úspešné operácie na zaistenie bezpečnosti civilného obyvateľstva – napr. jednotky

⁽⁵⁰⁵⁾ Lifos, *Säkerhetssituationen i södra och centrala Somalia, Rapport från utredningsresa till Nairobi, Kenya i oktober 2013*. 20 January 2014 (<http://lifos.migrationsverket.se/dokument?documentAttachmentId=40524>) accessed 22 June 2014, p. 16; It is stated that it is 'said there are no more than 150 members' but added 'but the team's membership is a closely-guarded secret.', in: The Star, *Star exclusive: Somalia's new war order*, 27 May 2014 (http://www.thestar.com/news/world/2014/05/25/star_exclusive_somalias_new_war_order.html) accessed 27 May 2014.

⁽⁵⁰⁶⁾ The Star, *Star exclusive: Somalia's new war order*, 27 May 2014 (http://www.thestar.com/news/world/2014/05/25/star_exclusive_somalias_new_war_order.html) accessed 27 May 2014.

⁽⁵⁰⁷⁾ The Star, *Star exclusive: Somalia's new war order*, 27 May 2014 (http://www.thestar.com/news/world/2014/05/25/star_exclusive_somalias_new_war_order.html) accessed 27 May 2014; Security Analysis Expert, Austria: e-mail response, 26 May 2014.

⁽⁵⁰⁸⁾ An international organisation in: Lifos, *Säkerhetssituationen i södra och centrala Somalia, Rapport från utredningsresa till Nairobi, Kenya i oktober 2013*. 20 January 2014 (<http://lifos.migrationsverket.se/dokument?documentAttachmentId=40524>) accessed 22 June 2014, p. 16.

⁽⁵⁰⁹⁾ An international organisation in: Lifos, *Säkerhetssituationen i södra och centrala Somalia, Rapport från utredningsresa till Nairobi, Kenya i oktober 2013*. 20 January 2014 (<http://lifos.migrationsverket.se/dokument?documentAttachmentId=40524>) accessed 22 June 2014, p. 16.

⁽⁵¹⁰⁾ Security Council Report, *May 2014 Monthly Forecast – Somalia*, 1 May 2014 (http://www.securitycouncilreport.org/monthly-forecast/2014-05/somalia_2014_05.php) accessed 2 June 2014.

⁽⁵¹¹⁾ Ministerie van Buitenlandse Zaken (The Netherlands), *Algemeen ambtsbericht Somalië*, 19 December 2013 (<http://www.rijksoverheid.nl/bestanden/documenten-en-publicaties/ambtsberichten/2013/12/19/algemeen-ambtsbericht-somalie-2013-12-19/algemeen-ambtsbericht-somalie-december-2013.pdf>) accessed 27 May 2014, p. 25.

⁽⁵¹²⁾ US Department of State, *Country Report on Terrorism 2013 - Chapter 2 – Somalia*, 30 April 2014 (http://www.ecoi.net/local_link/275199/391112_en.html) accessed 27 May 2014.

⁽⁵¹³⁾ US Department of State, *Country Report on Terrorism 2013 - Chapter 2 – Somalia*, 30 April 2014 (http://www.ecoi.net/local_link/275199/391112_en.html) accessed 27 May 2014.

⁽⁵¹⁴⁾ Lifos, *Säkerhetssituationen i södra och centrala Somalia, Rapport från utredningsresa till Nairobi, Kenya i oktober 2013*. 20 January 2014 (<http://lifos.migrationsverket.se/dokument?documentAttachmentId=40524>) accessed 22 June 2014, p. 6; in its security risk assessment, UNDSS distinguishes between towns and outlying areas. See: Landinfo/Udlændingsstyrelsen, *Update on security and protection issues in Mogadishu and South-Central Somalia*, March 2014 (http://landinfo.no/asset/2837/1/2837_1.pdf) accessed 26 May 2014, p. 56.

⁽⁵¹⁵⁾ UNDSS in: Landinfo/Udlændingsstyrelsen, *Update on security and protection issues in Mogadishu and South-Central Somalia*, March 2014 (http://landinfo.no/asset/2837/1/2837_1.pdf) accessed 26 May 2014, p. 47.

⁽⁵¹⁶⁾ An international organisation in: Landinfo/Udlændingsstyrelsen, *Update on security and protection issues in Mogadishu and South-Central Somalia*, March 2014 (http://landinfo.no/asset/2837/1/2837_1.pdf) accessed 26 May 2014, p. 29.

⁽⁵¹⁷⁾ Bryden, M., *Somalia Redux? Assessing the New Somali Federal Government*, Center for Strategic & International Studies, August 2013 (http://csis.org/files/publication/130819_Bryden_SomaliaRedux_WEB.pdf) accessed 15 May 2014, p. 4.

⁽⁵¹⁸⁾ Sabahonline, *Concerns rise over preparedness of Somali security forces*, 15 August 2013 (http://sabahonline.com/en_GB/articles/hoa/articles/features/2013/08/15/feature-01) accessed 6 June 2014.

dočasnej správy v Jubbe (IJA) zachránili 30 osôb, ktoré hnutie Al-Shabaab unieslo z Kismayo⁽⁵¹⁹⁾. Bezpečnostné sily pravidelne vykonávajú rozsiahle bezpečnostné operácie vo väčších mestách⁽⁵²⁰⁾ – napr. 29. apríla 2014 v okroch Mogadiša Yaqshid a Heliwaa bolo zadržaných asi 200 sympatizantov hnutia Al-Shabaab⁽⁵²¹⁾.

Vplyv FGS mimo Mogadiša je obmedzený a vo veľkej miere závisí od AMISOM a medzinárodnej podpory⁽⁵²²⁾. Matt Bryden uvádza: „Bezpečnosť v Mogadiše a ďalších veľkých somálskych mestách závisí od prítomnosti jednotiek AMISOM a pravdepodobne tak tomu bude aj v blízkej budúcnosti.“⁽⁵²³⁾ Treba však zdôrazniť, že „hnutie Al-Shabaab nie je schopné opätovne nadobudnúť kontrolu nad mestami, ktoré sú pod kontrolou (...) AMISOM/SNAF“.⁽⁵²⁴⁾

⁽⁵¹⁹⁾ Sabahionline, *AMISOM, IJA forces rescue 30 people kidnapped by al-Shabaab in Kismayo*, 2 June 2014 (http://sabahionline.com/en_GB/articles/hoa/articles/newsbriefs/2014/06/02/newsbrief-06) accessed 6 June 2014.

⁽⁵²⁰⁾ Security Analysis Department, *Weekly Security Reports*.

⁽⁵²¹⁾ Sabahionline, *Somali, AMISOM forces carry out security sweep in Mogadishu*, 2 May 2014 (http://sabahionline.com/en_GB/articles/hoa/articles/newsbriefs/2014/05/02/newsbrief-03) accessed 6 June 2014.

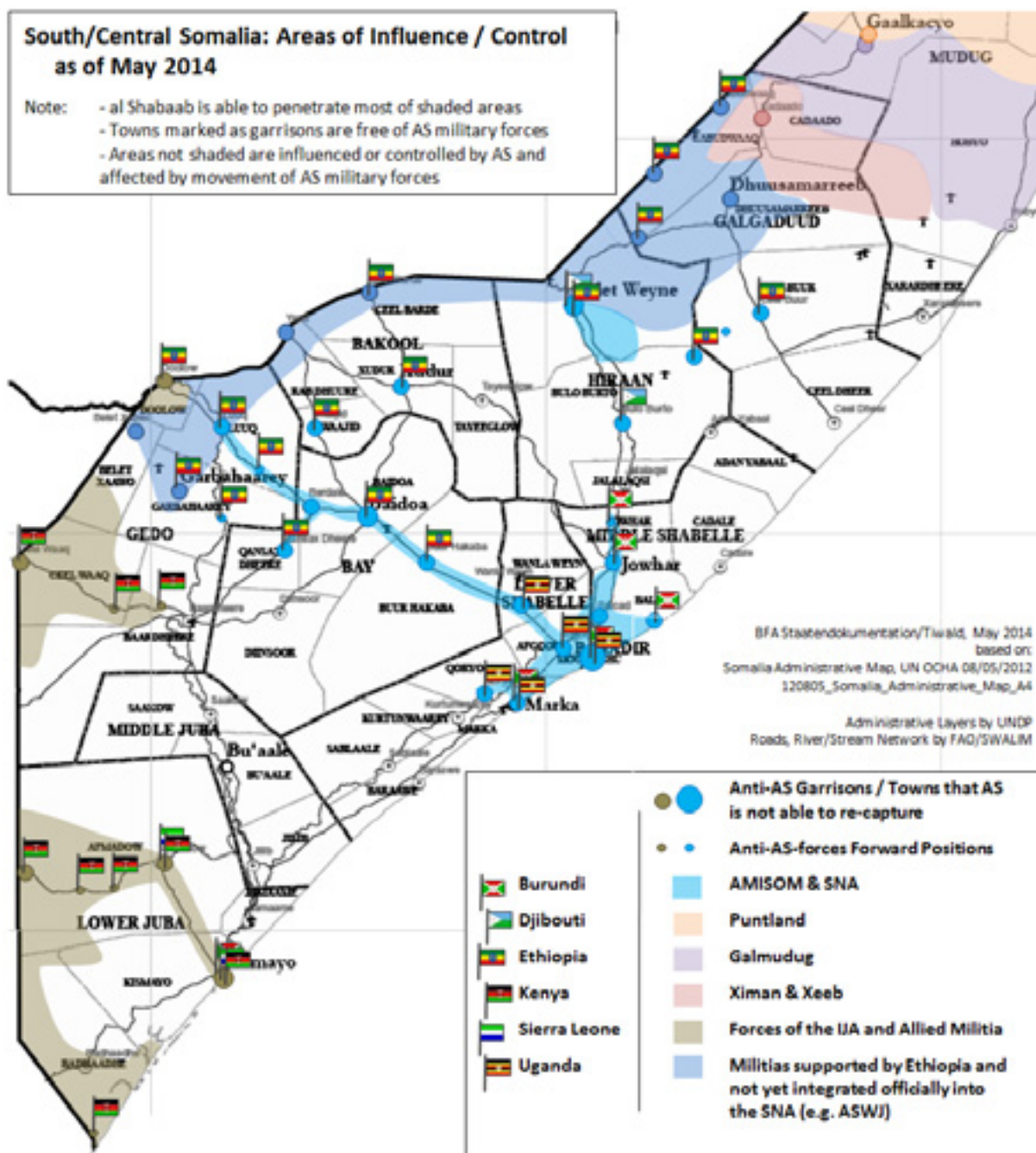
⁽⁵²²⁾ LPI, *Alternatives for Conflict Transformation in Somalia. A snapshot and analysis of key political actors' views and strategies*, 2014 (<http://www.life-peace.org/wp-content/uploads/The-ACTS-Report.pdf>) accessed 27 May 2014, p. 31; Tiwald, A., 'The Security Situation in Somalia', *Somalia: Security, Minorities and Migration*, Austria: Federal Ministry of the Interior, 2013 (<http://www.refworld.org/docid/53564b8a4.html>) accessed 15 May 2014, p. 15.

⁽⁵²³⁾ Bryden, M., *Somalia Redux? Assessing the New Somali Federal Government*, Center for Strategic & International Studies, August 2013 (http://csis.org/files/publication/130819_Bryden_SomaliaRedux_WEB.pdf) accessed 15 May 2014, p. 15; see also: Lifos, *Säkerhetssituationen i södra och centrala Somalia, Rapport från utredningsresa till Nairobi, Kenya i oktober 2013*. 20 January 2014 (<http://lifos.migrationsverket.se/dokument?documentAttachmentId=40524>) accessed 22 June 2014, p. 6, 11; another source states: 'If AMISOM leaves, the government will collapse.' Sources want to remain anonymous, November 2013.

⁽⁵²⁴⁾ Tiwald, A., 'The Security Situation in Somalia', *Somalia: Security, Minorities and Migration*, Austria: Federal Ministry of the Interior, 2013 (<http://www.refworld.org/docid/53564b8a4.html>) accessed 15 May 2014, p. 17-18.

3.4 Oblasti pod kontrolou/oblasti pod vplyvom jednotiek bojujúcich proti hnutiu Al-Shabaab

Nie je možné presne určiť, kto vedie ktoré oblasti, keďže situácia je „skôr premenlivá“⁽⁵²⁵⁾. Uvedená mapa by sa preto mala chápať ako informatívna mapa oblastí pod kontrolou/vplyvom jednotiek bojujúcich proti hnutiu Al-Shabaab⁽⁵²⁶⁾.

⁽⁵²⁵⁾ An international agency in: Landinfo/Udlændingsstyrelsen, *Update on security and protection issues in Mogadishu and South-Central Somalia*, March 2014 (http://landinfo.no/asset/2837/1/2837_1.pdf) accessed 26 May 2014, p. 56; Updated security information on Somalia can be found at, for example: Ecoi.net (News on Al-Shabaab events): <http://www.ecoi.net/news/190134::Somalia::SO::SO::190137::somalia/126.al-shabaab-chronology-of-events-since-january-2013.htm>; Sabahionline (News): http://sabahionline.com/en_GB; Critical Threats (daily security update): <http://www.criticalthreats.org/yemen/gulf-aden-security-review>.

⁽⁵²⁶⁾ The map is based on information provided by: Security Analysis Expert, Austria: interview by the author, 13 May 2014; Security Analysis Department, *South/Central Somalia - Areas of Influence* [Map], 2 April 2014.

3.4.1 Novooslobodené oblasti – „operácia Orol“

Len pred niekoľkými mesiacmi sa vojenské možnosti AMISOM označovali za obmedzené⁽⁵²⁷⁾. Bolo síce vydané poverenie na rozšírenie vojsk misie, no znamenalo len začlenenie etiópskych vojsk, ktoré už pôsobili na somálskej pôde. Zjednotenie všetkých nesomálskych síl v krajine však AMISOM uľahčilo návrat do ofenzívy⁽⁵²⁸⁾. V rámci úsilia o ďalšie zníženie počtu oblastí pod kontrolou hnutia Al-Shabaab následne v marci a apríli 2014 AMISOM vykonala tzv. operáciu Orol. AMISOM a somálske vojská tak vytlačili hnutie Al-Shabaab z desiatich miest⁽⁵²⁹⁾ vrátane Waajid a Xudur (Bakool), Buulo Barde a Maxaas (Hiiraan), Ceel Buur a Wabxo (Galguduud), a Qoryooley (Lower Shabelle). Očakávalo sa, že hnutie Al-Shabaab bude o svoje mestá bojovať, namiesto toho však zničilo kľúčovú infraštruktúru, chvíľu sa bránilo a napokon sa stiahlo v neporušenom stave a bez veľkých obetí⁽⁵³⁰⁾.

Novo získané mestá sa musia chápať ako „ostrovy“ na nepriateľskom území⁽⁵³¹⁾. Hnutie Al-Shabaab sa snaží izolovať tieto mestá⁽⁵³²⁾ blokovaním alebo bojom proti konvojom vojenských dodávok, ale aj akýchkoľvek iných dodávok a dopravy⁽⁵³³⁾, a súčasne tlačí na AMISOM a SNAF protiútokmi⁽⁵³⁴⁾. Napríklad v meste Xudur táto taktika spôsobuje obrovský nedostatok potravín⁽⁵³⁵⁾ a prudké zvýšenie cien za potraviny⁽⁵³⁶⁾.

3.4.1.1 Výzvy

V uvedených nedávno oslobodených mestách spôsobuje problémy neexistencia verejnej správy⁽⁵³⁷⁾. Keďže tento problém existoval ešte pred ofenzívou, nedostatok personálu viedol k mocenskému vákuu v novo získaných oblastiach⁽⁵³⁸⁾. Tieto oblasti sa zaraďujú medzi najmenej bezpečné oblasti, pretože hnutie Al-Shabaab je rozptýlené v obyvateľstve. Hnutie Al-Shabaab môže aj naďalej vykonať útoky a prepady z úkrytu. Opätovne sa schýľuje ku konfliktom o kontrolu medzi klanmi⁽⁵³⁹⁾. Matt Bryden uvádza: „Tie isté krivdy, ktoré kedysi podnietili podporu džihádovcov prenikajú do napätia medzi komunitami, pretože klanové elity súťažajú o postavenie, uznanie a zastúpenie v ére po hnutí Al-Shabaab. Aj v tomto prípade sa vojenský zásah [FGS] môže vnímať ako podpora určitých skupín na úkor ostatných, čo situáciu namiesto upokojenia vyhrcojuje.“⁽⁵⁴⁰⁾

„Ak chcú byť vládne sily úspešné v boji proti hnutiu Al-Shabaab, nestačí im len oslobodiť územia spod kontroly hnutia Al-Shabaab, ale musia byť tiež schopné ochrániť a udržať si tieto územia po ich oslobodení,“⁽⁵⁴¹⁾ zdôrazňuje profesor Abdikarim Daud Nur z Univerzity v Mogadiše. Minister obrany Mohamed Sheikh Hassan Hamud však priznáva, že

⁽⁵²⁷⁾ Tiwald, A., 'The Security Situation in Somalia', *Somalia: Security, Minorities and Migration*, Austria: Federal Ministry of the Interior, 2013 (<http://www.refworld.org/docid/53564b8a4.html>) accessed 16 May 2014, p. 15.

⁽⁵²⁸⁾ OODA Loop, *Security and Political Awareness Report Somalia for April 10 2014*, 10 April 2014 (<http://www.oodaloop.com/wp-content/uploads/2014/03/Somalia-Report-through-4.4.14.pdf>) accessed 16 May 2014.

⁽⁵²⁹⁾ Security Council Report, *May 2014 Monthly Forecast – Somalia*, 1 May 2014 (http://www.securitycouncilreport.org/monthly-forecast/2014-05/somalia_2014_05.php) accessed 2 June 2014.

⁽⁵³⁰⁾ OODA Loop, *Security and Political Awareness Report Somalia for April 10 2014*, 10 April 2014 (<http://www.oodaloop.com/wp-content/uploads/2014/03/Somalia-Report-through-4.4.14.pdf>) accessed 16 May 2014.

⁽⁵³¹⁾ Security Analysis Expert, Austria: interview by the author, 13 May 2014.

⁽⁵³²⁾ OODA Loop, *Security and Political Awareness Report Somalia for April 10 2014*, 10 April 2014 (<http://www.oodaloop.com/wp-content/uploads/2014/03/Somalia-Report-through-4.4.14.pdf>) accessed 16 May 2014.

⁽⁵³³⁾ Security Analysis Expert, Austria: interview by the author, 13 May 2014; e.g. relief trucks stopped on their way to Xudur. See: BAMF, *Briefing Notes*, 24 March 2014 (<https://milo.bamf.de/milop/livelink.exe?func=ll&objId=17130038&objAction=Open&nexturl=/milop/livelink.exe?func=ll&objId=17130025&objAction=browse&viewType=1>) accessed 16 May 2014, p. 5; another example would be Wajid that was taken on 9 March 2014. However, the first supplies only fought their way through on 16 March. Zdroj: Security Analysis Expert, Austria: interview by the author, 13 May 2014.

⁽⁵³⁴⁾ OODA Loop, *Security and Political Awareness Report Somalia for April 10 2014*, 10 April 2014 (<http://www.oodaloop.com/wp-content/uploads/2014/03/Somalia-Report-through-4.4.14.pdf>) accessed 16 May 2014.

⁽⁵³⁵⁾ Sabahionline, *Life in Hudur after al-Shabaab*, 16 May 2014 (http://sabahionline.com/en_GB/photo_essays/hoa/photo_essays/2014/05/16/photo_essay) accessed 2 June 2014.

⁽⁵³⁶⁾ ISS Africa, *Peace and Security Council Report, issue 59*, June 2014 (http://www.issafrica.org/uploads/PSC59_%20June_14English.pdf) accessed 3 June 2014, p. 9.

⁽⁵³⁷⁾ UNDSO in: Landinfo/Udlændingsstyrelsen, *Update on security and protection issues in Mogadishu and South-Central Somalia*, March 2014 (http://landinfo.no/asset/2837/1/2837_1.pdf) accessed 26 May 2014, p. 47; Security Analysis Expert, Austria: interview by the author, 13 May 2014; however, future civil servants for those areas are already finishing their training in Mogadishu. EU Somalia Mission, *Press Review – Xog-Doon*, 31 May 2014.

⁽⁵³⁸⁾ Tiwald, A., 'The Security Situation in Somalia', *Somalia: Security, Minorities and Migration*, Austria: Federal Ministry of the Interior, 2013 (<http://www.refworld.org/docid/53564b8a4.html>) accessed 16 May 2014, p. 15.

⁽⁵³⁹⁾ Ministerie van Buitenlandse Zaken (The Netherlands), *Algemeen ambtsbericht Somalië*, 19 December 2013 (<http://www.rijksoverheid.nl/bestanden/documenten-en-publicaties/ambtsberichten/2013/12/19/algemeen-ambtsbericht-somalie-2013-12-19/algemeen-ambtsbericht-somalie-december-2013.pdf>) accessed 27 May 2014, p. 17; see also: Lifos, *Säkerhetsituationen i södra och centrala Somalia, Rapport från utredningsresa till Nairobi, Kenya i oktober 2013*. 20 January 2014 (<http://lifos.migrationsverket.se/dokument?documentAttachmentId=40524>) accessed 22 June 2014, p. 5.

⁽⁵⁴⁰⁾ Bryden, M., *Somalia Redux? Assessing the New Somali Federal Government*, Center for Strategic & International Studies, August 2013 (http://csis.org/files/publication/130819_Bryden_SomaliaRedux_WEB.pdf) accessed 15 May 2014, p. 13.

⁽⁵⁴¹⁾ Professor Abdikarim Daud Nur from Mogadishu University in: Sabahionline, *Somalia faces major challenges in liberating al-Shabaab controlled areas*, 4 March 2014 (http://sabahionline.com/en_GB/articles/hoa/articles/features/2014/03/04/feature-01) accessed 6 June 2014.

SNAF nie sú v postavení, aby mohli rozšíriť svoju správu na všetky územia, ktoré oslobodili od hnutia Al-Shabaab. Dodáva, že by si to vyžadovalo, aby ministerstvo vnútra a ministerstvo národnej bezpečnosti zriadili úrady pre tieto oblasti a nasadili bezpečnostné sily na týchto územiach⁽⁵⁴²⁾.

3.4.1.2 Ďalší možný postup

Napriek tomu, že všetky vojská sú zaviazané, AMISOM vytvára rozvrh ďalšej ofenzívy v auguste 2014⁽⁵⁴³⁾. Ďalší postup sa môže uskutočniť do Diinsoor (z Qansax Dheere); Jalalaqsi (z Buulo Barde); Baardheere (z Buurdhubo alebo/a Faafax Dhuun); Baraawe (z Qoryooley a/alebo Diinsoor)⁽⁵⁴⁴⁾. Prezident Mohamud označil Baraawe za hlavný cieľ roka 2014⁽⁵⁴⁵⁾. Je však nepravdepodobné, že sa AMISOM začne posúvať ďalej, pokiaľ sa jej nepodarí zabezpečiť zriadenie solídnej logistickej základne v okrsku Merka a Qoryooley⁽⁵⁴⁶⁾. V ostatných regiónoch sa AMISOM/SNAF snažia získať podporu miestnych klanových milícií s cieľom zabezpečiť ďalší postup, napr. do Galgaduud⁽⁵⁴⁷⁾.

Pokiaľ ide o ďalší postup, „nepomôže, ak sa hnutie Al-Shabaab odstráni z území, ktoré kontroluje, pokiaľ somálska vláda nenahradí verejnú správu hnutia Al-Shabaab vlastnou verejnou správou v týchto oblastiach“⁽⁵⁴⁸⁾. Vzhľadom na tradičné rozpory, ktoré hnutie Al-Shabaab potlačilo v oblastiach pod svojou kontrolou, sa odborníci domnievajú, že po odchode hnutia Al-Shabaab sa vo väčšine okrskov Lower Shabelle rozpália konflikty⁽⁵⁴⁹⁾. Operácia Orol neoslabil samotné hnutie Al-Shabaab, ale skôr sily bojujúce proti hnutiu Al-Shabaab a AMISOM, pretože spôsobila ich zriadenie a preťaženie⁽⁵⁵⁰⁾, a to nielen pokiaľ ide o personál, ale aj v súvislosti so zhromažďovaním spravodajských informácií a s podporou na výstroj⁽⁵⁵¹⁾.

3.4.2 Lower Jubba (sektor AMISOM II – Keňa)⁽⁵⁵²⁾ – dočasná správa v Jubbe

Dočasná správa v Jubbe (IJA; Gedo, Lower a Middle Juba) bola vytvorená po dohode s FGS v auguste 2013 a oficiálne sa spojila s Mogadišom⁽⁵⁵³⁾. Súčasný prezident IJA Sheikh Ahmed Mohamed Islam „Madobe“ môže rátať s podporou väčšiny klanových milícií klanu Darod (okrem niektorých častí podklanu Marehan)⁽⁵⁵⁴⁾. Veľa ľudí preto vstúpilo do ozbrojených síl IJA. Do ozbrojených síl IJA nevstúpili len Madobeho Raskamboni, ale aj bývalá milícia Isiolo⁽⁵⁵⁵⁾. Ozbrojené sily IJA predstavujú jediné významné bezpečnostné sily, ktoré zostali v regióne Lower Jubba a v juhozápadnej časti regiónu Gedo⁽⁵⁵⁶⁾. Tieto sily majú údajne štruktúru a celkom dobré fungovanie⁽⁵⁵⁷⁾. Celkovo má IJA k dispozícii asi 3 000⁽⁵⁵⁸⁾ až 5 000⁽⁵⁵⁹⁾ vojakov a v súčasnosti do svojich radov zapisuje klanové milície⁽⁵⁶⁰⁾.

⁽⁵⁴²⁾ EU Somalia Mission, *Press Review – Xog-Doon*, 18 May 2014.

⁽⁵⁴³⁾ Security Analysis Expert, Austria: interview by the author, 13 May 2014.

⁽⁵⁴⁴⁾ OODA Loop, *Security and Political Awareness Report Somalia for April 10 2014*, 10 April 2014 (<http://www.oodaloop.com/wp-content/uploads/2014/03/Somalia-Report-through-4.4.14.pdf>) accessed 16 May 2014.

⁽⁵⁴⁵⁾ Sabahionline, *Somalia faces major challenges in liberating al-Shabaab controlled areas*, 4 March 2014 (http://sabahionline.com/en_GB/articles/hoa/articles/features/2014/03/04/feature-01) accessed 6 June 2014.

⁽⁵⁴⁶⁾ Security Analysis Department, *Weekly Security Report*, 16 May 2014.

⁽⁵⁴⁷⁾ Security Analysis Department, *Weekly Security Report*, 4 April 2014.

⁽⁵⁴⁸⁾ Fabricius, P., *Somalia: why orthodox aid policy must give way to battlefield reality*, ISS Africa, 17 April 2014 (<http://www.issafrica.org/iss-today/somalia-why-orthodox-aid-policy-must-give-way-to-battlefield-reality>) accessed 3 June 2014.

⁽⁵⁴⁹⁾ CEWERU, *From the bottom up: Southern Regions – Perspectives through conflict analysis and key political actors' mapping of Gedo, Middle Juba, Lower Juba, and Lower Shabelle*, September 2013 (<http://www.cewarn.org/attachments/article/214/Somalia%20CEWERU%20Report%20Final.pdf>) accessed 15 May 2014, p. 53-54.

⁽⁵⁵⁰⁾ Security Analysis Expert, Austria: interview by the author, 13 May 2014.

⁽⁵⁵¹⁾ Atta-Asamoah, A. & Ramis Segui, N., *Situation Report Somalia: Somalia: Fighting the odds in the search for peace after the transition*, ISS Africa, March 2014 (<http://www.issafrica.org/uploads/SitRep5Mar14.pdf>) accessed 5 June 2014, p. 3.

⁽⁵⁵²⁾ Sector divisions and commands as given in: Security Council Report, *May 2014 Monthly Forecast – Somalia*, 1 May 2014 (http://www.securitycouncilreport.org/monthly-forecast/2014-05/somalia_2014_05.php) accessed 2 June 2014.

⁽⁵⁵³⁾ Landinfo/Udlændingsstyrelsen, *Update on security and protection issues in Mogadishu and South-Central Somalia*, March 2014 (http://landinfo.no/asset/2837/1/2837_1.pdf) accessed 26 May 2014, p. 54.

⁽⁵⁵⁴⁾ Bryden, M., *Somalia Redux? Assessing the New Somali Federal Government*, Center for Strategic & International Studies, August 2013 (http://csis.org/files/publication/130819_Bryden_SomaliaRedux_WEB.pdf) accessed 15 May 2014, p. 21.

⁽⁵⁵⁵⁾ Security Analysis Expert, Austria: interview by the author, 13 May 2014.

⁽⁵⁵⁶⁾ Security Analysis Expert, Austria: interview by the author, 13 May 2014.

⁽⁵⁵⁷⁾ Security Analysis Expert, Austria: interview by the author, 13 May 2014.

⁽⁵⁵⁸⁾ Security Analysis Expert, Austria: interview by the author, 13 May 2014.

⁽⁵⁵⁹⁾ An international organisation in: Lifos, *Säkerhetssituationen i södra och centrala Somalia, Rapport från utredningsresa till Nairobi, Kenya i oktober 2013*. 20 January 2014 (<http://lifos.migrationsverket.se/dokument?documentAttachmentId=40524>) accessed 22 June 2014, p. 24.

⁽⁵⁶⁰⁾ Security Analysis Department, *Weekly Security Report*, 30 May 2014.

AMISOM má posádky v Kismayo (Keňa, Sierra Leone, Burundi), Afmadow (Sierra Leone, Keňa), Dhobley (Keňa), ako aj pozície v oblasti Tabta, Bilis Qooqaani, a Kaambooni (Keňa) ⁽⁵⁶¹⁾. V Kismayo, Afmadow a Dhobley nie sú bojové jednotky hnutia Al-Shabaab ⁽⁵⁶²⁾.

Zásobovacie trasy v Lower Jubba zabezpečuje kenský prápor AMISOM (1 000 vojakov). Ďalších 150 vojsk AMISOM zo Sierra Leone je v Afmadow ⁽⁵⁶³⁾. Zaisťovanie bezpečnosti Afmadow a ďalších väčších miest v tejto oblasti sa ponecháva na ozbrojené sily IJA. Hovorí sa, že fungujú celkom dobre, a že v mestách je relatívny pokoj ⁽⁵⁶⁴⁾. Vidiecke oblasti regiónu Afmadow sú však „náchylné na útoky hnutia Al-Shabaab“ ⁽⁵⁶⁵⁾. Okrsok Badhaadhe údajne kontrolujú sily bojujúce proti hnutiu Al-Shabaab, no v tomto okrsku nie je fungujúca verejná správa ⁽⁵⁶⁶⁾.

Hnutie Al-Shabaab je stále prítomné pozdĺž pobrežia južne od Kismayo, ako aj v oblasti medzi pobrežím a cestou z Kismayo cez Badhaadhe do Kene ⁽⁵⁶⁷⁾. Značné sily hnutia Al-Shabaab v oblasti Badhaadhe, Buulo Xaaji, Jana Cabdale a Turdho sú schopné neustále narúšať a brániť akejkoľvek doprave na obidvoch zásobovacích trasách do Kismayo ⁽⁵⁶⁸⁾. Vidiecke územia sú aj naďalej pod kontrolou mobilných jednotiek hnutia Al-Shabaab a hnutie pokračuje v partizánskej vojne v tomto regióne ⁽⁵⁶⁹⁾.

Ďalším aktérom v tejto oblasti je vojenský vodca Barre Hiraale, ktorý má ešte niekoľko mužov na území hnutia Al-Shabaab severovýchodne od Kismayo (oblasť Gobweyn). Hnutie Al-Shabaab „sa neteší z jeho prítomnosti“ ⁽⁵⁷⁰⁾.

3.4.2.1 Kismayo

V oblasti Kismayo je nasadených 1 200 až 1 500 vojakov IJA ⁽⁵⁷¹⁾. Zodpovednou zložkou v súvislosti s bezpečnosťou v Kismayo je však polícia IJA (približne 400) ⁽⁵⁷²⁾. Čoskoro sa nasadí policajná jednotka AMISOM ⁽⁵⁷³⁾. IJA je jediná policajná zložka, ktorá má povolené nosiť zbraň v rámci mesta ⁽⁵⁷⁴⁾. Nosenie zbrane v Kismayo je inak zakázané ⁽⁵⁷⁵⁾. Dokonca ani ozbrojené sily IJA nesmú prísť do mesta vo výzbroji bez predchádzajúceho súhlasu, alebo pokiaľ nie sú pozvané zapojiť sa do bezpečnostných operácií ⁽⁵⁷⁶⁾. Tieto predpisy fungujú veľmi dobre ⁽⁵⁷⁷⁾.

Ďalšou vplyvnou silou v Kismayo je AMISOM. Zatiaľ čo prápor kenského kontingentu zabezpečuje dve letiská a prístav, ďalších 700 vojakov zo Sierra Leone a 200 vojakov z Burundi zväčšuje silu AMISOM ⁽⁵⁷⁸⁾.

V meste sú rozpory, predovšetkým medzi Marehanmi a Ogadenmi ⁽⁵⁷⁹⁾.

⁽⁵⁶¹⁾ Security Analysis Department, *South/Central Somalia - Areas of Influence* [Map], 2 April 2014.

⁽⁵⁶²⁾ CEWERU, *From the bottom up: Southern Regions – Perspectives through conflict analysis and key political actors’ mapping of Gedo, Middle Juba, Lower Juba, and Lower Shabelle*, September 2013 (<http://www.cewarn.org/attachments/article/214/Somalia%20CEWERU%20Report%20Final.pdf>) accessed 15 May 2014, p. 40.

⁽⁵⁶³⁾ Security Analysis Expert, Austria: interview by the author, 13 May 2014.

⁽⁵⁶⁴⁾ Security Analysis Expert, Austria: interview by the author, 13 May 2014.

⁽⁵⁶⁵⁾ CEWERU, *From the bottom up: Southern Regions – Perspectives through conflict analysis and key political actors’ mapping of Gedo, Middle Juba, Lower Juba, and Lower Shabelle*, September 2013 (<http://www.cewarn.org/attachments/article/214/Somalia%20CEWERU%20Report%20Final.pdf>) accessed 15 May 2014, p. 42.

⁽⁵⁶⁶⁾ CEWERU, *From the bottom up: Southern Regions – Perspectives through conflict analysis and key political actors’ mapping of Gedo, Middle Juba, Lower Juba, and Lower Shabelle*, September 2013 (<http://www.cewarn.org/attachments/article/214/Somalia%20CEWERU%20Report%20Final.pdf>) accessed 15 May 2014, p. 41.

⁽⁵⁶⁷⁾ Security Analysis Expert, Austria: interview by the author, 13 May 2014.

⁽⁵⁶⁸⁾ OODA Loop, *Security and Political Awareness Report Somalia for April 10 2014*, 10 April 2014 (<http://www.oodaloop.com/wp-content/uploads/2014/03/Somalia-Report-through-4.4.14.pdf>) accessed 16 May 2014.

⁽⁵⁶⁹⁾ CEWERU, *From the bottom up: Southern Regions – Perspectives through conflict analysis and key political actors’ mapping of Gedo, Middle Juba, Lower Juba, and Lower Shabelle*, September 2013 (<http://www.cewarn.org/attachments/article/214/Somalia%20CEWERU%20Report%20Final.pdf>) accessed 15 May 2014, p. 34.

⁽⁵⁷⁰⁾ UNDSS in: Landinfo/Udlændingsstyrelsen, *Update on security and protection issues in Mogadishu and South-Central Somalia*, March 2014 (http://landinfo.no/asset/2837/1/2837_1.pdf) accessed 26 May 2014, p. 49; Security Analysis Expert, Austria: interview by the author, 13 May 2014.

⁽⁵⁷¹⁾ Security Analysis Expert, Austria: interview by the author, 13 May 2014.

⁽⁵⁷²⁾ Security Analysis Expert, Austria: interview by the author, 13 May 2014.

⁽⁵⁷³⁾ Sabahonline, *AMISOM, IJA agree to deploy police force in Kismayo*, 23 May 2014 (http://sabahonline.com/en_GB/articles/hoa/articles/newsbriefs/2014/05/23/newsbrief-06) accessed 6 June 2014.

⁽⁵⁷⁴⁾ Security Analysis Expert, Austria: interview by the author, 13 May 2014.

⁽⁵⁷⁵⁾ Security Analysis Expert, Austria: interview by the author, 13 May 2014.

⁽⁵⁷⁶⁾ Security Analysis Expert, Austria: interview by the author, 13 May 2014.

⁽⁵⁷⁷⁾ Security Analysis Expert, Austria: interview by the author, 13 May 2014.

⁽⁵⁷⁸⁾ Security Analysis Expert, Austria: interview by the author, 13 May 2014.

⁽⁵⁷⁹⁾ UNDSS in: Landinfo/Udlændingsstyrelsen, *Update on security and protection issues in Mogadishu and South-Central Somalia*, March 2014 (http://landinfo.no/asset/2837/1/2837_1.pdf) accessed 26 May 2014, p. 49.

3.4.3 Gedo (sektor AMISOM III – Etiópia)

V regióne Gedo má AMISOM etiópske posádky v Doolow, Luuq, Garbahaarey, ako aj pozície v oblasti Yurkud a Buurdhuubo⁽⁵⁸⁰⁾. Kenské posádky AMISOM sa nachádzajú v Ceel Waaq, Faafay Dhuun, pričom je možné posunúť pozícií do oblasti Jungal⁽⁵⁸¹⁾. Fungujúce miestne vládne štruktúry podporované Etiópiou existujú v Luuq, Doolow, Bulo Xawo a v Garbahaarey. V Ceel Waaq ich podporuje Keňa⁽⁵⁸²⁾.

Otázka, či región Gedo patrí do Jubbalandu (v súčasnosti pod dočasnou správou v Jubbe), zostáva neistá. Na druhej strane, vojská pozdĺž kenského kontingentu AMISOM v strednej časti regiónu Gedo sa zlúčili s jednotkami IJA a v súčasnosti prijímajú velenie z Kismayo. Hovorí sa, že táto štruktúra funguje dobre⁽⁵⁸³⁾. „Viac bezpečnostných incidentov a sporov sa však vyskytuje tam, kde sa po odstránení hnutia Al-Shabaab opätovne roznieťli konflikty medzi klanmi a vo vnútri klanov“⁽⁵⁸⁴⁾. Jedným zo zdrojov konfliktov sú dlhodobé rozpory medzi komunitami guri (pôvodní obyvatelia) a galti (noví osadníci) v rámci klanu Marehan, ako aj medzi klanom Marehan a Rahaweyn, ktoré sa týkajú politickej súťaže a zdrojov⁽⁵⁸⁵⁾. Vo februári 2013 Somálska jednotka včasného varovania a včasnej reakcie o konfliktoch (CEWERU) uvádzala deväť aktívnych konfliktov v regióne Gedo⁽⁵⁸⁶⁾.

Na severozápade regiónu Gedo a v okolí Bulu Xawo zotrúva 400 až 500 bojovníkov ASWJ⁽⁵⁸⁷⁾. Hovorí sa, že majú veľkú podporu podklanov Dir⁽⁵⁸⁸⁾ a formálne sú súčasťou SNAF⁽⁵⁸⁹⁾. Táto milícia, niekoľkí vedúci predstavitelia klanu Marehan⁽⁵⁹⁰⁾ a guvernér regiónu Abdi Kalil podporujú riešenie šiestich regiónov, ktoré by región Gedo oddelilo od Jubbalandu⁽⁵⁹¹⁾. Medzi okrskovými komisármi (DC) Bulu Xawo a Luuq sú rozpory⁽⁵⁹²⁾. Okrem toho okrskový komisár Doolow, ktorý sa agresívne stavia proti guvernérovi, je prívržencom prezidenta IJA Madobeho⁽⁵⁹³⁾. Napätie sa vyhrotilo, napríklad keď sa 14. mája 2014 rozprúdili prudké boje v Bulu Xawo medzi SNAF/ASWJ a údajnými vojakmi IJA z Doolow. Desať bojovníkov a šesť civilistov zahynulo a mnohí ľudia utiekli zo svojich domovov⁽⁵⁹⁴⁾.

3.4.4 Gedo a Bakool – klanové milície

Pohraničné oblasti riadia dve klanové milície⁽⁵⁹⁵⁾. Keďže hnutie Al-Shabaab nemá žiadnu podporu obyvateľstva v týchto oblastiach, všeobecne je pre hnutie náročnejšie vykonávať operácie⁽⁵⁹⁶⁾. Oddelenie OSN pre bezpečnosť

⁽⁵⁸⁰⁾ Security Analysis Department, *South/Central Somalia - Areas of Influence* [Map], 2 April 2014.

⁽⁵⁸¹⁾ Security Analysis Department, *South/Central Somalia - Areas of Influence* [Map], 2 April 2014; Security Analysis Expert, Austria: interview by the author, 13 May 2014.

⁽⁵⁸²⁾ CEWERU, *From the bottom up: Southern Regions – Perspectives through conflict analysis and key political actors' mapping of Gedo, Middle Juba, Lower Juba, and Lower Shabelle*, September 2013 (<http://www.cewarn.org/attachments/article/214/Somalia%20CEWERU%20Report%20Final.pdf>) accessed 15 May 2014, p. 21.

⁽⁵⁸³⁾ Security Analysis Expert, Austria: interview by the author, 13 May 2014.

⁽⁵⁸⁴⁾ CEWERU, *From the bottom up: Southern Regions – Perspectives through conflict analysis and key political actors' mapping of Gedo, Middle Juba, Lower Juba, and Lower Shabelle*, September 2013 (<http://www.cewarn.org/attachments/article/214/Somalia%20CEWERU%20Report%20Final.pdf>) accessed 15 May 2014, p. 21.

⁽⁵⁸⁵⁾ CEWERU, *From the bottom up: Southern Regions – Perspectives through conflict analysis and key political actors' mapping of Gedo, Middle Juba, Lower Juba, and Lower Shabelle*, September 2013 (<http://www.cewarn.org/attachments/article/214/Somalia%20CEWERU%20Report%20Final.pdf>) accessed 15 May 2014, p. 16.

⁽⁵⁸⁶⁾ CEWERU, *From the bottom up: Southern Regions – Perspectives through conflict analysis and key political actors' mapping of Gedo, Middle Juba, Lower Juba, and Lower Shabelle*, September 2013 (<http://www.cewarn.org/attachments/article/214/Somalia%20CEWERU%20Report%20Final.pdf>) accessed 15 May 2014, p. 23-24.

⁽⁵⁸⁷⁾ Security Analysis Expert, Austria: interview by the author, 13 May 2014.

⁽⁵⁸⁸⁾ CEWERU, *From the bottom up: Southern Regions – Perspectives through conflict analysis and key political actors' mapping of Gedo, Middle Juba, Lower Juba, and Lower Shabelle*, September 2013 (<http://www.cewarn.org/attachments/article/214/Somalia%20CEWERU%20Report%20Final.pdf>) accessed 15 May 2014, p. 21.

⁽⁵⁸⁹⁾ CEWERU, *From the bottom up: Southern Regions – Perspectives through conflict analysis and key political actors' mapping of Gedo, Middle Juba, Lower Juba, and Lower Shabelle*, September 2013 (<http://www.cewarn.org/attachments/article/214/Somalia%20CEWERU%20Report%20Final.pdf>) accessed 15 May 2014, p. 19.

⁽⁵⁹⁰⁾ CEWERU, *From the bottom up: Southern Regions – Perspectives through conflict analysis and key political actors' mapping of Gedo, Middle Juba, Lower Juba, and Lower Shabelle*, September 2013 (<http://www.cewarn.org/attachments/article/214/Somalia%20CEWERU%20Report%20Final.pdf>) accessed 15 May 2014, p. 21.

⁽⁵⁹¹⁾ Security Analysis Expert, Austria: interview by the author, 13 May 2014; the governor went to Baidoa for a SW6-meeting on 18 May 2014. See: EU Somalia Mission, *Press Reviews – Xog-Doon*, 19 May 2014.

⁽⁵⁹²⁾ UNDSS in: Landinfo/Udlændingsstyrelsen, *Update on security and protection issues in Mogadishu and South-Central Somalia*, March 2014 (http://landinfo.no/asset/2837/1/2837_1.pdf) accessed 26 May 2014, p. 55.

⁽⁵⁹³⁾ Security Analysis Expert, Austria: interview by the author, 13 May 2014.

⁽⁵⁹⁴⁾ EU Somalia Mission, *Press Review – Xog-Doon*, 14 May 2014; see also: Shabelle Media Network, *Somali govt says fighting in Baladhowo provides terrorists with an opportunity*, 15 May 2014 (<http://shabelle.net/?p=21310>) accessed 21 May 2014.

⁽⁵⁹⁵⁾ Security Analysis Expert, Austria: interview by the author, 13 May 2014.

⁽⁵⁹⁶⁾ Security Analysis Expert, Austria: interview by the author, 13 May 2014.

a ochranu (UNDSS) situáciu opisuje ako „stabilnú s veľmi malou činnosťou hnutia Al-Shabaab“⁽⁵⁹⁷⁾. Napriek tomu je hnutie Al-Shabaab schopné napadnúť jednotky bojujúce proti hnutiu Al-Shabaab – napríklad 27. mája 2014 na hraniciach mesta Ato (Bakool) došlo k 30 mŕtvym a 20 zraneným⁽⁵⁹⁸⁾ alebo 1. júna 2014 8 km od Ato došlo k zabitíu 46 bojovníkov hnutia Al-Shabaab⁽⁵⁹⁹⁾.

Severné časti okrskov Luuq, Rab Dhuure a Ceel Barde kontroluje milícia Rahanweyn, ktorá má približne 1 000 až 1 200 bojovníkov⁽⁶⁰⁰⁾. Etiópia poskytla uniformy a výstroj. Podľa plánov sa títo príslušníci milície mali oficiálne pripojiť k SNAF (ako to bolo v prípade vojakov v Baidoa)⁽⁶⁰¹⁾. Nie je však jasné, či už boli oficiálne pripojení, napriek tomu, že bojovali spolu s etiópskymi jednotkami AMISOM pri postupe operácie Orol v Xudur a Waajid⁽⁶⁰²⁾ a že médiá ich zvyknú označovať za SNAF⁽⁶⁰³⁾.

3.4.5 Bakool (sektor AMISOM III – Etiópia)

V regióne Bakool sa etiópske posádky AMISOM nachádzajú v Ceel Barde, Waajid a Xudur⁽⁶⁰⁴⁾. Pokiaľ ide o nedávny postup v regióne Bakool, je nutné rozlišovať medzi mestom Ceel Barde, ktoré je dlhodobo pod etiópskou kontrolou, a medzi mestami Xudur a Waajid, ktoré boli opätovne vybojované v marci 2014. Tieto mestá sa označujú za ostrovy v oblasti pod kontrolou hnutia Al-Shabaab⁽⁶⁰⁵⁾. Na pozície AMISOM/SNAF v týchto mestách sa pravidelne útočí (napr. Xudur 28. mája 2014)⁽⁶⁰⁶⁾. Hnutie Al-Shabaab navyše týmto mestám obmedzuje pohyb a prístup k zásobovaniu⁽⁶⁰⁷⁾. V oblasti dochádza k bojom, ako sa stalo v Garas blízko Waajid 27. mája 2014, keď bolo 27 ľudí zabitých počas zrážok medzi hnutím Al-Shabaab a SNAF⁽⁶⁰⁸⁾.

3.4.6 Bay (sektor AMISOM III – Etiópia)

Etiópske posádky AMISOM sa nachádzajú v Baidoa, Burhakaba, a Qansax Dheere⁽⁶⁰⁹⁾. Baidoa a jej vnútorný a vonkajší okruh riadi asi 1 000 etiópskych jednotiek AMISOM a 1 000 jednotiek SNAF, pričom jednotky SNAF patrili predtým do milície Rahanweyn⁽⁶¹⁰⁾. Okrem toho sa v tejto oblasti vyskytuje niekoľko policajtov AMISOM a 200 až 300-členný kontingent SPF⁽⁶¹¹⁾, ktorý čiastočne vycvičilo UNDP⁽⁶¹²⁾. Polícia z Baidoa je pridelená aj v Burhakaba⁽⁶¹³⁾.

V porovnaní s inými mestami je z Baidoa hlásených menej incidentov súvisiacich s nedisciplinovanými jednotkami SNAF⁽⁶¹⁴⁾. Dôvodom môže byť to, že väčšina jednotiek pochádza z klanu Rahanweyn, čo je hlavná skupina obyvateľstva v meste⁽⁶¹⁵⁾. Celkovo sa bezpečnosť v Baidoa zlepšila, môžu sa však vyskytovať útoky s využitím improvizovaných výbušných zariadení (IED) alebo ručných granátov⁽⁶¹⁶⁾.

⁽⁵⁹⁷⁾ UNDSS in: Landinfo/Udlændingsstyrelsen, *Update on security and protection issues in Mogadishu and South-Central Somalia*, March 2014 (http://landinfo.no/asset/2837/1/2837_1.pdf) accessed 26 May 2014, p. 55.

⁽⁵⁹⁸⁾ EU Somalia Mission, *Press Review – Mogadishu Times*, 28 May 2014.

⁽⁵⁹⁹⁾ EU Somalia Mission, *Press Review – Xog-Doon*, 2 June 2014.

⁽⁶⁰⁰⁾ Security Analysis Expert, Austria: interview by the author, 13 May 2014.

⁽⁶⁰¹⁾ Security Analysis Expert, Austria: interview by the author, 13 May 2014; CEWERU, *From the bottom up: Southern Regions – Perspectives through conflict analysis and key political actors' mapping of Gedo, Middle Juba, Lower Juba, and Lower Shabelle*, September 2013 (<http://www.cewern.org/attachments/article/214/Somalia%20CEWERU%20Report%20Final.pdf>) accessed 15 May 2014, p. 19.

⁽⁶⁰²⁾ Security Analysis Expert, Austria: interview by the author, 13 May 2014.

⁽⁶⁰³⁾ E.g. in: EU Somalia Mission, *Press Review – Mogadishu Times*, 28 May 2014.

⁽⁶⁰⁴⁾ Security Analysis Department, *South/Central Somalia - Areas of Influence* [Map], 2 April 2014.

⁽⁶⁰⁵⁾ Security Analysis Expert, Austria: interview by the author, 13 May 2014.

⁽⁶⁰⁶⁾ EU Somalia Mission, *Press Review – Xog-Doon*, 29 May 2014.

⁽⁶⁰⁷⁾ Security Analysis Department, *Weekly Security Report*, 16 May 2014.

⁽⁶⁰⁸⁾ Sabahionline, *Clashes between Somali troops, al-Shabaab kill 27 in Bakool*, 28 May 2014 (http://sabahionline.com/en_GB/articles/hoa/articles/newsbriefs/2014/05/28/newsbrief-06) accessed 6 June 2014.

⁽⁶⁰⁹⁾ Security Analysis Department, *South/Central Somalia - Areas of Influence* [Map], 2 April 2014.

⁽⁶¹⁰⁾ Security Analysis Expert, Austria: interview by the author, 13 May 2014.

⁽⁶¹¹⁾ Security Analysis Expert, Austria: interview by the author, 13 May 2014.

⁽⁶¹²⁾ UN Security Council, *Report of the Secretary-General on Somalia, (S/2013/69)*, 31 January 2013 (<http://www.refworld.org/country,,UNSC,,SOM,,511b88532,0.html>) accessed 29 May 2014, p. 6.

⁽⁶¹³⁾ Security Analysis Expert, Austria: interview by the author, 13 May 2014.

⁽⁶¹⁴⁾ An international organisation in: Lifos, *Säkerhetssituationen i södra och centrala Somalia, Rapport från utredningsresa till Nairobi, Kenya i oktober 2013*. 20 January 2014 (<http://lifos.migrationsverket.se/dokument?documentAttachmentId=40524>) accessed 22 June 2014, p. 29.

⁽⁶¹⁵⁾ An international organisation in: Lifos, *Säkerhetssituationen i södra och centrala Somalia, Rapport från utredningsresa till Nairobi, Kenya i oktober 2013*. 20 January 2014 (<http://lifos.migrationsverket.se/dokument?documentAttachmentId=40524>) accessed 22 June 2014, p. 29.

⁽⁶¹⁶⁾ UNDSS in: Landinfo/Udlændingsstyrelsen, *Update on security and protection issues in Mogadishu and South-Central Somalia*, March 2014 (http://landinfo.no/asset/2837/1/2837_1.pdf) accessed 26 May 2014, p. 53.

V Baidoa sú dve hrozby. Prvou je konflikt súvisiaci s riešeniami SW6 a SW3⁽⁶¹⁷⁾. Podľa jedného zdroja nijaká strana nemá relevantnú stálu milíciu⁽⁶¹⁸⁾. V inom zdroji sa spomína milícia podporovateľa riešenia SW3 a bývalého predsedu parlamentu Sharifa Hassana Sheikha Adena, ktorá už je v Baidoa⁽⁶¹⁹⁾. Došlo už k protestom a prestrelkám a v dôsledku „rozkolov vo vedení regiónu môže akákoľvek chyba jednoducho prerásť do nepokojov a viesť k zhoršeniu bezpečnostnej situácie v Baidoa“⁽⁶²⁰⁾. AMISOM sa neprikláňa k žiadnej strane, ale usiluje sa oddeliť strany politikou „pacifikácie prostredníctvom zastrešovania“⁽⁶²¹⁾.

Druhou hrozbou je teror hnutia Al-Shabaab, keďže táto skupina má v meste určitú podporu obyvateľstva a skrytých jedincov v oblasti⁽⁶²²⁾. Okrem toho „je Baidoa aj naďalej v podstate obkľúčené obrannými pozíciami hnutia Al-Shabaab v Abal a Totiyas a silnejšou líniou medzi Jilibey a Labaatan Jirow“⁽⁶²³⁾.

3.4.7 Koridor Luuq – Baidoa – Mogadišo

Mestá pozdĺž tejto cesty sú pod kontrolou AMISOM/SNAF⁽⁶²⁴⁾. Etiópsky kontingent AMISOM vyvíja veľké úsilie o zabezpečenie svojich zásobovacích trás. Cesta z Luuq do Baidoa sa preto označuje za relatívne bezpečnú. Cesta, ktorá pokračuje z Baidoa nižšie do Afgooye sa označuje za veľmi nebezpečnú⁽⁶²⁵⁾. Zatiaľ čo trasa Luuq-Baidoa je postihnutá raz za niekoľko dní, trasa Baidoa-Afgooye zažíva incidenty častejšie⁽⁶²⁶⁾, napríklad prepady z úkrytu namierené na konvoje AMISOM/SNAF 17. a 19. mája 2014, počas ktorých bol zabitý jeden príslušník SNAD a niekoľko príslušníkov hnutia Al-Shabaab⁽⁶²⁷⁾.

Dokonca aj cesta z Afgooye do Mogadiša býva postihnutá, napríklad 23. mája 2014, keď cisterna s vodou AMISOM narazila na mínu⁽⁶²⁸⁾. Neistota v tejto oblasti sa rozširuje do Afgooye, pričom rôzne milície, osoby mimo zákona a 3. zbor SNAF si nesystematicky zriaďujú nelegálne kontrolné stanice⁽⁶²⁹⁾ a bojujú o najlepšie pozície, ako to bolo napríklad v prípade zrážok medzi jednotkami SNAF 25. a 29. apríla 2014⁽⁶³⁰⁾. SPF a NISA sa pokúšajú odstraňovať nelegálne kontrolné stanice (riadené SNAF), čo spôsobuje opakované zrážky⁽⁶³¹⁾. AMISOM občas odstraňuje kontrolné stanice, ale nie je schopná predchádzať bojom medzi klanmi a SNAF⁽⁶³²⁾.

Civilné obyvateľstvo pravidelne cestuje pozdĺž koridoru, „ale z hľadiska bezpečnosti to nie je najbezpečnejšia cesta“, pretože opakované násilie hnutia Al-Shabaab nie je namierené len proti AMISOM/SNAF, ale aj proti civilnému obyvateľstvu⁽⁶³³⁾. Navyše na ceste dochádza k prepadom, lúpežiam a zdieraniam na kontrolných stanicích⁽⁶³⁴⁾.

⁽⁶¹⁷⁾ Security Analysis Expert, Austria: interview by the author, 13 May 2014.

⁽⁶¹⁸⁾ Security Analysis Expert, Austria: interview by the author, 13 May 2014.

⁽⁶¹⁹⁾ RBC Radio/Raxanreeb Online, *Analysis on the new 25 cabinet members*, 19 January 2014 (<http://www.raxanreeb.com/2014/01/somalia-analysis-on-the-new-25-cabinet-members/>) accessed 19 May 2014.

⁽⁶²⁰⁾ ISS Africa, *Peace and Security Council Report, issue 59*, June 2014 (http://www.issafrica.org/uploads/PSC59_%20June_14English.pdf) accessed 3 June 2014, p. 9.

⁽⁶²¹⁾ Bezpečnostný analytik, Rakúsko: rozhovor s autorom, 13. mája 2014; zdroj uviedol, že AMISOM používa silu (tanky) na rozptýlenie davu.

⁽⁶²²⁾ UNDSS in: Landinfo/Udlændingsstyrelsen, *Update on security and protection issues in Mogadishu and South-Central Somalia*, March 2014 (http://landinfo.no/asset/2837/1/2837_1.pdf) accessed 26 May 2014, p. 53.

⁽⁶²³⁾ OODA Loop, *Security and Political Awareness Report Somalia for April 10 2014*, 10 April 2014 (<http://www.oodaloop.com/wp-content/uploads/2014/03/Somalia-Report-through-4.4.14.pdf>) accessed 16 May 2014.

⁽⁶²⁴⁾ Tiwald, A., 'The Security Situation in Somalia', *Somalia: Security, Minorities and Migration*, Austria: Federal Ministry of the Interior, 2013 (<http://www.refworld.org/docid/53564b8a4.html>) accessed 31 May 2014, p. 15.

⁽⁶²⁵⁾ Security Analysis Expert, Austria: interview by the author, 13 May 2014.

⁽⁶²⁶⁾ Security Analysis Expert, Austria: interview by the author, 13 May 2014.

⁽⁶²⁷⁾ Security Analysis Department, *Weekly Security Report*, 23 May 2014.

⁽⁶²⁸⁾ EU Somalia Mission, *Press Review – Xog-Ogaal*, 24 May 2014.

⁽⁶²⁹⁾ Security Analysis Expert, Austria: interview by the author, 13 May 2014; see also: Landinfo/Udlændingsstyrelsen, *Update on security and protection issues in Mogadishu and South-Central Somalia*, March 2014 (http://landinfo.no/asset/2837/1/2837_1.pdf) accessed 26 May 2014, p. 50.

⁽⁶³⁰⁾ Security Analysis Department, *Weekly Security Report*, 2 May 2014.

⁽⁶³¹⁾ Security Analysis Department, *Weekly Security Report*, 25 April 2014.

⁽⁶³²⁾ Security Analysis Expert, Austria: interview by the author, 13 May 2014.

⁽⁶³³⁾ UNDSS in: Landinfo/Udlændingsstyrelsen, *Update on security and protection issues in Mogadishu and South-Central Somalia*, March 2014 (http://landinfo.no/asset/2837/1/2837_1.pdf) accessed 26 May 2014, p. 53.

⁽⁶³⁴⁾ UNDSS in: Landinfo/Udlændingsstyrelsen, *Update on security and protection issues in Mogadishu and South-Central Somalia*, March 2014 (http://landinfo.no/asset/2837/1/2837_1.pdf) accessed 26 May 2014, p. 53.

3.4.8 Lower Shabelle (sektor AMISOM I – Uganda)

Ugandské posádky AMISOM sa nachádzajú v Afgooye, Wanla Weyne a Merka (s dodatočnými jednotkami z Burundi); ďalšie pozície sa nachádzajú v Qoryooley⁽⁶³⁵⁾. Predné línie sú pod neustálou hrozbou útokov hnutia Al-Shabaab. Týka sa to najmä Qoryooley a cesty do Baidoa, kde hnutie Al-Shabaab pravidelne zriaďuje kontrolné stanice⁽⁶³⁶⁾. Qoryooley a jeho okolie zažívajú neustále útoky a boje vrátane strelby mìnometov⁽⁶³⁷⁾ – napr. 28. mája 2014, keď bolo zabitých sedem bojovníkov hnutia Al-Shabaab⁽⁶³⁸⁾.

Mestá Merka a Afgooye sú bezpečnejšie, pretože tu fungujú tradičné úrady a nachádzajú sa tu stále posádky AMISOM, SPF a NISA⁽⁶³⁹⁾. V Merka je však údajne veľké množstvo činností hnutia Al-Shabaab⁽⁶⁴⁰⁾. Koridor Afgooye, ktorý sa po výmenách v roku 2012 značne vyprázdnil, zažíva nový prílev v súvislosti s násilným vystáňovaním IDP z Mogadiša⁽⁶⁴¹⁾. Hnutie Al-Shabaab je v koridore očividne prítomné⁽⁶⁴²⁾.

Formálne „oslobodené“ vidiecke oblasti okrskov Afgooye, Merka a Qoryooley sú vážne postihnuté neistotou⁽⁶⁴³⁾. Nedostatočné veliace a kontrolné štruktúry SNAF, ako aj klanové rozkoly sú aj naďalej hlavné prekážky stabilizácie regiónu⁽⁶⁴⁴⁾.

Vyskytujú sa nepokoje a konflikty vyplývajúce z problémov medzi *farac* (nový osadník) a *asal* (pôvodný obyvateľ)⁽⁶⁴⁵⁾, pričom dominantné klany uplatňujú sociálnu krutosť na vyjadrenie a udržanie si moci⁽⁶⁴⁶⁾. Lower Shabelle je najrozkolísanejší región v Južnom/Strednom Somálsku⁽⁶⁴⁷⁾, pričom nasadený 3. zbor je zodpovedný za zhoršovanie bezpečnosti v tejto oblasti, ako aj za početné poškodzovanie ľudských práv⁽⁶⁴⁸⁾. Zhruba dve tretiny tohto zboru tvoria príslušníci milície, ktorých v minulosti zamestnával vojenský vodca Inda'ade, a ktorému sa raz podarilo vydobýť rozsiahle pásma území v regióne Lower Shabelle od klanu Biyomaal. Počas éry Únie islamských súdov a hnutia Al-Shabaab si klan Biyomaal vzal späť svoje územie, ktoré teraz opätovne ohrozuje klan Hawiye – tentoraz v uniformách SNAF⁽⁶⁴⁹⁾. K bojom došlo napríklad v prvých júnových týždňoch 2014, zasiahli Merka, KM 50 a El Wareegow, a spôsobili smrť 30 ľudí a vnútorné vysídlenie mnohých ďalších⁽⁶⁵⁰⁾.

⁽⁶³⁵⁾ Security Analysis Department, *South/Central Somalia - Areas of Influence* [Map], 2 April 2014.

⁽⁶³⁶⁾ Security Analysis Expert, Austria: interview by the author, 13 May 2014.

⁽⁶³⁷⁾ Shabelle Media Network, *Al-Shabaab insurgents attack AMISOM troops in Qoryoole district*, 19 May 2014 (<http://shabelle.net/?p=21623>) accessed 21 May 2014.

⁽⁶³⁸⁾ EU Somalia Mission, *Press Review – Mogadishu Times*, 29 May 2014.

⁽⁶³⁹⁾ Security Analysis Expert, Austria: interview by the author, 13 May 2014.

⁽⁶⁴⁰⁾ Landinfo/Udlændingsstyrelsen, *Update on security and protection issues in Mogadishu and South-Central Somalia*, March 2014 (http://landinfo.no/asset/2837/1/2837_1.pdf) accessed 26 May 2014, p. 51.

⁽⁶⁴¹⁾ An international organisation in: Lifos, *Säkerhetssituationen i södra och centrala Somalia, Rapport från utredningsresa till Nairobi, Kenya i oktober 2013*, 20 January 2014 (<http://lifos.migrationsverket.se/dokument?documentAttachmentId=40524>) accessed 22 June 2014, p. 25.

⁽⁶⁴²⁾ An international organisation in: Lifos, *Säkerhetssituationen i södra och centrala Somalia, Rapport från utredningsresa till Nairobi, Kenya i oktober 2013*, 20 January 2014 (<http://lifos.migrationsverket.se/dokument?documentAttachmentId=40524>) accessed 22 June 2014, p. 25.

⁽⁶⁴³⁾ Security Analysis Expert, Austria: interview by the author, 13 May 2014.

⁽⁶⁴⁴⁾ Security Analysis Department, *Weekly Security Report*, 16 May 2014.

⁽⁶⁴⁵⁾ It is believed, that Asal are: Dir/Biyamal, Rahanweyn/Digil, Benadiri, and Hawiye/Wacdaan; farac are: Hawiye sub-clans (including Habar Gedir, Abgal, Murusade, and Hawadle) from Mogadishu and the central regions. CEWERU, *From the bottom up: Southern Regions – Perspectives through conflict analysis and key political actors' mapping of Gedo, Middle Juba, Lower Juba, and Lower Shabelle*, September 2013 (<http://www.cewarn.org/attachments/article/214/Somalia%20CEWERU%20Report%20Final.pdf>) accessed 15 May 2014, p. 51.

⁽⁶⁴⁶⁾ CEWERU, *From the bottom up: Southern Regions – Perspectives through conflict analysis and key political actors' mapping of Gedo, Middle Juba, Lower Juba, and Lower Shabelle*, September 2013 (<http://www.cewarn.org/attachments/article/214/Somalia%20CEWERU%20Report%20Final.pdf>) accessed 15 May 2014, p. 49.

⁽⁶⁴⁷⁾ UNDSS in: Landinfo/Udlændingsstyrelsen, *Update on security and protection issues in Mogadishu and South-Central Somalia*, March 2014 (http://landinfo.no/asset/2837/1/2837_1.pdf) accessed 26 May 2014, p. 50.

⁽⁶⁴⁸⁾ Menkhaus, K., 'Al-Shabab's Capabilities Post-Westgate', *CTC Sentinel, Special Issue Vol. 7 Issue 2*, CTC, February 2014 (<https://www.ctc.usma.edu/wp-content/uploads/2014/02/CTCSentinel-Vol7Iss2.pdf>) accessed 5 June 2014, p. 6-7; SEMG, *Letter dated 6 February 2014 from the Coordinator of the Somalia and Eritrea Monitoring Group addressed to the Chair of the Security Council Committee Pursuant to Resolutions 751 (1992) and 1907 (2009)*, 6 February 2014 (<http://somalianews.files.wordpress.com/2014/02/6-feb-2014-unmg-memo-somalia-arms-diversion.pdf>) accessed 5 June 2014, p. 6; Security Analysis Expert, Austria: interview by the author, 13 May 2014.

⁽⁶⁴⁹⁾ Security Analysis Expert, Austria: interview by the author, 13 May 2014.

⁽⁶⁵⁰⁾ IRIN, *Clans clash in Somalia's Lower Shabelle*, 11 June 2014 (<http://www.irinnews.org/report/100196/clans-clash-in-somalia-s-lower-shabelle>) accessed 10 July 2014.

Hnutie Al-Shabaab zneužíva klanovú dynamiku a získava si podporu menších⁽⁶⁵¹⁾. Nie je jasné, či vždy útočí SNAF alebo či sa hnutie Al-Shabaab usiluje roznieť konflikty⁽⁶⁵²⁾. Biyomaalovia majú miestne dohody s hnutím Al-Shabaab a milícia klanu Biyomaal sa zapojila do boja proti SNAF, najmä v poriečnej oblasti od K50 na juh⁽⁶⁵³⁾. Ostatné skupiny odsunuté na okraj spoločnosti údajne plánujú odplatu voči dominantným klanom⁽⁶⁵⁴⁾.

3.4.9 Benadir a Mogadišo (sektor AMISOM I – Uganda)

V Mogadiše je niekoľko posádok so 4 000 príslušníkmi AMISOM (Uganda, Burundi)⁽⁶⁵⁵⁾. Ďalšie bezpečnostné sily v Mogadiše: 2 000 až 3 000 SPF; špeciálne jednotky (600 policajtov; 600 skupina Alpha/NISA – pozri v predchádzajúcom texte); 400 policajtov AMISOM. Posledná skupina nepôsobí len ako školitelia a mentori pre SPF, ale vykonáva aj bežnú policajnú činnosť (hliadkovanie, stráženie atď.)⁽⁶⁵⁶⁾.

Polícia si získala dôveru ľudí⁽⁶⁵⁷⁾, ktorí majú zväčša prístup k SPF, čo však neplatí pre všetky okrsky Mogadiša⁽⁶⁵⁸⁾. Problematické okrsky sú Hodan, Wardhiigleey⁽⁶⁵⁹⁾, Heliwaa⁽⁶⁶⁰⁾ a Yasqshiid⁽⁶⁶¹⁾. Polícia úplne nezabezpečuje okrsky Dayniile⁽⁶⁶²⁾, Heliwaa a Yasqshid a z týchto okrskov v noci odchádza⁽⁶⁶³⁾. V týchto okrskoch však pôsobia bezpečnostné sily – napr. 26. mája 2014 SNAF zajal prívrženca hnutia Al-Shabaab, ktorý mal v Dayniile v držbe mínomet a granáty⁽⁶⁶⁴⁾.

Zástupca MVO Somálske centrum rozvoja žien (SWDC) uvádza, že ženy sa môžu v Mogadiše voľne pohybovať (okrem oblasti Bakara), a že na kontrolných staniciach už viac nedochádza k obťažovaniu⁽⁶⁶⁵⁾. Ďalšie zdroje uvádzajú, že ľudia sa síce môžu v meste voľne pohybovať⁽⁶⁶⁶⁾, no vyhýbajú sa oblastiam, o ktorých sa vie, že nie sú bezpečné⁽⁶⁶⁷⁾. V článku (27. mája 2014) Toronto Star sa uvádza, že „pre mnohých Somáľčanov (...) nebol život v Mogadiše z mnohých hľadísk v uplynulých dvadsiatich rokoch ešte nikdy bezpečnejší“⁽⁶⁶⁸⁾.

Naopak iné zdroje uvádzajú, že od apríla 2013 sa bezpečnosť v Mogadiše zhoršila, „a že nič nenaznačuje tomu, že v nasledujúcich mesiacoch dôjde k zlepšeniu“⁽⁶⁶⁹⁾. Ľudia zvykli chodiť večer do mesta alebo do reštaurácie. Teraz

⁽⁶⁵¹⁾ UNDSS in: Landinfo/Udlændingsstyrelsen, *Update on security and protection issues in Mogadishu and South-Central Somalia*, March 2014 (http://landinfo.no/asset/2837/1/2837_1.pdf) accessed 26 May 2014, p. 50.

⁽⁶⁵²⁾ Security Analysis Department, *Weekly Security Report*, 2 May 2014.

⁽⁶⁵³⁾ Security Analysis Expert, Austria: interview by the author, 13 May 2014.

⁽⁶⁵⁴⁾ CEWERU, *From the bottom up: Southern Regions – Perspectives through conflict analysis and key political actors' mapping of Gedo, Middle Juba, Lower Juba, and Lower Shabelle*, September 2013 (<http://www.cewarn.org/attachments/article/214/Somalia%20CEWERU%20Report%20Final.pdf>) accessed 15 May 2014, p. 49.

⁽⁶⁵⁵⁾ Security Analysis Expert, Austria: interview by the author, 13 May 2014.

⁽⁶⁵⁶⁾ Security Analysis Expert, Austria: interview by the author, 13 May 2014.

⁽⁶⁵⁷⁾ An international NGO in: Landinfo/Udlændingsstyrelsen, *Update on security and protection issues in Mogadishu and South-Central Somalia*, March 2014 (http://landinfo.no/asset/2837/1/2837_1.pdf) accessed 26 May 2014, p. 57; SWDC in: Landinfo/Udlændingsstyrelsen, *Update on security and protection issues in Mogadishu and South-Central Somalia*, March 2014 (http://landinfo.no/asset/2837/1/2837_1.pdf) accessed 26 May 2014, p. 20.

⁽⁶⁵⁸⁾ Simon Ridley (UNDP) in: Landinfo/Udlændingsstyrelsen, *Update on security and protection issues in Mogadishu and South-Central Somalia*, March 2014 (http://landinfo.no/asset/2837/1/2837_1.pdf) accessed 26 May 2014, p. 36.

⁽⁶⁵⁹⁾ Stig Jarle Hansen in: Lifos, *Sikkerhetsituationen i södra och centrala Somalia, Rapport från utredningsresa till Nairobi, Kenya i oktober 2013*. 20 January 2014 (<http://lifos.migrationsverket.se/dokument?documentAttachmentId=40524>) accessed 22 June 2014, p. 26.

⁽⁶⁶⁰⁾ An international organisation in: Lifos, *Sikkerhetsituationen i södra och centrala Somalia, Rapport från utredningsresa till Nairobi, Kenya i oktober 2013*. 20 January 2014 (<http://lifos.migrationsverket.se/dokument?documentAttachmentId=40524>) accessed 22 June 2014, p. 6, 26; a diaspora researcher in: Landinfo/Udlændingsstyrelsen, *Update on security and protection issues in Mogadishu and South-Central Somalia*, March 2014 (http://landinfo.no/asset/2837/1/2837_1.pdf) accessed 26 May 2014, p. 16.

⁽⁶⁶¹⁾ Security Analysis Department, *Weekly Security Report*, 23 May 2014.

⁽⁶⁶²⁾ An international organisation in: Lifos, *Sikkerhetsituationen i södra och centrala Somalia, Rapport från utredningsresa till Nairobi, Kenya i oktober 2013*. 20 January 2014 (<http://lifos.migrationsverket.se/dokument?documentAttachmentId=40524>) accessed 22 June 2014, p. 26.

⁽⁶⁶³⁾ Roble, M.A., 'Mogadishu's Dilemma: Who's in Control?', *Terrorism Monitor Volume 11, Issue 12*, Jamestown Foundation, 14 June 2013 (http://www.jamestown.org/single/?tx_ttnews%5Bpointer%5D=11&tx_ttnews%5Btt_news%5D=41022&tx_ttnews%5BbackPid%5D=228&cHash=8f501a5beaa0e5ea0e1bbcc1dd0bed1) accessed 5 June 2014, p. 6; An international NGO in: Landinfo/Udlændingsstyrelsen, *Update on security and protection issues in Mogadishu and South-Central Somalia*, March 2014 (http://landinfo.no/asset/2837/1/2837_1.pdf) accessed 26 May 2014, p. 9.

⁽⁶⁶⁴⁾ EU Somalia Mission, *Press Review – Mogadishu Times*, 26 May 2014.

⁽⁶⁶⁵⁾ SWDC in: Landinfo/Udlændingsstyrelsen, *Update on security and protection issues in Mogadishu and South-Central Somalia*, March 2014 (http://landinfo.no/asset/2837/1/2837_1.pdf) accessed 26 May 2014, p. 63.

⁽⁶⁶⁶⁾ A Somali NGO, two international NGOs, and a well-informed journalist: Landinfo/Udlændingsstyrelsen, *Update on security and protection issues in Mogadishu and South-Central Somalia*, March 2014 (http://landinfo.no/asset/2837/1/2837_1.pdf) accessed 26 May 2014.

⁽⁶⁶⁷⁾ A Somali NGO in: Landinfo/Udlændingsstyrelsen, *Update on security and protection issues in Mogadishu and South-Central Somalia*, March 2014 (http://landinfo.no/asset/2837/1/2837_1.pdf) accessed 26 May 2014, p. 62-63.

⁽⁶⁶⁸⁾ The Star, *Star exclusive: Somalia's new war order*, 27 May 2014 (http://www.thestar.com/news/world/2014/05/25/star_exclusive_somalias_new_war_order.html) accessed 27 May 2014.

⁽⁶⁶⁹⁾ Simon Ridley (UNDP) in: Landinfo/Udlændingsstyrelsen, *Update on security and protection issues in Mogadishu and South-Central Somalia*, March 2014 (http://landinfo.no/asset/2837/1/2837_1.pdf) accessed 26 May 2014, p. 59; UNDSS in: Landinfo/Udlændingsstyrelsen, *Update on security and protection issues in Mogadishu and South-Central Somalia*, March 2014 (http://landinfo.no/asset/2837/1/2837_1.pdf) accessed 26 May 2014, p. 47.

skôr zostávajú doma ⁽⁶⁷⁰⁾. Pokračuje trend zvyšujúceho sa násilia v meste a množia sa útoky na bezpečnostné sily, vraždy a dokonca aj útoky mínometmi ⁽⁶⁷¹⁾ – napr. 30. mája 2014 na Yaqshid ⁽⁶⁷²⁾. Násilie je často nasmerované na konkrétne ciele ⁽⁶⁷³⁾.

Niektoré väčšie a smrteľnejšie útoky hnutia Al-Shabaab v Mogadiše zahŕňajú nadväzujúce útoky zamerané v prvom rade na ľudí, ktorí reagujú alebo sa prizerajú, čo vedie k väčšiemu počtu obetí. Hnutie Al-Shabaab útočí aj na tvrdé ciele v Mogadiše vrátane medzinárodných komplexov a konvojov ⁽⁶⁷⁴⁾. Nedávnymi význačnými cieľmi boli prezidentský palác (Villa Somalia) 24. februára 2014 ⁽⁶⁷⁵⁾ a somálsky parlament 24. mája 2014 ⁽⁶⁷⁶⁾.

Útočením na verejné miesta a ohrozovaním všetkých, ktorí sa nachádzajú na týchto miestach, hnutie Al-Shabaab vysielala posolstvo všeobecnej verejnosti ⁽⁶⁷⁷⁾. UNDSS uvádza: „Každý, kto presadzuje normalizáciu bežného života v Mogadiše, môže byť v ohrození.“ ⁽⁶⁷⁸⁾ Na druhej strane, mnohé civilné obeť možno pripísať tomu, že boli „na nesprávnom mieste v nesprávnom čase“ a nie tomu, že by sa hnutie Al-Shabaab úmyselne zameriavalo na civilné obyvateľstvo ⁽⁶⁷⁹⁾.

Keďže tzv. bezpečné oblasti sú terčom pravidelných útokov hnutia Al-Shabaab ⁽⁶⁸⁰⁾, nie je možné vymedziť úplne bezpečné oblasti v regióne Benadir ⁽⁶⁸¹⁾. Napriek tomu, že os letisko – Villa Somalia – Shibis je výrazne zabezpečená, na tieto oblasti sa aj tak útočí ⁽⁶⁸²⁾. Hnutie Al-Shabaab pôsobí otvorene v Dayniile, Heliwaa a Yaqshiid ⁽⁶⁸³⁾. Ľudia na týchto miestach majú strach, pretože počas „nočnej smeny“ hnutie Al-Shabaab tresce tých, ktorí počas dňa pomáhali vláde ⁽⁶⁸⁴⁾. Keď hnutie Al-Shabaab nariadilo obyvateľom Heliwaa, aby v noci vypli pouličné osvetlenie na ulahčenie jeho pohybu, veľa ľudí poslúchlo zo strachu z odplaty ⁽⁶⁸⁵⁾.

Hnutie Al-Shabaab a pravdepodobne aj iné skupiny vykonali útoky „udri a uteč“ na pozície AMISOM v Dayniile, Heliwaa a Dharckenley ⁽⁶⁸⁶⁾. Dochádza k otvoreným bojom – napr. v Yaqshiid 19. mája 2014, keď bola napadnutá policajná stanica a boje trvali celé hodiny ⁽⁶⁸⁷⁾. Útoky sa vyskytujú aj cez deň ⁽⁶⁸⁸⁾.

⁽⁶⁷⁰⁾ A Somali NGO in: Landinfo/Udlændingsstyrelsen, *Update on security and protection issues in Mogadishu and South-Central Somalia*, March 2014 (http://landinfo.no/asset/2837/1/2837_1.pdf) accessed 26 May 2014, p. 15; a Diaspora researcher in: Landinfo/Udlændingsstyrelsen, *Update on security and protection issues in Mogadishu and South-Central Somalia*, March 2014 (http://landinfo.no/asset/2837/1/2837_1.pdf) accessed 26 May 2014, p. 16.

⁽⁶⁷¹⁾ OODA Loop, *Security and Political Awareness Report Somalia for March 29 2014*, 29 March 2014 (<http://www.oodaloop.com/wp-content/uploads/2014/03/Somalia-Report-32914.pdf>) accessed 16 May 2014; e.g. for a mortar attack: Shells on Boondheere on 19 May 2014 (1 dead/4 wounded). See: EU Somalia Mission, *Press Review – Xog-Ogaal*, 20 May 2014.

⁽⁶⁷²⁾ EU Somalia Mission, *Press Review – Xog-Ogaal*, 1 June 2014.

⁽⁶⁷³⁾ Ministerie van Buitenlandse Zaken (The Netherlands), *Algemeen ambtsbericht Somalië*, 19 December 2013 (<http://www.rijksoverheid.nl/bestanden/documenten-en-publicaties/ambtsberichten/2013/12/19/algemeen-ambtsbericht-somalie-2013-12-19/algemeen-ambtsbericht-somalie-december-2013.pdf>) accessed 27 May 2014, p. 26.

⁽⁶⁷⁴⁾ US Department of State, *Country Report on Terrorism 2013 - Chapter 2 – Somalia*, 30 April 2014 (http://www.ecoi.net/local_link/275199/391112_en.html) accessed 27 May 2014.

⁽⁶⁷⁵⁾ BAMF, *Briefing Notes*, 24 February 2014 (<https://milo.bamf.de/milop/livelihood.exe?func=ll&objId=17084120&objAction=Open&nexturl=/milop/livelihood.exe?func=ll&objId=17046444&objAction=browse&viewType=1>) accessed 16 May 2014, p. 4.

⁽⁶⁷⁶⁾ BBC, *Somalia parliament attacked by al-Shabab in Mogadishu*, 24 May 2014 (<http://www.bbc.com/news/world-africa-27554498>) accessed 5 June 2014.

⁽⁶⁷⁷⁾ UNHCR in: Landinfo/Udlændingsstyrelsen, *Update on security and protection issues in Mogadishu and South-Central Somalia*, March 2014 (http://landinfo.no/asset/2837/1/2837_1.pdf) accessed 26 May 2014, p. 18.

⁽⁶⁷⁸⁾ UNDSS in: Landinfo/Udlændingsstyrelsen, *Update on security and protection issues in Mogadishu and South-Central Somalia*, March 2014 (http://landinfo.no/asset/2837/1/2837_1.pdf) accessed 26 May 2014, p. 18.

⁽⁶⁷⁹⁾ An international agency in: Landinfo/Udlændingsstyrelsen, *Update on security and protection issues in Mogadishu and South-Central Somalia*, March 2014 (http://landinfo.no/asset/2837/1/2837_1.pdf) accessed 26 May 2014, p. 17; an international NGO in: Landinfo/Udlændingsstyrelsen, *Update on security and protection issues in Mogadishu and South-Central Somalia*, March 2014 (http://landinfo.no/asset/2837/1/2837_1.pdf) accessed 26 May 2014, p. 18.

⁽⁶⁸⁰⁾ Hansen, S.J., 'An In-Depth Look at Al-Shabab's Internal Divisions', *CTC Sentinel, Special Issue Vol. 7 Issue 2*, CTC, February 2014 (<https://www.ctc.usma.edu/wp-content/uploads/2014/02/CTCSentinel-Vol7Iss2.pdf>) accessed 5 June 2014, p. 10.

⁽⁶⁸¹⁾ Security Analysis Expert, Austria: interview by the author, 13 May 2014.

⁽⁶⁸²⁾ Security Analysis Expert, Austria: interview by the author, 13 May 2014; e.g. on 13 February 2014: suicide attack at the airport gate (7 dead). See: BAMF, *Briefing Notes*, 17 February 2014 (<https://milo.bamf.de/milop/livelihood.exe?func=ll&objId=17046521&objAction=Open&nexturl=/milop/livelihood.exe?func=ll&objId=17047618&objAction=browse&viewType=1>) accessed 16 May 2014, p. 4.

⁽⁶⁸³⁾ OODA Loop, *Security and Political Awareness Report Somalia for April 10 2014*, 10 April 2014 (<http://www.oodaloop.com/wp-content/uploads/2014/03/Somalia-Report-through-4.4.14.pdf>) accessed 16 May 2014; e.g. attack on AMISOM convoy on 17 March 2014 in the Afgooye Corridor. See: BAMF, *Briefing Notes*, 24 March 2014 (<https://milo.bamf.de/milop/livelihood.exe?func=ll&objId=17130038&objAction=Open&nexturl=/milop/livelihood.exe?func=ll&objId=17130025&objAction=browse&viewType=1>) accessed 16 May 2014, p. 5.

⁽⁶⁸⁴⁾ Roble, M.A., 'Mogadishu's Dilemma: Who's in Control?', *Terrorism Monitor Volume 11, Issue 12*, Jamestown Foundation, 14 June 2013 (http://www.jamestown.org/single/?tx_ttnews%5Bpointer%5D=11&tx_ttnews%5Btt_news%5D=41022&tx_ttnews%5BbackPid%5D=228&cHash=8f501a5beaa0e5ea0e1bbcc1dd0bed1) accessed 5 June 2014, p. 6.

⁽⁶⁸⁵⁾ Security Analysis Department, *Weekly Security Report*, 23 April 2014.

⁽⁶⁸⁶⁾ UNDSS in: Landinfo/Udlændingsstyrelsen, *Update on security and protection issues in Mogadishu and South-Central Somalia*, March 2014 (http://landinfo.no/asset/2837/1/2837_1.pdf) accessed 26 May 2014, p. 9.

⁽⁶⁸⁷⁾ Shabelle Media Network, *Ministry of Defence carpes soldiers as becoming more 'clan-centered' after transfers to other regions*, 21 May 2014 (<http://shabelle.net/?p=21781>) accessed 21 May 2014.

⁽⁶⁸⁸⁾ BBC, *Somalia's al-Shabab: Striking like mosquitoes*, 26 February 2014 (<http://www.bbc.com/news/world-africa-26343248>) accessed 2 June 2014.

Hnutie Al-Shabaab má bezpečné domy v Mogadiše, v ktorých uskladňuje zbrane a muníciu⁽⁶⁸⁹⁾. Ich prítomnosť vo viacerých dedinách na severovýchod od Mogadiša im umožňuje útočiť na prepravu AMISOM/SNAF⁽⁶⁹⁰⁾.

Neprítomnosť hnutia Al-Shabaab na trhu Bakara bola dočasná. Otvorene sa tam vrátilo⁽⁶⁹¹⁾. Má podporovateľov v oblasti trhu a polícia sa tu zdržiava len cez deň⁽⁶⁹²⁾.

3.4.9.1 Cielené zabíjanie

Pokiaľ ide o cieľné zabíjanie, „stratégia hnutia Al-Shabaab pravidelne mení ciele, od popredných politických a vládnych predstaviteľov cez bezpečnostné sily až po bežných civilistov, má pravdepodobne vyslať Somálčanom posolstvo, že nikto nie je v bezpečí a každý, kto podporuje FGS, je možným cieľom, dokonca aj ľudia, ktorí viac nepatria do vládnucej štruktúry“⁽⁶⁹³⁾ O tom, ktorá skupina bude ďalším cieľom, rozhoduje shura (riadiaca rada)⁽⁶⁹⁴⁾.

Podľa jednej medzinárodnej organizácie môžu byť ohrozené tieto kategórie ľudí: politici; agentúry OSN; turecké MVO; novinári; vracajúci sa Somálčania, a najmä tí, ktorí sú viditeľní a nesplývajú s davom; osoby pracujúce v blízkosti základní AMISOM; členovia občianskej spoločnosti⁽⁶⁹⁵⁾; ženy predávajúce potraviny vojakom; príbuzní alebo priateľky vládnych úradníkov⁽⁶⁹⁶⁾; príslušníci bezpečnostných síl; a osoby pracujúce pre medzinárodné organizácie⁽⁶⁹⁷⁾. Podľa UNDP zavraždenie hrozí dokonca aj sudcom⁽⁶⁹⁸⁾.

Podľa niektorých zdrojov v Mogadiše nie sú žiadne bezpečné miesta pre zacielené osoby, pretože „Al-Shabaab môže udržať takmer všade, kde chce“⁽⁶⁹⁹⁾. Ak hnutie Al-Shabaab chce odstrániť konkrétnu osobu, spraví tak⁽⁷⁰⁰⁾. Nie všetky cieľné zabitia však možno pripísať hnutiu Al-Shabaab. V niektorých prípadoch zostávajú vinníci neznámi⁽⁷⁰¹⁾. Klanové otázky⁽⁷⁰²⁾, ako aj osobné alebo politické účty môžu takisto súvisieť so zavraždeniami⁽⁷⁰³⁾. UNSS odhaduje, že hnutie Al-Shabaab je zodpovedné za približne tri štvrtiny cieľných zabití v Mogadiše⁽⁷⁰⁴⁾.

⁽⁶⁸⁹⁾ UNSS in: Landinfo/Udlændingsstyrelsen, *Update on security and protection issues in Mogadishu and South-Central Somalia*, March 2014 (http://landinfo.no/asset/2837/1/2837_1.pdf) accessed 26 May 2014, p. 29.

⁽⁶⁹⁰⁾ OODA Loop, *Security and Political Awareness Report Somalia for April 10 2014*, 10 April 2014 (<http://www.oodaloop.com/wp-content/uploads/2014/03/Somalia-Report-through-4.4.14.pdf>) accessed 16 May 2014; e.g. attack on AMISOM convoy on 17 March 2014 in the Afgooye Corridor. See: BAMF, *Briefing Notes*, 24 March 2014 (<https://milo.bamf.de/milop/livelink.exe?func=ll&objId=17130038&objAction=Open&nexturl=/milop/livelink.exe?func=ll&objId=17130025&objAction=browse&viewType=1>) accessed 16 May 2014, p. 5.

⁽⁶⁹¹⁾ Security Analysis Expert, Austria: interview by the author, 13 May 2014; see also: SWDC in: Landinfo/Udlændingsstyrelsen, *Update on security and protection issues in Mogadishu and South-Central Somalia*, March 2014 (http://landinfo.no/asset/2837/1/2837_1.pdf) accessed 26 May 2014, p. 63; an international NGO in: Landinfo/Udlændingsstyrelsen, *Update on security and protection issues in Mogadishu and South-Central Somalia*, March 2014 (http://landinfo.no/asset/2837/1/2837_1.pdf) accessed 26 May 2014, p. 15.

⁽⁶⁹²⁾ A diaspora researcher in: Landinfo/Udlændingsstyrelsen, *Update on security and protection issues in Mogadishu and South-Central Somalia*, March 2014 (http://landinfo.no/asset/2837/1/2837_1.pdf) accessed 26 May 2014, p. 16.

⁽⁶⁹³⁾ Security Analysis Department, *Weekly Security Report*, 23 May 2014; another source said, Al-Shabaab ‘wants to send the signal ‘Be sure we won’t forget you.’ Sources want to remain anonymous, November 2013.

⁽⁶⁹⁴⁾ SYRC team in: Landinfo/Udlændingsstyrelsen, *Update on security and protection issues in Mogadishu and South-Central Somalia*, March 2014 (http://landinfo.no/asset/2837/1/2837_1.pdf) accessed 26 May 2014, p. 24.

⁽⁶⁹⁵⁾ An international organisation in: Landinfo/Udlændingsstyrelsen, *Update on security and protection issues in Mogadishu and South-Central Somalia*, March 2014 (http://landinfo.no/asset/2837/1/2837_1.pdf) accessed 26 May 2014, p. 31.

⁽⁶⁹⁶⁾ UNSS in: Landinfo/Udlændingsstyrelsen, *Update on security and protection issues in Mogadishu and South-Central Somalia*, March 2014 (http://landinfo.no/asset/2837/1/2837_1.pdf) accessed 26 May 2014, p. 31.

⁽⁶⁹⁷⁾ A well informed journalist in: Landinfo/Udlændingsstyrelsen, *Update on security and protection issues in Mogadishu and South-Central Somalia*, March 2014 (http://landinfo.no/asset/2837/1/2837_1.pdf) accessed 26 May 2014, p. 32.

⁽⁶⁹⁸⁾ Simon Ridley (UNDP) in: Landinfo/Udlændingsstyrelsen, *Update on security and protection issues in Mogadishu and South-Central Somalia*, March 2014 (http://landinfo.no/asset/2837/1/2837_1.pdf) accessed 26 May 2014, p. 59.

⁽⁶⁹⁹⁾ An international NGO in: Landinfo/Udlændingsstyrelsen, *Update on security and protection issues in Mogadishu and South-Central Somalia*, March 2014 (http://landinfo.no/asset/2837/1/2837_1.pdf) accessed 26 May 2014, p. 9; Mark Doyle of: BBC, *Somalia parliament attacked by al-Shabab in Mogadishu*, 24 May 2014 (<http://www.bbc.com/news/world-africa-27554498>) accessed 5 June 2014; see also: A well-informed journalist in: Landinfo/Udlændingsstyrelsen, *Update on security and protection issues in Mogadishu and South-Central Somalia*, March 2014 (http://landinfo.no/asset/2837/1/2837_1.pdf) accessed 26 May 2014, p. 10; Security Analysis Expert, Austria: interview by the author, 13 May 2014.

⁽⁷⁰⁰⁾ Security Analysis Expert, Austria: interview by the author, 13 May 2014.

⁽⁷⁰¹⁾ A well-informed journalist, an international agency, a diaspora researcher, an international NGO in: Landinfo/Udlændingsstyrelsen, *Update on security and protection issues in Mogadishu and South-Central Somalia*, March 2014 (http://landinfo.no/asset/2837/1/2837_1.pdf) accessed 26 May 2014, p. 19-20.

⁽⁷⁰²⁾ An international NGO in: Landinfo/Udlændingsstyrelsen, *Update on security and protection issues in Mogadishu and South-Central Somalia*, March 2014 (http://landinfo.no/asset/2837/1/2837_1.pdf) accessed 26 May 2014, p. 9.

⁽⁷⁰³⁾ An international NGO in: Landinfo/Udlændingsstyrelsen, *Update on security and protection issues in Mogadishu and South-Central Somalia*, March 2014 (http://landinfo.no/asset/2837/1/2837_1.pdf) accessed 26 May 2014, p. 15.

⁽⁷⁰⁴⁾ UNSS in: Landinfo/Udlændingsstyrelsen, *Update on security and protection issues in Mogadishu and South-Central Somalia*, March 2014 (http://landinfo.no/asset/2837/1/2837_1.pdf) accessed 26 May 2014, p. 13.

3.4.9.2 Nová mestská správa/milície

Vo februári 2014 primátora Mogadiša Abdirazaka Mohameda Nura „Tarzana“ nahradil generál Hassan Mohamed Hussein Mungab – bývalý sudca najvyššieho súdu SNAF⁽⁷⁰⁵⁾. Tento krok navrhol prezident, premiér a minister vnútra, ktorí odôvodnili odňatie funkcie súčasnými bezpečnostnými problémami⁽⁷⁰⁶⁾. Nový primátor Mogadiša a guvernér regiónu Benadir odvtedy prepustil väčšinu personálu, ktorí bol predtým zamestnaný na úrade⁽⁷⁰⁷⁾. Takisto bolo postupne zbavených funkcie všetkých 17 okrskových komisárov⁽⁷⁰⁸⁾ – politická očista na zosúladienie verejnej správy Mogadiša s FGS⁽⁷⁰⁹⁾. Týmto bývalým okrskovým komisárom sa pripísalo množstvo problémov⁽⁷¹⁰⁾, zatiaľ čo do správy okrskov Mogadiša údajne vo veľkej miere prenikli prívrženci hnutia Al-Shabaab⁽⁷¹¹⁾.

Dobre informovaný novinár, ktorý bol vypočutý počas vyšetrovacej misie (november 2013), uviedol: „V dôsledku prítomnosti AMISOM nemajú klanové milície žiadnu moc.“⁽⁷¹²⁾ K incidentom so zapojením klanových milícií však dochádza – napr. 14. apríla 2014, keď sa strhol boj medzi milíciou a SPF v Dayniile⁽⁷¹³⁾. Podľa iného zdroja bývalí okrskoví komisári, ich (bývalí) zamestnanci, ako aj prepustení zamestnanci štátnej správy sú vážne ohrození hnutím Al-Shabaab⁽⁷¹⁴⁾. Nový primátor prevzal velenie policie v Mogadiše od okrskových komisárov a nariadil policii, aby stiahla osobných strážcov pridelených okrskovým komisárom, a bývalí úradníci tak zostali bez ochrany⁽⁷¹⁵⁾. Dňa 3. mája 2014 bol bývalý tajomník verejnej správy regiónu Benadir Abdikafi Hilowe'scar vyhodený do vzduchu neďaleko KM4⁽⁷¹⁶⁾. Dňa 19. mája 2014 bol bývalý podpredseda DC okrsku Xamar Jabjab Farah Dahir Jim'ale zabitý podobným spôsobom⁽⁷¹⁷⁾.

V dôsledku týchto prepustení väčšina milícií, ktoré predtým zamestnávali DC, sú v súčasnosti nevyplatené alebo boli takisto prepustené, čo predstavuje dodatočnú hrozbu⁽⁷¹⁸⁾. Tieto milície sa zapájali do policajného úsilia vo väčšine okrskov⁽⁷¹⁹⁾ a je nejasné, kto ich nahradí⁽⁷²⁰⁾ alebo či budú začlenené do bezpečnostných síl⁽⁷²¹⁾. Mnohí jednotlivci, ako aj klany, aj naďalej zamestnávajú vlastnú milíciu a vytvárajú sa gangy so štruktúrou pripomínajúcou mafiu⁽⁷²²⁾.

⁽⁷⁰⁵⁾ EU Somalia Mission, *Press Review – Xag-Ogaal*, 19 May 2014.

⁽⁷⁰⁶⁾ Garowe Online, *President Hassan names new Mogadishu mayor*, 27 February 2014 (http://www.garoweonline.com/artman2/publish/Somalia_27/Somalia-President-Hassan-names-new-Mogadishu-mayor_printer.shtml) accessed 16 May 2014.

⁽⁷⁰⁷⁾ Security Analysis Expert, Austria: interview by the author, 13 May 2014.

⁽⁷⁰⁸⁾ Security Analysis Expert, Austria: interview by the author, 13 May 2014; see for example: Shabelle Media Network, *Mogadishu Mayor orders replacement of Hamarjajab district commissioner*, 18 April 2014 (<http://shabelle.net/?p=19113>) accessed 16 May 2014; and Shabelle Media Network, *Mayor Mungab Replaces Yaqshid and Howl Wadag District Commissioners*, 26 April 2014 (<http://allafrica.com/stories/201404260037.html>) accessed 16 May 2014. The last DC to be exchanged was Mohamed Abukar Ali Ja'far (Hawl Wadaag) in the middle of May 2014. See: EU Somalia Mission, *Press Review – Mogadishu Times*, 15 May 2014.

⁽⁷⁰⁹⁾ Security Analysis Expert, Austria: e-mail response, 26 May 2014.

⁽⁷¹⁰⁾ Lifos, *Säkerhetssituationen i södra och centrala Somalia, Rapport från utredningsresa till Nairobi, Kenya i oktober 2013*. 20 January 2014 (<http://lifos.migrationsverket.se/dokument?documentAttachmentId=40524>) accessed 22 June 2014, p. 27.

⁽⁷¹¹⁾ A diplomat in: Lifos, *Säkerhetssituationen i södra och centrala Somalia, Rapport från utredningsresa till Nairobi, Kenya i oktober 2013*. 20 January 2014 (<http://lifos.migrationsverket.se/dokument?documentAttachmentId=40524>) accessed 22 June 2014, p. 13.

⁽⁷¹²⁾ A well informed journalist in: Landinfo/Udlændingsstyrelsen, *Update on security and protection issues in Mogadishu and South-Central Somalia*, March 2014 (http://landinfo.no/asset/2837/1/2837_1.pdf) accessed 26 May 2014, p. 37.

⁽⁷¹³⁾ Sabahionline, *Clan militias clash over internally displaced persons camp in Dayniile*, 15 April 2014 (http://sabahionline.com/en_GB/articles/hoa/articles/newsbriefs/2014/04/15/newsbrief-04) accessed 6 June 2014.

⁽⁷¹⁴⁾ Security Analysis Expert, Austria: interview by the author, 13 May 2014.

⁽⁷¹⁵⁾ Sabahionline, *Former Benadir officials left exposed to al-Shabaab reprisals*, 6 May 2014 (http://sabahionline.com/en_GB/articles/hoa/articles/features/2014/05/06/feature-01) accessed 16 May 2014.

⁽⁷¹⁶⁾ Sabahionline, *Former Benadir officials left exposed to al-Shabaab reprisals*, 6 May 2014 (http://sabahionline.com/en_GB/articles/hoa/articles/features/2014/05/06/feature-01) accessed 16 May 2014.

⁽⁷¹⁷⁾ EU Somalia Mission, *Press Review – Mogadishu Times*, 20 May 2014.

⁽⁷¹⁸⁾ Security Analysis Expert, Austria: interview by the author, 13 May 2014.

⁽⁷¹⁹⁾ UNDSS in: Landinfo/Udlændingsstyrelsen, *Update on security and protection issues in Mogadishu and South-Central Somalia*, March 2014 (http://landinfo.no/asset/2837/1/2837_1.pdf) accessed 26 May 2014, p. 13; according to UNDSS 'these militias are technically not clan-militias since there is a certain clan mix, but in reality they are clan-based. However, these militias are to be seen as security forces rather than clan militias.'

⁽⁷²⁰⁾ Security Analysis Expert, Austria: interview by the author, 13 May 2014; according to the expert, each DC was employing between 100 and 400 men.

⁽⁷²¹⁾ Security Analysis Department, *Weekly Security Report*, 2 May 2014.

⁽⁷²²⁾ International organisations in: Lifos, *Säkerhetssituationen i södra och centrala Somalia, Rapport från utredningsresa till Nairobi, Kenya i oktober 2013*. 20 January 2014 (<http://lifos.migrationsverket.se/dokument?documentAttachmentId=40524>) accessed 22 June 2014, p. 26.

3.4.10 Middle Shabelle (sektor AMISOM V – Burundi)

Posádky AMISOM sa nachádzajú v Jowhar a Warsheikh, pričom je možné posunutie pozícií do oblasti Fiidow⁽⁷²³⁾. Mesto Jowhar sa považuje za bezproblémové z pohľadu bezpečnosti⁽⁷²⁴⁾ a relatívne stabilné⁽⁷²⁵⁾. Verejná správa je údajne silnejšia než v iných oblastiach (podobne ako v Belet Weyne)⁽⁷²⁶⁾. Problémom sú však klanové konflikty v okolitej oblasti Jowhar⁽⁷²⁷⁾. Príkladom je aktuálny klanový konflikt medzi klanom Abgal a Shiidle⁽⁷²⁸⁾. V tejto oblasti FGS odkláňa zbrane Abgalom, ktorí sú zodpovední za početné porušovania ľudských práv⁽⁷²⁹⁾.

Niekoľko záťahov (niektoré riadi SNAF, iné NISA) podľa hlásení prerušuje dopravu a vynucuje si peniaze, ako napr. na ceste z Warsheikh do Ceel Adde⁽⁷³⁰⁾. Zároveň spôsobili závažné incidenty. Dňa 5. apríla 2014 bolo zabitých deväť osôb a ďalších sedem bolo zranených počas bojov rôznych skupín SNA o kontrolu nad kontrolnou stanicou v Ceel Adde na východ od Mogadiša⁽⁷³¹⁾.

3.4.11 Hiiraan a Galgaduud (sektor AMISOM IV – Burundi/Džibuti)

Počas operácie Orol sa AMISOM/SNAF podarilo rozšíriť kontrolu v regióne Hiiraan. Platí to najmä pre podrobenie Buulo Barde v marci 2014. Mesto teraz riadi až 800 džibutských vojakov AMISOM a doplnkové jednotky SNAF⁽⁷³²⁾. AMISOM/SNAF okrem toho obsadili mesto Maxaas⁽⁷³³⁾. Tieto novo obsadené mestá sú však ostrovmi na území hnutia Al-Shabaab⁽⁷³⁴⁾. Hlavná cesta vedúca z Belet Weyne do Buulo Barde je podľa opisov pod neustálou hrozbou hnutia Al-Shabaab – najmä z východu⁽⁷³⁵⁾. FGS musela dokonca zásobovať Buulo Barde prostredníctvom leteckých mostov⁽⁷³⁶⁾.

Na druhej strane, miestne klany sa otvorene stavajú proti hnutiu Al-Shabaab, a dokonca proti nemu bojujú – napr. keď hnutie Al-Shabaab chcelo uvaliť daň na pastierov približne 30 km na východ od Buulo Barde⁽⁷³⁷⁾ alebo keď miestni obyvatelia zajali dvoch spiacich bojovníkov hnutia Al-Shabaab 25 km od Maxaas a odovzdali ich SNAF⁽⁷³⁸⁾.

Problémy s bezpečnosťou môžu vzniknúť pri nastávajúcich bojoch medzi ASWJ (pozri v ďalšom texte) a SNAF v blízkosti hraníc medzi regiónmi Hiiraan a Galgaduud. Dňa 18. mája 2014 boli v oblasti Matabaan zabití štyri osoby a šesť bolo zranených⁽⁷³⁹⁾. Tento súboj o moc má korene v klanoch, pričom ASWJ sa pridružuje k Hawiye/Habr Gedir/Ayr a SNAF k Hawiye/Hawadle⁽⁷⁴⁰⁾. Posledná skupina je zostatok milície Štátu Shabelle Valley (SVS) a vybavenie jej zabezpečuje Etiópia⁽⁷⁴¹⁾. Nie je však jasné, či bola „oficiálne“ začlenená do SNAF. Táto milícia SNAF kontroluje oblasť od Belet Weyne po hranicu s Etiópiou⁽⁷⁴²⁾.

⁽⁷²³⁾ Security Analysis Department, *South/Central Somalia - Areas of Influence* [Map], 2 April 2014.

⁽⁷²⁴⁾ Security Analysis Expert, Austria: interview by the author, 13 May 2014.

⁽⁷²⁵⁾ UNDSS in: Landinfo/Udlændingsstyrelsen, *Update on security and protection issues in Mogadishu and South-Central Somalia*, March 2014 (http://landinfo.no/asset/2837/1/2837_1.pdf) accessed 26 May 2014, p. 52.

⁽⁷²⁶⁾ Stig Jarle Hansen in: Lifos, *Säkerhetssituationen i södra och centrala Somalia, Rapport från utredningsresa till Nairobi, Kenya i oktober 2013*, 20 January 2014 (<http://lifos.migrationsverket.se/dokument?documentAttachmentId=40524>) accessed 22 June 2014, p. 28.

⁽⁷²⁷⁾ Security Analysis Expert, Austria: interview by the author, 13 May 2014.

⁽⁷²⁸⁾ An international agency in: Landinfo/Udlændingsstyrelsen, *Update on security and protection issues in Mogadishu and South-Central Somalia*, March 2014 (http://landinfo.no/asset/2837/1/2837_1.pdf) accessed 26 May 2014, p. 16.

⁽⁷²⁹⁾ Menkhaus, K., 'Al-Shabab's Capabilities Post-Westgate', *CTC Sentinel, Special Issue Vol. 7 Issue 2*, CTC, February 2014 (<https://www.ctc.usma.edu/wp-content/uploads/2014/02/CTCSentinel-Vol7Iss2.pdf>) accessed 5 June 2014, p. 6-7; SEMG, *Letter dated 6 February 2014 from the Coordinator of the Somalia and Eritrea Monitoring Group addressed to the Chair of the Security Council Committee Pursuant to Resolutions 751 (1992) and 1907 (2009)*, 6 February 2014 (<http://somalianews.files.wordpress.com/2014/02/6-feb-2014-unmg-memo-somalia-arms-diversion.pdf>) accessed 5 June 2014, p. 4-6.

⁽⁷³⁰⁾ Shabelle Media Network, *Ministry of Defence carpes soldiers as becoming more 'clan-centered' after transfers to other regions*, 21 May 2014 (<http://shabelle.net/?p=21781>) accessed 21 May 2014.

⁽⁷³¹⁾ Security Analysis Department, *Weekly Security Report*, 11 April 2014.

⁽⁷³²⁾ Security Analysis Expert, Austria: interview by the author, 13 May 2014.

⁽⁷³³⁾ See e.g. Sabahionline, *Somali, AMISOM forces capture El Bur, Mahas*, 26 March 2014 (http://sabahionline.com/en_GB/articles/hoa/articles/newsbriefs/2014/03/26/newsbrief-01) accessed 20 May 2014.

⁽⁷³⁴⁾ Security Analysis Expert, Austria: interview by the author, 13 May 2014.

⁽⁷³⁵⁾ Security Analysis Expert, Austria: interview by the author, 13 May 2014.

⁽⁷³⁶⁾ Sabahionline, *Somali government airlifts food aid to Bulo Burde*, 29 May 2014 (http://sabahionline.com/en_GB/articles/hoa/articles/newsbriefs/2014/05/29/newsbrief-05) accessed 6 June 2014.

⁽⁷³⁷⁾ Shabelle Media Network, *Pastorals and Al-Shabaab battle on Buloburde outskirts*, 21 May 2014 (<http://shabelle.net/?p=21806>) accessed 21 May 2014.

⁽⁷³⁸⁾ Security Analysis Department, *Weekly Security Report*, 30 May 2014.

⁽⁷³⁹⁾ Security Analysis Department, *Weekly Security Report*, 23 May 2014.

⁽⁷⁴⁰⁾ Security Analysis Department, *Weekly Security Report*, 23 May 2014; Security Analysis Expert, Austria: e-mail response, 26 May 2014.

⁽⁷⁴¹⁾ Security Analysis Expert, Austria: interview by the author, 13 May 2014.

⁽⁷⁴²⁾ Security Analysis Expert, Austria: interview by the author, 13 May 2014.

3.4.11.1 Belet Weyne

Belet Weyne je pod kontrolou džibutských a etiópskych kontingentov AMISOM a SNAF. Riadia vnútorný a vonkajší okruh⁽⁷⁴³⁾. Hlavné sily AMISOM a SNAF odišli z mesta počas operácie Orol a presunuli sa do Buulo Barde. Posádku riadi jedna rota z Džibuti, dve roty z Etiópie a jeden praporec SNAF⁽⁷⁴⁴⁾.

V Belet Weyne je tiež fungujúca SPF⁽⁷⁴⁵⁾. Okrem toho tu pôsobí policajný kontingent AMISOM⁽⁷⁴⁶⁾. Džibutský kontingent AMISOM zabezpečuje mentoring a programy odborného výcviku pre somálske bezpečnostné sily a vycvičil už viac ako 1 200 osôb⁽⁷⁴⁷⁾.

Verejnú správu riadi guvernér regiónu Hiiraan, ktorý je úzko prepojený s SFG⁽⁷⁴⁸⁾. Bývalé jednotky SVS vykonávajú svoje funkcie⁽⁷⁴⁹⁾. Belet Weyne sa považuje za mesto, v ktorom AMISOM a SNAF s najväčším úspechom „zaisťujú a poskytujú bezpečnosť“⁽⁷⁵⁰⁾. AMISOM bola dokonca schopná zabezpečiť mediáciu medzi dlhodobými nepriateľmi Galja'el (Belet Weyne západ; podpora hnutia Al-Shabaab) a Hawadle (Belet Weyne východ)⁽⁷⁵¹⁾.

Teroristické útoky, ktoré sa uskutočňujú v Belet Weyne, majú pôvod vo vnútri mesta⁽⁷⁵²⁾, pretože výkonné sily hnutia Al-Shabaab a ich podporovatelia sa tu stále nachádzajú⁽⁷⁵³⁾. Počas útoku z 19. novembra 2013 na policajnú stanicu bol zabitý jeden príslušník SPF a jeden zamestnanec AMISOM⁽⁷⁵⁴⁾, pričom vozidlo s improvizovaným výbušným zariadením (VBIED) bolo skonštruované vo vnútri mesta⁽⁷⁵⁵⁾.

3.4.11.2 Oblasť Ahlu Sunna wal Jamaa (ASWJ)

Celkovo je oblasť ASWJ pod dostatočnou kontrolou pozdĺž hlavnej cesty a smerom k etiópskym hraniciam. Jeden zdroj opisuje Dhusamareb, v ktorom má základňu etiópsky kontingent AMISOM, ako tichý ostrov⁽⁷⁵⁶⁾. Abudwaaq, v ktorom takisto sídli etiópska posádka, je takisto tiché mesto, hoci nie je isté, či je pridružené ASWJ alebo Ximan a Xeeb⁽⁷⁵⁷⁾. Môžu sa však vyskytnúť klanové konflikty o právach na pasenie alebo vodu⁽⁷⁵⁸⁾.

Hnutie ASWJ, ktoré vojensky podporuje Etiópia, podstúpilo v roku 2008 reorganizáciu s cieľom brániť sufitskú ideológiu⁽⁷⁵⁹⁾. V súčasnosti je ASWJ politické rozdelené⁽⁷⁶⁰⁾, hoci verejná správa funguje celkom obstojne⁽⁷⁶¹⁾. Skupina

⁽⁷⁴³⁾ Tiwald, A., 'The Security Situation in Somalia', *Somalia: Security, Minorities and Migration*, Austria: Federal Ministry of the Interior, 2013 (<http://www.refworld.org/docid/53564b8a4.html>) accessed 32 May 2014, p. 15.

⁽⁷⁴⁴⁾ Security Analysis Expert, Austria: interview by the author, 13 May 2014.

⁽⁷⁴⁵⁾ UNDSS in: Landinfo/Udlændingsstyrelsen, *Update on security and protection issues in Mogadishu and South-Central Somalia*, March 2014 (http://landinfo.no/asset/2837/1/2837_1.pdf) accessed 26 May 2014, p. 52.

⁽⁷⁴⁶⁾ Security Analysis Expert, Austria: interview by the author, 13 May 2014.

⁽⁷⁴⁷⁾ AMISOM, *Sector IV Profile – Belet Weyne*, November 2013 (<http://amisom-au.org/wp-content/uploads/2013/11/Sector-IV-Belet-Weyne.pdf>) accessed 24 June 2014.

⁽⁷⁴⁸⁾ Security Analysis Expert, Austria: interview by the author, 13 May 2014.

⁽⁷⁴⁹⁾ Security Analysis Expert, Austria: interview by the author, 13 May 2014; Tiwald, A., 'The Security Situation in Somalia', *Somalia: Security, Minorities and Migration*, Austria: Federal Ministry of the Interior, 2013 (<http://www.refworld.org/docid/53564b8a4.html>) accessed 32 May 2014, p. 15.

⁽⁷⁵⁰⁾ UNDSS in: Landinfo/Udlændingsstyrelsen, *Update on security and protection issues in Mogadishu and South-Central Somalia*, March 2014 (http://landinfo.no/asset/2837/1/2837_1.pdf) accessed 26 May 2014, p. 52; see also: Lifos, *Säkerhetssituationen i södra och centrala Somalia, Rapport från utredningsresa till Nairobi, Kenya i oktober 2013*, 20 January 2014 (<http://lifos.migrationsverket.se/dokument?documentAttachmentId=40524>) accessed 22 June 2014, p. 29.

⁽⁷⁵¹⁾ UNDSS in: Landinfo/Udlændingsstyrelsen, *Update on security and protection issues in Mogadishu and South-Central Somalia*, March 2014 (http://landinfo.no/asset/2837/1/2837_1.pdf) accessed 26 May 2014, p. 52.

⁽⁷⁵²⁾ Security Analysis Expert, Austria: interview by the author, 13 May 2014.

⁽⁷⁵³⁾ Lifos, *Säkerhetssituationen i södra och centrala Somalia, Rapport från utredningsresa till Nairobi, Kenya i oktober 2013*, 20 January 2014 (<http://lifos.migrationsverket.se/dokument?documentAttachmentId=40524>) accessed 22 June 2014, p. 29.

⁽⁷⁵⁴⁾ US Department of State, *Country Report on Terrorism 2013 - Chapter 2 – Somalia*, 30 April 2014 (http://www.ecoi.net/local_link/275199/391112_en.html) accessed 27 May 2014.

⁽⁷⁵⁵⁾ Security Analysis Expert, Austria: interview by the author, 13 May 2014.

⁽⁷⁵⁶⁾ Security Analysis Expert, Austria: interview by the author, 13 May 2014.

⁽⁷⁵⁷⁾ Security Analysis Expert, Austria: interview by the author, 13 May 2014; Ministerie van Buitenlandse Zaken (The Netherlands), *Algemeen ambtsbericht Somalië*, 19 December 2013 (<http://www.rijksoverheid.nl/bestanden/documenten-en-publicaties/ambtsberichten/2013/12/19/algemeen-ambtsbericht-somalie-2013-12-19/algemeen-ambtsbericht-somalie-december-2013.pdf>) accessed 27 May 2014, p. 12: mentions control of ASWJ over Abudwaaq.

⁽⁷⁵⁸⁾ Philippe Gourdin in: Lifos, *Säkerhetssituationen i södra och centrala Somalia, Rapport från utredningsresa till Nairobi, Kenya i oktober 2013*, 20 January 2014 (<http://lifos.migrationsverket.se/dokument?documentAttachmentId=40524>) accessed 22 June 2014, p. 30.

⁽⁷⁵⁹⁾ LPI, *Alternatives for Conflict Transformation in Somalia. A snapshot and analysis of key political actors' views and strategies*, 2014 (<http://www.life-peace.org/wp-content/uploads/The-Acts-Report.pdf>) accessed 27 May 2014, p. 21.

⁽⁷⁶⁰⁾ Security Analysis Expert, Austria: interview by the author, 13 May 2014.

⁽⁷⁶¹⁾ Tiwald, A., 'The Security Situation in Somalia', *Somalia: Security, Minorities and Migration*, Austria: Federal Ministry of the Interior, 2013 (<http://www.refworld.org/docid/53564b8a4.html>) accessed 31 May 2014, p. 15.

je však aj naďalej uzavretá, a preto je preniknutie prívržencov hnutia Al-Shabaab veľmi nepravdepodobné ⁽⁷⁶²⁾. „[Hnutie Al-Shabaab] nepredstavuje bezprostrednú bezpečnostnú hrozbu na území ASWJ.“ ⁽⁷⁶³⁾ Výkonné sily hnutia Al-Shabaab nemajú takmer žiadnu šancu zamiešať sa medzi obyvateľov mesta Dhusamareb ⁽⁷⁶⁴⁾.

Ďalšia politická otázka má významné vojenské dôsledky. V marci 2013 bola uzavretá zmluva medzi ASWJ a FGS ⁽⁷⁶⁵⁾. Okrem iných bodov sa strany dohodli na obnovení 21. divízie SNAF v Dhusamareb, najmä prostredníctvom začlenenia milície ASWJ ⁽⁷⁶⁶⁾. V septembri 2013 sa odhadovalo, že k divízii sa pripojí okolo 2 800 mužov ⁽⁷⁶⁷⁾. V marci 2014 bolo však zapísaných len 700 bývalých príslušníkov milície ASWJ. ASWJ v súčasnosti nie je ochotné vyslať ďalších svojich bojovníkov z dôvodu nevyplatených miezd bojovníkom, ktorí sú už zapísaní ⁽⁷⁶⁸⁾. ASWJ sa preto dokonca rozhodlo nezúčastniť sa operácie Orol ⁽⁷⁶⁹⁾. Iba 700 vojakov, ktorí už boli zapísaní, ako aj približne 700 mužov Hawiye/Habr Gedir/Suleiman a Hawiye/Habr Gedir/Sa'ad, ktorých aktuálne zamestnáva 21. divízia, išlo spolu s AMISOM dobyť Ceel Buur a Wabxo ⁽⁷⁷⁰⁾.

3.4.12 Ximan a Xeeb

Keďže takmer všetci obyvatelia Ximan a Xeeb sú Hawiyeovia z podklanu Habr Gedir/Suleiman, je veľmi nepravdepodobné, že do oblasti prenikajú príslušníci hnutia Al-Shabaab alebo že oblasť je terčom ich útokov ⁽⁷⁷¹⁾. „[Hnutie Al-Shabaab] tu nemá žiadnu šancu.“ ⁽⁷⁷²⁾

Vyskytujú sa tu však tradičné klanové konflikty o právach na pasenie alebo vodu ⁽⁷⁷³⁾. V apríli 2014 bolo zabitých päť ľudí v dôsledku klanového konfliktu v oblasti okolo Gumare ⁽⁷⁷⁴⁾. Verejná správa Ximan a Xeeb zorganizovala zmierovacie stretnutie, ktoré uľahčilo uzavretie dohody medzi bojujúcimi klanmi ⁽⁷⁷⁵⁾.

V Caadado sa nachádza súd ⁽⁷⁷⁶⁾ a menšia policajná jednotka/milícia, ktorá nemá viac ako 400 mužov a obsluhuje najmä Caadado a hlavnú cestu ⁽⁷⁷⁷⁾. Dbá sa na to, aby na ceste neboli nelegálne zátarasy alebo banditi ⁽⁷⁷⁸⁾. Na druhej strane, cesta a mýto vybrané na ceste možno považovať za hlavný zdroj príjmov regiónu Ximan a Xeeb ⁽⁷⁷⁹⁾, ktorému dochádzajú peniaze ⁽⁷⁸⁰⁾ a chýbajú mu zdroje. Nedostatok zdrojov regiónu znemožňuje rýchlo reagovať na nedostatok

⁽⁷⁶²⁾ Security Analysis Expert, Austria: interview by the author, 13 May 2014.

⁽⁷⁶³⁾ Tiwald, A., 'The Security Situation in Somalia', *Somalia: Security, Minorities and Migration*, Austria: Federal Ministry of the Interior, 2013 (<http://www.refworld.org/docid/53564b8a4.html>) accessed 32 May 2014, p. 15.

⁽⁷⁶⁴⁾ Sabahionline, *Likelihood of al-Shabaab members hiding among civilian population stokes fears*, 7 April 2014 (http://sabahionline.com/en_GB/articles/hoa/articles/features/2014/04/07/feature-01) accessed 6 June 2014.

⁽⁷⁶⁵⁾ Sabahionline, *Somali government, Ahlu Sunna wal Jamaa sign security agreement*, 8 March 2014 (http://sabahionline.com/en_GB/articles/hoa/articles/newsbriefs/2013/03/08/newsbrief-04) accessed 19 May 2014.

⁽⁷⁶⁶⁾ Sabahionline, *Somalia revives army division in step towards greater security*, 12 September 2013 (http://sabahionline.com/en_GB/articles/hoa/articles/features/2013/09/12/feature-01) accessed 19 May 2014.

⁽⁷⁶⁷⁾ Sabahionline, *Somalia revives army division in step towards greater security*, 12 September 2013 (http://sabahionline.com/en_GB/articles/hoa/articles/features/2013/09/12/feature-01) accessed 19 May 2014.

⁽⁷⁶⁸⁾ Sabahionline, *Somali government, ASWJ at loggerheads over integration of militia into SNA*, 27 March 2014 (http://sabahionline.com/en_GB/articles/hoa/articles/features/2014/03/27/feature-01) accessed 19 May 2014.

⁽⁷⁶⁹⁾ Sabahionline, *Somali government, ASWJ at loggerheads over integration of militia into SNA*, 27 March 2014 (http://sabahionline.com/en_GB/articles/hoa/articles/features/2014/03/27/feature-01) accessed 19 May 2014; Security Analysis Expert, Austria: interview by the author, 13 May 2014.

⁽⁷⁷⁰⁾ Security Analysis Expert, Austria: interview by the author, 13 May 2014; the source mentioned that the Ethiopians were keen to keep those two parts of the 21st Division separated.

⁽⁷⁷¹⁾ Security Analysis Expert, Austria: interview by the author, 13 May 2014.

⁽⁷⁷²⁾ Security Analysis Expert, Austria: interview by the author, 13 May 2014.

⁽⁷⁷³⁾ Phillipe Gourdin in: Lifos, *Säkerhetssituationen i södra och centrala Somalia, Rapport från utredningsresa till Nairobi, Kenya i oktober 2013*. 20 January 2014 (<http://lifos.migrationsverket.se/dokument?documentAttachmentId=40524>) accessed 22 June 2014, p. 30.

⁽⁷⁷⁴⁾ AMISOM (30.4.2014): Amisom Daily Media Monitoring, 30 April 2014, <http://somaliamediamonitoring.org/april-30-2014-daily-monitoring-report/>, accessed 15 May 2014.

⁽⁷⁷⁵⁾ AMISOM (30.4.2014): Amisom Daily Media Monitoring, 30 April 2014, <http://somaliamediamonitoring.org/april-30-2014-daily-monitoring-report/>, accessed 15 May 2014.

⁽⁷⁷⁶⁾ AMISOM, *Amisom Daily Media Monitoring*, 25 February 2014, (<http://somaliamediamonitoring.org/february-25-2014-daily-monitoring-report/>) accessed 15 May 2014.

⁽⁷⁷⁷⁾ Tiwald, A., 'The Security Situation in Somalia', *Somalia: Security, Minorities and Migration*, Austria: Federal Ministry of the Interior, 2013 (<http://www.refworld.org/docid/53564b8a4.html>) accessed 33 May 2014, p. 15.

⁽⁷⁷⁸⁾ Tiwald, A., 'The Security Situation in Somalia', *Somalia: Security, Minorities and Migration*, Austria: Federal Ministry of the Interior, 2013 (<http://www.refworld.org/docid/53564b8a4.html>) accessed 15 May 2014, p. 33; e.g. on 16 May 2014 the security forces of Ximan & Xeeb rescued 18 victims of human trafficking that were driven from Mogadishu to the North. See: Sabahionline, *Himan and Xeeb security forces rescue kidnapped children*, 16 May 2014 (http://sabahionline.com/en_GB/articles/hoa/articles/newsbriefs/2014/05/16/newsbrief-05) accessed 6 June 2014.

⁽⁷⁷⁹⁾ Security Analysis Expert, Austria: interview by the author, 13 May 2014.

⁽⁷⁸⁰⁾ Tiwald, A., 'The Security Situation in Somalia', *Somalia: Security, Minorities and Migration*, Austria: Federal Ministry of the Interior, 2013 (<http://www.refworld.org/docid/53564b8a4.html>) accessed 33 May 2014, p. 15.

vody v hlavnom meste Cadaado ⁽⁷⁸¹⁾. Zlúčenie s regiónom Galmudug, ktoré región Ximan a Xeeb v januári 2013 vylúčil ⁽⁷⁸²⁾, je čoraz pravdepodobnejšie, keďže tieto dva subjekty podpísali v januári 2014 dohodu ⁽⁷⁸³⁾. Prezident regiónu Ximan a Xeeb Abdullahi Ali Mohammed Barleh zároveň uviedol, že subjekt prerušil vzťah so somálskou vládou ⁽⁷⁸⁴⁾. Rozhovory o Centrálnom štáte pokračujú ⁽⁷⁸⁵⁾.

3.4.13 Galmudug

Verejná správa regiónu Galmudug pod vedením bývalého vojenského vodcu Abdiho Hasana Awaleho „Qeybdiida“, ktorej dominujú príslušníci klanu Hawiye/Habr Gedir/Sa’ad, má k dispozícii 1 000 až 1 200 príslušníkov bezpečnostných síl ⁽⁷⁸⁶⁾. Títo príslušníci boli čiastočne vycvičení s pomocou UNDP ⁽⁷⁸⁷⁾. V regióne Galmudug je niekoľko policajných staníc ⁽⁷⁸⁸⁾. Galmudug je jediná verejná správa v Somálsku, ktorá sa prehlasuje za sekulárnu ⁽⁷⁸⁹⁾.

Dňa 31. marca 2014 Galmudug a Puntland oznámili vytvorenie spoločnej bezpečnostnej organizácie pre Mudug ⁽⁷⁹⁰⁾. Táto špeciálna polícia bude zahŕňať 120 úradníkov z obidvoch verejných správ; 40 z nich už vykonáva svoje funkcie na hraniciach v Galkacyo ⁽⁷⁹¹⁾. Tento krok by mohol zlepšiť úroveň bezpečnosti v celom regióne ⁽⁷⁹²⁾, v ktorom klanové konflikty a následné krvné pomsty, najmä medzi Hawiye/Habr Gedir a Majerteen/Omar Mohamoud ⁽⁷⁹³⁾, aj naďalej predstavujú problém ⁽⁷⁹⁴⁾.

Z politického hľadiska Galmudug ďalej skúma myšlienku federálneho centrálného štátu pod vedením Hawiye pre regióny Galgaduud a Mudug. Tento centrálny štát by zahŕňal oblasti ASWJ a Ximan a Xeeb. Dohoda nie je v dohľadne ⁽⁷⁹⁵⁾, pričom Galmudug na dosiahnutie úspechu potrebuje viac území, aby sa mohol kvalifikovať ako federálny štát, no už súčasné územie a hranice sú nejasné a sporné ⁽⁷⁹⁶⁾. V tomto kontexte treba poznamenať, že „medzi klanmi a podkladmi v širšom regióne Galgaduud je množstvo nezhôd a konfliktov (napr. Saad – Saleban, Ayr – Saleban, Marrehan – Saleban, Saleban – Dudubleand, Marrehan–Ayr)“ ⁽⁷⁹⁷⁾. V Mudugu v tejto súvislosti často dochádza k únosom a zabíjaniu – incidenty boli nahlásené 24., 25., 27. a 28. mája 2014 ⁽⁷⁹⁸⁾. Okrem toho sú pravidelné správy o vydieraní a násilí na nelegálnych kontrolných staniciach, ktoré majú zväčša na svedomí klanové milície. Dňa 19. apríla 2014 boli na nelegálnej kontrolnej stanici milície Sa’ad hneď na juh od Galkayo zastrelení dvaja civilisti ⁽⁷⁹⁹⁾.

⁽⁷⁸¹⁾ AMISOM, *Amisom Daily Media Monitoring*, 9 April 2014 (<http://somaliamediamonitoring.org/april-9-2014-morning-headlines/>) accessed 15 May 2014.

⁽⁷⁸²⁾ Garowe Online, Galmudug and Ahlu Sunna to form ‘joint administration’ in central Somalia, 7 January 2014 (http://www.garoweonline.com/artman2/publish/Somalia_27/Galmudug_and_Ahlu_Sunna_to_form_joint_administration_in_central_Somalia_printer.shtml) accessed 4 June 2013.

⁽⁷⁸³⁾ AMISOM, *Amisom Daily Media Monitoring*, 31 January 2014 (<http://somaliamediamonitoring.org/january-31-2014-daily-monitoring-report/>) accessed 15 May 2014.

⁽⁷⁸⁴⁾ AMISOM, *Amisom Daily Media Monitoring*, 24 January 2014 (<http://somaliamediamonitoring.org/january-24-2014-daily-monitoring-report/>) accessed 15 May 2014.

⁽⁷⁸⁵⁾ OODA Loop, *Security and Political Awareness Report Somalia for April 10 2014*, 10 April 2014 (<http://www.oodaloop.com/wp-content/uploads/2014/03/Somalia-Report-through-4.4.14.pdf>) accessed 16 May 2014.

⁽⁷⁸⁶⁾ Tiwald, A., ‘The Security Situation in Somalia’, *Somalia: Security, Minorities and Migration*, Austria: Federal Ministry of the Interior, 2013 (<http://www.refworld.org/docid/53564b8a4.html>) accessed 33 May 2014, p. 15.

⁽⁷⁸⁷⁾ UN Security Council, *Report of the Secretary-General on Somalia, (S/2013/69)*, 31 January 2013 (<http://www.refworld.org/country,,UNSC,,SOM,,511b88532,0.html>) accessed 29 May 2014, p. 6.

⁽⁷⁸⁸⁾ Tiwald, A., ‘The Security Situation in Somalia’, *Somalia: Security, Minorities and Migration*, Austria: Federal Ministry of the Interior, 2013 (<http://www.refworld.org/docid/53564b8a4.html>) accessed 33 May 2014, p. 15.

⁽⁷⁸⁹⁾ LPI, *Alternatives for Conflict Transformation in Somalia. A snapshot and analysis of key political actors’ views and strategies*, 2014 (<http://www.life-peace.org/wp-content/uploads/The-ACTS-Report.pdf>) accessed 27 May 2014, p. 9.

⁽⁷⁹⁰⁾ OODA Loop, *Security and Political Awareness Report Somalia for April 10 2014*, 10 April 2014 (<http://www.oodaloop.com/wp-content/uploads/2014/03/Somalia-Report-through-4.4.14.pdf>) accessed 16 May 2014.

⁽⁷⁹¹⁾ Security Analysis Expert, Austria: interview by the author, 13 May 2014.

⁽⁷⁹²⁾ OODA Loop, *Security and Political Awareness Report Somalia for April 10 2014*, 10 April 2014 (<http://www.oodaloop.com/wp-content/uploads/2014/03/Somalia-Report-through-4.4.14.pdf>) accessed 16 May 2014.

⁽⁷⁹³⁾ An international agency in: Landinfo/Udlændingsstyrelsen, *Update on security and protection issues in Mogadishu and South-Central Somalia*, March 2014 (http://landinfo.no/asset/2837/1/2837_1.pdf) accessed 26 May 2014, p. 16.

⁽⁷⁹⁴⁾ Security Analysis Expert, Austria: interview by the author, 13 May 2014; e.g. fighting between militias of Sa’ad and Marehan on 19 May 2014 at Qoryacaqdo (ca. 90 km west of Galkacyo). Security Analysis Department, *Weekly Security Report*, 23 May 2014.

⁽⁷⁹⁵⁾ Security Analysis Expert, Austria: interview by the author, 13 May 2014.

⁽⁷⁹⁶⁾ LPI, *Alternatives for Conflict Transformation in Somalia. A snapshot and analysis of key political actors’ views and strategies*, 2014 (<http://www.life-peace.org/wp-content/uploads/The-ACTS-Report.pdf>) accessed 27 May 2014, p. 34-35.

⁽⁷⁹⁷⁾ LPI, *Alternatives for Conflict Transformation in Somalia. A snapshot and analysis of key political actors’ views and strategies*, 2014 (<http://www.life-peace.org/wp-content/uploads/The-ACTS-Report.pdf>) accessed 27 May 2014, p. 35.

⁽⁷⁹⁸⁾ Security Analysis Department, *Weekly Security Report*, 30 May 2014.

⁽⁷⁹⁹⁾ Security Analysis Department, *Weekly Security Report*, 25 April 2014.

Hnutie Al-Shabaab sa považuje za „jediného skutočne problematickeho aktéra pre verejnú správu regiónu Galmudug“⁽⁸⁰⁰⁾ a môže sa tajne vyskytovať v Galkacyo⁽⁸⁰¹⁾. Podľa jedného zdroja však hnutie Al-Shabaab nemôže získať podporu v regióne Galmudug⁽⁸⁰²⁾, pretože miestne obyvateľstvo je ochotné podporovať snahy bezpečnostných síl o vysledovanie príslušníkov hnutia Al-Shabaab⁽⁸⁰³⁾. Existujú však správy o hroziacich teroristických útokoch hnutia Al-Shabaab v Galkacyo, najmä na medzinárodné organizácie⁽⁸⁰⁴⁾. Skupina podozrivých výkonných jednotiek hnutia Al-Shabaab bola zajatá v Galkacyo 25. marca 2014⁽⁸⁰⁵⁾. Hnutie Al-Shabaab v rámci svojho postupu smerom na sever vnucuje svoju štruktúru v oblasti Xarardheere a môže byť hrozbou pre Hobyo⁽⁸⁰⁶⁾, v ktorom má zastúpenie verejná správa regiónu Galmudug a jeho polícia⁽⁸⁰⁷⁾. Vplyv regiónu Galmudug v pobrežnej oblasti je obmedzený⁽⁸⁰⁸⁾.

3.5 Al-Shabaab

3.5.1 Oblasti pod kontrolou/oblasti pod vplyvom (Mogadišo – pozri v predchádzajúcom texte)

Dve hlavné oblasti vojenskej prítomnosti hnutia Al-Shabaab sú: 1. trojuholník Baraawe – Jilib – Diinsoor; 2. oblasť na východ od Buulo Barde (tzv. Buulo Burto); ďalších niekoľko stoviek oblastí zabezpečuje silu hnutia Al-Shabaab v regióne Mudug a Galgaduud⁽⁸⁰⁹⁾, pričom hnutie Al-Shabaab je podľa hlásení prítomné v Xarardheere⁽⁸¹⁰⁾.

Neznamená to však, že všetky ostatné oblasti sú bez vojenskej prítomnosti hnutia Al-Shabaab⁽⁸¹¹⁾. Hnutie je údajne prítomné približne päť kilometrov od všetkých významných miest v Južnom/Strednom Somálsku (ďalšie činnosti hnutia Al-Shabaab sú uvedené v predchádzajúcom texte)⁽⁸¹²⁾.

Významné základne alebo bašty sú: Adan Yaabal (Middle Shabelle); Jilib, Bu'aale a Jamaame (Middle Jubba), v ktorých sa nachádza veľká časť štruktúry velenia a kontroly hnutia Al-Shabaab; Baraawe (Lower Shabelle); Diinsoor a oblasť okolo Idale (Bay); a Jalalaqsi (Hiiraan)⁽⁸¹³⁾. Tieto bašty môžu byť ohrozované leteckými náletmi – napr. 20. mája 2014 (Jilib), keď zahynulo približne 50 osôb⁽⁸¹⁴⁾ alebo takisto v Jilib 24. mája 2014⁽⁸¹⁵⁾.

⁽⁸⁰⁰⁾ LPI, *Alternatives for Conflict Transformation in Somalia. A snapshot and analysis of key political actors' views and strategies*, 2014 (<http://www.life-peace.org/wp-content/uploads/The-ACTS-Report.pdf>) accessed 27 May 2014, p. 27.

⁽⁸⁰¹⁾ OODA Loop, *Security and Political Awareness Report Somalia for April 10 2014*, 10 April 2014 (<http://www.oodaloop.com/wp-content/uploads/2014/03/Somalia-Report-through-4.4.14.pdf>) accessed 16 May 2014.

⁽⁸⁰²⁾ Security Analysis Expert, Austria: interview by the author, 13 May 2014.

⁽⁸⁰³⁾ Sabahionline, *Likelihood of al-Shabaab members hiding among civilian population stokes fears*, 7 April 2014 (http://sabahionline.com/en_GB/articles/hoa/articles/features/2014/04/07/feature-01) accessed 6 June 2014.

⁽⁸⁰⁴⁾ Security Analysis Department, *Weekly Security Report*, 30 May 2014.; Concerning the killing of two personnel of the United Nations Office on Drugs and Crime (UNODC) at Galkacyo Airport on 7 April 2014 it is unclear if this was linked to AS-terrorism. One source mentioned that – regarding how the killing took place and who was the target – a criminal background is more likely. Security Analysis Expert, Austria: interview by the author, 13 May 2014.

⁽⁸⁰⁵⁾ Sabahionline, *Likelihood of al-Shabaab members hiding among civilian population stokes fears*, 7 April 2014 (http://sabahionline.com/en_GB/articles/hoa/articles/features/2014/04/07/feature-01) accessed 6 June 2014.

⁽⁸⁰⁶⁾ OODA Loop, *Security and Political Awareness Report Somalia for April 10 2014*, 10 April 2014 (<http://www.oodaloop.com/wp-content/uploads/2014/03/Somalia-Report-through-4.4.14.pdf>) accessed 16 May 2014.

⁽⁸⁰⁷⁾ Security Analysis Expert, Austria: interview by the author, 13 May 2014.

⁽⁸⁰⁸⁾ Tiwald, A., 'The Security Situation in Somalia', *Somalia: Security, Minorities and Migration*, Austria: Federal Ministry of the Interior, 2013 (<http://www.refworld.org/docid/53564b8a4.html>) accessed 33 May 2014, p. 15.

⁽⁸⁰⁹⁾ Security Analysis Expert, Austria: e-mail response, 26 May 2014; the strength was given with 500-800 AS-fighters in the area in 2013. See: Tiwald, A., 'The Security Situation in Somalia', *Somalia: Security, Minorities and Migration*, Austria: Federal Ministry of the Interior, 2013 (<http://www.refworld.org/docid/53564b8a4.html>) accessed 32 May 2014, p. 15.

⁽⁸¹⁰⁾ EU Somalia Mission, *Press Review – Xog-Doon*, 3 June 2014.

⁽⁸¹¹⁾ Security Analysis Expert, Austria: e-mail response, 26 May 2014.

⁽⁸¹²⁾ An international NGO in: Landinfo/Udlændingsstyrelsen, *Update on security and protection issues in Mogadishu and South-Central Somalia*, March 2014 (http://landinfo.no/asset/2837/1/2837_1.pdf) accessed 26 May 2014, p. 15.

⁽⁸¹³⁾ OODA Loop, *Security and Political Awareness Report Somalia for April 10 2014*, 10 April 2014 (<http://www.oodaloop.com/wp-content/uploads/2014/03/Somalia-Report-through-4.4.14.pdf>) accessed 16 May 2014.

⁽⁸¹⁴⁾ Shabelle Media Network, *AMISOM: Airstrike Kills 50 al-Shabab in Somalia*, 21 May 2014 (<http://shabelle.net/?p=21786>) accessed 21 May 2014.

⁽⁸¹⁵⁾ EU Somalia Mission, *Press Review – Xog-Doon*, 25 May 2014.

3.5.2 Hnutie Al-Shabaab po operácii Orol

Hnutie Al-Shabaab dokázalo svoju odolnosť a naďalej kontroluje kľúčové oblasti v celom Južnom/Strednom Somálsku. Hnutie je stále schopné zorganizovať prepady z úkrytu, cielené zabíjanie, útoky IED, či dokonca zložité teroristické útoky⁽⁸¹⁶⁾. Po strate územia počas operácie Orol v marci a apríli 2014 nebolo hnutie Al-Shabaab výrazne oslabené⁽⁸¹⁷⁾. Jeden zdroj uvádza: „Strata miest nenarušila operačné kapacity.“⁽⁸¹⁸⁾

Už v roku 2013 Roland Marchal uviedol, že neúspechy, ako sú zabitia alebo zbehnutia príslušníkov hnutia Al-Shabaab už viac veľmi neoslábujú, „pretože spôsoby vojny sa zmenili – už viac neexistuje prvá línia ako taká, vojna je v súčasnosti úplne asymetrická a v mestskom kontexte sa viac než kedykoľvek predtým používa taktika teroru“⁽⁸¹⁹⁾. Al-Shabaab si zachováva svoju silu a schopnosť rozvíjať⁽⁸²⁰⁾ „dlhý, asymetrický boj“⁽⁸²¹⁾. Godane uvádza: „Nepotrebujeme pozemky, ale udržať našich bojovníkov nažive.“⁽⁸²²⁾ Ďalší komunikačný sprostredkovateľ hnutia Al-Shabaab cituje Mao Ce-tunga: „Nepriateľ postupuje, my ustupujeme; nepriateľ sa utáborí, my obťažujeme; nepriateľ je unavený, my útočíme; nepriateľ sa stiahne, my napredujeme.“⁽⁸²³⁾

Územia pod kontrolou hnutia Al-Shabaab sa zredukovali, hnutie Al-Shabaab sa však teraz stalo „partizánskou silou, ktorá operuje vo všetkých kútoch“⁽⁸²⁴⁾. Mobilita hnutia Al-Shabaab aj naďalej zabezpečuje schopnosť hnutia sústrediť svoje sily, napr. pri útočení na vzdialené alebo zraniteľné posádky bojujúce proti hnutiu Al-Shabaab⁽⁸²⁵⁾.

„Hnutie ako také nepotrebuje viac ako 5 000 príslušníkov svojich síl, ktorými podľa odhadov v súčasnosti disponuje, na to, aby bolo schopné sabotovať mierové úsilie v Somálsku a za jeho hranicami.“⁽⁸²⁶⁾ Schopnosť bojových síl hnutia Al-Shabaab na udržanie si sporných území je však obmedzená⁽⁸²⁷⁾. Strata všetkých významných miest a najmä strata Kismayo zabezpečili, že „hnutie už nikdy nezíska späť svoju bývalú silu“⁽⁸²⁸⁾.

Hnutie Al-Shabaab sa v ostatných oblastiach môže pohybovať menej voľne. Je to výsledkom niekoľkých významných zmien, ako je napr. strata posledného mosta cez rieku Shabelle v Buulo Barde alebo dostupnosť helikoptér pre etiópske a kenské jednotky AMISOM⁽⁸²⁹⁾. Rozhodne to má vplyv na komunikačné spojenia hnutia Al-Shabaab a v konečnom dôsledku aj na jeho schopnosť velenia a kontroly, ako aj na logistiku a financie⁽⁸³⁰⁾. Schopnosť pohybu vedúcich predstaviteľov hnutia Al-Shabaab dodatočne znižuje hrozba náletov bezpilotných lietadiel⁽⁸³¹⁾.

⁽⁸¹⁶⁾ Bryden, M., *Somalia Redux? Assessing the New Somali Federal Government*, Center for Strategic & International Studies, August 2013 (http://csis.org/files/publication/130819_Bryden_SomaliaRedux_WEB.pdf) accessed 15 May 2014, p. 12.

⁽⁸¹⁷⁾ OODA Loop, *Security and Political Awareness Report Somalia for April 10 2014*, 10 April 2014 (<http://www.oodaloop.com/wp-content/uploads/2014/03/Somalia-Report-through-4.4.14.pdf>) accessed 16 May 2014; an international NGO in: Landinfo/Udlændingsstyrelsen, *Update on security and protection issues in Mogadishu and South-Central Somalia*, March 2014 (http://landinfo.no/asset/2837/1/2837_1.pdf) accessed 26 May 2014, p. 15.

⁽⁸¹⁸⁾ OODA Loop, *Security and Political Awareness Report Somalia for April 10 2014*, 10 April 2014 (<http://www.oodaloop.com/wp-content/uploads/2014/03/Somalia-Report-through-4.4.14.pdf>) accessed 16 May 2014.

⁽⁸¹⁹⁾ Marchal, R., 'Introduction', *Somalia: Security, Minorities and Migration*, Federal Ministry of the Interior, Austria, 2013 (<http://www.refworld.org/docid/53564b8a4.html>) accessed 15 May 2014, p. 11. Roland Marchal is a researcher at CERi - a joint research unit of Sciences Po and the CNRS - in Paris/France.

⁽⁸²⁰⁾ Bryden, M., *The Reinvention of Al-Shabaab. A Strategy of Choice or Necessity?*, Center for Strategic & International Studies, February 2014 (<http://csis.org/publication/reinvention-al-shabaab>) accessed 5 May 2014, p. 11.

⁽⁸²¹⁾ Bryden, M., *The Reinvention of Al-Shabaab. A Strategy of Choice or Necessity?*, Center for Strategic & International Studies, February 2014 (<http://csis.org/publication/reinvention-al-shabaab>) accessed 5 May 2014, p. 2.

⁽⁸²²⁾ Zdroje si želajú zachovať anonymitu, november 2013.

⁽⁸²³⁾ Atta-Asamoah, A. & Ramis Segui, N., *Situation Report Somalia: Somalia: Fighting the odds in the search for peace after the transition*, ISS Africa, March 2014 (<http://www.issafrica.org/uploads/SitRep5Mar14.pdf>) accessed 7 June 2014, p. 3.

⁽⁸²⁴⁾ An international organisation in: Landinfo/Udlændingsstyrelsen, *Update on security and protection issues in Mogadishu and South-Central Somalia*, March 2014 (http://landinfo.no/asset/2837/1/2837_1.pdf) accessed 26 May 2014, p. 14.

⁽⁸²⁵⁾ Bryden, M., *The Reinvention of Al-Shabaab. A Strategy of Choice or Necessity?*, Center for Strategic & International Studies, February 2014 (<http://csis.org/publication/reinvention-al-shabaab>) accessed 5 May 2014, p. 7.

⁽⁸²⁶⁾ Atta-Asamoah, A. & Ramis Segui, N., *Situation Report Somalia: Somalia: Fighting the odds in the search for peace after the transition*, ISS Africa, March 2014 (<http://www.issafrica.org/uploads/SitRep5Mar14.pdf>) accessed 7 June 2014, p. 3.

⁽⁸²⁷⁾ Menkhaus, K., 'Al-Shabab's Capabilities Post-Westgate', *CTC Sentinel, Special Issue Vol. 7 Issue 2*, CTC, February 2014 (<https://www.ctc.usma.edu/wp-content/uploads/2014/02/CTCSentinel-Vol7Iss2.pdf>) accessed 5 June 2014, p. 8; see also: Atta-Asamoah, A. & Ramis Segui, N., *Situation Report Somalia: Somalia: Fighting the odds in the search for peace after the transition*, ISS Africa, March 2014 (<http://www.issafrica.org/uploads/SitRep5Mar14.pdf>) accessed 7 June 2014, p. 3.

⁽⁸²⁸⁾ Bryden, M., *Somalia Redux? Assessing the New Somali Federal Government*, Center for Strategic & International Studies, August 2013 (http://csis.org/files/publication/130819_Bryden_SomaliaRedux_WEB.pdf) accessed 15 May 2014, p. 12.

⁽⁸²⁹⁾ Security Analysis Expert, Austria: interview by the author, 13 May 2014.

⁽⁸³⁰⁾ Bryden, M., *The Reinvention of Al-Shabaab. A Strategy of Choice or Necessity?*, Center for Strategic & International Studies, February 2014 (<http://csis.org/publication/reinvention-al-shabaab>) accessed 5 May 2014, p. 12; e.g. Janaale and Mahaday in January 2014.

⁽⁸³¹⁾ McGregor, A., *Are Corruption and Tribalism Dooming Somalia's War on al-Shabaab Extremists?*, Jamestown Foundation, 21 February 2014 (http://www.jamestown.org/single/?tx_ttnews%5Btt_news%5D=42001&tx_ttnews%5BbackPid%5D=7) accessed 20 May 2014, p. 9.

3.5.3 Výhľady

Hnutie Al-Shabaab bude pravdepodobne pokračovať v boji proti FGS a zahraničným vojskám⁽⁸³²⁾. Spomalenie tempa operácie Orol umožňuje hnutiu Al-Shabaab preskupiť sa a pripraviť sa na protiútok⁽⁸³³⁾. Hnutie Al-Shabaab bude pravdepodobne „aj naďalej držať kľúčové oblasti a podľa potreby sa bude sťahovať“⁽⁸³⁴⁾.

Vražedné útoky (pozri v predchádzajúcom texte), útoky IED, ako aj útoky „udri a uteč“ na AMISOM, SNAF a SPF budú pravdepodobne pokračovať⁽⁸³⁵⁾. Mogadišo je mimoriadne postihnuté veľkým počtom útokom, pretože hnutie Al-Shabaab pravdepodobne bude „aj naďalej obťažovať FGS a brániť jej, aby si zlepšila svoje postavenie“⁽⁸³⁶⁾.

Hnutie Al-Shabaab si pravdepodobne zachová výrazný vplyv na obyvateľstvo mimo Mogadiša a ostatných oslobodených miest, pokiaľ nebudú zabezpečené vidiecke oblasti⁽⁸³⁷⁾. Môže zneužiť budúce negatívne pocity voči AMISOM/SNAF⁽⁸³⁸⁾.

Hnutie Al-Shabaab bude pravdepodobne aj naďalej zneužívať napätie medzi klanmi s cieľom zachovať si oblasti kontroly, miestny nábor a zdroje. Hnutie Al-Shabaab bude okrem toho podporovať milície, ktoré budú podporovať FGS⁽⁸³⁹⁾. Hnutie Al-Shabaab bude takisto naďalej rozvíjať svoj agresívny prístup k obyvateľstvu⁽⁸⁴⁰⁾.

V nedávnom vyhlásení guvernéra Al-Shabaab pre región Benadir Sheikh Aliho Jabala sa spomína zavrnutie sekulárneho vzdelávania – možný odkaz na nigérijské hnutie Boko Haram a hrozba pre školy či vzdelávacie organizácie⁽⁸⁴¹⁾.

3.5.4 Ľudské kapacity

Odhady o bojovej sile hnutia Al-Shabaab sa líšia. Jedna medzinárodná organizácia uvádza 3 000 až 5 000 osôb plus dodatočnú schopnosť zmobilizovať klany na jednotlivé misie⁽⁸⁴²⁾. BBC odhaduje 5 000 osôb (vrátane priebežne financovaných jedincov, „ktorí sú vyplácaní za vykonávanie konkrétnych činov, ako napr. za hádzanie granátov“)⁽⁸⁴³⁾. Bezpečnostný analytik uvádza, že v súčasnosti je náročné vykonať posúdenie, odhaduje však počet 6 000 osôb⁽⁸⁴⁴⁾. Ďalší zdroj odhaduje, že časť Al-Ansar zložená z Jaysh Al-Usra (t. j. pôvodní Somálčania okrem Mujahirin) by mohla pozostávať z približne 6 000 osôb⁽⁸⁴⁵⁾. Ďalej je zhruba 1 200 výkonných jedincov Amniyat (pozri v ďalšom texte)⁽⁸⁴⁶⁾.

Počet príslušníkov hnutia Al-Shabaab v tzv. zahraničnej légii (Al-Muhajirin) je aktuálne 700 vrátane až 500 etnických Somálčanov z diaspóry a zo susedných alebo neďalekých krajín (najmä z Kene, Tanzánie, ale tiež z Eritrey, Etiópie, Ugandy, Sudánu); a až 200 bojovníkov z islamských krajín (Pakistan, Bangladéš, Afganistan, Jemen, Saudská Arábia) a zo západných krajín (vrátane etnických Somálčanov; USA, Spojené kráľovstvo, severná Európa)⁽⁸⁴⁷⁾.

⁽⁸³²⁾ Security Analysis Department, *Weekly Security Report*, 23 May 2014.

⁽⁸³³⁾ Security Analysis Department, *Weekly Security Report*, 16 May 2014.

⁽⁸³⁴⁾ OODA Loop, *Security and Political Awareness Report Somalia for April 10 2014*, 10 April 2014 (<http://www.oodaloop.com/wp-content/uploads/2014/03/Somalia-Report-through-4.4.14.pdf>) accessed 16 May 2014.

⁽⁸³⁵⁾ OODA Loop, *Security and Political Awareness Report Somalia for April 10 2014*, 10 April 2014 (<http://www.oodaloop.com/wp-content/uploads/2014/03/Somalia-Report-through-4.4.14.pdf>) accessed 16 May 2014.

⁽⁸³⁶⁾ OODA Loop, *Security and Political Awareness Report Somalia for April 10 2014*, 10 April 2014 (<http://www.oodaloop.com/wp-content/uploads/2014/03/Somalia-Report-through-4.4.14.pdf>) accessed 16 May 2014.

⁽⁸³⁷⁾ OODA Loop, *Security and Political Awareness Report Somalia for April 10 2014*, 10 April 2014 (<http://www.oodaloop.com/wp-content/uploads/2014/03/Somalia-Report-through-4.4.14.pdf>) accessed 16 May 2014.

⁽⁸³⁸⁾ ISS Africa, *Peace and Security Council Report, issue 59*, June 2014 (http://www.issafrika.org/uploads/PSC59_%20June_14English.pdf) accessed 3 June 2014, p. 9.

⁽⁸³⁹⁾ Bryden, M., *The Reinvention of Al-Shabaab. A Strategy of Choice or Necessity?*, Center for Strategic & International Studies, February 2014 (<http://csis.org/publication/reinvention-al-shabaab>) accessed 5 May 2014, p. 11-12.

⁽⁸⁴⁰⁾ Security Analysis Department, *Weekly Security Report*, 30 May 2014.

⁽⁸⁴¹⁾ Security Analysis Department, *Weekly Security Report*, 23 May 2014.

⁽⁸⁴²⁾ An international organisation in: Lifos, *Säkerhetssituationen i södra och centrala Somalia, Rapport från utredningsresa till Nairobi, Kenya i oktober 2013*. 20 January 2014 (<http://lifos.migrationsverket.se/dokument?documentAttachmentId=40524>) accessed 22 June 2014, p. 18.

⁽⁸⁴³⁾ Menkhaus, K., 'Al-Shabab's Capabilities Post-Westgate', *CTC Sentinel, Special Issue Vol. 7 Issue 2*, CTC, February 2014 (<https://www.ctc.usma.edu/wp-content/uploads/2014/02/CTCSentinel-Vol7Iss2.pdf>) accessed 5 June 2014, p. 6; BBC (26.2.2014)

⁽⁸⁴⁴⁾ Security Analysis Expert, Austria: e-mail response, 26 May 2014.

⁽⁸⁴⁵⁾ Zdroj si želá zachovať anonymitu.

⁽⁸⁴⁶⁾ Zdroj si želá zachovať anonymitu.

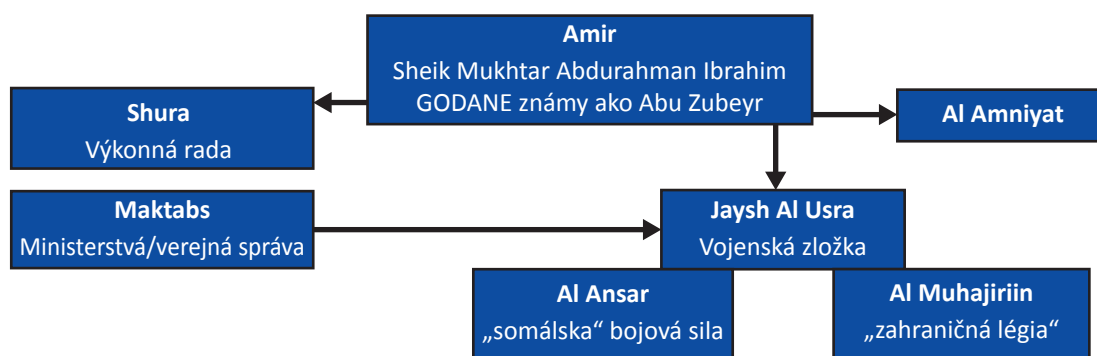
⁽⁸⁴⁷⁾ Zdroj si želá zachovať anonymitu.

3.5.5 Štruktúra

Hnutie Al-Shabaab má centralizovanú štruktúru s vplyvným lídrom, ktorý sa nazýva Amir (od roku 2008 je ním Ahmed Godane), a ústrednú radu (Shura) ⁽⁸⁴⁸⁾. Shura bola údajne pred niekoľkými rokmi rozpustená alebo zrušená ⁽⁸⁴⁹⁾, pretože bývalí vrchní predstavitelia hnutia Al-Shabaab označili Godaneho za diktátora ⁽⁸⁵⁰⁾. Hnutie Al-Shabaab však povoľuje autonómne rozhodovanie na regionálnej a miestnej úrovni ⁽⁸⁵¹⁾. „Bežná správa územia je teda v rukách miestnych správcov (wali), ktorí môžu do určitej miery konať nezávisle“ ⁽⁸⁵²⁾. Táto decentralizácia sa rôzni ⁽⁸⁵³⁾. S cieľom zmierňovať klanizmus sa predstavitelia na nižšej úrovni pravidelne menia ⁽⁸⁵⁴⁾. V dôsledku krutých trestov je v skupine dobrá disciplína ⁽⁸⁵⁵⁾.

Okrem waliov existujú aj ďalšie správne štruktúry vrátane DC, guvernérov, ako aj bezpečnostnej a mravnostnej polície a daňovej správy – tieto všetky zložky zabezpečujú prísne vykonávanie šaría ⁽⁸⁵⁶⁾. Chýbajú však verejné služby ⁽⁸⁵⁷⁾. Prístup k základným zdravotným službám je oveľa obmedzenejší v oblastiach pod kontrolou hnutia Al-Shabaab ⁽⁸⁵⁸⁾. Okrem toho „západné MVO a OSN boli odmietnuté“ a „považovali sa za špiónov a misionárov“ ⁽⁸⁵⁹⁾.

Hnutie Al-Shabaab je predovšetkým bojová sila, a preto väčšina činností jej správnych zložiek slúži na vojenské účely ⁽⁸⁶⁰⁾. Bojovná zložka Jaysh Al Usra je rozdelená do operačných oblastí s pridelenými vojskami: Lower a Middle Jubba; Gedo, Bay, Bakool; Benadir, Lower a Middle Shabelle; Hiiraan, Mudug a Galgaduud; Sanaag a Bari ⁽⁸⁶¹⁾.

⁽⁸⁴⁸⁾ LPI, *Alternatives for Conflict Transformation in Somalia. A snapshot and analysis of key political actors' views and strategies*, 2014 (<http://www.life-peace.org/wp-content/uploads/The-ACTS-Report.pdf>) accessed 17 May 2014, p. 27.

⁽⁸⁴⁹⁾ Hansen, S.J., 'An In-Depth Look at Al-Shabab's Internal Divisions', *CTC Sentinel, Special Issue Vol. 7 Issue 2*, Combating Terrorism Center, February 2014 (<https://www.ctc.usma.edu/wp-content/uploads/2014/02/CTCSentinel-Vol7Iss2.pdf>) accessed 5 June 2014, p. 10; Bryden, M., *The Reinvention of Al-Shabaab. A Strategy of Choice or Necessity?*, Center for Strategic & International Studies, February 2014 (<http://csis.org/publication/reinvention-al-shabaab>) accessed 5 May 2014, p. 4-6.

⁽⁸⁵⁰⁾ Bryden, M., *The Reinvention of Al-Shabaab. A Strategy of Choice or Necessity?*, Center for Strategic & International Studies, February 2014 (<http://csis.org/publication/reinvention-al-shabaab>) accessed 5 May 2014, p. 4-6; see also: Atta-Asamoah, A. & Ramis Segui, N., *Situation Report Somalia: Somalia: Fighting the odds in the search for peace after the transition*, ISS Africa, March 2014 (<http://www.issafrika.org/uploads/SitRep5Mar14.pdf>) accessed 7 June 2014, p. 3.

⁽⁸⁵¹⁾ LPI, *Alternatives for Conflict Transformation in Somalia. A snapshot and analysis of key political actors' views and strategies*, 2014 (<http://www.life-peace.org/wp-content/uploads/The-ACTS-Report.pdf>) accessed 17 May 2014, p. 27.

⁽⁸⁵²⁾ LPI, *Alternatives for Conflict Transformation in Somalia. A snapshot and analysis of key political actors' views and strategies*, 2014 (<http://www.life-peace.org/wp-content/uploads/The-ACTS-Report.pdf>) accessed 17 May 2014, p. 27.

⁽⁸⁵³⁾ Hansen, S.J., 'An In-Depth Look at Al-Shabab's Internal Divisions', *CTC Sentinel, Special Issue Vol. 7 Issue 2*, Combating Terrorism Center, February 2014 (<https://www.ctc.usma.edu/wp-content/uploads/2014/02/CTCSentinel-Vol7Iss2.pdf>) accessed 5 June 2014, p. 10.

⁽⁸⁵⁴⁾ LPI, *Alternatives for Conflict Transformation in Somalia. A snapshot and analysis of key political actors' views and strategies*, 2014 (<http://www.life-peace.org/wp-content/uploads/The-ACTS-Report.pdf>) accessed 18 May 2014, p. 27.

⁽⁸⁵⁵⁾ Steinberg, G., 'Regionaler Jihad in Ostafrika. Die somalischen Shabab sind eine unabhängige Organisation und kein al-Qaida-Ableger', *SWP-Aktuell 2013/A 67*, Stiftung Wissenschaft und Politik, November 2013 (http://www.swp-berlin.org/fileadmin/contents/products/aktuell/2013A67_sbg.pdf) accessed 15 May 2014, p. 4.

⁽⁸⁵⁶⁾ An international agency in: Landinfo/Udlændingsstyrelsen, *Update on security and protection issues in Mogadishu and South-Central Somalia*, March 2014 (http://landinfo.no/asset/2837/1/2837_1.pdf) accessed 26 May 2014, p. 56.

⁽⁸⁵⁷⁾ An international agency in: Landinfo/Udlændingsstyrelsen, *Update on security and protection issues in Mogadishu and South-Central Somalia*, March 2014 (http://landinfo.no/asset/2837/1/2837_1.pdf) accessed 26 May 2014, p. 56.

⁽⁸⁵⁸⁾ An international agency in: Landinfo/Udlændingsstyrelsen, *Update on security and protection issues in Mogadishu and South-Central Somalia*, March 2014 (http://landinfo.no/asset/2837/1/2837_1.pdf) accessed 26 May 2014, p. 81.

⁽⁸⁵⁹⁾ LPI, *Alternatives for Conflict Transformation in Somalia. A snapshot and analysis of key political actors' views and strategies*, 2014 (<http://www.life-peace.org/wp-content/uploads/The-ACTS-Report.pdf>) accessed 21 May 2014, p. 27.

⁽⁸⁶⁰⁾ Steinberg, G., 'Regionaler Jihad in Ostafrika. Die somalischen Shabab sind eine unabhängige Organisation und kein al-Qaida-Ableger', *SWP-Aktuell 2013/A 67*, Stiftung Wissenschaft und Politik, November 2013 (http://www.swp-berlin.org/fileadmin/contents/products/aktuell/2013A67_sbg.pdf) accessed 15 May 2014, p. 4.

⁽⁸⁶¹⁾ Bryden, M., *The Reinvention of Al-Shabaab. A Strategy of Choice or Necessity?*, Center for Strategic & International Studies, February 2014 (<http://csis.org/publication/reinvention-al-shabaab>) accessed 5 May 2014, p. 7.

Amniyatovia sú údajne Godaneho „prétoriánska garda“, ktorá sa mu priamo zodpovedá a ktorá má na starosti zisťovanie vnútorných hrozieb⁽⁸⁶²⁾. Práve táto skupina hnutia Al-Shabaab udržiava prítomnosť vo významných mestách, vykonáva cieľené zabíjanie, vyhadzuje granáty a umiestňuje IED, a takisto vykonáva samovražedné operácie („mučenícka smrť“) (863). „Amniyaad rozvíja skúsenosti a zručnosti potrebné na vedenie dlhej výpravy zabíjania, zastrážovania a teroristických útokov za nepriateľskými líniami.“ (864) Amniyatovia predstavujú chronickú a závažnú hrozbu – hrozbu, ktorá by mohla pretrvať dokonca aj po rozpustení samotného hnutia Al-Shabaab (865).

3.5.6 Činnosti náboru a nútený nábor

Hnutie Al-Shabaab zastáva názor, že každý by mal bojovať proti svojim nepriateľom, pokiaľ daná osoba nemá povolenie nebojovať (866). Hnutie Al-Shabaab má podporu určitých častí niektorých klanov; ľudí bez žiadnej inej alternatívy; ľudí, ktorí potrebujú aby hnutie Al-Shabaab za nich bojovalo; a ľudí, ktorí nemajú pri rokovaniach žiadnu moc (867). „Náboženstvo je pre mnohých bojovníkov hnutia Al-Shabaab len príhodná výhovorka.“ (868)

V súčasnosti sa nábor najčastejšie uskutočňuje na školách (mardrasas) prostredníctvom vedúcich predstaviteľov komunit alebo na dobrovoľnej báze (869). Väčšinou sa mladí muži slobodne rozhodnú pripojiť sa k hnutiu Al-Shabaab (870) a často si až po určitom čase uvedomia používanie nátlaku (871).

Hnutie Al-Shabaab v súčasnosti vypláca svojim bojovníkom 50 až 100 USD za mesiac, pričom v čase okupovania väčších miest hnutie Al-Shabaab zvyklo vyplácať mzdu vo výške 150 až 180 USD (872). Náborové tábory sa nachádzajú v Bay a Bakool (873). Hnutie Al-Shabaab okrem toho najíma mladých ľudí na hádzanie granátov, za čo im platí približne 10 USD (874).

Klany niekedy ponúkajú kandidátov hnutiu Al-Shabaab (875). Klanový nábor sa vykonáva prostredníctvom miestnych vedúcich predstaviteľov a staršinov (876). „Je známe, že hnutie Al-Shabaab, najmä pri rozširovaní, zhromažďovaní financií alebo náboře, prihliada na klanový faktor a niekedy rokuje s miestnymi vedúcimi predstaviteľmi klanov o kľúčových otázkach.“ (877)

⁽⁸⁶²⁾ Bryden, M., *The Reinvention of Al-Shabaab. A Strategy of Choice or Necessity?*, Center for Strategic & International Studies, February 2014 (<http://csis.org/publication/reinvention-al-shabaab>) accessed 5 May 2014, p. 6.

⁽⁸⁶³⁾ Bryden, M., *The Reinvention of Al-Shabaab. A Strategy of Choice or Necessity?*, Center for Strategic & International Studies, February 2014 (<http://csis.org/publication/reinvention-al-shabaab>) accessed 5 May 2014, p. 7.

⁽⁸⁶⁴⁾ Bryden, M., *The Reinvention of Al-Shabaab. A Strategy of Choice or Necessity?*, Center for Strategic & International Studies, February 2014 (<http://csis.org/publication/reinvention-al-shabaab>) accessed 5 May 2014, p. 11.

⁽⁸⁶⁵⁾ Menkhaus, K., 'Al-Shabab's Capabilities Post-Westgate', *CTC Sentinel, Special Issue Vol. 7 Issue 2*, CTC, February 2014 (<https://www.ctc.usma.edu/wp-content/uploads/2014/02/CTCSentinel-Vol7Iss2.pdf>) accessed 5 June 2014, p. 8; see also: Atta-Asamoah, A. & Ramis Segui, N., *Situation Report Somalia: Somalia: Fighting the odds in the search for peace after the transition*, ISS Africa, March 2014 (<http://www.issfrica.org/uploads/SitRep5Mar14.pdf>) accessed 7 June 2014, p. 3.

⁽⁸⁶⁶⁾ Ministerie van Buitenlandse Zaken (The Netherlands), *Algemeen ambtsbericht Somalië*, 19 December 2013 (<http://www.rijksoverheid.nl/bestanden/documenten-en-publicaties/ambtsberichten/2013/12/19/algemeen-ambtsbericht-somalie-2013-12-19/algemeen-ambtsbericht-somalie-december-2013.pdf>) accessed 27 May 2014, p. 20.

⁽⁸⁶⁷⁾ Zdroje si želajú zachovať anonymitu, november 2013.

⁽⁸⁶⁸⁾ OODA Loop, *Security and Political Awareness Report Somalia for March 29 2014*, 29 March 2014 (<http://www.oodaloop.com/wp-content/uploads/2014/03/Somalia-Report-32914.pdf>) accessed 16 May 2014.

⁽⁸⁶⁹⁾ An international organisation in: Landinfo/Udlændingsstyrelsen, *Update on security and protection issues in Mogadishu and South-Central Somalia*, March 2014 (http://landinfo.no/asset/2837/1/2837_1.pdf) accessed 26 May 2014, p. 30; Lifos, *Säkerhetssituationen i södra och centrala Somalia, Rapport från utredningsresa till Nairobi, Kenya i oktober 2013*, 20 January 2014 (<http://lifos.migrationsverket.se/dokument?documentAttachmentId=40524>) accessed 22 June 2014, p. 7.

⁽⁸⁷⁰⁾ Steinberg, G., 'Regionaler Jihad in Ostafrika. Die somalischen Shabab sind eine unabhängige Organisation und kein al-Qaida-Ableger', *SWP-Aktuell 2013/A 67*, Stiftung Wissenschaft und Politik, November 2013 (http://www.swp-berlin.org/fileadmin/contents/products/aktuell/2013A67_sbg.pdf) accessed 15 May 2014, p. 4.

⁽⁸⁷¹⁾ Lifos, *Säkerhetssituationen i södra och centrala Somalia, Rapport från utredningsresa till Nairobi, Kenya i oktober 2013*, 20 January 2014 (<http://lifos.migrationsverket.se/dokument?documentAttachmentId=40524>) accessed 22 June 2014, p. 7.

⁽⁸⁷²⁾ An NGO in: Lifos, *Säkerhetssituationen i södra och centrala Somalia, Rapport från utredningsresa till Nairobi, Kenya i oktober 2013*, 20 January 2014 (<http://lifos.migrationsverket.se/dokument?documentAttachmentId=40524>) accessed 22 June 2014, p. 35.

⁽⁸⁷³⁾ UNDSS in: Landinfo/Udlændingsstyrelsen, *Update on security and protection issues in Mogadishu and South-Central Somalia*, March 2014 (http://landinfo.no/asset/2837/1/2837_1.pdf) accessed 26 May 2014, p. 55.

⁽⁸⁷⁴⁾ An international NGO in: Landinfo/Udlændingsstyrelsen, *Update on security and protection issues in Mogadishu and South-Central Somalia*, March 2014 (http://landinfo.no/asset/2837/1/2837_1.pdf) accessed 26 May 2014, p. 29.

⁽⁸⁷⁵⁾ Hansen, S.J., 'An In-Depth Look at Al-Shabab's Internal Divisions', *CTC Sentinel, Special Issue Vol. 7 Issue 2*, Combating Terrorism Center, February 2014 (<https://www.ctc.usma.edu/wp-content/uploads/2014/02/CTCSentinel-Vol7Iss2.pdf>) accessed 5 June 2014, p. 10.

⁽⁸⁷⁶⁾ An international organisation in: Landinfo/Udlændingsstyrelsen, *Update on security and protection issues in Mogadishu and South-Central Somalia*, March 2014 (http://landinfo.no/asset/2837/1/2837_1.pdf) accessed 26 May 2014, p. 30; an international NGO in: Landinfo/Udlændingsstyrelsen, *Update on security and protection issues in Mogadishu and South-Central Somalia*, March 2014 (http://landinfo.no/asset/2837/1/2837_1.pdf) accessed 26 May 2014, p. 30.

⁽⁸⁷⁷⁾ LPI, *Alternatives for Conflict Transformation in Somalia. A snapshot and analysis of key political actors' views and strategies*, 2014 (<http://www.life-peace.org/wp-content/uploads/The-ACTS-Report.pdf>) accessed 33 May 2014, p. 27.

V mestách a dedinách niekedy hnutie Al-Shabaab nalieha na mužov, aby naverbovali prostredníctvom megafónu⁽⁸⁷⁸⁾. Vo februári 2014 skupina pripevnila reproduktory na vozidlá, ktorými prechádzala mestami tvrdiac obyvateľom „že sa povinne musia zapojiť do vojny“⁽⁸⁷⁹⁾. Súčasťou týchto náborových kampaní sú aj kázne⁽⁸⁸⁰⁾.

Menej často dochádza k násilnému zberu brancov, v rámci ktorého hnutie Al-Shabaab príde do dediny a vyberie si vhodné osoby z davu⁽⁸⁸¹⁾. Muži, ktorí odmietajú naverbovať, utekajú z územia hnutia Al-Shabaab, pretože sa boja odvety alebo núteného náboru⁽⁸⁸²⁾. Nútený nábor v posledných rokoch uštedril hnutiu Al-Shabaab podpásový úder, pretože došlo k „zbzhenutiam, nízkej morálke a odporu komunity“⁽⁸⁸³⁾. Neexistujú žiadne odhady o počtoch núteného náboru⁽⁸⁸⁴⁾.

Ako už bolo uvedené v predchádzajúcom texte, naďalej sa objavujú správy o nútenom náboře hnutia Al-Shabaab⁽⁸⁸⁵⁾. UNHCR hlási nútený nábor dokonca aj v oblastiach, ktoré hnutie Al-Shabaab nekontroluje, napr. v Merka⁽⁸⁸⁶⁾, zatiaľ čo medzinárodné MVO uviedlo, že nútený nábor sa vyskytuje len v oblastiach pod úplnou kontrolou hnutia Al-Shabaab⁽⁸⁸⁷⁾ a v Mogadiše k nemu nedochádza⁽⁸⁸⁸⁾. Keďže počet bojovníkov hnutia Al-Shabaab závisí od jeho vojenského úspechu, v určitom období sa hnutie Al-Shabaab muselo spoliehať na nútený nábor. Medzi tieto obdobia patrilo aj začiatok roka 2011⁽⁸⁸⁹⁾. Ešte aj teraz sa ľudia boja, že ich deti budú násilne odvedené a utekajú z oblastí. Hnutie Al-Shabaab v marci 2014 posilnilo kampaň v dedinách v okolí Ceel Buur⁽⁸⁹⁰⁾. Zo správ o tejto kampani vyplýva, že hnutie Al-Shabaab sa usiluje vymývať mozgy možným brancom⁽⁸⁹¹⁾. Jedna žena uviedla, že jej 11-ročnému synovi povedali, že dostane „peniaze a telefón, aby s nami mohol komunikovať, a že sa naučí výhody islamu a džihádu“⁽⁸⁹²⁾. Rodičia posielajú svoje dospievajúce deti až do Mogadiša, aby sa vyhli ich ďalšiemu obťažovaniu hnutím Al-Shabaab⁽⁸⁹³⁾.

Informácie v jednotlivých regiónoch, a teda klanoch, sa však odlišujú.

Napríklad nábor mládeže v Middle Jubba je všeobecne rozšírený. „Tí, ktorí preukážu svoje vojenské zručnosti a ideologický zápal, sú povýšení. Príslušníci s najvyššou hodnotou sú motivovaní ideológiou. Miestni bojovníci s nižšími hodnotami sa zvyčajne pripájajú z finančných dôvodov alebo z hnevu nad smrťou priateľov alebo rodinných príslušníkov.“⁽⁸⁹⁴⁾

⁽⁸⁷⁸⁾ An international organisation in: Landinfo/Udlændingsstyrelsen, *Update on security and protection issues in Mogadishu and South-Central Somalia*, March 2014 (http://landinfo.no/asset/2837/1/2837_1.pdf) accessed 26 May 2014, p. 30.

⁽⁸⁷⁹⁾ Sabahionline, *Al-Shabaab fails to sway Somalis against Ethiopian troops*, 24 February 2014 (http://sabahionline.com/en_GB/articles/hoa/articles/features/2014/02/24/feature-01) accessed 6 June 2014; see also: Sabahionline, *Al-Shabaab recruitment drive falls on deaf ears*, 12 November 2013 (http://sabahionline.com/en_GB/articles/hoa/articles/features/2013/11/12/feature-01) accessed 2 June 2014.

⁽⁸⁸⁰⁾ Sabahionline, *Al-Shabaab fails to sway Somalis against Ethiopian troops*, 24 February 2014 (http://sabahionline.com/en_GB/articles/hoa/articles/features/2014/02/24/feature-01) accessed 6 June 2014.

⁽⁸⁸¹⁾ Lifos, *Säkerhetssituationen i södra och centrala Somalia, Rapport från utredningsresa till Nairobi, Kenya i oktober 2013*, 20 January 2014 (<http://lifos.migrationsverket.se/dokument?documentAttachmentId=40524>) accessed 22 June 2014, p. 7.

⁽⁸⁸²⁾ Sabahionline, *Al-Shabaab fails to sway Somalis against Ethiopian troops*, 24 February 2014 (http://sabahionline.com/en_GB/articles/hoa/articles/features/2014/02/24/feature-01) accessed 6 June 2014.

⁽⁸⁸³⁾ Menkhaus, K., 'Al-Shabab's Capabilities Post-Westgate', *CTC Sentinel, Special Issue Vol. 7 Issue 2*, CTC, February 2014 (<https://www.ctc.usma.edu/wp-content/uploads/2014/02/CTCSentinel-Vol7Iss2.pdf>) accessed 6 June 2014, p. 5.

⁽⁸⁸⁴⁾ An international agency in: Landinfo/Udlændingsstyrelsen, *Update on security and protection issues in Mogadishu and South-Central Somalia*, March 2014 (http://landinfo.no/asset/2837/1/2837_1.pdf) accessed 26 May 2014, p. 29.

⁽⁸⁸⁵⁾ HRW, *World Report 2014, Somalia*, 21 January 2014 (<http://www.hrw.org/world-report/2014/country-chapters/somalia>) accessed 13 May 2014.

⁽⁸⁸⁶⁾ UNHCR in: Landinfo/Udlændingsstyrelsen, *Update on security and protection issues in Mogadishu and South-Central Somalia*, March 2014 (http://landinfo.no/asset/2837/1/2837_1.pdf) accessed 26 May 2014, p. 51.

⁽⁸⁸⁷⁾ An international NGO in: Landinfo/Udlændingsstyrelsen, *Update on security and protection issues in Mogadishu and South-Central Somalia*, March 2014 (http://landinfo.no/asset/2837/1/2837_1.pdf) accessed 26 May 2014, p. 30.

⁽⁸⁸⁸⁾ A well informed journalist in: Landinfo/Udlændingsstyrelsen, *Update on security and protection issues in Mogadishu and South-Central Somalia*, March 2014 (http://landinfo.no/asset/2837/1/2837_1.pdf) accessed 26 May 2014, p. 30.

⁽⁸⁸⁹⁾ Steinberg, G., 'Regionaler Jihad in Ostafrika. Die somalischen Shabab sind eine unabhängige Organisation und kein al-Qaida-Ableger', *SWP-Aktuell 2013/A 67*, Stiftung Wissenschaft und Politik, November 2013 (http://www.swp-berlin.org/fileadmin/contents/products/aktuell/2013A67_sbg.pdf) accessed 15 May 2014, p. 4.

⁽⁸⁹⁰⁾ Sabahionline, *Al-Shabaab intensifies recruitment efforts in villages near El Bur*, 4 April 2014 (http://sabahionline.com/en_GB/articles/hoa/articles/features/2014/04/04/feature-01) accessed 6 June 2014.

⁽⁸⁹¹⁾ Sabahionline, *Al-Shabaab intensifies recruitment efforts in villages near El Bur*, 4 April 2014 (http://sabahionline.com/en_GB/articles/hoa/articles/features/2014/04/04/feature-01) accessed 6 June 2014.

⁽⁸⁹²⁾ Sabahionline, *Parents in Bulo Burde seek answers on children abducted by al-Shabaab*, 28 March 2014 (http://sabahionline.com/en_GB/articles/hoa/articles/features/2014/03/28/feature-02) accessed 6 June 2014.

⁽⁸⁹³⁾ Sabahionline, *Bulo Burde residents flee al-Shabaab's oppressive rule*, 26 December 2014 (http://sabahionline.com/en_GB/articles/hoa/articles/features/2013/12/26/feature-01) accessed 2 June 2014.

⁽⁸⁹⁴⁾ CEWERU, *From the bottom up: Southern Regions – Perspectives through conflict analysis and key political actors' mapping of Gedo, Middle Juba, Lower Juba, and Lower Shabelle*, September 2013 (<http://www.cewarn.org/attachments/article/214/Somalia%20CEWERU%20Report%20Final.pdf>) accessed 15 May 2014, p. 29.

V regióne Galgaduud došlo k únosom detí hnutím Al-Shabaab, pravdepodobne s cieľom ich odvedenia na vojnu. Stalo sa to v Ceel Buur 10. marca 2014: Pred ofenzívou AMISOM „hnutie Al-Shabaab povedalo rodičom, aby odvedli svoje deti z mesta s cieľom zachrániť ich a presvedčili ich, aby deti poslali v niekoľkých autách riadených príslušníkmi hnutia Al-Shabaab, v dôsledku čoho mnohí rodičia v šoku zistili, že prišli o svoje deti“.⁽⁸⁹⁵⁾

Niekedy sa deti používajú ako platidlo, keď rodičia nie sú schopní poskytnúť zakat⁽⁸⁹⁶⁾.

V Mogadiše sa k hnutiu Al-Shabaab chce pripojiť menej mladých ľudí⁽⁸⁹⁷⁾. Na pokrytie svojich potrieb v oblasti bojovníkov hnutie Al-Shabaab verbuje aj v Keni, pričom správy vysiela vo swahilčine a zameriava sa na osoby odsunuté na okraj spoločnosti⁽⁸⁹⁸⁾. Existujú správy o výcvikových táboroch v údolí Jubba, v ktorých je 200 – 500 východoafrických brancov⁽⁸⁹⁹⁾. Kenské moslimské mládežnícke stredisko a jeho ozbrojená vetva Al-Hijra sú blízki spojenci hnutia Al-Shabaab, ktorí sa zapájajú do náboru, výcviku a uľahčovania dopravy do Somálska pre jednotlivcov, ktorí sa pripájajú k džihádu hnutia Al-Shabaab“⁽⁹⁰⁰⁾.

3.5.7 Nútený nábor dievčat a žien

Dôkazy o náboře žien alebo dievčat hnutím Al-Shabaab sú zriedkavé⁽⁹⁰¹⁾. Podľa jedného zdroja však k náboru dievčat dochádzalo menej, ale predsa, a to najmä na domáce práce a nútené sobáše⁽⁹⁰²⁾.

Mladé dievčatá a ženy sa unášajú na krátke obdobie (2 dni až 2 týždne), počas ktorých pracujú pre hnutie Al-Shabaab; ďalšie sú prinútené vydať sa alebo sa využívajú ako sexuálne otrokyne⁽⁹⁰³⁾.

Ojedinele sa ženy využívajú na uskutočnenie samovražedných operácií pre hnutie Al-Shabaab⁽⁹⁰⁴⁾.

Ďalšie informácie o nútených sobášoch sú uvedené v oddiele 4.3.6.2.

3.5.8 Zbehovia

Podľa hlásení sa vyskytuje čoraz viac zbehnutí⁽⁹⁰⁵⁾. Názory na chytanie jednoduchých peších vojakov, ktorí zbehnú od hnutia Al-Shabaab, sa rôznia. Niektoré zdroje uvádzajú, že jednoduchí vojaci, ktorí zbehnú od hnutia Al-Shabaab, sa osobitne neprenasledujú, no u vyšších hodností takáto možnosť je⁽⁹⁰⁶⁾. Skutočnosť, že reintegračné tábory pre

⁽⁸⁹⁵⁾ Sabahionline, *Parents in Bulo Burde seek answers on children abducted by al-Shabaab*, 28 March 2014 (http://sabahionline.com/en_GB/articles/hoa/articles/features/2014/03/28/feature-02) accessed 6 June 2014.

⁽⁸⁹⁶⁾ Ministerie van Buitenlandse Zaken (The Netherlands), *Algemeen ambtsbericht Somalië*, 19 December 2013 (<http://www.rijksoverheid.nl/bestanden/documenten-en-publicaties/ambtsberichten/2013/12/19/algemeen-ambtsbericht-somalie-2013-12-19/algemeen-ambtsbericht-somalie-december-2013.pdf>) accessed 27 May 2014, p. 17.

⁽⁸⁹⁷⁾ An international organisation in: Landinfo/Udlændingsstyrelsen, *Update on security and protection issues in Mogadishu and South-Central Somalia*, March 2014 (http://landinfo.no/asset/2837/1/2837_1.pdf) accessed 26 May 2014, p. 24.

⁽⁸⁹⁸⁾ Menkhaus, K., 'Al-Shabab's Capabilities Post-Westgate', *CTC Sentinel, Special Issue Vol. 7 Issue 2*, CTC, February 2014 (<https://www.ctc.usma.edu/wp-content/uploads/2014/02/CTCSentinel-Vol7Iss2.pdf>) accessed 6 June 2014, p. 5.

⁽⁸⁹⁹⁾ Menkhaus, K., 'Al-Shabab's Capabilities Post-Westgate', *CTC Sentinel, Special Issue Vol. 7 Issue 2*, CTC, February 2014 (<https://www.ctc.usma.edu/wp-content/uploads/2014/02/CTCSentinel-Vol7Iss2.pdf>) accessed 6 June 2014, p. 5.

⁽⁹⁰⁰⁾ McGregor, A., 'Bringing Jihad to Kenya. A Profile of al-Shabaab's Ikrima al-Muhajir', *Militant Leadership Monitor Volume IV, Issue 11*, Jamestown Foundation, November 2014, p. 9.

⁽⁹⁰¹⁾ Lifos, *Säkerhetssituationen i södra och centrala Somalia, Rapport från utredningsresa till Nairobi, Kenya i oktober 2013*, 20 January 2014 (<http://lifos.migrationsverket.se/dokument?documentAttachmentId=40524>) accessed 22 June 2014, p. 35.

⁽⁹⁰²⁾ Ministerie van Buitenlandse Zaken (The Netherlands), *Algemeen ambtsbericht Somalië*, 19 December 2013 (<http://www.rijksoverheid.nl/bestanden/documenten-en-publicaties/ambtsberichten/2013/12/19/algemeen-ambtsbericht-somalie-2013-12-19/algemeen-ambtsbericht-somalie-december-2013.pdf>) accessed 27 May 2014, p. 17.

⁽⁹⁰³⁾ Ministerie van Buitenlandse Zaken (The Netherlands), *Algemeen ambtsbericht Somalië*, 19 December 2013 (<http://www.rijksoverheid.nl/bestanden/documenten-en-publicaties/ambtsberichten/2013/12/19/algemeen-ambtsbericht-somalie-2013-12-19/algemeen-ambtsbericht-somalie-december-2013.pdf>) accessed 27 May 2014, p. 18.

⁽⁹⁰⁴⁾ Ministerie van Buitenlandse Zaken (The Netherlands), *Algemeen ambtsbericht Somalië*, 19 December 2013 (<http://www.rijksoverheid.nl/bestanden/documenten-en-publicaties/ambtsberichten/2013/12/19/algemeen-ambtsbericht-somalie-2013-12-19/algemeen-ambtsbericht-somalie-december-2013.pdf>) accessed 27 May 2014, p. 18.

⁽⁹⁰⁵⁾ Atta-Asamoah, A., *Al-Shabaab's relative strength is the real threat*, ISS Africa, 4 November 2013 (<http://www.issafrica.org/iss-today/al-shabaabs-relative-strength-is-the-real-threat>) accessed 16 May 2014.

⁽⁹⁰⁶⁾ Lifos, *Säkerhetssituationen i södra och centrala Somalia, Rapport från utredningsresa till Nairobi, Kenya i oktober 2013*, 20 January 2014 (<http://lifos.migrationsverket.se/dokument?documentAttachmentId=40524>) accessed 22 June 2014, p. 36; a well-informed journalist in: Landinfo/Udlændingsstyrelsen, *Update on security and protection issues in Mogadishu and South-Central Somalia*, March 2014 (http://landinfo.no/asset/2837/1/2837_1.pdf) accessed 26 May 2014, p. 25; An international organisation in: Landinfo/Udlændingsstyrelsen, *Update on security and protection issues in Mogadishu and South-Central Somalia*, March 2014 (http://landinfo.no/asset/2837/1/2837_1.pdf) accessed 26 May 2014, p. 25; Security Analysis Expert, Interview by the author, 13 May 2014.

bývalých bojovníkov hnutia Al-Shabaab neboli nikdy napadnuté⁽⁹⁰⁷⁾ a že žiadna z 934 osôb, ktorá prešla Rehabilitačným strediskom pre mládež Serendi (SYRC) v Mogadiše nebola od marca 2012 zabitá po tom, ako odišla z tohto strediska, potvrdzuje toto tvrdenie⁽⁹⁰⁸⁾. NISA a AMISOM klasifikujú bývalých bojovníkov hnutia Al-Shabaab podľa rizika, že by znova naverbovali. Bývalí bojovníci s nízkym rizikom sa po rehabilitácii a výcviku zameranom na „zručnosti“ môžu vrátiť domov, ak si to želajú, a „ak s tým komunity súhlasia“⁽⁹⁰⁹⁾.

Napriek tomu, že väčšina zbehov môže len s malou pravdepodobnosťou pritiahnúť pozornosť, „nemožno vylúčiť, že zbeh bez akejkoľvek osobitnej funkcie v hnutí Al-Shabaab môže byť vysledovaný“⁽⁹¹⁰⁾. Amniyatovia majú uzavreté siete a ak nájdú zbehov, sú kvalifikovaní prinajmenšom ako príležitostný cieľ⁽⁹¹¹⁾. Už v roku 2013 sa objavili správy o zvýšenom riziku chytania zbehov hnutím Al-Shabaab⁽⁹¹²⁾, pre ktoré sa zbehovia stali prioritou⁽⁹¹³⁾. „Zbehovia od hnutia Al-Shabaab sa opodstatnene boja o svoje životy.“⁽⁹¹⁴⁾ Niektorí sú obeťami cieľeného zabíjania; objavujú sa aj správy o bývalých bojovníkoch hnutia Al-Shabaab (dôstojníci a pešiaci) alebo o zbehoch, ktorí sa pridali k SNAF/SPF a každý týždeň sa zabíjajú⁽⁹¹⁵⁾ – napr. 26. apríla bol zavraždený zbeh v okrsku Mogadiša Wardhiigleey⁽⁹¹⁶⁾.

Zbehovia od hnutia Al-Shabaab majú možnosť ísť do SYRC, ktoré podporuje Nórsko a Dánsko, riadi ho NISA⁽⁹¹⁷⁾ a prevádzkuje sa v Mogadiše a Belet Weyne⁽⁹¹⁸⁾. Ďalšie možnosti pre zbehov sú pripojiť sa k NISA⁽⁹¹⁹⁾, ísť do Puntlandu a Somalilandu, ktoré sa pre zbehov považujú za relatívne bezpečné⁽⁹²⁰⁾ alebo odísť z krajiny⁽⁹²¹⁾. Niektorí zbehovia sa skrývajú alebo menia svoj vzhľad⁽⁹²²⁾. V takých prípadoch sa môže stať, že rodina zbeha je ohrozovaná; alebo že hnutie Al-Shabaab hrozí, že zabije ženu alebo dieťa zbeha⁽⁹²³⁾.

⁽⁹⁰⁷⁾ Lifos, *Säkerhetssituationen i södra och centrala Somalia, Rapport från utredningsresa till Nairobi, Kenya i oktober 2013*, 20 January 2014 (<http://lifos.migrationsverket.se/dokument?documentAttachmentId=40524>) accessed 22 June 2014, p. 36.

⁽⁹⁰⁸⁾ The SYRC team in: Landinfo/Udlændingsstyrelsen, *Update on security and protection issues in Mogadishu and South-Central Somalia*, March 2014 (http://landinfo.no/asset/2837/1/2837_1.pdf) accessed 26 May 2014, p. 28.

⁽⁹⁰⁹⁾ IRIN, *No easy way forward for Al-Shabab defectors*, 12 June 2014 (<http://www.irinnews.org/report/100197/no-easy-way-forward-for-al-shabab-defectors>) accessed 11 July 2014.

⁽⁹¹⁰⁾ Lifos, *Säkerhetssituationen i södra och centrala Somalia, Rapport från utredningsresa till Nairobi, Kenya i oktober 2013*, 20 January 2014 (<http://lifos.migrationsverket.se/dokument?documentAttachmentId=40524>) accessed 22 June 2014, p. 8.

⁽⁹¹¹⁾ SYRC team in: Landinfo/Udlændingsstyrelsen, *Update on security and protection issues in Mogadishu and South-Central Somalia*, March 2014 (http://landinfo.no/asset/2837/1/2837_1.pdf) accessed 26 May 2014, p. 24; Lifos, *Säkerhetssituationen i södra och centrala Somalia, Rapport från utredningsresa till Nairobi, Kenya i oktober 2013*, 20 January 2014 (<http://lifos.migrationsverket.se/dokument?documentAttachmentId=40524>) accessed 22 June 2014, p. 8.

⁽⁹¹²⁾ Security Analysis Expert in: Tiwald, A., 'The Security Situation in Somalia', *Somalia: Security, Minorities and Migration*, Austria: Federal Ministry of the Interior, 2013 (<http://www.refworld.org/docid/53564b8a4.html>) accessed 15 May 2014, p. 24; as well as sources in Landinfo/Udlændingsstyrelsen, *Update on security and protection issues in Mogadishu and South-Central Somalia*, March 2014 (http://landinfo.no/asset/2837/1/2837_1.pdf) accessed 26 May 2014, p. 13, 36.

⁽⁹¹³⁾ SYRC team in: Landinfo/Udlændingsstyrelsen, *Update on security and protection issues in Mogadishu and South-Central Somalia*, March 2014 (http://landinfo.no/asset/2837/1/2837_1.pdf) accessed 26 May 2014, p. 23; an international NGO states that this is credible. Landinfo/Udlændingsstyrelsen, *Update on security and protection issues in Mogadishu and South-Central Somalia*, March 2014 (http://landinfo.no/asset/2837/1/2837_1.pdf) accessed 26 May 2014, p. 24.

⁽⁹¹⁴⁾ An international NGO in: Landinfo/Udlændingsstyrelsen, *Update on security and protection issues in Mogadishu and South-Central Somalia*, March 2014 (http://landinfo.no/asset/2837/1/2837_1.pdf) accessed 26 May 2014, p. 24.

⁽⁹¹⁵⁾ UNDS in: Landinfo/Udlændingsstyrelsen, *Update on security and protection issues in Mogadishu and South-Central Somalia*, March 2014 (http://landinfo.no/asset/2837/1/2837_1.pdf) accessed 26 May 2014, p. 24.n

⁽⁹¹⁶⁾ Security Analysis Department, *Weekly Security Report*, 2 May 2014.

⁽⁹¹⁷⁾ An international organisation in: Landinfo/Udlændingsstyrelsen, *Update on security and protection issues in Mogadishu and South-Central Somalia*, March 2014 (http://landinfo.no/asset/2837/1/2837_1.pdf) accessed 26 May 2014, p. 25.

⁽⁹¹⁸⁾ The SYRC team in: Landinfo/Udlændingsstyrelsen, *Update on security and protection issues in Mogadishu and South-Central Somalia*, March 2014 (http://landinfo.no/asset/2837/1/2837_1.pdf) accessed 26 May 2014, p. 28; another transition centre is in Baidoa. See: An international organisation in: Landinfo/Udlændingsstyrelsen, *Update on security and protection issues in Mogadishu and South-Central Somalia*, March 2014 (http://landinfo.no/asset/2837/1/2837_1.pdf) accessed 26 May 2014, p. 25.

⁽⁹¹⁹⁾ An international NGO in: Landinfo/Udlændingsstyrelsen, *Update on security and protection issues in Mogadishu and South-Central Somalia*, March 2014 (http://landinfo.no/asset/2837/1/2837_1.pdf) accessed 26 May 2014, p. 24; a well-informed journalist in: Landinfo/Udlændingsstyrelsen, *Update on security and protection issues in Mogadishu and South-Central Somalia*, March 2014 (http://landinfo.no/asset/2837/1/2837_1.pdf) accessed 26 May 2014, p. 24.

⁽⁹²⁰⁾ The SYRC team in: Landinfo/Udlændingsstyrelsen, *Update on security and protection issues in Mogadishu and South-Central Somalia*, March 2014 (http://landinfo.no/asset/2837/1/2837_1.pdf) accessed 26 May 2014, p. 27.

⁽⁹²¹⁾ An international NGO in: Landinfo/Udlændingsstyrelsen, *Update on security and protection issues in Mogadishu and South-Central Somalia*, March 2014 (http://landinfo.no/asset/2837/1/2837_1.pdf) accessed 26 May 2014, p. 24; a well-informed journalist in: Landinfo/Udlændingsstyrelsen, *Update on security and protection issues in Mogadishu and South-Central Somalia*, March 2014 (http://landinfo.no/asset/2837/1/2837_1.pdf) accessed 26 May 2014, p. 24.

⁽⁹²²⁾ Lifos, *Säkerhetssituationen i södra och centrala Somalia, Rapport från utredningsresa till Nairobi, Kenya i oktober 2013*, 20 January 2014 (<http://lifos.migrationsverket.se/dokument?documentAttachmentId=40524>) accessed 22 June 2014, p. 36.

⁽⁹²³⁾ An international organisation in: Lifos, *Säkerhetssituationen i södra och centrala Somalia, Rapport från utredningsresa till Nairobi, Kenya i oktober 2013*, 20 January 2014 (<http://lifos.migrationsverket.se/dokument?documentAttachmentId=40524>) accessed 22 June 2014, p. 36-37; SYRC team in: Landinfo/Udlændingsstyrelsen, *Update on security and protection issues in Mogadishu and South-Central Somalia*, March 2014 (http://landinfo.no/asset/2837/1/2837_1.pdf) accessed 26 May 2014, p. 23; UNDS in: Landinfo/Udlændingsstyrelsen, *Update on security and protection issues in Mogadishu and South-Central Somalia*, March 2014 (http://landinfo.no/asset/2837/1/2837_1.pdf) accessed 26 May 2014, p. 24.

3.5.9 Al-Shabaab a klany

Väčšina týchto klanov sa považuje za podporovateľov hnutia Al-Shabaab: Hawiye/Murusade; Hawiye/Duduble; Darod/Marehan; Rahanweyn⁽⁹²⁴⁾; Hawiye/Galja'el⁽⁹²⁵⁾.

Väčšina týchto klanov sa považuje za odporcov hnutia Al-Shabaab: Hawiye/Abgal; Hawiye/Sa'ad⁽⁹²⁶⁾.

A tieto klany sú údajne spolovice za a spolovice proti hnutiu: Darod/Ogaden; Hawiye/Ayr; Hawiye/Saleeban; Hawiye/Hawadle⁽⁹²⁷⁾; iný zdroj uvádza, že väčšina klanov Hawiye/Ayr a Darod/Ogadenbrokeaway sa od hnutia Al-Shabaab dištancuje⁽⁹²⁸⁾. Keď však hnutie Al-Shabaab kontroluje určitú oblasť, staršínovia prinajmenšom „predstierajú, že ho podporujú“⁽⁹²⁹⁾.

Celkovo v hnutí Al-Shabaab možno nájsť príslušníkov všetkých hlavných klanov⁽⁹³⁰⁾. Najväčšiu časť milície tvoria Rahanweyn, Jareer⁽⁹³¹⁾ a Murusade⁽⁹³²⁾.

Na jednej strane je hnutie Al-Shabaab „prostriedkom na získanie moci pre malé, nedostatočne zastúpené klany“⁽⁹³³⁾. Na druhej strane sa hnutie Al-Shabaab snaží získať podporu osôb odsunutých na okraj spoločnosti a ukrytých podklanov a menšinových skupín – „taktika, ktorá aj naďalej pre skupinu dobre funguje“⁽⁹³⁴⁾. Hnutie Al-Shabaab bojuje spolu s klanovými milíciami a získava si tak podporu klanu⁽⁹³⁵⁾.

Pre členov menšinových skupín sa situácia za hnutia Al-Shabaab môže zdať lepšia ako za vlády väčších klanov⁽⁹³⁶⁾. Hnutie Al-Shabaab odmieta zvykové právo (*xeer*) a jeho zameranie na spoločnú zodpovednosť a pragmatické právne rozhodnutia⁽⁹³⁷⁾. Útlak hnutia Al-Shabaab je však výberový a príslušníci klanu, ktorý sa považuje za odporcu hnutia Al-Shabaab, môžu mať viac problémov (nadmerné daňové zaťaženie; hospodárska izolácia; okrádanie)⁽⁹³⁸⁾. Dokonca aj menšinové klany „začínajú pochybovať o hnutí Al-Shabaab“⁽⁹³⁹⁾.

3.5.10 Bežný život a podpora obyvateľstva

V komunitách pod kontrolou hnutia Al-Shabaab bola v minulosti vyššia úroveň práva a poriadku ako v „oslobodených“ oblastiach. Po strate územia sa však táto odnož hnutia Al-Shabaab oslabilá⁽⁹⁴⁰⁾. Život v oblastiach hnutia Al-Shabaab

⁽⁹²⁴⁾ An international organisation in: Lifos, *Säkerhetssituationen i södra och centrala Somalia, Rapport från utredningsresa till Nairobi, Kenya i oktober 2013*, 20 January 2014 (<http://lifos.migrationsverket.se/dokument?documentAttachmentId=40524>) accessed 22 June 2014, p. 18-19.

⁽⁹²⁵⁾ Hansen, S.J., 'An In-Depth Look at Al-Shabab's Internal Divisions', *CTC Sentinel, Special Issue Vol. 7 Issue 2*, Combating Terrorism Center, February 2014 (<https://www.ctc.usma.edu/wp-content/uploads/2014/02/CTCSentinel-Vol7Iss2.pdf>) accessed 5 June 2014, p. 9.

⁽⁹²⁶⁾ An international organisation in: Lifos, *Säkerhetssituationen i södra och centrala Somalia, Rapport från utredningsresa till Nairobi, Kenya i oktober 2013*, 20 January 2014 (<http://lifos.migrationsverket.se/dokument?documentAttachmentId=40524>) accessed 22 June 2014, p. 18-19.

⁽⁹²⁷⁾ An international organisation in: Lifos, *Säkerhetssituationen i södra och centrala Somalia, Rapport från utredningsresa till Nairobi, Kenya i oktober 2013*, 20 January 2014 (<http://lifos.migrationsverket.se/dokument?documentAttachmentId=40524>) accessed 22 June 2014, p. 18-19.

⁽⁹²⁸⁾ Menkhaus, K., 'Al-Shabab's Capabilities Post-Westgate', *CTC Sentinel, Special Issue Vol. 7 Issue 2*, CTC, February 2014 (<https://www.ctc.usma.edu/wp-content/uploads/2014/02/CTCSentinel-Vol7Iss2.pdf>) accessed 4 June 2014, p. 5.

⁽⁹²⁹⁾ An international NGO in: Landinfo/Udlændingsstyrelsen, *Update on security and protection issues in Mogadishu and South-Central Somalia*, March 2014 (http://landinfo.no/asset/2837/1/2837_1.pdf) accessed 26 May 2014, p. 30.

⁽⁹³⁰⁾ OODA Loop, *Security and Political Awareness Report Somalia for March 29 2014*, 29 March 2014 (<http://www.oodaloop.com/wp-content/uploads/2014/03/Somalia-Report-32914.pdf>) accessed 16 May 2014.

⁽⁹³¹⁾ OODA Loop, *Security and Political Awareness Report Somalia for March 29 2014*, 29 March 2014 (<http://www.oodaloop.com/wp-content/uploads/2014/03/Somalia-Report-32914.pdf>) accessed 16 May 2014.

⁽⁹³²⁾ Ministerie van Buitenlandse Zaken (The Netherlands), *Algemeen ambtsbericht Somalië*, 19 December 2013 (<http://www.rijksoverheid.nl/bestanden/documenten-en-publicaties/ambtsberichten/2013/12/19/algemeen-ambtsbericht-somalie-2013-12-19/algemeen-ambtsbericht-somalie-december-2013.pdf>) accessed 27 May 2014, p. 17.

⁽⁹³³⁾ OODA Loop, *Security and Political Awareness Report Somalia for March 29 2014*, 29 March 2014 (<http://www.oodaloop.com/wp-content/uploads/2014/03/Somalia-Report-32914.pdf>) accessed 16 May 2014.

⁽⁹³⁴⁾ Menkhaus, K., 'Al-Shabab's Capabilities Post-Westgate', *CTC Sentinel, Special Issue Vol. 7 Issue 2*, CTC, February 2014 (<https://www.ctc.usma.edu/wp-content/uploads/2014/02/CTCSentinel-Vol7Iss2.pdf>) accessed 6 June 2014, p. 5.

⁽⁹³⁵⁾ Hansen, S.J., 'An In-Depth Look at Al-Shabab's Internal Divisions', *CTC Sentinel, Special Issue Vol. 7 Issue 2*, Combating Terrorism Center, February 2014 (<https://www.ctc.usma.edu/wp-content/uploads/2014/02/CTCSentinel-Vol7Iss2.pdf>) accessed 5 June 2014, p. 10.

⁽⁹³⁶⁾ Lifos, *Säkerhetssituationen i södra och centrala Somalia, Rapport från utredningsresa till Nairobi, Kenya i oktober 2013*, 20 January 2014 (<http://lifos.migrationsverket.se/dokument?documentAttachmentId=40524>) accessed 22 June 2014, p. 7.

⁽⁹³⁷⁾ LPI, *Alternatives for Conflict Transformation in Somalia. A snapshot and analysis of key political actors' views and strategies*, 2014 (<http://www.life-peace.org/wp-content/uploads/The-ACTS-Report.pdf>) accessed 20 May 2014, p. 27.

⁽⁹³⁸⁾ Lifos, *Säkerhetssituationen i södra och centrala Somalia, Rapport från utredningsresa till Nairobi, Kenya i oktober 2013*, 20 January 2014 (<http://lifos.migrationsverket.se/dokument?documentAttachmentId=40524>) accessed 22 June 2014, p. 7.

⁽⁹³⁹⁾ An international agency in: Landinfo/Udlændingsstyrelsen, *Update on security and protection issues in Mogadishu and South-Central Somalia*, March 2014 (http://landinfo.no/asset/2837/1/2837_1.pdf) accessed 26 May 2014, p. 16.

⁽⁹⁴⁰⁾ Menkhaus, K., 'Al-Shabab's Capabilities Post-Westgate', *CTC Sentinel, Special Issue Vol. 7 Issue 2*, CTC, February 2014 (<https://www.ctc.usma.edu/wp-content/uploads/2014/02/CTCSentinel-Vol7Iss2.pdf>) accessed 7 June 2014, p. 5.

môže byť síce pokojnejší, no ľudia v týchto oblastiach sú nútení žiť podľa prísnych pravidiel hnutia Al-Shabaab⁽⁹⁴¹⁾. Keď človek žije v oblasti hnutia Al-Shabaab „vyžaduje sa, aby nevidel, nepočul a nehovoril o tom, čo sa deje“⁽⁹⁴²⁾. S cieľom predchádzať problémom sa miestne obyvateľstvo musí neustále prispôbovať, aby nevzbudilo podozrenie ktorejkoľvek strany⁽⁹⁴³⁾. Informátori sú všade a ľuďom na tom záleží⁽⁹⁴⁴⁾. Ak človek dodržiava pravidlá stanovené hnutím Al-Shabaab, všeobecná bezpečnostná situácia môže byť pomerne pokojná⁽⁹⁴⁵⁾.

Keďže hnutie Al-Shabaab „vidí špiónov všade“, akýkoľvek pohyb môže byť podozrivý, a predovšetkým pohyb do oblasti a z oblasti Al-Shabaab⁽⁹⁴⁶⁾. „Vždy však existuje riziko, že človek bude obvinený z toho, že je špión alebo že spolupracuje s vládou“⁽⁹⁴⁷⁾. Čoraz väčšia vnútorná nedôvera sa takisto spája napr. s útokom jednotiek USA na Baraawe⁽⁹⁴⁸⁾. V nadväznosti na útok USA 26. januára 2014, počas ktorého bol zabitý popredný dôstojník hnutia Al-Shabaab, hnutie Al-Shabaab podľa správ „unieslo 17 osôb, z toho štyroch vlastných príslušníkov“ v rámci úsilia o nájdenie špiónskeho zariadenia a špiónov⁽⁹⁴⁹⁾. Dňa 29. mája 2014 boli v Buulo Marer (Lower Shabelle) traja muži obvinení zo špiónáže a zabití⁽⁹⁵⁰⁾. Traja ďalší muži boli popravení z toho istého dôvodu v Baraawe 2. júna 2014⁽⁹⁵¹⁾.

Výkonní jedinci hnutia Al-Shabaab splyývajú s miestnym obyvateľstvom, napr. tak, že sa jednoducho vrátia k svojej rodine a povedia jej, že vystupujú z hnutia Al-Shabaab⁽⁹⁵²⁾. OSN varuje, že súčasne s postupom AMISOM/SNAF čoraz viac bojovníkov hnutia Al-Shabaab uteká a preniká do väčších miest, najmä do Mogadiša⁽⁹⁵³⁾. Príslušníci hnutia používajú falošné pasy a uniformy bezpečnostných síl FGS⁽⁹⁵⁴⁾.

Hnutie Al-Shabaab sa usiluje o vzbudenie strachu, a preto využíva taktiku cielených vrážd⁽⁹⁵⁵⁾. „Nikdy neviete, kde [Al-Shabaab] udrie, a ľudia sa preto musia stále obzerať cez plece.“⁽⁹⁵⁶⁾ Nielenže sa ľudia boja otvorene hovoriť proti hnutiu Al-Shabaab, ale dokonca sa boja aj dávať tipy bezpečnostným silám⁽⁹⁵⁷⁾. Prostredníctvom svojej schopnosti vzbudzovať strach je hnutie Al-Shabaab schopné manipulovať rôzne sektory. Keď hnutie Al-Shabaab vyhlásilo zákaz všetkých internetových mobilných služieb v Somálsku, Hormuud Telecom 6. februára vypol všetky internetové mobilné služby po konkrétnych hrozbách zo strany hnutia Al-Shabaab⁽⁹⁵⁸⁾.

⁽⁹⁴¹⁾ A diaspora researcher in: Landinfo/Udlændingsstyrelsen, *Update on security and protection issues in Mogadishu and South-Central Somalia*, March 2014 (http://landinfo.no/asset/2837/1/2837_1.pdf) accessed 26 May 2014, p. 56.

⁽⁹⁴²⁾ Lifos, *Säkerhetssituationen i södra och centrala Somalia, Rapport från utredningsresa till Nairobi, Kenya i oktober 2013*, 20 January 2014 (<http://lifos.migrationsverket.se/dokument?documentAttachmentId=40524>) accessed 22 June 2014, p. 7.

⁽⁹⁴³⁾ Lifos, *Säkerhetssituationen i södra och centrala Somalia, Rapport från utredningsresa till Nairobi, Kenya i oktober 2013*, 20 January 2014 (<http://lifos.migrationsverket.se/dokument?documentAttachmentId=40524>) accessed 22 June 2014, p. 6-7.

⁽⁹⁴⁴⁾ An international agency in: Landinfo/Udlændingsstyrelsen, *Update on security and protection issues in Mogadishu and South-Central Somalia*, March 2014 (http://landinfo.no/asset/2837/1/2837_1.pdf) accessed 26 May 2014, p. 81.

⁽⁹⁴⁵⁾ An international organisation in: Lifos, *Säkerhetssituationen i södra och centrala Somalia, Rapport från utredningsresa till Nairobi, Kenya i oktober 2013*, 20 January 2014 (<http://lifos.migrationsverket.se/dokument?documentAttachmentId=40524>) accessed 22 June 2014, p. 18.

⁽⁹⁴⁶⁾ An international agency in: Landinfo/Udlændingsstyrelsen, *Update on security and protection issues in Mogadishu and South-Central Somalia*, March 2014 (http://landinfo.no/asset/2837/1/2837_1.pdf) accessed 26 May 2014, p. 63; UNDSS in: Landinfo/Udlændingsstyrelsen, *Update on security and protection issues in Mogadishu and South-Central Somalia*, March 2014 (http://landinfo.no/asset/2837/1/2837_1.pdf) accessed 26 May 2014, p. 49.

⁽⁹⁴⁷⁾ UNDSS in: Landinfo/Udlændingsstyrelsen, *Update on security and protection issues in Mogadishu and South-Central Somalia*, March 2014 (http://landinfo.no/asset/2837/1/2837_1.pdf) accessed 26 May 2014, p. 55; UNDSS adds that selling fruits to SNA could already be enough to get accused.

⁽⁹⁴⁸⁾ UNDSS in: Landinfo/Udlændingsstyrelsen, *Update on security and protection issues in Mogadishu and South-Central Somalia*, March 2014 (http://landinfo.no/asset/2837/1/2837_1.pdf) accessed 26 May 2014, p. 50; see e.g.: Sabahionline (15.10.2013)

⁽⁹⁴⁹⁾ Sabahionline, *Al-Shabaab arrests its own members after drone strike in Lower Shabelle*, 3 February 2014 (http://sabahionline.com/en_GB/articles/hoa/articles/features/2014/02/03/feature-02) accessed 30 May 2014.

⁽⁹⁵⁰⁾ EU Somalia Mission, *Press Review – Mogadishu Times*, 31 May 2014.

⁽⁹⁵¹⁾ EU Somalia Mission, *Press Review – Xog-Ogaan*, 3 June 2014.

⁽⁹⁵²⁾ Sabahionline, *Likelihood of al-Shabaab members hiding among civilian population stokes fears*, 7 April 2014 (http://sabahionline.com/en_GB/articles/hoa/articles/features/2014/04/07/feature-01) accessed 6 June 2014.

⁽⁹⁵³⁾ Sabahionline, *Al-Shabaab fleeing into bigger cities, becoming more active, UN envoy warns*, 25 March 2014 (http://sabahionline.com/en_GB/articles/hoa/articles/newsbriefs/2014/03/25/newsbrief-03) accessed 6 June 2014.

⁽⁹⁵⁴⁾ Ministerie van Buitenlandse Zaken (The Netherlands), *Algemeen ambtsbericht Somalië*, 19 December 2013 (<http://www.rijksoverheid.nl/bestanden/documenten-en-publicaties/ambtsberichten/2013/12/19/algemeen-ambtsbericht-somalie-2013-12-19/algemeen-ambtsbericht-somalie-december-2013.pdf>) accessed 27 May 2014, p. 16.

⁽⁹⁵⁵⁾ Security Analysis Department, *Weekly Security Report*, 25 April 2014.

⁽⁹⁵⁶⁾ Zdroje si želajú zachovať anonymitu, november 2013.

⁽⁹⁵⁷⁾ Sabahionline, *Uptick in Mogadishu violence a wakeup call for citizens, security forces*, 1 May 2014 (http://sabahionline.com/en_GB/articles/hoa/articles/features/2014/05/01/feature-01) accessed 6 June 2014.

⁽⁹⁵⁸⁾ Security Council Report, *March 2014 Monthly Forecast – Somalia*, 28 February 2014 (http://www.securitycouncilreport.org/monthly-forecast/2014-03/somalia_13.php) accessed 2 June 2014.

Celkovo sa podpora hnutia Al-Shabaab zo strany obyvateľstva znižuje ⁽⁹⁵⁹⁾, čo dokonca platí napr. pre Galja'el a Murusade ⁽⁹⁶⁰⁾. Hnutie Al-Shabaab prišlo o podporu klanov v Gedo ⁽⁹⁶¹⁾. Miera násilia uplatňovaná hnutím Al-Shabaab, zvyšovanie tlaku na klany, aby poskytovali brancov a zdroje a uplatňovanie telesných trestov a daní (pozri v ďalšom texte) ⁽⁹⁶²⁾ vysvetľujú, prečo sa ľudia odvracajú od hnutia. Keby hnutie Al-Shabaab „nebolo také násilné (...), ľudia by ho možno uprednostňovali pred vládou“ ⁽⁹⁶³⁾.

3.5.11 Zakat a ďalšie zdroje príjmov

Zakat je hlavný zdroj príjmov hnutia Al-Shabaab, ktorý mal pôvodne byť rozdelený „podľa potrieb ľudu“ ⁽⁹⁶⁴⁾, pravdepodobne medzi chudobných, ale „každý vie, že sa tak nerobí“ ⁽⁹⁶⁵⁾. Zvyčajne *zakat* vyberajú staršinia alebo priamo Al-Shabaab ⁽⁹⁶⁶⁾. Hnutie svoju návštevu vopred oznamuje a po príchode očakáva, že bude vyplatené. Ľuďom, ktorí nezaplatia, hrozí zabitie ⁽⁹⁶⁷⁾.

Výška *zakat* sa rôzni. Napríklad v oblasti Galhareri v regióne Galgaduud hnutie Al-Shabaab nariaďuje malým podnikom platiť 150 USD mesačne a stredným podnikom 600 USD, zatiaľ čo pastieri musia poskytovať zvieratá ⁽⁹⁶⁸⁾. Správy z okrsku Ceel Dheere v Galgaduud naznačujú, že hnutie Al-Shabaab zároveň nariaďuje komunitám vyzbierať stanovenú sumu. Obyvateľom Ceel Dheere nariadili vyzbierať za jeden mesiac 100 000 USD a keď sa to obyvateľom nepodarilo, mnohí utiekli, zatiaľ čo hnutie Al-Shabaab začalo rabovať a kradnúť ich dobytok ⁽⁹⁶⁹⁾. V Jilib hnutie Al-Shabaab zajalo 16 zamestnancov spoločnosti Hormud Telecom po tom, ako spoločnosť odmietla zaplatiť 50 000 USD ako „peniaze na džihád“ ⁽⁹⁷⁰⁾.

Dane zbierané hnutím Al-Shabaab sa zvyšujú a existujú príklady ozbrojeného vzdoru pastierov ⁽⁹⁷¹⁾.

⁽⁹⁵⁹⁾ Landinfo/Udlændingsstyrelsen, *Update on security and protection issues in Mogadishu and South-Central Somalia*, March 2014 (http://landinfo.no/asset/2837/1/2837_1.pdf) accessed 26 May 2014, p. 14; a well-informed journalist in: Landinfo/Udlændingsstyrelsen, *Update on security and protection issues in Mogadishu and South-Central Somalia*, March 2014 (http://landinfo.no/asset/2837/1/2837_1.pdf) accessed 26 May 2014, p. 15; an international NGO in: Landinfo/Udlændingsstyrelsen, *Update on security and protection issues in Mogadishu and South-Central Somalia*, March 2014 (http://landinfo.no/asset/2837/1/2837_1.pdf) accessed 26 May 2014, p. 15; Bryden, M., *The Reinvention of Al-Shabaab. A Strategy of Choice or Necessity?*, Center for Strategic & International Studies, February 2014 (<http://csis.org/publication/reinvention-al-shabaab>) accessed 5 May 2014, p. 2.

⁽⁹⁶⁰⁾ An international organisation in: Landinfo/Udlændingsstyrelsen, *Update on security and protection issues in Mogadishu and South-Central Somalia*, March 2014 (http://landinfo.no/asset/2837/1/2837_1.pdf) accessed 26 May 2014, p. 15.

⁽⁹⁶¹⁾ CEWERU, *From the bottom up: Southern Regions – Perspectives through conflict analysis and key political actors' mapping of Gedo, Middle Juba, Lower Juba, and Lower Shabelle*, September 2013 (<http://www.cewarn.org/attachments/article/214/Somalia%20CEWERU%20Report%20Final.pdf>) accessed 15 May 2014, p. 17.

⁽⁹⁶²⁾ Ministerie van Buitenlandse Zaken (The Netherlands), *Algemeen ambtsbericht Somalië*, 19 December 2013 (<http://www.rijksoverheid.nl/bestanden/documenten-en-publicaties/ambtsberichten/2013/12/19/algemeen-ambtsbericht-somalie-2013-12-19/algemeen-ambtsbericht-somalie-december-2013.pdf>) accessed 27 May 2014, p. 20.

⁽⁹⁶³⁾ A diaspora researcher in: Landinfo/Udlændingsstyrelsen, *Update on security and protection issues in Mogadishu and South-Central Somalia*, March 2014 (http://landinfo.no/asset/2837/1/2837_1.pdf) accessed 26 May 2014, p. 17; see also: Bryden, M., *The Reinvention of Al-Shabaab. A Strategy of Choice or Necessity?*, Center for Strategic & International Studies, February 2014 (<http://csis.org/publication/reinvention-al-shabaab>) accessed 5 May 2014, p. 6.

⁽⁹⁶⁴⁾ LPI, *Alternatives for Conflict Transformation in Somalia. A snapshot and analysis of key political actors' views and strategies*, 2014 (<http://www.life-peace.org/wp-content/uploads/The-ACTS-Report.pdf>) accessed 20 May 2014, p. 27.

⁽⁹⁶⁵⁾ An international agency in: Landinfo/Udlændingsstyrelsen, *Update on security and protection issues in Mogadishu and South-Central Somalia*, March 2014 (http://landinfo.no/asset/2837/1/2837_1.pdf) accessed 26 May 2014, p. 29.

⁽⁹⁶⁶⁾ Lifos, *Säkerhetssituationen i södra och centrala Somalia, Rapport från utredningsresa till Nairobi, Kenya i oktober 2013*, 20 January 2014 (<http://lifos.migrationsverket.se/dokument?documentAttachmentId=40524>) accessed 22 June 2014, p. 22.

⁽⁹⁶⁷⁾ Lifos, *Säkerhetssituationen i södra och centrala Somalia, Rapport från utredningsresa till Nairobi, Kenya i oktober 2013*, 20 January 2014 (<http://lifos.migrationsverket.se/dokument?documentAttachmentId=40524>) accessed 22 June 2014, p. 22.

⁽⁹⁶⁸⁾ Sabahionline, *Al-Shabaab imposes hefty taxes Galhareri residents in Galgaduud*, 23 April 2014 (http://sabahionline.com/en_GB/articles/hoa/articles/newsbriefs/2014/04/23/newsbrief-05) accessed 6 June 2014.

⁽⁹⁶⁹⁾ Sabahionline, *El Dher residents flee after al-Shabaab imposes hefty tax demand*, 6 March 2014 (http://sabahionline.com/en_GB/articles/hoa/articles/features/2014/03/06/feature-01) accessed 6 June 2014.

⁽⁹⁷⁰⁾ Sabahionline, *Al-Shabaab closes Hormud Telecom in Jilib, detains staff*, 3 February 2014 (http://sabahionline.com/en_GB/articles/hoa/articles/newsbriefs/2014/02/03/newsbrief-02) accessed 6 June 2014.

⁽⁹⁷¹⁾ UNDSS in: Landinfo/Udlændingsstyrelsen, *Update on security and protection issues in Mogadishu and South-Central Somalia*, March 2014 (http://landinfo.no/asset/2837/1/2837_1.pdf) accessed 26 May 2014, p. 55; an international agency in: Landinfo/Udlændingsstyrelsen, *Update on security and protection issues in Mogadishu and South-Central Somalia*, March 2014 (http://landinfo.no/asset/2837/1/2837_1.pdf) accessed 26 May 2014, p. 29.

Hnutie Al-Shabaab zbiera peniaze na ochranu nielen v oblastiach pod svojou kontrolou, ale aj v oblastiach pod kontrolou bojovníkov proti hnutiu Al-Shabaab⁽⁹⁷²⁾, ako to bolo napr. v prípade vyplatenia určitej sumy peňazí podnikateľmi v Mogadiše⁽⁹⁷³⁾, čo majú čiastočne na svedomí siete Amniyatov⁽⁹⁷⁴⁾. „Hnutie sa čoraz viac správa ako mafia vo veľkej časti krajiny.“ Hlavný zdroj finančných prostriedkov hnutia Al-Shabaab sú teda peniaze na ochranu⁽⁹⁷⁵⁾.

Ďalší zdroj príjmov je zdanenie pozemnej prepravy⁽⁹⁷⁶⁾. Napr. V regióne Xudur musia kamióny zaplatiť až 300 USD a autá od 10 do 20 USD⁽⁹⁷⁷⁾. Vývoz cez Baraawe je takisto zdanený, a teda sa premieňa na zdroj príjmov pre hnutie Al-Shabaab⁽⁹⁷⁸⁾. Jedným z vývozných výrobkov, ktorý je údajne jedným z hlavných zdrojov hnutia Al-Shabaab, je slonovina, ktorá sa pašuje z Kene a mesačne má hodnotu 200 000 až 600 000 USD⁽⁹⁷⁹⁾. Ďalší zdroj príjmov môže byť obchodovanie s ľuďmi, keďže ide o jednu z hlavných činností v Eastleigh (Nairobi) a keďže táto oblasť je tiež dobre známa ako „hlavné prepojenie hnutia Al-Shabaab“, pokiaľ ide o náborovú a finančnú sieť⁽⁹⁸⁰⁾.

3.5.12 Vnútročné konflikty v hnutí Al-Shabaab

Konflikty v rámci hnutia Al-Shabaab roznečujú niekoľko faktorov:

- zlé fungovanie verejnej správy v oblastiach pod jeho kontrolou;
- nejednotné názory o úlohe cudzincov;
- (zvýšené) zabíjanie civilného obyvateľstva;
- nedostatok finančných zdrojov;
- lojalita k Al-kájde;
- spory medzi klanmi;
- nedôvera a nedostatočná komunikácia medzi rôznymi frakciami v rámci organizácie⁽⁹⁸¹⁾.

Godane odstránil umiernených jedincov v hnutí a nahradil ich „mladšími kádrami s väčším zánietením pre džihád“⁽⁹⁸²⁾. Prihodilo sa to aj staršinom, ktorí boli nahradení mladšími mužmi považovanými za vhodnejších kandidátov⁽⁹⁸³⁾.

⁽⁹⁷²⁾ Bryden, M., *The Reinvention of Al-Shabaab. A Strategy of Choice or Necessity?*, Center for Strategic & International Studies, February 2014 (<http://csis.org/publication/reinvention-al-shabaab>) accessed 5 May 2014, p. 12; Lifos, *Säkerhetssituationen i södra och centrala Somalia, Rapport från utredningsresa till Nairobi, Kenya i oktober 2013*, 20 January 2014 (<http://lifos.migrationsverket.se/dokument?documentAttachmentId=40524>) accessed 22 June 2014, p. 14.

⁽⁹⁷³⁾ BBC, *Somalia's al-Shabab: Striking like mosquitoes*, 26 February 2014 (<http://www.bbc.com/news/world-africa-26343248>) accessed 2 June 2014.

⁽⁹⁷⁴⁾ Lifos, *Säkerhetssituationen i södra och centrala Somalia, Rapport från utredningsresa till Nairobi, Kenya i oktober 2013*, 20 January 2014 (<http://lifos.migrationsverket.se/dokument?documentAttachmentId=40524>) accessed 6 June 2014, p. 22.

⁽⁹⁷⁵⁾ Menkhaus, K., 'Al-Shabab's Capabilities Post-Westgate', *CTC Sentinel, Special Issue Vol. 7 Issue 2*, CTC, February 2014 (<https://www.ctc.usma.edu/wp-content/uploads/2014/02/CTCSentinel-Vol7Iss2.pdf>) accessed 7 June 2014, p. 5.

⁽⁹⁷⁶⁾ Hansen, S.J., 'An In-Depth Look at Al-Shabab's Internal Divisions', *CTC Sentinel, Special Issue Vol. 7 Issue 2*, Combating Terrorism Center, February 2014 (<https://www.ctc.usma.edu/wp-content/uploads/2014/02/CTCSentinel-Vol7Iss2.pdf>) accessed 5 June 2014, p. 9.

⁽⁹⁷⁷⁾ IRIN, *No easy way forward for Al-Shabab defectors*, 12 June 2014 (<http://www.irinnews.org/report/100197/no-easy-way-forward-for-al-shabab-defectors>) accessed 11 July 2014.

⁽⁹⁷⁸⁾ Hansen, S.J., 'An In-Depth Look at Al-Shabab's Internal Divisions', *CTC Sentinel, Special Issue Vol. 7 Issue 2*, Combating Terrorism Center, February 2014 (<https://www.ctc.usma.edu/wp-content/uploads/2014/02/CTCSentinel-Vol7Iss2.pdf>) accessed 5 June 2014, p. 9.

⁽⁹⁷⁹⁾ Elephant Action League, *Africa's White Gold of Jihad: al-Shabaab and Conflict Ivory*, 2012 (<http://elephantleague.org/project/africas-white-gold-of-jihad-al-shabaab-and-conflict-ivory/>) accessed 27 May 2014; see also: Foxwell, J., *Severing Al Shabab's Lifeline*, 17 April 2014 (<http://www.isn.ethz.ch/Digital-Library/Articles/Detail/?id=176770>) accessed 27 May 2014.

⁽⁹⁸⁰⁾ McGregor, A., 'Bringing Jihad to Kenya. A Profile of al-Shabaab's Ikrima al-Muhajir', *Militant Leadership Monitor Volume IV, Issue 11*, Jamestown Foundation, November 2014, p. 8.

⁽⁹⁸¹⁾ Ministerie van Buitenlandse Zaken (The Netherlands), *Algemeen ambtsbericht Somalië*, 19 December 2013 (<http://www.rijksoverheid.nl/bestanden/documenten-en-publicaties/ambtsberichten/2013/12/19/algemeen-ambtsbericht-somalie-2013-12-19/algemeen-ambtsbericht-somalie-december-2013.pdf>) accessed 27 May 2014, p. 15.

⁽⁹⁸²⁾ Atta-Asamoah, A. & Ramis Segui, N., *Situation Report Somalia: Somalia: Fighting the odds in the search for peace after the transition*, ISS Africa, March 2014 (<http://www.issafrica.org/uploads/SitRep5Mar14.pdf>) accessed 3 June 2014, p. 7; Marchal, R., 'Introduction', *Somalia: Security, Minorities and Migration*, Federal Ministry of the Interior, Austria, 2013 (<http://www.refworld.org/docid/53564b8a4.html>) accessed 15 May 2014, p. 11.

⁽⁹⁸³⁾ Ministerie van Buitenlandse Zaken (The Netherlands), *Algemeen ambtsbericht Somalië*, 19 December 2013 (<http://www.rijksoverheid.nl/bestanden/documenten-en-publicaties/ambtsberichten/2013/12/19/algemeen-ambtsbericht-somalie-2013-12-19/algemeen-ambtsbericht-somalie-december-2013.pdf>) accessed 27 May 2014, p. 20.

Po tom ako boli 19. júna 2013 v Baraawe popravení niektorí poprední odporcovia Ahmeda Godaneho, počet cudzích Muhajiriinov v hnutí Al-Shabaab výrazne poklesol ⁽⁹⁸⁴⁾. Z hnutia Al-Shabaab ich údajne odišlo 300 až 400 ⁽⁹⁸⁵⁾. Na rozdiel od hromadného odchodu ostatných Muhajiriinov z Godaneho skupiny je al Hijra stále úzko spojená s hnutím Al-Shabaab ⁽⁹⁸⁶⁾.

Po popravení vedúcich predstaviteľov hnutia Al-Shabaab, ktoré bolo uvedené v prechádzajúcom texte, sa do úkrytu stiahol ďalší významný vysoko postavený dôstojník hnutia Al-Shabaab – Mukthar Robow „Abu Mansur“, ktorý sa podľa domienok nachádza v Bay alebo Bakool ⁽⁹⁸⁷⁾. Napriek tomu, že Amir Ahmed Godane údajne „konečne úspešne očistil hnutie od svojich najzúrivejších kritikov, na základe čoho sa stal (...) nesporným lídrom“ ⁽⁹⁸⁸⁾, naďalej dochádza k vnútorným potýčkam – napr. v Saakow (Middle Jubba, 2014), keď zomreli štyria bojovníci hnutia Al-Shabaab ⁽⁹⁸⁹⁾ alebo v regióne Bay ⁽⁹⁹⁰⁾.

3.6 Pirátstvo

Zo situácie v Somálsku vyplynul nárast pirátstva pri jeho pobreží. V predchádzajúcich desaťročiach sa tento jav rozvinul ako ochranná reakcia proti nelegálnemu rybolovu a vyhadzovaniu toxického odpadu zahraničnými plavidlami v somálskych vodách. Prerástlo do nadnárodného podnikania, ktoré je prepletené s inými (trestnými) činnosťami a ktoré riadia somálske pirátske siete s klanovými a politickými väzbami ⁽⁹⁹¹⁾. Piráti sú odkázaní na podporu miestneho obyvateľstva, pokiaľ ide o ubytovanie a zásoby počas dlhých postupov držania rukojemníkov a rokovani o výkupnom. Používajú pevninskú infraštruktúru na vyjednávanie o výkupnom a vyžadujú si prístup na miestne trhy s cieľom predávať ukradnutý tovar. Pôsobia z pevniny, dostáva sa im podpory od dedín a klanov a od tzv. materských plavidiel, čo sú lode používané ako základne ⁽⁹⁹²⁾.

Zo zemepisného hľadiska sú piráti závislí od infraštruktúry, ako sú cesty, prístavy a dediny. Blízkosť týchto infraštruktúr prispieva k výnosnejšiemu pirátstvu. Prístavy však pre pirátov musia byť slabo spravované a strážené. Hlavné prístavy, ako sú Kismayo a Mogadišo sa preto neobjavujú v správach o lodiach unesených so zámerom vydierania. Z výskumu vyplynulo, že väčšina pirátskych kotvísk sa nachádzala v oblastiach odrezaných od tradičných regionálnych trás a prístavy a skrýše sa našli v najvzdialenejších častiach Somálska ⁽⁹⁹³⁾.

⁽⁹⁸⁴⁾ Security Analysis Expert, Austria: interview by the author, 13 May 2014; an international organisation in: Landinfo/Udlændingsstyrelsen, *Update on security and protection issues in Mogadishu and South-Central Somalia*, March 2014 (http://landinfo.no/asset/2837/1/2837_1.pdf) accessed 26 May 2014, p. 15.

⁽⁹⁸⁵⁾ Security Analysis Expert, Austria: interview by the author, 13 May 2014.

⁽⁹⁸⁶⁾ Bryden, M., *The Reinvention of Al-Shabaab. A Strategy of Choice or Necessity?*, Center for Strategic & International Studies, February 2014 (<http://csis.org/publication/reinvention-al-shabaab>) accessed 5 May 2014, p. 5.

⁽⁹⁸⁷⁾ Landinfo/Udlændingsstyrelsen, *Update on security and protection issues in Mogadishu and South-Central Somalia*, March 2014 (http://landinfo.no/asset/2837/1/2837_1.pdf) accessed 26 May 2014, p. 11.

⁽⁹⁸⁸⁾ Bryden, M., *The Reinvention of Al-Shabaab. A Strategy of Choice or Necessity?*, Center for Strategic & International Studies, February 2014 (<http://csis.org/publication/reinvention-al-shabaab>) accessed 5 May 2014, p. 1.

⁽⁹⁸⁹⁾ Security Analysis Department, *Weekly Security Report*, 16 May 2014; other clashes with Robow took place at Xudur (22 June 2013) and again in southern Bakool (3 August 2013). See: Muhyadin Ahmed Roble/Jamestown Foundation (9.8.2013) P5

⁽⁹⁹⁰⁾ UNDSS in: Landinfo/Udlændingsstyrelsen, *Update on security and protection issues in Mogadishu and South-Central Somalia*, March 2014 (http://landinfo.no/asset/2837/1/2837_1.pdf) accessed 26 May 2014, p. 53.

⁽⁹⁹¹⁾ UN Security Council, *Report of the Monitoring Group on Somalia and Eritrea pursuant to Security Council resolution 2060 (2012): Somalia*, 12 July 2013 (http://www.un.org/ga/search/view_doc.asp?symbol=S/2013/413) accessed 14 August 2014, p. 19; Bueger, C., 'The Decline of Somali Piracy – Towards Long Term Solutions', *Piracy-Studies.org* [weblog], 1 September 2013 (<http://piracy-studies.org/2013/the-decline-of-somali-piracy-towards-long-term-solutions/>) accessed 14 August 2014; Sterzi, F., 'Offshore Somalia: Piracy, Naval Missions and Private Security', *International Commentary*, vol. ix. no. 34, *Somalia: Clan and State Politics*, International Training Program for Conflict Management, December 2013 (http://www.itpcm.dirpolis.sssup.it/files/2013/12/COMMENTARY_SOMALIA_ISSUE_DEC_2013.pdf) accessed 14 August 2014.

⁽⁹⁹²⁾ IRIN, *As Somali piracy falls, questions over what to do with captured pirates*, 20 November 2013 (<http://www.irinnews.org/report/99164/as-somali-piracy-falls-questions-over-what-to-do-with-captured-pirates>) accessed 14 August 2014; UN Security Council, *Report of the Monitoring Group on Somalia and Eritrea pursuant to Security Council resolution 2060 (2012): Somalia*, 12 July 2013 (http://www.un.org/ga/search/view_doc.asp?symbol=S/2013/413) accessed 14 August 2014, p. 19; Bueger, C., 'The Decline of Somali Piracy – Towards Long Term Solutions', *Piracy-Studies.org* [weblog], 1 September 2013 (<http://piracy-studies.org/2013/the-decline-of-somali-piracy-towards-long-term-solutions/>) accessed 14 August 2014; King's College London, *Combat piracy in Somalia through local investment, says study*, 10 July 2014 (<http://www.kcl.ac.uk/newsevents/news/newsrecords/2014/July/Combat-piracy-in-Somalia-through-local-investment,-says-study-.aspx>) accessed 14 August 2014; Sterzi, F., 'Offshore Somalia: Piracy, Naval Missions and Private Security', *International Commentary*, vol. ix. no. 34, *Somalia: Clan and State Politics*, International Training Program for Conflict Management, December 2013 (http://www.itpcm.dirpolis.sssup.it/files/2013/12/COMMENTARY_SOMALIA_ISSUE_DEC_2013.pdf) accessed 14 August 2014, p. 62.

⁽⁹⁹³⁾ Bueger, C., 'The Decline of Somali Piracy – Towards Long Term Solutions', *Piracy-Studies.org* [weblog], 1 September 2013 (<http://piracy-studies.org/2013/the-decline-of-somali-piracy-towards-long-term-solutions/>) accessed 14 August 2014; King's College London, *Combat piracy in Somalia through local investment, says study*, 10 July 2014 (<http://www.kcl.ac.uk/newsevents/news/newsrecords/2014/July/Combat-piracy-in-Somalia-through-local-investment,-says-study-.aspx>) accessed 14 August 2014.

Sociálno-ekonomické faktory (chudoba, ozbrojené násilie, nedostatočné vzdelanie alebo možnosti zamestnania, sirotstvo, vysídlenie a vystavenie chorobám) spôsobujú zraniteľnosť detí voči účasti na činnostiach súvisiacich s pirátstvom. Väčšina mladých ľudí sa k nim pripája na „dobrovoľnej“ báze s cieľom zlepšiť si sociálne a ekonomické postavenie ⁽⁹⁹⁴⁾.

Medzinárodná obchodná komora uvádza: „Somálski piráti zvyknú byť dobre ozbrojení automatickými zbraňami a RPG ⁽⁹⁹⁵⁾ a niekedy používajú člny vysielané z materských lodí, ktoré môžu byť unesené rybárske plavidlá alebo plachetnice dau, na uskutočnenie útokov ďaleko od somálskeho pobrežia.“ V somálskych vodách sa legálni rybári môžu zamieňať za pirátov, pretože rybári zvyknú chrániť svoje siete agresívnym priblížením sa k iným plavidlám a niektorí sú vyzbrojení s cieľom ochraňovať svoje úlovky ⁽⁹⁹⁶⁾.

Somálski piráti uplatňujú proti rukojemníkom fyzickú silu a psychologické vyhrážky. Používajú napríklad tieto taktiky: „hovorí námorníkom, že nemajú žiadnu nádej, pretože nikto doma sa o nich nezaujíma; umožňujú námorníkom hovoriť so svojimi rodinami a následne sa im vysmievať, ubližujú im a strieľajú do vzduchu počas toho, ako sú ich rodinní príslušníci na linke; núti rukojemníkov spať v stiesnených podmienkach bez súkromia; núti rukojemníkov piť vodu z plechoviek kontaminovaných naftou, chemikáliami alebo inými toxickými látkami; izolujú rukojemníkov na plavidle alebo niekedy na pobreží; hovoria rukojemníkom, že pre neúspešné rokovania im vyrežú orgány a predajú ich na otvorenom trhu; hrozia námorníkom, že im podrežú hrdlo a dajú ich zožrať žralokom. Niekoľko rukojemníkov bolo zabitých ⁽⁹⁹⁷⁾.

Historicky sa pirátska činnosť považuje za trestnú činnosť, ktorá negatívne vplyva na celé ľudstvo, a v súčasnosti medzinárodné právo zahŕňa normy o kriminalizácii a potláčaní pirátstva v rámci zvykového práva. Najdôležitejšie normy obsahuje Ženevský dohovor o šírom mori z roku 1958 a Dohovor Organizácie Spojených národov z roku 1982 o morskom práve (UNCLOS).

Medzinárodná reakcia na tento problém bola koordinovaná prostredníctvom rôznych iniciatív: NATO nasadilo operácie „Allied Protector“ (Spojenecký ochranca) a „Ocean Shield“ (Oceánsky štít); „Kombinovaná námorná jednotka – Kombinovaná bojová jednotka 151“ sa zvykne nazývať „koalícia ochotných“ a vedú ju USA ⁽⁹⁹⁸⁾. V decembri 2008 EÚ vytvorila európske námorné sily (EU NAVFOR) Somálsko – operácia Atalanta a somálske pirátstvo opísala takto: „zločinci, ktorí sa zmocňujú plavidiel prechádzajúcich vysoko rizikovými oblasťami v regióne, a ktorí vydierajú o výkupné za posádku, plavidlo a náklad; pričom táto činnosť má všetky znaky organizovanej trestnej činnosti. Posádka, ktorú si piráti vezmú za rukojemníkov, často zažíva dlhodobé zajatie, v priemere päť mesiacov (145 dní), ale niektorí rukojemníci môžu byť v zajatí aj viac ako štyri roky. Pirátstvo navyše ovplyvňuje medzinárodný obchod a námornú bezpečnosť a hospodársku činnosť a bezpečnosť krajín v regióne.“ ⁽⁹⁹⁹⁾ EU NAVFOR Somálsko má približne 1 200 členov personálu, štyri až sedem hladinových bojových plavidiel a dve až štyri lietadlá námornej hliadky a prieskumu z rôznych krajín. Ochraňuje plavidlá WFP (svetový potravinový program) a AMISOM a prispieva k „odrádzaniu, predchádzaniu a potláčaniu pirátskej činnosti a ozbrojenej lúpeže na mori“ ⁽¹⁰⁰⁰⁾. V rokoch 2009 až 2013 EU NAVFOR zatkli 149 podozrivých pirátov a presunuli ich na účely trestného stíhania. V roku 2013 boli zneškodnené štyri pirátske skupiny ⁽¹⁰⁰¹⁾. Somálski štátni príslušníci boli takisto obvinení alebo odsúdení za pirátsku činnosť v iných krajinách, ako je Keňa, Maldivy atď. ⁽¹⁰⁰²⁾.

⁽⁹⁹⁴⁾ Child Soldiers Initiative, *Children and Youth in Marine Piracy: Causes, Consequences and the Way Forward*, December 2012 (<http://www.childsoldiers.org/wp-content/uploads/2014/02/Children-and-Youth-in-Marine-Piracy-RDCSI.pdf>) accessed 19 August 2014, p. 3-7.

⁽⁹⁹⁵⁾ Rocket-propelled grenade.

⁽⁹⁹⁶⁾ ICC-CCS, *Piracy & Armed Robbery Prone Areas and Warnings*, s.d. (<http://www.icc-ccs.org/piracy-reporting-centre/prone-areas-and-warnings>) accessed 14 August 2014.

⁽⁹⁹⁷⁾ Oceans Beyond Piracy, *The Human Cost of Maritime Piracy 2012*, Working Paper, 2013 (<http://www.mphrp.org/publications/HCoP2012FullReport.pdf>) accessed 14 August 2014, p. 4-8; Bueger, C., 'The Decline of Somali Piracy – Towards Long Term Solutions', *Piracy-Studies.org* [weblog], 1 September 2013 (<http://piracy-studies.org/2013/the-decline-of-somali-piracy-towards-long-term-solutions/>) accessed 14 August 2014.

⁽⁹⁹⁸⁾ Sterzi, F., 'Offshore Somalia: Piracy, Naval Missions and Private Security', *International Commentary*, vol. ix. no. 34, *Somalia: Clan and State Politics*, International Training Program for Conflict Management, December 2013 (http://www.itpcm.dirpolis.sssup.it/files/2013/12/COMMENTARY_SOMALIA_ISSUE_DEC_2013.pdf) accessed 14 August 2014, p. 63-65.

⁽⁹⁹⁹⁾ EU NAVFOR Somalia, *Mission*, s.d. (<http://eunavfor.eu/mission/>) accessed 14 August 2014.

⁽¹⁰⁰⁰⁾ EU NAVFOR Somalia, *Mission*, s.d. (<http://eunavfor.eu/mission/>) accessed 14 August 2014; EU NAVFOR Somalia, *Key Facts and Figures*, updated on: 14 August 2014 (<http://eunavfor.eu/key-facts-and-figures/>) accessed 14 August 2014. The Key Facts and Figures section of the EU NAVFOR Website provides details on reported piracy incidents.

⁽¹⁰⁰¹⁾ EEAS, *Factsheet – The EU fight against piracy in the Horn of Africa*, 23 December 2013 (http://www.eeas.europa.eu/statements/docs/2013/131223_03_en.pdf) accessed 14/08/2014.

⁽¹⁰⁰²⁾ UNODC, *Maritime Crime Programme*, March 2014 (http://www.unodc.org/documents/easternafrika//UNODC_MCP_Brochure_March_2014.pdf) accessed 14 August 2014, p. 18-19.

Od kulminácie v roku 2011 (243 nahlásených útokov) sa počet pirátskych činností spáchaných somálskymi pirátmi znížil a v súčasnosti dosahuje najmenšie hodnoty od roku 2006 (11 útokov v roku 2013 a ešte menej v roku 2014) ⁽¹⁰⁰³⁾.

⁽¹⁰⁰³⁾ ICC-CCS, *Piracy & Armed Robbery Prone Areas and Warnings*, s.d. (<http://www.icc-ccs.org/piracy-reporting-centre/prone-areas-and-warnings>) accessed 14 August 2014; IRIN, *As Somali piracy falls, questions over what to do with captured pirates*, 20 November 2013 (<http://www.irinnews.org/report/99164/as-somali-piracy-falls-questions-over-what-to-do-with-captured-pirates>) accessed 14 August 2014; UNPOS, *Somalia and Piracy*, s.d. (<http://unpos.unmissions.org/Default.aspx?tabid=9742&language=en-US>) accessed 14 August 2014; Oceans Beyond Piracy, *The Human Cost of Maritime Piracy 2012*, Working Paper, 2013 (<http://www.mphrp.org/publications/HCoP2012FullReport.pdf>) accessed 14 August 2014, p. vii; EU NAVFOR Somalia, *Mission*, s.d. (<http://eunavfor.eu/mission/>) accessed 14 August 2014; EU NAVFOR Somalia, *Key Facts and Figures*, updated on: 14 August 2014 (<http://eunavfor.eu/key-facts-and-figures/>) accessed 14 August 2014. The Key Facts and Figures section of the EU NAVFOR Website provides details on reported piracy incidents; Sterzi, F., 'Offshore Somalia: Piracy, Naval Missions and Private Security', *International Commentary*, vol. ix. no. 34, *Somalia: Clan and State Politics*, International Training Program for Conflict Management, December 2013 (http://www.itpcm.dirpolis.sssup.it/files/2013/12/COMMENTARY_SOMALIA_ISSUE_DEC_2013.pdf) accessed 14 August 2014, p. 62.

4. Situácia v oblasti ľudských práv

4.1 Právny kontext

4.1.1 Medzinárodné zmluvy

Somálsko je zmluvnou stranou niekoľkých medzinárodných zmlúv o ľudských právach:

- Dohovor proti mučeniu a inému krutému, neľudskému alebo ponižujúcemu zaobchádzaniu alebo trestaniu;
- Medzinárodný pakt o hospodárskych, sociálnych a kultúrnych právach;
- Medzinárodný pakt o občianskych a politických právach;
- Dohovor o právnom postavení utečencov a protokol;
- Medzinárodný dohovor o odstránení všetkých foriem rasovej diskriminácie;
- Medzinárodný dohovor o potláčaní a trestaní zločinu politiky rasovej segregácie ⁽¹⁰⁰⁴⁾.

Dohovor o právach dieťaťa bol podpísaný v roku 2002 a Opčný protokol k Dohovoru o právach dieťaťa o účasti detí v ozbrojených konfliktoch bol podpísaný v roku 2005. Žiadny z nich však zatiaľ nebol právne ratifikovaný, a Somálsko preto nimi nie je právne viazané ⁽¹⁰⁰⁵⁾. V novembri 2013 somálsky prezident vyslovil zámer ratifikovať dohovor ⁽¹⁰⁰⁶⁾. Somálsko nepodpísalo druhý Opčný protokol o predaji detí, detskej prostitúcii a detskej pornografii ⁽¹⁰⁰⁷⁾.

Somálsko nie je zmluvnou stranou ostatných významných nástrojov na ochranu ľudských práv, ako sú Dohovor o odstránení všetkých foriem diskriminácie žien ⁽¹⁰⁰⁸⁾; Dohovor o zabránení a trestaní zločinu genocídie ⁽¹⁰⁰⁹⁾ a Dohovor o právach osôb so zdravotným postihnutím ⁽¹⁰¹⁰⁾.

4.1.2 Národná legislatíva

4.1.2.1 Provizórna ústava

V provizórnej ústave Federálnej somálskej republiky je zakotvený právny štát (článok 3.4) a islamskej šarií sa pridružuje vyššie postavenie v právnej hierarchii než samotnej ústave (článok 4.1). Základné práva a slobody občanov sú zabezpečené v článkoch 10 až 41 ⁽¹⁰¹¹⁾.

4.1.2.2 Národné zákony

Po kolapse vlády v roku 1991 vo väčšine oblastí prestal fungovať sekulárny štát ⁽¹⁰¹²⁾.

Zákonom parlamentu z roku 2009 sa šaría začlenila do národnej legislatívy ⁽¹⁰¹³⁾.

⁽¹⁰⁰⁴⁾ UN Treaty Collection (<https://treaties.un.org/pages/TreatyParticipantSearch.aspx?tab=UN>) accessed 2 June 2014.

⁽¹⁰⁰⁵⁾ UN Treaty Collection (https://treaties.un.org/pages/ViewDetails.aspx?src=TREATY&mtdsg_no=IV-11&chapter=4&lang=en) accessed 2 June 2014; UN Treaty Collection (https://treaties.un.org/pages/ViewDetails.aspx?src=TREATY&mtdsg_no=IV-11-b&chapter=4&lang=en) accessed 2 June 2014.

⁽¹⁰⁰⁶⁾ Somali Current, *Somalia to ratify the International Convention on Children's Rights*, 21 November 2013 (<http://www.somalicurrent.com/2013/11/21/somalia-to-ratify-the-international-convention-on-childrens-rights/>) (accessed 2 June 2014).

⁽¹⁰⁰⁷⁾ UN Treaty Collection (https://treaties.un.org/pages/ViewDetails.aspx?src=TREATY&mtdsg_no=IV-11-c&chapter=4&lang=en) (accessed 2 June 2014).

⁽¹⁰⁰⁸⁾ UN Treaty Collection (https://treaties.un.org/pages/ViewDetails.aspx?src=TREATY&mtdsg_no=IV-8&chapter=4&lang=en) (accessed 2 June 2014).

⁽¹⁰⁰⁹⁾ UN Treaty Collection (https://treaties.un.org/pages/ViewDetails.aspx?src=TREATY&mtdsg_no=IV-1&chapter=4&lang=en) (accessed 2 June 2014).

⁽¹⁰¹⁰⁾ UN Treaty Collection (https://treaties.un.org/pages/ViewDetails.aspx?src=TREATY&mtdsg_no=IV-15&chapter=4&lang=en) (accessed 2 June 2014).

⁽¹⁰¹¹⁾ Federal Republic of Somalia, *Provisional Constitution*, adopted on 1 August 2012 (<http://unpos.unmissions.org/LinkClick.aspx?fileticket=RkJTOSpoMME>) accessed 29 May 2014.

⁽¹⁰¹²⁾ Bertelsmann Stiftung, *BTI 2014 - Somalia Country Report*, 2014 (http://www.bti-project.de/fileadmin/Inhalte/reports/2014/pdf/BTI_202014_20Somalia.pdf) accessed 29 May 2014.

⁽¹⁰¹³⁾ Garowe Online, *Somalia parliament ratifies Islamic law as national legislation*, 18 April 2009 (http://www.garoweonline.com/artman2/publish/Somalia_27/Somalia_parliament_ratifies_Islamic_law_as_national_legislation.shtml) accessed 2 June 2014.

Jednotlivé komunity v súčasnosti uplatňujú rôzne právne systémy, založené na: tradičnom (*xeer*) a zvykovom práve; šarií; legislatíve z obdobia nezávislosti (pred Siaadom Barrem; a/alebo na legislatíve z doby vládnutia Siyaada Barreho (1969 – 1991) ⁽¹⁰¹⁴⁾.

Nedávno boli pripravené legislatívne návrhy, ktoré by mohli mať vplyv na budúcu situáciu v oblasti ľudských práv v Somálsku:

- Vo februári 2013 ministerstvo spravodlivosti predložilo parlamentu návrh zákona o zriadení Národnej komisie pre ľudské práva (pozmenený v máji 2013) ⁽¹⁰¹⁵⁾.
- Dňa 11. júla 2013 Somálska rada ministrov prijala návrh zákona o médiách, ktorý vypracovalo somálske ministerstvo pre informácie, poštu, telekomunikácie a dopravu ⁽¹⁰¹⁶⁾.

4.1.2.3 Občianstvo

■ 4.1.2.3.1 Zákon o občianstve (1962)

V článku 2 zákona o občianstve z roku 1962 s názvom Nadobudnutie občianstva na základe zákona sa uvádza, že akákoľvek osoba: a) ktorej otec je somálsky občan; b) kto je Somáľčan s bydliskom na území Somálskej republiky alebo v zahraničí, a ktorá prehlási, že je ochotná vzdať sa akéhokoľvek statusu občana alebo zapísanej osoby v cudzej krajine, je somálskym občanom. V článku 4 tohto zákona sa ustanovuje nadobudnutie občianstva na základe udelenia akejkoľvek osobe, ktorá je plnoletá a podá žiadosť, ak: a) má bydlisko na území Somálskej republiky najmenej sedem rokov; b) má dobré občianske a morálne správanie; c) prehlási, že je ochotná vzdať sa akéhokoľvek statusu občana alebo zapísanej osoby v cudzej krajine. V článku 10 a 11 tohto zákona sa ustanovujú podmienky vzdania sa a odobrati občianstva ⁽¹⁰¹⁷⁾. Kanadská rada pre imigráciu a utečencov sa odvolala na publikáciu Haji (1972), v ktorej sa uvádza: „Somálske občianstvo sa prenáša cez otca, čo znamená že deti somálskeho otca sa považujú za Somáľčanov dokonca aj vtedy, keď je matka cudzinka.“ ⁽¹⁰¹⁸⁾

Prax v súvislosti s občianstvom sa v rôznom čase a za rôznych vlád menila. Napríklad požiadavka sedemročného pobytu a požiadavka na vzdanie sa iných občianstiev sa nie vždy uplatňovali ⁽¹⁰¹⁹⁾.

■ 4.1.2.3.2 Provizórna ústava (2012)

V článku 8 provizórnej ústavy sa predpisuje, aby parlament vymedzil, ako získať, pozastaviť alebo stratiť somálske občianstvo, ale aj to, že sa tak nemôže stať na politickom základe. V tomto článku sa takisto uvádza zásada možnosti dvojitého občianstva ⁽¹⁰²⁰⁾. Na konci roka 2013 parlament ešte neošetril otázku občianstva zákonom ⁽¹⁰²¹⁾.

4.2 Všeobecná situácia

Organizácia Human Rights Watch vo svojej Svetovej správe z roku 2014 (za rok 2013) uvádza: „Civilné obyvateľstvo aj naďalej trpí vážnym porušovaním ľudských práv, pretože somálska vláda mala v roku 2013 ťažkosti s rozšírením

⁽¹⁰¹⁴⁾ Ministerie van Buitenlandse Zaken (The Netherlands), *Algemeen ambtsbericht Somalië*, 19 December 2013 (<http://www.rijksoverheid.nl/bestanden/documenten-en-publicaties/ambtsberichten/2013/12/19/algemeen-ambtsbericht-somalie-2013-12-19/algemeen-ambtsbericht-somalie-december-2013.pdf>) accessed 27 May 2014, p. 39. Bertelsmann Stiftung, *BTI 2014 - Somalia Country Report*, 2014 (<http://www.bti-project.de/fileadmin/Inhalte/reports/2014/pdf/BTI%202014%20Somalia.pdf>) accessed 29 May 2014, p. 10.

⁽¹⁰¹⁵⁾ HRW, *Comment to Somalia's Parliamentary Committee on Human Rights, Women, and Humanitarian Affairs on Draft National Human Rights Commission Legislation*, 12 June 2013 (http://www.hrw.org/sites/default/files/related_material/Memo%20NHRC%206%2010%202013.pdf) accessed 6 June 2014.

⁽¹⁰¹⁶⁾ IPS News, *Media Law Hits Somali Journalists*, 20 August 2013 (<http://www.ipsnews.net/2013/08/media-law-hits-somali-journalists/>) accessed 32 May 2014; Omar, A., 'The verdict on Somalia's new draft media law', *African Arguments* [Weblog], 19 March 2014 (<http://africanarguments.org/2014/03/19/the-verdict-on-somalias-new-draft-media-law-by-annisa-omar/>) accessed 6 June 2014.

⁽¹⁰¹⁷⁾ Somalia, *Law No. 28 of 22 December 1962 - Somali Citizenship*, 22 January 1963 (<http://www.refworld.org/docid/3ae6b50630.html>) accessed 2 June 2014.

⁽¹⁰¹⁸⁾ IRB Canada, *The Horn of Africa: Multiple Citizenship of the Ethnic Somalis*, 1 January 1992 (<http://www.refworld.org/docid/3ae6a81120.html>) accessed 6 June 2014.

⁽¹⁰¹⁹⁾ IRB Canada, *The Horn of Africa: Multiple Citizenship of the Ethnic Somalis*, 1 January 1992 (<http://www.refworld.org/docid/3ae6a81120.html>) accessed 6 June 2014.

⁽¹⁰²⁰⁾ Federal Republic of Somalia, *Provisional Constitution*, adopted on 1 August 2012 (<http://unpos.unmissions.org/LinkClick.aspx?fileticket=RkJTOSpoMME>) accessed 29 May 2014.

⁽¹⁰²¹⁾ US Department of State, *Country Report on Human Rights Practices for 2013 - Somalia*, 27 February 2014 (<http://www.state.gov/j/drl/rls/hrrpt/humanrightsreport/index.htm?year=2013&dld=220158>) accessed 27 May 2014.

svojej kontroly za hranice hlavného mesta Mogadišo a niektorých kľúčových miest v Južnom a Strednom Somálsku. Strany dlhotrvajúceho ozbrojeného konfliktu v Somálsku boli zodpovedné za vážne porušovanie medzinárodných predpisov; za zneužívanie vrátane bezhlavých útokov, sexuálneho násillia a svojvoľného zadržavania.“⁽¹⁰²²⁾

Ozbrojené sily spadajú do kontroly ministerstva obrany; SPF do kontroly ministerstva vnútra a ostatná polícia sa zodpovedá jednotlivým miestnym verejným správam. Úrady však nedostatočne účinne kontrolujú armádu či políciu a ich skutky zneužívania sa väčšinou nevyšetrujú, a preto prevláda kultúra beztriestnosti⁽¹⁰²³⁾.

Pokiaľ ide o hnutie Al-Shabaab, Human Rights Watch uvádza: „prístup na územia hnutia Al-Shabaab a informácie o nich sú prísne obmedzené, ale z vierohodných správ vyplýva, že hnutie Al-Shabaab sa dopustilo cieleného zabíjania, štatí hláv a popráv, predovšetkým jednotlivcov obvinených zo špionáže. Hnutie Al-Shabaab aj naďalej násillne verbuje dospelých a deti, uplatňuje svojvoľnú spravodlivosť a obmedzuje základné práva.“⁽¹⁰²⁴⁾

4.2.1 Nezákonné pozbavenie života

Bolo nahlásené svojvoľné zabíjanie zo strany vládných bezpečnostných síl, milícií, hnutia Al-Shabaab a ďalších aktérov. Popravky vykonávané úradmi sa uskutočňujú bez riadneho konania. Počas ozbrojených zrážok boli zabití civilisti. Piráti zabili rukojemníkov. Došlo k odplatnému zabíjaniu v rámci bojov medzi klanmi o zdroje. Často neboli vykonané žiadne vyšetrovania⁽¹⁰²⁵⁾.

4.2.2 Zmiznutia

Podľa ministerstva zahraničných vecí USA neboli doručené žiadne potvrdené správy o politicky motivovaných alebo iných zmiznutiach, ktoré by v roku 2013 spáchali úrady. Na druhej strane, hnutie Al-Shabaab sa dopustilo únosov ľudí. V roku 2013 v porovnaní s ostatnými rokmi poklesol počet pirátskych incidentov, ale počas týchto incidentov piráti aj naďalej zajímali rukojemníkov⁽¹⁰²⁶⁾.

4.2.3 Svojvoľné zatýkanie a zadržanie

Zdroje nahlásili svojvoľné zatknutia a zadržania osôb bezpečnostnými silami, milíciami a hnutím Al-Shabaab. Úrady zatkli a zadržali osoby obvinené z terorizmu, osoby údajne pridružené k hnutiu Al-Shabaab a novinárov. Právne požiadavky, ako súdne príkazy založené na dostatočných dôkazoch, riadne oznámenie o žalobe, prístup k právnikovi a ďalšie prvky právnej ochrany boli často odignorované⁽¹⁰²⁷⁾.

4.2.4 Mučenie a iné kruté, neľudské alebo ponižujúce zaobchádzanie alebo trestanie

Objavili sa napr. správy o: sexuálnom a rodovo motivovanom násillí v táborech IDP; bití novinárov, za ktoré boli zodpovedné vládne sily, úrady alebo spojenecké milície. Hnutie Al-Shabaab nariadilo kruté tresty, ako verejnú popravu; alebo amputáciu rúk a nôh⁽¹⁰²⁸⁾.

⁽¹⁰²²⁾ HRW, *World Report 2014, Somalia*, 21 January 2014 (<http://www.hrw.org/world-report/2014/country-chapters/somalia>) accessed 13 May 2014.

⁽¹⁰²³⁾ UN Security Council, *Report of the Secretary-General on Somalia (S/2013/326)*, 31 May 2013 (http://www.un.org/ga/search/view_doc.asp?symbol=S/2013/326) accessed 1 July 2014; US Department of State, *Country Report on Human Rights Practices for 2013 - Somalia*, 27 February 2014 (<http://www.state.gov/j/drl/rls/hrrpt/humanrightsreport/index.htm?year=2013&dclid=220158>) accessed 27 May 2014, p. 2-3.

⁽¹⁰²⁴⁾ HRW, *World Report 2014, Somalia*, 21 January 2014 (<http://www.hrw.org/world-report/2014/country-chapters/somalia>) accessed 13 May 2014.

⁽¹⁰²⁵⁾ UN Security Council, *Report of the Secretary-General on Somalia (S/2013/326)*, 31 May 2013 (http://www.un.org/ga/search/view_doc.asp?symbol=S/2013/326) accessed 1 July 2014; US Department of State, *Country Report on Human Rights Practices for 2013 - Somalia*, 27 February 2014 (<http://www.state.gov/j/drl/rls/hrrpt/humanrightsreport/index.htm?year=2013&dclid=220158>) accessed 27 May 2014, p. 2-3; HRW, *World Report 2014, Somalia*, 21 January 2014 (<http://www.hrw.org/world-report/2014/country-chapters/somalia>) accessed 13 May 2014.

⁽¹⁰²⁶⁾ US Department of State, *Country Report on Human Rights Practices for 2013 - Somalia*, 27 February 2014 (<http://www.state.gov/j/drl/rls/hrrpt/humanrightsreport/index.htm?year=2013&dclid=220158>) accessed 27 May 2014, p. 3-4.

⁽¹⁰²⁷⁾ HRW, *World Report 2014, Somalia*, 21 January 2014 (<http://www.hrw.org/world-report/2014/country-chapters/somalia>) accessed 13 May 2014; US Department of State, *Country Report on Human Rights Practices for 2013 - Somalia*, 27 February 2014 (<http://www.state.gov/j/drl/rls/hrrpt/humanrightsreport/index.htm?year=2013&dclid=220158>) accessed 27 May 2014, p. 6-8.

⁽¹⁰²⁸⁾ HRW, *World Report 2014, Somalia*, 21 January 2014 (<http://www.hrw.org/world-report/2014/country-chapters/somalia>) accessed 13 May 2014; US Department of State, *Country Report on Human Rights Practices for 2013 - Somalia*, 27 February 2014 (<http://www.state.gov/j/drl/rls/hrrpt/humanrightsreport/index.htm?year=2013&dclid=220158>) accessed 27 May 2014, p. 4.

V januári sa medzinárodná pozornosť upriamila na uplatňovanie rozsudku smrti v Somálsku, keď boli na internete zverejnené fotografie z verejnej popravy vojaka odsúdeného za zabitie dieťaťa. Uplatňovanie rozsudku smrti v Somálsku je aj naďalej zdrojom obáv a objavilo sa niekoľko správ o verejných popravách, ktoré sa vykonávali v prítomnosti detí ⁽¹⁰²⁹⁾.

4.2.5 Podmienky vo väzbe a väzení

Podmienky vo väzení sú tvrdé a ohrozujúce život: preplnené; zlá hygiena; chýba zdravotná starostlivosť. Pretrvávajúcimi problémami bola podvýživa, šírenie chorôb, nedostatočné vetranie a osvetlenie ⁽¹⁰³⁰⁾.

4.2.6 Prístup k vymáhaniu práva a odmietnutie spravodlivého procesu

V roku 2012 medzinárodná MVO a agentúra OSN v Mogadiše uviedli, že civilné obyvateľstvo nemá prístup k vymáhaniu práva prostredníctvom polície, pretože polícia nevyšetruje a nie je schopná zabezpečiť ochranu ⁽¹⁰³¹⁾.

Polícia nefunguje efektívne v dôsledku neadekvátnosti, zastrasovania a korupcie ⁽¹⁰³²⁾. Policajti v Mogadiše často za svoje postavenie vďačia najmä klanovým a rodinným vzťahom, a nie vládnym úradom ⁽¹⁰³³⁾. V Mogadiše napríklad ľudia „vyhľadávajú pomoc policajtov, nemajú však žiadnu záruku, že pomoc dostanú“ ⁽¹⁰³⁴⁾.

V praxi je súdnictvo zmesou štátneho práva, klanového zvykového práva (*xeer*) a islamského práva, a ani naďalej nefunguje efektívne, pričom pre zraniteľné skupiny, ako sú ženy, IDP a menšiny je prakticky nedostupné ⁽¹⁰³⁵⁾. Väčšina konfliktov a trestnej činnosti sa rieši pomocou práva *xeer*, t. j. právneho systému založeného na klanovom zvykovom práve, v ktorom má ústrednú úlohu platba kompenzácie (*diya* alebo *mag*) (pozri oddiel 2.4). Doplnkovo k sekulárnemu súdnictvu sudy šarie zabezpečujú spravodlivosť na základe islamského práva ⁽¹⁰³⁶⁾.

V roku 2012 miestna MVO v Mogadiše vysvetlila, že „skupiny odsunuté na okraj spoločnosti majú ťažkosti s dosiahnutím spravodlivého procesu, pretože v súvislosti s dosiahnutím spravodlivého procesu je dôležitá sila a počet politických vplyvov – ak možno vôbec hovoriť o spravodlivom procese pre kohokoľvek v rámci aktuálneho súdnictva“ ⁽¹⁰³⁷⁾.

Vo väčšine prípadov sa civilní sudcovia neodvážujú súdiť prípady a ponechávajú ich na vojenské sudy alebo tradičné alebo klanové súdnictvo. Posledná skupina často berie na zodpovednosť za trestné činy jednotlivcov celé klany alebo podklany ⁽¹⁰³⁸⁾.

Spravodlivosť a právny štát tvorili súčasť politického rámca FGS so šiestimi piliermi, v ktorom predstavila svoje bezprostredné priority. Vláda zostavila štvorročný plán na vytvorenie spoľahlivej, účinnej a reagujúcej polície v Somálsku; a dvojročný akčný plán v oblasti súdnictva, v ktorom vymedzila bezprostredné priority pomoci ⁽¹⁰³⁹⁾.

⁽¹⁰²⁹⁾ UK FCO, *Human Rights and Democracy Report 2013 - Section XI: Human Rights in Countries of Concern – Somalia*, 10 April 2014 (http://www.ecoi.net/local_link/273711/389475_en.html) accessed 27 May 2014.

⁽¹⁰³⁰⁾ US Department of State, *Country Report on Human Rights Practices for 2013 - Somalia*, 27 February 2014 (<http://www.state.gov/j/drl/rls/hrrpt/humanrightsreport/index.htm?year=2013&dliid=220158>) accessed 27 May 2014, p. 6; Horseed Media, *SOMALIA: PM takes action to improve 'deplorable' Mogadishu Prison conditions and calls for international support*, 16 March 2013 (<http://som.horseedmedia.net/2013/03/somalia-pm-takes-action-to-improve-deplorable-mogadishu-prison-conditions-and-calls-for-international-support/>) accessed 4 August 2014.

⁽¹⁰³¹⁾ Landinfo/Udlændingsstyrelsen, *Update on security and protection issues in Mogadishu and South-Central Somalia*, March 2014 (http://landinfo.no/asset/2837/1/2837_1.pdf) accessed 26 May 2014, p. 54-55.

⁽¹⁰³²⁾ Ministerie van Buitenlandse Zaken (The Netherlands), *Algemeen ambtsbericht Somalië*, 19 December 2013 (<http://www.rijksoverheid.nl/bestanden/documenten-en-publicaties/ambtsberichten/2013/12/19/algemeen-ambtsbericht-somalie-2013-12-19/algemeen-ambtsbericht-somalie-december-2013.pdf>) accessed 27 May 2014, p. 40.

⁽¹⁰³³⁾ US Department of State, *Country Report on Terrorism 2013 - Chapter 2 – Somalia*, 30 April 2014 (http://www.ecoi.net/local_link/275199/391112_en.html) accessed 27 May 2014.

⁽¹⁰³⁴⁾ A Somali NGO in: Landinfo/Udlændingsstyrelsen, *Update on security and protection issues in Mogadishu and South-Central Somalia*, March 2014 (http://landinfo.no/asset/2837/1/2837_1.pdf) accessed 26 May 2014, p. 37.

⁽¹⁰³⁵⁾ Ministerie van Buitenlandse Zaken (The Netherlands), *Algemeen ambtsbericht Somalië*, 19 December 2013 (<http://www.rijksoverheid.nl/bestanden/documenten-en-publicaties/ambtsberichten/2013/12/19/algemeen-ambtsbericht-somalie-2013-12-19/algemeen-ambtsbericht-somalie-december-2013.pdf>) accessed 27 May 2014, p. 50.

⁽¹⁰³⁶⁾ UK FCO, *Human Rights and Democracy Report 2013 - Section XI: Human Rights in Countries of Concern – Somalia*, 10 April 2014 (http://www.ecoi.net/local_link/273711/389475_en.html) accessed 27 May 2014.

⁽¹⁰³⁷⁾ Landinfo/Udlændingsstyrelsen, *Update on security and protection issues in Mogadishu and South-Central Somalia*, March 2014 (http://landinfo.no/asset/2837/1/2837_1.pdf) accessed 26 May 2014, p. 55.

⁽¹⁰³⁸⁾ US Department of State, *Country Report on Human Rights Practices for 2013 - Somalia*, 27 February 2014 (<http://www.state.gov/j/drl/rls/hrrpt/humanrightsreport/index.htm?year=2013&dliid=220158>) accessed 27 May 2014, p. 9-10.

⁽¹⁰³⁹⁾ UK FCO, *Human Rights and Democracy Report 2013 - Section XI: Human Rights in Countries of Concern – Somalia*, 10 April 2014 (http://www.ecoi.net/local_link/273711/389475_en.html) accessed 27 May 2014.

Od roku 2011 v Mogadiše a ďalších významných mestách, ktoré patria do správy FGS, fungujú vojenské súdy somálskych ozbrojených síl. Nesúdia len príslušníkov ozbrojených síl, ale aj „údajných príslušníkov hnutia Al-Shabaab, policajtov a agentov spravodajskej služby či bežných občanov“. Podľa Human Rights Watch, pokiaľ neexistujú civilné súdy, vojenské súdy vedú konania, ktoré nespĺňajú medzinárodné normy v oblasti spravodlivého procesu⁽¹⁰⁴⁰⁾. Vojenské súdy vydali viac ako tucet rozsudkov smrti v roku 2013 (vojakov a nevojenského personálu), ktoré boli vykonané zastrelením popravnou čatou⁽¹⁰⁴¹⁾.

Somálskym vojenským súdom boli výnimočne zverené dočasné právomoci na súdenie všetkých priestupkov spáchaných v oblastiach, v ktorých bol vyhlásený núdzový stav. Prístup k týmto súdom je však obmedzený, čo sťažuje potvrdenie toho, či boli obvinení súdení spravodlivo a či boli schopní pripraviť si obhajobu. S využívaním vojenských súdov na súdenie civilistov sa spájajú aj ďalšie problémy⁽¹⁰⁴²⁾. Práva obvinených, ako je prístup k právnikovi alebo právo neinkriminovať vlastnú osobu, boli často porušené⁽¹⁰⁴³⁾. Napríklad v období od júla do augusta 2013 vládný vojenský súd v Mogadiše a Belet Weyne odsúdil na smrť a popravil najmenej šesť ľudí na základe procesov, s ktorými sa spájali vážne obavy, pokiaľ ide o riadny proces⁽¹⁰⁴⁴⁾.

V oblastiach pod kontrolou hnutia Al-Shabaab nie je žiadne fungujúce súdnictvo. Na súdoch šarie vo všeobecnosti obvinení nemajú právo obhajovať sa, predvolať svedkov alebo byť zastúpení advokátom⁽¹⁰⁴⁵⁾. Súdy šarie v oblastiach pod kontrolou hnutia Al-Shabaab sa zakladajú na prísnom výklade islamského práva⁽¹⁰⁴⁶⁾.

4.3 Osobitné cieľové skupiny

4.3.1 Etnické menšiny a profesijné skupiny

V Somálsku je niekoľko etnických menšín a profesijných skupín (spolu tvoria 15 až 30 % celkového obyvateľstva⁽¹⁰⁴⁷⁾ a mnohé z nich sa stretávajú s diskrimináciou a porušovaním ľudských práv. Tradičná klanová štruktúra tvorená väčšinovými klanmi vylučuje menšiny z účasti na politike a obmedzuje ich prístup k tradičnej spravodlivosti (*xeer*) v prípade priestupku alebo obvinenia z trestného činu. Menšiny sú často predmetom diskriminácie, pokiaľ ide o zamestnanie, súdne konanie a prístup k verejným službám⁽¹⁰⁴⁸⁾. Menšinové skupiny sú vojensky slabšie než väčšinové klany, dokonca aj na miestach, kde sú početnejšie⁽¹⁰⁴⁹⁾. Ak sú ich práva porušené, nemôžu očakávať odškodnenie⁽¹⁰⁵⁰⁾.

Ministerstvo zahraničných vecí USA (rok 2013) poznamenáva: „Menšinové skupiny často nemajú ozbrojené milície na svoju ochranu, sú nepomerne predmetom zabíjania, mučenia, znásilnení, únosov s cieľom žiadať výkupné a rabovania pozemkov a majetku bez potrestania, ktorých sa dopúšťajú milície a príslušníci väčšinových klanov. Mnohé menšinové komunity žijú vo veľkej chudobe.“⁽¹⁰⁵¹⁾

⁽¹⁰⁴⁰⁾ HRW, *The Courts of 'Absolute Power'; Fair Trial Violations by Somalia's Military Court*, 22 May 2014 (http://www.ecoi.net/file_upload/1788_1400757359_somalia0514-forupload.pdf) accessed 30 May 2014, p. 1.

⁽¹⁰⁴¹⁾ UK FCO, *Human Rights and Democracy Report 2013 - Section XI: Human Rights in Countries of Concern – Somalia*, 10 April 2014 (http://www.ecoi.net/local_link/273711/389475_en.html) accessed 27 May 2014; HRW, *World Report 2014, Somalia*, 21 January 2014 (<http://www.hrw.org/world-report/2014/country-chapters/somalia>) accessed 13 May 2014.

⁽¹⁰⁴²⁾ UK FCO, *Human Rights and Democracy Report 2013 - Section XI: Human Rights in Countries of Concern – Somalia*, 10 April 2014 (http://www.ecoi.net/local_link/273711/389475_en.html) accessed 27 May 2014.

⁽¹⁰⁴³⁾ US Department of State, *Country Report on Human Rights Practices for 2013 - Somalia*, 27 February 2014 (<http://www.state.gov/j/drl/rls/hrrpt/humanrightsreport/index.htm?year=2013&dliid=220158>) accessed 27 May 2014, p. 9-10.

⁽¹⁰⁴⁴⁾ HRW, *World Report 2014, Somalia*, 21 January 2014 (<http://www.hrw.org/world-report/2014/country-chapters/somalia>) accessed 13 May 2014. HRW, *The Courts of 'Absolute Power'; Fair Trial Violations by Somalia's Military Court*, 22 May 2014 (http://www.ecoi.net/file_upload/1788_1400757359_somalia0514-forupload.pdf) accessed 30 May 2014.

⁽¹⁰⁴⁵⁾ US Department of State, *Country Report on Human Rights Practices for 2013 - Somalia*, 27 February 2014 (<http://www.state.gov/j/drl/rls/hrrpt/humanrightsreport/index.htm?year=2013&dliid=220158>) accessed 27 May 2014.

⁽¹⁰⁴⁶⁾ Masters, J., *Al-Shabab*, Council of Foreign Relations, 23 September 2013 (<http://www.cfr.org/somalia/al-shabab/p18650>) accessed 22 June 2014.

⁽¹⁰⁴⁷⁾ Prehľad je uvedený v oddiele 2.2.1.

⁽¹⁰⁴⁸⁾ US Department of State, *Country Reports on Human Rights Practices for 2012 - Somalia*, 19 April 2013 (<http://www.refworld.org/docid/517e6dd61c.html>) accessed 20 May 2014; Minority Rights Group International, *No redress: Somalia's forgotten minorities*, 31 January 2010 (<http://www.minorityrights.org/?lid=10370>) accessed 10 June 2014, p. 3.

⁽¹⁰⁴⁹⁾ ACCORD, *Clans in Somalia. Report on a Lecture by Joakim Gundel*, December 2009 (http://www.ecoi.net/file_upload/90_1261130976_accord-report-clans-in-somalia-revised-edition-20091215.pdf) accessed 10 June 2014, p. 14.

⁽¹⁰⁵⁰⁾ Minority Rights Group International, *No redress: Somalia's forgotten minorities*, 31 January 2010 (<http://www.minorityrights.org/?lid=10370>) accessed 10 June 2014, p. 9.

⁽¹⁰⁵¹⁾ US Department of State, *Country Report on Human Rights Practices for 2013 - Somalia*, 27 February 2014 (<http://www.state.gov/j/drl/rls/hrrpt/humanrightsreport/index.htm?year=2013&dliid=220158>) accessed 27 May 2014.

4.3.1.1 Bantu/Jareer

Bantu alebo Jareer žijú v oblastiach medzi riekami Shabelle a Jubba; v Middle Shabelle a Hiiraan; a zväčša sú poľnohospodári. Bezpečnostná situácia v týchto oblastiach sa značne zhoršila v dôsledku ozbrojeného konfliktu medzi AMISOM a hnutím Al-Shabaab. Mnohí Bantu/Jareer sa presťahovali do táborov IDP. Mnohí mladí ľudia sa pridali k hnutiu Al-Shabaab, či už násilím alebo dobrovoľne, z ekonomických alebo bezpečnostných dôvodov alebo s cieľom získať sociálne postavenie a ochranu ⁽¹⁰⁵²⁾. Dánsko-nórška vyšetrovacia misia (2013) poznamenala: „Keď sme sa spýtali, či príslušníkom menšinových klanov hrozia odplatné útoky alebo obťažovanie pre ich predchádzajúcu podporu hnutia Al-Shabaab, medzinárodná agentúra (A) uviedla, že v tomto prípade to neplatí.“ ⁽¹⁰⁵³⁾

4.3.1.2 Benadiri/Reer Xamar

Benadiri alebo Reer Xamar (obyvatelia regiónu Xamar/Mogadiša) boli predovšetkým podnikatelia a obchodníci, ktorí žili pozdĺž benadirského pobrežia (najmä v Mogadiše, Merka a Baraawe). Na začiatku občianskej vojny boli predmetom plienenia, krádeží a znásilnení pre ich údajné bohatstvo. V 90. rokoch dvadsiateho storočia väčšina Benadiri utiekla do Kene a v Somálsku ich spolu so svojimi podnikmi zostalo len niekoľko tisíc, pričom platili klanovej alebo súkromnej milícii za ochranu ⁽¹⁰⁵⁴⁾. Niektorí Benadiri/Reer Xamar v Mogadiše nadobudli kľúčové pozície v regionálnej verejnej správe Benadir. Stali sa tak v menšej miere predmetom cieľeného násillia páchaného beztriestne ⁽¹⁰⁵⁵⁾. Keďže väčšina zostávajúcich obchodníkov Benadiri je relatívne bohatá, zvyčajne si vedia kúpiť ochranu ⁽¹⁰⁵⁶⁾, môžu však byť zároveň predmetom vymáhania peňazí a vydierania zo strany milícií väčšinových klanov ⁽¹⁰⁵⁷⁾.

4.3.1.3 Profesionálne skupiny

Na severe Somálska sa profesionálne skupiny nazývajú Gabooye, Waable alebo Midgann/Madhibaan, ktoré sú na juhu Somálska tiež známe pod označením Sabin ⁽¹⁰⁵⁸⁾. Tieto skupiny často čelia diskriminácii a sociálnej stigmatizácii z dôvodu svojich profesií (pozri tiež oddiel 2.2.3). Situácia týchto skupín v oblasti ľudských práv na severe Somálska, kde žije väčšina Gabooye sa považuje za zlú, hoci sa mierne zlepšuje ⁽¹⁰⁵⁹⁾. Vie sa len málo o humanitárnych podmienkach, v ktorých žijú konkrétne profesionálne skupiny na juhu Somálska. Podľa organizácie Minority Rights Group International je v Somalilande „tolerantnejšia atmosféra“ voči menšinám než v ostatnom Somálsku ⁽¹⁰⁶⁰⁾.

4.3.1.4 Zmiešané manželstvá medzi väčšinovými klanmi a menšinovými skupinami

Sobáše medzi väčšinovými klanmi a menšinami sú podľa zvykov obmedzené, no v uplynulých rokoch sa zdá, že sa tento zvyk dodržiava menej prísne ⁽¹⁰⁶¹⁾. K zmiešaným sobášom dochádzalo a príležitostne dochádza. Sú však správy o nepriaznivých dôsledkoch, ako sú nútené rozvody alebo (pokusy o) zabitie manžela/-ky (alebo v minulosti

⁽¹⁰⁵²⁾ Ministerie van Buitenlandse Zaken (The Netherlands), *Algemeen ambtsbericht Somalië*, 19 December 2013 (<http://www.rijksoverheid.nl/bestanden/documenten-en-publicaties/ambtsberichten/2013/12/19/algemeen-ambtsbericht-somalie-2013-12-19/algemeen-ambtsbericht-somalie-december-2013.pdf>) accessed 27 May 2014, p. 55; Landinfo, *Somalia: Vulnerability, Minority Groups, Weak Clans and Individuals at Risk*, 21 July 2011 (http://www.landinfo.no/asset/1805/1/1805_1.pdf) accessed 20 May 2014.

⁽¹⁰⁵³⁾ Landinfo/Udlændingsstyrelsen, *Update on security and protection issues in Mogadishu and South-Central Somalia*, March 2014 (http://landinfo.no/asset/2837/1/2837_1.pdf) accessed 26 May 2014, p. 16.

⁽¹⁰⁵⁴⁾ Minority Rights Group International, *No redress: Somalia's forgotten minorities*, 31 January 2010 (<http://www.minorityrights.org/?lid=10370>) accessed 10 June 2014, p. 12.

⁽¹⁰⁵⁵⁾ ACCORD, *Clans in Somalia. Report on a Lecture by Joakim Gundel*, December 2009 (http://www.ecoi.net/file_upload/90_1261130976_accord-report-clans-in-somalia-revised-edition-20091215.pdf) accessed 10 June 2014.

⁽¹⁰⁵⁶⁾ Ministerie van Buitenlandse Zaken (The Netherlands), *Algemeen ambtsbericht Somalië*, 19 December 2013 (<http://www.rijksoverheid.nl/bestanden/documenten-en-publicaties/ambtsberichten/2013/12/19/algemeen-ambtsbericht-somalie-2013-12-19/algemeen-ambtsbericht-somalie-december-2013.pdf>) accessed 27 May 2014, p. 56.

⁽¹⁰⁵⁷⁾ IRB Canada, *Somalia: The Reer Hamar and/or Benadiri, including the location of their traditional homeland, affiliated clans and risks they face from other clans*, 3 December 2012 (<http://www.cisr-irb.gc.ca/Eng/ResRec/RirRdi/Pages/index.aspx?doc=454299>) accessed 20 May 2014.

⁽¹⁰⁵⁸⁾ Lewis, I.M., *Peoples of the Horn of Africa, Somali, Afar and Saho*, Red Sea Press, 1998, p. 52.

⁽¹⁰⁵⁹⁾ IRB Canada, *Somalia: The Gabooye (Midgan) people, including the location of their traditional homeland, affiliated clans, and risks they face from other clans*, 4 December 2012 (http://www.ecoi.net/local_link/233725/342466_en.html) accessed 20 May 2014.

⁽¹⁰⁶⁰⁾ Minority Rights Group International, *No redress: Somalia's forgotten minorities*, 31 January 2010 (<http://www.minorityrights.org/?lid=10370>) accessed 10 June 2014, p. 3.

⁽¹⁰⁶¹⁾ Landinfo, *Respons Somalia: Yrkes- od lavstatusgrupper*, 25 July 2013 (http://landinfo.no/asset/2460/1/2460_1.pdf) accessed 10 June 2014, p. 3; Tiwald, A., *Die Parias Somalias: Ständische Berufskasten als Basis sozialer Diskriminierung*, Österreichischer Integrationsfonds, December 2010 (<http://www.integrationsfonds.at/laenderinformation/diepariasomalias>) accessed 10 June 2014, p. 31-11.

o zabitie dieťaťa⁽¹⁰⁶²⁾ ⁽¹⁰⁶³⁾. Sociálne prijatie sa líši podľa toho, či si muž z väčšinového klanu zoberie ženu z menšiny (čo sa niekedy stáva bez väčších problémov⁽¹⁰⁶⁴⁾); alebo či si žena z väčšinového klanu vezme muža z menšiny, čo je sociálne neprijateľné. Deti, ktoré sa narodia v takýchto manželstvách, sa stanú príslušníkmi menšinových skupín, a teda budú „stratené“ pre väčšinový klan. Žena bude vylúčená z vlastnej rodiny a klanu⁽¹⁰⁶⁵⁾. Okrem toho, ak si muž z väčšinového klanu vezme ženu z menšiny, stratí ochranu vlastného klanu⁽¹⁰⁶⁶⁾. Deti, ktoré sa narodia z manželstva medzi mužom z väčšinového klanu a ženou z menšiny, nadobúdajú identitu otcovho klanu⁽¹⁰⁶⁷⁾.

4.3.1.5 Ženy z menšinových skupín

Ženy z menšín sú vystavené mnohorakej diskriminácii a porušovaniu práv – ako ženy a ako príslušníčky menšinovej skupiny. Ženy z menšín predovšetkým v táboroch IDP sú často obeťami rodovo motivovaného násillia (znásillenie), domáceho násillia, lúpeží a ekonomickej diskriminácie. Trestné činy voči ženám, a najmä ženám z menšinových skupín, sú často páchané bez trestne⁽¹⁰⁶⁸⁾. Ďalšie informácie o všeobecnej situácii žien sú uvedené v oddiele 4.4.1.

4.3.2 Náboženské menšiny

Do náboženských menšín patrí veľmi malá skupina somálskych kresťanov, ako aj etnické menšiny v rámci islamu – Ashraf a Sheikhal. Hnutie Al-Shabaab, ktoré vychádza z prísneho výkladu islamu, sa zameriava na nasledovníkov (sufitskej) somálsko-islamskej, kresťanskej alebo tradičnej africkej (Bantu/Jareer) viery a náboženských praktík. Menšiny Benadiri, Bantu a kresťanov sú terčom náboženského prenasledovania hnutím Al-Shabaab⁽¹⁰⁶⁹⁾. V oblastiach pod kontrolou Al-Shabaab došlo v roku 2012 a 2013 k niekoľkým zabitiam ľudí podozrivých z kresťanstva⁽¹⁰⁷⁰⁾.

Klany, ktoré žijú s Ashrafmi a Sheikhalmi ich zvyčajne rešpektujú a ochraňujú ako umiernených náboženských vodcov. Sheikhalovia sú úzko prepojení s klanom Hawiye/Hirab (pozri tiež oddiel 2.2.1). Ashrafovia z klanu Digil/Mirifle môžu byť terčom hnutia Al-Shabaab „sčasti preto, že hnutie neuznáva náboženské postavenie Asharafov, a sčasti preto, že sú odporcami Shariffa Hassana, ktorí bol spolu s prezidentom Sheikhom Shariffom hnacou silu pri podpise dohody s Džibuti v roku 2008“⁽¹⁰⁷¹⁾. V roku 2012 hnutie Al-Shabaab zatvorilo mešity, ktorých duchovní odmietli vyzývať na boj proti FGS a AMISOM. Podľa ministerstva zahraničných vecí USA neboli v roku 2012 nahlásené žiadne porušovania náboženskej slobody zo strany TFG alebo FGS⁽¹⁰⁷²⁾. Nenašli sa žiadne správy o nedávnom porušovaní práv Sheikhalov a Ashrafov.

⁽¹⁰⁶²⁾ Pérouse de Montclos, M.-A., *Exodus and reconstruction of identities: Somali 'minority refugees' in Mombasa*, 1999 (http://www.observatoire-humanitaire.org/etudes/Som_minorite_GB.pdf) accessed 20 May 2014, p. 18.

⁽¹⁰⁶³⁾ Minority Rights Group International, *No redress: Somalia's forgotten minorities*, 31 January 2010 (<http://www.minorityrights.org/?lid=10370>) accessed 10 June 2014, p. 15, 18.

⁽¹⁰⁶⁴⁾ Tiwald, A., *Die Parias Somalias: Ständische Berufskasten als Basis sozialer Diskriminierung*, Österreichischer Integrationsfonds, December 2010 (<http://www.integrationsfonds.at/laenderinformation/diepariassomalias>) accessed 10 June 2014, p. 31-11.

⁽¹⁰⁶⁵⁾ IRB Canada, *Somalia: Distinguishing characteristics of the Gabooye (Midgan) people; whether it is possible for a member of the minority clan living in Mogadishu to hide that they are part of the Gabooye from his or her spouse and in-laws, who are members of a majority clan*, 7 October 2013 (<http://www.cisr-irb.gc.ca/Eng/ResRec/RirRdi/Pages/index.aspx?doc=454822&pls=1>) accessed 20 May 2014; Landinfo, *Respons Somalia: Yrkes- od lavstatusgrupper*, 25 July 2013 (http://landinfo.no/asset/2460/1/2460_1.pdf) accessed 10 June 2014, p. 3.

⁽¹⁰⁶⁶⁾ ILewis, I.M., *Peoples of the Horn of Africa, Somali, Afar and Saho*, Red Sea Press, 1998, p. 52; ACCORD, *Clans in Somalia. Report on a Lecture by Joakim Gundel*, December 2009 (http://www.ecoi.net/file_upload/90_1261130976_accord-report-clans-in-somalia-revised-edition-20091215.pdf) accessed 10 June 2014, note 19.

⁽¹⁰⁶⁷⁾ IRB Canada, *Somalia: Distinguishing characteristics of the Gabooye (Midgan) people; whether it is possible for a member of the minority clan living in Mogadishu to hide that they are part of the Gabooye from his or her spouse and in-laws, who are members of a majority clan*, 7 October 2013 (<http://www.cisr-irb.gc.ca/Eng/ResRec/RirRdi/Pages/index.aspx?doc=454822&pls=1>) accessed 20 May 2014; Pérouse de Montclos, M.-A., *Exodus and reconstruction of identities: Somali 'minority refugees' in Mombasa*, 1999 (http://www.observatoire-humanitaire.org/etudes/Som_minorite_GB.pdf) accessed 20 May 2014, p. 18; ILewis, I.M., *Peoples of the Horn of Africa, Somali, Afar and Saho*, Red Sea Press, 1998, p. 52.

⁽¹⁰⁶⁸⁾ Minority Rights Group International, *No redress: Somalia's forgotten minorities*, 31 January 2010 (<http://www.minorityrights.org/?lid=10370>) accessed 10 June 2014, p. 15; Landinfo/Udlændingsstyrelsen, *Update on security and protection issues in Mogadishu and South-Central Somalia*, March 2014 (http://landinfo.no/asset/2837/1/2837_1.pdf) accessed 26 May 2014, p. 20.

⁽¹⁰⁶⁹⁾ Minority Rights Group International, *No redress: Somalia's forgotten minorities*, 31 January 2010 (<http://www.minorityrights.org/?lid=10370>) accessed 10 June 2014, p. 13.

⁽¹⁰⁷⁰⁾ See Persecution - Somalia (www.persecution.org/category/countries/africa/somalia) accessed 20 May 2014; US Department of State, *International Religious Freedom Report for 2012 – Somalia*, 20 May 2013 <http://www.state.gov/j/drl/rls/irf/religiousfreedom/index.htm?dliid=208194&year=2012> (accessed 22 May 2014)

⁽¹⁰⁷¹⁾ ACCORD, *Clans in Somalia. Report on a Lecture by Joakim Gundel*, December 2009 (http://www.ecoi.net/file_upload/90_1261130976_accord-report-clans-in-somalia-revised-edition-20091215.pdf) accessed 10 June 2014, p. 18-20.

⁽¹⁰⁷²⁾ US Department of State, *International Religious Freedom Report for 2012 – Somalia*, 20 May 2013 <http://www.state.gov/j/drl/rls/irf/religiousfreedom/index.htm?dliid=208194&year=2012> (accessed 22 May 2014)

4.3.3 Novinári

Somálsko je jednou z najnebezpečnejších krajín na svete pre novinárov⁽¹⁰⁷³⁾. V indexe slobody tlače organizácie Reporters without Borders (Reportéri bez hraníc) sa krajina umiestnila na 176. zo 180. priečok⁽¹⁰⁷⁴⁾.

Novinári sú v Somálsku často obeťmi obťažovania, zavraždenia, zatýkania a zabíjania, a najmä tí, ktorí sa považujú za blízkych Západu alebo ktorí pracujú pre západné médiá⁽¹⁰⁷⁵⁾. Novinári môžu byť terčom vlády, milície pripojenej k vláde, hnutia Al-Shabaab, ako aj neznámych útočníkov. Podľa organizácie Reportéri bez hraníc bolo v roku 2013 zabitých sedem novinárov, zatiaľ čo v roku 2012 ich bolo zabitých 18 (vrátane troch v Somalilande a Puntlande)⁽¹⁰⁷⁶⁾. Výbor na ochranu novinárov narátal v roku 2013 štyroch zabitých novinárov a jedného pracovníka médií (traja z nich v Mogadiše). V rokoch 2008 až 2013 sa stiahlo do exilu sedemdesiat somálskych novinárov⁽¹⁰⁷⁷⁾. Tieto zabíjania sa aj naďalej vykonávajú bez trestne⁽¹⁰⁷⁸⁾. Napriek príslubom FGS vyšetriť útoky na novinárov a postaviť páchateľov pred súd neboli prijaté žiadne opatrenia⁽¹⁰⁷⁹⁾.

Somálski štátni úradníci zatkli niekoľkých novinárov a podrobili ich zlému zaobchádzaniu⁽¹⁰⁸⁰⁾. Napríklad v rokoch 2013 až 2014 sa v správach o ľudských právach uvádzajú tieto prípady:

- Polícia 10. januára 2013 zatkla novinára za to, že urobil rozhovor so ženou, ktorá tvrdila, že ju znásilnili bezpečnostné sily. Novinár aj obeť boli predvolaní pred súd a odsúdení na jeden rok väzby za priestupok urážky voči štátnym inštitúciám. Obidvaja sa voči rozsudku odvolali a obidvaja boli po dvoch mesiacoch prepustení⁽¹⁰⁸¹⁾.
- Bezpečnostné sily 26. októbra 2013 zatvorili dve rozhlasové stanice patriace sieti Shabelle Media Network. Personál a novinári boli zatknutí a násilne vyhnaní z vládnej budovy, ktorá slúžila ako bezpečné miesto pre mediálnych pracovníkov doplnkovo k rozhlasovej stanici⁽¹⁰⁸²⁾.
- Vo februári 2014 bol zatknutý riaditeľ stanice Radio Dananan a ďalší dvaja mediálni pracovníci, pretože zverejnili fotografie regionálneho podpredsedu po tom, ako bol zranený bombou. Muži boli vypočúvaní a údajne mučení v zadržavacom stredisku Národnej spravodajskej a bezpečnostnej agentúry (NISA) na podklade obvinenia, že poskytovali kritické správy o vláde⁽¹⁰⁸³⁾.

Africká komisia pre ľudské práva a práva národov (ACHPR) počas 15. výnimočnej schôdze, ktorá sa konala v Gambii 7. – 14. marca 2014, prijala rezolúciu na riešenie neprestajných útokov na mediálnych pracovníkov v Somálsku. ACHPR „rúzne odsudzuje vážne porušovanie práva na život spáchané voči novinárom a pracovníkom médií“ a vyzýva na „okamžité zastavenie obťažovania a zavraždenia, ktoré je namierené na nezávislé mediálne organizácie“ v Somálsku⁽¹⁰⁸⁴⁾.

4.3.3.1 Návrh zákona o médiách

Dňa 11. júla 2013 Somálska rada ministrov prijala návrh zákona o médiách, ktorý vypracovalo somálske ministerstvo pre informácie, poštu, telekomunikácie a dopravu. Návrh zákona sa stretol so všeobecnou kritikou medzinárodných a národných agentúr a novinárov, ktoré namietali, že porušuje právo na slobodný prístup k informáciám a podporuje

⁽¹⁰⁷³⁾ HRW, *World Report 2014, Somalia*, 21 January 2014 (<http://www.hrw.org/world-report/2014/country-chapters/somalia>) accessed 13 May 2014.

⁽¹⁰⁷⁴⁾ Reporters without Borders, *World Press Freedom Index 2014*, s.d. (http://rsf.org/index2014/data/index2014_en.pdf) accessed 22 May 2014, p. 31.

⁽¹⁰⁷⁵⁾ Landinfo/Udlændingsstyrelsen, *Update on security and protection issues in Mogadishu and South-Central Somalia*, March 2014 (http://landinfo.no/asset/2837/1/2837_1.pdf) accessed 26 May 2014, p. 31.

⁽¹⁰⁷⁶⁾ Reporters without Borders, *World Press Freedom Index 2014*, s.d. (http://rsf.org/index2014/data/index2014_en.pdf) accessed 22 May 2014; NUSOJ, *Annual Press Freedom Report 2012*, May 2013 (<http://www.nusoj.org/wp-content/uploads/2013/05/2012-Annual-Press-Freedom-Report-final.pdf>) accessed 22 May 2014.

⁽¹⁰⁷⁷⁾ Committee to Protect Journalists (CPJ), *Attacks on the press 2013* (<http://www.cpj.org/2014/02/attacks-on-the-press-in-2013-somalia.php>) accessed 23 May 2014.

⁽¹⁰⁷⁸⁾ HRW, *World Report 2014, Somalia*, 21 January 2014 (<http://www.hrw.org/world-report/2014/country-chapters/somalia>) accessed 13 May 2014.

⁽¹⁰⁷⁹⁾ UN Security Council, *Report of the Secretary-General on Somalia (S/2014/140)*, 3 March 2014 (<http://www.refworld.org/docid/531ef31f4.html>) accessed 19 May 2014.

⁽¹⁰⁸⁰⁾ See for example: Article 19, *Newsletter: Freedom of Expression in East Africa*, 12 May 2014 (<http://www.article19.org/resources.php/resource/37551/en/newsletter-freedom-of-expression-in-east-africa>) accessed 15 July 2014; Reporters without Borders, *Outrage over jail sentences in rape interview case*, 9 December 2013 (<http://en.rsf.org/somalia-outrage-over-jail-sentences-in-09-12-2013,45582.html>) accessed 15 July 2014.

⁽¹⁰⁸¹⁾ US Department of State, *Country Report on Human Rights Practices for 2013 - Somalia*, 27 February 2014 (<http://www.state.gov/j/drl/rls/hrrpt/humanrightsreport/index.htm?year=2013&dliid=220158>) accessed 23 May 2014.

⁽¹⁰⁸²⁾ US Department of State, *Country Report on Human Rights Practices for 2013 - Somalia*, 27 February 2014, <http://www.state.gov/j/drl/rls/hrrpt/humanrightsreport/index.htm?year=2013&dliid=220158> (accessed 23 May 2014).

⁽¹⁰⁸³⁾ Reporters without Borders, *Security agents still hound journalist after detaining, torturing him*, 25 February 2014 (<http://en.rsf.org/somalia-security-agents-still-hound-25-02-2014,45925.html>) accessed 22 May 2014.

⁽¹⁰⁸⁴⁾ Resolution 264: Resolution on Attacks Against Journalists and Media Practitioners in the Federal Republic of Somalia: IFEX, *Somalia: African Commission Adopts Resolution On Media Attacks in Somalia*, AllAfrica.com [weblog], 9 April 2014 (<http://allafrica.com/stories/201404100873.html>) accessed 23 May 2014.

autocenzúru. Organizácie, ako sú Reportéri bez hraníc, Article 19, Somálska národná únia novinárov (NUSOJ) a Úrad Vysokého komisára pre ľudské práva (OHCHR) vyjadrujú obavy, že návrh zákona „obsahuje nejasnú formuláciu a mimoriadne široké kategórie, ktoré by sa mohli jednoducho zneužiť na obmedzenie slobody prejavu, napr. požiadavkou na médiá, aby sa nedopúšťali alebo nešírili informácie proti islamu, somálskym tradíciám alebo tradičnej etike“⁽¹⁰⁸⁵⁾. Navrhovaný zákon ďalej od novinárov vyžaduje, aby zverejňovali svoje zdroje. Pri obvinení z porušenia zákona môže byť novinárom pozastavená činnosť až dovtedy, kým súd nevynesie rozsudok o ich prípade⁽¹⁰⁸⁶⁾.

Somálsky prezident trvá na tom, že konečný návrh sa ešte len dokončí, a že zákon „ochraňuje ľudské právo na slobodu prejavu, práva novinárov, pluralitu médií a je v súlade s medzinárodným právom“⁽¹⁰⁸⁷⁾. V čase zostavovania tejto správy bol návrh zákona stále otvorený.

4.3.3.2 Novinári v oblasti pod kontrolou hnutia Al-Shabaab

Podľa organizácie Reportéri bez hraníc hnutie Al-Shabaab vníma novinárov ako svojich nepriateľov a zameriava sa na nich ako na „neželaných svedkov teroristických metód“. V roku 2013 bolo zabitých sedem novinárov, pretože „obvinili islamskú milíciu hnutia Al-Shabaab z teroristických útokov s rôznymi stupňami určitosti“⁽¹⁰⁸⁸⁾.

Novinári, ktorí pracujú pre vládne médiá, sú vystavení vážnemu riziku cieleného zabíjania. Novinárom sa hrozí zabitím, ak nevydávajú pozitívne správy o útokoch hnutia Al-Shabaab. Hnutie Al-Shabaab tiež novinárom zakazuje vydávať správy, ktoré narúšajú ich výklad šaríe⁽¹⁰⁸⁹⁾.

V novembri 2013 hnutie Al-Shabaab obralo celý región o televízne vysielanie skonfiškovaním satelitných tanierov a odôvodňovalo to tým, že satelity šíрили obrazy, ktoré nerešpektovali islam. Podľa organizácie Reportéri bez hraníc sa informácie považujú za hrozbu⁽¹⁰⁹⁰⁾. Z toho dôvodu sú tiež zakázané smartfóny s fotoaparátom a internetom⁽¹⁰⁹¹⁾. V minulosti hnutie Al-Shabaab zakazovalo obyvateľom pod svojou kontrolou počúvať vysielanie západných médií, ako sú BBC a Hlas Ameriky⁽¹⁰⁹²⁾.

V januári 2014 hnutie Al-Shabaab zakázalo internet v oblastiach pod svojou kontrolou zo strachu zo špionáže⁽¹⁰⁹³⁾. Organizácia Reportéri bez hraníc to označila za hrubé porušenie slobodného prístupu k informáciám⁽¹⁰⁹⁴⁾.

4.3.4 Štátni úradníci, pracovníci (medzinárodných) MVO, aktivisti

Podľa niekoľkých správ o ľudských právach humanitárni pracovníci alebo civilisti pracujúci pre somálsku vládu, medzinárodné a národné MVO, agentúry OSN alebo diplomatické misie sú vystavení riziku, že sa stanú terčom útokov a zabíjania zo strany hnutia Al-Shabaab. Dokonca aj v oblastiach pod kontrolou vlády sa čoraz viac vyskytuje cielené zabíjanie. Páchatelia sú bežne neznámi, no často sa upodozrieva hnutie Al-Shabaab. Hnutie Al-Shabaab

⁽¹⁰⁸⁵⁾ UN News Centre, *Somalia: UN rights office concerned over draft law that would curtail press freedom*, 19 July 2013 (<http://www.un.org/apps/news/story.asp?NewsID=45452>) accessed 23 May 2014; Article 19, *Somalia: Draft Media Law Legal Analysis*, July 2013 (<http://www.article19.org/data/files/medialibrary/37192/Somalia-analysis-Final-July-2013-proofed.pdf>) accessed 23 May 2014; Sabahionline, *Reporters Without Borders concerned about Somali media law*, 16 July 2013 http://sabahionline.com/en_GB/articles/hoa/articles/newsbriefs/2013/07/16/newsbrief-03 (accessed 23 May 2014);

⁽¹⁰⁸⁶⁾ IPS, *Media Law Hits Somali Journalists*, 20 August 2013 (<http://www.ipsnews.net/2013/08/media-law-hits-somali-journalists/>) accessed 32 May 2014; Omar, A., 'The verdict on Somalia's new draft media law', *African Arguments* [weblog], 19 March 2014 (<http://africanarguments.org/2014/03/19/the-verdict-on-somalias-new-draft-media-law-by-annisa-omar/>) accessed 6 June 2014.

⁽¹⁰⁸⁷⁾ Osman, A.O., *Somalia: New Media Law Will Protect Human Rights, AllAfrica* [weblog], 26 August 2013 (<http://allafrica.com/stories/201308261759.html>) accessed 23 May 2014.

⁽¹⁰⁸⁸⁾ Reporters without Borders, *World Press Freedom Index 2014*, s.d. (http://rsf.org/index2014/data/index2014_en.pdf) accessed 22 May 2014, p. 10.

⁽¹⁰⁸⁹⁾ US Department of State, *Country Report on Human Rights Practices for 2013 - Somalia*, 27 February 2014, <http://www.state.gov/j/drl/rls/hrrpt/humanrightsreport/index.htm?year=2013&dliid=220158> (accessed 23 May 2014).

⁽¹⁰⁹⁰⁾ Reporters without Borders, *World Press Freedom Index 2014*, s.d. (http://rsf.org/index2014/data/index2014_en.pdf) accessed 22 May 2014, p. 10.

⁽¹⁰⁹¹⁾ Sabahionline, *Somalia: Al-Shabaab says smartphones used 'to spy on 'Muslim people'*, 14 November 2013 (http://sabahionline.com/en_GB/articles/hoa/articles/features/2013/11/14/feature-01) accessed 22 May 2014.

⁽¹⁰⁹²⁾ US Department of State, *Country Report on Human Rights Practices for 2013 - Somalia*, 27 February 2014, <http://www.state.gov/j/drl/rls/hrrpt/humanrightsreport/index.htm?year=2013&dliid=220158> (accessed 23 May 2014).

⁽¹⁰⁹³⁾ Pozri tiež oddiel 3.5.10.

⁽¹⁰⁹⁴⁾ Al Jazeera, *Al-Shabab bans internet in Somalia*, 9 January 2014 (<http://www.aljazeera.com/news/africa/2014/01/al-shabab-bans-internet-somalia-20141981213614575.html>) accessed 19 May 2014.

tiež zabilo popredných mierových aktivistov, vedúcich predstaviteľov komunít, klanových staršinov a ich rodinných príslušníkov za to, že pomáhali pri budovaní mieru. Vážnemu riziku cieleného zabíjania sú ďalej vystavení politici, zákonodarcovia a sudcovia ⁽¹⁰⁹⁵⁾.

4.3.5 Osoby vracajúce sa zo západných krajín

Podľa holandského ministerstva zahraničných vecí môžu byť Somálčania, ktorí sa vracajú zo západných krajín, upodozrievaní zo špionáže pre SFG alebo spojenecké vojská SFG. Zvyčajne sa vyhýbajú návratu do oblastí pod kontrolou hnutia Al-Shabaab, dokonca aj vtedy, keď ich klan žije v danej oblasti ⁽¹⁰⁹⁶⁾. Somálčania, ktorí sa vracajú z diaspóry, môžu byť vystavení riziku cielených útokov zo strany hnutia Al-Shabaab, a to najmä „tí, ktorí sú viditeľní a nespĺvajú s davom“ ⁽¹⁰⁹⁷⁾.

UNHCR uvádza: „V Mogadiše je veľmi ťažké prežiť bez podpory siete. Noví obyvatelia sa v hlavnom meste stretávajú s neistým životom, najmä ak nepatria do klanov alebo rodinných jadier usadených v danom okrsku, alebo ak pochádzajú z oblasti, ktorú v minulosti alebo v prítomnosti kontroluje povstalecká skupina. Somálčania z diaspóry, ktorí sa do Mogadiša vrátili počas roka 2013, podľa správ patria k majetnejším častiam spoločnosti, pretože majú zdroje a ekonomické a politické kontakty. Podľa správ majú mnohí zapísaný pobyt v zahraničí, kde sa môžu v prípade potreby stiahnuť.“ ⁽¹⁰⁹⁸⁾

4.3.6 Obyvatelia v oblastiach pod kontrolou hnutia Al-Shabaab

Situácia v oblasti ľudských práv na území pod kontrolou hnutia Al-Shabaab sa postupne zhoršuje. Analytici spozorovali, že v oblastiach, kde má hnutie Al-Shabaab relatívne nespornú kontrolu nad svojím územím, je pomerne málo správ o cielenom násilí voči civilnému obyvateľstvu. V oblastiach v rámci územia pod kontrolou hnutia Al-Shabaab, v ktorých je hnutie pod tlakom alebo nemá úplnú kontrolu, je hlásený zvýšený počet zatknutí, uväznení a popráv nebojovníkov za údajnú špionáž, ako aj zvýšená miera násilia ⁽¹⁰⁹⁹⁾.

Hnutie Al-Shabaab vo svojich oblastiach nariaďuje prísny a tvrdý výklad práva šaría, ktorý zakazuje uplatňovanie niekoľkých foriem ľudských práv, ako je sloboda slova, prejavu, pohybu, zhromažďovania sa a vyznávania náboženstva ⁽¹¹⁰⁰⁾.

Mnohé pravidlá sa týkajú najmä žien, napr. pravidlá, ktoré im kážu nosiť ťažké závoje, zakazujú im nosiť podprsenky (podprsenky ukazujú telesné tvary), zakazujú im pracovať a cestovať s mužmi, ktorí nie sú ich príbuzní, hovoriť a podávať si ruku s mužmi, ak nie je prítomný mužský príbuzný ⁽¹¹⁰¹⁾. Muži musia nosiť brady a nohavice, ktoré im odhaľujú členky, a nesmú nosiť rifle alebo fúzy ⁽¹¹⁰²⁾.

V novembri 2013 hnutie Al-Shabaab obralo celý región o televízne vysielanie skonfiškovaním satelitných tanierov a odôvodňovalo to tým, že satelity šíрили obrazy, ktoré nerešpektovali islam. Hnutie Al-Shabaab takisto zakázalo

⁽¹⁰⁹⁵⁾ US Department of State, *Country Report on Human Rights Practices for 2013 - Somalia*, 27 February 2014, <http://www.state.gov/j/drl/rls/hrrpt/humanrightsreport/index.htm?year=2013&dliid=220158> (accessed 23 May 2014); Al, *Mogadishu cannot qualify as an Internal Flight Alternative*, 26 September 2013 (<http://www.amnesty.org/en/library/asset/AFR52/012/2013/en/77726de8-a461-430f-bdd5-3962e6342ccf/af520122013en.pdf>) accessed 28 May 2014; Landinfo/Udlændingsstyrelsen, *Update on security and protection issues in Mogadishu and South-Central Somalia*, March 2014 (http://landinfo.no/asset/2837/1/2837_1.pdf) accessed 26 May 2014, p. 50.

⁽¹⁰⁹⁶⁾ Ministerie van Buitenlandse Zaken (The Netherlands), *Algemeen ambtsbericht Somalië*, 19 December 2013 (<http://www.rijksoverheid.nl/bestanden/documenten-en-publicaties/ambtsberichten/2013/12/19/algemeen-ambtsbericht-somalie-2013-12-19/algemeen-ambtsbericht-somalie-december-2013.pdf>) accessed 27 May 2014, p. 19.

⁽¹⁰⁹⁷⁾ Landinfo/Udlændingsstyrelsen, *Update on security and protection issues in Mogadishu and South-Central Somalia*, March 2014 (http://landinfo.no/asset/2837/1/2837_1.pdf) accessed 26 May 2014, p. 31.

⁽¹⁰⁹⁸⁾ UNHCR, *International Protection Considerations with Regard to people fleeing Southern and Central Somalia*, 17 January 2014 (<http://www.refworld.org/docid/52d7fc5f4.html>) accessed 15 May 2014, p. 9.

⁽¹⁰⁹⁹⁾ Armed Conflict Location & Event Dataset (ACLED), *Country Report: Somalia*, April 2013 (http://www.acleddata.com/wp-content/uploads/2013/04/ACLED-Country-Report_Somalia_April-2013.pdf) accessed 28 May 2014; Lifos, *Säkerhetssituationen i södra och centrala Somalia, Rapport från utredningsresa till Nairobi, Kenya i oktober 2013*, 20 January 2014 (<http://lifos.migrationsverket.se/dokument?documentAttachmentId=40524>) accessed 22 June 2014, p. 7-8.

⁽¹¹⁰⁰⁾ UNHCR, *International Protection Considerations with Regard to people fleeing Southern and Central Somalia*, 17 January 2014 (<http://www.refworld.org/docid/52d7fc5f4.html>) accessed 28 May 2014. See also para. 3. 5. 2010.

⁽¹¹⁰¹⁾ Reuters, *Somali women say Islamists becoming more draconian*, 15 January 2011 (<http://in.reuters.com/article/2011/01/15/idINIndia-54179120110115>) accessed 28 May 2014.

⁽¹¹⁰²⁾ Reuters, *Somali Islamist rebels force men to grow beards*, 19 December 2009 (<http://af.reuters.com/article/idAFJOE5BI07O20091219>) accessed 28 May 2014.

internet a používanie smartfónov s internetom ⁽¹¹⁰³⁾ a fotoaparátom ⁽¹¹⁰⁴⁾ zo strachu zo špionáže. V minulosti hnutie Al-Shabaab zakázalo obyvateľom pod svojou kontrolou, aby počúvali vysielanie medzinárodných médií. Činnosti ako (pozeráť a hrať) futbal a spievať sú tiež zakázané ⁽¹¹⁰⁵⁾. Počúvanie hudby a pozeranie televízie, ktoré sa považujú za „neislamské“, je tiež zakázané ⁽¹¹⁰⁶⁾. Povolené sú len rozhlasové programy poskytované hnutím Al-Shabaab. Takisto je zakázané predávať a užívať cigarety a *katu*. Zhromaždenia sú povolené len na základe predchádzajúceho súhlasu hnutia Al-Shabaab ⁽¹¹⁰⁷⁾.

Na školách sú zakázané zmiešané triedy, ako aj školské zvonce (ktoré znejú ako kostolné zvony). V niektorých oblastiach je zakázané vyučovať a rozprávať po anglicky, ako aj vyučovať zemepis a históriu ⁽¹¹⁰⁸⁾. Deti sú (často násilne) verbované na školách ⁽¹¹⁰⁹⁾ a učitelia sa musia tomu podrobiť. Hnutie Al-Shabaab navyše uvaluje platenie vysokých daní (*zakat*) ⁽¹¹¹⁰⁾ na farmárov a pastierov, čo ohrozuje potravinovú bezpečnosť a ľudia utekajú ⁽¹¹¹¹⁾.

Osoby vypočuté počas dánsko-nórskej vyšetrovacej misie v novembri 2013 vysvetlili: „Vždy existuje riziko, že človek bude obvinený z toho, že je špión alebo že spolupracuje s vládou. Niekedy sú ľudia obvinení len na základe toho, že predávali ovocie vojakom SNAF“ ⁽¹¹¹²⁾. V roku 2013 a 2014 hnutie Al-Shabaab popravuje čoraz väčšie množstvo ľudí obvinených zo špionáže a spolupráce so somálskymi národnými silami a pridruženými milíciami ⁽¹¹¹³⁾.

Keďže „hnutie Al-Shabaab má všade špiónov“, akýkoľvek pohyb môže byť považovaný za podozrivý a je nutné ho odôvodniť, najmä ak bol pohyb uskutočnený medzi oblasťami hnutia Al-Shabaab a oblasťami pod kontrolou vlády a AMISOM ⁽¹¹¹⁴⁾. Ľudia musia požiadať o povolenie, ak chcú cestovať v rámci oblasti pod kontrolou hnutia Al-Shabaab ⁽¹¹¹⁵⁾.

4.3.6.1 Tresty

Verejné bičovanie, ukameňovanie, sťatie hlavy a amputácie sa pravidelne používajú ako tresty pre tých, ktorí sa previnia voči výkladu islamu hnutia Al-Shabaab. Tisíce ľudí sú väznené v neľudských podmienkach za relatívne „malé priestupky“, ako je fajčenie, počúvanie hudby, pozeranie alebo hranie futbalu alebo nenosenie hidžábu zahalujúceho celé telo ⁽¹¹¹⁶⁾.

Najmä od roka 2013 sa zvýšil počet sťatí hláv, zmrzačení, únosov, zatknutí a zmiznutí. Osoby, ktoré boli vypočuté počas dánsko-nórskej misie v novembri 2013, pripisujú tento nárast Godaneho boju o vedúce postavenie v hnutí Al-Shabaab a o jeho potvrdenie ⁽¹¹¹⁷⁾.

⁽¹¹⁰³⁾ Al Jazeera, *Al-Shabab bans internet in Somalia*, 9 January 2014 (<http://www.aljazeera.com/news/africa/2014/01/al-shabab-bans-internet-somalia-20141981213614575.html>) accessed 19 May 2014; Sabahionline, *Somalia: Al-Shabaab says smartphones used 'to spy on 'Muslim people'*, 14 november 2013 (http://sabahionline.com/en_GB/articles/hoa/articles/features/2013/11/14/feature-01) accessed 28 May 2014.

⁽¹¹⁰⁴⁾ Sabahionline, *Somalia: Al-Shabaab Confiscates Camera-Equipped Mobile Phones in Barawe*, 18 March 2014 (http://sabahionline.com/en_GB/articles/hoa/articles/features/2014/03/18/feature-01) accessed 20 June 2014.

⁽¹¹⁰⁵⁾ US Department of State, *Country Report on Human Rights Practices for 2013 - Somalia*, 27 February 2014 (<http://www.state.gov/j/drl/rls/hrrpt/humanrightsreport/index.htm?year=2013&dliid=220158>) accessed 23 May 2014.

⁽¹¹⁰⁶⁾ Reporters without Borders, *World Press Freedom Index 2014*, s.d. (http://rsf.org/index2014/data/index2014_en.pdf) accessed 22 May 2014.

⁽¹¹⁰⁷⁾ US Department of State, *Country Report on Human Rights Practices for 2013 - Somalia*, 27 February 2014 (<http://www.state.gov/j/drl/rls/hrrpt/humanrightsreport/index.htm?year=2013&dliid=220158>) accessed 23 May 2014.

⁽¹¹⁰⁸⁾ Somaliareport, *Al-Shabaab bans teaching Geography and History*, 16 October 2011 (http://www.somaliareport.com/index.php/post/1777/Al-Shabaab_Bans_Teaching_Geography_and_History) accessed 27 May 2014.

⁽¹¹⁰⁹⁾ Pozri tiež oddiel 3.5.6.

⁽¹¹¹⁰⁾ Pozri tiež oddiel 3.5.11.

⁽¹¹¹¹⁾ Somaliareport, *Al-Shabaab abuses of civilians continue*, 22 June 2012 (http://somaliareport.com/index.php/post/3467/Al-Shabaab_Abuses_of_Civilians_Continue) accessed 29 May 2014; Sabahionline, *El Dher residents flee after al-Shabaab imposes hefty tax demand*, 6 March 2014 (http://sabahionline.com/en_GB/articles/hoa/articles/features/2014/03/06/feature-01) accessed 29 May 2014. See also para. 3.5.6 and 3.5.11.

⁽¹¹¹²⁾ Landinfo/Udlændingsstyrelsen, *Update on security and protection issues in Mogadishu and South-Central Somalia*, March 2014 (http://landinfo.no/asset/2837/1/2837_1.pdf) accessed 26 May 2014, p. 55.

⁽¹¹¹³⁾ US Department of State, *Country Report on Human Rights Practices for 2013 - Somalia*, 27 February 2014 (<http://www.state.gov/j/drl/rls/hrrpt/humanrightsreport/index.htm?year=2013&dliid=220158>) accessed 23 May 2014.

⁽¹¹¹⁴⁾ Landinfo/Udlændingsstyrelsen, *Update on security and protection issues in Mogadishu and South-Central Somalia*, March 2014 (http://landinfo.no/asset/2837/1/2837_1.pdf) accessed 26 May 2014, p. 58.

⁽¹¹¹⁵⁾ NOAS, *Persecution and protection in Somalia, A fact-finding report by NOAS*, April 2014 (http://www.noas.no/wp-content/uploads/2014/04/Somalia_web.pdf) accessed 2 June 2014, p.29.

⁽¹¹¹⁶⁾ US Department of State, *Country Report on Human Rights Practices for 2013 - Somalia*, 27 February 2014 (<http://www.state.gov/j/drl/rls/hrrpt/humanrightsreport/index.htm?year=2013&dliid=220158>) accessed 23 May 2014.

⁽¹¹¹⁷⁾ Landinfo/Udlændingsstyrelsen, *Update on security and protection issues in Mogadishu and South-Central Somalia*, March 2014 (http://landinfo.no/asset/2837/1/2837_1.pdf) accessed 26 May 2014, p. 55-57.

4.3.6.2 Nútené sobáše zo strany hnutia Al-Shabaab

V oblastiach pod svojou kontrolou hnutie Al-Shabaab unáša dievčatá zo škôl a ulíc a organizuje povinné sobáše medzi svojimi bojovníkmi a mladými dievčatami (ktoré niekedy nie sú staršie ako 12 rokov) ⁽¹¹¹⁸⁾. Prípady nútených sobášov s bojovníkmi hnutia Al-Shabaab boli nahlásené v obmedzenom rozsahu aj v častiach Mogadiša (UNHCR uvádza incident v Heliwaa). Mnohé rodiny sa neodvažujú odmietnuť ⁽¹¹¹⁹⁾.

Chlapci sú [často najskôr dobrovoľne ⁽¹¹²⁰⁾] naverbovaní s prísľubom, že sa oženia s dievčaťom. Landinfo poznamenalo, že mnohí bojovníci patria do menšinových klanov a niektorí vnímajú sobáš so ženou z väčšinového klanu ako príležitosť na zvýšenie svojho postavenia. Pre mladých islamistov znamená oženiť sa a mať deti to, že sú pripravení bojovať a môžu sa stať samovražednými bombovými útočníkmi. Ich mladé ženy si nemusia vždy uvedomovať, že manželstvo môže trvať len niekoľko rokov ⁽¹¹²¹⁾. Z mnohých dievčat sa tak stávajú slobodné matky, pretože otcovia deti sa posielajú na bojiská bez toho, aby zabezpečovali peniaze. Rodičia, ktorí odmietnu svoje dcéry vydať za bojovníkov hnutia Al-Shabaab riskujú, že budú zabité za nepodporovanie džihádu. Podľa popredného somálskeho duchovného sú tieto typy nútených sobášov bez súhlasu rodičov, z ktorých nevyplyva dlhodobý zväzok, podľa islamu nezákonné ⁽¹¹²²⁾.

Landinfo poznamenalo, že hnutie Al-Shabaab zaviedlo osobitnú verziu dedenia vdov (*dumaal*). Podľa hnutia Al-Shabaab, keďže všetci bojovníci sú bratia, môžu si zobrať vdovy po padlých súdruhoch, pokiaľ má nový manžel rovnakú hodnotu ako zosnulý. Žena ani jej rodina sa nesmie postaviť proti takémuto manželstvu, pokiaľ nemá v rodine vysoko postaveného dôstojníka hnutia Al-Shabaab ⁽¹¹²³⁾.

4.4 Postavenie zraniteľných osôb

4.4.1 Ženy

Podľa správy organizácie Save the Children z mája 2014 je Somálsko jedným z najhorších miest na svete pre ženy (178. miesto). Matky a deti sú vystavené najvyššiemu riziku smrti, najnáročnejšej ceste k obnove v krízových situáciách, ku ktorým dochádza v neistých podmienkach. U jednej zo 16 žien v Somálsku je pravdepodobné, že o svoj život príde smrťou z materských dôvodov. Len v súvislosti s percentuálnym podielom žien, ktoré sa zapájajú do národnej vlády, somálske ženy nedosahujú ani len najnižšiu priečku (14 %) ⁽¹¹²⁴⁾.

V provízornej ústave je zakotvené rovnaké zaobchádzanie so ženami a mužmi ⁽¹¹²⁵⁾. V praxi však ženy zažívajú vážne nerovnosti. V rámci somálskeho zvykového práva zostáva sexuálne a rodovo motivované násilie často nepotrestané. V prípade znásilnení staršinovia zvykli nútiť obeť, aby sa vydali za svojich páchatelov ⁽¹¹²⁶⁾. Ženy sa nezapájajú do

⁽¹¹¹⁸⁾ HRW, *No place for children, Child Recruitment, Forced Marriage, and Attacks on Schools in Somalia*, February 2012 (http://www.hrw.org/sites/default/files/reports/somalia0212ForUpload_0.pdf) accessed 30 May 2014, p. 60-66.

⁽¹¹¹⁹⁾ Landinfo/Udlændingsstyrelsen, *Update on security and protection issues in Mogadishu and South-Central Somalia*, March 2014 (http://landinfo.no/asset/2837/1/2837_1.pdf) accessed 26 May 2014, p. 31.

⁽¹¹²⁰⁾ Lifos, *Säkerhetssituationen i södra och centrala Somalia, Rapport från utredningsresa till Nairobi, Kenya i oktober 2013*, 20 January 2014 (<http://lifos.migrationsverket.se/dokument?documentAttachmentId=40524>) accessed 22 June 2014, p. 18.

⁽¹¹²¹⁾ Landinfo, *Somalia: Al-Shabaab and forced marriage*, 6 July 2012 (<http://www.landinfo.no/asset/2156>) accessed 30 May 2014; Lifos, *Kvinnor i Somalia. Rapport från utredningsresa till Nairobi, Kenya i oktober 2013*, revised 24 January 2014 (<http://lifos.migrationsverket.se/dokument?documentSummaryId=31539>) accessed 30 May 2014.

⁽¹¹²²⁾ HRW, *No place for children, Child Recruitment, Forced Marriage, and Attacks on Schools in Somalia*, February 2012 (http://www.hrw.org/sites/default/files/reports/somalia0212ForUpload_0.pdf) accessed 30 May 2014; Sabahionline, *Somalis recall forced marriages with al-Shabaab fighters*, 21 June 2013 (http://sabahionline.com/en_GB/articles/hoa/articles/features/2013/06/21/feature-01) accessed 30 May 2014.

⁽¹¹²³⁾ Landinfo, *Somalia: Al-Shabaab and forced marriage*, 6 July 2012 (<http://www.landinfo.no/asset/2156>) accessed 30 May 2014; UNICEF/Child Info, *Female Genital Mutilation/Cutting: A statistical overview and exploration of the dynamics of change*, July 2013 (http://www.childinfo.org/files/FGMC_Low_Sept2013.pdf) accessed 30 May 2014.

⁽¹¹²⁴⁾ Save the Children, *State of the World's Mothers Report 2014 - Executive Summary* (http://www.savethechildren.org/atf/cf/%7B9def2ebe-10ae-432c-9bd0-df91d2eba74a%7D/SOWM_2014%20_EXEC_SUMMARY.PDF) accessed 29 May 2014.

⁽¹¹²⁵⁾ Federal Republic of Somalia, *Provisional Constitution*, adopted on 1 August 2012 (<http://unpos.unmissions.org/LinkClick.aspx?fileticket=RkJTOSpoMME>) accessed 29 May 2014.

⁽¹¹²⁶⁾ HRW, *Here, rape is normal - A Five-Point Plan to Curtail Sexual Violence in Somalia*, February 2014 (http://www.hrw.org/sites/default/files/reports/somalia0214_ForUpload.pdf) accessed 29 May 2014, p. 34.

rozhodnutí, ktoré prijímajú mužskí staršinia, ale závisia od mužského vyjednávača, prednostne z ich podklanu platiaceho diya⁽¹¹²⁷⁾. V súvislosti s právom na samostatné vlastníctvo a používanie majetku zvykové, spoločenské a kultúrne prekážky bránia ženám uplatňovať si toto právo v praxi⁽¹¹²⁸⁾.

Ženy mimo oblasti pod kontrolou hnutia Al-Shabaab sa môžu slobodnejšie pohybovať, cestovať, jazdiť na autách, pracovať a vykonávať obchody. Namiesto celotelového závoja môžu nosiť tradičnú šatku. Len na trhu Bakara v Mogadiše, kde sa vyskytuje hnutie Al-Shabaab musia ženy nosiť nikáb (na ktorom sú odhalené len oči), aby sa mohli pohybovať po trhu⁽¹¹²⁹⁾.

V regiónoch pod kontrolou hnutia Al-Shabaab ženy a dievčatá čelia vážnemu riziku únosu hnutím Al-Shabaab a núteného sobášu s bojovníkmi hnutia. Takisto môžu byť nútené, aby pre hnutie Al-Shabaab pracovali ako upratovačky, kuchárky a nosičky⁽¹¹³⁰⁾. V niektorých prípadoch boli dievčatá využité aj ako samovražedné bombové útočníčky⁽¹¹³¹⁾.

Ďalšie informácie o násilnom náboře dievčat a žien sú uvedené v oddiele 3.5.7.

4.4.1.1 Sexuálne a rodovo motivované násilie

Zákon zakazuje akúkoľvek formu násillia voči ženám⁽¹¹³²⁾. Sexuálne násilie je však v Somálsku všadeprítomné a je „každodennou skutočnosťou pre ženy a dievčatá“⁽¹¹³³⁾. Medzi páchatel'ov sa radia aj vládne bezpečnostné sily, príslušníci ozbrojených opozičných skupín, milície a súkromní aktéri. Podľa Amnesty International konajú všetci bez trestne. Domácnosti pod vedením žien (väčšinou ide o rozvedené alebo ovdovené ženy s deťmi) v preplnených táboroch IDP sú mimoriadne zraniteľné. V roku 2012 bolo nahlásených najmenej 1 700 prípadov znásillenia v sídlach IDP. Sedemdesiat percent týchto činov spáchali ozbrojení muži vo vládných uniformách a 30 % obetí bolo maloletých⁽¹¹³⁴⁾. Počas prvých šiestich mesiacov roka 2013 bolo zaznamenaných 800 prípadov sexuálneho a rodovo motivovaného násillia len v Mogadiše. Mnohé z týchto násilných činov spáchali „muži v uniformách“, či už milícia, vojaci, polícia alebo iní⁽¹¹³⁵⁾.

Je len niekoľko hlásení o sexuálnom vykorisťovaní a zneužívaní zo strany AMISOM. V auguste 2013 jedna žena tvrdila, že ju uniesol vojak SNAF, ktorý ju zavliekol vojakom AMISOM do vojenského tábora Maslah, ktorí ju hromadne znásillnili. Vyšetrenie incidentu SNAF a AMISOM nevedlo v roku 2013 k zatknutiam⁽¹¹³⁶⁾.

V zákone je znásillnenie kriminalizované a nariaďujú sa tresty od piatich do 15 rokov vo väzbe. Medzi rozsudkami vojenských súdov za znásillnenie sa objavila aj smrť, ale zákon sa neuplatňuje⁽¹¹³⁷⁾. Pre ženy a deti, ktoré zažívajú

⁽¹¹²⁷⁾ Lifos, *Kvinnor i Somalia. Rapport från utredningsresa till Nairobi, Kenya i oktober 2013*, revised 24 January 2014 (<http://lifos.migrationsverket.se/dokument?documentSummaryId=31539>) accessed 30 May 2014.

⁽¹¹²⁸⁾ US Department of State, *Somalia Country Report on Human Rights Practices for 2013*, 27 February 2014 (<http://www.state.gov/j/drl/rls/hrrpt/humanrightsreport/index.htm?year=2013&dliid=220158>) accessed 30 May 2014.

⁽¹¹²⁹⁾ Landinfo/Udlændingsstyrelsen, *Update on security and protection issues in Mogadishu and South-Central Somalia*, March 2014 (http://landinfo.no/asset/2837/1/2837_1.pdf) accessed 26 May 2014, p. 65.

⁽¹¹³⁰⁾ HRW, *No place for children, Child Recruitment, Forced Marriage, and Attacks on Schools in Somalia*, February 2012 (http://www.hrw.org/sites/default/files/reports/somalia0212ForUpload_0.pdf) accessed 30 May 2014, p. 43-44; Sabahionline, *Somalis recall forced marriages with al-Shabaab fighters*, 21 June 2013 (http://sabahionline.com/en_GB/articles/hoa/articles/features/2013/06/21/feature-01) accessed 30 May 2014.

⁽¹¹³¹⁾ The Telegraph, *Teenage girl suicide bomber blows up Somalia theatre*, 4 April 2012 (<http://www.telegraph.co.uk/news/worldnews/africaandindianocean/somalia/9185534/Teenage-girl-suicide-bomber-blows-up-Somalia-theatre.html>) accessed 30 May 2014.

⁽¹¹³²⁾ US Department of State, *Country Report on Human Rights Practices for 2013 - Somalia*, 27 February 2014 (<http://www.state.gov/j/drl/rls/hrrpt/humanrightsreport/index.htm?year=2013&dliid=220158>) accessed 27 May 2014.

⁽¹¹³³⁾ US Department of State, *Country Report on Human Rights Practices for 2013 - Somalia*, 27 February 2014 (<http://www.state.gov/j/drl/rls/hrrpt/humanrightsreport/index.htm?year=2013&dliid=220158>) accessed 27 May 2014; HRW, *Here, rape is normal - A Five-Point Plan to Curtail Sexual Violence in Somalia*, February 2014 (http://www.hrw.org/sites/default/files/reports/somalia0214_ForUpload.pdf) accessed 29 May 2014.

⁽¹¹³⁴⁾ AI, *Somalia: Rape and sexual violence in Somalia - An ongoing epidemic*, 30 August 2013 (<http://www.amnesty.org/en/library/asset/AFR52/009/2013/en/03eed775-84d9-4e3b-bd29-60dd56fafa0d/afr520092013en.pdf>) accessed 29 May 2014.

⁽¹¹³⁵⁾ US Department of State, *Country Report on Human Rights Practices for 2013 - Somalia*, 27 February 2014 (<http://www.state.gov/j/drl/rls/hrrpt/humanrightsreport/index.htm?year=2013&dliid=220158>) accessed 27 May 2014; HRW, *Here, rape is normal - A Five-Point Plan to Curtail Sexual Violence in Somalia*, February 2014 (http://www.hrw.org/sites/default/files/reports/somalia0214_ForUpload.pdf) accessed 29 May 2014.

⁽¹¹³⁶⁾ US Department of State, *Country Report on Human Rights Practices for 2013 - Somalia*, 27 February 2014 (<http://www.state.gov/j/drl/rls/hrrpt/humanrightsreport/index.htm?year=2013&dliid=220158>) accessed 27 May 2014; HRW, *World Report 2014, Somalia*, 21 January 2014 (<http://www.hrw.org/world-report/2014/country-chapters/somalia>) accessed 13 May 2014.

⁽¹¹³⁷⁾ US Department of State, *Country Report on Human Rights Practices for 2013 - Somalia*, 27 February 2014 (<http://www.state.gov/j/drl/rls/hrrpt/humanrightsreport/index.htm?year=2013&dliid=220158>) accessed 27 May 2014.

sexuálne násilie, je nesmierne náročné domôcť sa spravodlivosti. Mnohé obeť sexuálneho násillia navyše nehlásia útoky polícii, pretože sa boja stigmatizácie, ďalšieho zneužívania, nechoty vyšetrovať prípady alebo obvinenia z cudzoložstva⁽¹¹³⁸⁾.

Jeden prístrešok pre obeť znásilnenia prevádzkovaný organizáciou Elman Peace and Human Rights Centre sa nachádza v Mogadiše⁽¹¹³⁹⁾ a jeden v Afgooye⁽¹¹⁴⁰⁾.

V marci 2013 Bezpečnostná rada OSN naliehala na AMISOM, aby prijala opatrenia na predchádzanie sexuálnemu násilliu, aby vyšetřila tvrdenia o sexuálnom zneužívaní⁽¹¹⁴¹⁾. V apríli 2013 prezident Hassan Sheikh Muhamud po prvýkrát priznal sexuálne zneužívanie zo strany SNAF a oznámil: „Proti malej skupine bezpečnostných síl, ktorá znásilňuje a okráda našich občanov, je potrebné bojovať a poraziť ich, presne ako v prípade hnutia Al-Shabaab“⁽¹¹⁴²⁾. FGS a Organizácia Spojených národov 7. mája 2013 podpísali spoločné vyhlásenie na skoncovanie násillia voči ženám a dievčatám. Pracovná skupina OSN pre rodovo motivované násillie, ktorej predsedá UNFPA, vytvorila stratégiu na roky 2014–2016 zameranú na štyri kľúčové oblasti: prevencia, poskytovanie služieb a reakcie, prístup k spravodlivosti a právnemu štátu a koordinácia. V máji 2014 federálna vláda vytvorila návrh akčného plánu o riešení sexuálneho násillia v konfliktach⁽¹¹⁴³⁾.

4.4.1.2 Formy sobášov

V Somálsku existujú tri formy sobášov:

- dohodnutý sobáš;
- dcéra požiadá otca o dovoľenie vydať sa za určitého muža alebo chlapca;
- sobáš na úteku⁽¹¹⁴⁴⁾.

Dohodnuté sobáše sú najčastejšou formou sobášov. Vyžadujú si súhlas obidvoch partnerov a ich rodičov alebo opatrovníkov. Je však veľmi nezvyčajné, aby mladé dievča odmietlo sobáš dohodnutý jej otcom z dôvodu silného sociálneho tlaku⁽¹¹⁴⁵⁾.

Ak si dcéra sama vybrala milého a otec jej nedá povolenie vydať sa za muža, ktorého si vybrala, pár sa môže rozhodnúť, že utečie. (Tajný) sobáš na úteku bez informovania rodičov je v Somálsku čoraz častejší, najmä v oblastiach, kde hnutie Al-Shabaab (ktoré proti tejto praxi stavia) nie je prítomné. Aby bol zväzok právoplatný, bydlisko otca dievčaťa a miesto sobáša⁽¹¹⁴⁶⁾ musia byť od seba vzdialené 90 až 100 km. Pár nemôže žiť spolu pred tým, než informuje svoje rodiny. Zvyčajne sa tak stane, keď žena otehotnie⁽¹¹⁴⁷⁾.

4.4.1.3 Skoré sobáše

V provizórnej ústave sa nespresňuje minimálny vek na uzavretie manželstva, ale uvádza sa, že „manželstvo nie je zákonné, pokiaľ muž aj žena nedali svoj slobodný súhlas, alebo ak niektorá zo strán nedosiahla plnoletosť. (...) Dieťa je osoba, ktorá má menej ako 18 rokov.“⁽¹¹⁴⁸⁾

⁽¹¹³⁸⁾ AI, *Somalia: Rape and sexual violence in Somalia - An ongoing epidemic*, 30 August 2013 (<http://www.amnesty.org/en/library/asset/AFR52/009/2013/en/03eed775-84d9-4e3b-bd29-60dd56fafa0d/afr520092013en.pdf>) accessed 29 May 2014.

⁽¹¹³⁹⁾ Mail & Guardian, *Fighting sexual abuse by soldiers*, 29 November 2013 (<http://mg.co.za/article/2013-11-29-00-fighting-sexual-abuse-by-soldiers>) accessed 3 June 2014.

⁽¹¹⁴⁰⁾ Lifos, *Kvinnor i Somalia. Rapport från utredningsresa till Nairobi, Kenya i oktober 2013*, revised 24 January 2014 (<http://lifos.migrationsverket.se/dokument?documentSummaryId=31539>) accessed 30 May 2014.

⁽¹¹⁴¹⁾ HRW, *World Report 2014, Somalia*, 21 January 2014 (<http://www.hrw.org/world-report/2014/country-chapters/somalia>) accessed 13 May 2014.

⁽¹¹⁴²⁾ Al Jazeera, *Somalia acknowledges rape by soldiers*, 10 April 2013 (<http://www.aljazeera.com/news/africa/2013/04/201341014264454936.html>) accessed 26 June 2014.

⁽¹¹⁴³⁾ UN Security Council, *Report of the Secretary-General on Somalia (S/2014/140)*, 3 March 2014 (<http://www.refworld.org/docid/531ef314.html>) accessed 19 May 2014; UNSOM, *Somali government launches action plan for ending sexual violence in conflict*, 27 May 2014 (<http://www.unsom.unmissions.org/Default.aspx?tabid=6254&ctl=Details&mid=9770&ItemID=27723&language=en-US>) accessed 1 June 2014.

⁽¹¹⁴⁴⁾ Landinfo/Udlændingsstyrelsen, *Update on security and protection issues in Mogadishu and South-Central Somalia*, March 2014 (http://landinfo.no/asset/2837/1/2837_1.pdf) accessed 26 May 2014, p. 71.

⁽¹¹⁴⁵⁾ Landinfo, *Somalia: Al-Shabaab and forced marriage*, 6 July 2012 (<http://www.landinfo.no/asset/2156>) accessed 30 May 2014.

⁽¹¹⁴⁶⁾ For hundreds of Mogadishu eloping couples a year, Wanlaweyn and Merka are common marriage destinations. AP, *As Islamic radicals retreat, young Somalis elope*, 17 April 2013 (<http://news.yahoo.com/islamic-radicals-retreat-young-somalis-elope-113958149.html>) accessed 30 May 2014.

⁽¹¹⁴⁷⁾ Landinfo/Udlændingsstyrelsen, *Update on security and protection issues in Mogadishu and South-Central Somalia*, March 2014 (http://landinfo.no/asset/2837/1/2837_1.pdf) accessed 26 May 2014, p. 72-73.

⁽¹¹⁴⁸⁾ Federal Republic of Somalia, *Provisional Constitution*, adopted on 1 August 2012 (<http://unpos.unmissions.org/LinkClick.aspx?fileticket=RkJTOSpoMME=>) accessed 29 May 2014.

Skoré sobáše sú však aj naďalej bežné. Vo vidieckych oblastiach nie je neobvyklé, aby deti uzatvárali manželstvo už v trinástich rokoch ⁽¹¹⁴⁹⁾. Podľa ministerstva zahraničných vecí USA, rodičia vo vidieckych oblastiach často nútia svoje dcéry, aby sa vydali už v 12 rokoch ⁽¹¹⁵⁰⁾. V mestách sa deti bežne sobášia po dosiahnutí pätnástich rokov ⁽¹¹⁵¹⁾. V roku 2013 45 % žien vo veku 20 až 24 rokov bolo vydatých v 18 rokoch a 8 % bolo vydatých v 15 rokoch. V oblastiach pod kontrolou hnutia Al-Shabaab boli už 12-ročné dievčatá prinútené vydať sa za vedúcich predstaviteľov a bojovníkov hnutia Al-Shabaab ⁽¹¹⁵²⁾.

4.4.1.4 Mrzačenie ženských pohlavných orgánov (FGM/C)

V provízornej federálnej ústave z roku 2012 sa uvádza: „Obriezka žien je krutý a ponižujúci zvyk a je rovnocenný mučeniu. Obriezka dievčat je zakázaná.“ ⁽¹¹⁵³⁾

FGS však právo nevymáha. Táto praktika je rozšírená v celom Somálsku. Z údajov UNICEF (2013) vyplýva, že 98 % žien a dievčat podstúpilo FGM/C, pričom väčšina z nich podstúpila infibuláciu ⁽¹¹⁵⁴⁾, ktorá je najkrutejšou a najinvasívnejšou formou FGM/C. Vo viac ako 80 % prípadov sa FGM/C vykonáva na dievčatách od piatich do deviatich rokov; v asi 10 % medzi 9 a 14 rokmi; a v asi 7 % medzi 0 a 4 rokmi ⁽¹¹⁵⁵⁾.

Podľa osôb vypočutých počas švédskej vyšetrovacej misie (Lifos) v októbri 2013, „hnutie Al-Shabaab zakázalo FGM ⁽¹¹⁵⁶⁾ a podľa konzultovaných zdrojov sa FGM nevyskytuje v oblastiach pod kontrolou hnutia Al-Shabaab. (...) Dievčatá v oblastiach, ktoré nie sú pod kontrolou hnutia Al-Shabaab, aj naďalej podstupujú FGM.“ Lifos dodáva, že napriek klesajúcemu výskytu väčšina dievčat v celom Somálsku aj naďalej podstupuje FGM ⁽¹¹⁵⁷⁾.

Ženy, ktoré sa nepodrobia FGM/C, sú v somálskej spoločnosti stigmatizované a majú menšiu šancu na vydaj. Existujú náznaky, že niektoré rodiny upúšťajú od infibulácie a volia si menej krutú formu FGM/C (zvykne sa nazývať *sunna*), a to najmä v mestských oblastiach, a že FGM/C je o niečo menej bežná medzi dievčatami vo veku 15 až 19 rokov ako medzi ženami vo veku 45 až 49 rokov ⁽¹¹⁵⁸⁾.

4.4.2 Deti

Pätnásť percent detí, ktoré sa narodia v Somálsku, zomrie pred prvými narodeninami ⁽¹¹⁵⁹⁾. Deti sú najviac postihnuté humanitárnou krízou a počas hladomoru, ktorý krajinu zachvátil v rokoch 2010 až 2012, boli mimoriadne zasiahnuté ⁽¹¹⁶⁰⁾. Veľká podvýživa zasiahla celkovo 203 000 somálskych detí, pričom na juhu najmenej 50 000 deťom hrozí zvýšené riziko smrti v dôsledku podvýživy ⁽¹¹⁶¹⁾.

⁽¹¹⁴⁹⁾ Lifos, *Kvinnor och barn i Somalia. Rapport från utredningsresa till Nairobi, Kenya och Mogadishu, Hargeisa och Bosaaso i Somalia i juni 2012*, 5 June 2013 (<http://lifos.migrationsverket.se/dokument?documentSummaryId=30432>) accessed 22 June 2014, p. 6.

⁽¹¹⁵⁰⁾ US Department of State, *Country Report on Human Rights Practices for 2013 - Somalia*, 27 February 2014 (<http://www.state.gov/j/drl/rls/hrrpt/humanrightsreport/index.htm?year=2013&dliid=220158>) accessed 27 May 2014.

⁽¹¹⁵¹⁾ Lifos, *Kvinnor och barn i Somalia. Rapport från utredningsresa till Nairobi, Kenya och Mogadishu, Hargeisa och Bosaaso i Somalia i juni 2012*, 5 June 2013 (<http://lifos.migrationsverket.se/dokument?documentSummaryId=30432>) accessed 22 June 2014, p. 6.

⁽¹¹⁵²⁾ NOAS, *Persecution and protection in Somalia, A fact-finding report by NOAS*, April 2014 (http://www.noas.no/wp-content/uploads/2014/04/Somalia_web.pdf) accessed 2 June 2014, p. 44; HRW, *No place for children, Child Recruitment, Forced Marriage, and Attacks on Schools in Somalia*, February 2012 (http://www.hrw.org/sites/default/files/reports/somalia0212ForUpload_0.pdf) accessed 30 May 2014, p. 60-66.

⁽¹¹⁵³⁾ Federal Republic of Somalia, *Provisional Constitution*, adopted on 1 August 2012 (<http://unpos.unmissions.org/LinkClick.aspx?fileticket=RkJTOSpoMME=>) accessed 30 May 2014, Art. 15 (4).

⁽¹¹⁵⁴⁾ Čiastočné alebo úplné odstránenie všetkých vonkajších sexuálnych orgánov a takmer úplne zošitie vaginálneho otvoru.

⁽¹¹⁵⁵⁾ UNICEF/Child Info, *Female Genital Mutilation/Cutting: A statistical overview and exploration of the dynamics of change*, July 2013 (http://www.childinfo.org/files/FGMC_Low_Sept2013.pdf) accessed 30 May 2014, p. 58.

⁽¹¹⁵⁶⁾ Potvrďuje to aj UNICEF v článku: AP, *Mrzačenie ženských pohlavných orgánov klesá*, 16. apríla 2013 (<http://bigstory.ap.org/article/somalia-female-genital-mutilation-down>) konzultované 30. mája 2014.

⁽¹¹⁵⁷⁾ Lifos, *Kvinnor i Somalia. Rapport från utredningsresa till Nairobi, Kenya i oktober 2013*, revised 24 January 2014 (<http://lifos.migrationsverket.se/dokument?documentSummaryId=31539>) accessed 30 May 2014.

⁽¹¹⁵⁸⁾ IPS, *Kultúrny posun Somálska sa rovná menej krutej forme FGM*, 20. júna 2013 (<http://www.ipsnews.net/2013/06/somalias-cultural-shift-means-less-severe-form-of-fgm/>) konzultované 30. mája 2014; UNICEF/Child Info, *Mrzačenie ženských pohlavných orgánov: Štatistický prehľad a preskúmanie dynamiky zmien*, júl 2013 (http://www.childinfo.org/files/FGMC_Low_Sept2013.pdf) konzultované 30. mája 2014, s. 190. Z nedávneho výskumu nadácie HIRDA takisto vyplýva trend smerom k miernejšej forme sunna, ktorú uplatnila väčšina z 3000 mužov a žien zapojených do prieskumu. HIRDA, *Vrouwenbesnijdenis in Somalië. Actueel inzicht in de praktijk en analyse van het effect van projecten gericht op het tegengaan van besnijdenis*, Amsterdam, 2014, v tlači.

⁽¹¹⁵⁹⁾ Save the Children, *State of the World's Mothers Report 2014 - Executive Summary* (http://www.savethechildren.org/atf/cf/%7B9def2ebe-10ae-432c-9bd0-df91d2eba74a%7D%20_EXEC_SUMMARY.PDF) accessed 29 May 2014, p. 79.

⁽¹¹⁶⁰⁾ HRW, *No place for children, Child Recruitment, Forced Marriage, and Attacks on Schools in Somalia*, February 2012 (http://www.hrw.org/sites/default/files/reports/somalia0212ForUpload_0.pdf) accessed 30 May 2014.

⁽¹¹⁶¹⁾ UN Security Council, *Report of the Secretary-General on Somalia (S/2014/140)*, 3 March 2014 (<http://www.refworld.org/docid/531ef31f4.html>) accessed 19 May 2014.

Podľa provizórnej ústavy je vek dosiahnutia plnoletosti 18 rokov ⁽¹¹⁶²⁾. V praxi sa však za dospelé považujú deti od 15 rokov, napr. pokiaľ ide o sobáš (pozri oddiel 4.4.1.3) ⁽¹¹⁶³⁾.

V priemere sa deťom poskytuje menej než 2,5 roka formálneho vzdelávania. Miera zápisu do školy je u dievčat oveľa nižšia ako u chlapcov a dievčatá sú často negramotné (pozri oddiel 1.6) ⁽¹¹⁶⁴⁾.

Rozšírená je aj detská práca (50 %). Deti často vykonávajú zle platené zamestnanie ako manuálni alebo domáci pracovníci, ako je to napr. v prípade dievčat, ktoré pracujú ako domáce slúžky a chlapcov, ktorí pracujú ako leštiči topánok, umývači áut alebo v opravárskych dielňach ⁽¹¹⁶⁵⁾.

Práva detí sa v Somálsku často porušujú, najmä v konfliktných oblastiach. Deti boli zmrzačené, zabitú, znásilnené a naverbované za vojakov ozbrojenými skupinami ⁽¹¹⁶⁶⁾. Deti sú často hlavné obeť bezhlavého strielania a bojov. Od roku 2008 sa nesmierne zvýšil počet opustených, osirotených, odlúčených a vysídlených detí, ktoré žijú na ulici.

V roku 2012 bolo zdokumentovaných 4 660 prípadov násilností voči deťom ozbrojenými silami a ozbrojenými skupinami, z ktorých 2 051 sa týkalo nábora a využívania detí v ozbrojenom konflikte (2 008 chlapcov a 43 dievčat). Hnutie Al-Shabaab bolo v roku 2012 zodpovedné za 1 789 prípadov nábora detí, zatiaľ čo SNAF sa dopustili 179 takýchto násilností ⁽¹¹⁶⁷⁾. Od novembra 2013 do apríla 2014 bolo Organizácii Spojených národov nahlásených 447 incidentov závažných násilností (väčšinou išlo o únosy a nábor), ktoré sa dotkli 436 detí (409 chlapcov a 27 dievčat). Väčšinu násilností spáchalo hnutie Al-Shabaab (57 %), za ktorým nasledovali SNAF a spojenecké milície, ako napr. ASWJ (31 %). Násilnosti zahŕňali nábor, sexuálne násilie, svojvoľné zatýkanie a väznenie detí ⁽¹¹⁶⁸⁾.

Dňa 3. júla 2012 Organizácia Spojených národov a prechodná (neskôr federálna) vláda popísali akčný plán na zastavenie a predchádzanie nábora a využívaniu detí a 6. augusta 2012 podpísali ďalší akčný plán na skoncovanie so zabíjaním a mrzačením detí ⁽¹¹⁶⁹⁾.

4.4.2.1 Detskí vojaci v rámci hnutia Al-Shabaab

Väčšinu detských vojakov verbuje a využíva hnutie Al-Shabaab ⁽¹¹⁷⁰⁾, ako bolo uvedené v predchádzajúcej časti. Nábor detí sa uskutočňuje na školách, ihriskách, uliciach a v ich vlastných domovoch, a niekedy už vo veku ôsmich rokov ⁽¹¹⁷¹⁾. Verbujú sa aj v táboroch IDP. Niektoré deti sa pridávajú dobrovoľne, pretože sa nalákajú na peniaze, tovar, potraviny alebo ženu ⁽¹¹⁷²⁾.

Unesené deti trávajú niekoľko mesiacov vo výchovných táboroch hnutia Al-Shabaab, kde podstupujú intenzívny telesný výcvik, výcvik v používaní zbraní, vstúpanie náboženských zásad a zažívajú pravidelné telesné tresty. Často sú podvyživené a musia byť svedkami trestov a popráv iných detí. Chlapci sa často využívajú ako nosiči, špióni, ktorí zhromažďujú spravodajské informácie alebo ako samovražední bomboví útočníci alebo na umiestňovanie bômb a iných výbušných zariadení na cestách. Posielajú sa tiež do predných línii ako tzv. ľudský štít na ochranu dospelých bojovníkov.

⁽¹¹⁶²⁾ Federal Republic of Somalia, *Provisional Constitution*, adopted on 1 August 2012 (<http://unpos.unmissions.org/LinkClick.aspx?fileticket=RkJTOSpoMME=>) accessed 30 May 2014.

⁽¹¹⁶³⁾ Lifos, *Kvinnor och barn i Somalia. Rapport från utredningsresa till Nairobi, Kenya och Mogadishu, Hargeisa och Bosaaso i Somalia i juni 2012*, 5 June 2013 (<http://lifos.migrationsverket.se/dokument?documentSummaryId=30432>) accessed 22 June 2014, p. 6.

⁽¹¹⁶⁴⁾ Save the Children, *State of the World's Mothers Report 2014 - Executive Summary* (http://www.savethechildren.org/atf/cf/%7B9def2ebe-10ae-432c-9bd0-df91d2eba74a%7D/SOWM_2014%20_EXEC_SUMMARY.PDF) accessed 29 May 2014, p. 79.

⁽¹¹⁶⁵⁾ IPS, *No Silver Lining for Somalia's Child Labourers*, 17 May 2014 (http://www.ipsnews.net/2014/05/silver-lining-somalias-child-labourers/?utm_source=rss&utm_medium=rss&utm_campaign=silver-lining-somalias-child-labourers) accessed 31 May 2014.

⁽¹¹⁶⁶⁾ US Department of State, *Country Report on Human Rights Practices for 2013 - Somalia*, 27 February 2014 (<http://www.state.gov/j/drl/rls/hrrpt/humanrightsreport/index.htm?year=2013&dliid=220158>) accessed 27 May 2014.

⁽¹¹⁶⁷⁾ UN Security Council, *Children and armed conflict - Report of the Secretary-General (A/67/845-S/2013/245)*, 15 May 2013 (<http://reliefweb.int/sites/reliefweb.int/files/resources/Children%20and%20armed%20conflict.pdf>) accessed 1 June 2014.

⁽¹¹⁶⁸⁾ UN Security Council, *Report of the Secretary-General on Somalia (S/2014/140)*, 3 March 2014 (<http://www.refworld.org/docid/531ef314.html>) accessed 19 May 2014; UN Security Council, *Report of the Secretary-General on Somalia (S/2014/330)*, 12 May 2014 (http://www.un.org/en/ga/search/view_doc.asp?symbol=S/2014/330) accessed 1 June 2014.

⁽¹¹⁶⁹⁾ UN Security Council, *Children and armed conflict - Report of the Secretary-General (A/67/845-S/2013/245)*, 15 May 2013 (<http://reliefweb.int/sites/reliefweb.int/files/resources/Children%20and%20armed%20conflict.pdf>) accessed 1 June 2014.

⁽¹¹⁷⁰⁾ Sabahionline, *Al-Shabaab militants increase child recruitment in Somalia*, 16 January 2012 (http://sabahionline.com/en_GB/articles/hoa/articles/features/2012/01/16/feature-01) accessed 1 June 2014.

⁽¹¹⁷¹⁾ US Department of State, *Country Report on Human Rights Practices for 2013 - Somalia*, 27 February 2014 (<http://www.state.gov/j/drl/rls/hrrpt/humanrightsreport/index.htm?year=2013&dliid=220158>) accessed 27 May 2014.

⁽¹¹⁷²⁾ Lifos, *Säkerhetssituationen i södra och centrala Somalia, Rapport från utredningsresa till Nairobi, Kenya i oktober 2013*, 20 January 2014 (<http://lifos.migrationsverket.se/dokument?documentAttachmentId=40524>) accessed 22 June 2014, p. 7.

Okrem bojovania chlapci a dievčatá nosia náboje, vodu a potraviny na bojisko a odnášajú zranené a mŕtve telá. Dievčatá sa zvyčajne využívajú na domáce práce a ako „ženy“ na sexuálne služby pre bojovníkov Al-Shabaab⁽¹¹⁷³⁾.

Obyvatelia oblastí pod kontrolou hnutia Al-Shabaab sa čoraz viac rozhorčujú nad využívaním malých detí hnutím Al-Shabaab ako samovražedných bombových útočníkov, čím riskujú ich životy⁽¹¹⁷⁴⁾.

Detským vojakom, ktorí utečú z armády hnutia Al-Shabaab, napr. po odmietnutí zabiť ľudí alebo umiestniť bomby, sa môže hroziť, že budú zabití, a môžu utiecť do bezpečnejších oblastí⁽¹¹⁷⁵⁾.

4.4.2.2 Detskí vojaci medzi SNAF a AMISOM

Od roku 2012 platí ústavný zákaz nábora a využívania detských vojakov⁽¹¹⁷⁶⁾. Ministerstvo zahraničných vecí USA (2013) uvádza: „Naďalej boli hlásené deti v národných bezpečnostných silách, spojeneckých vládných milíciách a v hnutí Al-Shabaab. (...) Objavilo sa len niekoľko hlásení o deťoch využívaných na nevojové účely jednotkami AMISOM. (...) Na predchádzanie nábora a využívania detských vojakov Somálska národná armáda preverila viac než 1 000 nových jednotiek. Vzhľadom na neexistenciu zavedených systémov zápisu narodených bolo často náročné určiť presný vek brancov národných bezpečnostných síl. (...) Pri previerkach v Bihanga sa nezistili žiadni detskí branci.“⁽¹¹⁷⁷⁾

Niekedy FGS väzní deti, ktoré sú údajne pridružené k hnutiu Al-Shabaab, napr. v centrálnom väzení v Mogadiše, v ktorom sú deti podľa hlásení držané v úbohých podmienkach a sú zavreté spolu s dospelými⁽¹¹⁷⁸⁾. Rehabilitačné stredisko pre zbehov Serendi v Mogadiše 12. decembra 2013 otvorilo špeciálne krídlo pre deti⁽¹¹⁷⁹⁾.

4.4.2.3 Deti z ulice

Na ulici žije a pracuje veľká populácia detí bez domova, presné počty je však náročné odhadnúť. Podľa odhadov UNICEF v roku 2008 žilo na uliciach Mogadiša najmenej 5 000 detí. Počas hladomoru v roku 2011, ktorý priviedol mnoho ľudí z vidieka do hlavného mesta, sa počet detí na ulici odhadoval na vyše 11 000. Tento počet sa pravdepodobne ešte viac zvýši po prepustení detských vojakov v rámci vládneho rehabilitačného programu. Keďže vláda nemá prístrešky pre deti z ulice, bývalí detskí vojaci môžu skončiť na ulici⁽¹¹⁸⁰⁾. Situácia detí z ulice mimo Mogadiša je horšie zdokumentovaná.

Niekoľko súkromných organizácií zriadilo sirotince alebo strediská pre bezdomovcov – napr. vo februári 2012 bolo v Mogadiše otvorené Stredisko pre somálske sirotky, zdravotne postihnuté osoby, bezdomovcov a deti⁽¹¹⁸¹⁾. MVO Kheyre Development and Rehabilitation Organisation (Kedro Creek) takisto poskytuje prístrešok deťom z ulice. Mnohé deti sú sirotky, niektoré sú bývalí vojaci s drogovými problémami. Drogové závislosti a vojnové traumy si vyžadujú osobitné zaobchádzanie, ktoré však malé MVO nedokážu zabezpečiť, a vystavujú tak deti riziku, že budú zneužití a stanú sa opätovne ľahkým terčom nábora do milícií⁽¹¹⁸²⁾.

⁽¹¹⁷³⁾ US Department of State, *Country Report on Human Rights Practices for 2013 - Somalia*, 27 February 2014 (<http://www.state.gov/j/drl/rls/hrrpt/humanrightsreport/index.htm?year=2013&dliid=220158>) accessed 27 May 2014; HRW, *No place for children, Child Recruitment, Forced Marriage, and Attacks on Schools in Somalia*, February 2012 (http://www.hrw.org/sites/default/files/reports/somalia0212ForUpload_0.pdf) accessed 30 May 2014, p. 19-53.

⁽¹¹⁷⁴⁾ Sabahionline, *Somalis decry al-Shabaab's use of child suicide bombers*, 5 March 2014 (http://sabahionline.com/en_GB/articles/hoa/articles/features/2014/03/05/feature-02?change_locale=true) accessed 1 June 2014.

⁽¹¹⁷⁵⁾ HRW, *No place for children, Child Recruitment, Forced Marriage, and Attacks on Schools in Somalia*, February 2012 (http://www.hrw.org/sites/default/files/reports/somalia0212ForUpload_0.pdf) accessed 30 May 2014, p. 19-53.

⁽¹¹⁷⁶⁾ Ministerie van Buitenlandse Zaken (The Netherlands), *Algemeen ambtsbericht Somalië*, 19 December 2013 (<http://www.rijksoverheid.nl/bestanden/documenten-en-publicaties/ambtsberichten/2013/12/19/algemeen-ambtsbericht-somalie-2013-12-19/algemeen-ambtsbericht-somalie-december-2013.pdf>) accessed 27 May 2014.

⁽¹¹⁷⁷⁾ US Department of State, *Country Report on Human Rights Practices for 2013 - Somalia*, 27 February 2014 (<http://www.state.gov/j/drl/rls/hrrpt/humanrightsreport/index.htm?year=2013&dliid=220158>) accessed 27 May 2014.

⁽¹¹⁷⁸⁾ US Department of State, *Country Report on Human Rights Practices for 2013 - Somalia*, 27 February 2014 (<http://www.state.gov/j/drl/rls/hrrpt/humanrightsreport/index.htm?year=2013&dliid=220158>) accessed 27 May 2014.

⁽¹¹⁷⁹⁾ UN Security Council, *Report of the Secretary-General on Somalia (S/2014/140)*, 3 March 2014 (<http://www.refworld.org/docid/531ef31f4.html>) accessed 19 May 2014.

⁽¹¹⁸⁰⁾ SOS Children's Village, *Children on the streets of Somalia*, 17 January 2013 (<http://www.soschildrensvillages.org.uk/news/archive/2013/01/children-on-the-streets-of-somalia>) accessed 2 June 2014.

⁽¹¹⁸¹⁾ SomaliCurrent, *Somali mother of homeless children*, 7 March 2014 (<http://www.somalicurrent.com/2014/03/07/somali-mother-of-homeless-children/>) accessed 2 June 2014.

⁽¹¹⁸²⁾ Kedro Creek Organisation (<http://kedro.org/>) accessed 15 July 2014. The Guardian, *Somali NGOs call for help to ease burden of Mogadishu street children*, 16 January 2013 (<http://www.theguardian.com/global-development/2013/jan/16/somali-ngos-mogadishu-street-children>) accessed 2 June 2014.

4.4.3 LGBT

Provizórna ústava (2012) neobsahuje články o homosexuáloch, lesbičkách, bisexuáloch alebo transrodových osobách (LGBT) ⁽¹¹⁸³⁾. V jedinom platnom právnom texte, ktorý pochádza z trestného zákonníka z roku 1962, ktorým je legislatívny výnos č. 5/1962 ⁽¹¹⁸⁴⁾, článok 409, sa uvádza, že homosexualita je protizákonná a môže sa trestať až tromi rokmi väzby: „Ak má niekto telesný pomer s osobou rovnakého pohlavia, musí byť potrestaný, pokiaľ daný skutok nepredstavuje závažnejší trestný čin, uväznením na tri mesiace až tri roky. Ak je spáchaný skutok skutkom žiadostivosti, ktorý nepredstavuje telesný pomer, uvalený trest sa znižuje o jednu tretinu.“

Právna prax v Južnom/Strednom Somálsku pozostáva z rôznych miestnych zvykových zákonov (*xeer*) a islamského práva. V oblastiach pod kontrolou hnutia Al-Shabaab sú kontakty a skutky medzi rovnakým pohlavím trestané podľa šaría zbičováním alebo ukameňováním ⁽¹¹⁸⁵⁾. Hnutie Al-Shabaab 15. marca 2013 ukameňovalo na smrť 18 ročného muža v Baraawe (región Lower Shabelle) za to, že sa oddával homosexuálnemu styku. Jeden dôstojník hnutia Al-Shabaab vyhlásil, že muž prinútil 13 ročného chlapca, aby s ním mal sex. Túto informáciu nebolo možné potvrdiť inými zdrojmi ⁽¹¹⁸⁶⁾.

Somálski LGBT žijúci v Keni vyjadrujú obavy, že po návrate do Somálska budú prenasledovaní a zabití. To isté platí pre osoby nakazené vírusom HIV, ktoré sa boja, že budú zabití, ak sa niekto dozvie o ich chorobe. Hnutie Al-Shabaab oznámilo „svoj zámer ‚uplatňovať tvrdý trest‘ na všetkých páchatelov cudzoložstva a homosexuality s cieľom prilákať financovanie od náboženských skupín a siekt“ ⁽¹¹⁸⁷⁾.

V otázke diskriminácie osôb LGBT je dostupných veľmi málo informácií. Ministerstvo zahraničných vecí USA dospelo k tomuto záveru: „Spoločnosť považuje sexuálnu orientáciu za tabuizovanú tému a nevie sa o žiadnej verejnej diskusii o tomto probléme v žiadnom regióne krajiny. Nie sú známe žiadne organizácie LGBT a neuskutočnili sa žiadne podujatia LGBT. Objavilo sa niekoľko správ o násilí spoločnosti alebo diskriminácii na základe sexuálnej orientácie v dôsledku tvrdej spoločenskej stigmatizácie, ktorá jedinom LGBT bráni zverejňovať sexuálnu orientáciu.“ ⁽¹¹⁸⁸⁾

⁽¹¹⁸³⁾ Federal Republic of Somalia, *Provisional Constitution*, adopted on 1 August 2012 (<http://unpos.unmissions.org/LinkClick.aspx?fileticket=RkJTOSpoMME=>) accessed 26 June 2014.

⁽¹¹⁸⁴⁾ ILGA, *State Sponsored Homophobia*, 13 May 2013 (http://old.ilga.org/Statehomophobia/ILGA_State_Sponsored_Homophobia_2013.pdf) accessed 2 June 2014, p. 57. An unofficial English translation is available at: (http://www.somalilandlaw.com/Penal_Code_English.pdf)

⁽¹¹⁸⁵⁾ AI, *Making love a crime: Criminalization of same-sex conduct in Sub-Saharan Africa*, 25 June 2013 (<http://www.amnesty.org/en/library/info/AFR01/001/2013/en>) accessed 2 June 2014.

⁽¹¹⁸⁶⁾ Stewart, C., 'Update on 'gay man stoned to death' in Somalia', *Erasing 76 Crimes* [weblog], 23 March 2013 (<http://76crimes.com/2013/03/23/update-on-gay-man-stoned-to-death-in-somalia/>) accessed 2 June 2013.

⁽¹¹⁸⁷⁾ Al Jazeera, *Gay Somali refugees face death threats*, 7 July 2013 (<http://www.aljazeera.com/indepth/features/2013/06/2013630131245411453.html#>) accessed 2 June 2014.

⁽¹¹⁸⁸⁾ US Department of State, *Country Report on Human Rights Practices for 2013 - Somalia*, 27 February 2014 (<http://www.state.gov/j/drl/rls/hrrpt/humanrightsreport/index.htm?year=2013&dliid=220158>) accessed 2 June 2014.

5. Migrácia, vysídlenie a vnútorná mobilita

Článkom 21 provizórnej ústavy sa ochraňuje sloboda pohybu v rámci krajiny a právo na odchod z krajiny ⁽¹¹⁸⁹⁾.

Medzinárodná organizácia pre migráciu (IOM) identifikuje v Somálsku tieto hlavné migračné problémy ⁽¹¹⁹⁰⁾:

- „Nútená migrácia – v dôsledku konfliktov a prírodných katastrof, spôsobuje vznik IDP a odliv utečencov.
- Nelegálna migrácia – v dôsledku chudoby a obmedzených možností živobytia, ktoré často vedú k obchodovaniu s obeťami a k ich pašovaniu.
- Zmiešaná migrácia – využívanie jednej migračnej trasy niekoľkými rôznymi skupinami migrantov vrátane žiadateľov o azyl, ekonomických migrantov, obetí nelegálneho obchodovania a pašovania.
- Tradičná a cezhraničná migrácia – súvisí s kočovným cezhraničným pohybom. Ide najmä o stratégiu prežitia, ako napr. pastieri, ktorí hľadajú pasienky a cezhraničný obchod v zahraničí a v rámci regiónu.“

Regionálny sekretariát pre zmiešanú migráciu (RMMS) sa odvoláva na Jemenskú akčnú jednotku v oblasti zmiešanej migrácie, podľa ktorej sú hlavnými faktormi, ktoré prinútiť migrantov odísť zo Somálska: nedostatok možností, neistota a sucho/hladomor ⁽¹¹⁹¹⁾. Ďalšou hnacou silou je tradičné vyhľadávanie čerstvých pasienkov ⁽¹¹⁹²⁾.

5.1 Možnosti na odchod z krajiny

Podľa IOM je jedným z najväčších migračných problémov v Africkom rohu to, že tisíce migrantov z Etiópie a Somálska sa aj naďalej pokúšajú cestovať do Jemenu a ďalej z ekonomických a bezpečnostných dôvodov a pritom zverujú svoje životy do rúk pašerákov. Hlavné hnacie sily pohybu súvisia s ekonomickými a bezpečnostnými otázkami. Pobrežie dlhé 3 300 km patrí medzi najnebezpečnejšie vodné úseky v dôsledku pirátstva. Výnosné podnikateľské činnosti, ako je pirátstvo, pašovanie drog a zbraní, sú prepojené s pašovaním ľudí cez Adénsky záliv ⁽¹¹⁹³⁾.

Štyri hlavné migračné trasy somálskych migrantov ⁽¹¹⁹⁴⁾:

- východná trasa – cez Jemen do Saudskej Arábie a podľa možností ďalej;
- severná trasa – cez Egypt (Sinaj) do Izraela. Od polovice roka 2012 je táto trasa výrazne obmedzená v dôsledku izraelských prisťahovaleckých opatrení;
- západná trasa – cez Sudán do Líbye, ktorá môže byť konečnou krajinou alebo prechodnou krajinou do Európy cez centrálnu stredozemskú trasu (Malta a Taliansko);
- južná trasa – cez Keňu (konečná alebo prechodná krajina) do Južnej Afriky.

Podľa odhadov (január 2014) 600 až 900 somálskych migrantov za mesiac si vyberie severné trasy, pričom hlavnými destináciami sú Líbya a Egypt na jednej strane a Jemen a Saudská Arábia na druhej strane. Začiatkom roka 2014 bol zaznamenaný nárast príchodov na jemenské pobrežie (Adénsky záliv) ⁽¹¹⁹⁵⁾. V apríli 2014 prišlo na jemenské pobrežie takmer 1 500 Somálčanov. Tento počet bol o 6 % nižší než v apríli 2013. Somálski migranti pochádzali

⁽¹¹⁸⁹⁾ Federal Republic of Somalia, *Provisional Constitution*, adopted on 1 August 2012 (http://www.constitutionnet.org/files/adopted_constitution_eng_final_for_printing_19sept12_-_1.pdf) accessed 2 June 2014.

⁽¹¹⁹⁰⁾ IOM, *Somalia Overview*, March 2014 (<http://www.iom.int/files/live/sites/iom/files/Country/docs/IOM-Somalia-Overview.pdf>) accessed 7 June 2014.

⁽¹¹⁹¹⁾ RMMS, *Country Profile – Somalia – South-Central*, 2014 (<http://www.regionalmms.org/index.php?id=19>) accessed 7 June 2014.

⁽¹¹⁹²⁾ For information on the regular transhumance routes see e.g.: Tempia, S., Braidotti, F., Aden, H.H., Abdulle, M.H., Costagli, R., Otieno, F.T., *Mapping cattle trade routes in southern Somalia: a method for mobile livestock keeping systems*, The World Organisation for Animal Health (<http://www.oie.int/doc/ged/D9652.PDF>) accessed 27 June 2014.

⁽¹¹⁹³⁾ IOM, *Somalia Overview*, March 2014 (<http://www.iom.int/files/live/sites/iom/files/Country/docs/IOM-Somalia-Overview.pdf>) (accessed 7 June 2014).

⁽¹¹⁹⁴⁾ RMMS, 'Going West contemporary mixed migration trends from the Horn of Africa to Libya & Europe', *Mixed Migration Research Series*, June 2014 (http://www.regionalmms.org/fileadmin/content/rmms_publications/Going_West_migration_trends_Libya___Europe_RMMS.pdf) accessed 7 June 2014. RMMS, *Mixed Migration in Horn of Africa and Yemen*, January 2014 (<http://data.unhcr.org/horn-of-africa/download.php?id=1296>) accessed 7 June 2014; UN OCHA, *South-East Africa – Migration Flows*, 14 January 2014 (http://reliefweb.int/sites/reliefweb.int/files/resources/Pages%20from%20OCHA_ROSA_Humanitarian_Bulletin_Jan_2014.pdf) accessed 7 June 2014.

⁽¹¹⁹⁵⁾ Regional Mixed Migration Secretariat (RMMS), *Mixed Migration in Horn of Africa and Yemen*, January 2014 (<http://data.unhcr.org/horn-of-africa/download.php?id=1296>) (accessed 7 June 2014).

najmä z Mogadiša, Merka, Wanla Weyn, Galkacyo, Bossaso, Hiiraan, Borama, Awdal, a Hargeysa a prevažne išlo o príslušníkov klanov Hawiye, Digil/Mirifle, Darod, Isaaq a Dir. Veľký podiel z nich malo základné vzdelanie a išlo o poľnohospodárov, pastierov, pracovníkov bez zručností alebo obchodníkov ⁽¹¹⁹⁶⁾.

Nairobi je významnou destináciou pre somálskych migrantov. Pohybujú sa aj smerom na juh, pričom ich vedú pašeráci východným africkým koridorom (cez Mumbasa) smerom k Južnej Afrike. Cestujú po mori alebo po súši a na ceste sa stretávajú s množstvom násilia a smrti v dôsledku xenofóbnych útokov v Južnej Afrike a prechodných krajinách ⁽¹¹⁹⁷⁾.

Migranti, ktorí cestujú (2014) z Mogadiša po súši cez Galkacyo, Garoowe a Hargeysa s cieľom dostať sa do Lawya Caddo na hraniciach s Džibuti, podľa hlásení zaplatili od 30 USD do 120 USD na osobu. Ďalej zaplatili 150 USD až 250 USD za presun na miesto nalodenia (Obock) a ďalej do Jemenu. Migranti, ktorí cestujú z Mogadiša do Berbera lietadlom a odtiaľ do Jemenu, zaplatili 350 USD až 450 USD za celú cestu ⁽¹¹⁹⁸⁾.

Ďalšou formou migrácie je pohyb pastierov, ktorý môže byť cezhraničný. V Somálsku sú milióny pastierov, ktorých migráciu môže spôsobovať niekoľko faktorov, ako je sucho alebo konflikty ⁽¹¹⁹⁹⁾.

5.2 Možnosti cestovania v rámci krajiny

Mogadišo, Belet Weyne a Galkacyo sú významné body prechodu a odchodu migrantov, ktorí sa presúvajú na sever do Puntlandu, Somalilandu a Džibuti. Dôležitá pozemná trasa vedie cez Galkacyo do Puntlandu, cez Garooweto Bossaso alebo cez Laascaanood. Tieto cesty obsluhujú pašeráci, ktorí ponúkajú využitie súkromných vozidiel. Mnohí ľudia, ktorí si nemôžu dovoliť služby pašerákov, idú pešo. Migranti musia na týchto pozemných trasách prechádzať cez kontrolné stanice a platiť úplatky. Čoraz viac využívajú lety z Mogadiša do Berbera alebo Hargeysa s cieľom vyhnúť sa nebezpečenstvu na cestách ⁽¹²⁰⁰⁾.

Nelegálne kontrolné stanice na cestách obmedzujú voľný pohyb. Vodiči sú zastavovaní a vyžadujú sa od nich peniaze ⁽¹²⁰¹⁾. V Mogadiše sú ešte stále vládne kontrolné stanice. Podľa jedného zdroja sú však zle riadené a muži, ktorí sú na nich nasadení, sa len pozerajú na cestujúcich vo vozidlách a zriedkavo kontrolujú ľudí alebo batožinu vo vozidlách ⁽¹²⁰²⁾. Úplatky policajtom s cieľom vyhnúť sa prehľadávaniu vozidla a cestujúcich sú bežné ⁽¹²⁰³⁾.

5.3 IDP

V apríli 2014 UNHCR odhadovala celkový počet IDP v Somálsku na približne 1,1 milióna osôb, pričom väčšina z nich sa nachádza v Južnom/Strednom Somálsku. V Mogadiše bolo napočítaných približne 369 000 IDP: Galgaduud 120 000; Lower Shabelle 103 000; Gedo 77 000; Mudug 71 000; Hiiraan 51 000; Bay 40 000; Lower Jubba 31 000; Middle Jubba 27 000; a Bakool 24 000 ⁽¹²⁰⁴⁾.

UNOSAT (Operačný program satelitných aplikácií UNITAR) monitoroval somálske sídla IDP na týchto miestach: ⁽¹²⁰⁵⁾ severne od Galkacyo, Kismayo, Galkacyo, Baidoa, Mogadišo a koridor Afgooye.

⁽¹¹⁹⁶⁾ RMMS, *Regional mixed migration summary for April 2014* (http://www.regionalmms.org/fileadmin/content/monthly%20summaries/April_2014_RMMS_Monthly_Summary.pdf) accessed 7 June 2014.

⁽¹¹⁹⁷⁾ RMMS, *Mixed Migration in Horn of Africa and Yemen*, January 2014 (<http://data.unhcr.org/horn-of-africa/download.php?id=1296>) accessed 7 June 2014; UN OCHA, *South-East Africa – Migration Flows*, 14 January 2014 (http://reliefweb.int/sites/reliefweb.int/files/resources/Pages%20from%20OCHA_ROSA_Humanitarian_Bulletin_Jan_2014.pdf) accessed 7 June 2014.

⁽¹¹⁹⁸⁾ RMMS, *Regional mixed migration summary for April 2014* (http://www.regionalmms.org/fileadmin/content/monthly%20summaries/April_2014_RMMS_Monthly_Summary.pdf) accessed 7 June 2014.

⁽¹¹⁹⁹⁾ IDMC and NRC, *Assessing drought displacement risk for Kenyan, Ethiopian and Somali Pastoralists*, 26 April 2014 (<http://www.internal-displacement.org/assets/publications/2014/201405-horn-of-africa-technical-report-en.pdf>) accessed 7 June 2014.

⁽¹²⁰⁰⁾ RMMS, *Country Profile – Somalia – South-Central*, 2014 (<http://www.regionalmms.org/index.php?id=19>) accessed 7 June 2014.

⁽¹²⁰¹⁾ Shabelle Media Network, *Illegal Checkpoints in Mogadishu's outskirts*, 25 February 2014 (<http://shabelle.net/?p=15025>) accessed 7 June 2014.

⁽¹²⁰²⁾ Mubarak, M., 'Mogadishu security declines as armed forces stretched outside capital', *African arguments* [weblog], 16 April 2014 (<http://africanarguments.org/2014/04/16/mogadishu-security-declines-as-armed-forces-stretched-outside-capital-by-mohamed-mubarak/>) accessed 7 June 2014.

⁽¹²⁰³⁾ Hiiraan Online, *Culture of bribing traffic police poses security challenge for Mogadishu*, 20 March 2014 (http://www.hiiraan.com/news4/2014/Mar/53677/culture_of_bribing_traffic_police_poses_security_challenge_for_mogadishu.aspx#sthash.hxdsa4T.dpbs) accessed 7 June 2014.

⁽¹²⁰⁴⁾ UNHCR Somalia, *Total IDPs per region April 2014*, 12 May 2014 (<http://data.unhcr.org/horn-of-africa/download.php?id=1369>) accessed 7 June 2014.

⁽¹²⁰⁵⁾ UNITAR, *UNOSAT Maps Somalia* (<http://www.unitar.org/unosat/maps/SOM>) accessed 7 June 2014.

V roku 2012 a 2013 vláda násilne vyštahovala tisíce ľudí zo sídiel IDP v Mogadiše s cieľom zlepšiť bezpečnostnú situáciu a rozvíjať mesto. Vláda nepripravila žiadne alternatívne obytné miesta alebo bezpečnostné opatrenia ⁽¹²⁰⁶⁾.

Ďalšie informácie o humanitárnej situácii IDP sú uvedené v oddiele 1.8.2.3.

5.4 Utečenci

Do 31. mája 2014 UNHCR zaznamenala 952 000 somálskych utečencov v Africkom rohu, Jemene a Egypte. Väčšina z nich bola zaznamenaná v Keni (425 879), Etiópii (244 956) a v Jemene (231 244) ⁽¹²⁰⁷⁾. Časť týchto utečencov (v júni 2014: 339 292 osôb) žije v piatich táborech Dabaab (Dagahaley, Ifo, Ifo 2, Hagadera a Kambioos) a v tábore Alinjugur v Keni ⁽¹²⁰⁸⁾. Väčšina somálskych utečencov v Etiópii sa nachádza v tábore Dolo Ado blízko somálskych hraníc ⁽¹²⁰⁹⁾.

5.5 Návrat

Keďže Mogadišo a ďalšie mestá a časti Somálska boli oslobodené AMISOM a SNAF, mnohí somálski utečenci sa dočasne alebo natrvalo vrátili do Somálska a mnohí somálski IDP sa vrátili do svojej domovskej oblasti.

Jeden zo šiestich Somáľčanov v súčasnosti stále žije mimo krajiny, pričom hostiteľské krajiny „dychtia po riešeníach, ktoré znížia ich zodpovednosť“ ⁽¹²¹⁰⁾.

Najzákladnejšou požiadavkou je možnosť bezpečného návratu do vlasti ⁽¹²¹¹⁾. Podľa Laury Hammond ⁽¹²¹²⁾ bude umožnenie hromadného návratu závisieť od rozšírenia území pod kontrolou FGS, ako aj od rozšírenia schopnosti vlády zabezpečiť služby a ochranu (najmä vo vidieckych oblastiach) ⁽¹²¹³⁾.

5.5.1 Dobrovoľný návrat: Diaspóra

Mnohí Somáľčania sa z diaspóry vracajú do Mogadiša ⁽¹²¹⁴⁾. Mnohí z týchto návratilcov majú trvalý pobyt alebo občianstvo v inej krajine. Okrem toho sú mnohí z nich relatívne ekonomicky nezávislí. Ak to vyplynie z bezpečnostnej situácie, môžu opäť zo Somálska odísť ⁽¹²¹⁵⁾.

Vo všeobecnosti sa tieto osoby po návrate najskôr musia skontaktovať so svojím klanom a zabezpečiť si jeho podporu ⁽¹²¹⁶⁾. Zdá sa, že je dôležité mať sieť na mieste, na ktoré sa človek vracia ⁽¹²¹⁷⁾.

⁽¹²⁰⁶⁾ AI, *Somalia: No place for the displaced*, September 2013 (<http://www.amnesty.org/en/library/asset/AFR52/010/2013/en/998458d1-c6d4-44dc-879d-24b4c6889d1c/afr520102013en.pdf>) accessed 7 June 2014.

⁽¹²⁰⁷⁾ UNHCR, *Refugees in the Horn of Africa: Somali Displacement Crisis, Information Sharing Portal*, last updated 5 June 2014 (<http://data.unhcr.org/horn-of-africa/regional.php>) accessed 7 June 2014.

⁽¹²⁰⁸⁾ UNHCR, *Dabaab and Alinjugur, Kenya, Briefing Note*, June 2014 (<http://data.unhcr.org/horn-of-africa/download.php?id=1375>) accessed 7 June 2014.

⁽¹²⁰⁹⁾ RMMS, *Mixed Migration in Horn of Africa and Yemen*, January 2014 (<http://data.unhcr.org/horn-of-africa/download.php?id=1296>) accessed 7 June 2014.

⁽¹²¹⁰⁾ Hammond, L., 'History, overview, trends and issues in major Somali refugee displacements in the near region', in: *New Issues in Refugee Research*, Research Paper no. 268, UNHCR, 28 Februari 2014 (<http://www.refworld.org/docid/53301a444.html>) accessed 5 May 2014, p. 16.

⁽¹²¹¹⁾ Hammond, L., 'History, overview, trends and issues in major Somali refugee displacements in the near region', in: *New Issues in Refugee Research*, Research Paper no. 268, UNHCR, 28 Februari 2014 (<http://www.refworld.org/docid/53301a444.html>) accessed 5 May 2014, p. 15-16.

⁽¹²¹²⁾ Laura Hammond je popredná univerzitná pedagogička na Oddelení rozvojových štúdií na Škole východných a afrických štúdií (SOAS).

⁽¹²¹³⁾ Hammond, L., 'History, overview, trends and issues in major Somali refugee displacements in the near region', in: *New Issues in Refugee Research*, Research Paper no. 268, UNHCR, 28 Februari 2014 (<http://www.refworld.org/docid/53301a444.html>) accessed 5 May 2014, p. 15-16.

⁽¹²¹⁴⁾ Landinfo/Udlændingsstyrelsen, *Update on security and protection issues in Mogadishu and South-Central Somalia*, March 2014 (http://landinfo.no/asset/2837/1/2837_1.pdf) accessed 26 May 2014, p. 22; see this report for an extensive assessment of the situation of diaspora returnees.

⁽¹²¹⁵⁾ Hammond, L., 'History, overview, trends and issues in major Somali refugee displacements in the near region', in: *New Issues in Refugee Research*, Research Paper no. 268, UNHCR, 28 Februari 2014 (<http://www.refworld.org/docid/53301a444.html>) accessed 5 May 2014, p. 14.

⁽¹²¹⁶⁾ An international organisation in: Lifos, *Säkerhetsituationen i södra och centrala Somalia, Rapport från utredningsresa till Nairobi, Kenya i oktober 2013*, 20 January 2014 (<http://lifos.migrationsverket.se/dokument?documentAttachmentId=40524>) accessed 22 June 2014, p. 33.

⁽¹²¹⁷⁾ An international organisation in: Lifos, *Säkerhetsituationen i södra och centrala Somalia, Rapport från utredningsresa till Nairobi, Kenya i oktober 2013*, 20 January 2014 (<http://lifos.migrationsverket.se/dokument?documentAttachmentId=40524>) accessed 22 June 2014, p. 33.

Podľa *Sabahi Online* jeden veliteľ hnutia Al-Shabaab vyhlásil, že teroristická skupina bude prenasledovať vracajúce sa osoby, pretože „sú rovnaké ako nevercovia“⁽¹²¹⁸⁾. O vracajúcich osobách sa tvrdí, že zavádzajú „zlé myšlienky“.⁽¹²¹⁹⁾ Jeden zdroj však tvrdí, že osobám vracajúcim sa do Mogadiša nehrozí žiadne konkrétne riziko⁽¹²²⁰⁾.

Na usadenie sa v Mogadiše človek potrebuje klanovú ochranu (bezpečnosť) a rodinné jadro (podpora živobytia)⁽¹²²¹⁾. Rodinné jadro zabezpečí v prípade potreby podporu⁽¹²²²⁾. Širšia rodina poskytne podporu len na niekoľko dní a nemôže sa považovať za dlhodobé riešenie živobytia alebo ubytovania⁽¹²²³⁾. Ak človek nie je z Mogadiša, bude potrebovať dodatočné finančné prostriedky na to, aby sa mohol usadiť v hlavnom meste⁽¹²²⁴⁾. Vzdelanie, zručnosti a hotovostné granty môžu tiež uľahčiť usadenie sa v Mogadiše. Okrem toho môžu novým obyvateľom pomôcť miestne MVO⁽¹²²⁵⁾.

5.5.2 Asistovaný dobrovoľný návrat: IDP

UNHCR aj naďalej pomáha pri návrate IDP z Mogadiša⁽¹²²⁶⁾. Takzvané Konzorcium návratu pod vedením UNHCR⁽¹²²⁷⁾ pozostávajúce z ôsmich subjektov Organizácie Spojených národov a z MVO (FAO, DRC, IOM, Intersos, Islamic Relief, UNHCR, NRC a WFP)⁽¹²²⁸⁾, už pomohlo asi 40 000 ľuďom vrátiť sa najmä z Mogadiša na svoje pôvodné miesta v Bay, Lower Shabelle a Middle Shabelle⁽¹²²⁹⁾. Konzorcium chce ďalej vytvoriť spoločný prístup vrátane balíkov spoločných návratov a dohôd o spoločných postupoch (t. j. kontrolné návštevy, lekárske prehliadky pred odchodom atď.)⁽¹²³⁰⁾. Osobám, ktoré sa vracajú, poskytuje dopravu, balíky na zabezpečenie prístrešia, balíky na zabezpečenie živobytia a platby v hotovosti za potraviny a základné predmety, ktoré nie sú potravinami, najmenej na tri mesiace. K dispozícii sú aj prispôbené balíky pomoci pre zraniteľné domácnosti⁽¹²³¹⁾.

Jednotka udržateľných riešení UNHCR plánuje v roku 2014 pomôcť zhruba 15 000 domácnostiam IDP, ktoré sa dobrovoľne vracajú. Ide o výrazne vyšší počet ako v roku 2013, kedy sa pomoc poskytla 11 000 domácnostiam pri návrate do Bay, Lower a Middle Shabelle, Gedo a Hiiraan⁽¹²³²⁾.

Doplnkovo k návratom s pomocou sa na svoje miesto zvyčajného pobytu v roku 2013 spontánne vrátilo 14 000 IDP. Tento počet jednoznačne stúpol v prvých troch mesiacoch roka 2014, keď sa 9 070 ľudí spontánne vrátilo domov⁽¹²³³⁾.

⁽¹²¹⁸⁾ Sabahionline, *Somalis from diaspora denounce al-Shabaab threats*, 9 January 2014 (http://sabahionline.com/en_GB/articles/hoa/articles/features/2014/01/09/feature-01) accessed 9 May 2014.

⁽¹²¹⁹⁾ LPI, *Alternatives for Conflict Transformation in Somalia. A snapshot and analysis of key political actors' views and strategies*, 2014 (<http://www.life-peace.org/wp-content/uploads/The-ACTS-Report.pdf>) accessed 27 May 2014, p. 19.

⁽¹²²⁰⁾ Philippe Gourdin in: Lifos, *Säkerhetssituationen i södra och centrala Somalia, Rapport från utredningsresa till Nairobi, Kenya i oktober 2013*, 20 January 2014 (<http://lifos.migrationsverket.se/dokument?documentAttachmentId=40524>) accessed 22 June 2014, p. 33.

⁽¹²²¹⁾ UNHCR in: Landinfo/Udlændingsstyrelsen, *Update on security and protection issues in Mogadishu and South-Central Somalia*, March 2014 (http://landinfo.no/asset/2837/1/2837_1.pdf) accessed 26 May 2014, p. 40.

⁽¹²²²⁾ An international NGO in: Landinfo/Udlændingsstyrelsen, *Update on security and protection issues in Mogadishu and South-Central Somalia*, March 2014 (http://landinfo.no/asset/2837/1/2837_1.pdf) accessed 26 May 2014, p. 40.

⁽¹²²³⁾ UNHCR in: Landinfo/Udlændingsstyrelsen, *Update on security and protection issues in Mogadishu and South-Central Somalia*, March 2014 (http://landinfo.no/asset/2837/1/2837_1.pdf) accessed 26 May 2014, p. 40.

⁽¹²²⁴⁾ An international NGO in: Landinfo/Udlændingsstyrelsen, *Update on security and protection issues in Mogadishu and South-Central Somalia*, March 2014 (http://landinfo.no/asset/2837/1/2837_1.pdf) accessed 26 May 2014, p. 40.

⁽¹²²⁵⁾ An international NGO in: Landinfo/Udlændingsstyrelsen, *Update on security and protection issues in Mogadishu and South-Central Somalia*, March 2014 (http://landinfo.no/asset/2837/1/2837_1.pdf) accessed 26 May 2014, p. 40.

⁽¹²²⁶⁾ UNHCR, *2014 UNHCR country operations profile – Somalia* (<http://www.unhcr.org/pages/49e483ad6.html>) accessed 27 August 2014; US Department of State, *Country Report on Human Rights Practices for 2013 - Somalia*, 27 February 2014, (<http://www.state.gov/j/drl/rls/hrrpt/humanrightsreport/index.htm?year=2013&dclid=220158>) accessed 23 May 2014.

⁽¹²²⁷⁾ UNHCR, *2014 UNHCR country operations profile – Somalia* (<http://www.unhcr.org/pages/49e483ad6.html>) accessed 27 August 2014; Landinfo/Udlændingsstyrelsen, *Update on security and protection issues in Mogadishu and South-Central Somalia*, March 2014 (http://landinfo.no/asset/2837/1/2837_1.pdf) accessed 26 May 2014, p. 45.

⁽¹²²⁸⁾ UNHCR, *2014 UNHCR country operations profile – Somalia* (<http://www.unhcr.org/pages/49e483ad6.html>) accessed 27 August 2014; Landinfo/Udlændingsstyrelsen, *Update on security and protection issues in Mogadishu and South-Central Somalia*, March 2014 (http://landinfo.no/asset/2837/1/2837_1.pdf) accessed 26 May 2014, p. 45; DRC, *IDP Returns in Somalia. The Return Consortium*, January 2013 (http://drc.dk/fileadmin/uploads/pdf/IA_PDF/Horn_of_Africa_and_Yemen/Drc%20fact%20sheet-07.2013/IDP%20Return%20Somalia%20JAN%202013-DRC%20fact%20sheet.pdf) accessed 8 May 2014.

⁽¹²²⁹⁾ UNHCR, *2014 UNHCR country operations profile – Somalia* (<http://www.unhcr.org/pages/49e483ad6.html>) accessed 27 August 2014; UN Security Council, *Report of the Secretary-General on Somalia (S/2014/140)*, 3 March 2014 (<http://www.refworld.org/docid/531ef31f4.html>) accessed 19 May 2014, p. 12.

⁽¹²³⁰⁾ UNHCR, *2014 UNHCR country operations profile – Somalia* (<http://www.unhcr.org/pages/49e483ad6.html>) accessed 27 August 2014; Landinfo/Udlændingsstyrelsen, *Update on security and protection issues in Mogadishu and South-Central Somalia*, March 2014 (http://landinfo.no/asset/2837/1/2837_1.pdf) accessed 26 May 2014, p. 45.

⁽¹²³¹⁾ UNHCR, *2014 UNHCR country operations profile – Somalia* (<http://www.unhcr.org/pages/49e483ad6.html>) accessed 27 August 2014; DRC, *IDP Returns in Somalia. The Return Consortium*, January 2013 (http://drc.dk/fileadmin/uploads/pdf/IA_PDF/Horn_of_Africa_and_Yemen/Drc%20fact%20sheet-07.2013/IDP%20Return%20Somalia%20JAN%202013-DRC%20fact%20sheet.pdf) accessed 8 May 2014.

⁽¹²³²⁾ UNHCR, *Somalia Fact Sheet*, April 2014 (http://www.ecoi.net/file_upload/1930_1397656486_unhcr-briefing-sheet-april-v1.pdf) accessed 6 May 2014, p. 1.

⁽¹²³³⁾ UNHCR, *Somalia Fact Sheet*, April 2014 (http://www.ecoi.net/file_upload/1930_1397656486_unhcr-briefing-sheet-april-v1.pdf) accessed 6 May 2014, p. 1.

Neistota v oblastiach, ako napr. vojenská kampaň začiatkom roka 2014, môže návraty prekaziť⁽¹²³⁴⁾. Mnohí ľudia navyše stratili prístup k pozemkom alebo majetku vo vidieckych oblastiach, a preto je možné, že sa nebudú vedieť užiť⁽¹²³⁵⁾. Dostupnosť poľnohospodárskej pôdy sa zdá byť jednou z hlavných prekážok návratu⁽¹²³⁶⁾. Návrat bývalých vysídlených osôb do oblastí, ktoré okupovalo hnutie Al-Shabaab, aj naďalej vyúsťuje do sporov o vlastníctvo pozemkov⁽¹²³⁷⁾. Skutočnosť, že hnutie Al-Shabaab je stále aktívne popri cestách a trasách medzi mestami pod vládnu kontrolou a v mnohých častiach vidieka v Južnom/Strednom Somálsku, predstavuje ďalšiu prekážku, keďže dokonca aj tí, ktorí dokážu získať prístup k pozemkom, by nemuseli mať prístup do príslušných obchodných stredísk alebo na trhy⁽¹²³⁸⁾.

Medzinárodná agentúra, ktorá riadi program návratu IDP do Južného/Stredného Somálska, napriek tomu uviedla že „sa nestretla so žiadnymi problémami okrem silného faktoru špionáže“.⁽¹²³⁹⁾

5.5.3 Asistovaný dobrovoľný návrat: Utečenci

Len v roku 2013 najmenej 30 000 osôb⁽¹²⁴⁰⁾, ale pravdepodobne viac ako 34 000, prekročilo hranice Somálska, predovšetkým z Kene a Etiópie⁽¹²⁴¹⁾. „Mnohí utečenci sa pripravujú na možnosť určitej formy návratu.“⁽¹²⁴²⁾ V prvých troch mesiacoch roka 2014 prekročilo tieto hranice približne 5 000 Somáľčanov⁽¹²⁴³⁾. Mnohé z týchto prekročení hraníc sú však len sezónne alebo dočasné⁽¹²⁴⁴⁾ „kontrolné misie“, ako ich označuje RMMS⁽¹²⁴⁵⁾. Medzi hlavné miesta prekračovania hraníc patria Diff, Dhobley a Waldeyna, na ktorých sa vzdelávacie tímy zamerané na mínové nebezpečenstvo snažia zabezpečiť informovanie navrátilcov o nebezpečenstvách a hrozbách výbušných zariadení⁽¹²⁴⁶⁾.

Dňa 10. novembra 2013 bola podpísaná trojstranná dohoda o dobrovoľnom návrate medzi Keňou, Somálskom a UNHCR. Zmluvné strany sa dohodli na šesťmesačnom pilotnom projekte na pomoc osobám, ktoré sa dobrovoľne vracajú⁽¹²⁴⁷⁾. Odhaduje sa, že v rámci prvého kroku dostane 10 000 Somáľčanov pomoc na návrat do troch pilotných oblastí: Baidoa, Kismayo a Luuq⁽¹²⁴⁸⁾. Boli dokončené logistické prípravy (odpočívadlá na hraničných priechodoch

⁽¹²³⁴⁾ UNHCR, *Somalia Fact Sheet*, April 2014 (http://www.ecoi.net/file_upload/1930_1397656486_unhcr-briefing-sheet-april-v1.pdf) accessed 6 May 2014, p. 1; compare: AI (19.2.2014) S50

⁽¹²³⁵⁾ Hammond, L., 'History, overview, trends and issues in major Somali refugee displacements in the near region', in: *New Issues in Refugee Research*, Research Paper no. 268, UNHCR, 28 Februari 2014 (<http://www.refworld.org/docid/53301a444.html>) accessed 5 May 2014, p. 13.

⁽¹²³⁶⁾ Hammond, L., 'History, overview, trends and issues in major Somali refugee displacements in the near region', in: *New Issues in Refugee Research*, Research Paper no. 268, UNHCR, 28 Februari 2014 (<http://www.refworld.org/docid/53301a444.html>) accessed 5 May 2014, p. 15.

⁽¹²³⁷⁾ US Department of State, *Country Report on Human Rights Practices for 2013 - Somalia*, 27 February 2014 (<http://www.state.gov/j/drl/rls/hrrpt/humanrightsreport/index.htm?year=2013&dliid=220158>) accessed 2 June 2014.

⁽¹²³⁸⁾ AI, *No place like home: Returns and relocations of Somalia's displaced*, 19 February 2014 (<http://www.amnesty.org/en/library/asset/AFR52/001/2014/en/109361a7-4d78-493c-94ed-7d76d81faa6b/af520012014en.pdf>) accessed 6 May 2014, p. 50.

⁽¹²³⁹⁾ An international agency in: Landinfo/Udlandingsstyrelsen, *Update on security and protection issues in Mogadishu and South-Central Somalia*, March 2014 (http://landinfo.no/asset/2837/1/2837_1.pdf) accessed 26 May 2014, p. 63; see section 'Security – Al-Shabaab'.

⁽¹²⁴⁰⁾ UN Security Council, *Report of the Secretary-General on Somalia (S/2013/709)*, 2 December 2013 (<http://www.refworld.org/docid/52a058af4.html>) accessed 6 May 2014, p. 12; see also: UN OCHA, *Kenya to Somalia: Cross-Border Movement (as of 28 Feb 2014)*, 28 February 2014 (http://www.ecoi.net/file_upload/1226_1394032442_ken-som-cross-border-movement-28-feb-2014.pdf) accessed 6 May 2014.

⁽¹²⁴¹⁾ RMMS, *Mixed Migration in Horn of Africa and Yemen, Monthly Dashboard Map*, February 2014 (http://www.regionalmms.org/fileadmin/content/rmms_dashboard_map/February_2014_RMMS_Monthly_Map.pdf) accessed 12 May 2014.

⁽¹²⁴²⁾ Hammond, L., 'History, overview, trends and issues in major Somali refugee displacements in the near region', in: *New Issues in Refugee Research*, Research Paper no. 268, UNHCR, 28 Februari 2014 (<http://www.refworld.org/docid/53301a444.html>) accessed 5 May 2014, p. 9.

⁽¹²⁴³⁾ UNHCR, *Somalia Fact Sheet*, April 2014 (http://www.ecoi.net/file_upload/1930_1397656486_unhcr-briefing-sheet-april-v1.pdf) accessed 6 May 2014, p. 1.

⁽¹²⁴⁴⁾ UN Security Council, *Report of the Secretary-General on Somalia (S/2013/709)*, 2 December 2013 (<http://www.refworld.org/docid/52a058af4.html>) accessed 6 May 2014, p. 12.

⁽¹²⁴⁵⁾ RMMS (Regional Mixed Migration Secretariat), *Mixed Migration in Horn of Africa and Yemen, Monthly Dashboard Map*, February 2014 (http://www.regionalmms.org/fileadmin/content/rmms_dashboard_map/February_2014_RMMS_Monthly_Map.pdf) accessed 12 May 2014.

⁽¹²⁴⁶⁾ UN Security Council, *Report of the Secretary-General on Somalia (S/2013/709)*, 2 December 2013 (<http://www.refworld.org/docid/52a058af4.html>) accessed 6 May 2014, p. 9.

⁽¹²⁴⁷⁾ UN Security Council, *Report of the Secretary-General on Somalia (S/2014/140)*, 3 March 2014 (<http://www.refworld.org/docid/531ef31f4.html>) accessed 19 May 2014, p. 12; see: *Tripartite Agreement Between the Government of the Republic of Kenya, the Government of the Federal Republic of Somalia and the United Nations High Commissioner for Refugees Governing the Voluntary Repatriation of Somali Refugees Living in Kenya, 2013*, 10 November 2013 (<http://www.refworld.org/docid/5285e0294.html>) accessed 15 July 2014.

⁽¹²⁴⁸⁾ UN Security Council, *Report of the Secretary-General on Somalia (S/2014/140)*, 3 March 2014 (<http://www.refworld.org/docid/531ef31f4.html>) accessed 19 May 2014, p. 12.

a v hlavnom meste okrsku v oblasti návratu) ⁽¹²⁴⁹⁾. Konzorcium návratu, ktoré sa pôvodne zameriavalo na návrat IDP, pravdepodobne rozšíri svoju činnosť na utečencov ⁽¹²⁵⁰⁾. Neistota v regióne, najmä v oblasti Baidoa, by však mohla mať vplyv na udržateľné riešenia ⁽¹²⁵¹⁾.

K 25. marcu 2014 sa na službu pomoci UNHCR v utečeneckom tábore Dadaab obrátilo viac ako 2 600 osôb, ktoré sa chcú vrátiť do vymedzených pilotných oblastí ⁽¹²⁵²⁾. Laura Hammond uviedla: „Mnohí utečenci sa pripravujú na možnosť určitej formy návratu.“ ⁽¹²⁵³⁾ UNHCR však zdôrazňuje, že akákoľvek pomoc poskytovaná agentúrou je určená len „jednotlivcom, ktorí sa plne oboznámili so situáciou na svojich pôvodných miestach a rozhodli sa dobrovoľne vrátiť“. ⁽¹²⁵⁴⁾ UNHCR zdôrazňuje, že dohoda je určená len „somálskym jednotlivcom, ktorí sa plne oboznámili so situáciou na svojich pôvodných miestach a rozhodli sa dobrovoľne vrátiť“. ⁽¹²⁵⁵⁾ Kritika sa zameriava na rozsah, do akého majú možní utečenci prístup k informáciám, ako aj na otázku dobrovoľnosti v prostredí, v ktorom je podľa Laury Hammond optimizmus len jedným z rozhodujúcich faktorov, zatiaľ čo ďalšími faktormi sú čoraz väčšia netolerancia a neistota v súvislosti so somálskymi utečencami v hostiteľskej krajine ⁽¹²⁵⁶⁾.

Podľa ďalších odporúčaní by sa ľudia nemali vracieť do oblastí, v ktorých sa nemôžu spoľahnúť na svoje rodinné jadro a na podporu podklanu, pretože sa tak vystavujú nebezpečenstvu ⁽¹²⁵⁷⁾. IOM uvádza, že v súčasnosti uplatňuje „politiku nulového návratu do Somálska“ ⁽¹²⁵⁸⁾. Túto politiku odôvodňujú tieto faktory:

- nedostatočná schopnosť monitorovať ochranu;
- nedostatočná schopnosť monitorovať miestne kapacity absorpcie;
- bezpečnosť a stabilita;
- prístup do oblastí návratu;
- prístup k živobytiu a základným službám;
- prístup k politickému a sociálnemu životu;
- prístup k právnej pomoci;
- formálne dohody medzi vysielajúcou a prijímajúcou vládou ⁽¹²⁵⁹⁾.

Pri podpise uvedenej trojstrannej dohody (pozri oddiel 5.5.3) viaceri partnerov zdôraznilo, že zatiaľ nie sú zavedené podmienky na hromadný návrat ⁽¹²⁶⁰⁾. Podľa výskumného ústavu Heritage Institute for Policy Studies „somálska vláda nemá potrebné absorpčné kapacity na bezpečné a humánne prijatie a presídlenie veľkého množstva utečencov z Kene. Inštitúcie zodpovedné za úlohy týchto rozmerov sú buď chronicky slabé alebo neexistujú.“ ⁽¹²⁶¹⁾

⁽¹²⁴⁹⁾ UN OCHA, *Humanitarian Bulletin Somalia January 2014*, 19 February 2014 (<http://reliefweb.int/sites/reliefweb.int/files/resources/OCHA%20Somalia%20Humanitarian%20Bulletin%20January%202014.pdf>) accessed 15 May 2014, p. 2.

⁽¹²⁵⁰⁾ Landinfo/Udlændingsstyrelsen, *Update on security and protection issues in Mogadishu and South-Central Somalia*, March 2014 (http://landinfo.no/asset/2837/1/2837_1.pdf) accessed 26 May 2014, p. 45.

⁽¹²⁵¹⁾ UN OCHA, *Humanitarian Bulletin Somalia January 2014*, 19 February 2014 (<http://reliefweb.int/sites/reliefweb.int/files/resources/OCHA%20Somalia%20Humanitarian%20Bulletin%20January%202014.pdf>) accessed 15 May 2014, p. 2.

⁽¹²⁵²⁾ UN OCHA, *Humanitarian Bulletin: Eastern Africa; Issue 34; 8 March and 4 April 2014*, 4 April 2014 (http://www.ecoi.net/file_upload/1925_1397556904_hb34.pdf) accessed 6 May 2014, p. 3.

⁽¹²⁵³⁾ Hammond, L., 'History, overview, trends and issues in major Somali refugee displacements in the near region', in: *New Issues in Refugee Research*, Research Paper no. 268, UNHCR, 28 February 2014 (<http://www.refworld.org/docid/53301a444.html>) accessed 5 May 2014, p. 9.

⁽¹²⁵⁴⁾ UNHCR, *UNHCR Position on Returns to Southern and Central Somalia*, 17 June 2014 (<http://www.refworld.org/docid/53a04d044.html>) accessed 27 June 2014, p. 5 See also: UNHCR, *International Protection Considerations with Regard to people fleeing Southern and Central Somalia*, 17 January 2014 (<http://www.refworld.org/docid/52d7fc5f4.html>) accessed 15 May 2014, p. 15.

⁽¹²⁵⁵⁾ UNHCR, *International Protection Considerations with Regard to people fleeing Southern and Central Somalia*, 17 January 2014 (<http://www.refworld.org/docid/52d7fc5f4.html>) accessed 15 May 2014; Landinfo/Udlændingsstyrelsen, *Update on security and protection issues in Mogadishu and South-Central Somalia*, March 2014 (http://landinfo.no/asset/2837/1/2837_1.pdf) accessed 26 May 2014, p. 42-43.

⁽¹²⁵⁶⁾ Hammond, L., „História, prehľad, trendy a problémy v oblasti vysídlenia somálskych utečencov v blízkom regióne“, zverejnené v: *Nové problémy výskumu utečencov*, Výskumná práca č. 268, UNHCR, 28. februára 2014 (<http://www.refworld.org/docid/53301a444.html>) konzultované 5. mája 2014, s. 9; na porovnanie: AI, *Všade dobre, doma najlepšie: Návrat a premiestnenie vysídlených Somálcianov*, 19. februára 2014 (<http://www.amnesty.org/en/library/asset/AFR52/001/2014/en/109361a7-4d78-493c-94ed-7d76d81faa6b/af520012014en.pdf>) konzultované 6. mája 2014, s. 54: „Keď si ľudia myslia, že nemajú inú možnosť iba sa vrátiť, nie je to dobrovoľné rozhodnutie a možno to prirovnať k nútenému návratu.“

⁽¹²⁵⁷⁾ An international NGO in: Landinfo/Udlændingsstyrelsen, *Update on security and protection issues in Mogadishu and South-Central Somalia*, March 2014 (http://landinfo.no/asset/2837/1/2837_1.pdf) accessed 26 May 2014, p. 40.

⁽¹²⁵⁸⁾ Landinfo/Udlændingsstyrelsen, *Update on security and protection issues in Mogadishu and South-Central Somalia*, March 2014 (http://landinfo.no/asset/2837/1/2837_1.pdf) accessed 26 May 2014, p. 44.

⁽¹²⁵⁹⁾ Landinfo/Udlændingsstyrelsen, *Update on security and protection issues in Mogadishu and South-Central Somalia*, March 2014 (http://landinfo.no/asset/2837/1/2837_1.pdf) accessed 26 May 2014, p. 44.

⁽¹²⁶⁰⁾ UN Security Council, *Report of the Secretary-General on Somalia (S/2013/709)*, 2 December 2013 (<http://www.refworld.org/docid/52a058af4.html>) accessed 6 May 2014, p. 12.

⁽¹²⁶¹⁾ HIPS, *Repatriation Pact – Insufficient Progress*, November 2013 (<http://www.heritageinstitute.org/repatriation-pact-2/>) accessed 5 May 2014.

5.5.4 Nútený návrat

Takmer žiadne krajiny nevykonávajú nútený návrat do Južného/Stredného Somálska. Väčšina nútených návratov sa pripisuje Saudskoarabskému kráľovstvu⁽¹²⁶²⁾, v ktorom sa vyvíja veľké úsilie o uplatňovanie nových predpisov proti nelegálnej migrácii⁽¹²⁶³⁾. Okrem toho Saudská Arábia neratifikovala Dohovor o utečencoch z roku 1951 ani nemá existujúci azylový systém⁽¹²⁶⁴⁾.

UNHCR uvádza: „Od decembra 2013 bolo deportovaných vyše 34 000 Somáľčanov z rôznych krajín do Somálska, často v kontexte snáh o riešenie nelegálnej migrácie a pre obavy o bezpečnosť.“⁽¹²⁶⁵⁾ Väčšina z nich bola deportovaná zo Saudskej Arábie (33 605 od decembra 2013 do mája 2014)⁽¹²⁶⁶⁾. Očakáva sa, že čoskoro bude vrátených ďalších tisíc Somáľčanov⁽¹²⁶⁷⁾.

UNHCR uvádza: „Väčšina deportovaných osôb sú mladí somálski muži a ženy, v určitom počte prípadov boli však tiež deportované deti a starší ľudia. Správy o rozdelených rodinách sú bežné. Mnohé z týchto deportovaných osôb sa ocitli v situácii pripomínajúcej IDP v Mogadiše. Medzi deportovanými osobami boli potvrdené prípady zapísaných utečencov a žiadateľov o azyl.“⁽¹²⁶⁸⁾

Po teroristickom útoku, ktorý sa uskutočnil 25. marca 2014 v Mombase, kenská vláda vydala príkaz, ktorý nariadil približne 50 000 utečencom (zväčša Somáľčanom), ktorí bývali v mestských centrách, aby sa presťahovali do utečeneckého tábora Dadaab alebo Kakuma⁽¹²⁶⁹⁾. Po tejto udalosti sa 2. apríla začala operácia Usalama⁽¹²⁷⁰⁾. Počas tejto celoplošnej bezpečnostnej akcie bolo v Nairobi a Mombase zadržaných 4 000 osôb⁽¹²⁷¹⁾. Patril medzi ne aj 82 nelegálnych migrantov, ktorí sa podľa slov somálskeho veľvyslanca v Keni „rozhodli vrátiť“, a ktorí boli v apríli 2014 deportovaní do Mogadiša⁽¹²⁷²⁾. Ďalších 80 osôb ich nasledovalo 19. mája 2014⁽¹²⁷³⁾. K 20. máju 2014 bolo celkovo podľa správ „deportovaných do vlasti“ 359⁽¹²⁷⁴⁾ somálskych štátnych príslušníkov.⁽¹²⁷⁵⁾

Niekoľko deportovaných osôb zo Saudskej Arábie nepochádza z Mogadiša, ale z iných miest v Južnom/Strednom Somálsku⁽¹²⁷⁶⁾. Mnohí kritizujú spôsob, akým Saudská Arábia pristupuje k týmto deportáciám⁽¹²⁷⁷⁾. Navrátilcom sa navyše v Mogadiše neposkytuje takmer žiadna pomoc. FGS požiadala o pomoc. Existujú obavy, „že deportovaní migranti by mohli ešte viac vyhrotiť biednu situáciu v Mogadiše.“⁽¹²⁷⁸⁾

⁽¹²⁶²⁾ For an exhaustive analysis of Saudi migration policy see: RMMS, *The Letter of the Law. Regular and irregular migration in Saudi Arabia in a context of rapid change*, April 2014 (http://www.regionalmms.org/fileadmin/content/rmms_publications/RMMS_Letter_of_the_Law_-_Saudi_Arabia_report.pdf) accessed 15 July 2014.

⁽¹²⁶³⁾ UN News Service, *Somalia's efforts to build cohesive State require international support, Security Council told*, 11 March 2014 (<http://www.refworld.org/docid/5322d9f24.html>) accessed 5 May 2014; UN OCHA, *Humanitarian Bulletin; Eastern Africa; Issue 33; 11 February and 7 March 2014*, 7 March 2014 (http://www.ecoi.net/file_upload/1925_1394281708_ocha-eastern-africa-humanitarian-bulletin-33-final.pdf) accessed 6 May 2014. P. 5.

⁽¹²⁶⁴⁾ HRW, *Saudi Arabia: 12,000 Somalis Expelled*, 18 February 2014 (<http://www.refworld.org/docid/530719344.html>) accessed 5 May 2014.

⁽¹²⁶⁵⁾ UNHCR, *UNHCR Position on Returns to Southern and Central Somalia*, 17 June 2014 (<http://www.refworld.org/docid/53a04d044.html>) accessed 27 June 2014, p. 3.

⁽¹²⁶⁶⁾ BBC, *Somalis sent back home in fear of al-Shabab*, 16 June 2014 (<http://www.bbc.com/news/world-africa-27817431>) accessed 25 June 2014; see also: UN OCHA, *Humanitarian Bulletin Somalia February 2014*, 21 March 2014 (http://reliefweb.int/sites/reliefweb.int/files/resources/OCHA_%20Somalia_%20Humanitarian_%20Bulletin_%20February%202014.pdf) accessed 8 May 2014, p. 2-3.

⁽¹²⁶⁷⁾ UN OCHA, *Humanitarian Bulletin; Eastern Africa; Issue 33; 11 February and 7 March 2014*, 7 March 2014 (http://www.ecoi.net/file_upload/1925_1394281708_ocha-eastern-africa-humanitarian-bulletin-33-final.pdf) accessed 6 May 2014. p. 5; HRW, *Saudi Arabia: 12,000 Somalis Expelled*, 18 February 2014 (<http://www.refworld.org/docid/530719344.html>) accessed 5 May 2014.

⁽¹²⁶⁸⁾ UNHCR, *UNHCR Position on Returns to Southern and Central Somalia*, 17 June 2014 (<http://www.refworld.org/docid/53a04d044.html>) accessed 27 June 2014, p. 3.

⁽¹²⁶⁹⁾ UN OCHA, *Humanitarian Bulletin; Eastern Africa; Issue 34; 8 March and 4 April 2014*, 4 April 2014 (http://www.ecoi.net/file_upload/1925_1397556904_hb34.pdf) accessed 6 May 2014, p. 4; a similar order was given as early as December 2012, when the Commissioner of the Department of Refugee Affairs, Badu Katelo, ordered all refugees and asylum seekers to leave urban areas and return to allocated camps. After an injunction by the High Court of Kenya, issued on 22 January 2013, the relocation of refugees to the camps was temporarily halted. See: HIPS, *Hasty Repatriation*, 2013 (<http://www.heritageinstitute.org/hastyrepatriation/>) accessed 5 May 2014, p. 7.

⁽¹²⁷⁰⁾ Usalama znamená po swahilsky „bezpečnosť“; pozri: IRIN, *Potýčky medzi klanmi v somálskom regióne Lower Shabelle*, 11. júna 2014 (<http://www.irinnews.org/report/100196/clans-clash-in-somalia-s-lower-shabelle>) konzultované 10. júla 2014.

⁽¹²⁷¹⁾ HRW, *Kenya: Halt Crackdown on Somalis*, 11 April 2014 (<http://www.refworld.org/docid/5347950d4.html>) accessed 5 May 2014.

⁽¹²⁷²⁾ IRIN, *Clans clash in Somalia's Lower Shabelle*, 11 June 2014 (<http://www.irinnews.org/report/100196/clans-clash-in-somalia-s-lower-shabelle>) accessed 10 July 2014; HRW, *Kenya: Halt Crackdown on Somalis*, 11 April 2014 (<http://www.refworld.org/docid/5347950d4.html>) accessed 5 May 2014.

⁽¹²⁷³⁾ EU Somalia Mission, *Press Review – Xog-Doon*, 21 May 2014.

⁽¹²⁷⁴⁾ BBC, *Somalis sent back home in fear of al-Shabab*, 16 June 2014 (<http://www.bbc.com/news/world-africa-27817431>) accessed 25 June 2014.

⁽¹²⁷⁵⁾ Shabelle Media Network, *Mayor Mungab Replaces Yaqshid and Howl Wadag District Commissioners*, 26 April 2014 (<http://allafrica.com/stories/201404260037.html>) accessed 16 May 2014.

⁽¹²⁷⁶⁾ HRW, *Saudi Arabia: 12,000 Somalis Expelled*, 18 February 2014 (<http://www.refworld.org/docid/530719344.html>) accessed 5 May 2014.

⁽¹²⁷⁷⁾ E.g. UN OCHA, *Humanitarian Bulletin; Eastern Africa; Issue 33; 11 February and 7 March 2014*, 7 March 2014 (http://www.ecoi.net/file_upload/1925_1394281708_ocha-eastern-africa-humanitarian-bulletin-33-final.pdf) accessed 6 May 2014. P. 5.

⁽¹²⁷⁸⁾ UN OCHA, *Humanitarian Bulletin; Eastern Africa; Issue 33; 11 February and 7 March 2014*, 7 March 2014 (http://www.ecoi.net/file_upload/1925_1394281708_ocha-eastern-africa-humanitarian-bulletin-33-final.pdf) accessed 6 May 2014. P. 5.

IOM a jej partneri poskytujú určitú pomoc (príjem, návrat do vlasti, zdravie, psychosociálna podpora, potraviny a čistá voda, ďalšia preprava) ⁽¹²⁷⁹⁾. Zraniteľným prípadom sa poskytuje ubytovanie a podporná ochrana ⁽¹²⁸⁰⁾.

V tejto súvislosti UN OCHA poznamenáva: „Humanitárni partneri poukázali na to, že podmienky v Somálsku zatiaľ neumožňujú širší návrat utečencov a masový návrat by v skutočnosti mohol spôsobiť nestabilitu a zhoršiť humanitárnu úroveň.“ ⁽¹²⁸¹⁾

Mnohé krajiny EÚ+ aj naďalej uplatňujú politiku, ktorá vylučuje nútený návrat do Južného/Stredného Somálska ⁽¹²⁸²⁾. V súčasnosti nie sú dostupné takmer žiadne štatistické údaje o nútenom návrate z krajín EÚ+ do Južného/Stredného Somálska, s výnimkou Holandska. Od 14. decembra 2012 „(holandské) ministerstvo migrácie rozhodlo, že nútený návrat do Somálska je opätovne možný, pretože Mogadišo sa považuje za oblasť, v ktorej usadenie alebo prechod viac nepredstavujú neprijateľné riziko. (...) Služba repatriácie a odchodu vracia somálskych štátnych príslušníkov na letisko v Mogadiše.“ ⁽¹²⁸³⁾ V roku 2013 bol počet osôb, ktoré sa dobrovoľne vrátili do Somálska približne 50, zatiaľ čo počet nútených návratov bol „menej ako 5“. ⁽¹²⁸⁴⁾

O nútených návratoch z ostatných krajín sú dostupné len útržkové informácie. V septembri 2013 Európsky súd pre ľudské práva pripravil cestu pre operáciu núteného návratu do Južného/Stredného Somálska zo strany Švédska ⁽¹²⁸⁵⁾. HRW uvádza, že „niektoré členské štáty EÚ vrátili neúspešných somálskych žiadateľov o azyl do Mogadiša na základe tvrdení, že očividné zlepšenia v Mogadiše znamenajú, že viac nepotrebovali ochranu z hľadiska ochrany ľudských práv“ ⁽¹²⁸⁶⁾. BBC uvádza, že Spojené kráľovstvo aj Švédsko vrátili do Somálska jedného somálskeho štátneho príslušníka, ale neuvádza miesto, na ktoré boli tieto osoby vrátené ⁽¹²⁸⁷⁾.

UNHCR za súčasných okolností „nalieha na štáty, aby sa zdržali násilného návratu akýchkoľvek osôb do oblastí v Južnom a Strednom Somálsku, ktoré postihuje vojenská činnosť a/alebo v ktorých dochádza k vysídleniu, ktoré sú naďalej zraniteľné a neisté po nedávnej vojenskej činnosti, alebo ktoré sú aj naďalej pod kontrolou nešťátnych skupín“ ⁽¹²⁸⁸⁾.

⁽¹²⁷⁹⁾ UN OCHA, *Humanitarian Bulletin Somalia February 2014*, 21 March 2014 (<http://reliefweb.int/sites/reliefweb.int/files/resources/OCHA%20Somalia%20Humanitarian%20Bulletin%20February%202014.pdf>) accessed 8 May 2014, p. 2-3.

⁽¹²⁸⁰⁾ UN OCHA, *Humanitarian Bulletin; Eastern Africa; Issue 33; 11 February and 7 March 2014*, 7 March 2014 (http://www.ecoi.net/file_upload/1925_1394281708_ocha-eastern-africa-humanitarian-bulletin-33-final.pdf) accessed 6 May 2014. P. 5.

⁽¹²⁸¹⁾ UN OCHA, *Humanitarian Bulletin Somalia January 2014*, 19 February 2014 (<http://reliefweb.int/sites/reliefweb.int/files/resources/OCHA%20Somalia%20Humanitarian%20Bulletin%20January%202014.pdf>) accessed 15 May 2014, p. 2.

⁽¹²⁸²⁾ Ad hoc dotazník autorov.

⁽¹²⁸³⁾ Repatriation and Departure Service (The Netherlands), Response by e-mail, 27 May 2014.

⁽¹²⁸⁴⁾ IND (The Netherlands), Response by e-mail, 27 May 2014.

⁽¹²⁸⁵⁾ European Court of Human Rights (Council of Europe), *K.A.B. v Sweden, Application no. 886/11*, 5 September 2013 (<http://www.refworld.org/docid/5229af714.html>) accessed 15 July 2014.

⁽¹²⁸⁶⁾ HRW, *World Report 2014, Somalia*, 21 January 2014 (<http://www.hrw.org/world-report/2014/country-chapters/somalia>) accessed 13 May 2014.

⁽¹²⁸⁷⁾ BBC, *Somalis sent back home in fear of al-Shabab*, 16 June 2014 (<http://www.bbc.com/news/world-africa-27817431>) accessed 25 June 2014.

⁽¹²⁸⁸⁾ UNHCR, *UNHCR Position on Returns to Southern and Central Somalia*, 17 June 2014 (<http://www.refworld.org/docid/53a04d044.html>) accessed 27 June 2014, p. 3.

Príloha 1: Zoznam zdrojov

Elektronické zdroje

Abbink, J., 'The total Somali clan genealogy (second edition)', *ASCO Working Paper 84/2009*, 2009 (<https://openaccess.leidenuniv.nl/handle/1887/14007>) accessed 10 June 2014.

ABYZ News Links, *Somalia Newspapers and News Media Guide* (<http://www.abyznewslinks.com/somal.htm>) accessed 4 June 2014.

ACCORD (Austrian Centre for Country of Origin and Asylum Research and Documentation), *Clans in Somalia. Report on a Lecture by Joakim Gundel*, December 2009 (http://www.ecoi.net/file_upload/90_1261130976_accord-report-clans-in-somalia-revised-edition-20091215.pdf) accessed 10 June 2014.

ACCORD, 'Somalia: Al-Shabaab: Chronology of Events since January 2012', *Ecoi.net* [online portal], last updated 11 June 2014 (<http://www.ecoi.net/news/190134::somalia/126.al-shabaab-chronology-of-events-since-january-2012.htm>) accessed 26 May 2014.

ACLED (Armed Conflict Location & Event Dataset), *Country Report: Somalia*, April 2013 (http://www.acleddata.com/wp-content/uploads/2013/04/ACLED-Country-Report_Somalia_April-2013.pdf) accessed 28 May 2014.

Adeso Africa, *Risk of relapse - Somalia crisis update*, May 2014 (<http://adesoafrica.org/wp-content/uploads/2014/05/Risk-of-Relapse-Final.pdf>) accessed 8 May 2014.

AFP (Agence France Press), *UN troops deploy in Somali capital to defend staff*, 18 May 2014 (<http://reliefweb.int/report/somalia/un-troops-deploy-somali-capital-defend-staff>) accessed 30 May 2014.

Africa Reporters, *Somalia says working on reviving defunct national airline*, 19 February 2014 (<http://www.africareporters.com/index.php/component/k2/item/590-somalia-says-working-on-reviving-defunct-national-airline>) accessed 6 June 2014.

Africa Review, *Al-Shabaab outlaws mixed-gender classrooms*, 13 February 2011 (<http://www.africareview.com/News/-/979180/1106594/-/hrnvccz/-/index.html>) accessed 2 May 2014.

Africa Review, *23 years on, Somalia's defunct flag carrier eyes return to the sky*, 14 March 2014 (<http://www.africareview.com/Special-Reports/Somali-Airlines-eyes-return-to-the-sky/-/979182/2243662/-/cgg9w6/-/index.html>) accessed 6 June 2014.

Afrol News, *Somali govt starts issuing new e-passports*, 28 March 2007 (<http://afrol.com/articles/24890>) accessed 26 May 2014.

AI (Amnesty International), *Making love a crime: Criminalization of same-sex conduct in Sub-Saharan Africa*, 25 June 2013 (<http://www.amnesty.org/en/library/info/AFR01/001/2013/en>) accessed 2 June 2014.

AI, *Mogadishu cannot qualify as an Internal Flight Alternative*, 26 September 2013 (<http://www.amnesty.org/en/library/asset/AFR52/012/2013/en/77726de8-a461-430f-bdd5-3962e6342ccf/afr520122013en.pdf>) accessed 5 June 2014.

AI, *No place like home: Returns and relocations of Somalia's displaced*, 19 February 2014 (<http://www.amnesty.org/en/library/asset/AFR52/001/2014/en/109361a7-4d78-493c-94ed-7d76d81faa6b/afr520012014en.pdf>) accessed 6 May 2014.

AI, *Somalia: Forced evictions in Mogadishu put thousands of displaced at even greater risk*, Press Release, 13 September 2013 (<http://www.amnesty.org/en/for-media/press-releases/somalia-forced-evictions-mogadishu-put-thousands-displaced-even-greater-ris>) accessed 29 May 2014.

AI, *Somalia: No place for the displaced*, September 2013 (<http://www.amnesty.org/en/library/asset/AFR52/010/2013/en/998458d1-c6d4-44dc-879d-24b4c6889d1c/afr520102013en.pdf>) accessed 7 June 2014.

AI, *Somalia: Rape and sexual violence in Somalia - An ongoing epidemic*, 30 August 2013 (<http://www.amnesty.org/en/library/asset/AFR52/009/2013/en/03eed775-84d9-4e3b-bd29-60dd56fafa0d/afr520092013en.pdf>) accessed 29 May 2014.

Al Jazeera, *Al-Shabab bans internet in Somalia*, 9 January 2014 (<http://www.aljazeera.com/news/africa/2014/01/al-shabab-bans-internet-somalia-20141981213614575.html>) accessed 19 May 2014.

Al Jazeera, *Gay Somali refugees face death threats*, 7 July 2013 (<http://www.aljazeera.com/indepth/features/2013/06/2013630131245411453.html#>) accessed 2 June 2014.

Al Jazeera, *Somalia acknowledges rape by soldiers*, 10 April 2013

(<http://www.aljazeera.com/news/africa/2013/04/201341014264454936.html>) accessed 26 June 2014.

Ambroso, G., *Pastoral society and transnational refugees: population movements in Somaliland and eastern Ethiopia 1988-2000*, August 2002 (<http://www.unhcr.org/3d5d0f3a4.html>) accessed 10 June 2014.

American Thinker, *Interview with an Al Shabaab Member*, 25 September 2013 (http://www.americanthinker.com/2013/09/interview_with_an_al_shabaab_member.html) accessed 10 June 2014.

AMISOM (African Union Mission in Somalia), *AMISOM Police*, s.d. (<http://amisom-au.org/mission-profile/amisom-police/>) accessed 15 May 2014.

AMISOM, *Amisom Daily Media Monitoring*, 30 April 2014 (<http://somaliamediamonitoring.org/april-30-2014-daily-monitoring-report/>) accessed 15 May 2014.

AMISOM, *Amisom Daily Media Monitoring*, 9 April 2014 (<http://somaliamediamonitoring.org/april-9-2014-morning-headlines/>) accessed 15 May 2014.

AMISOM, *Amisom Daily Media Monitoring*, 25 February 2014, (<http://somaliamediamonitoring.org/february-25-2014-daily-monitoring-report/>) accessed 15 May 2014.

AMISOM, *Amisom Daily Media Monitoring*, 31 January 2014 (<http://somaliamediamonitoring.org/january-31-2014-daily-monitoring-report/>) accessed 15 May 2014.

AMISOM, *Amisom Daily Media Monitoring*, 24 January 2014 (<http://somaliamediamonitoring.org/january-24-2014-daily-monitoring-report/>) accessed 15 May 2014.

AMISOM, *Frequently Asked Questions*, s.d. (<http://amisom-au.org/frequently-asked-questions/>) accessed 15 May 2014.

AMISOM, *Humanitarian Work*, s.d. (<http://amisom-au.org/mission-profile/humanitarian-work/>) accessed 15 May 2014.

AMISOM, *Kismayo Airport refurbished*, 2 March 2014 (<http://amisom-au.org/2014/03/kismayo-airport-refurbished/>); see also (<http://vimeo.com/88342137>) accessed 25 June 2014.

AMISOM, 'School days – AMISOM education takes off', *AMISOM Bulletin issue 5*, 15 May 2010 (https://www.google.com/url?q=http://amisom-au.org/%3Fwpdmact%3Dprocess%26did%3DMTUuaG90bGluaw%3D%3D&sa=U&ei=rmRjU43jH6Oy0QXQ5YC4Dg&ved=0CEQQFjAG&sig2=zRsYlcOsRkgouBopJeaB4w&usg=AFQjCNEYtAT-Fpie-2oUfRFs_s4eoycYglA) accessed 2 May 2014.

AMISOM, *Sector II Profile Kismayo*, s.d. (<http://amisom-au.org/wp-content/uploads/2013/11/Sector-II-Kismayo.pdf>) accessed 27 June 2014.

AMISOM, *Sector IV Profile – Belet Weyne*, November 2013 (<http://amisom-au.org/wp-content/uploads/2013/11/Sector-IV-Belet-Weyne.pdf>) accessed 24 June 2014.

AMISOM Public Information, Photo [Flickr] taken on 30 November 2012 (https://www.flickr.com/photos/au_unistphotostream/8251327999/in/photolist-86oJdb-dz9dkR-dz9dtR-dieTRQ-dieWvg-dieUp9-dgm5um-dieWgv-dAgDf7-dieUaw-dAbb8M-dgCdRy-dgkRAq-dgkQ3n-dieUAq-dieWWB-dieUE7-dgkSYG-dgkRWN-dgkPXz-dgkScO-dkdghD-deGUDL-dgkR2p-dgkS5d-dgkQ8P-dgkQPD-dgkSRG-dgkQJn-dgkS9L-dgkRsb-dgkQhB-butuBX-dgkQyV-butvTt-butvie-butuLP-butw9v-butw26-butvvt-butv3x-butvaP-butuWX-e9DD4n-e9DACE-e9J72Y-e9CyXk-e9K46W-86kznn-dz98KX/) accessed 27 June 2014.

AMISOM Public Information, Photo [Flickr] taken on 30 November 2012 (https://www.flickr.com/photos/au_unistphotostream/8251328463/in/photolist-86oJdb-dz9dkR-dz9dtR-dieTRQ-dieWvg-dieUp9-dgm5um-dieWgv-dAgDf7-dieUaw-dAbb8M-dgCdRy-dgkRAq-dgkQ3n-dieUAq-dieWWB-dieUE7-dgkSYG-dgkRWN-dgkPXz-dgkSCo-dkdghD-deGUDL-dgkR2p-dgkS5d-dgkQ8P-dgkQPD-dgkSRG-dgkQJn-dgkS9L-dgkRsb-dgkQhB-butuBX-dgkQyV-butvTt-butvie-butuLP-butw9v-butw26-butvvt-butv3x-butvaP-butuWX-e9DD4n-e9DACE-e9J72Y-e9CyXk-e9K46W-86kzzn-dz98KX/) accessed 27 June 2014.

AP (Associated Press), *As Islamic radicals retreat, young Somalis elope*, 17 April 2013 (<http://news.yahoo.com/islamic-radicals-retreat-young-somalis-elope-113958149.html>) accessed 30 May 2014.

AP, *Female Genital Mutilation Down*, 16 April 2013 (<http://bigstory.ap.org/article/somalia-female-genital-mutilation-down>) accessed 30 May 2014.

Article 19, *Newsletter: Freedom of Expression in East Africa*, 12 May 2014

(<http://www.article19.org/resources.php/resource/37551/en/newsletter:-freedom-of-expression-in-east-africa>) accessed 15 July 2014.

Article 19, *Somalia: Draft Media Law Legal Analysis*, July 2013 (<http://www.article19.org/data/files/medialibrary/37192/Somalia-analysis-Final-July-2013-proofed.pdf>) accessed 23 May 2014.

Atta-Asamoah, A., *Al-Shabaab's relative strength is the real threat*, ISS Africa, 4 November 2013 (<http://www.issafrika.org/iss-today/al-shabaabs-relative-strength-is-the-real-threat>) accessed 16 May 2014.

Atta-Asamoah, A. & Ramis Segui, N., *Situation Report Somalia: Somalia: Fighting the odds in the search for peace after the transition*, ISS Africa (Institute for Strategic Studies, Addis Ababa), March 2014 (<http://www.issafrika.org/uploads/SitRep5Mar14.pdf>) accessed 3 June 2014.

AU/UN IST Media Observatory project, *Briefing Note 007*, 5 February 2014 (<http://somalimedia.so/wp-content/uploads/2014/02/Somali-Media-Mapping-Report-05-Feb-2014.pdf>) accessed 4 June 2014.

Aynte, A., 'The State of Higher Education in Somalia: privatisation, rapid growth and the need for regulation', *African Arguments* [weblog] 22 August 2013 (<http://africanarguments.org/2013/08/22/the-state-of-higher-education-in-somalia-privatisation-rapid-growth-and-the-need-for-regulation-%E2%80%93-by-abdi-aynte/>) accessed 2 May 2014.

AZ World Airports, *Boosaaso – Bender Qasim International Airport (BSA/MCMF)* (<http://www.azworldairports.com/airports/a2470bsa.cfm>) accessed 6 June 2014.

AZ World Airports, *Kisimayu Airport (KMU/HCMK)* (<http://www.azworldairports.com/airports/a2470kmu.cfm>) accessed 6 June 2014.

AZ World Airports, *Mogadishu International Airport (MGQ/HCMM)* (<http://www.azworldairports.com/airports/a2470mgq.cfm>) accessed 6 June 2014.

BAMF (Bundesamt für Migration und Flüchtlinge), *Briefing Notes*, 22 April 2014 (<https://milo.bamf.de/milop/livelink.exe?func=ll&objId=17167848&objAction=Open&nexturl=/milop/livelink.exe?func=ll&objId=17167951&objAction=browse&viewType=1>) accessed 16 May 2014.

BAMF, *Briefing Notes*, 24 March 2014 (<https://milo.bamf.de/milop/livelink.exe?func=ll&objId=17130038&objAction=Open&nexturl=/milop/livelink.exe?func=ll&objId=17130025&objAction=browse&viewType=1>) accessed 16 May 2014.

BAMF, *Briefing Notes*, 24 February 2014 (<https://milo.bamf.de/milop/livelink.exe?func=ll&objId=17084120&objAction=Open&nexturl=/milop/livelink.exe?func=ll&objId=17046444&objAction=browse&viewType=1>) accessed 16 May 2014.

BAMF, *Briefing Notes*, 17 February 2014 (<https://milo.bamf.de/milop/livelink.exe?func=ll&objId=17046521&objAction=Open&nexturl=/milop/livelink.exe?func=ll&objId=17047618&objAction=browse&viewType=1>) accessed 16 May 2014.

BAMF, *Minderheiten in Somalia*, July 2010 (https://milo.bamf.de/milop/liveliink.exe/fetch/2000/702450/683266/693991/697672/697677/6029534/13604856/13565580/Deutschland___Bundesamt_f%C3%BCr_Migration_und_Fl%C3%BCchtlinge,_Minderheiten_in_Somalia,_Juli_2010.pdf?nodeid=13904432&vernum=-2) accessed 10 June 2014.

Bar-Kulan, *Banadir officials launch Mogadishu Street Naming Project*, 29 January 2014 (<http://www.bar-kulan.com/2014/01/29/banadir-officials-launch-mogadishu-street-naming-project/>) accessed 5 June 2014.

BBC, *In pictures: Rebuilding Mogadishu*, 8 August 2012 (<http://www.bbc.com/news/world-africa-19112530>) accessed 5 June 2014.

BBC, *Somalia in high speed internet 'culture shock'*, 10 April 2014 (<http://www.bbc.com/news/world-africa-26973587>) accessed 19 May 2014.

BBC, *Somalia parliament attacked by al-Shabab in Mogadishu*, 24 May 2014 (<http://www.bbc.com/news/world-africa-27554498>) accessed 5 June 2014.

BBC, *Somalia profile – A chronology of key events*, last updated 19 December 2013 (<http://www.bbc.com/news/world-africa-14094632>) accessed 26 May 2014.

BBC, *Somalia's al-Shabab: Striking like mosquitoes*, 26 February 2014 (<http://www.bbc.com/news/world-africa-26343248>) accessed 2 June 2014.

BBC, *Somalia's ambitions online could bring Mogadishu to the world*, 23 October 2012 (<http://www.bbc.com/news/business-19961266>) accessed 16 May 2014.

BBC, *Somalia's fight to harness the power of Mogadishu port*, 6 May 2013 (<http://www.bbc.com/news/world-africa-22404123>) accessed 6 June 2014.

BBC, *Somali 'ghost city' wracked by war*, 6 October 2008 (<http://news.bbc.co.uk/2/hi/africa/7651776.stm>) accessed 4 June 2014.

BBC, *Somali MP Isak Mohamed Rino killed by Mogadishu car bomb*, 21 April 2014 (<http://www.bbc.com/news/world-africa-27102639#>) accessed 27 May 2014.

BBC, *Somalis sent back home in fear of al-Shabab*, 16 June 2014 (<http://www.bbc.com/news/world-africa-27817431>) accessed 25 June 2014.

BBG (Broadcasting Board of Governors)-Gallup, *Media Use in Somalia 2013* (<http://www.bbg.gov/wp-content/media/2013/11/gallup-somalia-brief.pdf>) accessed 16 May 2014.

Bertelsmann Stiftung, *BTI 2014 - Somalia Country Report, 2014* (<http://www.bti-project.de/fileadmin/Inhalte/reports/2014/pdf/BTI%202014%20Somalia.pdf>) accessed 29 May 2014.

Biztech, *Race is on to save UK-Somali remittance lifeline*, 25 June 2013 (http://www.biztechfrica.com/article/race-save-uk-somali-remittance-lifeline/6314/#.U3pG5Vh_tg8) accessed 19 May 2014.

Bradbury, M. & Healy, S., 'Endless war: a brief history of the Somali conflict', *Accord Issue 21*, 2010 (http://www.c-r.org/sites/default/files/21_Somalia_2010_ENG_F.pdf) accessed 26 May 2014.

Bryden, M., *Somalia Redux? Assessing the New Somali Federal Government*, Center for Strategic & International Studies, August 2013 (http://csis.org/files/publication/130819_Bryden_SomaliaRedux_WEB.pdf) accessed 15 May 2014.

Bryden, M., *The Reinvention of Al-Shabaab. A Strategy of Choice or Necessity?*, Center for Strategic & International Studies, February 2014 (<http://csis.org/publication/reinvention-al-shabaab>) accessed 5 May 2014.

Bryld, E. & Kamau, C., 'Political Economy Analysis in Mogadishu', *Tana Copenhagen*, May 2012 (<http://tanacopenhagen.com/uploads/Political%20Economy%20Analysis%20of%20Mogadishu%20-%20full%20report.pdf>) accessed 4 June 2014.

Bueger, C., 'The Decline of Somali Piracy – Towards Long Term Solutions', *Piracy-Studies.org* [weblog], 1 September 2013 (<http://piracy-studies.org/2013/the-decline-of-somali-piracy-towards-long-term-solutions/>) accessed 14 August 2014.

Byrnes, M., *A Fascinating Glimpse of Daily Life in Mogadishu*, 21 October 2013 (<http://www.citylab.com/design/2013/10/fascinating-glimpse-daily-life-mogadishu/7300/>) accessed 4 June 2014.

Cassanelli, L. & Abdikadir, F.S., 'Somalia: Education in Transition', *Bildhaan*, Vol. 7, 2008 (<http://digitalcommons.macalester.edu/cgi/viewcontent.cgi?article=1066&context=bildhaan>) accessed 6 May 2014.

Cellular News, *Latest Telecoms News about Somalia* (<http://www.cellular-news.com/coverage/somalia.php>) accessed 16 May 2014.

Cellular News, *Somalia's Unregulated Telecoms Market Looks to Be Reined-In*, 3 July 2013 (<http://www.cellular-news.com/story/60814.php>) accessed 15 May 2014.

CEWERU (Conflict Early Warning Early Response Unit Somalia), *From the bottom up: Southern Regions – Perspectives through conflict analysis and key political actors' mapping of Gedo, Middle Juba, Lower Juba, and Lower Shabelle*, September 2013 ([http://www.cewarn.org/attachments/article/214/Somalia %20CEWERU %20Report %20Final.pdf](http://www.cewarn.org/attachments/article/214/Somalia%20CEWERU%20Report%20Final.pdf)) accessed 15 June 2014.

CFR (Council on Foreign Relations), *Somalia's Transitional Government*, 12 May 2008 (<http://www.cfr.org/somalia/somalias-transitional-government/p12475>) accessed 10 June 2014.

Child Soldiers Initiative, *Children and Youth in Marine Piracy: Causes, Consequences and the Way Forward*, December 2012 (<http://www.childsoldiers.org/wp-content/uploads/2014/02/Children-and-Youth-in-Marine-Piracy-RDCSI.pdf>) accessed 19 August 2014.

CIA (Central Intelligence Agency), *The World Factbook, Administrative divisions*, (<https://www.cia.gov/library/publications/the-world-factbook/fields/2051.html>) accessed 2 June 2014.

CIA, *The World Factbook, Somalia*, last updated 16 April 2014, (<http://www.refworld.org/type,COUNTRYREP,,SOM,51ffa6ed4,0.html>) accessed 2 June 2014.

CPJ (Committee to Protect Journalists), *Attacks on the press 2013* (<http://www.cpj.org/2014/02/attacks-on-the-press-in-2013-somalia.php>) accessed 23 May 2014.

DIS (Danish Immigration Service), *Report on Minority Groups in Somalia*, 17-24 September 2000 (<http://www.unhcr.org/cgi-bin/texis/vtx/refworld/rwmain/opendocpdf.pdf?docid=3ae6a5fa0>) accessed 10 June 2014.

Dohop, *Travel Guide- Airports* ([http://www.dohop.com/travel-guide/airports/Mogadishu %20International %20Airport-MGQ/](http://www.dohop.com/travel-guide/airports/Mogadishu%20International%20Airport-MGQ/)) accessed 24 June 2014.

DRC (Danish Refugee Council), *IDP Returns in Somalia. The Return Consortium*, January 2013 ([http://drc.dk/fileadmin/uploads/pdf/IA_PDF/Horn_of_Africa_and_Yemen/Drc %20fact %20sheet-07.2013/IDP %20Return %20Somalia %20JAN %202013-DRC %20fact %20sheet.pdf](http://drc.dk/fileadmin/uploads/pdf/IA_PDF/Horn_of_Africa_and_Yemen/Drc%20fact%20sheet-07.2013/IDP%20Return%20Somalia%20JAN%202013-DRC%20fact%20sheet.pdf)) accessed 8 May 2014.

Elephant Action League, *Africa's White Gold of Jihad: al-Shabaab and Conflict Ivory*, 2012 (<http://elephantleague.org/project/africas-white-gold-of-jihad-al-shabaab-and-conflict-ivory/>) accessed 27 May 2014.

EC (European Commission), *Somalia – Early warning food security alert*, 8 May 2014 (http://reliefweb.int/sites/reliefweb.int/files/resources/20140508_Somalia_FoodInsecurity.pdf) accessed 12 May 2014.

Embassy of Somali Federal Republic, Ankara – Turkey, *Consular Services*, 2012 (<http://www.somaliembassytr.org/#/consular-services/4574181094>) accessed 28 May 2014.

Encyclopaedia Britannica, *Mogadishu*, s.d. (<http://www.britannica.com/EBchecked/topic/387504/Mogadishu>) accessed 3 June 2014.

Encyclopaedia Britannica, *Somalia*, last updated 23 December 2013 (<http://www.britannica.com/EBchecked/topic/553877/Somalia/37732/Transportation>) accessed 6 June 2014.

EEAS (EU External Action Service), *Factsheet – The EU fight against piracy in the Horn of Africa*, 23 December 2013 (http://www.eeas.europa.eu/statements/docs/2013/131223_03_en.pdf) accessed 14/08/2014.

EU NAVFOR (Naval Force) Somalia, *Key Facts and Figures*, updated on: 14 August 2014 (<http://eunavfor.eu/key-facts-and-figures/>) accessed 14 August 2014.

EU NAVFOR Somalia, *Mission*, s.d. (<http://eunavfor.eu/mission/>) accessed 14 August 2014.

EurAsiaNews, *Federal Parliament approves new cabinet nominees in Somalia*, 22 January 2014 (<http://euroasianews.com/federal-parliament-approves-new-cabinet-nominees-in-somalia/>) accessed 28 May 2014.

European Court of Human Rights (Council of Europe), *K.A.B. v Sweden*, *Application no. 886/11*, 5 September 2013 (<http://www.refworld.org/docid/5229af714.html>) accessed 15 July 2014.

EUTM (European Union Training Mission), *Somali New Security Forces for Somalia*, s.d. (http://eeas.europa.eu/statements/docs/new_security_forces_for_somalia.pdf) accessed 30 May 2014.

FAO Somalia (Food and Agriculture Organisation), *Mortality among populations of southern and central Somalia affected by severe food insecurity and famine during 2010-2012*, 2 May 2013 (http://www.faosomalia.org/newsletters/Somalia_Mortality_Estimates_Final_Report_1May2013_upload.pdf) accessed 9 May 2014.

Fabricius, P., *Somalia: why orthodox aid policy must give way to battlefield reality*, ISS Africa, 17 April 2014 (<http://www.issafrica.org/iss-today/somalia-why-orthodox-aid-policy-must-give-way-to-battlefield-reality>) accessed 3 June 2014.

Federal Government of Somalia, *Vision 2016: Framework for Action*, as of February 2014, classified as confidential is available at (http://www.raxanreeb.com/wp-content/uploads/2014/04/Vision_2016_-_Framework_for_Action.docx) accessed 29 May 2014.

Federal Republic of Somalia, *Provisional Constitution*, adopted on 1 August 2012 (<http://unpos.unmissions.org/LinkClick.aspx?fileticket=RkJTOSpoMME>) accessed 29 May 2014.

Foxwell, J., *Severing Al Shabab's Lifeline*, 17 April 2014 (<http://www.isn.ethz.ch/Digital-Library/Articles/Detail/?id=176770>) accessed 27 May 2014.

FSNAU (Food Security and Nutrition Analysis Unit), *Somalia IPC Population - Current (February 2014)* (<http://www.fsnau.org/downloads/IPC%20-%20Post%20Deyr%202013-14%20Current.pdf>) accessed 28 May 2014.

FSNAU/FEWSNET, *Acute malnutrition persists in Somalia while 870,000 people remain food insecure*, 3 September 2013 (http://reliefweb.int/sites/reliefweb.int/files/resources/joint_fews_net_fsnau_technical_release_09_2013.pdf) accessed 12 May 2014.

Garowe Online, *Galmudug and Ahlu Sunna to form 'joint administration' in central Somalia*, 7 January 2014 (http://www.garoweonline.com/artman2/publish/Somalia_27/Galmudug_and_Ahlu_Sunna_to_form_joint_administration_in_central_Somalia_printer.shtml) accessed 4 June 2013.

Garowe Online, *'Planned Infiltration' of Security Forces By Al Shabaab - Sources*, 27 September 2012, (<http://allafrica.com/stories/201209270688.html>) accessed 19 May 2014.

Garowe Online, *President Hassan names new Mogadishu mayor*, 27 February 2014 (http://www.garoweonline.com/artman2/publish/Somalia_27/Somalia-President-Hassan-names-new-Mogadishu-mayor_printer.shtml) accessed 16 May 2014.

Garowe Online, *Somalia parliament ratifies Islamic law as national legislation*, 18 April 2009 (http://www.garoweonline.com/artman2/publish/Somalia_27/Somalia_parliament_ratifies_Islamic_law_as_national_legislation.shtml) accessed 2 June 2014.

Gundel, J., *The predicament of the 'Oday'. The role of traditional structures in security, rights, law and development in Somalia*, November 2006 (http://logcluster.org/sites/default/files/documents/Gundel_The%20role%20of%20traditional%20structures.pdf) accessed 10 June 2014.

Hammond, L. et al., *Cash and Compassion - the role of the Somali diaspora in relief, development and peace-building*, UNDP, December 2011 (http://eprints.soas.ac.uk/13076/1/Cash_and_compassion_final.pdf) accessed 19 May 2014.

Hammond, L., 'History, overview, trends and issues in major Somali refugee displacements in the near region', in: *New Issues in Refugee Research*, Research Paper no. 268, UNHCR, 28 February 2014 (<http://www.refworld.org/docid/53301a444.html>) accessed 5 May 2014.

Hansen, S.J., 'An In-Depth Look at Al-Shabab's Internal Divisions', *CTC Sentinel, Special Issue Vol. 7 Issue 2*, Combating Terrorism Center, February 2014 (<https://www.ctc.usma.edu/wp-content/uploads/2014/02/CTCSentinel-Vol7Iss2.pdf>) accessed 5 June 2014.

Hiiraan Online, *Culture of bribing traffic police poses security challenge for Mogadishu*, 20 March 2014 (http://www.hiiraan.com/news4/2014/Mar/53677/culture_of_bribing_traffic_police_poses_security_challenge_for_mogadishu.aspx#sthash.hlxdsa4T.dpbs) accessed 7 June 2014.

Hiiraan Online, *Somali Government to stop the usage of Old Passport*, 21 September 2008 (http://www.hiiraan.com/news2/2008/sept/somali_government_to_stop_the_usage_of_old_passport.aspx) accessed 27 May 2014.

Hiiraan Online, *Somalia introduces biometric ID cards*, 5 February 2014 (http://www.hiiraan.com/news4/2014/Feb/53175/somalia_introduces_biometric_id_cards.aspx#sthash.c6II9IFt.T1Qyz2DR.dpbs) accessed 26 June 2014.

Hiiraan Online, *Somalia to establish a unique national curriculum*, 24 January 2014 (http://www.hiiraan.com/news4/2014/Jan/53002/somalia_to_establish_a_unique_national_curriculum.aspx) accessed 1 May 2014.

HIPS (The Heritage Institute for Policy Studies), *Hasty Repatriation*, 2013 (<http://www.heritageinstitute.org/hastyrepatriation/>) accessed 5 May 2014.

HIPS, *Repatriation Pact – Insufficient Progress*, November 2013 (<http://www.heritageinstitute.org/repatriation-pact-2/>) accessed 5 May 2014.

HRW (Human Rights Watch), *Comment to Somalia's Parliamentary Committee on Human Rights, Women, and Humanitarian Affairs on Draft National Human Rights Commission Legislation*, 12 June 2013 (http://www.hrw.org/sites/default/files/related_material/Memo%20NHRC%206%2010%202013.pdf) accessed 6 June 2014.

HRW, *Here, rape is normal - A Five-Point Plan to Curtail Sexual Violence in Somalia*, February 2014 (http://www.hrw.org/sites/default/files/reports/somalia0214_ForUpload.pdf) accessed 29 May 2014.

HRW, *Hostages of the Gatekeepers, Abuses against Internally Displaced in Mogadishu, Somalia*, 29 March 2013 (<http://www.hrw.org/reports/2013/03/28/hostages-gatekeepers-0>) accessed 12 May 2014.

HRW, *Kenya: Halt Crackdown on Somalis*, 11 April 2014 (<http://www.refworld.org/docid/5347950d4.html>) accessed 5 May 2014.

HRW, *No place for children, Child Recruitment, Forced Marriage, and Attacks on Schools in Somalia*, February 2012 (http://www.hrw.org/sites/default/files/reports/somalia0212ForUpload_0.pdf) accessed 30 May 2014.

HRW, *Saudi Arabia: 12,000 Somalis Expelled*, 18 February 2014 (<http://www.refworld.org/docid/530719344.html>) accessed 5 May 2014.

HRW, *The Courts of 'Absolute Power'; Fair Trial Violations by Somalia's Military Court*, 22 May 2014 (http://www.ecoi.net/file_upload/1788_1400757359_somalia0514-forupload.pdf) accessed 30 May 2014.

HRW, *World Report 2014, Somalia*, 21 January 2014 (<http://www.hrw.org/world-report/2014/country-chapters/somalia>) accessed 13 May 2014.

Humanipo, *Somalia launches ID card, e-passport programme*, 23 April 2014 (<http://www.humanipo.com/news/43064/somalia-launches-id-card-e-passport-programme/>) accessed 28 May 2014.

ICC-CCS (International Chamber of Commerce – Commercial Crime Services), *Piracy & Armed Robbery Prone Areas and Warnings*, s.d. (<http://www.icc-ccs.org/piracy-reporting-centre/prone-areas-and-warnings>) accessed 14 August 2014.

ICRC (International Committee of the Red Cross), *Somalia: Thousands of flood-affected people in Kismayo receive emergency support*, 16 June 2014 (<http://www.icrc.org/eng/resources/documents/news-release/2014/06-16-somalia-nairobi-kismayo-flood-affec.htm>) accessed 25 June 2014.

ICRC, *The ICRC in Somalia*, 13 August 2013 (<http://www.icrc.org/eng/where-we-work/africa/somalia/overview-somalia.htm>) accessed 15 May 2014.

IDMC (Internal Displacement Monitoring Centre), *Global Overview 2014: people internally displaced by conflict and violence*, 14 May 2014 (<http://www.internal-displacement.org/publications/2014/global-overview-2014-people-internally-displaced-by-conflict-and-violence/>) accessed 15 May 2014.

IDMC, *Somalia, Massive displacement and humanitarian need*, 29 July 2008 (<http://www.internal-displacement.org/assets/library/Africa/Somalia/pdf/Somalia-July-2008.pdf>) accessed 4 June 2014.

IDMC and NRC, *Assessing drought displacement risk for Kenyan, Ethiopian and Somali Pastoralists*, 26 April 2014 (<http://www.internal-displacement.org/assets/publications/2014/201405-horn-of-africa-technical-report-en.pdf>) accessed 7 June 2014.

IFEX (International Freedom of Expression Exchange Clearing House), 'Somalia: African Commission Adopts Resolution On Media Attacks in Somalia', *Allafrica.com [weblog]* 9 April 2014 (<http://allafrica.com/stories/201404100873.html>) accessed 23 May 2014.

IGC (International Crisis Group), *Somalia: to move beyond the failed state*, 23 December 2008 (<http://www.crisisgroup.org/en/regions/africa/horn-of-africa/somalia/147-somalia-to-move-beyond-the-failed-state.aspx>) accessed 10 June 2014.

ILGA (International Lesbian Gay Bisexual Trans and Intersex Association), *State Sponsored Homophobia*, 13 May 2013 (http://old.ilga.org/Statehomophobia/ILGA_State_Sponsored_Homophobia_2013.pdf) accessed 2 June 2014.

Infoasaid, *Somalia Media and Telecoms Landscape Guide*, January 2012 (<http://infoasaid.org/guide/somalia>) accessed 16 May 2014.

Internet World Stats (<http://www.internetworldstats.com/africa.htm>) accessed 16 May 2014.

IOM (International Organisation for Migration), *Somalia Overview*, March 2014 (<http://www.iom.int/files/live/sites/iom/files/Country/docs/IOM-Somalia-Overview.pdf>) accessed 7 June 2014.

IPS (Inter Press Service News Agency), *Media Law Hits Somali Journalists*, 20 August 2013 (<http://www.ipsnews.net/2013/08/media-law-hits-somali-journalists/>) accessed 32 May 2014.

IPS, *No Silver Lining for Somalia's Child Labourers*, 17 May 2014 (http://www.ipsnews.net/2014/05/silver-lining-somalias-child-labourers/?utm_source=rss&utm_medium=rss&utm_campaign=silver-lining-somalias-child-labourers) accessed 31 May 2014.

IPS, *Somalia Takes Teaching to the Extreme*, 4 October 2013 (<http://www.ipsnews.net/2013/10/somalia-takes-teaching-to-the-extreme/>) accessed 1 May 2014.

IPS, *Somalia's 'Cultural Shift' Means Less-Severe Form of FGM*, 20 June 2013 (<http://www.ipsnews.net/2013/06/somalias-cultural-shift-means-less-severe-form-of-fgm/>) accessed 30 May 2014.

IRB (Immigration and Refugee Board of) Canada, *Somalia: Birth registration, including the issuance of birth certificates; the registration of children attending school; title deeds; whether the owner of a home or business must obtain a title deed (2009-June 2013)*, 26 June 2014 (<http://www.refworld.org/docid/51e4fdd34.html>) accessed 28 May 2014.

IRB Canada, *Somalia: Distinguishing characteristics of the Gabooye (Midgan) people; whether it is possible for a member of the minority clan living in Mogadishu to hide that they are part of the Gabooye from his or her spouse and in-laws, who are members of a majority clan*, 7 October 2013 (<http://www.cisr-irb.gc.ca/Eng/ResRec/RirRdi/Pages/index.aspx?doc=454822&pls=1>) accessed 20 May 2014

IRB Canada, *Somalia: Identification documents, including passports and driver's licenses; whether driver's licenses are/have been issued, including language of documents (2007-June 2013)*, 14 June 2013 (<http://www.refworld.org/docid/51e4fe6e4.html>) accessed 26 May 2014.

IRB Canada, *Somalia: Possibility for people outside the country without identity documents to establish their Somali nationality, in particular, those who have left Somalia since 1991; fraudulent identity documents (2012-July 2013)*, 15 July 2013 (<http://www.refworld.org/docid/52cea2d94.html>) accessed 27 May 2014.

IRB Canada, *Somalia: The Gabooye (Midgan) people, including the location of their traditional homeland, affiliated clans, and risks they face from other clans*, 4 December 2012 (http://www.ecoi.net/local_link/233725/342466_en.html) accessed 20 May 2014.

IRB Canada, *Somalia: The Reer Hamar and/or Benadiri, including the location of their traditional homeland, affiliated clans and risks they face from other clans*, 3 December 2012 (<http://www.cisr-irb.gc.ca/Eng/ResRec/RirRdi/Pages/index.aspx?doc=454299>) accessed 20 May 2014.

IRB Canada, *The Horn of Africa: Multiple Citizenship of the Ethnic Somalis*, 1 January 1992 (<http://www.refworld.org/docid/3ae6a81120.html>) accessed 6 June 2014.

IRIN (Integrated Regional Information Networks), *Analysis: Somali security sector reform*, 13 May 2013 (<http://www.irinnews.org/report/98028/analysis-somali-security-sector-reform>) accessed 4 June 2014.

IRIN, *As Somali piracy falls, questions over what to do with captured pirates*, 20 November 2013 (<http://www.irinnews.org/report/99164/as-somali-piracy-falls-questions-over-what-to-do-with-captured-pirates>) accessed 14 August 2014.

IRIN, *Briefing: Can federalism work in Somalia?*, 5 February 2014 (<http://www.irinnews.org/report/99600/briefing-can-federalism-work-in-somalia>) accessed 27 May 2014.

IRIN, *Briefing: Somalia, federalism and Jubaland*, 16 April 2013 (<http://www.irinnews.org/report/97860/briefing-somalia-federalism-and-jubaland>) accessed 30 May 2014.

IRIN, *Building health systems from scratch in Somalia*, 26 April 2013 (<http://www.irinnews.org/fr/report/97927/building-health-systems-from-scratch-in-somalia>) accessed 15 May 2014.

IRIN, *Clans clash in Somalia's Lower Shabelle*, 11 June 2014 (<http://www.irinnews.org/report/100196/clans-clash-in-somalia-s-lower-shabelle>) accessed 10 July 2014.

IRIN, *Five challenges for Somalia's economic reconstruction*, 14 February 2014 (<http://www.irinnews.org/report/99647/five-challenges-for-somalia-s-economic-reconstruction>) accessed 12 May 2014.

IRIN, *Mapping Mogadishu's revival*, 25 November 2013 (<http://www.irinnews.org/report/99197/mapping-mogadishu-s-revival>) accessed 5 June 2014.

IRIN, *Mogadishu on the up*, 18 May 2012 (<http://www.irinnews.org/report/95480/somalia-mogadishu-on-the-up>) accessed 4 June 2014.

IRIN, *No easy way forward for Al-Shabab defectors*, 12 June 2014 (<http://www.irinnews.org/report/100197/no-easy-way-forward-for-al-shabab-defectors>) accessed 11 July 2014.

IRIN, *Security downturn in Mogadishu*, 9 April 2014 (<http://www.irinnews.org/report/99906/security-downturn-in-mogadishu>) accessed 5 June 2014.

IRIN, *Shortages, clan rivalries weaken Somalia's new army*, 28 May 2014 (<http://www.irinnews.org/report/100141/shortages-clan-rivalries-weaken-somalia-s-new-army>) accessed 3 June 2014.

IRIN, *Short-term costs of military gains in Somalia*, 21 March 2014 (<http://www.irinnews.org/report/99817/short-term-costs-of-military-gains-in-somalia>) accessed 26 May 2014.

IRIN, *Somalia at 'risk of relapse'*, 7 May 2014 (<http://www.irinnews.org/report/100051/somalia-at-risk-of-relapse>) accessed 8 May 2014.

IRIN, *Somalia: Chronology of events 1960-2000*, 1 September 2000 (<http://www.irinnews.org/in-depth/72043/54/somalia-chronology-of-events-1960-2000>) accessed 26 May 2014.

ISS Africa (Institute for Security Studies, Addis Ababa), *The Somalia Conflict. Implications for peacemaking and peacekeeping efforts*, September 2009 (<http://www.issafrica.org/uploads/P198.PDF>) accessed 10 June 2014.

ISS Africa, *Peace and Security Council Report, issue 59*, June 2014 (http://www.issafrica.org/uploads/PSC59_%20June_14English.pdf) accessed 3 June 2014.

Jackson, A. & Aynte, A., 'Talking to the other side: Humanitarian negotiations with Al-Shabaab in Somalia', *HPG Working Papers*, 9 December 2013 (<http://www.odi.org.uk/sites/odi.org.uk/files/odi-assets/publications-opinion-files/8744.pdf>) accessed 12 May 2014, p. 16-19.

Kedro Creek Organisation (<http://kedro.org/>) accessed 15 July 2014.

Khalif, A., 'The last days of Mogadishu's old town', *Africa Review*, 17 February 2014 (<http://www.africareview.com/Special-Reports/Mogadishu-old-town-under-threat/-/979182/2209902/-/view/printVersion/-/iy7dfp/-/index.html>) accessed 4 June 2014.

King's College London, *Combat piracy in Somalia through local investment, says study*, 10 July 2014 (<http://www.kcl.ac.uk/newsevents/news/newsrecords/2014/July/Combat-piracy-in-Somalia-through-local-investment,-says-study-.aspx>) accessed 14 August 2014.

Kisima Peace and Development Organisation, *Multi-cluster Joint Assessment Report on Kismayo IDPs*, March 2013 (<https://www.humanitarianresponse.info/sites/www.humanitarianresponse.info/files/assessments/Joint%20%20Assessment%20Report%20on%20Kismayu%20IDPs%20camps%20led%20by%20KISIMA.pdf>) accessed 25 June 2014.

Kismayo University [website], last updated: 27 June 2014 (<http://www.kismayouniversity.com/>) accessed 27 June 2014.

Landinfo, *Report: Documents in Somalia and Sudan*, 5 January 2009 (http://landinfo.no/asset/769/1/769_1.pdf) accessed 26 May 2014.

Landinfo, *Response Somalia: Reer Hamar*, 17 December 2009 (http://landinfo.no/asset/1091/1/1091_1.pdf) accessed 10 June 2014.

Landinfo, *Respons Somalia: Yrkes- od lavstatusgrupper*, 25 July 2013 (http://landinfo.no/asset/2460/1/2460_1.pdf) accessed 10 June 2014.

Landinfo, *Somalia: Al-Shabaab and forced marriage*, 6 July 2012 (<http://www.landinfo.no/asset/2156>) accessed 30 May 2014.

Landinfo, *Somalia: Protection and conflict resolution mechanisms*, 2 June 2009 (http://www.landinfo.no/asset/1058/1/1058_1.pdf) accessed 10 June 2014.

Landinfo, *Somalia: Vulnerability, Minority Groups, Weak Clans and Individuals at Risk*, 21 July 2011 (http://www.landinfo.no/asset/1805/1/1805_1.pdf) accessed 20 May 2014.

Landinfo, *Temanotat Somalia: Bajuni-øyene*, 16 February 2010 (http://landinfo.no/asset/1147/1/1147_1.pdf) accessed 10 June 2014.

Landinfo, *Temanotat Somalia: Beskyttelse og konfliktløsningsmekanismer*, 6 July 2012 (http://landinfo.no/asset/2109/1/2109_1.pdf) accessed 10 June 2014.

Landinfo, *Temanotat Somalia: Sikkerhet og beskyttelse i Mogadishu*, 12 June 2013 (http://landinfo.no/asset/2417/1/2417_1.pdf) accessed 10 June 2014.

Landinfo/Udlændingsstyrelsen, *Update on security and protection issues in Mogadishu and South-Central Somalia*, March 2014 (http://landinfo.no/asset/2837/1/2837_1.pdf) accessed 26 May 2014.

Landinfo/Udlændingsstyrelsen, *Security and protection in Mogadishu and South-Central Somalia*, May 2013 (http://www.nyidanmark.dk/NR/rdonlyres/6F1A29C6-2F84-40D2-BDE4-42F69897EEC3/0/security_and_protection_in_somalia_may_2013.pdf) accessed 27 May 2014.

Landinfo/Udlændingsstyrelsen, *Update on security and human rights issues in South-Central Somalia, including Mogadishu*, January 2013 (http://landinfo.no/asset/2319/1/2319_1.pdf) accessed 10 June 2014.

Landinfo/Udlændingsstyrelsen, *Security and human rights issues in South-Central Somalia, including Mogadishu*, April 2012 (http://www.nyidanmark.dk/NR/rdonlyres/90821397-6911-4CEF-A8D0-6B8647021EF2/0/Security_human_rights_issues_South_CentralSomalia_including_Mogadishu.pdf) accessed 10 June 2014.

Le Sage, A., *The Importance of Customary Law – xeer – in Somalia*, 2011 (<http://www.idaratmaritime.com/wordpress/?p=334>) accessed 10 June 2014.

Library of Congress, *A Country Study: Somalia*, last updated May 1992, (<http://lcweb2.loc.gov/frd/cs/sotoc.html>) accessed 2 June 2014.

Lifos (Migrationsverket), *Abtirsiiimo och abtirsiiin – upräkning av sin somaliska klanlinje*, 24 May 2013 (<http://lifos.migrationsverket.se/dokument?documentSummaryId=30344>) accessed 10 June 2014.

Lifos, *Government and Clan system in Somalia. Report from Fact Finding Mission to Nairobi, Kenya, and Mogadishu, Hargeisa and Boosaaso in Somalia in June 2012*, 5 March 2013 (<http://lifos.migrationsverket.se/dokument?documentSummaryId=29575>) accessed 10 June 2014.

Lifos, *Kvinnor i Somalia. Rapport från utredningsresa till Nairobi, Kenya i oktober 2013*, revised 24 January 2014 (<http://lifos.migrationsverket.se/dokument?documentSummaryId=31539>) accessed 30 May 2014.

Lifos, *Kvinnor och barn i Somalia. Rapport från utredningsresa till Nairobi, Kenya och Mogadishu, Hargeisa och Bosaaso i Somalia i juni 2012*, 5 June 2013 (<http://lifos.migrationsverket.se/dokument?documentSummaryId=30432>) accessed 22 June 2014.

Lifos, *Säkerhetssituationen i södra och centrala Somalia, Rapport från utredningsresa till Nairobi, Kenya i oktober 2013*. 20 January 2014 (<http://lifos.migrationsverket.se/dokument?documentAttachmentId=40524>) accessed 22 June 2014.

LPI (Life and Peace Institute), *Alternatives for Conflict Transformation in Somalia. A snapshot and analysis of key political actors' views and strategies*, 2014 (<http://www.life-peace.org/wp-content/uploads/The-ACTS-Report.pdf>) accessed 27 May 2014.

Mail & Guardian, *Fighting sexual abuse by soldiers*, 29 November 2013 (<http://mg.co.za/article/2013-11-29-00-fighting-sexual-abuse-by-soldiers>) accessed 3 June 2014.

Marchal, R., *A Survey of Mogadishu's Economy*, European Commission/ Somali Unit (Nairobi), August 2002 (http://www.eeas.europa.eu/delegations/somalia/documents/more_info/mogadishu_economic_survey_en.pdf) accessed 4 June 2014. Roland Marchal is a researcher at CERl - a joint research unit of Sciences Po and the CNRS - in Paris/ France.

Marchal, R., 'Introduction', *Somalia: Security, Minorities and Migration*, Federal Ministry of the Interior, Austria, 2013 (<http://www.refworld.org/docid/53564b8a4.html>) accessed 15 May 2014.

Masters, J., *Al-Shabab*, Council of Foreign Relations, 23 September 2013 (<http://www.cfr.org/somalia/al-shabab/p18650>) accessed 22 June 2014.

McGregor, A., *Are Corruption and Tribalism Dooming Somalia's War on al-Shabaab Extremists?*, Jamestown Foundation, 21 February 2014 (http://www.jamestown.org/single/?tx_ttnews%5Btt_news%5D=42001&tx_ttnews%5BbackPid%5D=7) accessed 20 May 2014.

Menkhaus, K., 'Al-Shabab's Capabilities Post-Westgate', *CTC Sentinel, Special Issue Vol. 7 Issue 2*, CTC, February 2014 (<https://www.ctc.usma.edu/wp-content/uploads/2014/02/CTCSentinel-Vol7Iss2.pdf>) accessed 5 June 2014, p. 9.

MetaVR [website] (http://www.metavr.com/technology/kismayo_terrain.html) accessed 25 June 2014.

Migiro, K., *Mogadishu boom turns famine victims into urban labourers*, Thomson Reuters Foundation, 19 June 2012 (<http://www.trust.org/item/?map=mogadishu-boom-turns-famine-victims-into-urban-labourers>) accessed 5 June 2014.

Ministerie van Buitenlandse Zaken (The Netherlands), *Algemeen ambtsbericht Somalië*, 19 December 2013 (<http://www.rijksoverheid.nl/bestanden/documenten-en-publicaties/ambtsberichten/2013/12/19/algemeen-ambtsbericht-somalie-2013-12-19/algemeen-ambtsbericht-somalie-december-2013.pdf>) accessed 27 May 2014.

Minority Rights Group International, *No redress: Somalia's forgotten minorities*, 31 January 2010 (<http://www.minorityrights.org/?lid=10370>) accessed 10 June 2014.

MobileMoneyAfrica (<http://mobilemoneyafrica.com/>) accessed 20 May 2014.

Mogadishu Airport [website] (<http://mogadishuairport.com/>) accessed 24 June 2014.

MSF (Médecins sans Frontières), *MSF forced to close all medical programmes in Somalia*, 14 August 2013 (<http://www.msf.org/article243/msf-forced-close-all-medical-programmes-somalia>) accessed 12 May 2014.

Mubarak, M., 'Mogadishu security declines as armed forces stretched outside capital', *African arguments* [weblog], 16 April 2014 (<http://africanarguments.org/2014/04/16/mogadishu-security-declines-as-armed-forces-stretched-outside-capital-by-mohamed-mubarak/>) accessed 7 June 2014.

National Geographic, *National Geographic Atlas of the World, Eighth Edition, Somalia Facts*, (<http://travel.nationalgeographic.com/travel/countries/somalia-facts/>) accessed 2 June 2014.

NOAS (Norwegian Organisation for Asylum Seekers), *Persecution and protection in Somalia, A fact-finding report by NOAS*, April 2014 (http://www.noas.no/wp-content/uploads/2014/04/Somalia_web.pdf) accessed 2 June 2014.

NUSOJ (National Union of Somali Journalist), *Annual Press Freedom Report 2012*, May 2013 (<http://www.nusoj.org/wp-content/uploads/2013/05/2012-Annual-Press-Freedom-Report-final.pdf>) accessed 22 May 2014.

Oceans Beyond Piracy, *The Human Cost of Maritime Piracy 2012*, Working Paper, 2013 (<http://www.mphrp.org/publications/HCoP2012FullReport.pdf>) accessed 14 August 2014.

Omar, A., 'The verdict on Somalia's new draft media law', *African Arguments* [weblog], 19 March 2014 (<http://africanarguments.org/2014/03/19/the-verdict-on-somalias-new-draft-media-law-by-annisa-omar/>) accessed 6 June 2014.

OODA Loop, *Security and Political Awareness Report Somalia for April 10 2014*, 10 April 2014 (<http://www.oodaloop.com/wp-content/uploads/2014/03/Somalia-Report-through-4.4.14.pdf>) accessed 16 May 2014.

OODA Loop, *Security and Political Awareness Report Somalia for March 29 2014*, 29 March 2014 (<http://www.oodaloop.com/wp-content/uploads/2014/03/Somalia-Report-32914.pdf>) accessed 16 May 2014.

Osman, A.O., *Somalia: New Media Law Will Protect Human Rights, AllAfrica* [weblog], 26 August 2013 (<http://allafrica.com/stories/201308261759.html>) accessed 23 May 2014.

Pérouse de Montclos, M.-A., *Exodus and reconstruction of identities: Somali 'minority refugees' in Mombasa, 1999* (http://www.observatoire-humanitaire.org/etudes/Som_minorite_GB.pdf) accessed 20 May 2014.

Persecution - Somalia (www.persecution.org/category/countries/africa/somalia) accessed 20 May 2014.

Radio Ergo, *Beletweyne hospital runs out of drugs*, 3 March 2014 (http://radioergo.org/en/read.php?article_id=1336) accessed 27 June 2014.

Radio Ergo, *More girls going to school in central Somalia*, 18 March 2014 (http://www.radioergo.org/en/read.php?article_id=1349) accessed 2 May 2014.

Radio Wehel, *Somali President urges NISA to tighten security*, 9 January 2014 (<http://www.radiowehel.com/2014/01/09/somali-president-urges-nisa-to-tighten-security/>) accessed 27 May 2014.

RBC Radio/Raxanreeb Online, *UN supports three-region state for Baydhaba, its envoy says*, 25 March 2014 (<http://www.raxanreeb.com/2014/03/somalia-un-supports-three-region-state-for-baydhaba-its-envoy-says/>) accessed 21 May 2014.

RBC Radio/Raxanreeb Online, *Analysis on the new 25 cabinet members*, 19 January 2014 (<http://www.raxanreeb.com/2014/01/somalia-analysis-on-the-new-25-cabinet-members/>) accessed 19 May 2014.

Reporters without Borders, *Outrage over jail sentences in rape interview case*, 9 December 2013 (<http://en.rsf.org/somalia-outrage-over-jail-sentences-in-09-12-2013,45582.html>) accessed 15 July 2014.

Reporters without Borders, *Security agents still hound journalist after detaining, torturing him*, 25 February 2014 (<http://en.rsf.org/somalia-security-agents-still-hound-25-02-2014,45925.html>) accessed 22 May 2014.

Reporters without Borders, *World Press Freedom Index 2014*, s.d. (http://rsf.org/index2014/data/index2014_en.pdf) accessed 22 May 2014.

Reuters, *Chronology of Somalia's collapse, conflict*, 1 January 2007 (<http://www.reuters.com/article/2007/01/01/us-somalia-idUSL0188726320070101>) accessed 28 May 2014.

Reuters, *Mobile transfers save money and lives in Somalia*, 3 March 2010 (<http://www.reuters.com/article/2010/03/03/us-somalia-mobiles-idUSTRE6222BY20100303>) accessed 20 May 2014.

Reuters, *Somali Islamist rebels force men to grow beards*, 19 December 2009 (<http://af.reuters.com/article/idAFJOE5BI07O20091219>) accessed 28 May 2014.

Reuters, *Somali women say Islamists becoming more draconian*, 15 January 2011 (<http://in.reuters.com/article/2011/01/15/idINIndia-54179120110115>) accessed 28 May 2014.

Rinehard, B., *Clan Structure in Somalia*, Civil-Military Fusion Centre, August 2011 ([https://www.cimicweb.org/cmo/Piracy/Documents/CFC %20Anti-Piracy %20Thematic %20Reports/CFC_Anti-Piracy_Report_Clans %20in %20Somalia_Aug_2011.pdf](https://www.cimicweb.org/cmo/Piracy/Documents/CFC%20Anti-Piracy%20Thematic%20Reports/CFC_Anti-Piracy_Report_Clans%20in%20Somalia_Aug_2011.pdf)) accessed 10 June 2014.

RMMS (Regional Mixed Migration Secretariat), *Country Profile – Somalia – South-Central*, 2014 (<http://www.regionalmms.org/index.php?id=19>) accessed 7 June 2014.

RMMS, 'Going West contemporary mixed migration trends from the Horn of Africa to Libya & Europe', Mixed Migration Research Series, June 2014 (http://www.regionalmms.org/fileadmin/content/rmms_publications/Going_West_migration_trends_Libya___Europe_RMMS.pdf) accessed 7 June 2014.

RMMS, *Mixed Migration in Horn of Africa and Yemen*, January 2014 (<http://data.unhcr.org/horn-of-africa/download.php?id=1296>) accessed 7 June 2014.

RMMS, *Regional mixed migration summary for April 2014* ([http://www.regionalmms.org/fileadmin/content/monthly %20summaries/April_2014_RMMS_Monthly_Summary.pdf](http://www.regionalmms.org/fileadmin/content/monthly%20summaries/April_2014_RMMS_Monthly_Summary.pdf)) accessed 7 June 2014.

RMMS, *The Letter of the Law. Regular and irregular migration in Saudi Arabia in a context of rapid change*, April 2014 (http://www.regionalmms.org/fileadmin/content/rmms_publications/RMMS_Letter_of_the_Law_-_Saudi_Arabia_report.pdf) accessed 15 July 2014.

Roble, M.A., 'Mogadishu's Dilemma: Who's in Control?', *Terrorism Monitor Volume 11, Issue 12*, Jamestown Foundation, 14 June 2013 ([http://www.jamestown.org/single/?tx_ttnews %5Bpointer %5D=11&tx_ttnews %5Btt_news %5D=41022&tx_ttnews %5BbackPid %5D=228&cHash=8f501a5beeaa0e5ea0e1bbcc1dd0bed1](http://www.jamestown.org/single/?tx_ttnews%5Bpointer%5D=11&tx_ttnews%5Btt_news%5D=41022&tx_ttnews%5BbackPid%5D=228&cHash=8f501a5beeaa0e5ea0e1bbcc1dd0bed1)) accessed 5 June 2014.

SAACID.org, *Education*, s.d. (<https://saacid.org/Education.html>) accessed 2 May 2014.

Sabahionline, *African Union condemns assassination of Somali elder*, 29 November 2012 (http://sabahionline.com/en_GB/articles/hoa/articles/newsbriefs/2012/11/29/newsbrief-09) accessed 27 June 2014.

Sabahionline, *Al-Shabaab arrests its own members after drone strike in Lower Shabelle*, 3 February 2014 (http://sabahionline.com/en_GB/articles/hoa/articles/features/2014/02/03/feature-02) accessed 30 May 2014.

Sabahionline, *Al-Shabaab attack on Beledweyne police station 'self-defeating', Mohamud says*, 19 November 2013 (http://sabahionline.com/en_GB/articles/hoa/articles/newsbriefs/2013/11/19/newsbrief-01) accessed 27 June 2014.

Sabahionline, *Al-Shabaab attacks military base in Beledweyne*, 4 March 2014 (http://sabahionline.com/en_GB/articles/hoa/articles/newsbriefs/2014/03/04/newsbrief-04) accessed 27 June 2014.

Sabahionline, *Al-Shabaab arrests its own members after drone strike in Lower Shabelle*, 3 February 2014 (http://sabahionline.com/en_GB/articles/hoa/articles/features/2014/02/03/feature-02) accessed 30 May 2014.

Sabahionline, *Al-Shabaab closes Hormud Telecom in Jilib, detains staff*, 3 February 2014 (http://sabahionline.com/en_GB/articles/hoa/articles/newsbriefs/2014/02/03/newsbrief-02) accessed 6 June 2014.

Sabahionline, *Al-Shabaab fails to sway Somalis against Ethiopian troops*, 24 February 2014 (http://sabahionline.com/en_GB/articles/hoa/articles/features/2014/02/24/feature-01) accessed 6 June 2014.

Sabahionline, *Al-Shabaab fleeing into bigger cities, becoming more active, UN envoy warns*, 25 March 2014 (http://sabahionline.com/en_GB/articles/hoa/articles/newsbriefs/2014/03/25/newsbrief-03) accessed 6 June 2014.

Sabahionline, *Al-Shabaab imposes hefty taxes Galhareri residents in Galgadud*, 23 April 2014 (http://sabahionline.com/en_GB/articles/hoa/articles/newsbriefs/2014/04/23/newsbrief-05) accessed 6 June 2014.

Sabahionline, *Al-Shabaab intensifies recruitment efforts in villages near El Bur*, 4 April 2014 (http://sabahionline.com/en_GB/articles/hoa/articles/features/2014/04/04/feature-01) accessed 6 June 2014.

Sabahionline, *Al-Shabaab militants increase child recruitment in Somalia*, 16 January 2012 (http://sabahionline.com/en_GB/articles/hoa/articles/features/2012/01/16/feature-01) accessed 1 June 2014.

Sabahionline, *Al-Shabaab recruitment drive falls on deaf ears*, 12 November 2013 (http://sabahionline.com/en_GB/articles/hoa/articles/features/2013/11/12/feature-01) accessed 2 June 2014.

Sabahionline, *Al-Shabaab: Somali educational improvements undermine Islam*, 20 November 2013 (http://sabahionline.com/en_GB/articles/hoa/articles/features/2013/11/20/feature-01) accessed 6 May 2014.

Sabahionline, *AMISOM, IJA agree to deploy police force in Kismayo*, 23 May 2014 (http://sabahionline.com/en_GB/articles/hoa/articles/newsbriefs/2014/05/23/newsbrief-06) accessed 6 June 2014.

Sabahionline, *AMISOM, IJA forces rescue 30 people kidnapped by al-Shabaab in Kismayo*, 2 June 2014 (http://sabahionline.com/en_GB/articles/hoa/articles/newsbriefs/2014/06/02/newsbrief-06) accessed 6 June 2014.

Sabahionline, *AMISOM spokesperson: Expect big changes this year in fight against al-Shabaab*, 7 February 2014 (http://sabahionline.com/en_GB/articles/hoa/articles/features/2014/02/07/feature-02) accessed 6 June 2014.

Sabahionline, *AMISOM trains, donates vehicles to Somali police*, 3 March 2014 (http://sabahionline.com/en_GB/articles/hoa/articles/newsbriefs/2014/03/03/newsbrief-03) accessed 6 June 2014.

Sabahionline, *Biometric passport registration centre opens in Mogadishu*, 24 December 2013 (http://sabahionline.com/en_GB/articles/hoa/articles/newsbriefs/2013/12/24/newsbrief-04) accessed 26 June 2014.

Sabahionline, *Bulo Burde residents flee al-Shabaab's oppressive rule*, 26 December 2014 (http://sabahionline.com/en_GB/articles/hoa/articles/features/2013/12/26/feature-01) accessed 2 June 2014.

Sabahionline, *Challenges of rebuilding a united Somali National Army*, 24 October 2013 (http://sabahionline.com/en_GB/articles/hoa/articles/features/2013/10/24/feature-01) accessed 30 May 2014.

Sabahionline, *Clan militias clash over internally displaced persons camp in Daynile*, 15 April 2014 (http://sabahionline.com/en_GB/articles/hoa/articles/newsbriefs/2014/04/15/newsbrief-04) accessed 6 June 2014.

Sabahionline, *Clashes between Somali troops, al-Shabaab kill 27 in Bakol*, 28 May 2014 (http://sabahionline.com/en_GB/articles/hoa/articles/newsbriefs/2014/05/28/newsbrief-06) accessed 6 June 2014.

Sabahionline, *Concerns rise over preparedness of Somali security forces*, 15 August 2013 (http://sabahionline.com/en_GB/articles/hoa/articles/features/2013/08/15/feature-01) accessed 6 June 2014.

Sabahionline, *El Dher residents flee after al-Shabaab imposes hefty tax demand*, 6 March 2014 (http://sabahionline.com/en_GB/articles/hoa/articles/features/2014/03/06/feature-01) accessed 6 June 2014.

Sabahionline, *Ethiopian troops formally join AMISOM*, 22 January 2014 (http://sabahionline.com/en_GB/articles/hoa/articles/newsbriefs/2014/01/22/newsbrief-01) accessed 27 June 2014.

Sabahionline, *EU military training programme launches in Somalia*, 26 February 2014 (http://sabahionline.com/en_GB/articles/hoa/articles/newsbriefs/2014/02/26/newsbrief-04) accessed 6 June 2014.

Sabahionline, *Former Benadir officials left exposed to al-Shabaab reprisals*, 6 May 2014 (http://sabahionline.com/en_GB/articles/hoa/articles/features/2014/05/06/feature-01) accessed 16 May 2014.

Sabahionline, *Grenade attack in Beledweyne kills 1, injures others*, 9 September 2013 (http://sabahionline.com/en_GB/articles/hoa/articles/newsbriefs/2013/09/09/newsbrief-04) accessed 27 June 2014.

Sabahionline, *Himan and Heeb security forces rescue kidnapped children*, 16 May 2014 (http://sabahionline.com/en_GB/articles/hoa/articles/newsbriefs/2014/05/16/newsbrief-05) accessed 6 June 2014.

Sabahionline, *Japan pledges \$40 million to Somalia*, 14 March 2014 (http://sabahionline.com/en_GB/articles/hoa/articles/newsbriefs/2014/03/14/newsbrief-05) accessed 6 June 2014.

Sabahionline, *Killer of Hiran elder executed in Beledweyne*, 6 August 2013 (http://sabahionline.com/en_GB/articles/hoa/articles/newsbriefs/2013/08/06/newsbrief-04) accessed 27 June 2014.

Sabahionline, *Life in Hudur after al-Shabaab*, 16 May 2014 (http://sabahionline.com/en_GB/photo_essays/hoa/photo_essays/2014/05/16/photo_essay) accessed 2 June 2014.

Sabahionline, *Likelihood of al-Shabaab members hiding among civilian population stokes fears*, 7 April 2014 (http://sabahionline.com/en_GB/articles/hoa/articles/features/2014/04/07/feature-01) accessed 6 June 2014.

Sabahionline, *Mogadishu identification card centre overwhelmed with applicants*, 22 January 2014 (http://sabahionline.com/en_GB/articles/hoa/articles/features/2014/01/22/feature-01) accessed 26 May 2014.

Sabahionline, *Mogadishu mayor's desire to monopolise Benadir security raises concerns*, 12 March 2014 (http://sabahionline.com/en_GB/articles/hoa/articles/features/2014/03/12/feature-01) accessed 6 June 2014.

Sabahionline, *New street signs and house numbers to improve security, convenience in Mogadishu*, 30 January 2014 (http://sabahionline.com/en_GB/articles/hoa/articles/features/2014/01/30/feature-02) accessed 5 June 2014.

Sabahionline, *Parents in Bulo Burde seek answers on children abducted by al-Shabaab*, 28 March 2014 (http://sabahionline.com/en_GB/articles/hoa/articles/features/2014/03/28/feature-02) accessed 6 June 2014.

Sabahionline, *Somali, AMISOM forces capture El Bur, Mahas*, 26 March 2014 (http://sabahionline.com/en_GB/articles/hoa/articles/newsbriefs/2014/03/26/newsbrief-01) accessed 20 May 2014.

Sabahionline, *Somali, AMISOM forces capture Eyn from al-Shabaab*, 24 April 2014 (http://sabahionline.com/en_GB/articles/hoa/articles/newsbriefs/2014/04/24/newsbrief-01) accessed 27 June 2014.

Sabahionline, *Somali, AMISOM forces carry out security sweep in Mogadishu*, 2 May 2014 (http://sabahionline.com/en_GB/articles/hoa/articles/newsbriefs/2014/05/02/newsbrief-03) accessed 6 June 2014.

Sabahionline, *Somali educational improvements undermine Islam*, 20 November 2013 (http://sabahionline.com/en_GB/articles/hoa/articles/features/2013/11/20/feature-01) accessed 6 May 2014.

Sabahionline, *Somali education coalition releases unified curriculum*, 29 May 2013 (http://sabahionline.com/en_GB/articles/hoa/articles/features/2013/05/29/feature-01) accessed 1 May 2014.

Sabahionline, *Somali government, Ahlu Sunna wal Jamaa sign security agreement*, 8 March 2014 (http://sabahionline.com/en_GB/articles/hoa/articles/newsbriefs/2013/03/08/newsbrief-04) accessed 19 May 2014.

Sabahionline, *Somali government airlifts food aid to Bulo Burde*, 29 May 2014 (http://sabahionline.com/en_GB/articles/hoa/articles/newsbriefs/2014/05/29/newsbrief-05) accessed 6 June 2014.

Sabahionline, *Somali government, ASWJ at loggerheads over integration of militia into SNA*, 27 March 2014 (http://sabahionline.com/en_GB/articles/hoa/articles/features/2014/03/27/feature-01) accessed 19 May 2014.

Sabahionline, *Somali Minister of Defence: Government committed to re-building army*, 25 March 2014 (http://sabahionline.com/en_GB/articles/hoa/articles/features/2014/03/25/feature-01) accessed 6 June 2014.

Sabahionline, *Somali National Army commander: Reviving army will take time*, 20 February 2014 (http://sabahionline.com/en_GB/articles/hoa/articles/features/2014/02/20/feature-01) accessed 6 June 2014.

Sabahionline, *Somali police force gets boost from Japan, AMISOM*, 10 February 2014 (http://sabahionline.com/en_GB/articles/hoa/articles/newsbriefs/2014/02/10/newsbrief-02) accessed 6 June 2014.

Sabahionline, *Somali prime minister appoints new cabinet*, 17 January 2014 (http://sabahionline.com/en_GB/articles/hoa/articles/newsbriefs/2014/01/17/newsbrief-01) accessed 29 May 2014.

Sabahionline, *Somalia: Al-Shabaab Confiscates Camera-Equipped Mobile Phones in Barawe*, 18 March 2014 (http://sabahionline.com/en_GB/articles/hoa/articles/features/2014/03/18/feature-01) accessed 20 June 2014.

Sabahionline, *Somalia: Al-Shabaab says smartphones used 'to spy on `Muslim people`'*, 14 November 2013 (http://sabahionline.com/en_GB/articles/hoa/articles/features/2013/11/14/feature-01) accessed 22 May 2014.

Sabahionline, *Somalia: Amisom Health Clinics Treat Somalis in Areas Liberated From Al-Shabaab*, 28 May 2013 (http://sabahionline.com/en_GB/articles/hoa/articles/features/2013/05/28/feature-02) accessed 15 May 2014.

Sabahionline, *Somalia faces logistical challenges in issuing new passports*, 3 January 2014 (http://sabahionline.com/en_GB/articles/hoa/articles/features/2014/01/03/feature-01) accessed 26 May 2014.

Sabahionline, *Somalia faces major challenges in liberating al-Shabaab controlled areas*, 4 March 2014 (http://sabahionline.com/en_GB/articles/hoa/articles/features/2014/03/04/feature-01) accessed 6 June 2014.

Sabahionline, *Somalia revives army division in step towards greater security*, 12 September 2013 (http://sabahionline.com/en_GB/articles/hoa/articles/features/2013/09/12/feature-01) accessed 19 May 2014.

Sabahionline, *Somalia takes steps to combat forgery business*, 24 January 2014 (http://sabahionline.com/en_GB/articles/hoa/articles/features/2013/01/24/feature-02) accessed 26 May 2014.

Sabahionline, *Somalia, Turkey sign bilateral military agreement*, 28 February 2014 (http://sabahionline.com/en_GB/articles/hoa/articles/newsbriefs/2014/02/28/newsbrief-03) accessed 6 June 2014.

SabahiOnline, *Somalis decry al-Shabaab's use of child suicide bombers*, 5 March 2014 (http://sabahionline.com/en_GB/articles/hoa/articles/features/2014/03/05/feature-02?change_locale=true) accessed 1 June 2014.

Sabahionline, *Somalis from diaspora denounce al-Shabaab threats*, 9 January 2014 (http://sabahionline.com/en_GB/articles/hoa/articles/features/2014/01/09/feature-01) accessed 9 May 2014.

Sabahionline, *Somalis recall forced marriages with al-Shabaab fighters*, 21 June 2013 (http://sabahionline.com/en_GB/articles/hoa/articles/features/2013/06/21/feature-01) accessed 30 May 2014.

Sabahionline, *Uptick in Mogadishu violence a wakeup call for citizens, security forces*, 1 May 2014 (http://sabahionline.com/en_GB/articles/hoa/articles/features/2014/05/01/feature-01) accessed 6 June 2014.

Save the Children, *State of the World's Mothers Report 2014 - Executive Summary*

(http://www.savethechildren.org/atf/cf/%7B9def2ebe-10ae-432c-9bd0-df91d2eba74a%7D/SOWM_2014%20EXEC_SUMMARY.PDF) accessed 29 May 2014.

Security Council Report, *Chronology*, revised on 4 April 2014 (<http://www.securitycouncilreport.org/chronology/somalia.php?page=13>) accessed 27 May 2014.

Security Council Report, *May 2014 Monthly Forecast – Somalia*, 1 May 2014 (http://www.securitycouncilreport.org/monthly-forecast/2014-05/somalia_2014_05.php) accessed 2 June 2014.

Security Council Report, *March 2014 Monthly Forecast – Somalia*, 28 February 2014 (http://www.securitycouncilreport.org/monthly-forecast/2014-03/somalia_13.php) accessed 2 June 2014.

SEMG (Somalia and Eritrea Monitoring Group), *Letter dated 6 February 2014 from the Coordinator of the Somalia and Eritrea Monitoring Group addressed to the Chair of the Security Council Committee Pursuant to Resolutions 751 (1992) and 1907 (2009)*, 6 February 2014 (<http://somalianews.files.wordpress.com/2014/02/6-feb-2014-unmg-memo-somalia-arms-diversion.pdf>) accessed 5 June 2014.

Shabelle Media Network, *Al-Shabaab insurgents attack AMISOM troops in Qoryoley district*, 19 May 2014 (<http://shabelle.net/?p=21623>) accessed 21 May 2014.

Shabelle Media Network, *AMISOM: Airstrike Kills 50 al-Shabab in Somalia*, 21 May 2014 (<http://shabelle.net/?p=21786>) accessed 21 May 2014.

Shabelle Media Network, *Illegal Checkpoints in Mogadishu's outskirts*, 25 February 2014 (<http://shabelle.net/?p=15025>) accessed 7 June 2014.

Shabelle Media Network, *Mayor Mungab Replaces Yaqshid and Howl Wadag District Commissioners*, 26 April 2014 (<http://allafrica.com/stories/201404260037.html>) accessed 16 May 2014.

Shabelle Media Network, *Ministry of Defence carpses soldiers as becoming more 'clan-centered' after transfers to other regions*, 21 May 2014 (<http://shabelle.net/?p=21781>) accessed 21 May 2014.

Shabelle Media Network, *Mogadishu Mayor orders replacement of Hamarjajab district commissioner*, 18 April 2014 (<http://shabelle.net/?p=19113>) accessed 16 May 2014.

Shabelle Media Network, *Pastorals and Al-Shabaab battle on Buloburde outskirts*, 21 May 2014 (<http://shabelle.net/?p=21806>) accessed 21 May 2014.

Shabelle Media Network, *Somali govt says fighting in Baladhawo provides terrorists with an opportunity*, 15 May 2014 (<http://shabelle.net/?p=21310>) accessed 21 May 2014.

Shabelle Media Network, *Somalia: Al Shabaab Warns Government Officials*, 25 May 2014 (<http://allafrica.com/stories/201405250394.html>) accessed 27 May 2014.

Somali Embassy UK [Facebook] (<https://www.facebook.com/SomaliEmbassyUk>) accessed 28 May 2014.

Somalia, *Law No. 28 of 22 December 1962 - Somali Citizenship*, 22 January 1963 (<http://www.refworld.org/docid/3ae6b50630.html>) accessed 2 June 2014.

Somalia NGO Consortium, *Walking the Talk in Somalia? Progress since the 2012 London Conference*, 6 May 2013 (<http://reliefweb.int/sites/reliefweb.int/files/resources/Walking%20the%20Talk%20in%20Somalia%20-%20Progress%20Since%20London%202012.pdf>) accessed 30 May 2014.

Somaliareport, *Al-Shabaab bans teaching Geography and History*, 16 October 2011 (http://www.somaliareport.com/index.php/post/1777/Al-Shabaab_Bans_Teaching_Geography_and_History) accessed 27 May 2014.

Somaliareport, *Al-Shabaab devastates education for kids*, 25 October 2011 (http://www.somaliareport.com/index.php/post/1806/Al-Shabaab_Devastates_Education_for_Kids) accessed 2 May 2014.

Somaliareport, *Al-Shabaab abuses of civilians continue*, 22 June 2012 (http://somaliareport.com/index.php/post/3467/Al-Shabaab_Abuses_of_Civilians_Continue) accessed 29 May 2014

Somaliareport, *Business booming in Galkayo Arms Market*, 15 March 2011 (http://www.somaliareport.com/index.php/post/283/Business_Booming_in_Galkayo_Arms_Market_) accessed 25 June 2014.

Somaliareport, *Fake Somali Passports, IDs Seized by Kenya* 19 November 2011 (http://www.somaliareport.com/index.php/post/2073/Fake_Somali_Passports_IDs_Seized_by_Kenya) accessed 26 May 2014.

Somaliareport, *TFG Bans Use of Old Somali Passport*, 17 September 2011 (http://www.somaliareport.com/index.php/post/1588/TFG_Bans_Use_of_Old_Somali_Passport) 26 May 2014.

Somaliareport, *The Importance of Kismayo*, 6 November 2012 (<http://www.somaliareport.com/index.php/post/3427>) accessed 25 June 2014.

Somaliareport, *Weekly Security Roundup May 5-11 2012*, 11 May 2012 (http://www.somaliareport.com/index.php/post/3334/Weekly_Security_Roundup) accessed 25 June 2014.

Somaliareport, *Weekly Security Roundup May 19-25 2012*, 26 May 2012 (http://www.somaliareport.com/index.php/subcategory/91/Background/Weekly_Security_Roundup/052012///14) accessed 25 June 2014.

SomaliCurrent, *Somali Diaspora return, rebuilding homeland*, 22 January 2014 (<http://www.somalicurrent.com/2014/01/22/somali-diaspora-return-rebuilding-homeland/>) accessed 5 June 2014.

SomaliCurrent, *Somali Embassy in Kenya resumes issuance of passports*, 13 May 2014 (<http://www.somalicurrent.com/2014/05/13/somali-embassy-in-kenya-resumes-issuance-of-passports/>) 28 May 2014.

SomaliCurrent, *Somali mother of homeless children*, 7 March 2014 (<http://www.somalicurrent.com/2014/03/07/somali-mother-of-homeless-children/>) accessed 2 June 2014.

SomaliCurrent, *Somali President unveils new passport procedure*, 22 December 2014 (<http://www.somalicurrent.com/2013/12/22/somali-president-unveils-new-passport-procedure/>) accessed 28 May 2014.

SOS Children's Village, *Children on the streets of Somalia*, 17 January 2013 (<http://www.soschildrensvillages.org.uk/news/archive/2013/01/children-on-the-streets-of-somalia>) accessed 2 June 2014.

Source Security, *HID Global contributes to design of new national ID card and e-passport for Somalia*, 25 April 2014 (<http://www.sourcesecurity.com/news/articles/co-823-ga.13834.html>) accessed 28 May 2014.

Standard Digital News, *Telecoms firm draws militia's ire in Somalia*, 26 June 2012 (<http://www.standardmedia.co.ke/business/article/2000060626/telecoms-firm-draws-militia-s-ire-in-somalia>) accessed 20 May 2014.

Steinberg, G., 'Regionaler Jihad in Ostafrika. Die somalischen Shabab sind eine unabhängige Organisation und kein al-Qaida-Ableger', *SWP-Aktuell 2013/A 67*, Stiftung Wissenschaft und Politik, November 2013 (http://www.swp-berlin.org/fileadmin/contents/products/aktuell/2013A67_sbg.pdf) accessed 15 May 2014.

Sterzi, F., 'Offshore Somalia: Piracy, Naval Missions and Private Security', *International Commentary*, vol. ix. no. 34, *Somalia: Clan and State Politics*, International Training Program for Conflict Management, December 2013 (http://www.itpcm.dirpolis.sssup.it/files/2013/12/COMMENTARY_SOMALIA_ISSUE_DEC_2013.pdf) accessed 14 August 2014.

Stewart, C., 'Update on 'gay man stoned to death' in Somalia', *Erasing 76 Crimes* [weblog], 23 March 2013 (<http://76crimes.com/2013/03/23/update-on-gay-man-stoned-to-death-in-somalia/>) accessed 2 June 2013.

Tempia, S., Braidotti, F., Aden, H.H., Abdulle, M.H., Costagli, R., Otieno, F.T., *Mapping cattle trade routes in southern Somalia: a method for mobile livestock keeping systems*, The World Organisation for Animal Health (<http://www.oie.int/doc/ged/D9652.PDF>) accessed 27 June 2014.

The Economist, *Almost expunged – Even Somalia's supposedly moderate government is loth to protect them*, 22 October 2009 (<http://www.economist.com/node/14707279>) accessed 27 May 2014.

The Guardian, *'Mogadishu is like Manhattan': Somalis return home to accelerate progress*, 11 January 2013 (<http://www.theguardian.com/global-development/2013/jan/11/mogadishu-manhattan-somalis-return-progress>) accessed 28 May 2014.

The Guardian, *Somali NGOs call for help to ease burden of Mogadishu street children*, 16 January 2013 (<http://www.theguardian.com/global-development/2013/jan/16/somali-ngos-mogadishu-street-children>) accessed 2 June 2014.

The Heritage Institute, *Hasty Repatriation. Kenya's attempt to send Somali refugees home*, February 2013 (http://gallery.mailchimp.com/19679cf7708fe9b4e9f72c846/files/Heritage_Institute_Hasty_Repatriation.pdf) accessed 28 May 2014, p. 21.

The Jamestown Foundation, *Somalia's al-Shabaab Movement Turns on Itself*, 9 August 2013 (http://www.jamestown.org/single/?tx_ttnews%5Btt_news%5D=41247&no_cache=1) accessed 10 June 2014.

The Star, *Star exclusive: Somalia's new war order*, 27 May 2014 (http://www.thestar.com/news/world/2014/05/25/star_exclusive_somalias_new_war_order.html) accessed 27 May 2014.

The Telegraph, *Teenage girl suicide bomber blows up Somalia theatre*, 4 April 2012 (<http://www.telegraph.co.uk/news/worldnews/africaandindianocean/somalia/9185534/Teenage-girl-suicide-bomber-blows-up-Somalia-theatre.html>) accessed 30 May 2014.

Thomas Reuters Foundation, *Mentally ill tied to trees and left to die in Somalia*, 7 October 2013 (<http://www.trust.org/item/20131007132825-oupwe/>) accessed 15 May 2014.

Tiwald, A., *Die Parias Somalias: Ständische Berufskasten als Basis sozialer Diskriminierung*, Österreichischer Integrationsfonds, December 2010 (<http://www.integrationsfonds.at/laenderinformation/diepariassomalias>) accessed 10 June 2014.

Tiwald, A., 'The Security Situation in Somalia', *Somalia: Security, Minorities and Migration*,

Austria: Federal Ministry of the Interior, 2013 (<http://www.refworld.org/docid/53564b8a4.html>) accessed 15 May 2014.

Tripartite Agreement Between the Government of the Republic of Kenya, the Government of the Federal Republic of Somalia and the United Nations High Commissioner for Refugees Governing the Voluntary Repatriation of Somali Refugees Living in Kenya, 2013, 10 November 2013 (<http://www.refworld.org/docid/5285e0294.html>) accessed 15 July 2014.

Udlændingsstyrelsen, *Security and human rights issues in South-Central Somalia, including Mogadishu*, April 2012 (<http://www.nyidanmark.dk/NR/rdonlyres/68C10A22-BFFC-4BD6-899D-60FB6B0F7AC5/0/FFMSomalia2013Final.pdf>) accessed 26 May 2014.

UKBA (UK Border Agency), Home Office, COI Service, *Country of Origin Information (COI) report, Somalia*, 17 January 2012 (https://www.gov.uk/government/uploads/system/uploads/attachment_data/file/310218/Somalia_COI_report_jan_2012.pdf) accessed 28 May 2014.

UK FCO (UK Foreign and Commonwealth Office), *Human Rights and Democracy Report 2013 - Section XI: Human Rights in Countries of Concern – Somalia*, 10 April 2014 (http://www.ecoi.net/local_link/273711/389475_en.html) accessed 27 May 2014.

UNDP (United Nations Development Programme), *Millennium Development Goals – Achieve universal primary education*, s.d. (<http://www.so.undp.org/content/somalia/en/home/mdgoverview/overview/mdg2/>) accessed 6 May 2014.

UNESCO, *KASMO FM: Somali women finally get their own radio voice*, 28 January 2013 (http://www.unesco.org/new/en/media-services/single-view/news/kasmo_fm_somali_women_finally_get_their_own_radio_voice/) accessed 20 May 2014.

UN Habitat, Regional Office for Africa and Arab States, *Somalia Urban Development Programme (SUDP) Final Evaluation Report*, 13 April 2008 (<http://unhabitat.org/evaluation-of-somalia-urban-development-programme-sudp/>) accessed 6 June 2014.

UNHCR, *Dadaab and Alinjugur, Kenya, Briefing Note*, June 2014 (<http://data.unhcr.org/horn-of-africa/download.php?id=1375>) accessed 7 June 2014.

UNHCR, *Eligibility Guidelines for Assessing the International Protection needs of Asylum Seekers from Somalia*, 5 May 2010, (<http://www.unhcr-northerneurope.org/resources/legal-documents/guidelines-and-positions/eligibility-guidelines.html>) accessed 2 June 2014.

UNHCR, *International Protection Considerations with Regard to people fleeing Southern and Central Somalia*, 17 January 2014 (<http://www.refworld.org/docid/52d7fc5f4.html>) accessed 15 May 2014.

UNHCR, *UNHCR Position on Returns to Southern and Central Somalia*, 17 June 2014 (<http://www.refworld.org/docid/53a04d044.html>) accessed 27 June 2014.

UNHCR, *Refugees in the Horn of Africa: Somali Displacement Crisis, Information Sharing Portal*, last updated 5 June 2014 (<http://data.unhcr.org/horn-of-africa/regional.php>) accessed 7 June 2014.

UNHCR, *Refugees in the Horn of Africa. Somali Displacement Crisis, Somalia Population Movement Trends*, s.d. (<http://data.unhcr.org/horn-of-africa/country.php?id=197>) accessed 9 May 2014.

UNHCR, *Somalia Fact Sheet*, April 2014 (http://www.ecoi.net/file_upload/1930_1397656486_unhcr-briefing-sheet-april-v1.pdf) accessed 6 May 2014.

UNHCR, *Somalia factsheet*, June 2012 ([http://img.static.reliefweb.int/sites/reliefweb.int/files/resources/Full %20 Report_817.pdf](http://img.static.reliefweb.int/sites/reliefweb.int/files/resources/Full%20Report_817.pdf)) accessed 12 May 2014.

UNHCR, *Somalia: Mogadishu IDPs by District - May 2013* (http://reliefweb.int/sites/reliefweb.int/files/resources/05-May13_Total_IDPs_moga_A3PC_v1.pdf) accessed 5 June 2014.

UNHCR, *Somalia: Total IDPs by Region - April 2014*, 10 April 2014 (<http://www.refworld.org/docid/534cf3674.html>) accessed 12 May 2014.

UNHCR, *2014 UNHCR country operations profile – Somalia* (<http://www.unhcr.org/pages/49e483ad6.html>) accessed 27 August 2014.

UNHCR Somalia, *Genealogical Table of Somali Clans*, 2000 (http://www.ecoi.net/file_upload/bsvec1_unhcr2000.pdf) accessed 10 June 2014.

UNHCR Somalia, *Total IDPs per region April 2014*, 12 May 2014 (<http://data.unhcr.org/horn-of-africa/download.php?id=1369>) accessed 7 June 2014.

UN Human Rights Council, *Report of the Independent Expert on the situation of human rights in Somalia, Shamsul Bari*, 16 August 2013 ([http://reliefweb.int/sites/reliefweb.int/files/resources/A-HRC-24-40_en %20 %281 %29.pdf](http://reliefweb.int/sites/reliefweb.int/files/resources/A-HRC-24-40_en%20%281%29.pdf)) accessed 16 June 2014.

UN Human Rights Council, *Report of the independent expert on the situation of human rights in Somalia, Shamsul Bari*, 8 March 2010 (http://reliefweb.int/sites/reliefweb.int/files/resources/8196336C6C0EA522492576E3001A7B8C-Full_Report.pdf) accessed 10 June 2014.

UNICEF, *Massive campaign to get one million Somali children into school to be launched*, 6 September 2013 (http://www.unicef.org/somalia/education_13315.html) accessed 1 May 2014.

UNICEF, *The G2S Initiative: Educating for Resilience (2013-2016)*, 2013 (http://www.unicef.org/somalia/SOM_resources_gotoschool.pdf) accessed 1 May 2014.

UNICEF/Child Info, *Female Genital Mutilation/Cutting: A statistical overview and exploration of the dynamics of change*, July 2013 (http://www.childinfo.org/files/FGMC_Low_Sept2013.pdf) accessed 30 May 2014.

UNITAR, *UNOSAT Maps Somalia* (<http://www.unitar.org/unosat/maps/SOM>) accessed 7 June 2014.

UNITAR/UNOSAT, *Update 6: Reduction of Somali IDP Shelter Concentrations in Mogadishu, Somalia (3 June 2013 - 24 November 2013)*, 2 January 2014 (http://unosat-maps.web.cern.ch/unosat-maps/SO/CE20130710SOM/REPORT_MogadishuCamp_Analysis_24November2013.pdf) accessed 5 June 2014.

University Directory Worldwide, *Somalia Academic Institutions Directory* (http://www.university-directory.eu/Somalia/Somalia.html#U2icLa1_tg8) accessed 1 May 2014.

UN News Centre, *Somalia: UN rights office concerned over draft law that would curtail press freedom*, 19 July 2013 (<http://www.un.org/apps/news/story.asp?NewsID=45452>) accessed 23 May 2014.

UN News Centre, *UN and international partners call for resolution of Somali political crisis*, 27 May 2014 (<http://www.un.org/apps/news/story.asp?NewsID=47899>) accessed 30 May 2014.

UN News Service, *Somalia's efforts to build cohesive State require international support, Security Council told*, 11 March 2014 (<http://www.refworld.org/docid/5322d9f24.html>) accessed 5 May 2014.

UN News Service, *UN deploys new special force to protect staff in Mogadishu*, 18 May 2014 (<http://www.un.org/apps/news/story.asp?NewsID=47820>) accessed 26 May 2014.

UN OCHA (Office for the Coordination of Humanitarian Affairs), *OCHA Flash Update 4: Humanitarian impact of military operation*, 7 April 2014 (<http://reliefweb.int/report/somalia/somalia-ocha-flash-update-4-humanitarian-impact-military-operation-7-april-2014>) accessed 12 May 2014

UN OCHA, 'Horn of Africa Crisis: 2011-2012', *Reliefweb* [online portal] (<http://reliefweb.int/disaster/dr-2011-000029-ken>) accessed 12 May 2014.

UN OCHA, *Humanitarian Bulletin; Eastern Africa; Issue 33; 11 February and 7 March 2014*, 7 March 2014 (http://www.ecoi.net/file_upload/1925_1394281708_ocha-eastern-africa-humanitarian-bulletin-33-final.pdf) accessed 6 May 2014.

UN OCHA, *Humanitarian Bulletin; Eastern Africa; Issue 34; 8 March and 4 April 2014*, 4 April 2014 (http://www.ecoi.net/file_upload/1925_1397556904_hb34.pdf) accessed 6 May 2014.

UN OCHA, *Humanitarian Bulletin Somalia January 2014*, 19 February 2014 (<http://reliefweb.int/sites/reliefweb.int/files/resources/OCHA%20Somalia%20Humanitarian%20Bulletin%20January%202014.pdf>) accessed 15 May 2014.

UN OCHA, *Humanitarian Bulletin Somalia February 2014*, 21 March 2014 (<http://reliefweb.int/sites/reliefweb.int/files/resources/OCHA%20Somalia%20Humanitarian%20Bulletin%20February%202014.pdf>) accessed 8 May 2014.

UN OCHA, *Humanitarian Bulletin Somalia March 2014*, 24 April 2014 (<http://reliefweb.int/sites/reliefweb.int/files/resources/OCHA%20Somalia%20Humanitarian%20Bulletin%20March%202014.pdf>) accessed 8 May 2014.

UN OCHA, *Kenya to Somalia: Cross-Border Movement (as of 28 Feb 2014)*, 28 February 2014 (http://www.ecoi.net/file_upload/1226_1394032442_ken-som-cross-border-movement-28-feb-2014.pdf) accessed 6 May 2014.

UN OCHA, *Mogadishu Landmarks*, 6 May 2010 (http://somaliska.com/wp-content/uploads/2010/06/100526_OCHA_Mogadishu-Landmarks_A0.pdf) accessed 4 June 2014.

UN OCHA, *Mogadishu – Situation Analysis October 2012*, 31 October 2012 (<http://www.static.reliefweb.int/report/somalia/mogadishu-%E2%80%93-situation-analysis-october-2012>) accessed 4 June 2014.

UN OCHA, *2013-2015 Somalia Consolidated Appeal - Second year revision: Key planning figures, needs and funding indicators (Fact Sheet)* (<http://reliefweb.int/report/somalia/2013-2015-somalia-consolidated-appeal-second-year-revision-key-planning-figures-needs>) accessed 12 May 2014.

UN OCHA, *South-East Africa – Migration Flows*, 14 January 2014 (http://reliefweb.int/sites/reliefweb.int/files/resources/Pages%20from%20OCHA_ROSA_Humanitarian_Bulletin_Jan_2014.pdf) accessed 7 June 2014.

UNODC (United Nations Office on Drugs and Crime), *Maritime Crime Programme*, March 2014 (http://www.unodc.org/documents/easternafrika/UNODC_MCP_Brochure_March_2014.pdf) accessed 14 August 2014.

UNPOS (United Nations Political Office for Somalia), *Chronology of events* (<http://unpos.unmissions.org/Default.aspx?tabid=9708&language=en-US>) accessed 27 May 2014.

UNPOS, *Annex 1, Somalia End of Transition Roadmap*, 6 September 2011 ([http://unpos.unmissions.org/Portals/UNPOS/Repository%20UNPOS/110906%20-%20Initialled%20Roadmap%20\(The%20Annex\).pdf](http://unpos.unmissions.org/Portals/UNPOS/Repository%20UNPOS/110906%20-%20Initialled%20Roadmap%20(The%20Annex).pdf)) accessed 29 May 2014.

UNPOS, *Somalia and Piracy*, s.d. (<http://unpos.unmissions.org/Default.aspx?tabid=9742&language=en-US>) accessed 14 August 2014.

UN Security Council, *Children and armed conflict - Report of the Secretary-General (A/67/845-S/2013/245)*, 15 May 2013 (<http://reliefweb.int/sites/reliefweb.int/files/resources/Children%20and%20armed%20conflict.pdf>) accessed 1 June 2014.

UN Security Council, *Report of the Secretary-General on Somalia (S/2013/69)*, 31 January 2013 (<http://www.refworld.org/country,,UNSC,,SOM,,511b88532,0.html>) accessed 29 May 2014.

UN Security Council, *Report of the Secretary-General on Somalia (S/2013/326)*, 31 May 2013 (http://www.un.org/ga/search/view_doc.asp?symbol=S/2013/326) accessed 1 July 2014.

UN Security Council, *Report of the Secretary-General on Somalia (S/2013/623)*, 3 September 2013 (http://www.securitycouncilreport.org/atf/cf/%7B65BFCF9B-6D27-4E9C-8CD3-CF6E4FF96FF9%7D/s_2013_623.pdf) accessed 12 May 2014.

UN Security Council, *Report of the Secretary-General on Somalia (S/2013/709)*, 2 December 2013 (<http://www.refworld.org/docid/52a058af4.html>) accessed 6 May 2014.

UN Security Council, *Report of the Secretary-General on Somalia (S/2014/140)*, 3 March 2014 (<http://www.refworld.org/docid/531ef31f4.html>) accessed 19 May 2014.

UN Security Council, *Report of the Secretary-General on Somalia (S/2014/330)*, 12 May 2014 (http://www.un.org/en/ga/search/view_doc.asp?symbol=S/2014/330) accessed 1 June 2014.

UN Security Council, *Report of the UN Monitoring Group on Somalia and Eritrea pursuant to Security resolution 2002 (2011)*, 13 July 2012 (http://www.un.org/ga/search/view_doc.asp?symbol=S/2012/544) accessed 26 May 2014.

UN Security Council, *Report of the Monitoring Group on Somalia and Eritrea pursuant to Security Council resolution 2060 (2012): Somalia*, 12 July 2013 (http://www.un.org/ga/search/view_doc.asp?symbol=S/2013/413) accessed 14 August 2014.

UN Security Council, *Security Council resolution 2124 (2013) [on the deployment of the African Union Mission in Somalia (AMISOM) until 31 Oct. 2014]*, 12 November 2013 (<http://www.refworld.org/docid/52908e9e4.html>) accessed 30 May 2014.

UNSOM, *Somali government launches action plan for ending sexual violence in conflict*, 27 May 2014 (<http://www.unsom.unmissions.org/Default.aspx?tabid=6254&ctl=Details&mid=9770&ItemID=27723&language=en-US>) accessed 1 June 2014.

UN Treaty Collection (<https://treaties.un.org/pages/TreatyParticipantSearch.aspx?tab=UN>) accessed 2 June 2014.

US Army Corps of Engineers (Topographic Engineering Center), *The Geology of Somalia: a Selected Bibliography of Somalian Geology, Geography and Earth Science*, February 2007 (<http://www.dtic.mil/cgi-bin/GetTRDoc?AD=ADA464006>) accessed 25 June 2014.

US Department of State, *Country Report on Human Rights Practices for 2013 - Somalia*, 27 February 2014 (<http://www.state.gov/j/drl/rls/hrrpt/humanrightsreport/index.htm?year=2013&dliid=220158>) accessed 27 May 2014.

US Department of State, *Country Reports on Human Rights Practices for 2012 - Somalia*, 19 April 2013 (<http://www.refworld.org/docid/517e6dd61c.html>) accessed 20 May 2014.

US Department of State, *Country Report on Terrorism 2013 - Chapter 2 – Somalia*, 30 April 2014 (http://www.ecoi.net/local_link/275199/391112_en.html) accessed 27 May 2014.

US Department of State, *International Religious Freedom Report for 2012 – Somalia*, 20 May 2013 (<http://www.state.gov/j/drl/rls/irf/religiousfreedom/index.htm?dliid=208194&year=2012>) accessed 27 May 2014.

US Department of State, *Somalia – Profile of asylum claims and country conditions*, March 2000 (http://www.asylumlaw.org/docs/somalia/usdos00_somalia_profile.pdf) 10 June 2014, p. 9-19.

US Department of State, *Somalia Reciprocity Schedule* (<http://travel.state.gov/content/visas/english/fees/reciprocity-by-country/SO.html>) 26 May 2014.

VoA (Voice of America), *Hammers Replace Bullets as Mogadishu Rebuilds*, 6 July 2012 (<http://www.voanews.com/content/hammers-replace-bullets-as-mogadishu-builds/1364421.html>) accessed 5 June 2014.

WFP (World Food Program), *Somalia - Trend Analysis of Food and Nutrition Insecurity in Somalia 2007-2012*, November 2012 (<http://documents.wfp.org/stellent/groups/public/documents/ena/wfp254879.pdf>) accessed 9 May 2014

WHO (World Health Organisation), *Mental Health in Somalia*, 2 February 2011 (http://www.who.int/hac/crises/som/somalia_mental_health/en/) accessed 15 May 2014.

World Bank, *Somalia Overview*, last updated 4 April 2014 (<http://www.worldbank.org/en/country/somalia/overview>) accessed 29 May 2014.

Worldnewspapers.com, *Somalia Newspapers and news sites in English* (<http://www.world-newspapers.com/somalia.html>) accessed 16 May 2014.

Xinhua, *Somalia introduces new e-passport*, 9 February 2007 (http://english.peopledaily.com.cn/200702/09/eng20070209_348606.html) accessed 26 May 2014.

Paper-based sources

Besteman, C., *Public History and Private Knowledge: On Disputed History in Southern Somalia*, Duke University Press, Durham, 1993.

HIRDA, *Vrouwenbesnijdenis in Somalië. Actueel inzicht in de praktijk en analyse van het effect van projecten gericht op het tegengaan van besnijdenis*, Amsterdam, 2014, in press.

Höhne, M. V., 'Continuities and changes regarding minorities in Somalia', *Ethnic and Racial Studies*, Routledge, 2014.

Lamberti, M., *Die Somali-Dialekte*, Helmut Buske Verlag, Hamburg, 1986.

Lamberti, M., *Map of Somali dialects in the Somali Democratic Republic. With suppl: Speech variation in Somalia*, Helmut Buske Verlag, Hamburg, 1986.

Lewis, I.M., *A Pastoral Democracy: A Study of Pastoralism and Politics Among the Northern Somali of the Horn of Africa*, James Currey Publishers, Oxford, 1999 (reprint).

Lewis, I.M., *Blood and bone. The call of kinship in Somali Society*, The Red Sea Press, Lawrenceville, 1994.

Lewis, I.M., *Peoples of the Horn of Africa: Somali, Afar and Saho*, International African Institute, London, 1955.

Lewis, I.M., *Peoples of the Horn of Africa, Somali, Afar and Saho*, The Red Sea Press, 1998.

Lewis, I.M., *Saints and Somalis - popular Islam in a clan-based society*, The Red Sea Press, Asmara, 1998.

Lewis, M., Paul, G., Simons, F. and Fennig, C.D. (eds.), *Ethnologue: Languages of the World, Seventeenth edition*, SIL International, Dallas, 2014.

Luling, V., 'The Other Somali: Minority Groups in Traditional Somali Society', *Proceedings of the Second International Congress of Somali Studies: University of Hamburg, August 1-6, 1983 Vol. IV.*, Labahn, L. (ed.), Buske, 1984.

McGregor, A., 'Bringing Jihad to Kenya. A Profile of al-Shabaab's Ikrima al-Muhajir', *Militant Leadership Monitor Volume IV, Issue 11*, Jamestown Foundation, November 2014.

Mukhta, M. H., *Historical Dictionary of Somalia*, Scarecrow Press, Lanham, 2003.

Puglielli, A., 'Somali Phonology', *Phonologies of Asia and Africa, Volume 1*, Kaye, A.S. & Lake, W. (eds.), Eisenbrauns, US, 1997.

Saeed, J.I., *Somali Reference Grammar*, Dunwoody press, Kensington, 1993.

Tosco, M., 'The unity and diversity of Somali dialectal variants', *The harmonization and standardization of Kenyan languages: Orthography and other aspects*, no. 87 of book series, Ogechi, N.O., Ngala Oduor, J.A. & Iribemwangi, P.I. (eds.), Centre for Advanced Studies of African Society, Kenya, 2012.

Neverejné zdroje

Misia EÚ v Somálsku, *Prehľady tlače* (rôzne dátumy).

Anonymné zdroje

Tieto zdroje nesmú byť menované, pretože by sa tým ohrozila ich bezpečnosť alebo ich schopnosť pracovať a voľne sa pohybovať:

Bezpečnostný analytik, Rakúsko: rozhovor s autorom, 13. mája 2014. Tento odborník už niekoľko rokov pracuje v Somálsku a dôkladne pozná bezpečnostnú situáciu v Africkom rohu. Odborník pravidelne navštevuje tento región.

Bezpečnostný analytik, Rakúsko: odpoveď elektronickou poštou, 26. mája 2014. Tento odborník už niekoľko rokov pracuje v Somálsku a dôkladne pozná bezpečnostnú situáciu v Africkom rohu. Odborník pravidelne navštevuje tento región.

Oddelenie analýzy bezpečnosti, *Týždenné správy o bezpečnosti*. Toto oddelenie spolupracuje so Somálskom a pôsobí v Somálsku viac než dvadsať rokov. Jednou z úloh tohto oddelenia je monitorovať a analyzovať bezpečnostnú situáciu v Somálsku, pričom sa osobitne zameriava na bezpečnosť vlastných zamestnancov.

Oddelenie analýzy bezpečnosti, *Južné/Stredné Somálsko – Oblasť vplyvu* [Mapa], 2. apríla 2014. Toto oddelenie spolupracuje so Somálskom a pôsobí v Somálsku viac než dvadsať rokov. Jednou z úloh tohto oddelenia je monitorovať a analyzovať bezpečnostnú situáciu v Somálsku, pričom sa osobitne zameriava na bezpečnosť vlastných zamestnancov.

Zdroj si želá zachovať anonymitu. Tento odborník už niekoľko rokov pracuje v Somálsku a dôkladne pozná bezpečnostnú situáciu v Africkom rohu.

Zdroje si želajú zachovať anonymitu, november 2013. Títo odborníci sú akademickí pracovníci, ktorí sa mnoho rokov venujú Somálsku. Somálsko pravidelne navštevujú alebo v ňom pracujú.

Mapy

Abikar, A., *Klanové rozloženie Somáľčanov v Africkom rohu*, 1999, podľa: Gundel, J., *Klany v Somálsku. Správa z prednášky Joakima Gundela*, december 2009 (http://www.ecoi.net/file_upload/90_1261130976_accord-report-clans-in-somalia-revised-edition-20091215.pdf) konzultované 10. júna 2011, s. 30.

CIA (Ústredná spravodajská agentúra), *Etnické skupiny*, miesto konzultácie: Knižničná zbierka máp Perry-Castañeda, Mapy Somálska, poskytnuté Knižnicami Univerzity v Texase, Univerzita v Texase, Austin, 2002 (http://www.lib.utexas.edu/maps/africa/somalia_ethnic_grps_2002.jpg) konzultované 10. júna 2014.

CIA, *Somálsko*, miesto konzultácie: Knižničná zbierka máp Perry-Castañeda, poskytnuté Knižnicami Univerzity v Texase, Univerzita v Texase, Austin, 2002 (http://www.lib.utexas.edu/maps/africa/txu-pclmaps-oclc-795784383-somalia_2012_country_map.jpg) konzultované 25. augusta 2014.

FSNAU (Oddelenie potravinovej bezpečnosti a výživy), Administratívne mapy, (<http://www.fsnau.org/products/maps/administrative-maps>) konzultované 2. júna 2014.

RMMS (Regionálny sekretariát pre zmiešanú migráciu), *Zmiešaná migrácia v Africkom rohu a Jemene, Mesačná orientačná mapa*, február 2014 (http://www.regionalmms.org/fileadmin/content/rmms_dashboard_map/February_2014_RMMS_Monthly_Map.pdf) konzultované 12. mája 2014.

UNHCR, *Somálsko: Celkový počet IDP v regiónoch – júl 2014*, 8. augusta 2014 (<http://data.unhcr.org/horn-of-africa/download.php?id=1421>) konzultované 27. augusta 2014.

Univerzita v Texase, *Profil krajiny – Somálsko: Rozloženie klanov*, Knižničná zbierka máp Perry-Castañeda, Mapy Somálska, 2002 (http://www.lib.utexas.edu/maps/africa/txu-pclmaps-oclc-795784383-somalia_2012_clan_distro.jpg) konzultované 10. júna 2014.

UN OCHA (Úrad OSN pre koordináciu humanitárnych záležitostí), *Región Banadir – mesto Mogadišo*, 16. marca 2012 (http://reliefweb.int/sites/reliefweb.int/files/resources/120316_Administrative_Map_Banadir_A4.pdf) konzultované 4. júna 2014.

UN OCHA, *Mogadišo – Zdravotnícke zariadenia a vykonávací partneri*, január 2013 (http://www.who.int/hac/crisis/som/maps/somalia_map_health_facilities_january2013.pdf) konzultované 12. mája 2014.

UN OCHA, *Administratívna mapa Somálska*, 8. mája 2012 (<http://reliefweb.int/map/somalia/somalia-reference-map-country-a4-8-may-2012>) konzultované 22. augusta 2014.

UN OCHA, „Somálsko: mapa humanitárneho prístupu (k septembru 2013)“, *Reliefweb* [internetový portál] (<http://reliefweb.int/map/somalia/somalia-humanitarian-access-map-september-2013>) konzultované 12. mája 2014.

Mapy okrskov Mogadiša:

Abdul-aziz	(http://reliefweb.int/map/somalia/somalia-reference-map-abdi-aziz-district-22-feb-2012)
Boondheere	(http://reliefweb.int/map/somalia/somalia-reference-map-bondhere-district-22-feb-2012)
Dayniile	(http://reliefweb.int/map/somalia/somalia-reference-map-deynile-district-22-feb-2012)
Dharkenley	(http://reliefweb.int/map/somalia/somalia-reference-map-dharkeynley-district-22-feb-2012)
Hawl Wadaag	(http://reliefweb.int/map/somalia/somalia-reference-map-hawl-wadag-district-22-feb-2012)
Hodan	(http://reliefweb.int/map/somalia/somalia-reference-map-hodan-district-22-feb-2012)
Huriwa	(http://reliefweb.int/map/somalia/somalia-reference-map-huriwa-district-22-feb-2012)
Karaan	(http://reliefweb.int/map/somalia/somalia-reference-map-karan-district-22-feb-2012)
Shangaani	(http://reliefweb.int/map/somalia/somalia-reference-map-shingani-district-22-feb-2012)
Shibis	(http://reliefweb.int/map/somalia/somalia-reference-map-shibis-district-22-feb-2012)
Waaberi	(http://reliefweb.int/map/somalia/somalia-reference-map-waberi-district-22-feb-2012)
Wadajir	(http://reliefweb.int/map/somalia/somalia-reference-map-wadajir-district-22-feb-2012)
Wardhiigleey	(http://reliefweb.int/map/somalia/somalia-reference-map-wardhigley-district-22-feb-2012)
Xamar Jabjab	(http://reliefweb.int/map/somalia/somalia-reference-map-hamar-jab-jab-district-22-feb-2012)
Xamar Weyne	(http://reliefweb.int/map/somalia/somalia-reference-map-hamar-weyne-district-22-feb-2012)
Yaqshiid	(http://reliefweb.int/map/somalia/somalia-reference-map-wardhigley-district-22-feb-2012)

Príloha 2: Referenčný rámec

Cieľom správy je poskytnúť základné informácie o Južnom/Strednom Somálsku a podrobnejšie sa venuje témam, ktoré sú podstatné pri postupe určovania ochranného postavenia (PSD). Tieto prvky sú súčasťou obsahu:

Podakovanie

Skratky a akronymy

Vyhĺásenie o odmietnutí zodpovednosti

Referenčný rámec

Úvod

1. Všeobecné informácie o krajine

1. Geografia

- Krajina
- Podnebie – ročné obdobia
- Administratívne rozdelenie
- Opis miest, hlavného mesta
- Infraštruktúra
- Preprava
- Doprava
- Letiská, letecké trasy
- Mapy

2. Demografia

- Hustota obyvateľstva
- Etnické skupiny/klany (krátky úvod)
- Jazyky
- Náboženstvo

3. Stručné dejiny/časová os

4. Štátna štruktúra

- Parlament, vláda, verejná správa
- Súdy
- Armáda, polícia, bezpečnostné služby

5. Politické spektrum

6. Vzdelávanie

7. Médiá a (tele-)komunikácie

8. Zdravotná starostlivosť

9. Sociálno-ekonomická a humanitárna situácia

10. Dokumenty (vrátane právnych predpisov)

- Rodný list, sobášny list a úmrtný list
- Doklady totožnosti (občianske preukazy, pasy)

2. Klanový systém

- Väčšinové klany
- Etnické menšinové skupiny
- Profesionálne skupiny
- Zvykové právo/Xeer
- Klanová ochrana/podpora

3. Bezpečnostná situácia

4. Situácia v oblasti ľudských práv

1. Právny kontext (príslušná legislatíva: ústava, zmluvy, občianstvo atď.)
2. Všeobecná situácia (svojoľné zatýkanie, väznenie, mučenie, zmiznutia, situácia v zadržiacích zariadeniach)
3. Osobitné cieľové skupiny (napr. etnické/náboženské menšiny, novinári, obhajcovia ľudských práv, osoby vracajúce sa zo Západu, štátni zamestnanci atď.)
4. Postavenie zraniteľných osôb (deti, ženy, LGBTI)

5. Migrácia a vnútorná mobilita

- Možnosti na odchod z krajiny
- Možnosti cestovania v rámci krajiny
- IDP
- Utečenci
- Návrat

Prílohy

Bibliografia/zdroje

AKO ZÍSKAŤ PUBLIKÁCIE EÚ

Bezplatné publikácie:

- jeden kus:
prostredníctvom webovej stránky EU Bookshop (<http://bookshop.europa.eu>);
- viac kusov alebo plagátov/máp:
na zastúpeniach Európskej únie (http://ec.europa.eu/represent_sk.htm);
v delegáciách, ktoré sídlia v nečlenských krajinách EÚ (http://eeas.europa.eu/delegations/index_sk.htm);
kontaktovaním služby Europe Direct (http://europa.eu/europedirect/index_sk.htm);
na bezplatnom telefónnom čísle 00 800 6 7 8 9 10 11 (v rámci EÚ) (*).

(*) Za poskytnutie informácií sa neplatí, podobne ako za väčšinu hovorov (niektorí mobilní operátori, verejné telefónne automaty alebo hotely si však môžu účtovať poplatok).

Platené publikácie:

- prostredníctvom webovej stránky EU Bookshop (<http://bookshop.europa.eu>).

Predplatné:

- prostredníctvom obchodných distribútorov Úradu pre vydávanie publikácií Európskej únie (http://publications.europa.eu/others/agents/index_sk.htm).

BZ-04-14466-SK-N

Úrad pre publikácie

ISBN 978-92-9243-348-2
doi:10.2847/769679